176

PUNJAB VIDHAN SABHA

DEBATES

Thursday, the 15th March, 2007

Vol. I – No. 1

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

Punjab Vidhan Sabha Secretariat, Chandigarh

Price : Rs.________.

PUNJAB VIDHAN SABHA

SPEAKER*

SARDAR NIRMAL SINGH KAHLON

DEPUTY SPEAKER*

SHRI SATPAL GOSAIN

SECRETARY

SARDAR NACHHATTAR SINGH MAVI

ADDITIONAL SECRETARY

SHRI MADAN MOHAN

EDITOR OF DEBATES

SARDAR JARNAIL SINGH

UNDER SECRETARIES

SMT. SWARN KANTA

SARDAR DARSHAN SINGH RATHORE

SARDAR PROG SINGH GILL

SHRI VED PARKASH

SECRETARY TO SPEAKER

SARDAR TARA SINGH

---

*Elected on 16th March, 2007

COUNCIL OF MINISTERS

Sr. No.	Name	Portfolio(s)
	Chief Minister	
1.	S. Parkash Singh Badal Chief Minister	1. Personnel 2. General Administration 3. Home Affairs & Justice 4. Housing & Urban Development 5. Vigilance 6. Excise & Taxation 7. Power 8. Employment 9. Legal & Legislative Affairs 10. NRIs Affairs
	Cabinet Ministers	
2.	Sh. Manoranjan Kalia	1. Local Government 2. Industries & Commerce
3.	S. Ranjit Singh Brahampura	1. Rural Development & Panchayats 2. Elections
4.	Capt. Kanwaljit Singh	1. Cooperation 2. Defence Service Welfare 3. Removal of Grievances 4. Pensions & Welfare of Pensioners Wing of the Finance Department
5.	S. Manpreet Singh Badal	1. Finance & Planning 2. Programme Implementation
6.	Sh. Tikshan Sud	1. Parliamentary Affairs 2. Medical Education & Research 3. Forests & Wild Life Preservation Wing of the Agriculture Department 4. Labour
7.	Dr. Upinderjit Kaur	1. Education 2. Civil Aviation

8. S. Adesh Partap Singh Kairon	1. Food, Civil Supplies & Consumer Affairs 2. Information Technology
9. Smt. Lakshmi Kanta Chawla	1. Health & Family Welfare
10. S. Ajit Singh Kohar	1. Revenue, Rehabilitation and Disaster Management
11. Master Mohan Lal	1. Transport
12. S. Gulzar Singh Ranike	1. Animal Husbandry & Fisheries 2. Dairy Development 3. Welfare of SCs & BCs 4. Sports & Youth Services
13. S. Parminder Singh Dhindsa	1. PWD (B&R)
14. Sh. Swarna Ram	1. Technical Education & Industrial Training 2. Social Security & Development of Women & Children
15. S. Sucha Singh Langah	1. Agriculture
16. S. Janmeja Singh Sekhon	1. Irrigation
17. S. Hira Singh Gabria	1. Jails Wing of Home Department 2. Tourism & Cultural Affairs 3. Printing & Stationery
18. S. Bikram Singh Majithia	1. Water Supply & Sanitation 2. Information & Public Relations 3. Science Technology, Environment & Non-conventional Energy

Chief Parliamentary Secretaries

1. S. Sarwan Singh Phillaur
2. Smt. Mohinder Kaur Josh
3. Sh. Jagdish Sahni

Advocate General

Sardar Hardev Singh Mattewal

PARTY WISE ALPHABETICAL LIST OF MEMBERS OF THE 13TH PUNJAB VIDHAN SABHA

SHIROMANI AKALI DAL (SAD)

Sr. No.	Name of the Member	Constituency	District
1.	S. Adesh Partap Singh	26-Patti	Amritsar
2.	Sant Ajit Singh	66-Anandpur Sahib	Ropar
3.	S. Ajit Singh Kohar	34-Lohian	Jalandhar
4.	S. Amarpal Singh Ajnala	20-Ajnala	Amritsar
5.	Sh. Avinash Chander	33-Kartarpur (S.C.)	Jalandhar
6.	Capt. Balbir Singh Bath	4-Sri Hargobindpur	Gurdaspur
7.	S. Balbir Singh Ghunas	84-Bhadaur (S.C.)	Barnala
8.	S. Bikram Singh Majithia	13-Majitha	Amritsar
9.	S. Bikramjit Singh	64-Khanna (S.C.)	Ludhiana
10.	S. Dalbir Singh	14-Verka (S.C.)	Amritsar
11.	S. Darshan Singh Shivalik	55-Dakha (S.C.)	Ludhiana
12.	Sh. Des Raj Dhugga	50-Garhdiwala (S.C.)	Hoshiarpur
13.	S. Didar Singh	79-Sirhind	Fatehgarh Sahib
14.	S. Gulzar Singh Ranike	22-Attari (S.C.)	Amritsar
15.	S. Gurbachan Singh	7-Gurdaspur	Gurdaspur
16.	S. Gurdip Singh Bhullar	36-Nur Mahal	Jalandhar
17.	S. Gurtej Singh	90-Balluana (S.C.)	Ferozepur
18.	Sh. Harish Rai Dhanda	58-Ludhiana West	Ludhiana
19.	S. Harmeet Singh	23-Tarn Taran	Tarn Taran
20.	S. Harpreet Singh	107-Malout (S.C.)	Muktsar
21.	S. Hira Singh Gabria	60-Ludhiana Rural	Ludhiana
22.	S. Jagbir Singh Brar	29-Jalandhar Cantonment	Jalandhar
23.	S. Jagdeep Singh Nakai	114-Joga	Mansa

24.	S. Jagjiwan Singh	63-Samrala	Ludhiana
25.	S. Janmeja Singh	96-Ferozepur Cantonment	Ferozepur
26.	S. Jatinder Singh Kariha	38-Nawan Shahr	Nawan Shahr
27.	Capt. Kanwaljit Singh	70-Banur	Mohali
28.	S. Lakhbir Singh Lodhinangal	3-Qadian	Gurdaspur
29.	S. Malkiat Singh	15-Jandiala (S.C.)	Amritsar
30.	S. Manjinder Singh Kang	12-Beas	Amritsar
31.	S. Manjit Singh Mianwind	24-Khandoor Sahib (S.C.)	Tarn Taran
32.	S. Manpreet Singh Badal	106-Gidder Baha	Muktsar
33.	Sh. Mohan Lal	37-Banga (S.C.)	Nawan Shahr
34.	Smt. Mohinder Kaur	48-Sham Chaurasi (S.C.)	Hoshiarpur
35.	Ch. Nand Lal	44-Balachaur	Nawan Shahr
36.	S. Nirmal Singh Kahlon	1-Fatehgarh	Gurdaspur
37.	S. Parkash Singh Badal	108-Lambi	Muktsar
38.	S. Parminder Singh Dhindsa	88-Sunam	Sangrur
39.	S. Raminder Singh Bolaria	19-Amritsar South	Amritsar
40.	S. Ranjit Singh Brahmpura	25-Naushahra Pannuan	Tarn Taran
41.	S. Sarbjeet Singh Makkar	28-Adampur	Jalandhar
42.	S. Sarwan Singh	39-Phillaur (S.C.)	Jalandhar
43.	S. Seetal Singh	98-Dharmkot (S.C.)	Moga
44.	S. Sher Singh	93-Jalalabad	Ferozepur
45.	S. Sohan Singh Thandal	46-Mahilpur (S.C.)	Hoshiarpur
46.	S. Sucha Singh Langah	6-Dhariwal	Gurdaspur
47.	S. Ujaggar Singh	68-Morinda	Mohali
48.	Dr. Upinderjit Kaur	42-Sultanpur	Kapurthala
49.	S. Virsa Singh	27-Valtoha	Tarn Taran

BHARTIYA JANATA PARTY (BJP)

1.	S. Amarjit Singh Sahi	51-Dasuya	Hoshiarpur
2.	Sh. Anil Joshi	16-Amritsar North	Amritsar
3.	Sh. Arunesh Kumar	52-Mukerian	Hoshiarpur
4.	Sh. Bishamber Dass	9-Narot Mehra (S.C.)	Gurdaspur
5.	Sh. Chuni Lal Bhagat	32-Jalandhar South (S.C.)	Jalandhar
6.	Sh. Dinesh Singh	11-Sujanpur	Gurdaspur
7.	Sh. Harish Bedi	57-Ludhiana North	Ludhiana
8.	Sh. Jagdish Sahni	2-Batala	Gurdaspur
9.	Sh. K.D. Bhandari	30-Jalandhar North	Jalandhar
10.	Smt. Lakshmi Kanta Chawla	18-Amritsar Central	Amritsar
11.	Sh. Manoranjan Kalia	31-Jalandhar Central	Jalandhar
12.	Master Mohan Lal	10-Pathankot	Gurdaspur
13.	Sh. Raj Khurana	71-Rajpura	Patiala
14.	Sh. Satpal Gosain	59-Ludhiana East	Ludhiana
15.	Sh. Sita Ram	8-Dina Nagar (S.C.)	Gurdaspur
16.	S. Sukhpal Singh	95-Ferozepur	Ferozepur
17.	Sh. Surjeet Kumar	92-Fazilka	Ferozepur
18.	Sh. Swarna Ram	43-Phagwara (S.C.)	Kapurthala
19.	Sh. Tikshan Sud	47-Hoshiarpur	Hoshiarpur

INDIAN NATIONAL CONGRESS (INC)

1.	S. Ajaib Singh Bhatti	112-Nathana (S.C.)	Bathinda
2.	S. Ajit Inder Singh	117-Sardulgarh	Mansa
3.	Capt. Amarinder Singh	76-Patiala Town	Patiala
4.	S. Amarjit Singh Samra	35-Nakodar	Jalandhar
5.	S. Avtar Singh Brar	104-Faridkot	Faridkot
6.	S. Balbir Singh	69-Kharar	Mohali

7.	Sh. Brahm Mahindra	75-Samana	Patiala
8.	S. Darshan Singh Brar	100-Bagha Purana	Moga
9.	S. Gurdeep Singh Bhaini	53-Jagraon	Ludhiana
10.	S. Gurmeet Singh	94-Guru Har Sahai	Ferozepur
11.	S. Gurpreet Singh Kangar	113-Rampura Phul	Bathinda
12.	Smt. Harchand Kaur	82-Sherpur (S.C.)	Sangrur
13.	S. Harminder Singh Jassi	111-Bathinda	Bathinda
14.	S. Harmohinder Singh 'Pardhan'	54-Raikot	Ludhiana
15.	S. Ishar Singh	62-Kum Kalan (S.C.)	Ludhiana
16.	S. Jasbir Singh Khangura	56-Qila Raipur	Ludhiana
17.	S. Jeetmohinder Singh Sidhu	109-Talwandi Sabo	Bathinda
18.	Sh. Joginder Pal Jain	99-Moga	Moga
19.	S. Joginder Singh	102-Panjgrain (S.C.)	Faridkot
20.	S. Kanwarjit Singh	105-Muktsar	Muktsar
21.	Rana Kanwar Pal Singh	65-Nangal	Ropar
22.	S. Kewal Singh Dhillon	83-Barnala	Barnala
23.	S. Kuldip Singh Bhattal	85-Dhanaula	Barnala
24.	S. Lal Singh	73-Dakala	Patiala
25.	Sh. Lov Kumar Goldi	45-Garhshankar	Hoshiarpur
26.	S. Makhan Singh	110-Pakka Kalan (S.C.)	Bathinda
27.	Sh. Mangat Rai Bansal	116-Budhlada	Mansa
28.	Sh. Naresh Kumar	97-Zira	Ferozepur
29.	S. Nirmal Singh	74-Shutrana (S.C.)	Patiala
30.	Sh. Om Parkash Soni	17-Amritsar West	Amritsar
31.	S. Partap Singh Bajwa	5-Kahnuwan	Gurdaspur
32.	Rana Rajbans Kaur	41-Kapurthala	Kapurthala
33.	Smt. Rajinder Kaur Bhattal	89-Lehra	Sangrur

34.	S. Randeep Singh	77-Nabha	Patiala
35.	Smt. Razia Sultana	81-Malerkotla	Sangrur
36.	S. Ripjit Singh	103-Kot Kapura	Faridkot
37.	S. Sadhu Singh	78-Amloh (S.C.)	Fatehgarh Sahib
38.	S. Sher Singh	115-Mansa	Mansa
39.	S. Sukhbinder Singh Sarkaria	21-Raja Sansi	Amritsar
40.	S. Sukhpal Singh	40-Bholath	Kapurthala
41.	Sh. Sunil Kumar Jakhar	91-Abohar	Ferozepur
42.	S. Surinder Pal Singh Sibia	86-Sangrur	Sangrur
43.	S. Surjit Singh Dhiman	87-Dirba	Sangrur
44.	S. Tej Parkash Singh	61-Payal	Ludhiana

INDEPENDENTS

1.	S. Ajit Singh	101-Nihal Singh Wala (S.C.)	Moga
2.	S. Charanjit Singh Channi	67-Chamkaur Sahib (S.C.)	Ropar
3.	S. Iqbal Singh Jhundan	80-Dhuri	Sangrur
4.	Sh. Madan Lal Thekedar	72-Ghanaur	Patiala
5.	S. Sangat Singh Gilzian	49-Tanda	Hoshiarpur

PARTY-WISE BREAK-UP

Sr. No.	Name of the Party	Strength
1.	Shiromani Akali Dal	49
2.	Indian National Congress	44
3.	Bhartiya Janata Party	19
4.	Independents	5
	Total :	117

PUNJAB VIDHAN SABHA

Thursday, the 15th March, 2007

The Vidhan Sabha met in the Punjab Vidhan Sabha Hall, Vidhan Bhavan, Sector-1, Chandigarh at 2.00 P.M. Mr. Speaker (Pro-tem) (Sardar Nirmal Singh Kahlon) in the Chair.

Mr. Speaker (PRO-TEM) : Secretary will make the announcements.

ANNOUNCEMENTS BY THE SECRETARY

ਸਕੱਤਰ : ਮੈਂ ਸਦਨ ਨੂੰ ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 188 ਅਧੀਨ ਸਰਦਾਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨੂੰ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਹਰ ਇਕ ਮੈਂਬਰ, ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੇਗਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰੇਗਾ।

ਮੈਂ ਸਦਨ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 180 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਸਰਦਾਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਜੀ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ., ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਨੁਛੇਦ 178 ਅਧੀਨ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ।

2. ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਚੀਫ਼ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2007 ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਗਏ 13ਵੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਨਾਂ ਦਰਜ ਹਨ, ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ।)

3 ਹੁਣ ਮੈਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ (ਪਰੋਟਮ) ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਫਿਰ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇੱਕ ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਉਪਰੰਤ ਲੇਡੀ ਮੈਂਬਰਜ਼ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਵਾਰ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੁਣ ਮੈਂ ਸਰਦਾਰ ਪਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਤਸ਼ਰੀਫ ਲਿਆਉਣ।

OATH OR AFFIRMATION BY THE MEMBERS

ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ :-

ਲੜੀ ਨੰ:	ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਨਾਂ	ਹਲਕਾ	ਜਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ
	ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ		
1.	ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ	108-ਲੰਬੀ	ਪੰਜਾਬੀ
	ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ		
2.	ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ	31-ਜਲੰਧਰ ਕੇਂਦਰੀ	ਪੰਜਾਬੀ
3.	ਸਰਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ	25-ਨੌਸ਼ਹਿਰਾ ਪੰਨੂਆਂ	ਪੰਜਾਬੀ
4.	ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ	70-ਬਨੂੜ	ਪੰਜਾਬੀ
5.	ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ	47-ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ	ਪੰਜਾਬੀ
6.	ਡਾਕਟਰ ਉਪਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ	42-ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ	ਪੰਜਾਬੀ
7.	ਸਰਦਾਰ ਅਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ	26-ਪੱਟੀ	ਪੰਜਾਬੀ
8.	ਚੌਧਰੀ ਸਵਰਨਾ ਰਾਮ	43-ਫਗਵਾੜਾ (ਐਸ ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
9.	ਸਰਦਾਰ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਲੰਗਾਹ	6-ਧਾਰੀਵਾਲ	ਪੰਜਾਬੀ
10.	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਕਾਂਤਾ ਚਾਵਲਾ	18-ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੇਂਦਰੀ	ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ
11.	ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਹਾੜ	34-ਲੋਹੀਆਂ	ਪੰਜਾਬੀ
12.	ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ	106-ਗਿਦੜਬਾਹਾ	ਪੰਜਾਬੀ
13.	ਮਾਸਟਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ	10-ਪਠਾਨਕੋਟ	ਹਿੰਦੀ
14.	ਸਰਦਾਰ ਜਨਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ	96-ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਛਾਉਣੀ	ਪੰਜਾਬੀ
15.	ਸਰਦਾਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਰਣੀਕੇ	22-ਅਟਾਰੀ (ਐਸ ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
16.	ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ	88-ਸੁਨਾਮ	ਪੰਜਾਬੀ
17.	ਸਰਦਾਰ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਗਾਬੜੀਆ	60-ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਿਹਾਤੀ	ਪੰਜਾਬੀ
18.	ਸਰਦਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ	13-ਮਜੀਠਾ	ਪੰਜਾਬੀ
	ਇਸਤਰੀ ਮੈਂਬਰ		
19.	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਚੰਦ ਕੌਰ	82-ਸ਼ੇਰਪੁਰ (ਐਸ ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
20.	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੋਸ਼	48-ਸ਼ਾਮ ਚੌਰਾਸੀ (ਐਸ ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
21.	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ	89-ਲਹਿਰਾ	ਪੰਜਾਬੀ

22.	ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਜ਼ੀਆ ਸੁਲਤਾਨਾ	81-ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ	ਉਰਦੂ
23.	ਰਾਣਾ ਰਾਜਬੰਸ ਕੌਰ	41-ਕਪੂਰਥਲਾ	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ		
24.	ਸ਼੍ਰੀ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੋਨੀ	17-ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੱਛਮੀ	ਪੰਜਾਬੀ
25.	ਸ਼੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਜੋਸ਼ੀ	16-ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਉੱਤਰੀ	ਪੰਜਾਬੀ
26.	ਸਰਦਾਰ ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ	20-ਅਜਨਾਲਾ	ਪੰਜਾਬੀ
27.	ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਕਾਰੀਆ	21-ਰਾਜਾ ਸਾਂਸੀ	ਪੰਜਾਬੀ
28.	ਸਰਦਾਰ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ	14-ਵੇਰਕਾ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
29.	ਸਰਦਾਰ ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ	15-ਜੰਡਿਆਲਾ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
30.	ਸਰਦਾਰ ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੁਲਾਰੀਆ	19-ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੱਖਣੀ	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ		
31.	ਸਰਦਾਰ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ	68-ਮੋਰਿੰਡਾ	ਪੰਜਾਬੀ
32.	ਸਰਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ	69-ਖਰੜ	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ		
33.	ਸਰਦਾਰ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਝੂੰਦਾ	80-ਧੂਰੀ	ਪੰਜਾਬੀ
34.	ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧੀਮਾਨ	87-ਦਿੜ੍ਹਬਾ	ਪੰਜਾਬੀ
35.	ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ	86-ਸੰਗਰੂਰ	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ		
36.	ਸਰਦਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ	51-ਦਸੂਹਾ	ਪੰਜਾਬੀ
37.	ਸ਼੍ਰੀ ਅਰੁਨੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ	52-ਮੁਕੇਰੀਆਂ	ਪੰਜਾਬੀ
38.	ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ	46-ਮਾਹਿਲਪੁਰ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
39.	ਸਰਦਾਰ ਸੰਗਤ ਸਿੰਘ ਗਿਲਜ਼ੀਆਂ	49-ਟਾਂਡਾ	ਪੰਜਾਬੀ
40.	ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਧੁੱਗਾ	50-ਗੜ੍ਹਦੀਵਾਲਾ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
41.	ਸ਼੍ਰੀ ਲਵ ਕੁਮਾਰ ਗੋਲਡੀ	45-ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਪੂਰਥਲਾ		
42.	ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ	40-ਭੁਲੱਥ	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ		
43.	ਸ਼੍ਰੀ ਸੀਤਾ ਰਾਮ	8-ਦੀਨਾ ਨਗਰ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ

44.	ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ	7-ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ	ਪੰਜਾਬੀ
45.	ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਾਹਨੀ	2-ਬਟਾਲਾ	ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
46.	ਸ਼੍ਰੀ ਦਿਨੇਸ਼ ਸਿੰਘ	11-ਸੁਜਾਨਪੁਰ	ਪੰਜਾਬੀ
47.	ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ	5-ਕਾਹਨੂੰਵਾਨ	ਪੰਜਾਬੀ
48.	ਸ਼੍ਰੀ ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਾਸ	9-ਨਰੋਟ ਮਹਿਰਾ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਹਿੰਦੀ
49.	ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ	4-ਸ੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ	ਪੰਜਾਬੀ
50.	ਸਰਦਾਰ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਲੋਧੀਨੰਗਲ	3-ਕਾਦੀਆਂ	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ		
51.	ਸਰਦਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ	35-ਨਕੋਦਰ	ਪੰਜਾਬੀ
52.	ਸ਼੍ਰੀ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਚੰਦਰ	33-ਕਰਤਾਰਪੁਰ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
53.	ਸਰਦਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ	28-ਆਦਮਪੁਰ	ਪੰਜਾਬੀ
54.	ਸਰਦਾਰ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ	39-ਫਿਲੌਰ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
55.	ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਡੀ. ਭੰਡਾਰੀ	30-ਜਲੰਧਰ ਉਤਰੀ	ਪੰਜਾਬੀ
56.	ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ	36-ਨੂਰ ਮਹਿਲ	ਪੰਜਾਬੀ
57.	ਸ਼੍ਰੀ ਚੁੰਨੀ ਲਾਲ ਭਗਤ	32-ਜਲੰਧਰ ਦੱਖਣੀ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
58.	ਸਰਦਾਰ ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ	29-ਜਲੰਧਰ ਛਾਉਣੀ	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ		
59.	ਸਰਦਾਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੀਆਂਵਿੰਡ	24-ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
60.	ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ	27-ਵਲਟੋਹਾ	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ		
61.	ਸਰਦਾਰ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਹਾ	38-ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ	ਪੰਜਾਬੀ
62.	ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ	44-ਬਲਾਚੌਰ	ਪੰਜਾਬੀ
63.	ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ	37-ਬੰਗਾ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ		
64.	ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ	76-ਪਟਿਆਲਾ ਟਾਊਨ	ਪੰਜਾਬੀ
65.	ਸਰਦਾਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ	74-ਸ਼ੁਤਰਾਣਾ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
66.	ਸ਼੍ਰੀ ਮਦਨ ਲਾਲ ਠੇਕੇਦਾਰ	72-ਘਨੌਰ	ਪੰਜਾਬੀ
67.	ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜ ਖੁਰਾਣਾ	71-ਰਾਜਪੁਰਾ	ਪੰਜਾਬੀ
68.	ਸਰਦਾਰ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ	77-ਨਾਭਾ	ਪੰਜਾਬੀ

69.	ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ	73-ਡਕਾਲਾ	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ		
70.	ਸਰਦਾਰ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ	78-ਅਮਲੋਹ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
71.	ਸਰਦਾਰ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ	79-ਸਰਹਿੰਦ	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ		
72.	ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ	95-ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	ਪੰਜਾਬੀ
73.	ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਜਾਖੜ	91-ਅਬੋਹਰ	ਹਿੰਦੀ
74.	ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੁਮਾਰ	92-ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ	ਪੰਜਾਬੀ
75.	ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ	93-ਜਲਾਲਾਬਾਦ	ਪੰਜਾਬੀ
76.	ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ	90-ਬਲੂਆਣਾ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
77.	ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ	94-ਗੁਰੂ ਹਰਸਹਾਏ	ਪੰਜਾਬੀ
78.	ਸ਼੍ਰੀ ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ	97-ਜੀਰਾ	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਰੀਦਕੋਟ		
79.	ਸਰਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ	104-ਫਰੀਦਕੋਟ	ਪੰਜਾਬੀ
80.	ਸਰਦਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ	102-ਪੰਜਗਰਾਈਂ	ਪੰਜਾਬੀ
81.	ਸਰਦਾਰ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ	103-ਕੋਟਕਪੂਰਾ	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ		
82.	ਸਰਦਾਰ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਭੱਟੀ	112-ਨਥਾਣਾ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
83.	ਸਰਦਾਰ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ	111-ਬਠਿੰਡਾ	ਪੰਜਾਬੀ
84.	ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗੜ	113-ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ	ਪੰਜਾਬੀ
85.	ਸਰਦਾਰ ਜੀਤਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ	109-ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	ਪੰਜਾਬੀ
86.	ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ	110-ਪੱਕਾ ਕਲਾਂ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਰਨਾਲਾ		
87.	ਸਰਦਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ	85-ਧਨੌਲਾ	ਪੰਜਾਬੀ
88.	ਸਰਦਾਰ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ	83-ਬਰਨਾਲਾ	ਪੰਜਾਬੀ
89.	ਸਰਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਨਸ	84-ਭਦੌੜ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਕਤਸਰ		
90.	ਸਰਦਾਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ	107-ਮਲੋਟ	ਪੰਜਾਬੀ
91.	ਸਰਦਾਰ ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ	105-ਮੁਕਤਸਰ	ਪੰਜਾਬੀ

	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ		
92.	ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ	101-ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
93.	ਸਰਦਾਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ	98-ਧਰਮਕੋਟ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
94.	ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਪਾਲ ਜੈਨ	99-ਮੋਗਾ	ਪੰਜਾਬੀ
95.	ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ	100-ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ		
96.	ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ	117-ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ	ਪੰਜਾਬੀ
97.	ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ	115-ਮਾਨਸਾ	ਪੰਜਾਬੀ
98.	ਸਰਦਾਰ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਕਈ	114-ਜੋਗਾ	ਪੰਜਾਬੀ
99.	ਸ਼੍ਰੀ ਮੰਗਤ ਰਾਏ ਬਾਂਸਲ	116-ਬੁਢਲਾਡਾ	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਪੜ		
100.	ਸੰਤ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ	66-ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ	ਪੰਜਾਬੀ
101.	ਰਾਣਾ ਕੰਵਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ	65-ਨੰਗਲ	ਪੰਜਾਬੀ
102.	ਸਰਦਾਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ	67-ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
	ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ		
103.	ਸਰਦਾਰ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ	62-ਕੂਮ ਕਲਾਂ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
104.	ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਤ ਪਾਲ ਗੋਸਾਈਂ	59-ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੂਰਬੀ	ਪੰਜਾਬੀ
105.	ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਬੇਦੀ	57-ਲੁਧਿਆਣਾ ਉਤਰੀ	ਪੰਜਾਬੀ
106.	ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਏ ਢਾਂਡਾ	58-ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੱਛਮੀ	ਪੰਜਾਬੀ
107.	ਸਰਦਾਰ ਹਰਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ	54-ਰਾਏਕੋਟ	ਪੰਜਾਬੀ
108.	ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੈਣੀ	53-ਜਗਰਾਓਂ	ਪੰਜਾਬੀ
109.	ਸਰਦਾਰ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਖੰਗੂੜਾ	56-ਕਿਲ੍ਹਾ ਰਾਏਪੁਰ	ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
110.	ਸਰਦਾਰ ਜਗਜੀਵਨ ਸਿੰਘ	63-ਸਮਰਾਲਾ	ਪੰਜਾਬੀ
111.	ਸਰਦਾਰ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ	61-ਪਾਇਲ	ਪੰਜਾਬੀ
112.	ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਿਵਾਲਿਕ	55-ਦਾਖਾ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ
113.	ਸਰਦਾਰ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ	64-ਖੰਨਾ (ਐਸ.ਸੀ.)	ਪੰਜਾਬੀ

(Sardar Manjinder Singh Kang (SAD), Sardar Harmeet Singh (SAD) and Shri Brahm Mohindra (INC) could not take the oath as they were not present in the House).

Mr. Speaker (Pro-Tem) : I will request all the Hon'ble Members to please collect their brief cases containing Rules and Regulations from the adjoining room of the Secretary.

The House stands adjourned till 10.00 A.M. on Friday, the 16th March, 2007.

*4.21 P.M. (The Sabha then *adjourned till 10.00 A.M. on Friday, the 16th March, 2007)

Published under the authority of the Punjab Vidhan Sabha and typesetting & printed by the Controller, Printing & Stationery, Punjab at Punjab Govt. Press, S.A.S. Nagar.

PGP, Mohali/5901/5-07

PUNJAB VIDHAN SABHA

DEBATES

Friday, the 16th March, 2007

Vol. I - No. 2

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

Punjab Vidhan Sabha Secretariat, Chandigarh

Price : Rs. 60-00

PUNJAB VIDHAN SABHA

Friday, the 16th March, 2007

The Vidhan Sabha met in the Punjab Vidhan Sabha Hall, Vidhan Bhavan, Sector 1, Chandigarh at 10.00 A.M.

Mr. Speaker (pro-tem) (Sardar Nirmal Singh Kahlon) in the Chair.

OATH OR AFFIRMATION BY MEMBERS

Mr. Speaker (pro-tem) : Secretary to announce the names of Members who could not subscribe the oath yesterday under Article 188 of the Constitution of India.

ਸਕੱਤਰ : ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਸਰਦਾਰ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਰਦਾਰ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸਨ।)*

ਸਕੱਤਰ : ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਤੋਂ ਸਰਦਾਰ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਰਦਾਰ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ।)

ਸਕੱਤਰ : ਸ਼੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹਿੰਦਰਾ ਜੀ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹਿੰਦਰਾ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ।)

ANNOUNCEMENT BY THE SPEAKER (PRO-TEM) *REG.* PANEL OF CHAIRMEN

Mr. Speaker (pro-tem) : Under Article 13(1) of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha, I nominate the following Members to serve

---

* ਸਰਦਾਰ ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚੈਂਬਰ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 19 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ।

[Mr. Speaker (pro-tem)]

on the Panel of Chairmen :—

1. Sardar Sital Singh;
2. Captain Balbir Singh Bath;
3. Shri Arunesh Kumar Shaker; and
4. Sardar Avtar Singh Brar.

ELECTION OF SPEAKER

Mr. Speaker (pro-tem) : Now the House will proceed to elect the Speaker.

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ—

> ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ, ਉਹ ਸਪੀਕਰ ਵਜੋਂ ਸਦਨ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲਣ। (ਥੰਪਿੰਗ)।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

Mr. Speaker (pro-tem) : Motion moved—

> That Sardar Nirmal Singh Kahlon, a Member of the Punjab Vidhan Sabha, who is present in the House, be elected as Speaker of the House (Thumping).

Mr. Speaker (pro-tem) : Is there any other proposal ?

> (No other name was put forward by any other Hon'ble Member.)

(ਕੁਝ ਆਵਾਜ਼ਾਂ) : ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿਓ ਜੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਸਮੁੱਚੀ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਚੋਣ ਬਾਰੇ ਯੂਨਾਨੀਮਸਲੀ ਸਪੋਰਟ ਕਰਦੀ ਹੈ (ਥੰਪਿੰਗ) Thank you.

Mr. Speaker (pro-tem) : Since there is no other proposal, I declare Sardar Nirmal Singh Kahlon elected as Speaker of the Punjab Vidhan Sabha. (Thumping).

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਨੂੰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ।)

CONGRATULATORY SPEECHES

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਯੋਗ ਲਫ਼ਜ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹਾਊਸ ਵਲੋਂ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦੇ ਸਕਾਂ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ, ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਯੂਨਾਨੀਮਸਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ (ਥੰਪਿੰਗ) ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ, ਆਈ.ਏ.ਐਸ., ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਡੀ.ਸੀ. ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਉਤੇ ਬੈਠੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਲਾਇਸੰਸ ਲੈਣਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਤੋਂ ਉਠ ਕੇ ਆਪ ਹੀ ਹਾਕ ਮਾਰੀ ਕਿ ਮੈਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪ ਉਠ ਕੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਕੇ ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਲਾਇਸੰਸ ਲਿਆ। ਠੀਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠੇ ਹੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਿਠਾਉਣਾ ਪਿਆ ਹੈ।...........

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਫਾਰਮੈਲਟੀਜ਼ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਇਸ ਸਦਨ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਹਨ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਕੁਆਲੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀ. ਐਮ.ਏ., ਐਲ.ਐਲ.ਬੀ. ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਅ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਕਫ਼ ਹੋ। ਦੂਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਹਾਊਸ ਹੈ, ਇਥੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਗਰਾਸ ਰੂਟ ਤੋਂ ਉਠ ਕੇ ਇਥੇ ਆਏ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ, ਫਿਰ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਰਹੇ, ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਤਿੰਨ ਦਫ਼ਾ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚੋਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣ ਕੇ ਆਏ। ਫਿਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹੋ, ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹ ਸਾਰਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੁਸੀਂ ਮਨਿਸਟਰ ਵੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹੋ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਦਰ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਚਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਕੋਆਪਰੇਸ਼ਨ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਹੈ ਆਪਾਂ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਲੜੀਆਂ, ਜਿਹੜੇ ਰਿਜ਼ਲਟ ਆਏ ਉਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਤੇ ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਜ਼ਖਮ ਨਹੀਂ ਛਿੱਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅਸੈਂਬਲੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲੇ ਕਿ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਨਾਮ ਬਣੇ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਤੁਸੀਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦਾ ਹਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅਸੈਂਬਲੀਆਂ

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਦਾ ਹਾਲ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਤਾਂ ਚਲਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਚਾਰ ਦਿਨ ਬੰਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਬਸ ਕੋਈ ਇਕ ਅੱਧੀ ਚੀਜ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ। ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਜੋ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾਈਏ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਣ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਕੋਈ ਸਲਾਹ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰ ਦੇਣ ਮੈਂ ਚੱਲ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਵਾਂਗਾ। ਪਰ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਵਾਲੇ ਗਲਤ ਨਾ ਸਮਝ ਲੈਣ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣੋ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੰਮ ਜਾਣੇ। ਤੁਸੀਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਘਟੇਗੀ। ਮੈਂ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਉਵੇਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਕੜ ਹੋਵੇ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਸਨ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸੈਕਟ੍ਰੀਏਟ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਹੋਵੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵਾਂਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਵੀ ਫ਼ਖਰ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਾਬਲੀਅਤ ਨਾਲ ਹਾਊਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਚਲਾਓਗੇ। ਬੀਬੀ ਜੀ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਬਣੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੀਬੀਆਂ ਦਾ ਬੜਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ :—

ਸੋ ਕਿਉਂ ਮੰਦਾ ਆਖੀਅਹਿ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨੁ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਬੀਬੀਆਂ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਸੁਬਾਹ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਕ-ਡੇਢ ਘੰਟਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ, ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਗੱਲ ਪਤਾ ਲਗਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਸਾਡਾ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਅਖ਼ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਖਬਰ ਸੀ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਇਕ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਠਾਣੇ ਵਿਚ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸੁਬਾਹ ਹੀ ਇਸ ਖ਼ਬਰ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਫੌਰਨ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸਾਡੀ ਹਦਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਬੀਬੀਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਠਾਣੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਉਣਾ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਉਸਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣੋ ਤੇ ਲੇਡੀ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਸਵੇਰੇ 8.00 ਵਜੇ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹੀ ਅਤੇ 9.10 ਵਜੇ ਉਹ ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਸਸਪੈਂਡ ਕਰ ਦਿਤਾ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਨਫਰੰਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਪਾਲਿਸੀ ਜੋ ਇਥੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਚਿਜ਼ ਤੇ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਕੱਠਿਆਂ ਰੋਟੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖਾ ਸਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬੜੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਇਸ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠਣ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਭਾਵੇਂ ਬੀਬੀ ਜੀ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬੁਲਾ ਲੈਣਾ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਕਰਾਂਗੇ। ਮੈਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੰਬਾ ਨਾ ਜਾਵਾਂ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜਿਸ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠੇ ਹੋ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ ਵੱਡਾ ਕਰੋਗੇ, ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਰਿਓ ਸਾਡਾ ਘੱਟ ਕਰਿਓ। ਮੈਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੰਬੀ ਸਪੀਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ। ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਯੂਨਾਨੀਮਸਲੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣਿਆ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ (ਲਹਿਰਾ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੀ ਲੀਡਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਔਰ ਸਚਾਈ ਵੇਖ ਰਹੀ ਹਾਂ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਐਸੰਬਲੀਆਂ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਔਰ ਸਰਕਾਰ ਬਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਕਿਤੇ ਤਾਕਤ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਂਵਾਰੀਆਂ ਨਾ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਤਕੜੀ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਂਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਤਕੜੇ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸੈਕੂਲਰ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਅਸੀਂ ਹਰ ਵਰਗ ਅਤੇ ਹਰ ਫਿਰਕੇ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਦੇ ਉਪਰ ਤੋਰਨ ਲਈ ਔਰ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਸਿਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਂਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਆਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਜੋ ਵੀ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਾਨੂੰ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਗੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹਾਊਸ ਦੇ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਚੋਣ ਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀਮਸ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਛੀ ਰਵਾਇਤ ਹੈ, ਅੱਛੀ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਆਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਗੱਲ, ਹਰ ਮੁੱਦਾ ਅਤੇ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ, ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅਮਨ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਗੇ ਵੀ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅੱਗੇ ਵੀ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਂਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ ਹੈ, ਅੱਜ ਵੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਂਵਾਰੀ ਨਿਭਾਵਾਂਗੇ।

ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ; ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਥੇ ਕੁੜੱਤਣ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀ ਮਿਲੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਲਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣੇ ਤੋਂ ਹੀ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਵਿਕਟੇਮਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਚਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਹੈ। ਠੀਕ ਹੈ, ਅਗਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਸਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੇਕਿਨ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤਾ ਤੱਤਾ ਠੰਢਾ ਹੋ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਪੱਖ ਦੇਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਲੋਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਭੇਜਾਂਗੀ ਅਗਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਦੁੱਖ ਦੇ ਨਾਲ ਕਹਿਣੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸੁਣ ਰਹੀ ਹਾਂ ਇਹ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨਾਲ ਕੱਟੀ ਹੈ। ਬੜੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕੱਟੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਜੰਮੀ ਪਲੀ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ। ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ

[ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ]

ਪਾਲਿਸੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਤੇ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਵੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੋਵੇ, ਚੋਟ ਆਵੇ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਕੋਆਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਔਰ ਤੁਸੀਂ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਪਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਥੱਲੇ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਅੱਛੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੌਜ਼ੇਟਿਵ ਸਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਮਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਅਮਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਗੱਲ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਆਨ ਗੋਇੰਗ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਸਚਾਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਆਨ ਗੋਇੰਗ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਪੰਜਾਬ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਫਿਰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦੀ ਹੋਈ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਂਵਾਰੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ, ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਆਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ-ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦਿਉਗੇ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕੀਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਆਨਗੋਇੰਗ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗਾ। ਸਾਰੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਣਗੇ ਕੋਈ ਵਿਡਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗਾ, ਕੋਈ ਵਿੰਡਿਕਟਿਵਨੈਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਓ, ਅਸੀਂ ਐਕਸ਼ਨ ਲਵਾਂਗੇ, ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁਣਾਉ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਹ ਸਰਵ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹਾਊਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਔਰ ਮੈਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਚ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਹਨ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਗਾਉਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੁਹਾਡਾ ਪਿਛੋਕੜ, ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵੈਲਯੂਜ਼ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹੋ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਹੈ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਤੁਹਾਡਾ ਸੁਭਾਅ ਵੀ ਬੜਾ ਨਿਰਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਮਲ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਸੰਸਕਾਰ ਵੀ ਬੜੇ ਉੱਚ ਹਨ ਆਪ ਜੀ ਉੱਚ ਸੰਸਕਾਰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਘਾਰ ਆਇਆ ਹੈ, ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਓ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਰਹੀ ਹੈ ਔਰ ਅੱਜ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਦਲਿਆ ਹੈ ਔਰ ਸੁਖਾਵਾਂ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦੀ ਹਾਊਸ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੁਣਨ ਲਈ

ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਵੀ ਵਡਿਆਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੇ ਵੱਡਾ ਦਿਲ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਹਾਊਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਉਹ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖੋਗੇ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬੜੇ ਹੀ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਆਪਜੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਧੰਨਵਾਦ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ।

ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) : ਮੁਅੱਜ਼ਜ਼ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਹਾਊਸ ਨੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦੇ ਸਦਕਾ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਐਸੰਬਲੀ ਵਿੱਚ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਐਸੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਸਿਆਸੀ ਤਜ਼ਰਬਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪੁਰਾਣੇ ਲੈਜਿਸਲੇਟਰ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਤਨ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਵਕਾਰ ਦੁਗਣਾ ਚੌਗੁਣਾ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਉੱਚਾ ਕਰੋਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਫ਼ਖਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਜੀ ਨੂੰ ਸਪੀਕਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੇ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੁਅੱਜ਼ਜ਼ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਲੀਆ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੇ ਵੀ ਫ਼ੁਰਮਾਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੇ 60 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬੜੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰਵਾਇਤਾਂ/ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਜ਼ ਬਣੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਐਸੰਬਲੀ ਦੀ ਸਦਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਬਰਕਰਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖੋਗੇ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਵੀ ਲਾਉਗੇ। ਅੱਜ ਜਨਾਬ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੇ ਤਮਾਮ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਜੋ ਹਕੂਕ ਹਨ, ਜੋ ਪ੍ਰਿਵਿਲੇਜਿਜ਼ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਅੱਜ ਜਨਾਬ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹਨ। You are the custodian of the dignity of this House and the privileges of the members of this House. ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੀਰ ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਬੜੇ ਆਲਾ ਸ਼ਾਇਰ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫ਼ੁਰਮਾਇਆ ਹੈ :

"ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਬੋਲਣਾ ਭੇਦ ਅੰਦਰ, ਦਾਨਿਸ਼ਮੰਦ ਨੂੰ ਗੌਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ"

ਸੋ, ਦਾਨਿਸ਼ਮੰਦਾਂ ਵਾਸਤੇ ਗੌਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਨਸਾਨ ਦਾਨਿਸ਼ਮੰਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜਾ ਦੂਸਰਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗੌਰ ਨਾ ਕਰੇ। ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦਾ ਤਕਾਜ਼ਾ ਹੈ। ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਗੱਡੀ ਦੇ ਦੋ ਪਹੀਏ ਹਨ—ਇਕ ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ। ਤੁਹਾਡਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਬੜਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰਜੀਹ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਦਿਉਗੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਇਕ ਹਸਰਤ ਹੈ। ਇਕੱਲੀ ਮੇਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਹਸਰਤ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਕਵੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ—

ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਨੀ ਸਈਓ, ਜਿਵੇਂ ਫੁੱਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਫੁੱਲ ਗੁਲਾਬ ਨੀ ਸਈਓ।

[ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਮੰਤਰੀ]

ਸਾਡੀ ਇਹ ਹਸਰਤ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਾਹੌਲ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬੋ-ਹਵਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੀਆਂ 3 ਟਰਮਾਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅੰਦਰ ਡਿਬੇਟਸ ਦਾ ਜੋ ਮਿਆਰ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਫੀ ਨੀਵਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜੋ ਬੋਲਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਰੂਲਜ਼ ਆਫ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਂਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਕੇ ਬੋਲਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕੋਈ ਹੱਤਕ ਜਾਂ ਤੌਹੀਨ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਡਿਬੇਟਸ ਦੇ ਮਿਆਰ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ। 57 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦਾਰਉਲਖਿਲਾਫਾ ਸ਼ਿਮਲੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਨਵੇਂ ਚੁਣ ਕੇ ਆਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਟਿਊਸ਼ਨ/ਇਕ ਕਲਾਸ ਲੱਗਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਬਜਟ ਦੀਆਂ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸੁਪਰਡੰਟ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਅਤੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਜ਼ ਸਿਖਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੇਰਾ ਇਹ ਵੀ ਤਜਰਬਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਬੜਾ ਕੰਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਫੀ ਸਾਰਾ ਬੈਕਲਾਗ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੀ.ਏ.ਸੀ. ਦਾ 10—12 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਬੈਕਲਾਗ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣ ਕੇ ਆਏ ਹਨ, ਇਕ ਸਮਾਂ ਐਸਾ ਆਉਣਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੋਝ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਪੈਣਾ ਹੈ and this a great opportunity for them to learn how to run a Government. ਕਮੇਟੀ ਸਿਸਟਮ ਸਫਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੜੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਕ ਡਿਬੇਟ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੈ accountability of the executive towards the legislature. ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਜਿਹੜੀ ਹੈ,ਉਹ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਲੈਜਿਸਲੇਚਰ ਦੀਆਂ ਪਾਵਰਜ਼ ਨੂੰ ਈਰੋਡ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਉਹ ਕਾਫੀ ਕਾਮਯਾਬ ਵੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਲੈਜਿਸਲੇਚਰ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਾਵਰਜ਼ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਹਕੂਕ ਹਨ, ਉਹ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਬੜਾ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਪਲੇਅ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਨਾਬ ਨੇ ਵੀ ਜ਼ਮਾਨਾ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਖੁਸ਼ਾਮਦੀ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ਾਮਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਰੇਤ ਵਰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰੇਤ ਤਪਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਸੂਰਜ ਛੁਪਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰੇਤ ਠੰਡੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉੱਚੇ ਉੱਚੇ ਅਹੁੱਦਿਆਂ ਤੇ ਬੈਠੇ ਅਫ਼ਸਰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ। ਮੈਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੰਮਾ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਔਕਾਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਹਿ ਗਿਆ ਹੋਵਾਂ। ਮੈਂ, ਆਖਿਰ ਵਿੱਚ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਮੈਂ ਬਤੌਰ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਬੈਠਣ ਦਾ ਇਹ ਫਖ਼ਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਸਦਾਰਤ ਜਨਾਬ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ। (ਥੰਪਿੰਗ)

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ (ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵੱਲੋਂ ਬੜਾ ਮਾਣ ਬਖਸ਼ਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਆਪ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹੋ ਅਤੇ ਅੱਜ ਇਕ ਬੜੀ ਅੱਛੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀਮਸਲੀ ਔਰ ਇਕ ਰਾਏ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਅਜ਼ੀਮ ਸਦਨ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਥਾਂ ਤੇ ਬੈਠੇ ਹੋ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਆਪ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਬਣੇ ਹਨ। ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਔਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਥੇ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਪੈ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਗੱਲਾਂ ਟ੍ਰੇਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਿਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸੋ, ਮੈਂ ਯਕੀਨ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਨਵੀਂ ਪਰੰਪਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਇਕ ਕਨਸੈਂਸਿਜ਼, ਇਕ ਰਾਏ ਔਰ ਇਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕਾਇਮ ਕਰੋਗੇ। ਆਪਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰੀਏ ਔਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ, ਟ੍ਰੇਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਿਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਪ੍ਰਪੋਜ਼ਲਜ਼ ਆਉਂਦੀਆ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਨਾ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਟਿਵ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚਲ ਸਕੀਏ। ਲੇਕਿਨ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਰਿਵਾਜ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਸੈਸ਼ਨ ਬੁਲਾਉਣਾ ਹੀ ਬੁਲਾਉਣਾ ਹੈ ਔਰ ਇਕ ਰਸਮ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। No, ਮੈਂ ਅੱਜ ਇਹ ਗੱਲ ਆਖਾਂਗਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪਾਲੇਟਿਕਸ ਔਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਿਸਟਮ ਹੈ। ਜਿਸ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਸਾਡੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਸੀ ਸਾਡਾ ਵੈਸਟਰਨ ਸਿਸਟਮ ਆਫ ਮਨਿਸਟਰੀ ਜਿਹੜਾ ਅਸੀਂ ਵਲਾਇਤ ਤੋਂ ਲਿਆ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਵਿਧਾਇਕ ਜਿਹੜਾ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਵੋਟਰਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਨਡੇਟ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਸੂਬੇ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਔਰ ਉਹ ਪਾਲਿਸੀਜ਼ ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਔਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਇਥੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਡਿਬੇਟ ਕਰੇ। ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੰਤਵਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ, ਮੈਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਆਖਾਂਗਾ ਔਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਔਰ ਅੱਜ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਗੱਲ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਾਓ ਕਿ ਇਹ ਸੈਸ਼ਨ ਜਿਹੜੇ ਚਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੀ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਕ ਰਸਮੀ ਹੈ, ਇਹ ਦੋ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਬਜਟ ਲਈ ਔਰ ਇਕ ਗਵਰਨਰਜ਼ ਐਡਰੈਸ ਦਾ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਟਰੇਨਿੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਗਾਈਡੈਂਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਬਣਾਓ ਤਾਂ

[ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ]

ਕਿ ਉਹ ਇਥੇ ਡਿਬੇਟ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਸਕਣ। ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਈਡ ਕਰ ਸਕੋ ਕਿ ਬਾਕੀ ਕੰਮ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਪਰ ਉਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਜਿੰਨੇ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਬਤੌਰ ਮੈਂਬਰ ਜ਼ਿੰਮੇਂਵਾਰੀ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਰੀਡਿੰਗ ਦੀ ਹੈਬਿਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬੀ.ਏ.ਸੀ. ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਤੇ ਬਹਿਸ ਵਾਸਤੇ 4 ਜਾਂ 5 ਦਿਨ ਰੱਖ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਥੇ ਉਹੀ ਬਹਿਸ ਦਾ ਮਿਆਰ ਗਿਰਨ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ, ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿਚ ਇਕ ਲਾਈਵਲੀ ਡਿਬੇਟ ਹੋਵੇ। ਸਾਰੇ ਇਸ਼ੂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਵਾਂਗਾ ਕਿ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੜੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਰਲ-ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਹੋਵੇ, ਹੈਲਦੀ ਡਿਬੇਟ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਡਿਬੇਟ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਿਕਲੇ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਉਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇ। ਅੱਜ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਇਕਨਾਮਿਕ ਗਰੋਥ ਰੇਟ ਇਤਨਾ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਡਿਸਪੈਰੇਟੀਜ਼ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਜਿਵੇਂ ਨੰਦੀਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਉਂ ਹੋਵੇ? ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਇਹ ਇਸ਼ੂ ਸਾਡੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਸ਼ਲ ਟੈਨਸ਼ਨਜ਼ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਰੇਟੀਜ਼ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਈਏ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡਾ ਇਕ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਖੀਰ ਵਿਚ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬੜਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਥੱਲੇ ਇਸ ਸਦਨ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨਜ਼ ਹਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ।

ਸ਼੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹਿੰਦਰਾ (ਸਮਾਣਾ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਸ ਅਗਸਟ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਤਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਵੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਅਤੇ ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਪਾਓਗੇ। ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਲਾਰਜੈਸਟ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਕੰਟਰੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੀ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਹੈ ਪਰ ਉਥੇ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਂਵਾਰੀ ਲੋਕ ਉਤਨੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਂਵਾਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗੇ ਵੱਡੇ ਕੰਟਰੀ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਉਥੇ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਦੀ ਚੋਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਉਥੇ ਕੇਵਲ 40-41% ਵੋਟਾਂ ਹੀ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸਾਡੇ ਇਥੇ ਦੇਖ ਹੀ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਲਈ ਲੋਕ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਥੇ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਯੂਨਾਨੀਮਸਲੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦਾ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣ ਕੇ ਇਕ ਬੜੀ ਅੱਛੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ ਹੈ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਇਹ ਬੜੀ ਅੱਛੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਹੈ।

ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕੋਆਪਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਿਜ਼ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਿਹੜੀ ਨਵੀਂ ਪਲਾਨਿੰਗ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਉਸ ਉਤੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਫਾਰ ਦੀ ਸੇਕ ਆਫ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਬਲਕਿ ਇਕ ਕੰਸਟਰਕਟਿਵ ਬਹਿਸ ਹੋਵੇਗੀ, ਕੰਸਟਰਕਟਿਵ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਇੱਕਠੇ ਖਾਣਾ ਨਹੀਂ ਖਾਧਾ ਗਿਆ। ਆਪਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਲੇ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਾਸਤੇ, ਇਕ ਨਵਾਂ ਯੁੱਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਕੋਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਪਲੈਨਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆਂ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਲਿਜਾਣੀਆਂ ਪਈਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਵੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਔਫਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੋ ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੈਂ ਤਾਈਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬਾਨ ਨਵੇਂ ਚੁਣ ਕੇ ਆਏ ਹਨ। ਹਾਊਸ ਦੇ ਡੈਕੋਰਮ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨਟੇਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਊਸ ਦੀ ਡਿਗਨਿਟੀ ਨੂੰ ਮੈਨਟੇਨ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਚੇਅਰ ਤੇ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਲੋਰ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਬੇਟ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁਆਇੰਟਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਜ਼ੇਂਟ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਓਰੀਐਂਟੇਸ਼ਨ ਕੋਰਸ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬਾਨ ਲਈ ਕਰਵਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਕਮੇਟੀਜ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਆਫ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ 10—15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਕੇਸ ਪੈਂਡਿੰਗ ਪਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ-ਕਿਵੇਂ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਖਰਾਬ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੀਸਰੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਬਿਊਰੋਕਰੇਸੀ ਨੂੰ ਵੀ ਅੰਡਰਸਟੈਂਡ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਜਿਹੜੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇਕ ਸਟੇਟਸ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਡੈਕੋਰਮ ਮੈਨਟੇਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਮਾਣ-ਇੱਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਭਰਿਆ ਅੱਛਾ ਰੋਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫਿਰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਅੱਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਚਲਾ ਸਕੋ।

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਖੋਜ, ਜੰਗਲਾਤ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਨਾਰਮਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਿਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਤਾਕਤਵਰ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤਾਕਤਵਰ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਹੋਣਾ, ਸੋ ਉਹ ਹੈਲਦੀ ਡੈਮੋਕਰੈਸੀ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ

[ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਖੋਜ, ਜੰਗਲਾਤ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ]

ਮਿਲੀ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਚੂਏਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਬਤੌਰ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥ ਆਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਹੋਏ, ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲੇ, ਜਨਤਾ ਦਾ ਮੈਨਡੇਟ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਹੋਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਵਾਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਦੌੜਿਆ ਕਿ ਇਸ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਕੌਣ ਸੰਭਾਲੇਗਾ, ਕੌਣ ਐਸੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸਭ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਹੜੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ "ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਅਤੇ ਮੱਤ ਉਚੀ" ਦਾ ਸਿੰਬਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਦਰੁੱਸਤ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਫਲਾਂ-ਫਲਾਂ ਲੋਕ ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਨਾਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮ ਸਭ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਤੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਪਛਾਣਦੇ ਹੋਏ, ਤੁਹਾਡੀ ਲਿਆਕਤ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਕੁਆਲੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਤੇ ਕੰਡਕਟ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਤਜਰਬਾ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਹਾਊਸ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਂ ਪਰਪੋਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੋਇਆ। ਸੋ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦਾ ਸੂਬਾ ਸੀ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਪੁੱਠੇ ਪੈਰੀਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਈ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਛੇਵੇਂ, ਸੱਤਵੇਂ ਨੰਬਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਚੈਲੰਜ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ਔਰ ਅਸੀਂ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਦਾ ਸੂਬਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਸੋ, ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ, ਬਹੁਤ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ, ਬਹੁਤ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਮਿਹਨਤ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਦਾ ਸੂਬਾ ਬਣਾ ਸਕੀਏ। ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਆਏ ਮੈਂਬਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਬਣ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਕਈ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਨਵਾਇਰਨਮੈਂਟ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਲੋਕ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਨਾਲ ਜਕੜੇ ਪਏ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਕਿਸੀ ਨਾ ਕਿਸੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੋ, ਮੈਂ ਆਸ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੇ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੀ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਾਸ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਡਿਬੇਟ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਅਤੇ ਬੁਰਾਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ

ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਤੋਰ ਸਕੀਏ। ਦੂਸਰਾ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਦਨ ਦੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਗੋਲਡਨ ਜੁਬਲੀ ਮਨਾਈ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਦੀ, ਅਸੀਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਔਰ ਸਾਡੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਖਾਹਿਸ਼ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਦਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਬੈਠਕਾਂ ਵਧਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਰੂਲਾਂ ਵਿਚ ਤਰਮੀਮ ਵੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਫਿਕਸ ਕੀਤੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਵਧਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਰੂਲ ਵੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਆਬਜ਼ਰਵ ਕਰ ਸਕੇ ਔਰ ਬੈਠਕਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੁੰਗੜਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਿਬੇਟ ਇੱਕ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਔਰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹਾਊਸ ਅੰਦਰ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਸ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਇਹ ਹਾਊਸ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਹੋਰ ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਨਿਖਾਰ ਲਿਆਵੇਗਾ ਔਰ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਸਕੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਜੋ ਪੁੱਠੇ ਰਾਹ ਤੁਰਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ। ਮੈਂ ਫਿਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਲੀ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅੱਗੇ ਤੁਹਾਡੀ ਲੰਬੀ ਤੇ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਡਟ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹੋ। ਧੰਨਵਾਦ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਾਹਨੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਾਹਨੀ (ਬਟਾਲਾ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਦਿਲ ਮੇਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰਾ ਇਲਾਕਾ ਵਧਾਈ ਦੇ ਜਾਏ ਪਰ ਜਦ ਤੱਕ ਪੜੋਸੀ ਵਧਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਪੜੋਸੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅੱਜ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੇ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦੇਵਾਂ। ਤੁਹਾਡਾ ਜਿਹੜਾ ਪਿਛੋਕੜ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਤਕਰੀਬਨ-ਤਕਰੀਬਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਕੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹਕੂਕ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਹੁਤਾ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ, ਮੈਂ ਇਹੀ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦੇਣੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੜੋਸੀ ਦੀ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਭਾਵੇਂ ਸਾਰਾ ਸ਼ਹਿਰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਾ ਰਹੇ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵੱਲੋਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਦਾ ਨਾਮ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅੱਗੇ ਵਧੋ। ਧੰਨਵਾਦ।

श्री सुनील कुमार जाखड़ (अबोहर) : माननीय स्पीकर साहिब, पड़ोसी तो शायद मैं आप का नहीं, परन्तु मैं भी अपने दिल की गहराईयों से आप को इस आगसट हाऊस की सदारत करने के लिए दोनों तरफ से यूनानीमसली चुने जाने के लिए बधाई देता हूँ। मैं पंजाब की जनता को बधाई देना चाहता हूँ। यहां पर सभी दानिशमंदों के मन में था और अखबारों में भी आता रहा था कि this election is going to be the most expensive and the most violent one. इन सभी बातों को नकारते हुए, expensive के बारे में तो मैं नहीं कह सकता परन्तु, स्पीकर साहिब, बड़े पीसफुल तरीके से ये इलैक्शन हुए हैं। मैं पंजाबियों की सूझबूझ को और हमारे लोकतंत्र को इस की बधाई देता हूँ, (थंपिंग) जनता ने सभी आदेशों को नकारते हुए, सभी अंदेशों को बदलते हुए फिर लोकतंत्र के अंदर अपने यकीन को, मजबूती को बनाया है। इस बात के लिए मैं पूरे पंजाब को बधाई देनी चाहता हूँ, खास करके पंजाबियों को। ये जो बात आज हो रही थी, आज सभी दलों ने, खास करके सरकारी बैंचिज़ पर बैठे साथियों ने अपनी फराखदिली दिखाते हुए, they are most generous in saying कि आप हमेशा जरूर आपोज़ीशन की बात को गौर करें। सभी साथियों ने पहले कहा कि आप इस हाऊस के कस्टोडियन हो, इस लिए dignity and privileges of the members को जरूर ध्यान में रखेंगे।

मैं समझता हूँ कि पहली दफा सभी साथियों ने कहा है कि हाऊस में दोनों तरफ बड़े पहिए है। पहले हमेशा अलाईनमैंट बिगड़ी रही है। जैसे जैसे गाड़ी की अलाईनमैंट होती है, एक पहिए में हवा कम हो और दूसरों में ज्यादा हो तो वह परापरली नहीं चलती। दोनों पहियों में बैलेंस होना चाहिए। इस बार दोनों मेन पार्टियां बैलेंस में हैं। लोगों ने इस बैलेंस को बरकरार रखा है। मैं समझता हूँ कि आज अगर आप आपोज़ीशन के हक दिलवाते रहोगे तो opposition is capable to do its duties हमारे पंजाब के issues को हम अपने आप में मजबूत तरीके से इस बात को रखेंगे बशर्ते कि कोई सुनने के लिए तैयार हो। हमारे काबल फाइनांस मिनिस्टर साहिब ने बात कही थी कि दानिशमंद वह है जो सुनने के लिए तैयार हो। परन्तु, स्पीकर साहिब सच्च जो है, वो हमेशा कड़वा होता है। सुनने के लिए जिगरा भी चाहिए। अगर सुनने का जिगरा रखते हो तो बात सुनाने के लिए कमी इधर से भी नहीं रहेगी। आप को इस काबल ओहदे पर बैठाते समय जिस तरह बादल साहिब ने कहा था– It is not the Chair which makes the man, it is the man which makes the Chair. मुझे पूरा यकीन है कि आप इस अहम ओहदे के रूतबे को ओर आगे बढ़ाएंगें, और आज जिस किसम की बातें हमें सुनने को मिली हैं I am sorry to say that मेरा इतना लम्बा एक्सपीरीऐंस नहीं है, यहां पर बहुत काबिल और एक्सपीरीऐंसड साथी बैठे हैं। आज ट्रेजरी और आपोजीशन पार्टी की ओर से एक ही जजबा आया है कि हम यहां पर मिलजुल कर कंसट्रकटिव आपोज़ीशन की बात कर रहे हैं, आज एक रिवायत की बात कर रहें है, issues की बात कर रहें हैं। आज से पांच साल पहले जब यहां स्पीकर साहिब की Oath Ceremony हुई थी वो तभी से यही सुनता आ रहा हूँ कि यह सटेल बात है, उस बात की बदबू आज भी रही है। आज भी यही बातें देखें कि जिस तरह कंसट्रकटिव आपोज़ीशन की बातें मैंबरज़ के हक्कों की बात, कमेटी सिस्टमज़ की बातें आज से नहीं, मैं समझता हूँ कि यह काफी अरसे से चली आ रही हैं। आज जो हमारे काबिल साथी, ब्रह्म महिंदरा जी ने लैजिसलेशन की deterioration की बात कही है, इस बारे में हमारी ब्यूरोक्रेसी को ध्यान देना

चाहिए This degradation has happened over a period of time, it has not happened in the last five years. आज जब हम अपनी डिबेट का समय बढ़ाने की बात कर रहे हैं यह भी बात कर रहे हैं कि यहां पर सिटिंगज़ बढ़ाई जाएं तो स्पीकर साहिब, मैं अपने पांच साल के तजुरबे में देखा है कि मैंबरज़ का कोरम पूरा न होने के कारण हमें अपनी सिटिंगज़ बरखास्त करनी पड़ी है। इस बारे में जो बिज़नैस एडवाईज़री कमेटी की मीटिंग बैठेगी उस में हमें तय करना होगा क्योंकि हमारे मैंबरज़ साहिबान को यहां टेबल पर आ कर ही प्रोग्राम के बारे में पता लगता है और मैंबज़र को उन मसलों के ऊपर बोलने के लिए समय नहीं मिलता, क्योंकि यह मसले बहुत अहम होते हैं और मैंबरज़ को डिसकशन करने के लिए समय मिले और मैंबर तैयार होकर आयें। अगर मजबूती से गहराई से चिंतन करने की बात होगी तो ब्योरोक्रेसी तो क्या, सरकार भी उस बात को सुनेगी। हमें उस तलख मिजाज़ को दूर करना होगा। रिवायत बदलने की बात तो समय बतायेगा। स्पीकर साहिब, मुझे इस बात की खुशी है कि आज हमारे लीडर आफ दि आपोज़ीशन ने मैंबरज़ से सलाह करके In the spirit of this cooperation, in the spirit of this constructive Opposition, की जो बात कर रहे हैं। एक रिवायत बड़े लम्बे समय से चली आ रही है कि जब जब गवर्नर साहिब ने ऐडरैस दिया तो आपोज़ीशन ने यहां पर इस हाऊस के डैकोरम को, हाऊस की प्रेसटीज़ को lower किया और Well of the House में आकर गवर्नर साहिब को बोलने का मौका ही नहीं दिया। उस गलत रिवायत को तोड़ते हुये स्पीकर साहिब मैं आप के जरिये कहना चाहता हूँ और भरोसा दिलाना चाहता हूँ कि हम डिसटर्ब नहीं करेंगे। हम अपनी बात डिसकशन के लैवल पर बशरते यहां सभा में डिबेट करके अपनी बात रखेंगे कि सरकार उन बातों को सुनने के लिए तैयार रहे और जिस सपिरट और सदन में आपस में Co-operation की बात हो रही है उसको लेकर हम चल सकें। रिवायत दोनों तरफ से बढ़ेगी। उस रिवायत में हमारी तरफ से हिस्सा रहेगा ताकि आप को परेशानी का मुकाम न देखना पड़े क्योंकि सबसे embarassing position स्पीकर की होती है और आप उस रुतबे पर बैठे हैं। मैं एक बार आप को फिर से तहे दिल से बधाई देना चाहता हूँ। धन्यवाद।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਰਦਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ।

ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ, ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ, ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਰਵਾਇਤੀ ਊਰਜਾ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ) : ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮਹਾਨ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਣ ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਇਹ ਗੱਲ ਵਾਰ ਵਾਰ ਚਲੀ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਐਮ.ਐਲ.ਏਜ਼. ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਚੁਣ ਕੇ ਇਥੇ ਆਏ ਹਨ। ਜਿਥੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ (ਥੰਪਿੰਗ) ਉਥੇ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਕੋਲ ਬੇਨਤੀ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਨਾਲਿਜ ਮਿਲਦੀ ਹੋਵੇ ਉਤਨੀ ਹੀ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਊਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਫਸਟ ਟਰਮਰਜ਼ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਸਦਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਸਾਥੀ ਅੱਜ ਇਥੇ ਚੁਣ ਕੇ ਆਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਚਿੜੀਆ ਕਿਹਾ

[ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ, ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ, ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਗੈਰ ਰਵਾਇਤੀ ਊਰਜਾ ਮੰਤਰੀ]

ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਉਹ ਅੱਜ ਪਿੱਛੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਜਿਵੇਂ ਸਾਡੇ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਇਥੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਗੱਲ ਹੋਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਪਿਛਲਾ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਤੇ ਰੂਲਿੰਗ ਗੱਡੀ ਦੇ ਪਹੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹਨ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਗੱਡੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਪਹੀਏ (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ) ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਹ ਪੈਂਚਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ :—

ਝੂਠ ਆਖਾਂ ਜੇ ਕੁਝ ਬਚਦਾ ਹੈ
ਸੱਚ ਆਖਾਂ ਤੇ ਭਾਂਬੜ ਮਚਦਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਇਹ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਸਾਰੇ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚੱਲਣ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਰਵਾਇਤ ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਫਸਟ ਟਾਈਮਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਗਲਤੀਆਂ ਸਾਡੇ ਵਰਗਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਭੰਗ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਹਲਕਾ ਤੁਹਾਡੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਨਵਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿੰਨੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤੁਹਾਡੇ ਸਪੀਕਰ ਬਣਨ ਦੀ ਹੋਈ ਹੈ ਇੰਨੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ। (ਥੰਪਿੰਗ)

ਸਰਦਾਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ (ਧਰਮਕੋਟ, ਐਸ.ਸੀ.) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਦਨ ਵਲੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੇ ਸਦਨ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੋਸ਼ (ਸ਼ਾਮ ਚੁਰਾਸੀ, ਐਸ.ਸੀ.) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਅੱਜ ਆਪਣੀਆਂ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸਾਡੀ ਭੈਣ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੀ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅੱਛੀ ਰਵਾਇਤ ਕਾਇਮ ਹੋਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਦਾ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਦੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਸ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਚਲਾਓਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਅੱਛਾ ਸੁਨੇਹਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ, ਆਪਣੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਵੱਲੋਂ, ਸਾਰੇ ਵੋਟਰਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪ ਨੂੰ ਧੰਨਵਾਦ ਆਖਦੀ ਹਾਂ।

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ (ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਫ਼ਸਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਵਿਚ ਅਕਾਊਂਟੇਬਿਲਟੀ ਵਧਾਈ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਅਹਿਮ ਮਸਲਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਬਾਰੇ ਜਿਥੇ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਉਥੇ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸਾਰੂ ਬਹਿਸ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਇਹ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕੀਏ।

ਮੈਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ "ਫੂਲ ਹੂੰ ਜਾਂ ਰੇਤ ਪਰ ਕਦਮੋਂ ਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਆਪ ਕੋ ਹੱਕ ਹੈ, ਜੋ ਚਾਹੋ ਕਹਿ ਦੋ।" ਮੈਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਦਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਔਰ ਸਾਡੇ ਦਾਨਸ਼ਵਰ ਸਾਥੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਥੇ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਫਿਰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਤਵੱਕੋ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਆਪ ਇਸ ਸਦਨ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹੋ, ਉਥੇ ਤੁਹਾਡੀ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਵਿਚ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੀਆਂ। ਸਾਡਾ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧੇਗਾ। ਸਾਡਾ ਤਜਰਬਾ ਵਧੇਗਾ, ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਤੀ ਪੰਛੀ ਝਾਤ ਮਾਰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵਿਚਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਤੁਹਾਡੇ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਬਟਵਾਰਾ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮਾਰ ਪਈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਸਿਰ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਝੁਕਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਦੋਂ ਬਹੁਤ ਛੋਟੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਨਿੱਕੀਆਂ-ਨਿੱਕੀਆਂ ਪੁਲਾਂਘਾਂ ਪੁੱਟਦੇ ਹੋਏ ਸਰੱਹਦ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਇੱਥੇ ਆਏ ਸੀ। ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਨ। ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਉਥੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਹੀ ਵੱਡੇ ਹੋਏ, ਆਪਣੀ ਜਵਾਨੀ ਇਥੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਇਥੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਕਾਲਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਲੈਵਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜੋ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੇ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਪਿਆ, ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਪਿਆ, ਸ਼ਾਇਦ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਇਸ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਡਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਨਾ ਲਵਾਂ। ਮੈਂ ਤਵੱਕੋ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ, ਆਖਰੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋਗੇ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਸਾਰੂ ਬਹਿਸ ਲਈ ਜੋ ਕੁੜੱਤਣ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਤੁਸੀਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਵੋਗੇ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਹ

[ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ]

ਸਦਨ ਬਹੁਤ ਅੱਛੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲੇਗਾ। ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਡਰ ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਬੀਬੀ ਜੀ ਬਹੁਤ ਅੱਛੇ ਹਨ ਔਰ ਸਮਝਦਾਰ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਵਿਚ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਊਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅੱਛੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲੇਗਾ। ਸਾਡਾ ਵੀ ਮਾਣ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ।

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ (ਜਲਾਲਾਬਾਦ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਏਰੀਏ ਤੋਂ ਇਸ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ ਹੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਲਮ ਹੈ, ਮੈਂ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਬੜੀ ਹੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਔਰ ਅੱਛੇ ਢੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤੁਹਾਡੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਹੱਲ ਕਰੋਗੇ ਔਰ ਜੋ ਸਦਨ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਰੋਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ ਹੋ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚਲੋਗੇ ਔਰ ਜੋ ਬਾਰਡਰ ਏਰੀਏ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਹਨ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਏਰੀਏ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਆਮ ਸਾਡੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜਾਣੂੰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਬੜੀ ਅੱਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਕੰਮ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰੋਗੇ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਦਨ ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਭਾ ਕੇ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚੋਗੇ। ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਰਦਾਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ।

ਸਰਦਾਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ (ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ, ਐਸ.ਸੀ.) : ਅੱਜ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸਪੀਕਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਾਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਵਧਾਈ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹੋ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੇ ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਮਾਹੌਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜਿਥੇ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਸਦਨ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ

ਉਥੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਤੋ. ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣ ਕੇ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹਾਲੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਣਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੱਲੀ ਉਂਗਲ ਫੜ ਕੇ, ਅੱਗੇ ਤੁਰੇ ਕੋਈ ਹੱਥ ਫੜਕੇ। ਸੋ, ਮੈਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਕੰਸਟਰਕਟਿਵ ਸੋਚ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਗਰੈਸਿਵ ਮਾਹੌਲ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਜੈ ਹਿੰਦ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਰਦਾਰ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ।

ਸਰਦਾਰ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ (ਨਾਭਾ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਦਾ ਦਿਨ ਬੜਾ ਸ਼ੁਭ ਦਿਹਾੜਾ ਹੈ। ਸਦਨ ਦੀਆਂ ਉੱਚ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ 117 ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਇਥੇ ਚੁਣ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਫ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਦੀ ਅਕਾਊਂਟੇਬਿਲਿਟੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਮਿਲ ਕੇ ਇਕ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਲਿਆਈਏ ਔਰ ਇਹ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰੀਏ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੈਜਿਸਲੇਟਰਜ਼ ਅਕਾਊਂਟੇਬਲ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਕਾਊਂਟੇਬਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਦੇਵਾਂਗੇ ਔਰ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਵੀਂ ਰਵਾਇਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਮੈਂ ਹੋਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਪੋਸਟ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇਹ ਮੈਗਨੈਨੇਮਿਟੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਅੱਜ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ੁਭ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਦਨ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਅੱਜ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਚੋਣ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਪਦਵੀ ਲਈ ਯੋਗ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਅਭਾਰੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਹਾਊਸ ਦੇ ਵਿਚ ਹਾਊਸ ਦੇ ਲੀਡਰ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨੇਤਾ ਬੀਬੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ, ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਆਗੂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ ਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਕੁਝ ਲਫ਼ਜ਼ ਬੋਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕੀਮਤੀ ਸੁਝਾਅ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਯਤਨ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੱਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਚੰਗੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਬਣ ਸਕਣ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਾਊਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਵਧੇ। ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਚੋਣ ਦੇ ਸਦਕੇ ਜਿਸ ਕੁਰਸੀ ਤੇ

[ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ]

ਮੈਂ ਅੱਜ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹਾਂ, ਉਸ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਾਬਲ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਬੈਠਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲੈ ਕੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਚੰਗੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਛੱਡ ਕੇ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਯਤਨ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਚੰਗੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਅੱਗੇ ਤੁਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਦਨ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵੱਲ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲੈ ਕੇ ਸਦਨ ਦੀਆਂ ਮਰਿਆਦਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਚੰਗੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ, ਚੰਗੀਆਂ ਮਰਿਆਦਾਵਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਫੈਸਲੇ ਤਾਂ ਹੀ ਲਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਮੇਰੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਫਰਾਖਦਿਲੀ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਸੁਝਾਅ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਜਤਲਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦਾ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਫਿਰ ਇਕ ਵਾਰ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਜਤਲਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਵਾਸਤੇ ਯੋਗ ਸਮਝਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਯਤਨ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲੈ ਕੇ ਮੈਂ ਇਸ ਕਾਬਲ ਹੋਵਾਂ ਕਿ ਇਸ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਾਂ। ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤਕੜੇ ਹੋ ਕੇ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਵਧੀਆ ਫੈਸਲੇ ਲਉਗੇ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਇਹ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਫੈਸਲੇ ਲਉਗੇ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸਾਬਤ ਹੋਣ। ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਕੁਝ ਸੁਝਾਅ ਆਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸੁਝਾਅ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਲਈ ਕੁਝ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਠੋਸ ਸੁਝਾਅ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੈਂਪ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਹਾਊਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਸੀਂ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾ ਸਕੀਏ। ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਤੋਂ ਔਰ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਜਿਹੜਾ ਹੈ ਉਹ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਿਸਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਰੇ

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜਿਹੜੇ ਟ੍ਰੇਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਿਜ਼ ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ ਔਰ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਜਿਹੜੇ ਸਾਥੀ ਹਨ, ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੀਏ ਅਤੇ ਠੀਕ ਅਤੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਤੋਰਨ ਵਾਸਤੇ ਫੈਸਲੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਸ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਪੁੱਜੇ, ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਪੁੱਜੇ, ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦਾ ਪੂਰਾ-ਪੂਰਾ ਯਤਨ ਕਰਾਂਗਾ। ਆਖਿਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਮੇਰੇ ਤੇ ਪਈ ਔਰ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਕੇ ਮੇਰਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਧੰਨਵਾਦ। (ਥੰਪਿੰਗ)

ELECTION OF DEPUTY SPEAKER

Mr. Speaker : Now the House will proceed to elect the Deputy Speaker.

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ—

> ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਤਪਾਲ ਗੁਸਾਈਂ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ, ਉਹ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਵਜੋਂ ਸਦਨ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲਣ। (ਥੰਪਿੰਗ)

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ, ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। (ਥੰਪਿੰਗ)

Mr. Speaker : Motion moved :

> That Shri Satpal Gosain, a Member of the Punjab Vidhan Sabha, who is present in the House, be elected as Deputy Speaker of the House. *(Thumping)*

Mr. Speaker : Is there any other proposal ?

(ਆਵਾਜ਼ਾਂ) : ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿਓ ਜੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਏਥੇ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਡਿਮਾਂਡ ਆਈ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਫਸਟ ਸੈਕਿੰਡ ਕਰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ।

Mr. Speaker : Since there is no other proposal, I declare Shri Satpal Gosain elected as Deputy Speaker of the Punjab Vidhan Sabha. *(Thumping)*

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਤਪਾਲ ਗੁਸਾਈਂ ਜੀ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀਟ ਵੱਲ ਗਏ।)

ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ (ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ) : ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਹੈ।

Mr. Speaker : No individual talks please. ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਤਪਾਲ ਗੁਸਾਈਂ ਜੀ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਸੀਟ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ।)

CONGRATULATORY SPEECHES

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਤਪਾਲ ਗੁਸਾਈਂ ਜੀ ਨੂੰ ਯੂਨਾਨੀਮਸਲੀ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੇ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। (ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਥੰਪਿੰਗ) ਅਤੇ ਹਾਊਸ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਬੜੀ ਵਧੀਆ ਬਣੀ ਹੈ (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) (ਹਾਸਾ) ਇਹ ਬੜੀ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਤਪਾਲ ਗੁਸਾਈਂ ਜੀ ਇਕ ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਕ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਇੰਡਸਟਰੀ ਅਤੇ ਟਰੇਡ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਾਈਆਂ ਲੜੀਆਂ ਅਤੇ ਗ਼ਰੀਬ ਪਰਵਰ ਵੀ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਗਲਤ ਗੱਲ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਇਹ ਉਥੇ ਹੀ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਅੜਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਥਾਂ ਤੇ ਔਖੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸੌਖਾ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਲਈ ਉਹ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਵੀ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਨੇ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਚਲਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚਾਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਬਲਿਕ ਅਕਾਊਂਟਸ ਕਮੇਟੀ, ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਲੈਜਿਸਲੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਮੇਟੀ, ਪਬਲਿਕ ਅੰਡਰਟੇਕਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਐਸੰਬਲੀ ਵਿਚ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ

ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸੋਹਣਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਲੱਭਿਆ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਹਾਊਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬੜੇ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਕਿਧਰੇ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਤ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਧੰਨਵਾਦ ਤੇ ਹੀ ਬੜਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਟਾਈਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇੰਨਾ ਟਾਈਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਹਾਊਸ 6 ਮਹੀਨੇ ਚੱਲੇਗਾ ਮੈਂ ਗੋਸਾਈਂ ਜੀ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੇ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ (ਲਹਿਰਾ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹੁਣੇ ਸਰਬ-ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਚੋਣ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਲੋਂ, ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ ਔਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ "ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਅੱਛਾ ਗੁਆਂਢੀ ਅੱਛਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ", ਸੋ ਇਹ ਚੰਗੇ ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਨੇਕ ਇਨਸਾਨ ਇਧਰ ਆਏ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਉਂਝ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਮੁੜ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੋਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਸਿਚੁਏਸ਼ਨ ਹੈ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸਪੀਕਰ ਵੱਖਰੇ ਗਰੁੱਪ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ । ਸੋ ਇਹ ਰਿਵਾਇਤ ਇਨਫਿਊਚਰ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੱਚੇ ਨੇਕ ਅਤੇ ਅੱਛੇ ਤਜ਼ਰਬੇ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਬਣਕੇ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਗੇ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵਲੋਂ ਫਿਰ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ। ਧੰਨਵਾਦ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਦਨ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ ਔਰ ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਤਪਾਲ ਗੁਸਾਈਂ ਜੀ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਤਪਾਲ ਗੁਸਾਈਂ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਇਕ ਸੰਘਰਸ਼ਮਈ ਜੀਵਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਇਕ ਨੇਕ ਇਨਸਾਨ ਹਨ ਔਰ ਬਹੁਮੁੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਨਾਲ, ਵਪਾਰਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਮਿਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਔਰ 1997 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2002 ਤੱਕ ਗਿਆਰਵੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਤੌਰ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਇਸ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲੇਗਾ ਔਰ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਜਿਹੜੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਈ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਗੁਸਾਈਂ ਜੀ, ਮੈਨੂੰ ਆਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਉਚ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣਗੇ। ਸੋ, ਮੈਂ ਦੋਬਾਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਤਪਾਲ ਗੁਸਾਈਂ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਤੋਂ, ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਧੰਨਵਾਦ।

ਜੇਲ੍ਹਾਂ, ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਛਪਾਈ ਤੇ ਲਿਖਣ ਸਮੱਗਰੀ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਗਾਬੜੀਆ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਵਿਚੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸਮੂਹ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਇੰਡਸਟਰੀ ਅਤੇ ਟਰੇਡ ਸੰਗਠਨ ਵਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਦਨ ਦੇ ਲੀਡਰ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਾਬਲ ਇਨਸਾਨ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦੀ ਤਾਈਦ ਅਤੇ ਮਜ਼ੀਦ ਹੋਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ਮਈ ਜੀਵਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵੀ। ਇਹ ਇੰਡਸਟਰੀਲਾਈਜੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਔਰ ਇਹ ਕੌਂਸਲਰ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਲੁਧਿਆਣੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ। ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਕੌਂਸਲਰ ਬਣੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਬਜਟ 26 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸੀ ਔਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਕੇ ਆਏ, ਉਦੋਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਬਜਟ 201 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨੀ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਹੀ ਸੌਂਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਇਨਸਾਨ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੀ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਦਿਓ, ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ ਔਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਸੀ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹੁਣ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਲੜਾਈ ਲੜਨੀ ਪਵੇ ਤਾਂ ਧਰਨੇ ਵਾਸਤੇ ਦਰੀ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦੀ ਕਿਤੋਂ ਲੋੜ ਨਾ ਪਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹਰ ਵੇਲੇ ਦਰੀ ਨਾਲ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਇੱਕ ਪਰੰਪਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੋਂ, ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਤੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਕਾਬਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਅਸੀਂ ਸਦਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਸਾਂ ਤੇ ਉਮੀਦਾਂ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜੋ ਆਸਾਂ, ਉਮੀਦਾਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜੋ ਗ਼ਲਤ ਪੈੜਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਵਾਸਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਤਪਾਲ ਗੁਸਾਈਂ ਦਾ ਚੁਣੇ ਜਾਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਹੁਤ ਸੰਘਰਸ਼ਮਈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਹੱਸ ਰਹੇ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਸੀ। ਸੋ, ਮੈਂ

ਆਪਣੀਆਂ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਤਪਾਲ ਗੁਸਾਈਂ ਜੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੂਝਵਾਨ, ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਔਰ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸੇਵਕ ਨੂੰ ਇਸ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ। ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ। ਸ਼ੁਕਰੀਆ। (ਥੰਪਿੰਗ)

ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਾਹਨੀ : ਸਰ ਮੇਰੀ ਵਾਰੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਵਾਰੀ ਲੰਘ ਗਈ ਹੈ। (ਵਿਘਨ)।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਦੇ ਨੇਤਾ, ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਦਲ, ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਲੀਡਰ ਕਾਲੀਆ ਜੀ, ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਜੀ ਔਰ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਹਾਊਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਰਾਏ ਹੋ ਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਤਪਾਲ ਗੁਸਾਈਂ ਜੀ ਨੂੰ ਬਤੌਰ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ, ਸਹਿਯੋਗੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਗੁਸਾਈਂ ਜੀ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸ ਸੀਟ ਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਆਪਣਾ ਵੀ ਤਜਰਬਾ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ-ਗਿਲਣ ਦਾ। ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੀ ਪੀੜ ਹੈ, ਜਿੰਨੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪਬਲਿਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਰਲੇ-ਵਿਰਲੇ ਵਿਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦਾ ਭਾਰ ਵੀ ਹੈ ਔਰ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੀਟ ਤੇ ਉਹ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹਨ, ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਉਹ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਗੇ। ਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਰਿਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ, ਹਾਊਸ ਦੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਅਤੇ ਹਾਊਸ ਦੇ ਰੂਲਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਇਸ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਮਰਿਆਦਾਵਾਂ, ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਸਹਾਈ ਹੋਣਗੇ। ਮੈਂ ਗੁਸਾਈਂ ਜੀ ਨੂੰ ਔਰ ਹਾਊਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਯੋਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਧੰਨਵਾਦ। ਗੋਸਾਈਂ ਜੀ, ਕੁਝ ਕਹੋਗੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ (ਸ਼੍ਰੀ ਸੱਤਪਾਲ ਗੁਸਾਈਂ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੇਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਦਲ ਨੇ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਵਜੋਂ ਪਰੋਪੋਜ਼ ਕੀਤਾ ਔਰ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ ਜੀ ਨੇ ਤਾਈਦ ਕੀਤਾ । ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ, ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ ਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਊਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਕਈ ਦਫ਼ਾ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਅਧੂਰੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ । ਲੇਕਿਨ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਰਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਰਾੜ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਮੇਰੇ ਮਿੱਤਰ ਹਨ । ਸਰਦਾਰ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚੋਂ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਹਨ । ਹੋਰ ਵੀ ਕਾਫੀ ਲੋਕ ਮੇਰੇ ਮਿੱਤਰ ਹਨ । ਮੇਰੇ ਉਧਰੋਂ ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਦੇ

[ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ]

ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ, ਜਦੋਂ ਗਾਬੜੀਆ ਜੀ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਾਅਦੇ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਵਿੱਚ, ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਊਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਦਲ ਵੱਲ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅੱਖ ਹੈ । ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਔਰ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋ ਕੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ ਔਰ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਨੇ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਚੋਣ ਵੇਲੇ ਤਾਈਦ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਚੋਣ ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ । ਮੈਨੂੰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਗੁਸਾਈਂ ਜੀ, ਜਿਹੜੀ ਦਰੀ ਹੈ, ਉਹ ਤੁਸੀਂ ਕੱਢੀ ਕਿ ਨਹੀਂ ਕੱਢੀ ? ਰੀਅਲੀ ਮੇਰੀ ਦਰੀ ਅੱਜ ਵੀ ਮੇਰੀ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਹੈ । ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਪਰ ਉਹ ਦਰੀ ਮੈਂ ਕੱਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰੈਸ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਣੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕਾਰਿਆਕਰਤਾ ਹਾਂ । ਸਾਹਨੀ ਸਾਹਿਬ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਹਨ.....

ਇੱਕ ਆਵਾਜ : ਸਾਹਨੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰੀ ਦੇ ਦਿਓ ।

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ : ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਣੀ। ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਦਲ ਬੜੇ ਕਾਬਲ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈਂਕੀ ਪੈਂਕੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਹੋਏਗੀ। ਜਿਹੜਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਰੂਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗਾ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਮੈਂ ਅੱਜ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ, ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਈ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ ਇਹ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਾਂਗਾ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੋ ਇੰਡਸਟਰੀ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ 60-65% ਇੰਡਸਟਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਦੂਜੀਆਂ ਸਟੇਟਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਇਸ ਇੰਡਸਟਰੀ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਇਥੇ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜੀਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਵਪਾਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੈ, ਇੰਡਸਟਰੀ ਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਧੇਗੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਮਿਲੇਗੀ। ਮੈਂ ਫਿਰ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਔਰ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ.........

ਸ਼੍ਰੀ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹਿੰਦਰਾ (ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ) : ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਯੂਨਾਨੀਮਸਲੀ ਹੋਈ ਹੈ......

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹਿੰਦਰਾ ਜੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਜੀ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਬੈਠਾ ਹਾਂ। ਤੁਹਾਡੀ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਵਾਲੀ ਫਰੰਟ ਸੀਟ ਤੇ ਬੈਠਾ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਹਾਂ। ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਇਧਰੋਂ ਉਧਰ ਜਾਣਾ ਹੈ।

Mr. Speaker : The House stands adjourned till 10.00 A.M. on Tuesday, the 20th March, 2007.

11.47* A.M. (The Sabha then* adjourned till 10.00 A.M. on Tuesday, the 20th March, 2007)

9227/PVS—Govt. Press, U.T., Chd.

Published under the authority of the Punjab Vidhan Sabha and printed by the Controller, Printing & Stationery, U.T. Chd.

PUNJAB VIDHAN SABHA

DEBATES

Tuesday, the 20th March, 2007

Vol. 1 - No. 3

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

Punjab Vidhan Sabha Secretariat, Chandigarh.

Price : Rs. 41-00

PUNJAB VIDHAN SABHA

Tuesday, the 20th March, 2007

The Vidhan Sabha met in the Punjab Vidhan Sabha Hall, Vidhan Bhavan, Sector 1, Chandigarh, at 10.00 A.M. Mr. Speaker (Sardar Nirmal Singh Kahlon) in the Chair.

OBITUARY REFERENCES

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਓਬਚੁਰੀ ਰੈਫਰੈਂਸਿਜ਼। ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ ਜੀ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਮਾਂ ਨਿਰੰਤਰ ਚਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਵਿਛੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸਦਾ ਲਈ ਵਿਛੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਤਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਜ ਲਈ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਬੜਾ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਛੜਨ ਨਾਲ ਇਕ ਖਲਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਛੱਡ ਗਏ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਭੁਲਾਇਆਂ ਨਹੀਂ ਭੁਲਦੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲਈ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਸੀ ਛਾਪ ਛੱਡੀ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਲਈ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਖਬੰਸ ਕੌਰ ਭਿੰਡਰ, ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ 15 ਦਸੰਬਰ, 2006 ਨੂੰ ਹੋਈ, ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਹ ਪੰਜ ਵਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਰਹੇ, ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਟੂਰਿਜ਼ਮ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਸਾਲ 2004 ਵਿਚ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਇਕ ਨਾਮਵਰ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਦੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਗ਼ਮਗੀਨ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜ਼ਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ, ਸਾਬਕਾ ਐਮ.ਪੀ. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਮਿਤੀ 8 ਅਕਤੂਬਰ, 2006 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਉਹ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 15 ਮਾਰਚ, 1934 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਖਵਾਸਪੁਰਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਪੜ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ 1991 ਵਿਚ 10ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਫੇਰ ਸਾਲ 1996 ਵਿਚ 11ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਇਕ ਨਾਮਵਰ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਡੂੰਘੇ ਦੁਖ ਅਤੇ ਗ਼ਮਗੀਨ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜ਼ਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

[ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ]

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੈਪਟਨ ਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ 20 ਦਸੰਬਰ, 2006 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਈ.ਐਨ.ਏ. ਵਿਚ ਜਨਰਲ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਬਤੌਰ ਏ.ਡੀ.ਸੀ. ਵੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹ ਮਾਰਚ, 1962 ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ, 1962 ਤੱਕ ਡਿਪਟੀ ਮਨਿਸਟਰ ਰਹੇ ਅਤੇ 1965 ਤੋਂ 1967 ਤੱਕ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਰਹੇ। ਫੇਰ 1967, 1969 ਅਤੇ 1972 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਹ ਮਾਰਚ, 1973 ਤੱਕ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਲੀਡਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਕੈਪਟਨ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀ ਗਹਿਰਾਈ ਤੋਂ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਸੁਮਨ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਦਾਰ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ, ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਮਿਤੀ 18 ਦਸੰਬਰ, 2006 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਉਹ 88 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਹਾਸਲ, ਤਹਿਸੀਲ ਚੱਕਵਾਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਿਹਲਮ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ 1965 ਵਿਚ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਹੇ। ਫਿਰ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਵੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀ ਬਣੇ। ਯਾਨੀ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ ਜੀ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜੀਵਨ ਜਿਹੜਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਥਲਿਓਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਬਤੌਰ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਸਫ਼ਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਸਾਲ 1967 ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਲਈ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਹ ਡਿਪਟੀ ਮਨਿਸਟਰ ਵੀ ਰਹੇ ਔਰ 1977 ਵਿਚ ਉਹ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਦਸਯ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਛੋੜਾ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਵਿਛੋੜੇ ਕਾਰਨ ਰਾਜ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਵਰਗੀ ਸਰਦਾਰ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਸੁਮਨ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਾਹੜਾ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ, ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਮਿਤੀ 7 ਦਸੰਬਰ, 2006 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਉਸ ਵਕਤ 74 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 2 ਨਵੰਬਰ, 1932 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਪਾਹੜਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਸਾਲ 1997 ਦੇ ਵਿਚ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 1997 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਲ 2002 ਤੱਕ ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਸਦਸਯ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਥਾਤ ਪਾਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਸੀ ਕਿ ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ ਬੋਲਣਾ, ਪਿਆਰ ਪਾਉਣਾ ਔਰ ਪਿਆਰ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੰਡਿਆ। ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਕਾਲੀ ਜੱਥੇ ਦੇ 20 ਸਾਲ ਤੱਕ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਹ 1985-86 ਦੇ ਵਿਚ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਵਿਛੋੜੇ ਕਾਰਨ ਰਾਜ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ

ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਡੂੰਘੇ ਦੁਖ ਅਤੇ ਗ਼ਮਗੀਨ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜ਼ਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਦਾਰ ਤੇਜ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਜੋ ਕਿ ਮਿਤੀ 22 ਦਸੰਬਰ, 2006 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 19 ਅਕਤੂਬਰ, 1920 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ 1967-68 ਵਿਚ ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1969 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਾਲ 1977 ਅਤੇ 1980 ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਵਜੋਂ ਬਾਘਾ ਪੁਰਾਣਾ ਤੋਂ ਫਿਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਰਦਾਰ ਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਸੁਮਨ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਜੋ ਮਿਤੀ 17 ਅਕਤੂਬਰ, 2006 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਮਹਾਤਮਾ ਨਗਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 1952 ਵਿਚ ਹਲਕਾ ਗੁਰੂ ਹਰਸਹਾਇ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਚੋਣ ਲੜੀ। ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਸੁਮਨ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਭਾਗ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 11 ਜਨਵਰੀ, 2007 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1913 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ 1935 ਤੋਂ 1949 ਤੱਕ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 1962 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਪਾਇਲ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਔਰ ਫਿਰ ਸਾਲ 1967 ਵਿੱਚ ਅਮਲੋਹ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ 1960 ਵਿੱਚ ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਵੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਸਾਲ 1982 ਤੋਂ 1985 ਤੱਕ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਦਾਰ ਮੈਦਾਨ ਸਿੰਘ ਮੈਦਾਨ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 2006 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆ ਗਵਾਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਬੜੇ ਦੁਖ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

[ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ]

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਨ, ਸਾਨੂੰ ਮਿਤੀ 21 ਜਨਵਰੀ, 2007 ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 2 ਜੂਨ, 1922 ਨੂੰ ਰਾੜਾ ਸਾਹਿਬ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 1942 ਤੋਂ 1947 ਤੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਬੜੇ ਦੁਖ ਅਤੇ ਗ਼ਮ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਸੁਮਨ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਦਾਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਘੁੰਮਣ ਖੁਰਦ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਮਿਤੀ 15 ਅਕਤੂਬਰ, 2006 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਲ 1945—46 ਦੌਰਾਨ ਅਸਤ ਛੀਨਾ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਨੇ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆ ਗਵਾਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਬੜੇ ਦੁਖ ਅਤੇ ਗ਼ਮ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ, ਸਰਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੈਨਾਨੀ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਪਿੰਡ ਅਲੀਪੁਰ, ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨ ਰਾਜਪੁਰਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਦਾ ਵੀ ਬੜਾ ਦੁਖ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਮਿਤੀ 27 ਨਵੰਬਰ, 2006 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਵਕਤ ਉਹ 85 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰੀ ਜੇਲ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਨੇ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆ ਗਵਾਇਆ ਹੈ। ਬੜੇ ਡੂੰਘੇ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ, ਜੋ ਪਿੰਡ ਢੰਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਨ, ਮਿਤੀ 23 ਅਕਤੂਬਰ, 2006 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਚੱਕ ਪਿੰਡੀ ਜਲੌਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁੱਜਰਾਂਵਾਲਾ ਜੋ ਕਿ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੈ, ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਅੱਜ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਕੈਦ ਕੱਟੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ ਰਾਜ ਨੇ ਇਕ ਮਹਾਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆ ਗਵਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹਿਰਦੇ ਦੀਆਂ ਡੂੰਘਾਈਆਂ ਵਿਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਨ, ਮਿਤੀ 17 ਜਨਵਰੀ, 2007 ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 24 ਫਰਵਰੀ, 1923 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਮਿੱਠੇਵਾਲ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੁਸਤਕ "ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ" ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਢਾਈ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਿਆਨੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਸਾਲ 1945 ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕ ਅਖਬਾਰ "ਪ੍ਰਕਾਸ਼" ਵੀ ਕੱਢਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ। ਸਾਲ 1956 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈਜਿਸਲੇਟਿਵ ਕੌਂਸਲ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਵਿਛੋੜੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਇਕ ਨਾਮਵਰ ਲੇਖਕ ਅਤੇ

ਪੱਤਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਦੀਵੀ ਤੌਰ ਤੇ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਡੂੰਘੇ ਦੁਖ ਅਤੇ ਗ਼ਮਗੀਨ ਹਿਰਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੱਚੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮੂਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ।

ਜ਼ਰੋ ਮੇਂ ਰਹਿਗੁਜ਼ਰ ਕੀ ਚਮਕ ਛੋੜ ਜਾਊਂਗਾ,
ਪਹਿਚਾਨ ਆਪਨੀ ਦੂਰ ਤਲਕ ਮੈਂ ਛੋੜ ਜਾਊਂਗਾ।

ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਹਾਂਨੁਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਧਾ ਸੁਮਨ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

Sardar Ajit Inder Singh Mofar : Speaker Sahib, sorry for interruption. One minute please. One name has been left out. I request for addition of one more name of S. Karnail Singh. He was Ex-MLA during joint Punjab. He passed 15 days back. You may please add this name also.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਜਿਹੜੀ ਲਿਸਟ ਆਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੀ ਇਹ ਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਵਾਰੀ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਬੋਲ ਲੈਣਾ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਟਾਈਮ ਦਿਆਂਗਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ (ਲਹਿਰਾ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਵੀਂ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰੇ ਹੋਏ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹਾਂ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਖਬੰਸ ਕੌਰ ਭਿੰਡਰ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਉਹ ਪੰਜ ਵਾਰ ਐਮ.ਪੀ. ਰਹੇ, ਉਹ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਮਨਿਸਟਰ ਰਹੇ। ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਰਹੇ ਲੇਕਿਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਹਨ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਖ ਸੁੱਖ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹਰ ਹਫਤੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੰਨੇ ਪ੍ਰਮੰਨੇ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਲੀਡਰ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਬੜੇ ਜ਼ਿੰਦਾ-ਦਿਲ ਅਤੇ ਉਚੀ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਸਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਨਾਲ ਤਾਅਲੁੱਕ ਰਖਦੇ ਸਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਵਕਤ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਦਾ ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਉਹ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰੇ ਦੁਖ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀਆ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ

[ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ]

ਹੋਏ ਬੇਵਕਤ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਦੁਖ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਰਹੇ, ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਲੀਡਰ ਰਹੇ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਰਹੇ। 1939 ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਖਵਾਸਪੁਰਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਪੜ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਹ ਬਿਮਾਰ ਪਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬੜੇ ਅੱਛੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ। ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੈਪਟਨ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 23 ਅਗਸਤ 1920 ਵਿੱਚ ਰਾਮਪੁਰ, ਤਹਿ: ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਉਹ ਜਨਰਲ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਰਹੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਈ.ਐਨ.ਏ. ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉਹ ਇਕ ਬੜੇ ਹੀ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਇਨਸਾਨ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀਵਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੇ ਅੱਛੇ ਢੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਈਆਂ। ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਚੰਗਾ ਨਾਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਬੜੇ ਅੱਛੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਰਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਾ ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਜੀਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਘਾਟਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਦਾਰ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ ਨੂੰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਿਹਲਮ ਦੇ ਪਿੰਡ ਹਾਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। ਉਹ 88 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਹੋ ਕੇ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਇਕ ਬੜੇ ਹੀ ਹਸਮੁੱਖ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਖਿਆਲਾਂ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਸਨ। ਉਹ ਵੀ ਇਕ ਬੜੇ ਹੀ ਜ਼ਿੰਦਾਦਿਲ ਇਨਸਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਮੈਂ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਬੜੇ ਦੁਖ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ, ਸਰਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਾਹੜਾ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ, ਇਹ ਵੀ 74 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਹੋ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੋਂ 1997 ਵਿੱਚ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਚੁਣੇ ਗਏ ਔਰ 20 ਸਾਲ ਅਕਾਲੀ ਜੱਥਾ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰਹੇ, ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਨਸਾਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਾਦਿਲੀ ਨਾਲ ਜਿਉਂਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸਰਦਾਰ ਤੇਜ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ, ਬਾਘਾਪੁਰਾਣਾ, ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਹੇ। ਸਮਾਧ ਭਾਈ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਬਾਘਾਪੁਰਾਣਾ ਤੋਂ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਚੁਣੇ ਗਏ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵੀ ਐਮ.ਐਲ.ਏ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਲਕਾ ਗੁਰਹਰਸਹਾਏ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਚੋਣ ਲੜੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੇਵਕਤ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਗਹਿਰਾ ਦੁਖ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਭਾਗ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸਨ। ਉਹ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 11 ਜਨਵਰੀ, 2007 ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਮਿਤੀ 13 ਮਈ, 1913 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਪਾਇਲ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਫਿਰ ਉਹ ਅਮਲੋਹ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਚੁਣੇ ਗਏ। 1960 ਵਿੱਚ ਉਹ ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ। ਇਹ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਵਿਛੜ ਗਏ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਸਨ, ਚਾਹੇ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਈਆਂ। ਉਹ ਪੇਂਡੂ ਉਦਯੋਗ, ਖਾਦੀ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਵੀ ਮੈਂ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੇ ਮਹਾਨ ਦੇਸ਼ਭਗਤਾਂ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਮੈਦਾਨ ਸਿੰਘ ਮੈਦਾਨ ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਅਲੂਣਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜੀ। ਉਹ ਸਾਥੋਂ ਜੁਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਸਰਦਾਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਪਿੰਡ ਰਾੜਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦ ਫੌਜ ਵਿਚ ਬੜੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਕੱਟੀਆਂ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਦਾਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਨੇ ਅਸਤ ਛੀਨਾ ਮੋਰਚਾ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਇਹ ਵੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਬੜੀ ਵਾਰੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਕੱਟੀਆਂ। ਉਹ ਮਿਤੀ 23 ਨਵੰਬਰ, 2006 ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਜੁਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਬੜਾ ਦੁਖ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਪਿੰਡ ਢੱਡਰੀਆਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੰਮਾ-ਚੌੜਾ ਸਮਾਂ ਜੇਲ੍ਹ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜਲੌਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘਾਲਣਾਵਾਂ ਘਾਲੀਆਂ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੋ ਕੁਝ ਅੱਜ ਹਾਂ ਉਹ ਮਹਾਨ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਜ਼ਾਦੀ ਲਈ, ਦੇਸ਼ ਦੇ

[ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ]

ਵਿਕਾਸ ਲਈ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਲਈ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਦੇਣ ਦਿੱਤੀ। ਅਸੀਂ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕੀਏ ਉਨਾ ਹੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ-ਬਾਰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆ ਤੱਕ ਲੋਕ ਯਾਦ ਰੱਖਣਗੇ।

ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ ਐਮ.ਐਲ.ਸੀ., ਉੱਘੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਾਰੀ ਅਤੇ ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸਨ। ਉਹ ਬੜੀ ਹੀ ਸੁਲਝੀ ਹੋਈ ਸੋਚ ਵਾਲੇ, ਮਿੱਠ ਬੋਲੜੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਇਕ ਪਿੰਡ ਮਿੱਠੇਵਾਲ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਬੜੇ ਵੱਡੇ ਲਿਖਾਰੀ ਵੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਅੱਛੀ ਤਾਲੀਮ ਲਾਹੌਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਸਤਕ 'ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ' ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਕਾਇਦਾ ਐਵਾਰਡ ਵੀ ਮਿਲਿਆ। ਉਹ ਬੜੀ ਅੱਛੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਵੀ ਕੱਢਿਆ। ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈਜੀਸਲੇਟਿਵ ਕੌਂਸਲ ਲਈ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਕ ਮਹਾਨ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਸਨ। ਇਕ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ ਜੀ ਨੇ ਲਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਕ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚਲਦੀਆਂ ਰਹਿਣ ਲੇਕਿਨ ਹਾਊਸ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਜਾਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਨਾਮ ਖੱਟਣ ਵਾਲੇ ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦਾ ਭਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਇਕ ਦਿਨ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਇਹ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਾਰਟ ਹਨ। ਇਹ ਇਕ ਕਾਪੀ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣੇ ਮਿਲੀ ਹੈ। (ਕੁਝ ਕਾਗਜ਼ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ) ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਕਾਗਜ਼ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵੇਰਵਾ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਡਰ ਕੋਲ ਵੀ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਾਂਗੇ। ਪਰ ਇਹ ਕਾਗਜ਼ ਮੈਨੂੰ ਹੁਣ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਮੋਟੀਆਂ ਅਵੱਗਿਆਵਾਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲ੍ਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਗੀਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਸਾਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਬੜੇ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਹੋ। ਸਕੱਤਰ ਜੀ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਹਾਊਸ ਐਡਜਰਨ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਸਬੰਧੀ ਮੈਂ ਰਿਕੁਐਸਟ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਬੜੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਰਲ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੀਏ। ਡੈਕੋਰਮ ਦੇ ਇੰਪਰੈਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਈਏ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਬੜੇ ਪੁਰਾਣੇ ਹੋ। ਸ਼ਾਇਦ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਸ ਪਾ ਇੰਟਰੈਸਟ ਘੱਟ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰੈਸਟ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਿਜ ਵਲੋਂ ਕੁਝ ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਦਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੇ। ਹਸਪਤਾਲ ਚੈਕ-ਅੱਪ ਲਈ ਗਏ ਹਨ।)

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਬੀਅਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਹਸਪਤਾਲ ਚੈਕ-ਅੱਪ ਕਰਵਾਉਣ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੇ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਗੱਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨਾਊਂਸ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸਦਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ। ਸਿਹਤ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਪਰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨਾਊਂਸਮੈਂਟ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ......

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ), ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ (ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ) ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ, ਜੋ ਮਾਇਕ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਾਫ਼ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।)

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਵਾਇਤ ਪਾਓਗੇ ਤਾਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸੁਣ ਤਾਂ ਲਵੋ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨਾਊਂਸ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਉਹ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਉਹ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਥੇ ਆਉਂਦੇ, ਲੇਕਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨਾਊਂਸਮੈਂਟ ਕਰ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੋਕ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਸਬੰਧਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਝਾਓ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਅਵੱਸ਼ ਢਿੱਲੇ (ਬਿਮਾਰ) ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਸਿਜ਼ ਵੀ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕਾਲੀਆ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਓਬਚੁਰੀ ਰੈਫਰੈਂਸਿਜ਼ ਤੇ ਬੋਲਣਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ (ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ) : ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਵਾਲੇ ਬਿਮਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਬੜਾ ਰੌਲਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਲੇ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੋਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ?

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ (ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸਾਡੇ ਵਿਛੜੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਹਾਂ, ਆਪਣੀ ਹਮਦਰਦੀ ਦਾ, ਦੁਖ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਾਂ, ਲੇਕਿਨ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਪੀੜਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਓਬਚੁਰੀ ਰੈਫਰੈਂਸਿਜ਼ ਜਿਹੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਇਕ ਐਸਾ ਦੁਖ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਛੜੇ ਹੋਏ ਸਾਥੀਆਂ, ਸਾਥਣਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਮਖੌਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਏ, ਕੰਟਰੋਵਰਸੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਮੈਂ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਛੜੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਦੁਖ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਇੱਥੇ ਹਾਸਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਦੁਖ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਸ਼ਰਧਾ ਨਹੀਂ। ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਮੈਂ ਕਲੀਅਰ ਕਰ ਦੇਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੋ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਵਿਛੜੇ ਸਾਥੀਆਂ ਲਈ, ਸ਼ਰਧਾ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਦੀ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਬੀਅਤ ਕਿਸੇ ਦੀ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਵੀ ਜਾਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੈਕ-ਅੱਪ ਵੀ ਕਰਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਂ ਇੰਗਲੈਂਡ (ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵੇਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਅਤੇ ਡੈਕੋਰਮ ਨੂੰ ਮੇਨਟੇਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚੋਂ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਬਿਲਕੁਲ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਓਬਚੁਰੀ ਰੈਫਰੈਂਸਿਜ਼ ਬਾਰੇ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਐਸੇ ਸਾਡੇ ਭਰਾ, ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਾਥੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਤੇ ਮਹਾਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਯਕੀਨਨ ਤੌਰ ਤੇ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਖਟਕਦੀ ਰਹੇਗੀ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਔਰ ਸਦਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ, ਘਾਟ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਐਸੇ ਸੱਜਣ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਘੋਲ ਲੜੇ, ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਏ, ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਇੰਨੀ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਐਸਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖ਼ਾਤਰ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਮੁਫਾਦਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੜਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਐਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ, ਕੋਈ ਐਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਲੜਾਈ ਕੀਤੀ, ਕੋਈ ਐਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਲਗਾਇਆ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਣ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਏ ਹਾਂ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਬੀ ਸੁਖਬੰਸ ਕੌਰ ਜੀ ਭਿੰਡਰ, ਸਾਬਕਾ ਐਮ.ਪੀ., ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਉਚੀਆਂ ਪਦਵੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵੀ ਰਹੇ, ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਰਹੇ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਚੁਣਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ, ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਔਰ ਸਿਦਕਦਿਲੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਚਲੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਮੈਂ ਬੀਬੀ ਭਿੰਡਰ ਜੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਐਸਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਵਿਛੜ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਦਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ, ਜਿਹੜੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਜਾਂ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕੀਤਾ, ਬਾਬੂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਵਿਛੜ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਔਰ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮਾਜ ਵਾਸਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਸੀ ਸਵੈ-ਸ਼ਕਤੀ, ਸਵੈ-ਮਾਣ ਦੀ ਲਹਿਰ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਅੱਜ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਖੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਹਿਮ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਉਭਰੀ ਹੈ। ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਬਾਬੂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਅਧੀਨ ਅੱਜ ਮੈਂ ਇੰਨੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੰਨਿਆ ਕੁਮਾਰੀ ਤੱਕ ਅੱਜ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਵਰਗ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗ ਆਪਣੇ ਹਕੂਕਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਔਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਲਈ ਜੂਝ ਰਹੇ ਹਨ, ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਐਸੇ ਮਹਾਨ ਨੇਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੱਖਾਂ-ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅੰਦਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਅੰਦਰ ਐਸੀ ਭਾਵਨਾ ਭਰੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਬਾਬੂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਦੀ ਘਾਟ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕੀ, ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਰਹੇਗੀ ਔਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਬਾਬੂ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਐਸੀ ਲਹਿਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਇਕੱਲਾ ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਰਗ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੈਪਟਨ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤ ਕਰਨ ਦਾ, ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਕਰਨ ਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈਣ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਗਰਾਮ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਈ.ਐਨ.ਏ. ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਅਤੇ

[ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ]

ਧੱਕਾਜੋਰੀ ਦੇ ਬਰਖਿਲਾਫ਼ ਜਨਰਲ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਬੋਸ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ, ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕੱਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੀ ਬੁਲੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਬਲਕਿ ਆਪਣੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਖ਼ੂਨ ਵੀ ਡੋਲ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਜੋ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੀ ਖਾਤਰ, ਸਮਾਜ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਖਾਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਗਰਮ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਪਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਚ ਪਦਵੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਵੀ ਰਹੇ, ਵਜ਼ੀਰ ਵੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵੀ ਰਹੇ। ਜਿਥੇ ਉਹ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸੀ, ਉਥੇ ਉਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰੈਸਿਵ ਫਾਰਮਰ ਵੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਸਰਦੀ ਦੀ ਰੁੱਤ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੱਕੀ ਦੀ ਫਸਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੈਪਟਨ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜਿਹੜੇ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਅਰਪਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਐਸੇ ਸੱਜਣ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਭਾਵੇਂ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਤਿਕਾਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਸੀ। ਸਰਦਾਰ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਪੰਥ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਬਰਖਿਲਾਫ਼ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੰਗਰਾਮ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੜੇ ਅਤੇ ਜ਼ੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਗਏ। ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਚਾਹੇ ਇਕੱਠ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਚਾਹੇ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਰਦਾਰ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਲੰਗਰ ਕਿਥੋਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਕਿਥੋਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖੁਦ ਆਪ ਲੰਗਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰੇ 4.00 ਵਜੇ ਉਠ ਕੇ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ, ਪਟਿਆਲੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਨ, ਨਮਸਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸਰਦਾਰ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅੱਜ ਵੀ ਲੋਕ ਪੂਜਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਥੇਦਾਰ ਵੀ ਰਹੇ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਵੀ ਰਹੇ, ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਰਹੇ। ਐਸੇ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਅਰਪਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਾਹੜਾ ਲੰਬੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਵਿਛੜ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਦਰ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। 1997 ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੈਂਚਾਂ ਉਪਰ ਬੈਠਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਜਿਹੜੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਨਮਸਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਪਾਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਗੂ, ਹੋਰ ਸੇਵਾਦਾਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਖਲੋਣ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉੱਪਰ ਚੁੱਕ ਸਕੀਏ ਔਰ ਸਹੀ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਸਕੀਏ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਦਾਰ ਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਦਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਦਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਗੂੰਜਾਈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ, ਜਨਤਾ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੋਂ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਤੋਂ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਯਕੀਨਨ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਔਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਨਿਹੱਥੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਸਰਦਾਰ ਤੇਜ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਦਨ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ, ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਸੋਧ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਦੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਵਿਛੜ ਜਾਣ ਉਤੇ ਵੀ ਮੈਂ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਹੁਤ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਯਕੀਨਨ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਉਪਰ ਆਪਣੇ ਖੂਨ-ਪਸੀਨੇ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਬਰੂ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਜੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੀ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਲਕਾ ਅਮਲੋਹ ਤੋਂ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ, ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅਤਾ ਸੀ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਸ਼ਰਧਾ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਦਾਰ ਮੈਦਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨਾ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣਾ।

[ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ]

ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣਾ, ਔਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲਣਾ। ਯਕੀਨਨ ਤੌਰ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਔਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਜਿਹੇ ਲਫ਼ਜ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਿਤ ਕਰ ਸਕਾਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਰਦਾਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਇਸੇ ਕਤਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੀ ਕਤਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਸਨ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਦੇਵ ਜੀ, ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਏ ਜੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਮੈਂ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਦੇ ਨਾਮ ਆਖਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ, ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜ਼ਲੀਲ ਹੋਣ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਮਰ ਜਾਣਾ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਯੋਗਦਾਨ ਇਸ ਸੰਗਰਾਮੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਕਈ ਸਾਲ ਜ਼ੇਲ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਲੜਾਈਆਂ ਵੀ ਲੜੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿਵਾ ਕੇ ਆਪ ਭਾਵੇਂ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿਰ ਉਚਾ ਕਰਕੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸੇ ਕਤਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਰਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਇਸੇ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੈਂ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, ਇਕ ਬਹੁਪੱਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰ ਸੱਚ ਅਤੇ ਝੂਠ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ। ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ, ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਿਆ, ਉਹ ਵੀ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਕ ਨਾਮ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਸਰਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਅਰਪਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਛੜੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ੇ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਦਨ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਦੁੱਖ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਸੁਨੇਹਾ ਆਪ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਧੰਨਵਾਦ।

स्वास्थ्य और परिवार कल्याण मंत्री (श्रीमती लक्ष्मी कांता चावला) : सभापति जी, आज इस सदन में हम सब अपने बजुर्गों को जो दिवंगत हो गये हैं उन्हें श्रद्धा के सुमन भेंट करने के लिए, उन्हें याद करने के लिए इक्टठा हुए हैं। यह जिन्दगी का बहुत बड़ा सच है कि जो जीव यहां आया है उसे जाना पड़ता है कृष्ण जी ने गीता में कहा है :–

जातस्य हि ध्रुवो मृत्युर्धुव जन्म मृतस्य च।

जो पैदा हुआ है उस की मौत निश्चित है। जाने के बाद उस के कर्मों के अनुसार लेखा–जोखा होता है। पर कुछ लोग ऐसे हैं जो अपने नाश्वान शरीर के जीवन में ही ऐसे काम कर जाते हैं कि अमर हो जाते हैं। श्रीमती सुखबंस कौर भिंडर जी अपने क्षेत्र में लोक सेवा करके जन प्रतिनिधि के रूप में लोगों की आवाज बन कर लोक सभा और राज्य सभा में गईं, उनके जाने का सारे पंजाब को दुख है।

श्री कांशी राम जी ने उन को आवाज़ दी जिन की अपनी आवाज़ नहीं थी। उनके नेता बने। उनका जाना पंजाब और देश के लिए दुख का कारण है।

कैप्टन रतन सिंह जी, जो कि नेता जी सुभाष चंद्र बोस की इस आवाज कि "तुम मुझे खून दो, मैं तुम्हे आजादी दूंगा" सुन कर आजाद हिंद फौज में गये। जनरल मोहन सिंह जी के साथ काम किया। वह पंजाब और राष्ट्र का गौरव है। मैं उन को प्रणाम करती हूं।

सरदार सरदारा सिंह जी कोहली, पूर्व मंत्री व विधायक रहे। सरदार करतार सिंह जी, सरदार तेज़ सिंह जी, सरदार प्रताप सिंह जी, लैफ्टीनैंट भाग सिंह जी पंजाब का, देश का गौरव थे। जिन की आवाज सदन में गूंजती थी।

आगे पांच स्वतंत्रता संग्रामी सरदार मैदान सिंह, सरदार अमर सिंह, सरदार स्वर्ण सिंह घुम्मण, सरदार करतार सिंह, सरदार गुरबचन सिंह जो कि देश की स्वतंत्रता के लिए अपना खून–पसीना दे कर गए। उन के बारे में कहा जा सकता है :–

तुमने दिया देश को जीवन
देश तुम्हें क्या देगा।
अपनी आंच तेज़ रखने को
नाम तुम्हारा लेगा।

उन्हें प्रणाम। ज्ञानी गुरदित सिंह जी कलम वाले थे। उन्होंने स्वतंत्रता से पहले और बाद में देश की आवाज दुनिया में पहुंचाई। इस महान कलम के धनी को मैं प्रणाम करती हूं। एक साथी सरदार करनैल सिंह जी जो कि दिवंगत हो गये हैं, उनके प्रति भी मैं श्रद्धा व्यक्त करती हूं।

स्पीकर साहिब, हम पता नहीं कैसे भूल गए पानीपत में समझौता एक्सप्रैस की गाड़ी को जिस में धमाका हुआ था, देश के दुश्मनों, देश की शांति के दुश्मनों ने ऐसा किया था जिस में बच्चे, महिलाएं, बुजुर्ग, जवान सभी मारे गए थे और हमारे सुरक्षा कर्मी भी शहीद हुए हैं। ऐसे लोग जिन्होंने इतना गलत काम किया है, वो लोग देश के दुश्मन हैं, इंसानीयत के दुश्मन हैं। वो हमारी शांति के दुश्मन हैं। ऐसे लोगों की निंदा की जाये। वो किसी भी संप्रदाय के लोग हों, वो इंसान नहीं कहे जा सकते। जो देश को और देश के लोगों को मारते हैं, और देश में आग लगाने का काम करते हैं। पानीपत के निकट समझौता एक्सप्रैस में जो लोग शहीद हुये, वे चाहे बार्डर के आर के थे या पार के थे, उन सब के लिए भी हम दुःख प्रकट करते हैं। हम सब मिलकर प्रयास करें कि ऐसे लोग जो देश के दुश्मन हैं, आसतीन के सांप हैं, यह लोग कहीं भी छिपे हैं, इनको हम जड़ से उखाड़ें, कहीं भी छिपे हैं, इनको खत्म करें और उन सब को एक बार श्रद्धांजलि दें जो इस खूनी कांड में शहीद हुये। धन्यवाद।

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ (ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਊਸ ਵਲੋਂ ਵਿਛੜੀਆਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਾਡੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ ਜੀ, ਮੈਡਮ ਭੱਠਲ ਜੀ, ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਕਾਂਤਾ ਚਾਵਲਾ ਜੀ ਨੇ ਲਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਨਾਮ ਸਰਦਾਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਜੋ ਕਿ ਜੁਆਇੰਟ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਸਾਲ 1952 ਦੇ ਵਿਚ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਬਣੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜ਼ਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਸਰਦਾਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਾਲ 1916 ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਉਹ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਬੀ.ਏ. ਦੀ ਤਾਲੀਮ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਔਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹ ਇੰਡੀਅਨ ਆਰਮੀ ਦੇ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਏ। ਉਹ ਸੈਕਿੰਡ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਰਹੇ ਲੇਕਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਕੁੱਦਿਆ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ S.G.P.C. ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ। ਫਿਰ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 5 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਚਲੇ ਗਏ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। Thank You very much.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮਹਾਨ ਸ਼ਖਸ਼ੀਅਤਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬੀਬੀ ਸੁਖਬੰਸ ਕੌਰ ਭਿੰਡਰ ਜੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਜੀ, ਸਾਡੇ ਲੈਜਿਸਲੇਟਿਵ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕੈਪਟਨ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਰਦਾਰ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ ਜੀ, ਸਰਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਪਾਹੜਾ ਜੀ, ਸਰਦਾਰ ਤੇਜ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਔਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਬਲੀਦਾਨ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਭਾਗ ਤੇ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਪਾਇਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰ, ਸਰਦਾਰ ਮੈਦਾਨ ਸਿੰਘ ਮੈਦਾਨ ਜੀ, ਸਰਦਾਰ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਰਦਾਰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਰਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਔਰ ਨਾਲ ਹੀ ਮਹਾਨ ਰਾਈਟਰ/ਲੇਖਕ ਔਰ ਮੈਂਬਰ ਲੈਜਿਸਲੇਟਿਵ ਕੌਂਸਲ ਵੀ ਜੋ ਰਹੇ, ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਰਦਾਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਊਸ ਵਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਭੇਂਟ

ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਮੈਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੇ ਪਾਣੀਪਤ ਦੇ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਛੜੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ, ਆਤਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖ਼ਸ਼ੇ ਔਰ ਪੰਜਾਬ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੇ ਵਿਚ ਰਹੇ। ਪਰਿਵਾਰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ। ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਂਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੌਨ ਰੱਖਣ।

(ਇਸ ਵਕਤ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਵਿਛੜੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਦੋ ਮਿੰਟ ਲਈ ਮੌਨ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ।)

Mr. Speaker : As per the wishes of the House, the condolence messages will be sent to the bereaved families.

The House stands adjourned till 10.00 A.M. on Wednesday, the 21st March, 2007.

11.01 A.M. (The Sabha then adjourned till 10.00 A.M. on Wednesday, the 21st March, 2007.)

9226 PVS—Govt. Press, U.T., Chd.

Published under the authority of the Punjab Vidhan Sabha and printed by the Controller, Printing and Stationery , U.T., Chandigarh.

PUNJAB VIDHAN SABHA

DEBATES

Wednesday, the 21st March, 2007

Vol. I - No. 4

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

Punjab Vidhan Sabha Secretariat, Chandigarh

Price : Rs. 17/-00 ....

PUNJAB VIDHAN SABHA

Wednesday, the 21st March, 2007

The Vidhan Sabha met in the Punjab Vidhan Sabha Hall, Vidhan Bhavan, Sector 1, Chandigarh at 10.00 A.M. Mr. Speaker (Sardar Nirmal Singh Kahlon) in the Chair.

ANNOUNCEMENT BY THE SPEAKER *REG.* GOVERNOR'S ADDRESS

Mr. Speaker : In pursuance of the Rule 18 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha (Punjab Legislative Assembly), I have to report that the Governor has been pleased to address the Punjab Vidhan Sabha on the 19th March, 2007 at 2.00 P.M. under Article 176(1) of the Constitution of India. A copy of the Governor's Address is laid on the Table of the House.

Address delivered by General (Retd.) S.F. Rodrigues, Governor of Punjab on Monday, the 19th March, 2007 to the Members of the Punjab Vidhan Sabha.

Hon'ble Mr. Speaker and Hon'ble Members,

As I welcome you to the inaugural session of the 13th Vidhan Sabha, I wish at the very outset to thank the people of Punjab for the remarkable clarity of vision displayed by them in the just concluded Assembly Elections in the State. It is a matter of great satisfaction that by and large the electoral exercise was conducted in a free and fair manner. Even more importantly, the record turn out of voters in the poll was a resounding affirmation of people's faith in the country's democratic system. Punjabis, as well as the Election Commission of India, deserve to be congratulated for this.

2. The people of Punjab have given a forceful mandate on a clear and far-sighted agenda on governance. Peace and development are at the core of this agenda. The people have reaffirmed their faith in the credibility of the partners in my government—the SAD-BJP alliance—as they have always been seen to deliver whatever they promise. The mandate is also a

[Mr. Speaker]

rejection of some of the negative tendencies which surfaced in the State during the past five years. The unfortunate part of the elections was the introduction of some highly questionable means of influencing political opinion by some parties. The mandate in favour of the partners in my government is a rejection of these means.

3. My government regards this mandate as a people's directive for the implementation of the agenda placed before them. This agenda has relevance to the day-to-day realities facing the people of the State. At the same time, it carries an outline of how my government proposes to approach the task of shaping the destiny of the State and of its brave people. It is a conscious attempt to move away from the polity of superficial glitter to substance, from the pseudo-mega-culture to the bare needs of day-to-day existence, without in any way neglecting the long-term larger picture. At the core of this agenda is the need to put the common Punjabi, especially the poor and the backward, at the Centre-stage of our approach to governance. (Interruption..........Nothing was audible)

4. My government has assumed charge at a time when the State is in the grip of a severe economic crisis and the loans incurred by the previous government over run the State's total plan expenditure. The magnitude of unemployment has reached frightening proportions and continues to increase. Price rise has broken the back of the common man, especially the poor. This economic crisis is the result of skewed priorities as well as neglect. There have been serious distortions in the previous Government's approach to fiscal management putting the State on a downward slide. The State's growth rate shockingly is less than 2 per cent, way behind the national growth rate of 8.9 per cent. (Interruption) The key sectors of growth— agriculture, services and trade and industry—have all registered dismal growth rate. These concerns have to be addressed as a top priority, and my Government proposes to start the process right away.

5. Another layer of the mandate pertains to the rejection of the 'pseudo-mega culture' approach to governance and development. There could have been some justification for this approach if bluster, bravado and claims had matched the ground reality. Unfortunately, people saw and heard an

unprecedented flurry of publicity slogans but hardly a single development project has got off the ground. Claims, such as bringing X-lakh crore worth of investment to the State, or providing employment to X-lakh number of youth, served merely to rub salt in the wounds of the growing legions of the unemployed. My government proposes, as a first measure, to replace tall claims with total credibility and is determined to shift the focus back to where it belongs: people, policies and programmes.

6. A major area of concern to my government is the injection of bitterness, personal as well as political, into the affairs of the State. (Thumping) In the recent past, considerable time and energy in the State's public life have been wasted on political witch-hunts and vendetta by those in power. Character assassination, which had never been a component of Punjabi culture, became the norm. Bureaucracy was politicized and politics criminalized, for the first time in the history of the State. This tendency was also at the root of the confrontationist politics that Punjab saw, during the past five years. This could only have disastrous implications for the future of Punjab and its people, as it merely frittered away the creative energy that could flow from a constructive working together of the ruling and the opposition parties. The people of the State have clearly rebuffed this confrontationist tendency, by voting in favour of an agenda for good governance and development, (Thumping) based on a broad Punjabi consensus. My government truly honours this mandate and is determined to be guided by it. It has already taken the initiative to reduce tensions and will not hesitate to always move one step ahead of others, in increasing the bonds of political cooperation for the welfare of the people of the State. No one, who has not violated the law, need fear my government. This applies as much to leaders in various political parties, as to the members of the bureaucracy. It is a government committed to the rule of law and law alone will deal with any aberration. (Thumping). It calls for an all party consensus, on some minimum standards of decorum and dignity, in the conduct of public figures.

7. The people of the State have forcefully and repeatedly expressed themselves against corruption in society. The verdict in the just concluded elections was also a mandate

[Mr. Speaker]

against this menace. The problem is symptomatic, the true sources of which lie in a general, all round and pervasive decline in moral standards in our society. It calls for a massive social movement, spearheaded by the government and the opposition party, to wage a war on corruption. On its part, my government will make a transparent and corruption-free administration the cardinal principle in its approach to governance.

8. The past five years have seen a serious disconnect, between the people and the government. The rulers became inaccessible, not only to the common people but even to their representatives. They began to look at themselves as the Masters and the people as their servile subjects. This ran against the very concept of democracy, in which people alone are the masters and those in the government have to function as their conscientious servants. During the recent elections, the SAD-BJP alliance had put openness and accessibility on the top of its agenda for governance. (Thumping) One of the first visible signs of change in the socio-political climate of the State, has been the overwhelming manner in which people have begun to throng the offices of the Chief Minister and other Ministers, at the Punjab Civil Secretariat. To my government, accessibility is the corner stone on which the edifice of its relationship of trust and mutual affection with the people rests. (Thumping). It proposes not only to welcome every common and poor Punjabi to its door, but also to reach out to them, in every nook and corner of the State. The Sangat Darshan sums up my government's view of its relationship with the people and the deep respect with which it views every Punjabi (Thumping).

9. The central components of my government's philosophy of governance are set forth in the agenda on which it had sought, and received, a mandate from the people of Punjab. On top of this agenda is the resolve to ensure the supply of essential means of survival – atta and daal – to the poor at affordable prices. (Thumping). The process for the implementation of this promise has already been set in motion and my government is determined to make all efforts in this regard.

10. Social security and welfare are the key concerns of my government. Unfortunately, these areas have suffered major blows in recent years, with even welfare schemes started in 1997, being either distorted, or diluted. Resumption of these schemes, such as enhanced Shagun Scheme, free electricity to the Dalits and some other weaker sections as promised, old age pension etc. will receive special attention of my government. Health care and welfare of the senior citizens, are some of the other priority areas.

11. But what must rank as one of the most significant tasks, that my government has assigned to itself, is the challenge posed by the dangerous magnitude of unemployment. This is the direct consequence of economic mismanagement and the lack of growth and development activity in the State. A major all-round assault on unemployment is needed. My government does not view the problem as uni-dimensional, but as one that impacts on every area of governance and of development. Employment generation is possible only through all-round development. The public and the private sector have to unleash a harmonious drive to fire the engines of inclusive economic growth, that will create the space for more employment. My government is determined to facilitate this process. On its part, my government proposes to set up a separate Department for Employment Generation for the youth. A Youth Development Board will also be set up, to advise the government in this regard. In addition, all vacant posts in government departments will be filled, within a specific time frame.

12. Almost all key sectors of economic activity have suffered neglect over the past few years. One of these is agriculture. For the first time in our history, agricultural production in the State registered a fall. This has seriously affected the rural economy of the State. Peasantry is stricken with indebtedness. It is shocking that the growth rate of agriculture in Punjab, which is regarded as the leading farming State in the country, has fallen below the national average. Fancy words, like diversification, have remained just that. The rate of annual increase in the Minimum Support Price of wheat fell by nearly 470 per cent, from Rs. 47 per quintal during the period 1997-2002 to just Rs. 10 per quintal in the subsequent five years. Similarly, in these period bands,

[Mr. Speaker]

the rate of annual increase in the MSP of paddy fell from Rs.33 to Rs. 10 per quintal. On the other hand, the prices of all agricultural inputs registered a steep increase with diesel prices alone going up by nearly one hundred per cent.

13. Because of these and some other factors, agriculture, which forms the backbone of the State's economy is under severe stress. This can render any attempt at economic revival of the State ineffectual. My government is determined to take definite steps in this direction, the details of which will unfold in the coming months. Needless to say, it also looks for major inputs from the Centre, to help the State tide over the looming crisis as witnessed in the rising graph of farmers' suicides. A Central package, on the lines of ones given to certain other States, but of a bigger magnitude, is needed for to help the State.

14. Inclement weather over the past few weeks has caused serious damage to crops. The government has already ordered special "girdawaris" to assess the actual extent of damage and to prepare a report for compensation, to the affected farmers.

15. Like agriculture, trade and industry in the State also needs to be revived. My government is committed to focus on these sectors, through an approach based on cooperative decision making. Representatives of trade and industry will be taken on board, before arriving at decisions affecting them. The government proposes to set up a mechanism, comprising representatives of trade and industry, with a Chairperson of Cabinet rank, to help and advise those at the helm. (Thumping) In addition, my government will approach the Centre for a major shift in the policies of the Union government, on issues affecting trade and industry in the State. Packages given to some of our neighbouring States have resulted in a frightening flight of industrial capital from the State. My government will seek parity with these States. In fact, Punjab which, as a border State, has always borne the brunt of foreign aggression, is entitled to an even greater share of the Centre's focus than its neighbours.

16. There are issues concerning the rights and demands of the State, which have to be addressed by the Centre. My government will continue its endeavor to get justice for the State, on the question of securing the merger of its capital, Chandigarh, with Punjab, along with other Punjabi speaking-areas left out of the State. Similarly, on the rivers issue, my government is committed to secure justice for the State along the nationally and internationally accepted Riparian Principle.

17. At the same time, my government declares that it seeks cordial relations with all States, especially those in its neighbourhood, and will do nothing to jettison the good-will so necessary for mutual welfare. But it also wants everyone, especially the neighbouring States, to appreciate that no dispensation, that violates the Riparian principle on the distribution of river waters, can contribute to long-term good neighbourly relations. My government will always take decisions guided by the sentiment of good neighbourly conduct and will always be willing to help other States, in all possible ways, without compromising on the rights and vital long-term interests of its people. We expect everyone in the country to appreciate our concerns in this regard.

18. The past few years have seen the State suffer from the twin menace of breakdown of law and order and the collapse of rule of law. While lawlessness prevailed in almost every sector, the government resorted to brazenly draconian measures to curb the citizen's right to peaceful and democratic expression of their grievances. Even girl students, lady doctors, nurses and senior citizens did not escape this reign of repression. My government firmly believes that maintenance of peace and the protection of life and property of the citizens is the first moral and constitutional obligation of any government. While my government would ensure that the law enforcing agencies in the State maintain constant vigilance in this regard, in no case will they be allowed to trample on the rights and the dignity of the common citizen through the unjustified and blind use of force. Rule of Law will be established in letter and spirit. It is a bold effort to wed vision to reality and dreams to brass-tacks.

[Mr. Speaker]

19. My government views, with concern, the growing specter of unemployment, poverty, price rise, social and economic inequality and deprivation in the State. Another major concern is the surfacing of some eminently avoidable trends in Punjab polity over the past few years. I propose to come to that later.

20. One stated implication of this mandate is the need to put an end to personalized approach to issues of public concern. In the past few years, political priorities in Punjab took a tumble, putting personalities ahead of popular concerns and public relations gimmicks above policies and programmes. As a result, governance lost its focus. People began to view their leaders as paranoid, obsessed only with the projections of their personal agenda.

FINANCE :

21. The financial situation of the State has been under stress for the past few years, mainly on account of mis-match between receipts and expenditure. The persistence of large fiscal deficit over the years has led to the accumulation of staggering debt which is reaching Rs.53,000.00 crores at the end of the current year. This debt: GDP ratio is around 50 per cent, which is very high and unsustainable. The interest payments pre-empt about 22 per cent of the revenue receipts. I am sad to say that the State is classified as debt-stressed State as per government of India norms. The mounting debt burden is a cause of great worry and my government will make all out efforts to remedy the situation. The main reason for the high debt: GSDP ratio is slow growth of the economy for the last many years.

22. The improvement in the fiscal position claimed by the previous government was not on account of any effort made on its part to improve the State finances, but came about mainly on account of liberal revenue deficit grant amounting to Rs. 1,556.83 crore in 2005-06, and Rs. 922.64 crore in 2006-07, provided by the government of India under the recommendations of the Twelfth Finance Commission. The relief is temporary, as the State will not receive any revenue deficit grant beyond the financial year 2007-08. The Balance from the Current Revenue (BCR), which is the difference

between the non-plan revenue receipts and non-plan revenue expenditure, is minus Rs.3,805.56 crore for the year 2007-08. The State's plan continues to be financed with market borrowings and loans.

23. My government has inherited a sagging economy that had registered a growth rate of less than two per cent against growth rate of 8.99 per cent at the National Level during 2005-06. Even for the Eleventh Five Year Plan (2007-08 to 2011-12), the Planning Commission has fixed growth target of 5.9 per cent for Punjab, keeping in view the constraints present in the State, against the all-India average growth rate of 9.0 per cent at constant 1993-94 prices. This clearly indicates that Punjab's economy will not be able to take advantage of the economic growth that is being witnessed in other parts of the country. This is a cause of great concern and my government will make concerted efforts to enhance the growth in all sectors and in particular the primary sector which includes agriculture and allied sectors, as they are the main stay of State's economy.

INDUSTRIES AND COMMERCE :

24. My government envisions industry and trade as engines of economic growth and employment. The SAD-BJP Government is fully convinced that the best policies are those that are formulated and implemented with active participation of stakeholders. Therefore, my government proposes to establish three boards: one each for Large and Medium Industry; Small Scale Industry; and Trade. These boards will have representatives from the concerned field and will give practical shape to the programme of 'Make and implement your own policy.'

25. Keeping in view the deterioration in the infrastructure in most of the industrial focal points, my government would make concerted efforts to create special funds to upgrade the existing infrastructure in a phased and time bound manner. My government will ensure the payment of at least Rs. 100 crores against unpaid capital subsidy of more than Rs. 400 crores, of which a sum of Rs. 105 crores is being disbursed during March, 2007.

[Mr. Speaker]

26. My government is committed to implement the prestigious Guru Gobind Singh Refinery, which the SAD-BJP Government got sanctioned during its last regime, (Thumping) through the personal intervention of former Prime Minister Shri Atal Behari Vajpayee. The past five years have seen considerable stalling of the work of the project resulting not only in a huge setback to the development process, that also in considerable cost escalation. My government would ensure that the project is commissioned within four years.

27. My government proposes to take definite steps for skill upgradation in traditional fields like engineering, textiles, sports-goods, leather and also in sunrise sectors like information technology, nano-technology, bio-technology and modern agro-processing industry. An investor friendly industrial policy to usher in a congenial investment climate would be formulated for the growth of traditional as well as new industries.

28. My government would approach the Union Government for the development of trade with Pakistan including the development of trade related infrastructure.

29. My government would endeavor to protect the Punjab's industry; import of raw material and inter-mediatory products would be allowed at zero or minimum duties.

POWER

30. My government would accord the highest priority to the power sector, as it is a core sector for the overall growth and development of the State. With this end in view, it would be the endeavor of my government to add more than 5000 MW of generating capacity in the State in the next five years.

31. To mitigate the sufferings of the farming community in the State, which is already reeling under debt burden, my government will provide free power to this community for the agricultural pump sets.

32. My government proposes to provide 24 hour uninterrupted power supply to industry in three years, or less. Efforts will be made for early implementation by power sharing arrangements with other State agencies.

33. The government would come up with a scheme to provide 24 hour power supply to farm houses in small clusters, known as *Dhaanis, Deras* etc.

34. My government proposes to release tubewell connections to the small and marginal farmers during 2007-08, with priority being given to farmers with a land holding up to five acres and also in water-logged areas of the State.

35. The PSEB at present has an installed capacity of 6088 MW, including its share from the Central sector Projects. To minimize power cuts, the estimated power purchase from outside the State during the year 2006-07 is expected to be of the order of Rs. 4388 crores as against Rs. 2433 crores during the year 2005-06.

EXCISE & TAXATION

36. Trade and Industry in the State have suffered in recent years because of the refusal of the previous regime to address the problems of this sector. One of the major issues that require governmental attention is the rationalization of taxation structure and simplification of tax laws.

37. My government would simplify VAT on the basis of recommendations received from representatives of the Trade & Industry in development boards.

38. At present the procedure and documentation under the taxation regime are complicated. My government is committed to make these simple and transparent. We will consider a proposal for self-assessment scheme. Inspector Raj will be phased out.

39. We are also committed to create a conducive environment for private investment for the development of the State. My government will encourage public-private partnership model for growth.

LOCAL GOVERNMENT

40. Over the past few years there has been a constant degeneration of civic amenities in the urban sectors, resulting in the deterioration of the quality of life. My government

[Mr. Speaker]

proposes to undertake corrective measures for the improvement of life in the urban areas in terms of infrastructure, environment and civic services. The State Government would ensure that 100% population in urban areas has access to potable water supply in a phased manner. Setting up of Sewerage Treatment Plants would be taken up on the priority basis to ensure pollution free environment.

41. Octroi had been initially abolished in the year 2001 during SAD-BJP regime and my government is committed to ensure free movement of goods in the State.

42. The need for rationalizing the Building Bye-Laws has been recognized by my Government and suitable amendments will be made to ensure proper planning and development of urban infrastructure, as also to streamline the functioning of the Urban Local Bodies in this area.

HOUSING AND URBAN DEVELOPMENT

43. My government proposes to formulate a comprehensive "Housing Policy" to meet housing needs of all, particularly those of Low Income Group and Economically Weaker Sections of the Society. Besides, making amendments in Punjab Regional and Town Planning and Development Act, 1995 with a view to simplifying and to expedite the procedure for preparation and notification of Master Plans for urban areas, are under the consideration of the Government for integrated growth. Local planning areas of major cities like Ludhiana, Jalandhar, Amritsar and also of other important towns would be included in the Master Plans.

44. My government is in the process of setting up a "Knowledge City" in collaboration with the Government of India. This "Knowledge City" would comprise of Indian Institute of Science Education & Research, a National Institute of Agri-Food Biotechnology with a Biotechnology Park and a Premier Management Institute. All External Development Works for this city would be completed in Financial Year 2007-08.

45. Work on a 62 Kms long Ludhiana Ring Road, 13 Km. long Mohali Express-way, and Bye-passes for other towns will soon be started.

IRRIGATION

46. My government is committed to eradicate the problem of water logging in some districts of the State that has again assumed alarming proportions, leading to loss of crops and agricultural land.

47. The farmers will be given relief by doing away with *abiana* for all parts of the State, including the Kandi Area. This will cost the Government approximately Rs. 61.00 Crores annually in revenue loss. All arrears approximately (Rs.107.00 Crores) will also be waived off .

48. All major canals requiring upgradation to their designed capacity will be taken up over the next five years. It will be ensured that water at full supply will be available at the tail ends of the minors and distributaries. More new watercourses for Abohar and Sidhwan systems will be built under Command Area Development Programme, in addition to the ongoing projects for Kotla, Eastern and UBD system. Repair of old water courses will also be done through the District Planning Boards. Work on the completion of Dasmesh canal will be taken up.

FORESTS

49. The State faces a problem on account of growing environmental pollution and denudation. Large parts of the forest areas have either been ravaged or left unprotected. My government would embark upon an ambitious programme to undertake aforestation. Research and preservation activity will be given a boost. People's participation in the process will also be sought.

ANIMAL HUSBANDRY, DAIRY DEVELOPMENT AND FISHERIES

50. With the agriculture production already at a saturation point, there is a dire need to exploit the livestock sector that contributes 17% to the State's economy. The State's share in the central pool of milk is the highest in the country (11%).

[Mr. Speaker]

51. Therefore, special emphasis will be laid on the promotion of Animal Husbandry, Dairy and Fisheries Sector, apart from agriculture and all allied activities.

FOOD, CIVIL SUPPLIES & CONSUMER AFFAIRS

52. My government is committed to ensure efficient and quick procurement of agricultural produce. Every grain produced by the farmer would be lifted, and prompt payment ensured.

53. My government has embarked upon an ambitious programme to provide atta at a subsidized rate of Rs. 4/- per Kg. and Daal at Rs. 20/- per Kg. to 13.28 lac to poor families in the State. Strict vigil will be kept on the implementation of the scheme to ensure that the commodities reach the targetted beneficiaries.

HEALTH & FAMILY WELFARE AND MEDICAL EDUCATION

54. My government accords the highest priority to provide quality health services to the people of the State. Infant mortality rate in Punjab is 44 per thousand live births which is much higher as compared to Kerala. Effective measures will be taken to reduce the infant mortality rate as well as child mortality rate. Special emphasis is required to be given for the improvement of health services in the rural areas. For this, more then 300 posts of Medical Officers which are lying vacant and all the vacant posts of para-medical staff will be filled. Low female sex ratio is another cause of concern. Effective steps will be taken for improving the distorted sex ratio in the State through strict implementation of the Pre-Conception and Pre-natal Diagnostic Techniques Act, as well as by making the public at large aware about the importance of the girl child.

55. A fund will be created for providing easy and subsidized access to health services to the poorer sections of society. At present, only three hospitals in the districts of Patiala, Hoshiarpur and Amritsar are covered under the Telemedicine Project. Seventeen more District Hospitals along with three Medical Colleges at Patiala, Amritsar and Faridkot will be provided Telemedicine link with the PGI. For control of blindness, free cataract operation camps will be organized throughout the State.

56. My government would continue its endeavor to ensure fair, equitable and non-exploitative access of quality education to the students in the institution of Medical Health Sciences.

57. The government is also committed to bring the Baba Farid University of Health Sciences, Faridkot at par with the other Medical Universities in the World.

RURAL DEVELOPMENT AND PANCHAYATS

58. The SAD-BJP Government would endeavor to involve the PRIs in all the developmental programmes being executed within their respective domain. Besides, people's participation in all the village level programmes shall be ensured, and all the elected representatives of PRIs would be given due respect and representation in the planning process, in accordance with the felt needs of the people.

59. My government is acutely conscious of the fact that the village level water bodies and ponds have generally been in a State of neglect. This is not only becoming an environmental hazard, but also a breeding ground for many water-borne diseases. I am happy to announce a multi-pronged State-wide programme to clean these water bodies in a sustainable manner, and thereafter maintain them scientifically as reservoirs of clean water. The Department of Rural Development and Panchyats shall implement this ambitious programme, in consultation with all the stake-holders.

WELFARE OF SCHEDULED CASTES AND BACKWARD CLASSES

60. My government is committed to the uplift of the Dalits, the SCs/BCs and other poorer and weaker sections of society, who were made the target of systematic neglect and injustice during the previous regime. The Punjab Government had introduced a novel scheme known as, "Shagun Scheme in 1997. It has been observed that the scheme ran well for the five years but suffered from tardy implementation from 2002-07. My Government proposes to bring the scheme back in improved manner.

[Mr. Speaker]

61. There are others areas requiring the government's immediate attention for the uplift of this weaker, but significant, segment of our society. Before assuming charge, the SAD-BJP alliance had made commitments in this direction in order not only to improve their economic and social status but to make them equal and proud players in shaping the destiny of the State. My government considers all these commitments as sacred and will do everything to fulfill, and even go beyond, these. All the schemes in this regard will be detailed out in the budgetary plans of my government.

SOCIAL SECURITY OF WOMEN & CHILD DEVELOPMENT

62. Equality to and empowerment of women is an important item on the agenda of my government. Therefore, a component of gender budgeting will be followed by the concerned Departments for the first time. In addtion, Kanya Jagriti Jyoti, Kishori Shakti Yojna, Swayamsidha, concessional travel facility to women above age of 60 years, awareness programmes for improving sex ratio, Balika Samridkhi Yojna scheme etc. are also being implemented for empowerment of women and adolescent girls in the State.

63. My government is committed for the welfare of the women and children through its various schemes. It is the endeavor of my government that the procedure for sanction and disbursement of financial assistance to deserving beneficiaries by empowering the PRIs would be further simplified. A sum of Rs. 48300.00 lacs have been proposed to cover 16,10,000 beneficiaries for the year 2007-08.

WELFARE OF NRIs

64. Punjab is among the States with the largest segment of NRIs. There is hardly a family in any village, town or city without one or more members residing abroad. The contribution of these NRIs is truly immense but is sometimes under-rated. My government proposes to put this segment high on its list of priorities and start a two-way process based on mutual respect. My government proposes to take special targeted initiatives for NRIs. Substantial financial outlays will be earmarked for the purpose. My government proposes to setup a full fledged Directorate of NRI Affairs with extension offices in Canada, the USA and the United Kingdom, Australia, Germany etc. with a NRI Overseas Interface and Employment

Bureau. The Overseas Employment opportunities would also be promoted in the Bureau through coordination of the training of youth for overseas employment and immigration. My government has decided to set up a separate department for the NRIs headed by an Administrative Secretary.

65. The government would organize a Punjabi Parvasi Bhartiya Diwas every year where all major NRI initiatives would be launched. The Government would also like to associate the prominent Punjabis, duly recommended by the Indian missions abroad, to contribute positively for the overall growth and development of Punjab.

LABOUR AND EMPLOYMENT

66. In line with the poll promise made in the manifesto of the SAD-BJP, the new Government has decided to set up a separate Department with the purpose of providing employment to youth in the State, and outside the country, through innovative schemes and specialized training. Their skill level is also to be upgraded so that they become competitive with their counterparts, both within and outside the country. The skill certification including pre-department and orientation training will be of international standards so that they could be gainfully employed.

67. My government is going to introduce web-based Employment Exchages Management System whereby all the Employment Exchanges will be made functional online. Candidates will be able to register themselves online. Software is being prepared by Ministry of Labour & Employment, Government of India, with the assistance of National Informatics Centre, for this purpose and the Department of Information Technology of the State to assist the Department at the State level.

68. Information Technology hubs on the lines of one in Mohali will be established in Majha, Malwa and Doaba regions. The State is also to fill up existing vacancies in different departments.

REVENUE AND REHABILITATION

69. My government is committed to further rationalize the registration fee and stamp duty that forms a substantial part of the revenue of the State Government. The acquisition

[Mr. Speaker]

of land by the State shall be resorted to only when absolutely necessary, and the rehabilitation of up rooted families would be accorded priority in the policy to be followed by the State Government.

70. The State Government also proposes to computerize the land records in the State. Fard Kendras will be established from where people can get the Fards of revenue records.

EDUCATION

71. Of all the key areas of socio-economic planning and development, education in Punjab bore the maximum brunt of Governmental neglect all through the past five years. From providing basic infrastructure to recruitment of teachers and right down to responding to the problems and feelings of the student community, the previous government treated this most crucial sector with shocking indifference and utter contempt, subjecting teachers, students - both boys and girls – and even their parents to high handedness. No thought was spared for the waste of Punjab's immeasurably talented youth and their future. As a consequence, the educational landscape- primary and secondary as well at the college and university levels– Punjab has been reduced to a virtual wasteland, registering the lowest school enrolment average in the country, with just 137 out of every 1000 children being enrolled in schools.

72. My government will substantially increase the budgetary allocation for education. The government is firmly of the view that the entire educational structure needs a drastic revamp. (Thumping). Any vision for socio-economic progress of the people of the State has to be rooted in a clear understanding of the need for this revamp.

73. Adarsh schools will be set up, in each Block to provide quality education in the rural areas. The wards of the poor farmers and Dalits will receive free education in these public schools. (Thumping). Talented and motivated teachers will be employed for ensuring the success of this venture.

74. Collaboration with reputed foreign universities for joint degrees in various professional courses would be encouraged so that Punjab's youth can get internationally reputed degrees, while studying in the State.

75. All vacancies of teachers in primary and high schools shall be filled in the first year of the SAD government.

76. My government would endeavor to maintain the minimum quality standard for Technical Educational Institutions. For this a Minimum Grading System will be evolved and enforced in these institutions to enable the youth to compete in the global employment market.

77. My government also proposes to start special courses in rural and semi-urban areas with the assistance of institutions and colleges located in the area.

SPORTS AND YOUTH SERVICES

78. Future of Punjab rests with its youth, and this occupies a unique place in my government's set of priorities. Every step will be taken to harness the youth force for the constructive regeneration of the State.

79. My government proposes to set up a Youth Development Board, with its Chairman having the status of Minister in Cabinet rank. This Board will spearhead the policies for the youth in the State.

80. My government would also consider a new scheme for employment loans from Rs. 5 lacs to 25 lacs on concessional rates of interest, for setting up of self-employment units to each eligible unemployed youth.

81. To promote sports in the rural sectors and channelise the unbounded energy of the youth in constructive purposes, my Government would chalk out a scheme to provide financial assistance and sports equipment to all the village sports and youth clubs in a phased manner during the next five years. Youth will be given adequate and meaningful representation in social and administrative spheres.

TRANSPORT

82. My government would make an endeavour to provide an efficient public transport bus service through public or private agencies. The modern facilities and practices shall be adopted for transparent and efficient service. The bus stands in the

[Mr. Speaker]

State shall be upgraded and modernized emphasizing public facilities, cleanliness and efficient quality of service to the commuters. Efforts to attract private participation in this sector will be welcomed.

83. The old fleet of the public transport system is being replaced with new buses with better amenities.

84. A major initiative for the computerization of various services of the Transport Department like driving licences and registration of vehicles, is being under consideration so as to replace the cumbersome documentation with a Smart card.

85. To check the high rate of road accidents, a special initiative for creating awareness of traffic rules would be launched in the State, by a chain of duly recognized traffic Centres and traffic parks. The Government is considering to include Civil and Traffic Awareness as a subject in the school curriculum. The NGOs would be encouraged and involved in curbing the human menace.

INFORMATION & PUBLIC RELATIONS

86. My government is committed to preserving the freedom and dignity of the press, besides fully and sincerely respecting its right to act as the Fourth Estate of the country's democratic polity. My government regards the press as the foundation on which the edifice of free democracy is built. In pursuance of this vision and tradition, the Government will draw up a Media Policy in consultation with representatives and members of the Fourth Estate.

WELFARE OF DEFENCE PERSONNEL & FREEDOM FIGHTERS

87. Punjab is the sword arm of the country and is proud of its role in the defence of the country. For this, my government salutes the patriotic and brave soldiers of the State who have always led from the front and have made the maximum number of sacrifices for the motherland. It is therefore only natural that my government should be fully alive to the need to ensure the welfare of the defence personnel and to make them most respected members of society. It proposes to take effective steps in this direction.

88. Similarly, Freedom Fighters, who helped the country win independence, are worthy of our highest respect. In view of this, the State government will address their issues on a priority basis. My government will take up the matter with United Kingdom through the Ministry of External Affairs, Govt. of India, to retrieve the belongings of the great martyr, Shaheed Udham Singh.

WELFARE OF THE EMPLOYEES

89. Employees form the backbone of any government and are the sole mechanism of delivery of services. The previous government treated this significant segment to royal neglect. My government is determined to undo this as it considers every employee a partner in its dream of a prosperous Punjab.

90. The SAD-BJP alliance had laid out certain plans and schemes for the welfare of the employees. My government will fully honour these.

CONCLUSION

91. In the end, I would like to reiterate my government's resolve to take the State forward on the path of peace, of development and prosperity. It will seek cooperation from and offer help to every one, regardless of which side of the political fence one stands. (Thumping). In this regard, my government especially extends its hand of friendship and cooperation to the Opposition Party. It is determined to consign the bitterness of the past to the realm of the past. It is determined to get ahead to, keep its date with the promised goal of peace, prosperity and all round development. As the Chief Minister has repeatedly stated, Punjab belongs to all of us. So does my government.

92. I wish you all a very happy and fruitful tenure and am confident that discussions in the House will transcend political divisions and will reflect the highest traditions of democratic decorum, dignity, placing our concern for the progress and welfare of the State above short-term political gains.

JAI HIND

(Thumping)

ANNOUNCEMENT BY THE SECRETARY

ਸਕੱਤਰ : ਮੈਂ 12ਵੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ 11ਵੇਂ ਅਤੇ 12ਵੇਂ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿੱਲਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ/ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਦਾ ਵਿਵਰਣ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ :—

ਬਿੱਲਾਂ ਦਾ ਵਿਵਰਣ

1. ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ (ਪੰਜਾਬ ਸੋਧਨਾ) ਬਿੱਲ, 2006
2. ਪੰਜਾਬ ਮੁੱਲ ਅਧਾਰਿਤ ਕਰ (ਦੂਜੀ ਸੋਧਨਾ) ਬਿੱਲ, 2006
3. ਪੰਜਾਬ ਆਬਕਾਰੀ (ਸੋਧਨਾ) ਬਿੱਲ, 2006
4. ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਿਪਲ (ਸੋਧਨਾ) ਬਿੱਲ, 2006
5. ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੋਧਨਾ) ਬਿੱਲ, 2006
6. ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਫੰਡ ਬਿੱਲ, 2006
7. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਚੌਕਸੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਿੱਲ, 2006
8. ਪੰਜਾਬ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਕਰ (ਸੋਧਨਾ) ਬਿੱਲ, 2006
9. ਪੰਜਾਬ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਲਿਫਾਫੇ (ਬਣਾਉਣਾ, ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ) ਕੰਟਰੋਲ (ਸੋਧਨਾ) ਬਿੱਲ, 2006
10. ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਿੱਲ, 2006
11. ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਵਿਨਿਯਮਨ, ਫੀਸ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ) ਸੋਧਨਾ ਬਿੱਲ, 2006
12. ਪੰਜਾਬ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਿੱਲ, 2006
13. ਪੰਜਾਬ ਅਦਾਲਤਾਂ (ਸੋਧਨਾ) ਬਿੱਲ, 2006
14. ਪੰਜਾਬ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਨਗਰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ (ਸੋਧਨਾ) ਬਿੱਲ, 2006
15. ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ (ਦੂਜੀ ਸੋਧਨਾ) ਬਿੱਲ, 2006
16. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਸੋਧਨਾ) ਬਿੱਲ, 2006
17. ਪੰਜਾਬ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ) ਬਿੱਲ, 2006
18. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ (ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿਨਿਯਮਨ) ਸੋਧਨਾ ਬਿੱਲ, 2006

MATTERS RAISED DURING ZERO HOUR

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦੋ ਬੜੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਹੈ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜ਼ੀਰੋ ਆਵਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ੀਰੋ ਆਵਰ ਬੜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅੱਜ ਜ਼ੀਰੋ ਆਵਰ ਹੈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਦੋ ਬੜੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ.......

Mr. Speaker : As the Question Hour is not today, therefore, Zero Hour is not there.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਇਹ ਬੜੇ ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਤਾਅਲੁੱਕ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਹਨ............

Mr. Speaker : One minute. I will allow you later. Now, Call Attention Notice.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਾਲ ਅਟੈਨਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਲ ਅਟੈਨਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਅੱਜ ਜ਼ੀਰੋ ਆਵਰ ਹੈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਬੈਠ ਜਾਓ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਜਿਹੜਾ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ (ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ। ਬੀਬੀ ਜੀ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਚੀਜ਼ ਅੱਜ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਜ਼ੀਰੋ ਆਵਰ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਐਸਚਨ ਆਵਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। The question hour is out of the List of Business to be transacted today.ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜੇ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਲਓ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬੀਬੀ ਜੀ, ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ this is out of the List of Business today.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਬੜੀ ਅੱਛੀ ਰਵਾਇਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ...........

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਰਦਾਰ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਹਾ.........(ਵਿਘਨ)... I disallow anything because there is no Zero Hour.

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ (ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜ਼ੀਰੋ ਆਵਰ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੋਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਬੀ.ਏ.ਸੀ. ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਹ ਚੀਜ਼ ਸਾਫ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਡਮ, ਇਹ ਜੋ ਇਸ਼ੂ ਤੁਸੀਂ ਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈੱਸ ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਸਮੇਂ ਕਰ ਲੈਣਾ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਬੋਲ ਲੈਣਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੂਰਾ ਟਾਈਮ ਮਿਲੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਨਹੀਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਨਹੀਂ..........

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਦਿਓ।

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ (ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬੀ.ਏ.ਸੀ. ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਵੇਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਡਮ, ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਤੁਸੀਂ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਦਿਓ ਜਾਂ ਫਿਰ ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈੱਸ ਤੇ ਬੋਲ ਲੈਣਾ। You are at liberty.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ.........(ਵਿਘਨ)

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਲ੍ਹ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਤਹਿ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਬੀਬੀ ਜੀ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਇਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਲੈਂਦੇ। ਜਦੋਂ ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿ ਹੋ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ (ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਤਹਿ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। Madam, you cannot break the procedure of the House.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬੀਬੀ ਜੀ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਟਾਈਮ ਮਿਲੇਗਾ। ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈੱਸ ਤੇ ਬੋਲਣ ਵੇਲੇ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਬੋਲ ਸਕਦੇ ਹੋ।

(ਇਸ ਵਕਤ ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਅਤੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਫੀ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ** ** ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਸਾਫ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।)

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ) : ਕੱਲ੍ਹ ਤੁਸੀਂ ਬੀ.ਏ.ਸੀ. ਦੀ ਜਦੋਂ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਸੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਕੱਲ੍ਹ ਗੱਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ? (ਵਿਘਨ)।

Mr. Speaker : Please listen. ਜੋ ਗੱਲ ਤੁਸੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਉਹ ਤੁਸੀਂ ਅੰਡਰ ਰੂਲ 77 ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਦਿਓ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਲਵਾਂਗੇ।...... (ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਘਨ)

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ (ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਲੱਭਦੇ ਹਨ। They want an excuse to walk out. (ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਮਾਈਕ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ। ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ ਐਕਸਪੰਜ ਕਰ ਦਿਓ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ) : ਇਹ ਗੱਲ ਕੱਲ੍ਹ ਯੂਨਾਨੇਮਸਲੀ ਡਿਸਾਈਡ ਹੋਈ ਸੀ। (ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੇਰੀ ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਜੋ ਬੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਐਕਸਪੰਜ ਕਰ ਦਿਓ। ਪਲੀਜ਼।

CALL ATTENTION NOTICE UNDER RULE 66

Mr. Speaker : Call Attention Notice. Sardar Jatinder Singh Kariha (interruption)

(ਇੱਕ ਅਵਾਜ਼ : ਸਰਦਾਰ ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਹਾ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੀ।)

(ਸਬੰਧਿਤ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਊ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।) (ਵਿਘਨ)

**Expunged as ordered by the Chair.

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

Mr. Speaker : Papers to be laid on the Table of the House.

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਜੋ ਨਾਅਰੇ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

Minister for Parliamentary Affairs, Medical Education & Research, Forests & Wildlife Preservation and Labour (Shri Tikshan Sud) : Sir, I beg to lay on the Table :—

1. The Punjab Agricultural Produce Markets (Second Amendment) Ordinance, 2006 (Punjab Ordinance No. 12 of 2006) as required under Article 213(2)(a) of the Constitution of India.

2. The Punjab Right to Information Rule, 2005, as required under Section 29(2) of the Right to Information Act, 2005.

3. The 28th Annual Report of the Punjab State Seeds Corporation Ltd for the year 2003-2004, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956.

4. The Annual Report of the Punjab Police Housing Corporation Ltd for the year 2004-2005, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956.

5. The Annual Statement of Accounts and Audit Report of the Punjab State Electricity Regulatory Commission for the year 2004-2005, as required under Section 34(4) of the Electricity Regulatory Commission Act, 1998.

6. The 6th Annual Report of the Punjab State Bus Stand Management Company Ltd for the year 2000-2001, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956.

7. The Revised Annual Statement of Accounts of the Punjab Urban Planning and Development Authority for the year 2002-2003, as required under Section 53(1) of the Punjab Regional and Town Planning and Development Act, 1995.

**Not recorded as ordered by the Chair.

8. The Annual Administrative Reports of the Punjab Scheduled Castes Land Development and Finance Corporation for the years 2002-2003 and 2003-2004, as required under Section 27(6) of the Punjab Scheduled Caste Land Development and Finance Corporation Act, 1970.

9. The 7th Annual Report of the Punjab State Bus Stand Management Company Ltd for the year 2001-2002, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956.

10. The Detail of Income and Expenditure of the Punjab Legal Services Authority for the year 2003-2004, as required under Section 18(6) of the Legal Services Authority Act, 1987.

PRESENTATION OF THE FIRST REPORT OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE

Mr. Speaker : Now I present to the House the first Report of the Business Advisory Committee which is as under :

After considering the Tentative Date-wise Programme, the Committee recommended that the following business be transacted during the sittings of the Vidhan Sabha from 21st March, 2007 to 29th March, 2007 :—

Wednesday, the 21st March, 2007 (10.00 A.M.)	(i) The Punjab State Vigilance Commission (Repeal) Bill, 2007 (One Hour)
	(ii) Motion of Thanks on Governor's Address and Discussion on Governor's Address.
Thursday, the 22nd March, 2007 (10.00 A.M.)	Resumption of Discussion on Governor's Address.
Friday, the 23rd March, 2007	Holidays
Saturday, the 24th March, 2007	
Sunday, the 25th March, 2007	
Monday, the 26th March, 2007	Off-day
Tuesday, the 27th March, 2007	Holiday

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੇਰੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਬੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

Wednesday, the 28th March, 2007 (2.00 P.M.)	Resumption of Discussion on Governor's Address (To be concluded)
Thursday, the 29th March, 2007 (10.00 A.M.)	(i) Motion under Rule 16 regarding adjournment of the House *sine-die*. (ii) Presentation of Supplementary Estimates for the year 2006-07. (iii) Discussion and Voting on Demands for Grants in respect of Supplementary Estimates for the year 2006-07. (iv) Appropriation Bill in respect of Supplementary Estimates for the year 2006-07. (Interruption) (v) Presentation of Vote-on-Account. (vi) The Punjab Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2007. (vii) Motion regarding constitution of Elected Committees for the year 2007-08.

If any rule/rules of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha (Punjab Legislative Assembly) is/are inconsistent with the above recommendations, that/those rule/ rules shall stand suspended to that extent.

Member to move the motion.

**Not recorded as ordered by the Chair.

Minister for Parliamentary Affairs, Medical Education & Research, Forests & Wild Life Preservation, Animal and Labour (Shri Tikshan Sud) : Sir, I beg to move—

That this House agrees with the recommendations contained in the First Report of the Business Advisory Committee. (Interruption)

Mr. Speaker : Please listen. ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਡਿਸਕਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

Mr. Speaker : Motion moved—

That this House agrees with the recommendations contained in the First Report of the Business Advisory Committee. (Interruption)

ਬੀਬੀ ਜੀ, ਚੇਅਰ ਨੂੰ ਐਡਰੈਸ ਕਰੋ। ਆਪੋ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਕਰੋ।

Mr. Speaker : Question is—

That this House agrees with the recommendations contained in the First Report of the Business Advisory Committee.

The motion was carried.

WALK-OUT

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬੀਬੀ ਜੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਡਿਸਕਸ ਕਰਕੇ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਕੁਝ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।)

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ (ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ) : ਬੀਬੀ ਜੀ ਤਾਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹਨ। (ਹਾਸਾ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪਲੀਜ਼ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗੱਲਾਂ ਨਾਂ ਕਰੋ। Please address to the Chair.

(ਇਸ ਵੇਲੇ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਜ਼ੀਰੋ ਆਵਰ ਦੌਰਾਨ ਬੋਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ** ਨਾਹਰੇ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਸਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਵਾਕ-ਆਊਟ ਕਰ ਗਏ।)

**Not recorded as ordered by the Chair.

LEGISLATIVE BUSINESS

THE PUNJAB STATE VIGILANCE COMMISSION (REPEAL) BILL, 2007

Mr. Speaker : Now the Chief Minister to move the Punjab State Vigilance Commission (Repeal) Bill, 2007.

Chief Minister (Sardar Parkash Singh Badal) : Sir, I beg to introduce the Punjab State Vigilance Commission (Repeal) Bill, 2007.

Sir, I also beg to move—

> That the Punjab State Vigilance Commission (Repeal) Bill, 2007 be taken into consideration at once.

Mr. Speaker : Motion moved—

> That the Punjab State Vigilance Commission (Repeal) Bill, 2007 be taken into consideration at once.

Discussion, if any.

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਆਫ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦਾ ਕੇਸ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਖੁਦ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਪਰਪਜ਼ ਸੀ। ਦੂਸਰਾ ਪਰਪਜ਼ ਸੀ Supervision and control on the functioning of the Vigilance Bureau. ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇੱਕ ਫੁੱਲ-ਫਲੈਜਡ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕਿ ਚੀਫ ਸੈਕਟਰੀ, ਸੈਕਟਰੀ ਵੀ ਹਨ and they have supervision and control on the functioning of the Bureau. ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਭਰਾ ਵਾਕ-ਆਊਟ ਕਰ ਕੇ ਗਏ ਹਨ ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੇਰੀ ਐਕਸਪਲੇਨੇਸ਼ਨ ਸੁਣ ਲੈਂਦੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਕਨਵਿੰਸ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਲਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਤੀ ਗਰਜ਼ਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਸਟੇਟਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੰਸਟਰਕਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਸੁਜੈਸ਼ਨਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਬਿੱਲ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਐਪੁਆਇੰਟਮੈਂਟ ਸਟੇਟ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਣੇ

ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਫੇਅਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਤੋਂ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਕੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਐਪੁਆਇੰਟਮੈਂਟਸ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣੇਗੀ ਜਿਸਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਣਗੇ, ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਉਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ ਔਰ ਜਿਹੜਾ ਸੈਂਟਰਲ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹੈ,ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਬਿੱਲ ਹੀ ਬਦਲ ਦਿਤਾ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਅਲੁੱਕ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਸਪੀਕਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਸੈਂਟਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਉਥੇ ਮੈਂਬਰ ਚੀਫ ਸੈਕਟਰੀ ਨੂੰ ਬਣਾ ਦਿਤਾ। ਮਤਲਬ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਨਿਊਟਰਲ ਬੰਦਾ ਨਾ ਲੱਗੇ ਬਲਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਅਸੀਂ ਕਹੀਏ ਉਥੇ ਉਹ ਅੰਗੂਠਾ ਲਗਾ ਦੇਣ। ਦੂਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਟਰਮ ਕਿੰਨੀ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੈਂਟਰਲ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਮਾਡਲ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਟਰਮ 4 ਸਾਲ ਕਰ ਦਿਓ। (ਵਿਘਨ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਕੁਝ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਈਕ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਸਾਫ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।)

ਬੀਬੀ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਬੈਠ ਜਾਓ, ਮੇਰੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਲਵੋ, ਮੈਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਪਲੀਜ ਬੈਠ ਜਾਓ ਮੈਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਂਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਭਾਵੇਂ ਘੰਟਾ ਬੋਲ ਲੈਣਾ। ਅਸੀਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਂਗੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੋ। ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਲੈਣ। ਜੇ ਮੇਰੇ ਬੋਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਤਾ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਘੰਟਾ ਬੋਲ ਲੈਣਾ। ਮੈਂ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦਾ ਬੜਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਵੀ ਬੜਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਰਿਪੀਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਮਤਲਬ ਸਨ। ਇਕ ਮਤਲਬ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵੈਂਟ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਡਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਵੈਂਸ਼ਨ ਆਫ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਐਕਟ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਭਾਵੇਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਪ ਕਰੇ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀ ਤੋਂ ਕਰਾਉਣ। ਦੂਸਰਾ ਫੰਕਸ਼ਨ ਸੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦਾ ਸੁਪਰਵੀਜ਼ਨ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਹੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁਪਰਵੀਜ਼ਨ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਹੈ। ਇਹ ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸੈਂਟਰਲ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਮਾਡਲ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਸਿਲੈਕਸ਼ਨ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਤੀਸਰਾ ਸੈਂਟਰਲ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੈਂਟਰਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਮਾਡਲ ਬਣਾ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ, ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਸਪੀਕਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰਲ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਸਟਰੱਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਓ। ਦੂਸਰਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਟਰਮ 4 ਸਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 6 ਸਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਆਪਣੀ ਟਰਮ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੌਜ਼ ਮੇਲਾ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਟਰਮ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਖੱਲ ਜਿਵੇਂ ਮਰਜ਼ੀ ਲਾਹੀ ਜਾਣ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ State Vigilance Commission was to exercise only superintendence over the functioning of the Vigilance Bureau. ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਇਕੱਲਾ superintendence ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਇਹ ਕਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਉਸ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੈੱਡ ਆਫ ਦਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਪੁਆਇੰਟ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਤੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਮੇਟੀ ਐਪੁਆਇੰਟ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਦਾ ਹੈੱਡ ਸੀ.ਐਮ. ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਹੜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੰਟੈਂਸ਼ਨ ਸੀ, ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਵਾਸਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਉਠਾਏ ਜਾਣ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਐਕਟ ਹੈ, ਉਹ ਅੱਗੇ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਸਾਲ 1965 ਵਿੱਚ। ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਦੋ ਸਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ : Vigilance Commission is not going to serve any useful purpose except being a financial burden on the State exchequer. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਦੋਂ ਇਹ ਤਜਰਬਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਇਹ ਕਿ ਜਦੋਂ ਲੋਕਪਾਲ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜਿਹੜਾ ਜੱਜ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਦੀ ਕੰਸਲਟੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾੜਾ ਬੰਦਾ ਲਗਾਉਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਇਹ ਜੋ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਭ ਮਿਲੀ ਭੁਗਤ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਬੰਦਾ ਲਗਾ ਕੇ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਕੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਹਿਰਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਕਾਕਾ ਜੀ ਜੋ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਨ ਤੇ ਲੰਡਨ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ ? ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ the government has observed that experience has shown that the Vigilance Commission was merely another wheel................(Interruption)

ਇਹ ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਰਿਮਾਰਕਸ ਹਨ : "That the Government has observed that the experience has shown that the Vigilance Commission was merely another wheel without any fruitful results. It tended to delay the corruption cases which are required to be decided quickly. Moreover, it was an additional financial burden on the State. In view of this, it is fully justified to repeal the Punjab State Vigilance Commission Act and to wind up the Commission in public interest. ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਕਈ ਮੈਂਬਰ ਤਾਂ ਨਵੇਂ ਆਏ ਹਨ ਪਰ ਬੀਬੀ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਹੋ। ਇਸੀ ਸੀਟ ਤੇ (ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ) ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਬੈਠਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਤੇ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾ ਦਿਓ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਡਿਲੇਅ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ। ਪਰ ਹੋਇਆ ਕੀ ਸਭ ਉਲਟ। ਇਸ ਲਈ ਬੀਬੀ ਜੀ, ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਫੈਕਟਸ ਵੇਖ ਕੇ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਰਿਪੀਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਰਿਕੁਮੈਂਡ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰਾ ਹਾਊਸ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬੀਬੀ ਜੀ।

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ (ਮਾਸਟਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ। ** ** ** ** (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

Mr. Speaker : This is no Point of Order. ਬੀਬੀ ਜੀ, carry on.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਦਿਓ। (ਵਿਘਨ)

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ ਜੀ ਕੁਆਰੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। (ਹਾਸਾ) (ਵਿਘਨ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। Please sit down. ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ। Please sit down. Listen please.

**Expunged as ordered by the Chair.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ (ਲਹਿਰਾ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੇ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਦਿਓ। ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਮਾਮਲਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਕੁਝ ਸੁਝਾਓ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਸੁਝਾਓ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਣਕ ਦੇ ਬੋਨਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਪਰ ਸੁਣ ਤਾਂ ਲੈਂਦੇ। ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਐਲਾਨ ਐਡ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਕਿ ਜਿਹੜਾ 100 ਰੁਪਿਆ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੋਨਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ 10 ਰੁਪਿਆ ਇਥੋਂ ਹੋਰ ਐਡ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਦੂਜੀ ਜਿਹੜੀ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ............

Mr. Speaker : Please speak on the Bill.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਦੂਸਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਡਿਟੇਲਡ ਜਵਾਬ ਸਾਡੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇਣਗੇ। ਮੇਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੇਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਬ-ਜੂਡਿਸ ਹੈ। ਕੋਈ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਈਏ। 23 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੀ ਆਪਾਂ ਇਸ ਤੇ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਘੋਖ ਲਓ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਬ-ਜੂਡਿਸ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਕੀ ਇਥੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੜੇ ਸਿਆਣੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ। ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਮੇਰੀ ਰਿਕੁਐਸਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਲਓ ਕਿਉਂਕਿ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਅਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਲਓ। ਜੇਕਰ ਲੀਗਲ ਰਾਏ ਲਈ ਹੈ ਤਾਂ ਦੱਸ ਦੇਣ ਤਾਂ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਤੋਂ ਲੀਗਲ ਰਾਏ ਲਈ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਫਾਹੇ ਲੱਗਣਾ ਪਿਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਲੱਗਾਂਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਵਾਕ-ਆਊਟ ਕਰ ਦੇਣਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਤਕਲੀਫ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੰਟੈਪਟ ਆਫ ਕੋਰਟ ਦਾ ਡਰ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਾਂਈਂਡਲੀ ਵਾਕ-ਆਊਟ ਕਰ ਜਾਣਾ, ਅਸੀਂ ਪਾਸ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ। ਸਾਡੇ ਤੇ ਕੰਟੈਪਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਤਾਂ ਫਾਇਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। Why do you worry about it ?

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ (ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ) : ਠੀਕ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅੱਗੇ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ।

Mr. Speaker : Question is—

> That the Punjab State Vigilance Commission (Repeal) Bill, 2007 be taken into consideration at once.

The motion was carried.

Mr. Speaker : Now the House will proceed to consider the Bill clause-by-clause.

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀਆਂ-ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ** ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।)

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ (ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਇਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਆਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਰੂਲਜ਼ ਆਫ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਮੋਸ਼ਨ ਮੂਵ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਮੋਸ਼ਨ ਅਸੈਪਟ ਹੋਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਸ ਤੇ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਤੇ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, ਕਹਿਣ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਵਜ੍ਹਾ ਡਿਸਟਰਬ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਕਲਾਸ ਲਗਾਓ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੋਸ਼ਨ ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਬਿਲ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹੋ। ਜੇਕਰ ਬਹਿਸ ਦੀ ਮੋਸ਼ਨ ਮੂਵ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹੋ, ਫਿਰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹਰਜ਼ ਨਹੀਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਸੀਡਿਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੋਸ਼ਨ ਮੂਵ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਉਸ ਤੇ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਉਸ ਤੇ ਬੋਲੇ ਹਨ। ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। That was part of the discussion which was started by the C.M. Sahib.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਮੈਂ ਤਾਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਤੇ ਬੋਲਣਗੇ।

Mr. Speaker : I requested you to speak on the discussion.

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਇਹ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਵੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ। ਕੱਲ੍ਹ ਬੀਬੀ ਜੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਐਵੇਂ ਨਰਾਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦਰਦ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਹਿਸਟਰੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਨੇ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਐਬਸੈਂਟ ਹਾਂ। ਬੀਬੀ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਐਵੇਂ ਛੋਟੀ-ਛੋਟੀ ਗੱਲ ਤੇ ਨਰਾਜ਼ ਨਾ ਹੋਇਆ ਕਰੋ। ਇਹ ਬੜਾ ਲੰਮਾ ਸਫ਼ਰ ਹੈ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਤਿੱਖੇ ਹੋ ਗਏ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ 400 ਮੀਟਰ ਭੱਜਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਆਖੀਰ ਵਿੱਚ ਭੱਜਦਾ ਹੈ, ਸਟਾਰਟ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਭੱਜਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਡਾਪਟ ਕਰਾਂਗੇ, ਕੋਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਲਾਂਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੋਨਸ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਵੀ ਰਿਕੁਐਸਟ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਿਓ, ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਬੋਲਣ ਦਿਓ।

**Not recorded as ordered by the Chair.

Mr. Speaker : I allowed for discussion but nobody has participated from your side, only Bibi Ji spoke for two minutes. ਹੁਣ ਉਸ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੰਘ ਗਿਆ ਹੈ। Now the House will proceed to consider the Bill clause-by- clause.

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਉੱਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੋ ਮੇਰੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਨਾਅਰੇ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

Sub-Clause (2) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is—

That Sub-Clause (2) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Clause 2

Mr. Speaker : Question is—

That Clause (2) stand part of the Bill.

The motion was carried.

Sub-Clause (1) of Clause 1

Mr. Speaker : Question is—

That Sub-Clause (1) of Clause 1 stand part of the Bill.

The motion was carried.

Title

Mr. Speaker : Question is—

That Title be the Title of the Bill.

The motion was carried.

**Not recorded as ordered by the Chair.

Mr. Speaker : Hon'ble Chief Minister to move that the Bill be passed.

(At this stage all the Members of the Indian National Congress Party present in the House, came to the Well of the House while raising ** slogans which were not recorded.)

Chief Minister (Sardar Parkash Singh Badal) : Sir, I beg to move—

That the Punjab State Vigilance Commission (Repeal) Bill, 2007, be passed.

Mr. Speaker : Motion moved—

That the Punjab State Vigilance Commission (Repeal) Bill, 2007, be passed.

Mr. Speaker : Question is—

That the Punjab State Vigilance Commission (Repeal) Bill, 2007, be passed.

The motion was carried.

MOTION OF THANKS AND DISCUSSION ON GOVERNOR'S ADDRESS

Mr. Speaker : Sardar Gurdip Singh Bhullar, M.L.A. to please move the motion.

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ—

"ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ :—

'ਕਿ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਉਸ ਭਾਸ਼ਣ ਲਈ ਅਤਿ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 19 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕੀਤੀ।' "

(ਇਸ ਵੇਲੇ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਵੈਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

**Not recorded as ordered by the Chair.

Mr. Speaker : Slogans are not to be recorded. Please sit down. Discussion is going on Governor's Address. Shri Harish Rai Dhanda, M.L.A. to please second the Motion.

Shri Harish Rai Dhanda : Sir, I second the Motion.

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੋਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਫ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।)

Mr. Speaker : Bhullar ji, please speak.

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਐਡਰੈਸ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਦਾ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। (ਸ਼ੋਰ)।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪਹਿਲਾਂ ਮੋਸ਼ਨ ਮੂਵ ਕਰੋ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿਚ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ** ਨਾਅਰੇ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸ਼ੋਰ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।)

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੂਵ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ, ਹੁਣ ਦੁਬਾਰਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ—

> "ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ :—
>
> > 'ਕਿ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਉਸ ਭਾਸ਼ਣ ਲਈ ਅਤਿ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 19 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਦੇਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕੀਤੀ।' "

Shri Harish Rai Dhanda : Sir, I second the motion.

Mr. Speaker : Motion moved—

> "That an Address be presented to the Governor in the following terms :—
>
> > 'That the Members of this House assembled in this Session are deeply grateful to the Governor for the Address which he has been pleased to deliver to the House on the 19th March, 2007.' "
>
> > Discussion, Sardar Gurdip Singh Bhullar.

**Not recorded as ordered by the Chair.

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ (ਨੂਰਮਹਿਲ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਅਤਿ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਦਾ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। (ਸ਼ੋਰ) (ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਜਾਓ। ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈਸ ਤੇ ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। (ਸ਼ੋਰ)

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਮੈਂ ਇਸ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। (ਸ਼ੋਰ) (ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਬੈਠੋ। ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈਸ ਤੇ ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਮੈਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਵੀ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਤਹਿ-ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ-ਭੈਅ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦਾਨਾ ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮਤਦਾਨ ਕਰਕੇ ਲੋਕਰਾਜੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਬੰਧੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਢੁਕਵੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਰਾਜ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਤੇ ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਚਨਵੱਧ ਰਹੇਗੀ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਕ ਮਿੰਟ, ਭੁੱਲਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਰਿਕੁਐਸਟ ਕਰਾਂਗਾ, please take your seats and try to maintain the decorum of the House. ਡੈਕੋਰਮ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਸਮਝਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ। I am standing. Please take your seats.

**Not recorded as ordered by the Chair.

SHORT ADJOURNMENT OF THE HOUSE

Mr. Speaker : The House stands adjourned for half an hour till 11.09 A.M. today, the 21st March, 2007.

*10.39 A.M.

(The Sabha then* adjourned for half an hour today the 21st March, 2007.)

(The House re-assembled at 11.09 A.M.)

MOTION OF THANKS AND DISCUSSION ON GOVERNOR'S ADDRESS *(Resumption)*

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਜੀ।

(ਵਿਘਨ)(ਸ਼ੋਰ) (ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ.....(ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

Mr. Speaker : Please take your seats. ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ-ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠੋ ਅਤੇ ਉਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਰੋ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਸੁਣਾਂਗਾ। (ਵਿਘਨ)(ਸ਼ੋਰ) Slogans are not to be recorded.

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਫਤਵਾ ਦੇ ਕੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ-ਭੈਅ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦਾਨਾ ਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮਤਦਾਨ ਕਰਕੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ.......(ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)।

**Not recorded as ordered by the Chair.

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ)।

ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਐਡਰੈੱਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸੂਬਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੀਮਤੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ ਹਨ...........(ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਬੈਠ ਜਾਓ। ਮੈਂ ਰਿਕੁਐਸਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਹੀ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕੋਗੇ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾਉਣ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਰੱਖੇਗੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਸਾਫ-ਸੁਥਰਾ ਅੰਜ਼ਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸੂਬਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਪੱਖ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਵਾਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:

"ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਬ ਰਹੇ ਸਦਾ ਸ਼ਾਦ, ਬਾਦ ਔਰ ਆਬਾਦ, ਹਮ ਰਹੇਂ ਨਾ ਰਹੇਂ।"

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਮੈਨੂੰ ਬੜੇ ਦੁਖ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਨੇ ......(ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਂ ਰਿਕੁਐਸਟ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠੋ ਤਾਂ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕੋਗੇ। Please take your seats. ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਟਾਈਮ ਮਿਲੇਗਾ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਿਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਅਪਰਾਧੀਕਰਨ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਸਿਆਸੀਕਰਨ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਗੰਧਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਸਾਰਥਿਕ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਅਮਨ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਰਾਜ ਦੇਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਸਭ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ.....(ਵਿਘਨ, ਸ਼ੋਰ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।)

**Not recorded as ordered by the Chair.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਂ ਫਿਰ ਰਿਕੁਐਸਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ-ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਜਾਓ। ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਆਨਰੇਬਲ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਰਿਕੁਐਸਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਬੈਠੋ। ਬੀਬੀ ਜੀ ਤੁਹਾਡਾ ਪੱਖ ਰੱਖ ਦੇਣ।

ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਇਕ ਆਵਾਜ਼ : ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਟਾਈਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਲੇਕਿਨ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਟਾਈਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬੀਬੀ ਜੀ ਗੱਲ ਕਰ ਲੈਣ। ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਪਲੀਜ਼, ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਜਾਓ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਗੱਲ ਸੁਣ ਲਵੋ। ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਬੀਬੀ ਜੀ, ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਜੇ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਾਈਮ ਦੇ ਦਿਓ। ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖ ਸਕੋਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਕਿਤੇ ਜਾ ਕੇ ਗੱਲ ਮੁਕੇਗੀ।

ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ) : ਬਿਲ ਤਾਂ ਮੈਜਾਰਟੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਾਹਦੀ ਤਕਲੀਫ ਹੈ। ਇਹ ਬਿੱਲ ਮਾਇਨਾਰਟੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਮੈਜਾਰਟੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਧੁੱਗਾ : ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨਹੀਂ ਪਤਾ, ਉਹ ਥਾਣੇਦਾਰ ਨੂੰ.....(ਵਿਘਨ)(ਸ਼ੋਰ)।

ਸਰਦਾਰ ਹਰਮੋਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ : ਅਤੀਤ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਕਰਦੇ ਹੋ? ਵਰਤਮਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੋ......(ਵਿਘਨ)(ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਾਰੇ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਬੈਠੋ। ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਬੈਠੋ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ): ਤੁਸੀਂ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਬੋਲੇ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੋ ਬੀਬੀ ਜੀ ਬੋਲਣਗੇ, ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿਆਂਗਾ। ਨਾਅਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

**Not recorded as ordered by the Chair.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਂ ਕਦੋਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੈ? I did not say anything. ਹਾਊਸ ਦਾ ਡੈਕੋਰਮ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰਿਕੁਐਸਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭੁੱਲਰ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ ਮਾਹੌਲ ਦੇਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਅਮਨ ਦਾ ਰਾਜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਹਰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਰਹੇਗੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਰਹੇ ਆਬਾਦ, ਹਮ ਰਹੇਂ ਨਾ ਰਹੇਂ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਕ ਵਧੀਆ ਰਾਜ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਤੋਰਨ ਵਾਸਤੇ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਅਪਰਾਧੀਕਰਨ ਕੀਤਾ, ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਵੀ ਅਪਰਾਧੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਸਾਰਥਿਕ ਸੋਚ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਅਮਨਮਈ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ ਨੇਤਾ ਜਾਂ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਦਲਾਲਊ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗੀ ਪਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ.......(ਵਿਘਨ)(ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ) ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਬੈਠ ਜਾਓ। ਨਾਅਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਲਾਲਸਾ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਲੁੱਟਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹੇਗੀ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ-ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਬਾਈ ਦਿ ਪੀਪਲ, ਆਫ ਦਿ ਪੀਪਲ ਐਂਡ ਫਾਰ ਦਿ ਪੀਪਲ— ਪਰ ਬੜੇ ਦੁਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁਖੜੇ ਤਾਂ ਕੀ ਸੁਣਨੇ ਸੀ, ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੋ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਠੇਸ ਪੁੱਜੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਚੁਣ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਕੜੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਣ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੋਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ

[ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ]

ਵਿਚਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਇਨਸਾਫ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਫਿਰ ਤੋਂ ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ "ਬਾਦਲ, ਬਦਲਾ ਔਰ ਬਦਲੀ" ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੀਤੀ ਤੇ ਚਲਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਕੁੜੱਤਣ ਭਰੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਖਦੇ ਮਸਲੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵੱਲ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਕੋਈ ਉਦਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਅਤੇ ਕੁੱਟਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀਆਂ ਮੂੰਹ-ਬੋਲਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਥੇ 1-2 ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦਾ ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਘੁਟਾਲਾ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਹੈ ਮੋਹਾਲੀ ਦਾ ਜਨਤਾ ਲੈਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦਾ ਘੁਟਾਲਾ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਘੁਟਾਲੇ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਏ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਕਾਰਣ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਸਿਰ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਝੁਕਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਘੁਟਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੋ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜੇ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਾਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ।)

ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਇੰਟਰਨੈਟ ਸਕੈਮ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉੱਚ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਇਥੋਂ ਪੈਸਾ ਲੁੱਟ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪੈਸਾ, ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪੈਸਾ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਧ੍ਰੋਹ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਵਾਏ ਲੁੱਟਣ ਤੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਮਾਫੀਆ ਗ੍ਰੋਹ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਲੁੱਟਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ।)

**Not recorded as ordered by the Chair.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਬੈਠ ਜਾਓ, ਪਲੀਜ਼।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੰਜ ਸੱਤ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੁਟਿਆ। (ਵਿਘਨ)(ਸ਼ੋਰ) ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਆਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਮੀਰਾਂ ਨੂੰ, ਚੰਦ ਕੁ ਅਮੀਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਮੀਰ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਗੁਰਬਤ ਵੱਲ ਧੱਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਹੀ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਗਰੀਬ ਭਰਾ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫਤਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲ ਬੈਠਣ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਰੀਬ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਐਡਰੈੱਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਔਰ ਤਰੱਕੀ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਹਰ ਇਕ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਹੱਕ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਸੂਬਾ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਪਛੜ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਕ ਅਹਿਮ ਕਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਅੱਜ ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਔਸਤ ਕਢਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਚੈਕ ਕਰਕੇ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਦਾਖਲਾ ਦਰ 1082 ਪਿੱਛੇ ਅੱਜ 137 ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਫਰਕ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੋ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਦੱਸ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਰ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਇਕ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਜੋ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਤਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੇ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਮਿਆਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਉਥੇ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਦਲਿਤ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਪੇਸ਼ਾਵਰਾਨਾ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਲਿਆ ਕੇ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੈਵਲ ਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਣ, ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ।

[ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ]

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਸਾਡੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਮੇਨ ਆਧਾਰ ਹੈ ਅੌਰ ਮੈਨੂੰ ਦਸਦਿਆਂ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਮੇਰੇ ਵੀਰ ਇਥੇ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਫਲੋਰ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਰੌਲਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਅੱਜ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਸੱਚ ਨਾ ਸੁਣਨ ਦੀ ਖਾਤਰ ਹੀ ਰੌਲਾ ਪਾ ਕੇ ਹਾਊਸ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਟਾਈਮ ਖਰਾਬ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਬੜੀ ਹੀ ਸ਼ਰਮ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਵੀ ਯੂਨਿਟ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਬੜੀ ਹੀ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਕੰਡੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਿਸ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਉਦੋਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਅਟੱਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਜੀ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੀ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਕ ਮੰਗਤਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਜਿਵੇਂ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਤੇ ਹਾਈਡਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸੀ, ਸੋਲਰ ਪਾਵਰ ਰਾਹੀਂ ਸੋਲਰ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾ ਕੇ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਬਾਇਓ ਗੈਸ ਪਲਾਂਟ ਲਗਾ ਕੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਬਿਜਲੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਸਦਨ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਕ ਟੀਚਾ ਮਿਥਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਹਰੇਕ ਖੇਤਰ ਚਾਹੇ ਉਹ ਉਦਯੋਗਾ ਦਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਕਿਸਾਨੀ ਖੇਤਰ ਹੈ ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੈ, ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਤਰੱਕੀ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇਗੀ..........

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਸਿਸਟਮ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਭਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਨਾਅਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

**Not recorded as ordered by the Chair.

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਜਿਹੜੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਢਾਣੀਆਂ ਜਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਉਤੇ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ 24 ਘੰਟੇ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਸਕੀਮ ਥੱਲੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲ ਹੋਰ ਦੱਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇਕ ਬੜਾ ਇਨਕਲਾਬੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਕਿਸਾਨ 5 ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਤੇ ਅਮਲ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸਾਡੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਮੀਲ-ਪੱਥਰ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਦਲਿਤ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿ ਹਰੇਕ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਿਰ ਢੱਕਣ ਲਈ ਥਾਂ ਮਿਲ ਸਕੇ ਅਤੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਕਿ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸ ਕੇ ਵੀ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੋ 1997 ਵਿੱਚ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਇਹ ਮੇਰੇ ਵੀਰ (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਰੌਲਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਇਹ ਸਕੀਮ ਭੇਂਟ ਚੜ੍ਹ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਤੋਂ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਉਠਾ ਸਕੇ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਫਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਕ ਗੱਲ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਚੂਮਰ ਕੱਢ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ 4/- ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਅਤੇ 20/- ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲਾਂ ਦੇਣ ਦਾ ਜੋ ਵਚਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਸ ਉਤੇ ਅਮਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਰਵੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਸੋ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਫਖਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ-ਪੂਰਾ ਮਾਣ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਮਿਲੇਗਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਵੀ ਫਖਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਔਰ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਲਿਤਾਂ ਔਰ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੰਬਰਦਾਰੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵੋਟਾਂ ਪਾਕੇ ਜਿਤਾਇਆ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀ

[ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ]

ਇਕਾਨਮੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹੈ ਔਰ ਮੈਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ ਔਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆ ਕੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪੇਟ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਮਿਹਨਤੀ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅੱਜ ਦਿਨ-ਪ੍ਰਤੀ-ਦਿਨ ਬਦ ਤੋਂ ਬਦਤਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਕ ਹੋਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਇਸ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਲੁੱਟਿਆ ਉਥੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕਚੂਮਰ ਕੱਢਿਆ, ਕਿਸਾਨ ਤੋਂ 650/-ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਭਾਅ ਤੇ ਕਣਕ ਲੈ ਕੇ ਆਟਾ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 14-14 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਵੇਚਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਲੁੱਟ ਕੀਤੀ ਉਥੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕਚੂਮਰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਚੂਸਿਆ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਸਾਡਾ ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫਾ-ਬਖਸ਼ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਕ ਹੋਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗੀ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਐਕੁਆਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਗਰ ਕਿਸੇ ਲੋਕਹਿੱਤ ਲਈ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ., ਸਬੰਧਿਤ ਐਮ.ਐਲ.ਏ., ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਕੇ ਇਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਏਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਮਾਰਕੀਟ ਰੇਟ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁੱਲ ਦਿਵਾਏਗੀ ਅਤੇ 30% ਉਜਾੜਾ ਭੱਤਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਅਤਿ ਉਪਜਾਊ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਮੁਫਾਦ ਦੀ ਖਾਤਰ, ਸੌੜੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੌਡੀਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਧੋਖਾ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕੀਤਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਭਾਵੇਂ ਸੇਮ ਹੋਵੇ, ਸੋਕਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਪਾਣੀ ਵੀ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਾਤ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਮੇਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਿੰਨੇ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ ਤੇ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ ਔਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਨਾ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਪੈਕੇਜ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਕੀਤਾ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਔਰ ਹੋਰ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ 17000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੈਕੇਜ ਦਿੱਤੇ

ਹਨ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਟੇਟ ਨੂੰ ਪੈਕੇਜ ਦੇਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਪਰ ਦੁਖ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਮੰਦਹਾਲੀ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਸੈਂਟਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਕੇਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਕਿਸਾਨੀ ਬੱਚ ਸਕੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਕਿ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਔਰ ਹੋਰ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਵਪਾਰ ਕਰੇ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਭਾਅ ਮਿਲ ਸਕੇ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੈੱਲ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ** ** ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੋ ਬਗੈਰ ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ.....(ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੋ ਬਗੈਰ ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਔਰ ਜੋ ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਮਾੜਾ ਹਾਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਧੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਮਸਲੇ ਤੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਕੇਜ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਔਰ ਕਰਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਉਦਯੋਗ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕਾਨਮੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਔਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਨ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ (ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ। (ਵਿਘਨ) ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਥੱਕ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਊਸ ਦੇ ਰੂਲ ਅਮੈਂਡ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਗਿਲਾਸ ਪਿਲਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਥੱਕ ਗਏ ਹਨ। (ਥੈਂਪਿੰਗ) (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

**Not recorded as ordered by the Chair.

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਕੇਜ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਸਨਅਤਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਹੋ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੇ ਤਕਲੀਫਾਂ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਣ ਤੇ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ 24 ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ (ਥੰਪਿੰਗ) ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰੱਕੀ ਹੋ ਸਕੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਆਖਣੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਤਰੱਕੀ ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ, ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਆਤਮਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਇੰਟਰ ਸਟੇਟ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮੂਹਰਲੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਮੈਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉਦਯੋਗ ਤਾਂ ਕੀ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ ਬਲਕਿ ਜਿਹੜੀ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਇੱਕ 16,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਫਾਈਨਰੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਉਸ ਨਾਲ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਹੁੰਦੀ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਚਾਰ ਸਾਲ ਉਸ ਰਿਫਾਈਨਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਰੋਕਿਆ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤਬਾਹੀਂ ਵੱਲ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਮਾੜਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੇਰੀ ਸਰਕਾਰ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੂਹ ਸਕੀਏ ਤਾਂ ਕਿ ਜਿਥੇ ਸਾਡੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇ, ਉਥੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨੱਥ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈ. ਵੀਰ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਫ਼ਖਰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਬੈਠੇ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇਹ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ ਅੌਰ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੱਲ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਚਾਹੇ ਸਾਡੇ ਸਿੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਚਾਹੇ ਸਾਡੀ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜੋ ਇਧਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੇਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਚਨਬੱਧ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦੋ-ਚਾਰ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੇ ਸਾਡਾ ਭਵਿੱਖ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਡਿਵੈਲਪ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮੇਰੀ ਸਰਕਾਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੱਲ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਸਕਣ। ਮੇਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਸਕਣ.........

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਵੈਲ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ **ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਬੈਠੋ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੱਚੀ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਆਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕਰਜ਼ੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। (ਥੰਪਿੰਗ)

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਬੜਾ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੀਆਂ ਐਨ.ਜੀ.ਓਜ਼. (Non Government Organizations) ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਹਰ ਪਾਸੇ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਲ੍ਹ ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੈਵਲ ਤੱਕ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣ ਸਕਣ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਸਪੋਰਟਸ ਕੱਲਬਾਂ ਲਈ. 51-51 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਨੌਜਵਾਨ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੱਲ੍ਹਾਂ ਮਾਰ ਸਕਣ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਖੇਡਾਂ ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ ਤੇ ਔਰ ਰਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤੇ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅਹਿਮ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਆਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ

**Not recorded as ordered by the Chair.

[ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ]

ਜਿਹੜਾ ਸਾਡਾ ਮਾਣ-ਮੱਤਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਜਣ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਇਸਤਰੀ ਵਰਗ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਹੈ। ਜੋ ਮਾਣ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਇਸਤਰੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ : ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ। ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਬੜੇ ਦੁਖ ਨਾਲ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸਥਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਗੁਰੂਆਂ ਤੇ ਪੀਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਮਾਣ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਦਿਆਂ ਬੜੀ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲੈ ਕੇ ਚਾਹੇ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗਈਆਂ, ਚਾਹੇ ਮਟਕਾ ਚੌਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਡਾਗਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵਰਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਝੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਸ਼ਲੀਲ ਹਰਕਤਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੋਰ ਕਿਹੜੀ ਸ਼ਰਮ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਮੂਹਰੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕ ਹਨ ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਬਹੁਤ ਰੌਲਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿਆਂਗਾ, ਸਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਚਾਰ ਡਾਗਾਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਕੀ ਲੋਹੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੇਕਰ ਵਾੜ ਹੀ ਖੇਤ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਖੇਤ ਦਾ ਕੀ ਬਚਣਾ ਹੈ। (ਸ਼ੋਰ)।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬੀਬੀ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਹੋ। (ਵਿਘਨ)

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਵੀ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਦਾ ਕੋਹੜ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਦਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਬਹੁਤ ਪਾੜਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ.............

SHORT ADJOURNMENT OF THE HOUSE

Mr. Speaker : The House stands adjourned for half an hour till 12.24 P.M. today, the 21st March, 2007.

11.54 A.M. (The Sabha then adjourned for half an hour till 12.24 P.M. today, the 21st March, 2007.)

(The House re-assembled at 12.24 P.M.)

MOTION OF THANKS AND DISCUSSION ON GOVERNOR'S ADDRESS *(Resumption)*

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਆਨਰੇਬਲ ਮੈਂਬਰਜ਼, ਪਲੀਜ਼। ਹੁਣੇ ਹੀ ਹਾਊਸ ਦੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਡਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਿਜ਼ ਤੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਸਪੈਕਟੇਬਲ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸਪੈਕਟੇਬਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਾਊਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਚੱਲੇ, ਵਿਚਾਰ ਹੋਣ, ਹੈਲਦੀ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਮਿਸਅੰਡਰਸਟੈਂਡਿੰਗ ਕ੍ਰੀਏਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਬਹਿ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਹੱਲ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੱਢਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਅੱਗੇ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਭੁੱਲਰ ਜੀ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਭੁੱਲਰ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਕੰਟੀਨਿਊ ਕਰੋ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਾਣ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ—

ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ।

ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਣ ਮੱਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਹੈ ਪਰ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਲੈਣ ਲਈ ਚਾਹੇ ਉਹ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗਈਆਂ, ਚਾਹੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਮਟਕਾ ਚੌਂਕ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਮਾੜਾ ਵਤੀਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਡਾਂਗਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬਲਕਿ ਕੋਝੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ ਦੁਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਫ਼ਸਰ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਪਰ ਬੜੇ ਦੁਖ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਲੋਹੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਜੇ ਚਾਰ ਡਾਂਗਾਂ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਮੇਰੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਬੈਠੇ ਵੀਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਹਰ ਗੱਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਘੱਟ ਰੋਟੀ ਖਾ ਕੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮਾੜਾ ਕੱਪੜਾ ਪਾ ਕੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਉਸ ਦੀ ਧੀ-ਭੈਣ ਨੂੰ ਓਏ ਕਹੇ, ਇਹ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਾਰਨ ਹੀ ਜਿਥੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ-ਵੀਰਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ ਉਥੇ ਸਾਡੀਆਂ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪਾਰਟੀ (ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਾਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾ ਕੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। (ਥੰਪਿੰਗ)

[ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ]

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਕ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਾਣ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚੇਰਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਨਾ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਔਰ ਇੱਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਥਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਮੈਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਦੱਸ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਖਬਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੀ ਉਸ ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਐਕਸ਼ਨ ਲਿਆ। (ਥੰਪਿੰਗ)

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸਣ ਵਿਚ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਤਿੰਨ ਭੈਣਾਂ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਕੇ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ ਵਰਗ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਨੂੰ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਚੀਫ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸੈਕਟਰੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਔਰਤ ਵਰਗ ਦਾ ਮਾਣ ਬਹੁਤ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਥੱਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀ ਟੀਮ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਟੀਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਤੋਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਜੋ ਸਾਡਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਔਰ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਨੇ ਇਸ ਵੱਲ ਉਚੇਰਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਤੇ ਪੁਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਸਾਡਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਅਸੀਂ ਉਨਾ ਚਿਰ ਕੋਈ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਉਂਨਾ ਚਿਰ ਸਹੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨਹੀਂ ਛੂਹ ਸਕਦੇ, ਜਿੰਨੇ ਚਿਰ ਤੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਵੀ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆ ਕੇ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਕੇ ਮਾਲਵੇ-ਦੁਆਬੇ ਵਿਚ ਮਹਿਤਪੁਰ-ਜਗਰਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਪੁਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁਲ ਬਣਾਏ ਹਨ, ਉਥੇ ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਕੈਂਟ ਵਿਚ ਹਲਵਾਰਾ ਨੂੰ ਦਿ ਡਿਫੈਂਸ ਔਰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਹਿਲਟਘਾਰਾਂ ਤੋਂ ਹੰਬੜਾ ਦਾ ਪੁਲ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਦੋਹੀਂ ਪਾਸੀਂ ਬੇਟ ਏਰੀਆ ਵੀ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਇਨਕਲਾਬ ਆਵੇਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਧੱਕਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਈ ਵਾਰ ਬਾਹਰਲੀਆਂ ਸਟੇਟਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਆਪਣੀ ਸਟੇਟ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਥੇ ਸਟੇਟ ਦੇ ਹੱਕ ਸਾਂਝੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਥੇ ਪਾਰਟੀਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉਠ ਕੇ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਉਪਰ

ਉਠ ਕੇ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਾਥ ਦੇਣ। ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਧੱਕਾ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ, ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਛਿੱਕੇ ਤੇ ਟੰਗ ਦਿੱਤੇ। ਚਾਹੇ ਰਾਈਪੇਰੀਅਨ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ, ਚਾਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ ਜਿਥੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਇਕਾਈ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਮਿਲਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਵਿਚ ਅਨਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਜਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਟੈਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਗੱਲ ਰਹੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਗੱਲਾਂ ਰਹੀਆਂ। ਚਾਹੀਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਮੋਹਰੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲੇ ਤੇ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਮਨਵਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਉਠਾਉਣੇ ਪਏ ਹਨ।

ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਾਸਤੇ, ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਾਸਤੇ, ਪਾਣੀ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਡਾ ਹੱਕ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਸਦਾ ਹੀ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹੇਗੀ। ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਬਣੇ ਹਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧਾਂ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਖਿਲਵਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਦਸਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਗਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਸ ਬਾਰੇ ਰੌਲਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਗਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇਗਾ ਪਰ ਇਸ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਉਜਾੜ ਕੇ ਅਤੇ ਕੰਕਰੀਟ ਦੀਆ ਕੰਧਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਰੌਲਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਬੜਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਗਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਬੜਾ ਧੱਕਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਘਪਲੇ ਹੋਏ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗੀ। ਸੋ, ਮੈਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਇੱਕ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਨਾ ਲੈਂਦਾ ਹੋਇਆ ਹਾਊਸ ਦਾ ਟਾਈਮ ਜ਼ਾਇਆ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਟੀਚਰਾਂ ਦਾ ਜੋ ਮਸਲਾ ਸੀ ਜਾਂ ਜੋ ਡਾਕਟਰ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹੋ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਇਹ ਗੱਲ ਆਈ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰਕਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਦੁਖਦਾਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਰਾਜ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅੰਤ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਚੰਗੇ

[ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ]

ਵਕਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਮਨ-ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਵੇਰ ਹੋਈ ਹੈ, ਨਵੀਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦੀ ਕਿਰਨ ਜਾਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਤਰਫ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਹੇਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ ਐਡਰੈਸ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ ਐਡਰੈਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਢਾਂਡਾ ਜੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਏ ਢਾਂਡਾ (ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪੱਛਮੀ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ 32 ਸਫਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੋ ਕਰਨਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਜੋ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਇਸ ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਅਦੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨਾ ਵਿਹਾਰਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਜਨਤਾ ਨੇ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਰਨਣ ਇਸ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਹਵਾਈ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਖੁਦ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਗੁਣਗਾਨ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਬੜੇ ਅੱਛੇ ਅਤੇ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਨਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਵੱਲ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਅੱਜ ਲੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਰੋਥ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਗਰੋਥ ਜੋ ਘਟ ਕੇ ਕੇਵਲ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਇਕ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕੰਮ ਹੈ। The major area of concern of my government is the injection of bitterness into the affairs of the State. ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਚੌਕਸੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਨਵਾਂ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਚੌਕਸੀ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਕੁੜੱਤਣ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ, ਉਹ ਸਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਆਪਣੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣਾ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਕ ਨਵਾਂ ਪਹਿਲੂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥੀਂ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬ

ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇਗੀ। ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਆਮ ਲੋਕ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਮਿਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਰੋਣਾ ਵੀ ਰੋ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਿੱਤਣਾ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਬੜਾ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕਦਮ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ essential means of survival ਜੋ ਹੈ, ਆਮ ਜਨਤਾ ਲਈ ਰੋਟੀ ਰੋਜ਼ੀ ਯਾਨੀ ਆਟਾ ਅਤੇ ਦਾਲ ਦਾ ਜੋ ਮਸਲਾ ਹੈ, ਉਸ ਵੱਲ ਵੀ ਇਸ ਐਡਰੈਸ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਜੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਭਾਅ ਵਧ ਗਏ ਸਨ, ਹੋਰਡਿੰਗ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਕੰਮ ਵੱਲ ਵੀ ਆਪਣਾ ਰਿਜ਼ਾਲਵ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਗਰੀਬ ਜਨਤਾ ਜੋ ਕਿ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਧਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮਾਂ ਮੁੜ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਲ-ਰਾਊਂਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸੈਕਟਰ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸੋਚ ਵੀ ਇਸ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਹੈ। ਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਜੈਨਰੇਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋ ਤਰੀਕਾ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਇਸ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਬੜੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਗੱਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰ, ਕ੍ਰਿਸ਼ੀ ਪਿਛੇ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੇਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਪਛੜਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਕਨਸਰਨ ਗਵਰਨਰਜ਼ ਐਡਰੈਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਦੇਖਣ ਦਾ ਪਹਿਲੂ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਨਅੱਤ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਨਅੱਤ ਜਿਸ ਕਦਰ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਉਜੜ ਕੇ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਪੈਕੇਜ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਪਰ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਸਾਫ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਨਅੱਤ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਛਤਰੀ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਸਨਅੱਤ ਨੂੰ ਪੈਕੇਜ ਦੇ ਕੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਬਸਿਡੀ ਵੀ ਜਿਹੜੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਇਸ ਗਵਰਨਰਜ਼ ਐਡਰੈਸ ਵਿੱਚ 31 ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਬਸਿਡੀ ਦੇਣ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ ਕਿ ਸਨਅੱਤ ਨੂੰ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਨਅੱਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਦੁਖੀ ਸੀ ਜਾਂ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਤੌਰ ਤਰੀਕਾ ਸੀ, ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਮੈਸੇਜ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬੜਾ ਕਲੀਅਰ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨਸਾਨ, ਜੋ ਵੀ ਦੁਖ ਤਕਲੀਫ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਉਸ ਨੂੰ ਆਇਰਨ ਹੈਂਡ, ਪੁਲਿਸ ਰਾਹੀਂ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਕੁਚਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਬਲਕਿ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਇਕ ਨਵੀਂ ਮਿਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ। ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਐਡਰੈਸ ਵਿੱਚ ਇਹ

[ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਏ ਢਾਂਡਾ]

ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। "My government firmly believes that the maintenance of peace and the protection of life and property of the citizens is the first moral and constitutional obligation of my government. "ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਬਿਆਨ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਨੀਅਤ ਸਾਫ਼ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਫਾਇਨਾਂਸ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਫਾਇਨਾਂਸ ਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਸੀ। ਮੰਡੀਕਰਨ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਏਨੀ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਫਾਇਨਾਂਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਡੈਟਨੈਸ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਅੱਜ ਕਰਾਈਸਿਜ ਵਾਲੀ ਸਟੇਜ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਪਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਿਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਿੰਨੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦਾ ਤਾਅਲੁੱਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਨਅਤਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਪਾਰੀ, ਇਕ ਐਸੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਡਾ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਾਲੀਵਾਰਸ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਨਅੱਤ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਹੈ। ਮਾਨਚੈਸਟਰ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ,ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਸੁਣਨ ਲਈ, ਸਨਅੱਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਖ ਤਕਲੀਫਾਂ ਦੱਸਣ ਲਈ, ਪਰ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਕੋਲ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਹੋ ਨਹੀਂ ਸਕੀਆਂ। ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਕੇ ਆਪਣੀ ਨੀਅਤ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਬੋਰਡਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਾ ਇੰਡਸਟਰੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰੇਡ ਵਾਸਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਨਅੱਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਸਨਅੱਤਕਾਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣਾ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲੋਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਜਨਤੰਤਰ ਦੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਮਿਸਾਲ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਦੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਥੇ ਸੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਾਵਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਸੀ ਕਿ 3049 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ 4450 ਮੈਗਾਵਾਟ ਇਨਸਟਾਲਡ ਕੈਪੇਸਿਟੀ ਛੱਡ ਕੇ ਗਈ ਸੀ। ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੈਪੇਸਿਟੀ ਉਥੇ ਦੀ ਉਥੇ ਹੀ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਰਿਫਾਈਨਰੀ ਸਬੰਧੀ ਗੇਲ ਨਾਲ ਜੋ ਐਮ.ਓ.ਯੂ. ਸਾਈਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਉਥੇ ਦਾ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਰਿਫਾਈਨਰੀ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਇਕ ਮਿਆਰ ਕਾਇਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਜੀ ਮੁਫਾਦਾਂ ਕਰਕੇ ਰੋਕ ਕੇ ਰੱਖਣਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਨਾ ਮਿਲਣਾ ਔਰ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਲਿਆਉਣਾ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟਰੈਡੀਸ਼ਨਲ

ਫੀਲਡ ਵਿੱਚ ਸਕਿੱਲ ਸਿੱਖਣਾ, ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਤਾ ਦੇਣਾ, ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਨਾਨੋ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਬਾਇਓ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਮਾਡਰਨ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਡਾਈਵਰਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੁਧਾਰ ਤੇ ਡਾਈਵਰਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਹੁਣ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਇਸ ਵੱਲ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਵਾਸਤੇ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇੰਡਸਟਰੀ ਲਈ ਵੀ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇਗੀ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਕੁਝ ਕੁ ਕੈਦੀ ਛੱਡਣ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਨਾਹਰਿਆਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਣਾ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਟਰੇਡ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਹੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਮਿਸਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਵੱਲ ਸਰਕਾਰ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਸਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲਿਆਂਦੀਆ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਪਾਪੂਲਰਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ। ਪਾਵਰ ਦੇ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਜੈਨਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਅਧੀਨ ਪੰਜ ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਲੇ ਛੋਟੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੇਣੀ, ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ ਦੇਣੀ, ਢਾਣੀਆਂ ਜਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵੀ 24 ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣੀ, ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਕ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਨੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣੀ ਅਤੇ ਕਥਨੀ ਨੂੰ ਇਕ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜੋ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਉਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਸਾਫ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵਧਾਈ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਐਕਸਾਈਜ਼ ਅਤੇਂ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਵੈਟ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ, ਵੈਟ ਦੀਆਂ ਦਰਾਂ ਅਤੇ ਸੇਲਜ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰਾਂ ਦਾ ਲਗਭਗ ਡੇਢ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋਣਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗਰੋਥ ਟੈਕਸ ਦਾ ਵੀ ਲਗਭਗ ਡੇਢ ਗੁਣਾਂ ਹੋਣਾ, ਫਾਈਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਗਰੋਥ ਨੂੰ ਮੈਚ ਕਰਕੇ ਵੈਟ ਲਗਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀਆਂ। ਵੈਟ ਰਾਸ਼ਨਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੇਡੀਓ ਨੂੰ ਲਗਜ਼ਰੀ ਆਈਟਮ ਮੰਨ ਕੇ ਇਸ ਉਤੇ 12.4% ਵੈਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਰੈਸ਼ੇਨੇਲਾਈਜ਼ ਕਰਨਾ, ਟਰੇਡ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਲਗਾਉਣਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੰਸਪੈਕਟਰੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਚਲਦਾ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੈਟ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਚੰਦ ਲਗਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਟਰੇਡ ਨੂੰ ਅਸਲ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੁਖਾਵਾਂ ਮਾਹੌਲ ਬਣੇਗਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚ ਬਾਹਰਲੀ ਇੰਡਸਟਰੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕੀ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ ਬਲਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਇੰਡਸਟਰੀ ਨੂੰ ਹੀ ਬਚਾਉਣ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਵੱਲ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ, ਇਨਫਰਾਸਟਰੱਕਚਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣਾ, ਹੋਰ ਇੰਡਸਟਰੀ ਲਗਾਉਣਾ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੁੜ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਗਰੋਥ ਵੱਲ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਚਾਰ ਚੰਦ ਲਗਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਲੋਕਲ ਗਵਰਨੈਂਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਗਵਰਨੈਂਸ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ, ਲੋਕਲ ਗਵਰਨੈਂਸ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਕਰਨਾ, ਲੋਕਲ ਗਵਰਨੈਂਸ ਵਿਚ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ, ਇਹ ਵੀ ਮੈਂ

[ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਏ ਢਾਂਡਾ]

ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਬੜਾ ਹੀ ਕਲੀਅਰ ਮੁਨੇਹਾ ਹੈ। ਹਾਊਸਿੰਗ ਅਤੇ ਅਰਬਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜੋਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਨਵੇਂ ਪਲਾਟ ਹੀ ਕੱਟੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਵੀਆਂ ਕਲੋਨੀਆਂ ਕੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਕੇਵਲ ਕੁਝ ਕਲੋਨੀਆਂ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਘਰਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਾਸਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕਲੋਨਾਈਜ਼ਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਸਭ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਇਨਕਮ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰੀਜ਼ਨਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਸੈਂਟਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰੀਜ਼ਨਲ ਟਾਊਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੀ ਪਲਾਨਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੜ ਕੇ ਹਾਊਸਿੰਗ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਨੂੰ ਸਾਲਵ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਉਭਰ ਕੇ ਇਸ ਐਡਰੈਸ ਵਿੱਚ ਆਈ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਵਿੱਚ 10,000 ਲੋਕ ਝੁੱਗੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਿਆਲ ਤਰਪਾਲ ਥੱਲੇ ਕੱਟਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੂਆਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਥੱਲੇ ਹੀ ਹੰਢਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕਨਾਮਿਕਲੀ ਵੀਕਰ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਬੜਾ ਨਿਹਾਲ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ 62 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬੀ ਸਰਕੂਲਰ ਰੋਡ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਇਨਫਰਾਸਟਰੱਕਚਰ ਡਿਵੈਲਪ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੈ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਆਕਰਸ਼ਤ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣੇਗਾ ਕਿ ਅੱਜ ਜਿਹੜਾ ਹਰਿਆਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਲੰਘਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤਹੱਈਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਾਂਗੇ। (ਥੰਪਿੰਗ)

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਈਪੇਰੀਅਨ ਲਾਸ ਨੂੰ ਅਣ-ਦੇਖਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਬਾਰੇ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਕੰਡੀ ਏਰੀਏ ਲਈ ਵੀ ਪੈਸੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਏਰੀਆ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੂਜੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨਾਲ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਕਾਰਗਰ ਨੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜੰਗਲਾਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੰਗਲਾਂ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਅਵੱਸ਼ਕ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜੰਗਲ ਬਹੁਤ ਸੁੰਗੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। 1956 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜੰਗਲ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਵੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਮੀਡੀਏ ਨੂੰ ਦਿਖਾ ਦਿਤੇ ਜੋ ਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੰਡੀ ਏਰੀਏ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਇਸ ਐਡਰੈਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਮੈਂ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ।

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਅੱਜ ਇੱਕਲੀ ਖੇਤੀ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। 12% ਖੇਤੀ ਤੇ ਖਰਚੇ ਵਧਣ ਉਪਰੰਤ, 2% ਜਿਣਸ ਦੇ ਭਾਅ ਵੱਧਣ, ਇਸ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਲੱਕ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ 2000 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਇਸ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚੋਂ ਉਦੋਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਡੇਅਰੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਦਾ ਧੰਦਾ ਅਪਣਾਏਗਾ।

ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਦੱਸੋ, ਕੀ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਹੈ ?

ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ : ਸਰ, ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਕਿੰਨਾਂ ਸਮਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਿਜ਼ ਲਈ ਕਿੰਨਾਂ ਸਮਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਈ 3 ਘੰਟੇ 43 ਮਿੰਟ, ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਲਈ 3 ਘੰਟੇ 24 ਮਿੰਟ, ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਲਈ 1 ਘੰਟਾ 29 ਮਿੰਟ ਅਤੇ ਇੰਡੀਪੈਂਡੈਂਟ ਲਈ 24 ਮਿੰਟ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ : ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟਾਈਮ ਪੂਰਾ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ।

(**ਕੁਝ ਆਵਾਜ਼ਾਂ** : ਇਹ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ।)

ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਏ ਢਾਂਡਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਹੈਲਥ ਸਿਸਟਮ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਖੇਰੂੰ ਖੇਰੂੰ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਨਵਾਂ ਹਸਪਤਾਲ, ਇੱਕ ਵੀ ਨਵੀਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣੀ । ਪੇਂਡੂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਆਮ ਜਨਤਾ ਸਿਹਤ ਇਲਾਜ ਲਈ ਤਰਾਹ ਤਰਾਹ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੱਲ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ, ਮੈਡੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵੱਲ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ, ਫੈਮਿਲੀ ਵੈਲਫੇਅਰ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਇਸ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਝਲਕ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਤੇ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵੱਲ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੋਚ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਨਵਾਇਰਨਮੈਂਟ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਛੱਪੜਾਂ ਤੇ ਟੋਭਿਆਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਬਾਰੇ ਜੋ ਖਿਆਲ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬੋ-ਹਵਾ ਬਦਲੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦਾ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਅੱਛਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਤੇ ਅੱਛੀ ਸੋਚ ਇਸ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ।

[ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਏ ਢਾਂਡਾ]

ਵੈਲਫੇਅਰ ਆਫ ਸ਼ਡਿਊਲਡ ਕਾਸਟਸ ਐਂਡ ਬੈਕਵਰਡ ਕਲਾਸਿਜ਼, ਸੋਸ਼ਲ ਸਿਕਿਓਰਟੀ, ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਚਾਈਲਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੈ। ਚਾਈਲਡ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪੁਕਾਰ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦੇ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਲੈ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਪਾਸੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਸੋਚਣਾ, ਇਸ ਐਡਰੈਸ ਦੀ ਹਿਊਮਿਨਿਸਟਕ ਅਪਰੋਚ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਆਰ. ਆਈਜ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਦਿਲੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਿੱਟੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਰ ਰਹਿ ਕੇ ਵੀ ਇਥੋਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਆਪਣੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਉਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਮਹਿਕਮਾ ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਚੰਗੀ ਨੀਅਤ ਦੀ ਝਲਕ ਨਜ਼ਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅਗਾਂਹ ਲੰਘ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਬੋਰਡ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕਾਨਮੀ ਨੂੰ ਇੰਪਰੂਵ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਔਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਦਰ ਸੋਚ ਨੂੰ ਵੀ ਇੰਪਰੂਵ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਰੈਵੀਨਿਊ ਤੇ ਰੀਹੈਬਲੀਟੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੋਚਣਾ, ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਘੋਖਣਾ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਖਿਆਲ ਹੈ, ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਖਿਆਲ ਹੈ ਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਲੱਗ ਸੁਨੇਹਾ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਸ਼ਾ ਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 300 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਮਾਸਟਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। 3000 ਸਕੂਲ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵੀ ਮਾਸਟਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਧਾਰਨ ਵਰਗ ਲਈ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣੇ ਅੱਛੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬਚਪਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਛਾ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਬਣਾਉਣਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ। ਮੈਂ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਬਦਲੇਗੀ। ਇਹ ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ।

ਫਰੀਡਮ ਫਾਈਟਰਜ਼ ਤੇ ਡਿਫੈਂਸ ਪਰਸੋਨਲਜ਼ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲੇ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਣਾ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਧੀਆ ਪਹੁੰਚ ਹੈ। ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਵੀ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਮਰਹੂਮ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਰਕਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਰਕਾਂ ਤੇ ਨਾ ਪੈਸਾ ਲੱਗਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇੱਟ ਲੱਗੀ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸੋਚ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣਾ, ਇਹ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਲਾਮੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੈਲਫੇਅਰ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ, ਇਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਅੱਛਾ ਸੁਨੇਹਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਂ ਆਪ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸੱਤ ਐਸ.ਈ.ਜ਼ੈਡ. ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਮੋਟਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ 56 ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਕਿੰਨੀ ਘੱਟ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੱਲ ਮੁੜ ਕੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਐਸ.ਈ.ਜ਼ੈਡ. ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਵੀਰ ਭੁੱਲਰ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖੇਤੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਾਸਟ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੇਕਰ ਖੇਤੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈਣੀ ਵੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਮੁੱਲ ਸਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਲੋਕ ਰੋਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦੇ ਬਲਕਿ ਲੋਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੋ ਏਕੜ ਬਚ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਵੀ ਲੈ ਲਓ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੋਚ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਉਭਰ ਕੇ ਆਵੇਗੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਜੇ ਪੂਰੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਵੇਲੇ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਨਜ਼ਰ ਆਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਤੇ ਸਾਥੀ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੱਲੋਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਸ ਐਡਰੈਸ ਦਾ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਅੱਛੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਧੰਨਵਾਦ।

श्री सुनील कुमार जाखड़ (अबोहर) : माननीय स्पीकर साहिब, मैं आप का बहुत आभारी हूँ कि आप ने गवर्नर साहिब के भाषण के उपर धन्यवाद के इस प्रस्ताव पर मुझे बोलने का मौका दिया है। मैं गुस्ताखी करुँगा, स्पीकर साहिब, फिर से अपने आप को दुहराने के लिए, जो बात आप को सर्वसम्मति से चुनते समय कही थी। आज फिर से गवर्नर एडरैस में इस बात की मोशन की गई है। सबसे पहले मैं पंजाब की जनता का इस बात के लिए धन्यवाद करना चाहता हूँ कि उन्होंने शांति पूर्वक ढंग से भारी तादाद में अपना विश्वास लोकतंत्र के अंदर दुबारा से जाहिर किया है। पंजाब की जनता का मैं इस के लिए बहुत-बहुत धन्यवाद करता हूँ। इस के साथ, स्पीकर साहिब, मैं आप का धन्यवाद करना चाहता हूँ कि आप ने इस हाऊस की रिवायत को देखते हुए जो भी किया है, मैं इस के लिये ये कहना चाहूँगा Anything which is said, it is not against you but it is against the suppression of voice of democracy. जिस बात में लोगों ने अपना विश्वास रखा था, परन्तु ऐसा मौका न आए हमारी पार्टी ने पहल करके पहली दफा ये किया है कि गवर्नर एडरैस में किसी किस्म की इंटरपशन न आए। आप ने हमारे लीडर आफ आपोज़ीशन और टरैज़री बैंचों से मिल कर जिस तरीके से इस मसले को निपटाया, उस के लिए मैं आप का धन्यवाद करना चाहूँगा। मैं बादल साहिब को बधाई देना चाहूँगा कि it is not every time that somebody gets a chance to head. आज आप प्रांतों में से प्रांत पंजाब के चौथी दफा मुख्य मंत्री बने हो, इस के लिए आप बधाई के पात्र हो परन्तु, स्पीकर साहिब, मैं आप के ज़रिए ये बात कहनी चाहूँगा कि इतने बड़े ओहदे पर इतने बड़े लोगों का विश्वास बना है, इस

[श्री सुनील कुमार जाखड़]

के साथ इतनी बड़ी जिम्मेदारी भी आती है। आज लोगों ने जो विश्वास दिया है, बादल साहिब को अपने उन लोगों की कसौटी पर, लोगों के विश्वास पर खरा उतरना पड़ेगा। आने वाला समय ये बताएगा कि आप ने उस विश्वास को कितना बरकरार रखा है। इस के लिए ये जो गवर्नर ऐडरैस है because it is a Constitutional obligation, ये जो गवर्नर साहिब पढ़ते हैं, उस को लिखने वाले तो हमारे ये टरैज़री बैंचों वाले हैं। इन की लिखी हुई बात को वो पढ़ कर जाते हैं परन्तु इस को पढ़ के मुझे नहीं लगता, मुझे इस बात का अहसास है कि हमें इस से ज्यादा कोई उम्मीद भी नहीं रखनी चाहिए कि वो विश्वास बरकरार रह पाएगा या नहीं। यह मैं इस लिए कह रहा हूं कि गवर्नर साहिब के पास टाईम की कोई कमी नहीं थी। गवर्नर एडरैस में किसी किस्म की कोई इंटरपशन नहीं थी परन्तु मैं कहना चाहता हूँ कि कालिया साहिब यहां बैठे नहीं। उन्होंने आप को बधाई देते हुए कहा था कि आप क्योंकि नाम से निरमल है, इस लिए नाम के उपर चलते हुए निर्मलता का इज़हार करेंगे। इस पर तो आने वाला समय बताएगा। मैं कहना चाहता हूँ कि उन वाली बात में तो शक शायद आज पैदा हो गया है पर हमारी ओर से कोई शक नहीं हैं। शिरोमणी अकाली दल की जो एबरीवेटिड फार्म है SAD, सैड । This is a sad commentary (थंपिंग) on the state of affairs. The whole document is full of double standards, double speak and confusion. It is lacking any direction, it is lacking any substance and this shows that there is no vision of the Government for the future of Punjab. (Thumping) स्पीकर साहिब, मैं इस हाऊस के अंदर जो-जो भी बात कह रहा हूँ वह बड़ी जिम्मेदारी के साथ कह रहा हूँ। आज बादल साहिब इस कुर्सी पर बैठे हैं It is all inspite of and not because of आज अगर इलैक्शन का रिकार्ड निकाल कर देखें तो कांग्रेस पार्टी को 5 प्रतिशत वोटें ज्यादा आई हैं। स्पीकर साहिब, आधे-आधे परसेंट से सरकारें बदल जाती हैं, सरकार को उथल-पुथल कर दिया जाता है। देश का भविष्य बदल जाता है। पंजाब के लोगों ने 5 प्रतिशत वोटें किसी बात के लिए ही कांग्रेस सरकार को ज्यादा दी थी, कांग्रेस की पालिसीज को देखकर ही दी थी। उस दिशा को हुँगारा दिया था। उस लीडर को हुँगारा दिया था जिन्होंने इस सूबे की नुहार बदल दी थी। स्पीकर साहिब, हार जीत तो चलती रहती है यह डेमोकरेसी है। एक लीडर जिस ने हिटलर के चुंगल से न सिर्फ इग्लैंड़ को बचाया था बल्कि उस ने उस समय इस सारे संसार को, वर्ल्ड को आतंकवाद के चुंगल से बचाया था, उस को भी लोगों ने हरा दिया था।

मैं मानता हूँ कि गलतियां कहीं न कहीं रहीं होंगी, उसकी वजह से ही हमारे काबिल साथी उधर बैठे हैं। परन्तु इस बात को नकारना कि इतने बड़े डाकुमैंट के अंदर कहीं एक जगह लिख देते कि जो काम किये गये हैं, इन काम की वजह से स्पीकर साहिब, मैं आप से सबसे पहले कहना चाहता हूँ कि प्रत्यक्ष को प्रमाण की जरुरत नहीं होती है। खुद पंजाब के इतिहास में पहली दफा हमारे शिरोमणी अकाली दल के नेता, उन के द्वारा बनाये गये कार्यकारी, उनके प्रेज़ीडैंट यह पंजाब में पहली दफा हुआ है कि कांग्रेस की नीतियों को चलते हुए देखते हुए, कांग्रेस के कैरियर को देखते हुए, this has happened for the first time in the history, कि उन्होंने पंथ की बात नहीं की है। बादल साहिब, टैलीवीजन पर आते थे, आई.टी. पार्क की बात होती थी, नैशनल हाईवेज़ की बात होती थी। हम यहां आई.टी. पार्क खोलेंगे। नालेज सिटीज़ बनेंगी।

पहली दफा लोगों की धर्म के नाम पर नहीं भड़काया गया क्योंकि कैप्टन अमरिंदर सिंह ने पंजाब के अंदर एक रिवायत डाल दी थी कि डिवैल्पमैंट के नाम पर वोट पड़ेंगे। (रूलिंग पार्टी की ओर से विघ्न) मैंने उस दिन भी गुज़ारिश की थी कि सच्च कड़वा होता है, सुनने के लिए जिगरा चाहिये। अगर आप यहां पर को-आप्रेशन मांगते हैं तो सुनने का जिगरा जरूर रखें।

(इस समय मुख्य संसदीय सचिव, श्री जगदीश साहनी अपनी सीट पर खड़े थे।)

Mr. Speaker : Please sit down. साहनी जी बैठो।

श्री सुनील कुमार जाखड़ : धर्म के नाम पर नहीं, डिवैल्पमैंट के नाम पर वोटें मांगी गयी थी। मैं समझता हूँ यह सब से बड़ी बात है कि कांग्रेस की सरकार ने रास्ता बदल दिया था और हम डिवैल्पमैंट की बात कह रहें थे। आज चाहे यह ट्रेज़री बैंचों पर बैठे हैं। जब इतिहास को देखा जाएगा कि हमारे अकालियों का पानी के नाम पर एक कामन सटैंडर्ड भाषण था कि जिस दिन SYL बनी तो उसमें पानी की जगह हमारा खून बहेगा। यह कहते थे कि जिस दिन SYL नहर बनी तो उसको हम चलने नहीं देंगे और गोलियां हमारी छातियों में से जाएंगी। इन की स्पीचों का यह एक सटैंडर्ड फारमैट था। दिन 2004 का दिन था और वह दिन आने जा रहा था। यहां हाथ खड़े करने वालों में ये साथी भी मौजूद थे। बादल साहिब ने यहां हाथ खड़े किए थे। सूझ-बूझ के साथ मसले हल करने की बात वे करते हैं, पर पंजाब के भविष्य को आगे निकालने की बजाये यह उन मुद्दों पर अपनी पोलिटिकल रोटियां सेकते है। पर अमरिंदर सिंह जी ने अपनी कुर्सी की परवाह नहीं की। (थंपिंग) शिरोमणी अकाली दल के वर्किंग प्रैजीडैंट ने खुद कहा है One thing I must agree is that he does not care about the constituency बिल्कुल सही है। He did not care about the constituency

केन्द्र में सरकार किस की थी? हरियाणा में इलैक्शन आने वाले थे। कोई भी सूझ-बूझ वाला आदमी सोच सकता है कि आज ये बिल पास होता है तो उसे कुर्सी से उतार दिया जायेगा। लेकिन उन्होंने इस मुद्दे पर पोलिटिकल रोटियां नहीं सेकीं। (थंपिंग) उस समय इन साथियों ने भी हुँगारा दिया था और पानी के मुद्दे को हमेशा हमेशा के लिए खत्म किया था। आज सैक्शन-5 की ये बात उठा रहे हैं....(विघ्न) हरीश जी, आप को समय मिला था और मौका भी मिलेगा। आप बात सुन लीजिए।

श्री हरीश राय ढांडा : स्पीकर साहिब, पानी दिया किस ने था? रिपेरीयन लॉ किस ने तोड़ा था? सुईट किस ने किया था? सच्चे सौदे वाली बात किस ने शुरु की ? ये सैक्यूलर क्लास है? शिरोमणी अकाली दल सैक्यूलर क्लास है। आप सैक्यूलर नहीं हो। (थंपिंग) आप लोगों ने पंजाब को बांटने की कोशिश की। मेरे पर दोष लगाया कि 1984 के दंगों के बाद इस ने लड्डू बांटे।

माननीय स्पीकर : हरीश जी, बैठिए। (विघ्न)

ਸਰਦਾਰ ਜੀਤਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਉਠ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ (ਸ਼ੋਰ)।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇੰਟਰੱਪਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ। (ਵਿਘਨ) Please carry on.

श्री सुनील कुमार जाखड़ : इस मसले को अपनी राजनैतिक भावनायें मान कर जिस तरीके से उन्होंने सुलझाया था, ये मानने वाली बात है पर इस मुद्दे पर उन्होंने अपनी पोलिटिकल रोटियां नहीं सेकीं। बादल साहिब ने राज भाग संभालने से कुछ दिन पहले जो स्टेटमैंट दी थी और गवर्नर साहिब का जो एड्रैस है They have tampered their statement but still there is lot of explanation which the people of Punjab seek from Mr. Badal himself. मेरे पास एक पेपर है। यह दैनिक ट्रिब्यून हिन्दी का है। दो लाईनें पढ़नी चाहूँगा, आप परमीशन दीजिए। इसमें प्रतिक्रिया करते हुए चौटाला जी ने कहा कि अपने लोगों से महायुद्ध करने की बजाये हुड्डा पंजाब से महायुद्ध क्यों नहीं करते। एस.वाई.एल. के पानी का हरियाणा का हिस्सा खत्म करने के लिए उन्होंने कानून पास कर रखा है। I want to refresh their memory कहां तो ये साथ देने वाले थे इस बिल को पास करवाने में और आज जब ताकत में आ गये तो सैक्शन-5 हटाने की मांग कर रहे हैं। पंजाब की जनता भूल नहीं सकती, आप जिम्मेदार हैं। This is the same stage, same place and the same scenario which is being replayed just for the sake of petty politics. आप को लोगों को जवाब देना पड़ेगा। He will have to clarify the stand पंजाब के पानी का मुद्दा है। अमरिंदर सिंह जी ने सूझ-बूझ के साथ यह फैसला लिया था। (विघ्न) धुग्गा साहिब बैठ जाओ।

ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਧੁੱਗਾ : ** ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

श्री सुनील कुमार जाखड़ : पंजाब की जनता पंजाब के मुख्य मंत्री से जवाब मांगेगी। चौटाला साहिब से पंजाब की जनता जवाब नहीं मांगेगी। हम पंजाब के हितों की बात कर रहे हैं। हम तो आप से ही जवाब मांगेगे। मैं पंजाब के लोगों के विश्वास की बात कर रहा हूँ। पंजाब के लोगों ने आप को मौका दिया है। आप की जिम्मेदारी बनती है। आप इस सटैंड पर कलैरीफिकेशन करें। आज इस गवर्नर एडरैस के एजंडे पर बात कर रहे हैं। जिन्होंने डिवैल्पमैंट कभी नहीं की, वो लोग आज डिवैल्पमैंट की बात कर रहे हैं लेकिन एकमात्र ऐजंडा लेकर जो हमारे ट्रेज़री बैंचिज़ के साथी आये हैं, इन्होंने सारे का सारा ज़ोर सिर्फ इस बात पर लगा दिया है कि गरीबों को 4/- रुपए किलो आटा और 20/- रुपए किलो दाल मिलेगी। यह बिल्कुल सही बात है कि गरीब की समस्या का हल करना बहुत ज़रुरी है। गरीबी के इस चुंगल में फंसा हुआ आदमी किसी भी प्रकार की राजनीति से उपर होता है। गरीब की कोई राजनीति नहीं होती। गरीब की कोई पार्टी नहीं होती। यह तो सच्च ही कहा गया है कि 'पेट में नहीं रोटी तो सभी बातें खोटी।' गरीबों को तो न ही कांग्रेस पार्टी से कोई लगाव है और न ही शिरोमणी अकाली दल से कोई दुश्मनी है। उनका तो मसला रोज़ी रोटी का है लेकिन इन्होंने किस खूबीयत से कहा है कि हम गरीबों के लिए नीले रंग के कार्ड issue करेंगे। ये बाखूबी यह काम करें लेकिन हम चाहते हैं कि यह काम इसी बात पर न रुक जाए। इसी बात पर न रुक जाये कि पगड़ी का रंग भी नीला ही हो। यहीं बात खत्म न हो जाये कि अगर पगड़ी का रंग नीला है तो गरीब है और अगर कांग्रेस को वोट देता है

**Expunged as orderd by the Chair.

तो वह गरीब नहीं है। हर तरह के गरीब व्यक्ति को गरीब समझना चाहिये। यह गरीब की Identitification की बात है, नीले और पीले रंग की बात नहीं है। This is a matter of intent, This shows their clear intent, the arbitrary manner in which they want to survey. इस तरह का सर्वे करवायो कि गरीबों की पहचान.........।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਾਹਨੀ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰਾ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ ਹੈ..........

श्री सुनील कुमार जाखड़ : स्पीकर साहिब, हम इनके किसी मसले में नहीं बोले लेकिन आप बार-बार इनको बोलने का समय दे रहे हो।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ : ** ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

Shri Sunil Kumar Jakhar : They are admitting on their own.

ਸਰਦਾਰ ਜੀਤਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ : ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਆਪ ਹੀ ਮੰਨ ਗਏ ਹੋ।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ : ਸਾਨੂੰ ਹਾਲੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੂਰੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਇਕ ਵਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਈਏ, ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

श्री सुनील कुमार जाखड़ : यह उनका P.A. है। मैं कहना चाहता हूँ कि गरीबों के साथ मज़ाक न किया जाये। अगर किसी पुलिटिकल आदमी से धक्का हो जाए तो कुछ नहीं फर्क पड़ता। उस पर कोई केस भी बना दोगे लेकिन जिस दिन यह मज़ाक गरीब के साथ करने लग गए तो गरीब की आह लग जायेगी। ऐसा करने से गरीब की आह लेकर बैठ जायोगे। गरीब की आह बहुत बुरी होती है। जो बात कह रहे हैं, जो पैंशन स्कीम है, उसको review करने जा रहे हो। इससे यह बात कलीयर है, this shows clear malafide intention on their part. स्पीकर साहिब, यह 4/- रुपए किलो आटा और 20/- रुपए किलो दाल के ज़रिये गरीब को खरीद नहीं सकते। गरीबों के साथ मज़ाक न करो। उनको उसके काबल बनाओ you should win their trust, not buy their loyalty. क्योंकि 4/- रुपए किलो आटा और 20/- रुपए किलो दाल के साथ उनकी loyalty नहीं खरीदी जा सकती।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵਿਊ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ? (ਥੰਪਿੰਗ)

श्री सुनील कुमार जाखड़ : मैं कहता हूँ कि बिलकुल दें। परंतु Political victimization न हो। कोई भेद-भाव न हो। इसमें transparency हो। नीला रंग उन intent को शो करता है। There should be fair and transparent manner in which the things should be distributed. ਇਹ ਗਰੀਬਾਂ ਨੇ ਵੋਟ ਪਾਈ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹੋ।

**Expunged as orderd by the Chair.

ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ) : ਇਹ ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ ਘੜੀ-ਮੁੜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹੋ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਬਾਬੇ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ।

श्री सुनील कुमार जाखड़ : स्पीकर साहिब, आप हाऊस की प्रोसीडिंग को ठीक तरह कंडक्ट नहीं करवा रहे। Mr. Speaker Sahib, use your authority. I am sorry to say this is not the way you should conduct the proceedings of the House.

ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਇੰਟਰਫੀਅਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਾਈਮ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਬੋਲੇ, ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਟਾਈਮ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਬੋਲ ਲੈਣ ਦਿਓ।

श्री सुनील कुमार जाखड़ : पंजाबी गरीब जरुर है पर वह 4/- रुपये किलो आटा नहीं मांग रहे और न ही अपने लिए रोटी मांग रहे है। सरकार उसे इस काबिल बनाये व नौकरी दे कि वह अपनी रोटी खुद कमा सके।

ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ, ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਠੀਕ ਬੋਲਦੇ ਰਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ, ਪਰ ਗਲਤ ਨਾ ਬੋਲਣ। ਜੇ ਇਹ ਠੀਕ ਬੋਲਦੇ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ। ਇਹ ਦੱਸਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

श्री सुनील कुमार जाखड़ : बिल्कुल, ठीक है पर.................

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ, ਬਰਾੜ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪਾਰਟੀ ਬਣ ਕੇ ਸੁਨਣ।

श्री सुनील कुमार जाखड़ : स्पीकर साहिब, ब्रह्मपुरा साहिब ने यह जो कहा है कि कांग्रेस ने कितनी नौकरियां दी है। हां, एक नौकरी मैं बताऊंगा कि 22,500 ETT टीचर भरती करने हैं। Speaker Sahib, it is not the numbers. Do not go by the numbers. Please go by the manner in which these vacancies have been filled..........just by pure merit, in a transparent manner and over the internet. यह एक रिकार्ड है। पंजाब में एक आदमी खड़ा हो के कह दे कि कोई सिफारिश से नौकरी मिली हो, या फिर पैसे लेकर दी है, या फिर किसी और तरीके से दी है, ये सारी recruitment merit पर हुई है। कैंडिडेट ने इंटरनेट पर भी एप्लाई किया है। इस बात के लिए कैप्टन अमरिंदर सिंह बधाई के पात्र हैं। स्पीकर साहिब यहां शिक्षा मंत्री बैठे हैं.................

ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹੁਣੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਈ.ਟੀ.ਟੀ. ਟੀਚਰਜ਼ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹਵਾਂਗਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜਾਅਲੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ? ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਡਮਿਸ਼ਨ ਮਿਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਦੱਸਣ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕਰਾਈਟੇਰੀਆ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ।

श्री सुनील कुमार जाखड़ : स्पीकर साहिब, जिस तरीके से भर्ती हुई है, वह काबले-तारीफ है। बी.जे.पी. के ऐजूकेशन मनिस्टर बैठे हैं। आज फिर इंटरव्यू की बात चल रही है। आज फिर चर्चा हो रही है कि इंटरव्यू वाला चैप्टर फिर से डाला जाए। यह इंटरव्यू एक बड़ा सबजैक्टिव और बड़ा आरबिटरेरी मैनर से उस सारे प्रोसैस को खराब करने के लिए इस में डाला जा रहा है। अगर उस बच्चे की, जिस गरीब ने अपना पेट काट कर अपने बच्चे को इस काबिल बनाया कि वो अपनी मेहनत से अपना रोज़गार कमा सके। उस को आप लोगों ने इस बात के लिए मुहताज कर दिया कि वो अपने एम.एल.ए. या अपने जत्थेदार साहिब या मंत्री या बीच में किसी बिचोलिए को ढूंढ के सिफारिश ले के जाए, स्पीकर साहिब, गरीब का बच्चा कभी नौकरी नहीं ले पाएगा। ये मेरे काबिल साथी बार-बार जिस बढ़ी हुई कीमतों की बात कर रहे हैं, पहले गए हुए राज में दो-दो लाख रुपए में नौकरियां बिकी हैं। जो ये कह रहे हैं कि नौकरियां दी, वो दो-दो लाख रुपए में नौकरियां दी इन्होंने। आज उस बढ़ी हुई कीमतों के चलते हुए आज किसी गरीब के पास पांच लाख रुपए नहीं है कि वो अपने बच्चे को नौकरी लगवा पाए। मेरी आपके जरिए इन सभी साथियों से गुज़ारिश है कि इस बात से बचें कि बीच में इंटरव्यू वाला फैकटर डाल दें, गरीब के बच्चे के पास पांच लाख रुपए देने के लिए नहीं है। जिस तरीके से आज पंजाब के लोगों ने इन को इतना बड़ा मान दिया है, इन की जिम्मेदारी बनती है, स्पीकर साहिब, इस के अन्दर लिखा हुआ है कि a tardy implementation of our welfare scheme, shagun scheme. यह tardy implementation तो जरुर है, स्पीकर साहिब, कि हमने इन के मुताबिक गलती यह की कि हमने वह शगुन स्कीम बढ़ा के गरीब की बेटी को अपनी बेटी मान कर सरकार की तरफ से उस शगुन की राशि 5100/- रुपए से बढ़ा के 15000/- रुपए किया। उस बात को अगर यह टारडी इंपलीमैंटेशन कहते हैं तो I am sorry, this is not.............

ਕੁਝ ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਨਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਨਹੀਂ।

श्री सुनील कुमार जाखड़ : स्पीकर साहिब, मैं आप के जरिए आनरेबल एग्रीकलचर मनिस्टर का ध्यान दिलाना चाहूँगा, इन्होंने इस भाषण में एक बात लिखी है—There are fancy words like diversification and उस के बाद आप 50 नंबर पैरे में आएं जहां पर हमारे हरीश ढांडा जी ऐनीमल हसबैंडरी के बारे में पढ़ रहे थे। According to them there is no diversification of agriculture and there is no need for any of these fancy words and then he goes on to say, "with the agricultural production already at a saturation point.......", how has this agricultural production reached at a saturation point.

[श्री सुनील कुमार जाखड़]

Then there is no need for any diversification. Speaker Sahib, diversification is required. आज पंजाब का किसान उस जमीन के अंदर से जो कुछ भी निकाल सकता है, वो निकाल रहा है। वो उस में पानी के साथ-साथ अपना खून और पसीना डाल के निकाल रहा है। आज यह जो 25 लाख से उपर जो काटन की गांठें हुई हैं, हमारे मुख्य मंत्री जी मालवा बैलट को रिप्रेजैंट करते हैं, वो 25 लाख यूं ही नहीं हो गई। आज उन को एक माहौल दिया गया। एक वक्त था जब वहां पर इन से अमरीकन सुंडी ही काबू नहीं आ रही थी। आज पंजाब का वही मालवा रिजन, जिस बाबा से यह डर रहे हैं, उस मालवा रिजन के लोगों ने किसी के पीछे लग कर नहीं, लोगों ने अपनी मर्जी से कांग्रेस पार्टी को वोट दी है। पंजाब के लीडर ने इस काबिल बनाया कि आज वहां पर काटन की जो यीलड हुई है, वो इजराईल से भी ज्यादा हुई है। सब से ज्यादा इंटैसिव एग्रीकलचर अगर कहीं होती है तो वो इजराईल में होती है। अमरीका और कैनेडा से तो कहीं ज्यादा यीलड है। आज किसान इस काबिल बनेगा..........।

श्री हरीश राय ढांडा : स्पीकर साहिब, अगर डाईवरसीफिकेशन हुई तो पंजाब के अंदर गेहूं और धान के खेत बढ़े क्यों ? ये बीटी काटन की जो बात करते हैं, पंजाब यूनीवरसिटी के अंदर बीटी काटन की रिसर्च बंद क्यों की ? ये फारेन ट्रेरडरज के साथ मिल कर बीज बेचने का पाखंड किया, ये पैसे बनाने का पाखंड हुआ है। अभी तो सब्जी का भी होने जा रहा था जो होने नहीं दिया जाएगा।

ਇੱਕ ਅਵਾਜ਼ : ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬੋਲੋ।

ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਏ ਢਾਂਡਾ : ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਹਾਂ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਵੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ।

श्री सुनील कुमार जाखड़ : स्पीकर साहिब, इस बार जो लैंगुएज इस्तेमाल कर रहे हैं, these fancy words like diversification and all that ये इन को शोभा नहीं देता। पंजाब इकोनमी एग्रीकलचर पर निर्भर है। उस की हर संभव हैल्प करनी चाहिए। अबोहर में जूस की फैक्टरी लग रही है, यह किसान की इनकम बढ़ाने का सही तरीका है। आज अगर पंजाब सरकार ने किसान की आमदन बढ़ाने के लिए ऐवेन्यूज़ बढ़ाए हैं, आज इस बात के लिए कबूल किया है कि पंजाब का किसान अपनी आमदन को बढ़ा सके, पैडी और वीट के सर्कल से बाहर निकल सके तो उसमें समय लगता है। आज जिस किस्म की यह डबल सपीक कह रहे हैं कि हम अपने समय में किसान के लिए बड़ा हुँगारा मारेंगे। कांग्रेस की सरकार के पांच साल गुजरे, इस समय दौरान 10 फसलें आई। एक दफा भी किसी किसान को एक दिन का इंतजार नहीं करना पड़ा। एक भी दिन उस की पेमैंट नहीं रुकी। एक दिन उसको मंडी में नहीं बैठना पड़ा और अकाली—बी.जे.पी. सरकार के समय लोगों ने वहां 20-20 दिन गुजारे। उस समय एक किसान की टराली के उपर किसान की गेहूं कम होती थी लेकिन साथ में तीन-तीन, चार-चार चारपाईयां जरुर होती थी कि ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਡੇਰਾ ਲਗਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਦਿਨ ਉਥੇ ਲਗਦੇ ਹਨ। 10 ਦਿਨ

ਲਗਦੇ ਹਨ ਜਾਂ 15 ਦਿਨ ਲਗਦੇ ਹਨ। आज उस बात को नकारना, स्पीकर साहिब, शोभा नहीं देता इन को। आज हमारे लीडर आफ आपोज़ीशन ज़ीरो आवर की जो बात कर रहे थे, वो इस लिए कर रहे थे, स्पीकर साहिब, कि केन्द्र की सरकार ने पंजाब के किसानों के लिए किया है, जो बोनस की यहां पर अनाउंसमैंट की गई है, उसके लिए मैं समझता हूँ कि ये शोभा नहीं देता कि पंजाब का सदन मिले, पंजाब का प्रधान मंत्री पंजाबी वहां बैठा हो और पंजाब के किसानों के लिए वहां बात की हो और ये धन्यवाद का प्रस्ताव लाने के लिए हिचकिचा रहे हैं। लीडर आफ आपोज़ीशन तो यह कर रहे थे बादल साहिब 100/- रुपए की मांग किया करते थे, 750/- रुपए तो कर दी है अब 50/- रुपए तकड़े हो के यह भी बोनस अनाउंस कर दें। आज ओले पड़े हैं। ਫਸਲਾਂ ਖਰਾਬ ਹੋਈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ । 50/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਬੋਨਸ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਨਾਲ ਅਨਾਊਂਸ ਕਰ ਦਿਓ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ 900/-ਰੁਪਏ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। इनको आगे बढ़ कर ये करना पडेगा। स्पीकर साहिब, मैंने एक डबल स्पीक का वर्ड इस्तेमाल किया था कि this document is full of double speak and contradiction. इनका पूरा ईलैक्शन मुहिम ही इस बात की तरफ घूमा करता था।

ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਹਿਰਾਮ : ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ 100/-ਰੁਪਏ ਰੇਟ ਵਧਾਉਣ ਦਾ। ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਥੱਲੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਦਿੱਲੀ ਗਏ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਧਰਨਾ ਲਾਇਆ। ਇਹ ਹੁਣ ਫਿਰ ਦਿੱਲੀ ਗਏ। ਪ੍ਰਾਈਮ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ 100/-ਰੁਪਏ ਮਿਲੇ ਹਨ।

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ : ਅਸੀਂ ਵੀ ਤਾਂ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਾਸਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ।

Mr. Speaker : Please sit down.

ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਜਾਖੜ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਬੇਸੀਕਲੀ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਈ ਨੇਚਰ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦਾ ਕਦੇ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਸਕਦਾ। ਕਿਤੋਂ ਨਾ ਕਿਤੋਂ ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਨਿਕਲ ਹੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਛੁਪੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਫੁੱਟ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਾਸਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਕੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਐਵੇਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਥੇ ਗੇੜੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਧੂੜ ਪੱਟ ਦਿੱਤੀ । ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ , ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਫਿਸਕਲ ਹੈਲਥ ਤੇ ਬੋਲਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। Fiscal Health. ਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। Improvement in fiscal position claimed by the previous Government was not on account of any effort made on his part to improve the state finances ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਗਲਤ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ but come about mainly on account of liberal revenue deficit grant amounting to Rs. 1556.83 crore in 2005-06 and Rs. 922.64 in 2006-07 provided by the Government of India. किस बात के लिए ? स्पीकर साहिब, क्या हम से धन्यवाद नहीं किया जा सकता ? आज हम किस बात के लिए झुठला रहे हैं।

ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ (ਭਵਨ ਅਤੇ ਮਾਰਗ) ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ) : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order. Please sit down.

श्री सुनील कुमार जाखड़ : What is the information of our Minister ? The revenue deficit grant is given on the performance of the Government and the performance improved. आपके समय में जब आप की सरकार केन्द्र में बैठी थी। श्री अटल बिहारी वाजपेयी जी प्रधान मंत्री थे। ਉਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਨਾ ਧੰਧੇ, ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਪਰਨੇ ਨਾ ਦਿੱਤੇ, ਜਾ ਕੇ ਨਾ ਲੜੇ। अगर आज सरदार मनमोहन सिंह ने इस बात को समझा है। पलानिंग कमिशन एक सटैचुरी बाड़ी है। यह आप को मानना पड़ेगा कि फिसकल में जो मेजर steps लिये गये हैं उससे स्थिति improve हुई है और हमारा हिस्सा हमको दिया गया है। जब हमारी कांग्रेस सरकार ने पंजाब की बागडोर पहले संभाली थी तो खजाना बिलकुल खाली था। पर अब आप कहते हैं कि हमारी सरकार 55000 करोड़ रुपया कर्जा छोड़ कर गयी है पर यह आपको भूलना नहीं चाहिए। आप जो White Paper लाना चाहते हैं उसके लिये स्पीकर साहिब, मैं रिक्वैस्ट करुंगा कि white paper should be white not in nature but in character also. It should not be a black blatant bundle of lies.

आपको यह जवाब देना पड़ेगा कि हमारी सरकार 1600 करोड़ रुपये छोड़ कर गयी है।

आप social security की बात कर रहे हो और गरीबों के लिये आटा और दाल देने की बात कर रहे हो। इसका प्रबन्ध तो हमारी सरकार कैप्टन अमरिंदर सिंह की कांग्रेस सरकार पहले ही कर के गयी है ताकि आप उस के जरिये इन चीजों को carry on कर सकें।

स्पीकर साहिब हमारा एरिया बहुत अहम इलाका है। मैं इसको खुशकिस्मती समझूँ या बदकिस्मती समझूँ यह तो बाद में पता चलेगा। इस बी.जे.पी.-अकाली गठबंधन सरकार में सिंचाई मंत्री सेखों साहिब हमारे जिला फिरोजपुर से संबंध रखते हैं। हमारा एरिया नहरी पानी के लिये टेलों पर पड़ता है our efforts should be to ensure that water touches the tail end of the distributaries. पुराने समय में जब बादल साहिब मुख्य मंत्री बने थे उसके बाद दो दफा और मुख्य मंत्री रहे हैं। उन पर हर समय यह इलजाम लगता रहा है कि जब वह मुख्य मंत्री बन जाते हैं तो केवल मुक्तसर के होकर रह जाते हैं। पंजाब को भूल जाते हैं। मैं कहना चाहता हूँ कि मुक्तसर के अलावा फिरोजपुर भी है और पंजाब भी है। नहरी पानी में जो tail end है वह अबोहर में है। सब से लंबी tail 110 किलोमीटर है जो कि अबोहर हल्के में पड़ती है और इसमें गुंजाल, चिड़की और समाल खेड़ा आदि गांव पड़ते हैं। इन गांवों में पानी के लिये levelling, strengthening and enhancing of their capacity of Abohar Branch and Sidhwan Branch. उनमें पानी सरहिंद फीडर से ही आता है। इस बार इस बात को न दुहराया जाये। हमारे लोग टेलों पर बैठे हैं उनको भी पूरा पानी मिलना चाहिये। दूसरी जगह भी पानी दिया जाये पर not at the cost of people sitting at the tail end. हमारे काबिल P.M. साहिब से जब पूछा गया तो उन्होंने बताया कि मेरी पहली कोशिश उस इलाके में पानी पहुंचाने की होगी। सारे water carrying system और distributaries सिस्टम को सटरैंथ किया जायेगा। सारे वाटर चैनलों की रिपेयर की जायेगी।

**Expunged as ordered by the Chair.

उनको पक्का भी किया जायेगा। इसके लिये मैं सबको कह सकता हूँ कि किसानों के हमदर्द किसानों के पानी की बात करेंगे परन्तु इसके बारे कुछ भी mention नहीं किया गया। सबसे पहले पानी के खालों को पक्का करने का काम 1972 में हुआ था जब चौधरी बलराम जाखड़ जी केन्द्र में Agriculture Minister थे परन्तु शर्म की बात है कि आज तक उनकी रिपेयर के लिये पैसा नहीं रखा गया।

*1.45 P.M. (*इस समय माननीय डिप्टी स्पीकर ने सदन की कुर्सी संभाली।)

जब जब पता करते तो यह कहते कि इस में वर्लड बैंक की स्कीम है और इसके तहत तो नए खाले बनाने के लिए भी पैसे नहीं दिये जा सकते। पुरानों की repair के लिए भी कोई हैड (Head) नहीं है। इस को दर-किनार करते हुए हमारे मुख्य मंत्री कैप्टन अमरिंदर सिंह जी ने 100 करोड़ रुपए रिलीज़ किए थे। फिर भी गवर्नर एडरैस में इस का जिकर नहीं किया गया। पंजाब के मुख्य मंत्री पंजाब के सारे हलकों के मुख्य मंत्री हैं और उनको सब को साथ लेकर चलना चाहिये।

डिप्टी स्पीकर साहिब, आज की अखबार में एक बहुत बड़ी खबर लगी हुई है। मुख्य मंत्री बादल साहिब ने Industrialists के साथ कैपीटल सबसिडी के तहत 100/- करोड़ रुपए रिलीज़ करने की बात की है। इसी तरह गवर्नर एडरैस में कहा गया है कि 24 घंटे बिजली ढाणियों और डेरियों में भी दी जाएगी। आज कालिया साहिब बैठे है। इन्हें B.J.P. की लीडर की बात याद होगी कि जब इन की सरकार केन्द्र में बदली और डा. मनमोहन सिंह प्रधान मंत्री बने तो बाम्बे में हमारे स्वर्गीय प्रमोद महाजन जी ने कहा था कि जिस बात की बल्ले-बल्ले कांग्रेस सरकार ले रही है, it is similar to somebody getting married to an already pregnant wife and thinks that he is going to play father's role of the child. यह जो 100 करोड़ रुपए की सबसिड़ी देने की बात की गई है और ढाणियों और डेरियों में बिजली देने की बात की गई है। यह तो सुविधा तो हमने पहले ही दी हुई। यह बल्ले-बल्ले तो लेनी चाहते है, तो लें, it takes time to turn around the economy. जब इनकी सरकार गई थी तो हमें खजाना खाली दिया था। आज जिस दिन बजट पर बहस होगी और यह White Paper जारी करेंगे उस समय F.M. साहिब को जवाब देना पड़ेगा कि कांग्रेस सरकार 1600 करोड़ रुपए छोड़ कर गई हैं या नहीं।

वित्त और योजना और प्रोग्राम लागू करन मंत्री (बैठे बैठे) : कोई नहीं छोड़ कर गए।

Shri Sunil Kumar Jakhar : Sir, Harish Ji got carried away and he as said कि हम Ex-servicemen की बात कर रहे हैं, स्पोर्टस की बात कर रहे है। Youth के लिए हमारे में कितना जज़बा है। डिप्टी स्पीकर साहिब Ex-servicemen और youth ने अपने खून से देश और पंजाब का इतिहास लिखा हुआ है। चाहे वह देश की सरहद पर हो।

आज हालात यह है कि Ex-servicemen को आनर करने के लिए बुलाया जाता है ताकि जो Ex-servicemen Captain Amarinder Singh जी से जुड़े हुए हैं उनको उनके साथ से

[श्री सुनील कुमार जाखड़]

तोड़ा जा सके। मुख्य मंत्री बादल साहिब नहीं जा सके और कहा गया कि कैप्टन कंवलजीत सिंह जा रहे हैं पर वहां कोई नहीं गया। इस तरह यह Ex-servicemen की मान इज्जत करते हैं। यह तो momentary बात थी। मोहाली के स्टेडीयम का क्या हाल हुआ। बादल साहिब ने खुद मुआफी मांगी। यहाँ पर कोई साईकालोजिस्ट नहीं बैठा जो इन के मन को टैस्ट कर सके। Their actions speak for themselves. जो मोहाली के स्टेडीयम का हाल हुआ उस पर बादल साहिब ने खुद माफी मांगी है। मुख्य मंत्री जी को शर्मसार होना पड़ा। Youths को direction देनी चाहिए जैसे बयान आये हैं। We will remove this menace of drugs and smack from India. (विघ्न)

श्री हरीश राय ढांडा : डिप्टी स्पीकर साहिब, राजीव फाऊंडेशन जिस से वह बहुत मुहब्बत करते हैं, इन के लीडर के नाम पर है, उस के लिए इन की सरकार ने क्या किया और यह P.C.A. की बात करते हैं जो कुछ चुनिंदा अफसरों ने किया।

Shri Sunil Kumar Jakhar : Sir, please control this, because they will have plenty of time to speak. They can say whatever they want to say, but not in this way. Sir, I was saying, this only shows their contempt and disregard for the sports facilities in the State. It is sad. अगर हम ने ड्रग माफिया को खत्म करना है तो हमें इतिहास में जाना होगा। यह कैसे चालू हुआ। पंजाब रेत पर बैठा हुआ है और यहां पर राजस्थान और पाकिस्तान के बारडर से ड्रग आ रहे हैं। हमारा सहयोग आप के साथ है। इस को खत्म करना होगा। यह भूल रहे हैं कि इन के एस.एस.पी. थे फेरु राय और जिस किस्म की उन लोगों ने समगलिंग की, यह पंजाब के लिए ठीक नहीं। इस ड्रग को हटाने के लिये इस सप्लाई चैन को बंद किया जाए। दूसरी तर्फ सर्पोटस को बढ़ावा दिया जाए। मुझे आशा है कि यह आगे से स्टेडीयम को disregard नहीं करेंगे। यह बात रिपीट नहीं होगी। मेरे बी.जे.पी. के साथी बैठे हैं। यह खफा हो रहे थे। एडरैस में मैनशन भी किया गया है। दिल की बात छुपती नहीं। Unfortunate part of the election was introduction of some highly questionable means of influencing political opinion by some parties. बादल साहिब ने जस्सी साहिब को शपथ लेते समय कह दिया कि आप बीच में आ गए नहीं तो हम ओर सीटें ले जाते। मैं अर्ज करना चाहता हूँ। हमारे काबल फाईनास मनिस्टर साहिब ने काफी रोक रखा हुआ हैं। यह बी.जे.पी. वाले दोहरा माप दंड अपनाते हैं। एक सैक्ट के, एक follower ने हमें support किया। आज सामने बैठे मैंबर भी एस.जी.पी.सी., गुरु घर की गोलक को भी बरतते हैं। (थंपिंग) डिप्टी स्पीकर साहिब, डेरा सच्चा सौदा---- ।

ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਮੰਤਰੀ : ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ। ਮੈਂ ਗੁਜਾਰਿਸ਼ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲਕ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ, ਦੁਰਉਪਯੋਗ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਸਪੰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

श्री सुनील कुमार जाखड़ : डिप्टी स्पीकर साहिब, यह दोहरा मापदंड अपनाते हैं। दोहरा मापदंड अपनाने वालों पर, अकाली दल पर किस किस्म की तवक्को रखें। बादल साहब ने रुल

आफ ला की बात की। इन पर चारजिज़ फरेम हुऐ तो इन्होंने ने कहा कि वह रिज़ाईन नहीं करेंगे मगर बी.जे.पी. वालों के गले सूख जाते हैं। मैं गुजारिश करनी चाहता हूँ कि............।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਾਹਨੀ) : ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਕਾਬਲ ਦੋਸਤ ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ ਹਰ ਗੱਲ ਚੁੱਭਵੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਆਪ ਦੋਹਰਾ ਮਾਪਦੰਡ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਗਲਤ ਤਾਰੀਫ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ। ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜੇ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭਿਖੀਵਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਵੇਖੋ, ਖੇਮਕਰਨ ਜਾ ਕੇ ਵੇਖੋ। ਅੱਜ ਵੀ ਝੁੱਗੀਆਂ ਕਚੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਰੋਂਦਾ ਪਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਤਾਂ ਲੰਡਨ ਜਾ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕੀ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦੇਣੀ। ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀਗੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਚੁੱਪ ਬੈਠੇ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਡਿਸਟਰਬ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਇਛਾ ਨਹੀਂ ਮਗਰ ਇਹ ਚੁੱਭਵੀਂ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰਨ। ਅਸੀਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਇਹ ਚੁੱਭਵੀਂ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਵੀ ਚੁੱਭਵਾਂ ਆਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਇਹ ਔਖੇ ਹੋਣਗੇ।

श्री सुनील कुमार जाखड़ : मैं आप के जरिए गुस्ताखी मांगूगा अगर किसी को मेरी बात चुभी है। परन्तु डिप्टी स्पीकर साहिब :

हर शख्स बना लेता है
अपने लिए कुछ ओर, औरों के लिए कुछ और।

सारी उम्र ये लोग कहते रहे नेहरू गांधी। हमारे बी.जे.पी. के साथी पर्सनैलिटी की बात करते हैं। Personality has got precedence over concerns of public. आज उस और से एक नई परिभाषा लिख दी है। किचन कैबनिट के बारे में पहले किस तरह कहा जाता रहा है। आज सारी की सारी कैबनिट किचन कैबनिट है। अपने परिवार के लोग यहां पर बिठा दिये हैं। उस बात पर ये हमारे बी.जे.पी. वाले साथी बोलते नहीं। ये सारी उमर नेहरू-गांधी परिवार के खिलाफ बोलते रहे हैं, परिवारवाद के खिलाफ बोलते रहे हैं। आज ये परिवारवाद के खिलाफ बोलते नहीं हैं। किस बात के लिए ? क्योंकि आज इन के अन्दर सत्ता का लालच है। Standard of equality should be maintained and have to be maintained.

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ : ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤਾਂ ਇਹ ਚੁੱਭਵੀਂ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰਨ। (ਹਾਸਾ) ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਦੂਹਰਾ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਬੜੀ ਸਿੱਧੀ ਪੱਧਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ ਹਨ, ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀਅਤ ਨਾਲ ਬਣੇ ਹਨ। (ਥੰਪਿੰਗ)। ਨਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਣੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਾਬਲੀਅਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਜੁੜੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਅਰਸਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨੂੰ ਕੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ। ਉਸ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨੇ। ਅੱਜ ਤੱਕ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦੀ ਅੱਗ ਉਤੇ ਬੈਠਾ ਹੈ। (ਵਿਘਨ)....(ਸ਼ੋਰ).... ਇਹ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰ ਕੇ ਦੇਖਣ....(ਵਿਘਨ)....

Shri Sunil Kumar Jakhar : He cannot make a speech like this. Deputy Speaker Sahib, please ask him to resume his seat.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬੜੇ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਕਰੀਏ ਲੇਕਿਨ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਸਾਹਨੀ ਸਾਹਿਬ ਇੱਕ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਕਹਿੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਤਾਂ ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਤੇ ਇੱਕਠੇ ਹੋ ਕੇ ਨਾਭੇ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਟਰਪਸ਼ਨ ਨਾ ਕਰਨ। ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਟਾਈਮ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰੋ।

श्री सुनील कुमार जाखड़ : साहनी साहिब, पूरी बात कहने दें तो—

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ : ਜੋ ਭੈਣ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਜੈਤੋਂ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਤੇ ਆਏ ਹੋਣਗੇ, ਬੜੀ ਅੱਛੀ ਗੱਲ ਹੈ....

ਕੁੱਝ ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਆਏ ਹੋਣਗੇ ਨਹੀਂ, ਆਏ ਸਨ।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ : ਸਾਡੇ ਦਿਲਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮ, ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜੋ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਬਾਰੇ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਅੱਜ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਰੌਲਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ। ਕਿਸ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਮਸਲਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ? ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਕੀਤਾ।....(ਵਿਘਨ)....

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ : ਸੁਨੀਲ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਬੋਲੋ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਪੰਡਤ ਜੀ ਵਾਲੇ ਲਫਜ਼ ਵਾਪਸ ਲੈਣ।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ : ਅਸੀਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲੈਣੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ : ਸਾਹਨੀ ਸਾਹਿਬ, ਪਲੀਜ਼ ਬੈਠੋ। ਜ਼ਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਿਓ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਬਾਰੇ ਕਹੇ ਗਏ ਲਫਜ਼ ਇਹ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਜਾਂ ਇਹ ਲਫਜ਼ ਤੁਸੀਂ ਐਕਸਪੰਜ ਕਰੋ।

श्री सुनील कुमार जाखड़ : डिप्टी स्पीकर साहिब, मैं गुजारिश कर रहा था कि अगर साहनी साहिब पूरी बात सुनें तो उन को मरहम लगेगी। किसी को काबलियत पर शक नहीं। The only silver lining in this kitchen cabinet is that Badal Sahib has included in some fresh talent into the old mindset of this Party. आज हिन्दुस्तान 21वीं सदी में जाने की तैयारी कर रहा है। पुरानी सोच से निकाल कर यह जरुरी था कि जो काबल साथी है उनको आगे आने का मौका दिया जाये। डिप्टी स्पीकर साहिब, मैं बी.जे.पी. वाले साथियों को कहना चाहता हूँ कि यह दोहरे माप-दंड से बाज आयें। मैं रैटोग्रेट थिंकिग की बात कर रहा हूँ। डिप्टी स्पीकर साहिब मेरा इन्होंने, साहनी साहिब ने 10 मिन्ट का समय बर्बाद किया है इस लिए मैं गुजारिश करूंगा that this House should not be adjourned now.

माननीय डिप्टी स्पीकर : 2.30 बजे बाद दोपहर तक टाईम है।

श्री सुनील कुमार जाखड़ : डिप्टी स्पीकर साहिब it shows their thinking and यहां पर मैनशन किया गया है कि that this Government is becoming very popular and accessible to the people and this shows by the number of people thronging to CM residences and offices and the Ministers in the Sangat Darshan. बार-बार यहां पर बात होती है कि खुल के डिसकशन करें। मेरी गुजारिश है कि इस संगत दर्शन में जब वहां लोगों का हजूम खड़े होते हैं और वह मुख्य मंत्री, मंत्रियों और एम.एल.ए. के दरवाजे पर खड़े होते हैं तो क्या यह लोकतंत्र का रुख है। Is this the way how we measure our popularity. Is this the way how we measure our success of the Government ? Is this way we measure how far our system has been able to deliver ? आज 60 साल बाद देश को आज़ाद होने के बाद भी लोगों को मुख्य मंत्री के पास जाना पड़ता है कि हमारा काम तहसीलदार ठीक नहीं कर रहा है, हमारे को S.D.M. तंग कर रहा है, मुझे थाने में तंग किया जा रहा है it is because of the failure of the system.

अगर वहां पर चार-चार, पांच-पांच हजार लोग इक्टठे होते हैं it is because we have failed to deliver. We have failed to deliver. (Noises)

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ) : ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਹੀ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਆਈ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚਾਅ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਪਿਛਲੀ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਵਿਧਾਇਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ (ਸ਼ੇਮ-ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ) ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ, ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਇਨਅਕਸੈਸੀਬਲ ਸਰਕਾਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਹੁੰਮ ਹੁੰਮਾ ਕੇ ਆਈ ਹੈ। (ਥੰਪਿੰਗ)

Shri Sunil Kumar Jakhar : Deputy Speaker Sahib, I realise the intent हमारे मंत्री साहिब कह रहे हैं पर लोगों का यह चाह थोड़े दिन ही रहेगा। लोगों को फिर घूमना पड़ेगा। इस सारे सिस्टम को we have vitiated it to such an extent where छोटी-छोटी बात के लिए एक आम आदमी को मंत्री या एम.एल.ए. के दरवाजे तक आना पड़ता है। Because the system has failed out altogether. This is a matter of concern for us. यह मैं कालिया साहिब आप को नहीं कह रहा, कभी आप को भी साहनी साहिब की तरह चुभने लग जाये। संगत दर्शन 2001 में भी यही हाल हुआ था और आने वाले पांच सालों में भी यही रहेगा, जब तक हम ने corrective measures न लिये। यह संगत दर्शन तब कामयाब होंगे जब खुद मुख्य मंत्री या मंत्री आप जा कर S.D.M. और D.Cs. को यह कहेगा कि आज संगत दर्शन के अंदर 10 या 15 लोगों से ज्यादा आ गये तो फिर तूं देख ले कि तेरा की बनेगा। जिस दिन आम आदमी को थानेदार के डंडे से बचने के लिए मंत्री के पास नहीं जाना पड़ेगा उस दिन यह कामयाब होगा। यह इस हाऊस में बैठ कर बात करनी पड़ेगी। आज जिस कोआप्रेशन की बात कर रहे हैं और गर्वनर एडरैस में बार-बार कहा that I want to have a cordial relation and atmosphere बादल

[श्री सुनील कुमार जाखड़]

साहिब, cordial atmosphere के लिये ताली दोनों हाथों से बजती है। यह सिर्फ सदन में ही नहीं, बाहर पंजाब में होना चाहिए। यह इन्होंने बड़ी welcome पहल कदमी ली है। परन्तु इन्होंने लीडर आफ दि आपोज़ीशन को कहा था कि आप लिखकर दे दें कि किन-किन पर ज्यादती हो रही है। बराड़ साहिब और मैडम भट्ठल जी से पूछ लीजिए कि हर हल्के के अंदर केस बने हुए हैं they need to be implemented. इन बातों के लिए कोई आप के पास चल कर आए। यहां जो बातें बन गई हैं चाहे co-operation की बात है चंडीगढ़ की बात की गई है। चंडीगढ़ हमारा सेंटर के पास है। इस बारे में सेंटर से बात करनी है। इस में कांग्रेस सशक्त है क्योंकि वो पंजाब का मसला है। कांग्रेस चाहे किसी की भी सरकार हो उस में पूरा सहयोग करेगी। हम उस में पीछे नहीं हटेंगे। मैं आप के जरिए डिप्टी स्पीकर साहिब, मुख्य मंत्री और फाईनास मनिस्टर के ध्यान में लाना चाहूँगा। ये बात मैंने पांच साल पहले भी कही थी। वह दुहरा रहा हूँ पांच साल में कितना फर्क पड़ गया है। बंदर बांट के अंदर पंजाब-हरियाणा का झगड़ा था। उसे यूनियन टैरेटरी बना दिया गया। आज केन्द्र कितना खा रहा है साल 2002-03 में 800 करोड़ रुपये का फर्क था in the expenditure, in the planned development fund given by the Centre to the U.T. and the revenue receipts अब तक का चंडीगढ़ का रिकार्ड निकाल कर देख लीजिए 8 हजार करोड़ रुपये इकट्ठे किए चंडीगढ़ से और हम आपस में लड़ते फिरते हैं। पांच एकड़ जमीन 8 सौ करोड़ रुपये में पार्श्वनाथ ने खरीदी है। 35 सैक्टर में 135 करोड़ की आक्शन हुई है। रसीद उन के पास आठ हजार करोड़ रुपये की है। तीन हजार करोड़ रुपये Chandigarh Administration ने एक्साईज एंड टैक्सेशन के जरिए इकट्ठा किए हैं। जो पंजाब का आदमी सोना खरीदता है, मैरिज पैलेस में शादी करता है। पंजाबी अपनी आमदन खर्च करता है उसे लेकर कौन जाता है, सेंटर गवर्नमैंट। ये अपना हिस्सा उस में से सेंटर सरकार से मांगे। जिस रिपेरीयन लॉ की बात कर रहे हैं, पंजाब हरियाणा की डिवीज़न हुई ये मसले बाकी के बाद में होते रहे पहले 60:40 की रेशो के अंदर 8 हजार करोड़ के अंदर हिस्सा लेने के लिए सेंटर सरकार के पास चलें। इस में हम आप के साथ हैं। आप हिस्सा मांगने वाले बनें हम सहयोग देने के लिए तैयार बैठे हैं। हम झुकने वाले नहीं हैं। इसे हमारी कमजोरी मत समझ लेना। हम ने गर्वनर साहिब का ऐडरैस सुना। पंजाब की जनता ने हमें यहां भेजा है। बल्ले-बल्ले में क्या पड़ा है। जिंदाबाद-मुर्दाबाद में क्या पड़ा है। सरकार की जिंदाबाद है तो कांग्रेस की भी जिंदाबाद है। मैं यहां आश्वासन देना चाहता हूँ कि जो यहां हरीश जी ने बात की है मैं उससे बिल्कुल सहमत हूँ। पहली बार इस मुद्दे को उठाया गया है कि पंजाब के गांवों में छप्पड़ खत्म होते जा रहे हैं। मास्टर प्लान शहरों में बनाने की बात करते हैं कि Master Plan should be made for all the villages. लोग गाँवों को छोड़-छोड़ कर शहरों की तरफ जा रहे हैं इसे रोकने के लिए कुछ करना होगा। हम सदन में आये हैं लोगों ने हमें जिम्मेवारी दी है। हम उसे निभाएं। हम सहयोग देने की बात से पीछे नहीं हटेंगे। जो बात बादल साहिब ने औरतों को थाने में नहीं बुलाने की कही है उसकी तारीफ करता हूँ। But there is a bundle of double standards, double speak and I am sorry to say that we don't agree with this. Thank you. (Thumping)

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ (ਪੱਕਾ ਕਲਾਂ, ਐਸ.ਸੀ.) : ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ, ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। 13ਵੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਸੈਸ਼ਨ ਹੈ। ਜੋ ਰਾਜਪਾਲ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਸਾਰੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜੋ ਇਸ ਵਿਚ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਆਵਾਂਗਾ। ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਕਾਫੀ ਚੰਗੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾਲਿਜ ਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸੋਚ ਵਾਲਾ ਕਦਮ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਾਡਾ ਸਨਅਤੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਥੋਂ ਅੱਜ ਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਤਕਰੀਬਨ ਡੇਢ-ਡੇਢ, ਦੋ-ਦੋ ਘੰਟੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਕਰਾਸ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਥੇ 65 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬਾ ਬਾਈਪਾਸ ਬਣਾ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨੇੜੇ ਜਾਣ ਵਿਚ ਸੌਖ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਬੜੀ ਵਧੀਆ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਮਾਲੀਆ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਾਸਤੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਿ ਬਹੁਤ ਤਾਰੀਫ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਅੱਛਾ ਕਦਮ ਹੈ। ਕੋਈ ਜ਼ਮਾਨਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਅਨਾਜ ਦੇ ਪਖੋਂ ਖੂਣਾਂ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਤੋਂ ਅਨਾਜ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਪੀ.ਐਲ. 480 ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਣਕ ਮੰਗਵਾਉਂਦੇ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਸੀਂ ਪੀ.ਐਲ. 480 ਵਰਗੇ ਮਾੜੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਣਕ ਮੰਗਵਾਉਂਦੇ ਸੀ ਬਲਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਪੇਮੈਂਟ ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਰਾਂਗੇ, ਉਸ ਦਾ ਅੱਧਾ ਰੁਪਿਆ ਅਮਰੀਕਾ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਕਰੇਗਾ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਰੁਪਿਆ ਕਿੱਥੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਤਰਨਾਕ ਮੱਦ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੀ ਪੈਸਾ ਖਰਚਿਆ ਜਾਵੇ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰੀ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰੀ ਜੀ ਨੇ 'ਜੈ ਜਵਾਨ, ਜੈ ਕਿਸਾਨ' ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਪੋਹ ਮਾਘ ਦੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਵਿਚ ਸੱਪਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਰੀਆਂ ਤੇ ਚਲ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੀੜੇਮਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਜੋ ਕਿ ਖਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਦੀਆਂ ਸਪਰੇਆਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹ ਖੂਹੀਆਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਾਰੇ ਵੀ ਗਏ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨਾਜ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬ ਅਨਾਜ ਵਿਚ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਹੀ ਹੋਇਆ ਬਲਕਿ ਮੁਲਕ ਨੇ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਮਾਲੀਏ ਵਿਚ ਇਹ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

*2.10 ਵਜੇ
ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ

(ਇਸ *ਸਮੇਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਸਦਨ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲੀ।)

[ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ]

ਇਹ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਮਾਂਡ ਏਰੀਆ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਨਹਿਰਾਂ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਕਾਇਮ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਜੋ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਲਾਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਸਕੀਮ ਹੈ। ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਬਹੁਤੇ ਵਧੀਆ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਮੇਰੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਨੰਦਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਕੂਲ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਪੱਧਰ ਕਾਫੀ ਅੱਛਾ ਸੀ ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਪੱਧਰ ਨੀਵਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਇਹ ਜੋ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣੇ ਹਨ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਗੇ, ਇਹ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੁਵਕ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਨਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰੇਗੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਹੀ ਆਖਾਂਗੇ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਵੋ ਹੈ ਕਿ ਮੁਝੇ ਪਾਓਂ ਭੀ ਨਹੀਂ ਛੂਨੇ ਦੇਤੇ, ਖੁਦ ਹੈਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਮੇਂ ਬਸੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ।'

(**ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼** : ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਗਏ ਹੋ।)

ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦਾਨਾ ਤੌਰ ਤੇ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ੇਰੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਚੋਣ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਤਾਰੀਫ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਜਾਣੇ, ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਲਈ ਬੜਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ।)

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜਾ ਚੁਣਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸ਼ਰੇਅ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਰੇਅ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਰਾ ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਔਰ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ੇਰੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਥੱਲੇ ਇਹ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਤਨ ਤੇਰੇ ਲਈ ਜਿਊਂਦਾ ਹਾਂ, ਵਤਨ ਤੇਰੇ ਲਈ ਜਿਊਂਦਾ ਹਾਂ। ਵਤਨ ਤੇਰੇ ਲਈ ਮਰਦਾ ਹਾਂ, ਵਤਨ ਤੇਰੇ ਲਈ ਮਰਦਾ ਹਾਂ, ਤੇਰੀ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਪਲਿਆ ਹਾਂ, ਤੇਰੇ ਦਰ ਦਾ ਭਿਖਾਰੀ ਹਾਂ। ਰਾਜਪਾਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। 65 ਸੀਟਾਂ ਸਾਡੇ

ਮਾਲਵੇ ਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 40 ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਆਈ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਵੋਟ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ) : ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ, ਬਾਬੇ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨੀਲੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਵਾਲੇ ਪੀਲੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਰਿਆਇਤਾਂ ਵੰਡਣ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਡੇਰੇ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੜਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਮੈਂ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਰੀਰਾਂ ਸੁਣੀਆਂ। ਸੁਣ-ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਸੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕੁੰਡੀਆਂ ਲਾਈਆਂ। ਇਹ ਅਰਾਜਕਤਾ ਫੈਲਾਉਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਆਏਗੀ ਤਾਂ ਮੌਜ ਨਾਲ ਕੁੰਡੀਆਂ ਲਗਾਓ। ਇਹ ਤੋੜੀ ਵੀ ਕੱਢਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਰਾਜ ਆਉਣ ਦਿਓ, ਤੋੜੇ ਫਿਰ ਲਾ ਲਿਆ ਕਰੋ ਜੀ। ਇਹ ਭੁੱਕੀ ਵੀ ਵੰਡਦੇ ਰਹੇ। ਫਿਰ ਸਾਡਾ ਰਾਜ ਆਏਗਾ ਤਾਂ ਮੌਜਾਂ ਲੁਟਿਓ। ਕੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਧੀਆ ਸ਼ਾਸਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਇਹ ਅਰਾਜਕਤਾ ਦਾ ਰਾਜ ਦੇਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਕੈਬਨਿਟ ਬਣਾਈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਡੀਲਰਾਂ ਨੇ ਦੁਕਾਨਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਭਾਅ ਗਿਰ ਗਏ। ਕਾਰਾਂ ਤੋੜ ਕੇ ਪੈਸੇ ਕੱਢ ਕੇ ਲੁੱਟੇ ਗਏ। ਸਕੂਟਰ ਦੀਆਂ ਡਿੱਗੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸੇ ਕੱਢੇ ਗਏ, ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾਕੇ ਪਏ, ਕਤਲ ਹੋਏ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਪ੍ਰਗਤੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਗਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਨਅਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਧੁੱਗਾ : ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੀ ਇਕ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ ਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰ ਲਵੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦੇਵੇ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਵਿਚ ਵਿਚਾਲੇ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਟੋਕਾ ਟਾਕੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਬਾਕੀ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਕਹਿਣੀ ਹੈ, ਉਹ ਮੈਂ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਹਿ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

**Expunged as ordered by the Chair.

[ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ]

ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਹਤਰ ਕਰ ਦੇਣੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀਆਂ 2 ਮਿਸਾਲਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇਣੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਕਾਲ ਝਰਾਣੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ, ਨੰਬਰਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਝੂਠਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲੋਨੀ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਪਿੰਡ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਅੱਧਾ ਲੰਬੀ ਵਿਚ ਅਤੇ ਅੱਧਾ ਪੱਕਾ ਕਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟਵਾਰੀ ਇਕ ਗਲੀ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਥੋਂ ਦੇ ਚੌਂਕੀ ਇੰਚਾਰਜ ਨਾਲ, ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਉਹ ਹੋਰ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਲ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਆਗੂ ਇਹ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਗਲੀ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ। ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਰੋਕ ਦਿਓ। ਰਾਜ ਭਾਗ ਤਾਂ ਚੱਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਐਨਾ ਨਾ ਬਿਫਰ ਜਾਓ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਓ ਅਤੇ ਐਨੇ ਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ................

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਾਹਨੀ) : ** ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੁਆਇੰਟ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਉਦਾਹਰਣ ਮੈਂ ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ ਦੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਉਥੇ ਇਕ ਸਲਾਬਤਪੁਰਾ ਪਿੰਡ ਹੈ। ਉਥੇ ਇਕ ਗਰੀਬ ਦਲਿਤ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਤੇਲ ਦੇ ਕਾਰਡ ਇੱਕਠੇ ਕਰਕੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਖਰੀਦਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਤੇਲ ਫੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਰਾਤ ਤੋਂ ਥਾਣੇ ਬੰਦ ਹੈ ਜਦ ਕਿ 4 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਲ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਦਾ। ਅਗਲੀ ਗੱਲ...........

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਸਿੱਖਿਆ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੋਸ਼): ** ** ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਕੇ ਨਿਕੇ ਖਾਹਮਖਾਹ ਜਿਹੜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਤੇ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਰੀਤ ਹੈ, ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੇ ਠੀਕ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਗਲੀ ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ

**Expunged as orderd by the Chair.

ਕੰਧਾਂ ਤੇ ਪੋਸਟਰ ਲੱਗੇ ਸੀ ਕਿ ਚਾਰ ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਅਤੇ ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ-ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਆਇਆ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਕਿ ਇਹ 420 ਕੀ ਹੈ? ਇਹ 420 ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਜੱਟ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬਲਦ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਾ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਬਲਦ ਲੱਭ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ 125/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਕਰਾਉਂਗਾ। ਫਿਰ ਉਹ ਅੱਗੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਮਸਜਿਦ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਉਥੇ ਹੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੇਰਾ ਬਲਦ ਲੱਭ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਥੇ ਵੀ 125/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਚੜ੍ਹਾਊਂਗਾ। ਫਿਰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਮੰਦਰ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਉਥੇ ਵੀ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੇਰਾ ਬਲਦ ਲੱਭ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਏਥੇ ਵੀ 125/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਚੜ੍ਹਾਵਾਂਗਾ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਸਾਥੀ ਵੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੇਰਾ ਬਲਦ 200/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤ ਦਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਤੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਸੁੱਖੀ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰੀ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਬਲਦ ਦੇ ਸਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪੈ ਲੈਣ ਦੇ ਫਿਰ ਕਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ ਹੈ। ਸੋ, ਅੱਜ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਬਲਦ ਦੇ ਸਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਕਿਸ ਨੇ ਚਾਰ ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਅਤੇ ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਝੂਠਾ ਲਾਰਾ ਗਰੀਬਾਂ ਨਾਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਅੱਜ ਹੀ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਕਿ 30,000 ਰੁਪਏ ਸਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸੁਵਿਧਾ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ 80/- ਰੁਪਏ ਦਿਹਾੜੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਿੰਡ, ਕੋਈ ਕਸਬਾ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਦਿਸਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 80/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਿਹਾੜੀ ਹੋਵੇ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦਿਹਾੜੀ 100/- ਰੁਪਏ ਜਾਂ 125/- ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਬੰਦਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਾਰ ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਅਤੇ ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋੜਵੰਦ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗਾ। 80-80 ਰੁਪਏ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਦਿਹਾੜੀ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੂਬਾ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਤੀ ਫਿਕਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਫਿਗਰਜ਼ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਡੇ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਉਹ ਬੜੀ ਵਰਣਨਯੋਗ ਗੱਲ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਜਾਖੜ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਦੁਹਰਾ ਹੀ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਪਰ ਮੈਂ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਟਕਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ 50 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 15-16 ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਆਏ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੀ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਜੁਰਅੱਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ

[ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ]

ਅਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜਾਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਆਫਰੀਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਮਿਤੀ 12 ਜੁਲਾਈ, 2005 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਕੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਟਕਦੇ ਆ ਰਹੇ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ 15-16 ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਇਥੇ ਆਏ ਪਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ (ਵਿਘਨ) ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਜਿਹੜੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਹਰਿਆਣਾ ਔਰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਅਮੈਂਡ ਨਾ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਜਾਣ ਲਈ ਪੱਕੀ ਮੋਹਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ........

Mr. Speaker : The House stands ajourned till 10.00 A.M. on Thursday, the 22nd March, 2007.

*2.30 P.M.	(The Sabha then* adjourned till 10.00 A.M. on Thursday, the 22nd March, 2007)

9229/PVS—Govt. Press, U.T., Chd.

Published under the authority of the Punjab Vidhan Sabha and printed by the Controller, Printing & Stationery, U.T. Chd.

PUNJAB VIDHAN SABHA

DEBATES

Thursday, the 22nd March, 2007

Vol. I – No. 5

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

Punjab Vidhan Sabha Secretariat, Chandigarh

Price : Rs.________.

PUNJAB VIDHAN SABHA

Thursday, the 22nd March, 2007

The Vidhan Sabha met in the Punjab Vidhan Sabha Hall, Vidhan Bhavan, Sector-1, Chandigarh at 10.00 A.M. Mr. Speaker (Sardar Nirmal Singh Kahlon) in the Chair.

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

Mr. Speaker : Minister to lay the Papers.

Parliamentary Affairs, Medical Education and Research, Forests and Wild Life Preservation and Labour Minister (Shri Tikshan Sud) : Sir, I beg to lay on the Table :–

1. The Administration Report of PEPSU Road Transport Corporation for the year 2001-2002, as required under Section 35(3) of the Road Transport Corporation Act, 1950 ;

2. The statement showing the reasons for delay in laying the Annual Administrative Report of PEPSU Road Transport Corporation for the year 2005-2006 ;

3. The Annual Reports of the Punjab State Container and Warehousing Corporation Ltd. for the years 2004-2005 and 2005-2006, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956 ;

4. The Annual Accounts and Audit Report of the PEPSU Road Transport Corporation for the year 2004-2005, as required under Section 33(4) of the Road Transport Corporation Act, 1950 alongwith statement showing the reasons for delay in laying the above said Report, and

5. The Statement showing the reasons for delay in laying the Annual Accounts and Audit Report of the PEPSU Road Transport Corporation for the year 2005-2006.

RESUMPTION OF DISCUSSION ON GOVERNOR'S ADDRESS

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ 21 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਏ ਢਾਂਡਾ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਮਨ ਲਿਖਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤੇ ਮੁੜ ਬਹਿਸ ਆਰੰਭ ਹੋਵੇਗੀ :-

"ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ-

ਕਿ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਉਸ ਭਾਸ਼ਣ ਲਈ ਅਤਿ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 19 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿਚ ਦੇਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕੀਤੀ।"

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੰਟੀਨਿਊ ਕਰਨ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ (ਪੱਕਾ ਕਲਾਂ, ਐਸ.ਸੀ.) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਿ ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਰ, ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ 2-3 ਝੂਠੇ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਕਾਲਝਰਾਨੀ ਵਿਚ ਨੰਬਰਦਾਰ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਝੂਠਾ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਤੇ ਰੇਡ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾ ਧਮਕਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੱਲ੍ਹ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਸਬੰਧਤ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਮੈਂ ਨਰਸਿੰਘ ਕਲੋਨੀ ਵਿਚ ਰਾਜ ਕਰਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਗਲੀ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਦਿਆਂ ਬੜੀ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਗਲੀ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਥਾਂ ਗੁਆਂਢ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਗਵਾਂਢੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਲੀ ਕਿਉਂ ਰੋਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ। ਸਰਦਾਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਉੱਤੇ ਪਰਚਾ ਹੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਲਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੁਖਬੀਰ ਕੌਰ ਤੇ ਵੀ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੀ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ? ਇਕ ਹੋਰ ਸਰਦਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਸਰਦਾਰ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਸਰਦਾਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਤੇ ਵੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 28 ਦਰਜ ਕੀਤੀ

ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸੈਕਸ਼ਨ 447, 427, 511, 148 ਅਤੇ 149 ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਭਾਗ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਹ ਸੋਚਣ ਕਿ ਹੁਣ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਰਗੜਾ ਲਾਈਏ ਅਤੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਬਣਾਈਏ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਖਬਰਾਂ ਛਪ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਥੱਲੇ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਉੱਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਵਾ ਦਿਉ। ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਦਿਆਂ ਬੜਾ ਦੁਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਦੇ ਇਕ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਭੁੱਚੋ ਮੰਡੀ, ਰਾਮਪੁਰਾ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਗਤਾ ਵਿਚ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਵਿਗਾੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਅੱਗੇ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਿਥੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰੇੜਕਾ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਸਾਡੇ ਅਕਾਲੀ ਵੀਰਾਂ ਨੇ ਬੜੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਐਜੀਟੇਸ਼ਨਜ਼ ਲੜੀਆਂ, ਬੜੇ ਲੋਕ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜੇ, ਬੜੇ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮਸਲਾ ਬਿਲ ਲਿਆਕੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਤੋਂ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੀ.ਟੀ. ਕਾਟਨ ਬੀਜਣ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਕਾਟਨ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਨ ਸੁੰਡੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਖਰਚਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੁੜਦਾ ਸੀ, 30-30, 35-35 ਵੇਰ ਸਪਰੇਅ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਝਾੜ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਖਰਚਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬੀ.ਟੀ. ਕਾਟਨ ਦੇ ਬੀਜ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨ ਚੋਰੀ ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ ਬੀਜ ਲਿਆ ਕੇ ਬੀਜਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਪਿਛਲੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਰਮੇਂ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਫਸਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਕਰੀਬਨ 40-40 ਮਣ ਨਰਮਾ ਇਕ ਕਿੱਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਹੜਾ ਕਿਸਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹਟ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬੀ.ਟੀ. ਕਾਟਨ ਦੇ ਬੀਜ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ

[ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ]

ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਹਿਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਕ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਜਿਹੜਾ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਹੋਇਆ, ਮੈਂ ਉਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਛੇ ਜਦੋਂ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਕੰਪੇਨ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਥੇ ਕੋਈ ਇਕੱਠ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਇਹ ਇਕੱਠ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਹਰੇਕ ਸੱਥ ਵਿਚੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਲੋਕ ਤਾਂ ਖਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਤੇ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਲਿਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਸ਼ਾਖ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਦੋ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਇਕੱਠ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਖਾਲਿਆਂ ਦੀ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 30-35 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਟੁੱਟੇ ਸਨ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੀ-ਕੰਸਟਰੱਕਸ਼ਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਬਾਰਾ ਢਾਹ ਕੇ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਅੱਛਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ :-

"ਜਿਸ ਖੇਤ ਸੇ ਦਹਕਾਂ ਕੋ ਅਯਸਰ ਨਾ ਹੋ ਰੋਜ਼ੀ
ਉਸ ਖੇਤ ਕੇ ਹਰ ਮੋਸ਼ਾ ਏ ਗੰਦਮ ਕੋ ਜਲਾ ਦੋ"

ਇਸ ਵਰਨਣ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜਿਸ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਹੱਥ ਪੱਲੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਂਦਾ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬੀ.ਟੀ. ਕਾਟਨ ਦੇ ਬੀਜ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਖਾਲੇ ਪੱਕੇ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਹਿਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਵੇਰ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਜੀਬ ਵਰਤਾਰਾ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੈਬਨਿਟ ਰੈਂਕ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਸਸਤਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੂੰਗਫਲੀ ਦੇ ਭਾਅ ਤੋਂ ਵੀ ਸਸਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਟੇਟ ਮਨਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਕੋਈ ਡਿਪਟੀ ਮਨਿਸਟਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸਭ ਨੂੰ ਹੀ ਕੈਬਨਿਟ ਮਨਿਸਟਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਰੁੱਸ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਕੈਬਨਿਟ ਮਨਿਸਟਰ ਦਾ ਰੈਂਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਲਗਾਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਰੈਂਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਗਾਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਰੈਂਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਰੈਂਕ ਇੰਨਾ ਸਸਤਾ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਜਿਹੜੀ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਜਿਸ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਮੈਂ ਉਹ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ

ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਹ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਮੈਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫਖਰ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਮੇਰੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਦਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ 13ਵਾਂ ਨੰਬਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਉਚਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੂਫੀ ਸੰਤ ਫਕੀਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ, ਮੈਨੂੰ ਫ਼ਖ਼ਰ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਉਹ ਜ਼ੁਬਾਨ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ। ਪਰ ਮੈਂ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਬਣਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਮਾਤਰੀ ਜ਼ਬਾਨ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਇਗਨੋਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵੱਲ ਬਣਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਨ 1966 ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਬਾਰ ਬਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋਈਆਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਔਰ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਕੋਈ ਅਫ਼ਸਰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰੇਗਾ, ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਮੈਂ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਪਾਸੇ ਸਾਰਥਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਿਖਾਈ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਕੱਢਿਆ ਹੋਇਆ ਤੱਤ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਜਿਹੜੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਮਾਦਰੇ ਜ਼ਬਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸ੍ਰੀ ਰਸੂਲ ਹਮਜ਼ਾਤੋਬ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਸ਼ਾਇਰ ਤੇ ਲਿਖਾਰੀ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ "ਮੇਰਾ ਦਾਗਿਜ਼ਸਤਾਨ" ਬੜੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਗਰ ਕਿਸੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹ ਕੱਢਣੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿ ਜਾ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਤਰੀ ਜ਼ਬਾਨ ਭੁੱਲ ਜਾਵੇਂ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਸਮਰੱਥ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਸਿਰਫ 26 ਵਰਡਜ਼ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਲਗਾ-ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਰਨਮਾਲਾ ਦੇ 35 ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ 12 ਲਗਾ-ਮਾਤਰਾ ਹਨ। ਮੈਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵੀ ਦੇਖੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਉਚਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ, ਸਾਡੀ ਜ਼ਬਾਨ ਵਿਚ ਹਰ ਉਚਾਰਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਦੀ ਅਮੀਰੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਦੀ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਕਿੰਨੀ ਹੈ? ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆ ਗਈ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਵਾਈਂਡ ਅੱਪ ਕਰੋ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਕ ਰਸ਼ੀਅਨ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਜਰਮਨ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਵਰਤ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਰਮਨ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ ਫਿਰ ਜਰਮਨ ਫੌਜ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਕਰ ਲਵੇ। ਉਸਨੇ ਕਈ ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀਆਂ ਚੌੜੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭੇਜੀਆਂ ਤੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭੇਜਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਕਿ ਅੱਜ ਮੈਂ ਕੰਮ ਮੁਕਾ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਆਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਤੂੰ ਅੱਜ ਦੀ ਰਾਤ ਸੌਣਾ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂ ਸੌਣਾ ਨਹੀਂ? ਕਿਉਂਕਿ ਤੂੰ ਜਰਮਨ ਤੋਂ ਗੁਪਤ ਭੇਦ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈਂ। ਜੇ ਤੂੰ ਸੌਂ ਗਿਆ ਤੇ ਤੈਨੂੰ ਸੁਪਨੇ ਆਉਣਗੇ ਤੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਤੂੰ ਜਰਮਨ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣੀ, ਤੂੰ ਰਸ਼ੀਅਨ ਵਿਚ ਹੀ ਬੁੜਬੁੜਾਵੇਂਗਾ ਤੇ ਫੜਿਆ ਜਾਵੇਂਗਾ। ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਅਵਚੇਤਨ ਦਿਮਾਗ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸਿੱਖੀ ਹੋਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਮਾਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਬੋਲਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਮ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰੀ ਲੋਕ ਪਾਗਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡਾ ਘਰ ਕਿੱਥੇ ਹੈ। ਉਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸਾਡਾ ਮਾਂ ਪਿਓ ਕੌਣ ਹੈ, ਉਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡਾ ਤਾਇਆ, ਚਾਚਾ ਕੌਣ ਹੈ ਪਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਬੁੜਬੁੜਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮਾਤਰੀ ਜ਼ਬਾਨ ਵਿਚ ਹੀ ਬੁੜਬੁੜਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਗਹਿਰਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ ਪਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਮਾਤਰੀ ਜ਼ਬਾਨ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ ਔਰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਬਣਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕਦੀ ਵੀ ਇਸ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਜ਼ਿਰਾਅਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮੱਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿੰਨੇ ਲੋਕ ਜ਼ਿਰਾਅਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਜਰੂਸਲਮ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦਾ ਉਥੇ ਮੁੱਢ ਬੱਝਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਮੁੱਢ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬੱਝਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉਚੀ ਥਾਂ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੇ ਕਿਲੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਹਨ। ਸਾਡਾ ਇੱਕ ਲਹਿਲਹਾਉਂਦਾ ਹਰਿਆ ਭਰਿਆ ਸੂਬਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਬੜੀਆਂ ਸੋਹਣੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੈਰ-ਸਪਾਟੇ ਬਾਰੇ ਇਸ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਸਪੀਚ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਜਾਂ ਜਿਸ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਹ ਮਹਿਕਮਾ ਹੈ,

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪੂਰੇ ਫਾਇਦੇ ਉਠਾਏ ਜਾਣ।

ਇੱਕ ਪੈਰ੍ਹੇ ਵਿਚ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲਟਕਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਵੀਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦੇ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ, ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਇਹ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਸੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਵਿਚ ਵੀ ਚੌਧਰੀ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੌਟਾਲਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹੱਲ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਪਰ ਕਦੇ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਉਂਜ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਵਾਸਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਯਾਦ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਪੁਰਾਣੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੈਂਟਰ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨਾਲ, ਸਬੰਧਤ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਜਾਂ ਸਾਡੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਾਰੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਪਰ ਇਹ ਜਮ੍ਹਾਂ ਖਰਚੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਢੁਕਵੇਂ ਕਦਮ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਸ ਪਾਸੇ ਪੁੱਟਣ ਦੇ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਖੜਾ ਡੈਮ ਚਾਲੂ ਹੋਏ ਨੂੰ ਬੜੇ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਕਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਆਵੇ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਰਾਂਟ ਅਸੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਆਵੇ, ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮਸਲੇ ਕਦੇ ਉਠਾਏ ਨਹੀਂ ਗਏ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਗਵਾਂਢੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਚਲੋ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਵਾਂਗਾ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸਾਡੀ ਪਿਛਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦਾ ਬੜਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਧੀਆ ਆਬਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਅਖਤਿਆਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਕਰਿੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਗਰੁੱਪ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਜਿਹੜੇ ਗਰੁੱਪ ਇਕੱਠੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਸੂਬੇ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਸਿਰਫ ਅਮੀਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਲੀ-ਇਕੱਲੀ ਦੁਕਾਨ ਕਰਕੇ ਵੇਚੋਗੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਸਾਡੀ ਉਹ

[ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ]

ਗੱਲ ਮੰਨੀ ਨਹੀਂ ਗਈ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਬਣੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਇਕੱਲੀ-ਇਕੱਲੀ ਦੁਕਾਨ ਆਕਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਿਓ ਕਿਤੇ ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਅਮੀਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਾਲਿਸੀ ਨਾ ਬਣਾ ਦੇਣਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਟੀਨਿਊ ਰੱਖੋ।....

ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ : ਪੌਂਟੀ ਚੱਢੇ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਾਂ ਹੀ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ, ਆਪਾਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਚੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਹਨ, ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬੜਾ ਉਲਟਾ ਪੁਲਟਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿੰਨੇ ਸਾਰੇ ਮਹਿਕਮੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ, ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀਆਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਪੁੱਡਾ (Punjab Urban Development Authority) ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਬੋਰਡ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਟਰਸਟ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਾਸਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਫਿਰ ਕੰਟਰੀ ਐਂਡ ਟਾਊਨ ਪਲੈਨਿੰਗ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਨੇ ਸਾਰੇ ਮਹਿਕਮੇ ਇਕੱਠੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਾਸਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਬੋਝ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਤੇ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਮਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਬਚਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਾਲਮੇਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਮਹਿਕਮਾ ਸੜਕ ਪੁੱਟ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਦੂਜਾ ਪੁੱਟਣ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਮਿੰਟ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰ ਕੁਝ ਸੋਚੇ। ਕੁਝ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸੀਵਰੇਜ ਸਿਸਟਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੀ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰੀ ਪੁੱਡਾ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਅਨਬਿਲਟ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਵੀਹ-ਵੀਹ ਜਾਂ ਤੀਹ-ਤੀਹ ਸਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਤੰਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਘਰ ਬਣਾਉਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੋ, ਇਹ ਮਹਿਕਮਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੌਂ ਨਾ ਜਾਇਆ ਕਰੇ। ਜੇਕਰ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਫ਼ਾ 4 ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਹੀ ਬਾਅਦ ਦਫ਼ਾ 6 ਜਾਂ 17 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਇਆ ਕਰੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਸਮਾਪਤ ਕਰੋ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਠੀਕ ਹੈ ਜੀ। ਅੱਗੇ ਮੈਂ ਖ਼ੁਰਾਕ ਤੇ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੀ ਕੁਦਰਤ ਕਹਿਰਵਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਕੋਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਵੀ ਗੜ੍ਹੇ ਪੈ ਕੇ ਹਟੇ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਪਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੰਜ ਸਾਲ ਸਰਕਾਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਪੰਜੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਦਸ ਫਸਲਾਂ ਬੜੇ ਆਰਾਮ ਦੇ ਨਾਲ ਚੁੱਕੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ (ਵਿਘਨ) ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਝੋਨਾ ਸੀ ਉਹ ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਰੁਲਦਾ ਫਿਰਿਆ ਹੈ, ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਜਾਮ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਲੋਕੀਂ ਨਾਅਰੇ ਮਾਰਦੇ ਸਨ। ਸੋ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਚੁੱਕਣ ਵੱਲ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਹਤ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਵਿਚ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਛੱਡੋ, ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਆ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਸਾਡਾ ਡਾਕਟਰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਸ਼ੂ ਪ੍ਰਾਲਣ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਭੂੰਦੜ ਪਿੰਡ ਵਿਖੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਥੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਛੱਡੋ ਯਾਨੀ ਕਿ ਅੱਜ ਕਲਾਸ ਫੋਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਟੀਕੇ ਲਗਵਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। (ਵਿਘਨ)। ਸੋ, ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪਹਿਲ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਮੁੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਤੇ ਪਹਿਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬਜਟ ਦੇ ਵਿਚ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਢਾਂਚਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਾਬ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਮੈਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੰਮੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣੀ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਚਾ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਲਾਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼ਗਨ ਦੇ ਦਿਆਂਗੇ, ਅਸੀਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿਆਂਗੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਖੈਰ ਪਾ ਦਿਆਂਗੇ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕੌਲਾ ਫੜਕੇ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਨਾ ਬਣਨ, ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਉਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬਣਨ। ਸੋ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ

[ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ]

ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਚਾ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅੱਜ ਤਾਂ ਹਾਲਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ

"ਇਤਨਾ ਟੂਟਾ ਹੂੰ ਕਿ ਛੂਹਨੇ ਸੇ ਭੀ ਬਿਖਰ ਜਾਉਂਗਾ,
ਅਬ ਅਗਰ ਔਰ ਦੁਆ ਦੇਂਗੇ ਤੋ ਮਰ ਜਾਉਂਗਾ।" (ਥੰਪਿੰਗ)

ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਮਹਿਲਾ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੈ? ਕੰਨਿਆ ਜਾਗਰਤੀ ਜੋਤੀ ਸਕੀਮ ਸੈਂਟਰਲ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੀ ਹੈ। ਕਿਸ਼ੋਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਯੋਜਨਾ ਸੈਂਟਰ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੀ ਹੈ, ਸਵਯਮ ਸਿਧਾ ਇਹ ਵੀ ਸੈਂਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ, ਬਾਲਿਕਾ ਸਮਰਿਧੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਵੀ ਸੈਂਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਵਾਈਂਡ ਅੱਪ ਕਰੋ ਪਲੀਜ਼।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਆਪਣਾ ਕੀ ਹੈ, ਆਪਣਾ ਜਿਹੜਾ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਲਾਈ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਉਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਪੜਾ ਸਰਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਆਪਾਂ ਇਹ ਉਲਟਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੱਪੜਾ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੇਵੇਗੀ ਪਰ 10% ਮੁਨਾਫਾ ਲੈ ਕੇ ਦੇਵੇਗੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗਰੀਬ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਸਿਲਾਈ ਸਿੱਖਣ ਵਾਸਤੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਲਾਈ ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਫਰੀ ਕੱਪੜਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਉਹ ਫਰੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ।)

ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਕਿਰਤ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ... ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਠੋਸ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਸਪੀਚ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈਆਂ। ਮੇਰਾ ਸੁਝਾਅ ਹੈ ਕਿ ਵੈਸੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਕਿੱਤਾਕਾਰੀ ਕੋਰਸ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਮੈਕਾਲੇ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜਿਹੜੀ ਤੁਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਵਰਚੂਅਲੀ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਸਟੱਡੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਜੁਗਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਮਾਪਤ ਕਰੋ। ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਟਾਈਮ ਦੇਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਸਮਾਪਤ ਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਲਾਸਟ ਹੈ ਜੀ। ਵੈਸੇ ਸਾਡਾ ਕਾਫੀ ਟਾਈਮ ਹੈ, ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਾਡਾ ਟਾਈਮ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਟਾਈਮ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਸਵਾਲ ਵੀ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਡੀ.ਟੀ.ਓ. ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਜਿਹੜੇ ਹਨ ਉਹ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇ ਮਹਾਂਕੇਂਦਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ ਏਜੰਟ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰਾਉਣਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਫੀਸ ਦਿਓ। ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁੰਡੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੁਸੀਂ ਅੰਦਰ ਵੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਇਕ ਬੜੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੀਏ 7-7, 8-8 ਲੋਕ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸੜਕ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੜਕਾਂ ਉਹੀ ਹਨ, ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਪੀਡਾਂ ਵਾਹਨਾ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਧ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵੱਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਉਸਾਰੂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਸਾਰਾਂਸ਼ ਜੋ ਹੈ ਉਸ ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗਾ। ਸ਼ਾਂਤੀ, ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵਾਸਤੇ ਸਾਰਾਂਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸਤੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲ ਮਿੱਤਰਤਾ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਹੱਥ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹੋ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਇਸ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਵਲਗਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਈਏ। ਗੁਰੂਆਂ, ਪੀਰਾਂ ਤੇ ਸੂਫੀਆਂ ਦੀ ਸਰਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਕਾਮਨਾ ਕਰੀਏ।

ਧੂਪ ਮੈਂ ਨਿਕਲੋ, ਘਾਟੀਓਂ ਮੇਂ ਨਹਾ ਕਰ ਦੇਖੋ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿਆ ਹੈ ਕਿਤਾਬੋਂ ਕੋ ਹਟਾ ਕਰ ਦੇਖੋ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ -

ਹਮ ਵਫ਼ਾ ਲਿਖਤੇ ਗਏ, ਵੁਹ ਜਫ਼ਾ ਪੜ੍ਹਤੇ ਗਏ
ਏਕ ਨੁਕਤੇ ਨੇ ਮਹਿਰਮ ਕੋ ਮੁਜ਼ਰਮ ਬਨਾ ਦਿਆ।

ਆਖਿਰ ਤੇ ਖ਼ਤਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ -

ਦਰਦ ਕੇ ਫੂਲ ਭੀ ਖਿਲਤੇ ਹੈਂ ਬਿਖਰ ਜਾਤੇ ਹੈਂ
ਜਖ਼ਮ ਕੈਸੇ ਭੀ ਹੋਂ ਕੁਛ ਰੋਜ਼ ਮੇਂ ਭਰ ਜਾਤੇ ਹੈਂ।

ਧੰਨਵਾਦ।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਾਹਨੀ) : ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ (ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, 19 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਜੋ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਦਨ ਦੇ ਵਿਚ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਵਾਸਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਫਰਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫਤਵਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ, 2007 ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ 76 ਫੀਸਦੀ ਮਤਦਾਨ ਹੋਇਆ। ਜਦ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 55-57 ਸਾਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਤਦਾਨ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਔਰ ਮੈਂ ਗੱਲ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਲੋਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਬੜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਿਕੱਸ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਰਦਾਰ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੰਨੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵਿਚ ਜੋ ਇਹ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਇੰਨਾ ਫਤਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਨਾ ਆਈ ਹੋਵੇ, (ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਹਾਸਾ) ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਵਾਰੀ ਆਈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਬੋਲ ਲੈਣਾ, ਨਵੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ (ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਲੇਕਿਨ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਸੱਤਾ ਬਦਲਾਉਣ ਲਈ ਵੋਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, This is a vote for change. ਔਰ ਗੱਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੈਂਚਾਂ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਂਚਾਂ ਤੇ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ (ਥੰਪਿੰਗ) ਇਹ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਇਕ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਆਪਣੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੋਚ ਨਹੀਂ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਨਹੀਂ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਦੀ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ ਰਾਜਸੀ ਪ੍ਰਭੂਆਂ ਕੋਲੋਂ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਕੰਮ ਕਰਾਉਣ ਔਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੱਲ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੁੱਲ ਕੇ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਕਾਲ ਚਲਾਇਆ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ

** Expunged as ordered by the Chair.

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੱਤਾ ਖੁਸੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਅੱਜ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਆ ਗਏ ਹਨ।

(ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਕੁਝ ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਅਸੀਂ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਹਾਲ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹਾਂ।)

ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਹੀ ਆਏ ਹੋ, ਹੋਰ ਕਿੱਥੇ ਹੋ? ਹੋਰ ਖਬਰੇ ਕਿੱਥੇ-ਕਿੱਥੇ ਜਾਣਾ ਹੈ? (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿਬ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ) ਲੇਕਿਨ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜਸੀ ਢੰਗ ਨਾਲੋਂ, ਜਿਹੜੇ ਢੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਰਾਜ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਬਦਲਾਓ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਬਦਲਣ ਦੇ ਵਿਚ paradigm ਸ਼ਿਫਟ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਲੋਕ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗਵਰਨੈਂਸ ਦਾ ਸਥਾਈ ਅਤੇ ਸਬਸਟਾਂਸ਼ੀਅਲ ਚੇਂਜ ਹੋਵੇ। ਲੋਕ ਇਹ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਨਤਾ ਨੇ ਜੋ ਫਤਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਇਸ ਫਤਵੇ ਤੇ ਅਸੀਂ ਕੰਮ ਕਰਾਂਗੇ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਫਤਵੇ ਨੂੰ ਰੀਡਿਫਾਈਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਘੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਔਰ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜਿਹੜਾ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਘੜਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅੱਜ ਇਸ ਆਜ਼ਾਦ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਚ ਲੋਕ ਇਹ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੰਗਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਦੱਸਾਂਗੇ ਕਿ ਰਾਜ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਰਾਜ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦਾ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਭੁੱਲ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਆਪਣੀ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਸੂਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸਰਕਾਰ ਔਰ ਜਨਤਾ ਦਾ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਰਾਬਤਾ ਅੱਜ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜਿਹੜਾ ਰਾਬਤਾ ਸੀ ਟੁੱਟ ਚੁਕਿਆ ਸੀ ਔਰ ਰਾਬਤਾ ਟੁੱਟ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਵਧਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਔਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦੀ ਗਈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਅੱਖੋਂ ਪਰੋਖੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਔਰ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਧਿਆ। ਇਹ ਕਹਿਣਗੇ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ? ਇਹ ਜਦ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਜਿੱਤ ਕੇ 2002 ਵਿਚ ਆਏ ਸੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖਤਮ ਕਰਾਂਗੇ ਪਰ ਬੜੇ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਥਾਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ, ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਬਣਦੀ ਸੀ, ਉਥੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੇ ਲੁੱਟ ਖਸੁੱਟ ਕੀਤੀ ਔਰ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਿਆ। ਇਹ

[ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ]

ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਨੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ 3 ਲੇਅਰਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਬਿਊਰੋਕਰੇਸੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਡਿਫਾਈਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਬਿਊਰੋਕਰੇਸੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੀ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪੁੱਛ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਐਮ.ਐਲ.ਏਜ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਪੁੱਛ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀ ਹੀ ਕੋਈ ਪੁੱਛ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਹੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਤੇ ਤੇਲ ਪਾ ਪਾ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾੜਿਆ ਔਰ ਉਹ ਵੀ ਕਿੱਥੇ ਪਟਿਆਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵਰਕਰ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸਾੜਿਆ ਕਿਸੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਵਰਕਰ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸਾੜਿਆ ਸਗੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾੜਿਆ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ। ਅਜਿਹਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਕਿਸੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ ਗਈ। ਮੈਂ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਰਾਬਤਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਇਹ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਨਵਾਂ ਰੋਲ ਹੈ ਉਹ ਡਿਫਾਈਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਚੁਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੇਵਾ ਲਈ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸਖਤ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਰਿਲੇਸ਼ਨਸ਼ਿਪਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਡਿਫਾਈਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਔਰ ਇਹ ਅਸੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡਿਲੀਵਰੀ ਸਿਸਟਮ ਜਿਹੜਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਾਉਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਦਾ ਡਿਲੀਵਰੀ ਸਿਸਟਮ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕੰਮ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ ਤੇ ਇੰਪਰੂਵ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਤਨੇ ਪੈਸੇ ਖਰਚਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਡਿਲੀਵਰੀ ਸਿਸਟਮ, ਹਸਪਤਾਲ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਜ਼ ਦਾ ਡਿਲੀਵਰੀ ਸਿਸਟਮ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਡਿਲੀਵਰੀ ਸਿਸਟਮ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਤੋਂ ਚਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ 57-58 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਦਾ ਰਾਜ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤਾਕਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਔਰ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਕੋਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਵਾੜਾਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਰਾਜਾਸ਼ਾਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹ ਰਜਵਾੜਾਸ਼ਾਹੀ ਅਤੇ ਰਾਜਾਸ਼ਾਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਭੈਣਾਂ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀ ਬੈਠੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੇ

ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕਾਹਦੇ ਵਾਸਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ? ਇਸ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕਿ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਤੋੜੀਆਂ ਜਾਣ ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਚਾਹੇ ਰਜਵਾੜਾਸ਼ਾਹੀ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਹੋਣ। ਉਹ ਸਿਸਟਮ ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਮੱਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਥੇ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇਕ ਭਾਸ਼ਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਇਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਇਕ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੁਨੇਹਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਰਾਜ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਕਿਸੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਚਹੇਤਿਆਂ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ, ਨਾ ਐਮ.ਐਲ.ਏਜ਼ ਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਨਿਸਟਰਾਂ ਦੀ ਸੁਣੀ ਗਈ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੋਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਜੜ੍ਹਾਂ ਜਮਾ ਗਈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਇਕ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿਆਂਗੇ ਜਿਹੜੀ ਕੌਮੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਸੁਧਾਰ ਵਾਸਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਜਨਤਾ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਵਚਨਬੱਧ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉੱਡ ਗਈਆਂ। ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਇਥੇ ਬਣ ਗਏ ਜਿਹੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਬਣੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਉਧਾਲੇ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਕਦੀ ਸੁਣਦੇ ਸਾਂ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਚੁੱਕੇ ਗਏ? ਕਦੀ ਸੁਣਦੇ ਸਾਂ ਕਿ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕਦੀ ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਚੁੱਕੇ ਗਏ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਬੱਚੇ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

** Expunged as ordered by the Chair.

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰਾ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਬੈਠਣ। ਹਾਲੇ ਤਾਂ ਬਹਿਸ ਚੱਲ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੋਲਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆਵੇਗੀ, ਇਹ ਵੀ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਆਖ ਲੈਣ। ਐਨੀ ਛੇਤੀ ਇਹ ਕਿਉਂ ਘਬਰਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕੱਚੇ ਚਿੱਠੇ ਫੋਲਣੇ ਹਨ। ਖਹਿਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡੀ ਵਾਰੀ ਆਵੇਗੀ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲਣਾ। ਸੋ, ਮੈਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਹੋਏ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦੇ ਬੱਚੇ, ਜੇ ਸਾਡੀਆਂ ਕਾਲਜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ, ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ, ਕਾਂਗਰਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਇਥੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਰਾਜ ਖੋਹਿਆ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਲਈ ਹੋਏਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਕੱਲਾ ਇਥੇ ਹੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਮੁਕਦਾ ਤੁਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਅਖਬਾਰ ਦੇਖ ਲਓ, ਚਾਹੇ ਅਜੀਤ, ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਅਤੇ ਚਾਹੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼, ਕੋਈ ਅਖਬਾਰ ਦੇਖ ਲਓ ਜਾਂ ਟੀ.ਵੀ. ਦੇਖ ਲਓ, ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਕ ਸੁਰਖੀ ਲੱਗੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਡਕੈਤੀ ਹੋ ਗਈ, ਅੱਜ ਫਲਾਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਫਲਾਣਾ ਬੈਂਕ ਲੁਟਿਆ ਗਿਆ, ਕਿਉਂ ਲੁਟਿਆ ਗਿਆ? ਇਹ ਕੀ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਇਹ ਕਿੱਧਰ ਸਨ? ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜਨਤਾ ਨੇ ਫਤਵਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਭਾਗ ਖੋਹਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਅਮਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਔਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਵਧੀਆ ਸੁਨੇਹੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਘਬਰਾ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਤਾਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਘਬਰਾ ਗਏ ਹਨ। ਜਨਤਾ ਨੇ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਾਖੰਡਾਂ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੇ, ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੇ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਬਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਲੋਕ ਅੱਜ ਗੁਮਰਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਇਕ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਜਿਹੜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਡੱਬੀ ਲੱਗਿਆ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਪੱਟੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਵੀ ਉਹ ਦੇਖੀ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਦੇਖੀ, ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦੇਖੀ ਹੈ। ਆਪਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਉਥੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪੂੰਜੀਨਿਵੇਸ਼। ਮੇਰੀ ਵੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋਈ ਕਿ ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਕ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਪੂੰਜੀਨਿਵੇਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਹੀ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ। ਲਓ ਜੀ, ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਪਟਿਆਲੇ ਗਿਆ, ਮੈਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਗਿਆ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਗਿਆ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਤੇ

ਦੇਖ ਤਾਂ ਲਵਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਪੂੰਜੀਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਦਿਨੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਲੱਭਿਆ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਟਾਰਚ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਟਾਰਚ ਮਾਰ ਕੇ ਦੇਖ ਲਵਾਂ ਕਿ ਕਿਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿਸ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਤਾਂ ਇਹ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਔਰ ਸਵੇਰੇ ਲੇਟ ਉਠਦੇ ਸਨ, ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਟਾਰਚ ਨਾਲ ਵੀ ਕਿਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦਾ ਟੈਕਸ, ਖ਼ੂਨ ਪਸੀਨੇ ਦਾ ਟੈਕਸ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਪੈਸਾ ਸੀ, ਉਸ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਝੂਠੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਹੀ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਇਥੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਫੱਟੀਆਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ 31 ਦਸੰਬਰ, 2006 ਤੱਕ 20 ਲੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਮੁੰਡੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਵੋਟਾਂ ਲੈਣ ਗਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਹੀ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ 20 ਲੱਖ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਿੱਥੇ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਸ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਖੰਡਾਂ ਨਾਲ, ਝੂਠੇ ਪ੍ਰਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਗੁਮਰਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੱਜ ਜਨਤਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪਰਫਾਰਮ ਕਰੇ, ਕੰਮ ਕਰੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਵੇ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹੀ ਰਾਹ ਪਾ ਦੇਵਾਂਗੇ ਜਿਸ ਰਾਹ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ (ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਪਾਇਆ ਹੈ। Perform or perish, this is the message. ਇਹ ਉਹ ਮੈਸੇਜ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਔਰ ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਰਵਾਇਆ ਉਸ ਦੇ ਅੱਜ ਇਹ ਸਿੱਟੇ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਨ ਔਰ ਭੁਗਤਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਜਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੌਜਾਂ ਦਾ ਇਹ ਜਵਾਬ ਦੇਣਗੇ। ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਜਨਤਾ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਜਵਾਬ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਤਾ ਕਿਉਂ ਘਬਰਾਉਂਦੇ ਹੋ? ਜੇਕਰ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਦੇਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦਾ ਖ਼ੂਨ-ਪਸੀਨੇ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਪੈਸਾ, ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਐਸ਼ੋ-ਅਰਾਮ ਵਾਸਤੇ ਖਰਚਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਜਵਾਬ ਮੰਗਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਘਬਰਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ, ਤੁਸੀਂ ਜਵਾਬ ਦਿਉ। ਧਰਨਿਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਣਨੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਗੱਲ ਬਣਨੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤਾ, ਇਥੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ, ਇਕ ਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦਾ ਫਤਵਾ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਦਾ ਅਸੀਂ

[ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ]

ਫਤਵਾ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਝਾਤ ਮਾਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ, ਆਪਣੀ ਸਵੈ-ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਹੀ ਰੋਕਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਾਸਤੇ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਕੱਲ੍ਹ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹੋਈ, ਜੋ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਥੇ ਕੀਤਾ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਦੀ ਹੀਣਤਾ ਕੀਤੀ, ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿੰਦਣ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਰਿਜੈਕਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਹੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਖਬਰ ਛਪੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਇਕ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬੀਬੀ ਜੀ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ..

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : (ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ) ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿਚ ਹੋ? (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਹਾਸਾ)।

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਅਸੀਂ ਬਿਲਕੁਲ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿਚ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਹਮਦਰਦੀ ਸਾਡੀ ਭੈਣ ਨਾਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਪੂਰੀ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) (ਸ਼ੋਰ) (ਵਿਘਨ) ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਆਖੀ ਹੈ ਇਹ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਹੈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੋਵੇ। ਤੁਸੀਂ ਦਿਲ ਵਿਚ ਜਿਗਰਾ ਰੱਖੋ। ਇਹ ਮੈਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਸੁਨੇਹਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਇਹ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਜਨਤਾ ਦੇ ਦੁਖ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣੀ, ਜਨਤਾ ਦੀ ਦੁਖਦੀ ਰਗ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਟਕਾਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ, ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ

** Expunged as ordered by the Chair.

ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੋ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਬਾਦਲ ਜੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਆਈ ਸਰਕਾਰ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰੇਗੀ। ਜਨਤਾ ਦਾ ਭਲਾ ਵੀ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਭਾਵ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਲੋਟੂ-ਟੋਲੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਲੋਟੂ-ਟੋਲੇ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ.. ਅਸੀਂ ਜੋ 1997 ਵਿਚ ਵਾਇਦੇ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ ਸਨ ਔਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਅਸੀਂ ਵਾਇਦੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਪੂਰੇ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਹਿ ਦਿਓ ਕੁਝ ਅਤੇ ਕਰੋ ਕੁਝ। ਸਤਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਭ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਓ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਤੋਂ ਉਤਰ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫਤਵਾ ਸਾਡੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਰਾਜਕਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਿਸ ਢੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਰਾਜਕਾਲ ਚਲਾਇਆ, ਉਸਦੇ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਬੜੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ, ਬੜੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਇਹ ਗਏ ਹਨ, ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਇਹ ਗਏ ਹਨ, ਲੇਕਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਾਡੇ ਤੇ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕੱਲੀ-ਇਕੱਲੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਹਰ ਸਹੂਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਆਂਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਂਗੇ।

ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਆਪਾਂ ਨੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਫੇਰ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦੇਣਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵੇਲਾਈਜ਼ਡ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ-ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਅਤੇ ਸਕਿਉਰਟੀ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਰੀ

** Expunged as ordered by the Chair.

[ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ]

ਜ਼ਿੰਮੇਂਵਾਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜਕਾਲ ਦੌਰ੍ਹਾਨ ਜੋ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਹਾਲ ਹੋਇਆ, ਸਵਾਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਰਾਜਸੀਕਰਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਵਾਏ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰਵਾਉਣ ਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੇ, ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਹਾਲਾਤ ਵਿਗੜ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵਿਗੜੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਜ-ਸਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਰਾਜਸੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਰਚੇ ਦਰਜ਼ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਜਬਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਠੰਢੇ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਸੋਚਣਗੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ। ਬਦਲਾ ਲਊ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਈਮੇਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਜਿੱਤਣ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਇਹ ਭੁੱਲ ਗਏ ਅਤੇ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਰਾਜਭਾਗ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਅੱਜ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਰਾਜਸੀਕਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਇਸ਼ੂ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਵਿਘਨ) ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ, ਇਕ ਵੇਰ ਨਹੀਂ 50 ਵੇਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਪਾ ਦਿਆਂਗੇ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਡੰਡੇ ਮਾਰ-ਮਾਰ ਕੇ ਸਿੱਧੇ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ, ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸੀ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਮਾਲਕ ਬਣਕੇ ਬੈਠੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਔਰ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਸਮਾਜ, ਜਿਹੜਾ ਦੇਸ਼, ਜਿਹੜਾ ਸੂਬਾ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਹ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੇਗਾ, ਉਹ ਹੀ ਅਗਾਂਹ ਵੱਧ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਹ ਪਿਛੇ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਹੈ, ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਹੈ, ਤਕਨਾਲੌਜੀ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਹੈ। ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਅੱਜ ਮੁਕਾਬਲੇ ਔਰ ਗਲੋਬਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਡੁਬੋ ਦਿੱਤਾ, ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਸਤਿਆਨਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੀ ਹਾਲ ਹੋਇਆ 2002 ਵਿਚ? ਪਰ ਕੈਪਿਟਾ ਇਨਕਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਰਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜ ਦੀ ਪਰ ਕੈਪਿਟਾ ਇਨਕਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਰਵਰੀ, 2002 ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਛੱਡ ਕੇ ਗਏ ਸੀ ਪਰ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜਕਾਲ ਦੌਰ੍ਹਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਰ ਕੈਪਿਟਾ ਇਨਕਮ

ਪੰਜਵੇਂ ਨੰਬਰ ਤੇ ਆ ਗਈ ਹੈ। (ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ) ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਹਰਿਆਣਾ ਕਿਉਂ ਅੱਗੇ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਹਨ ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਅੱਜ ਜਵਾਬ ਮੰਗਾਂਗਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ.....।

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਆਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਰਿਆਣੇ ਤੋਂ ਵੀ ਥੱਲੇ ਆ ਗਏ ਹਾਂ।

ਸਰਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : (ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ) ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ?

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਤੁਸੀਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੋਇਆ, ਮੈਂ ਹਾਲੇ ਸਿਰਫ ਪਰ ਕੈਪਿਟਾ ਇਨਕਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਕਿਰਸਾਨੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 70 ਫ਼ੀਸਦੀ ਲੋਕ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ-ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿਚ ਸਿੱਧੇ ਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ 20% ਦਾ ਡਿਕਲਾਈਨ ਆਇਆ, ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਗਿਰਾਵਟ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਆਇਆ। 20% ਉਪਜ ਘਟੀ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਬਲਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ 20% ਪੈਦਾਵਾਰ ਘਟੀ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਕੀ ਇਹ ਲੈਕਚਰ ਕਰਨ ਦਾ ਟਾਇਮ ਹੈ? (ਵਿਘਨ)

ਸਰਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ (ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੀ ਸਪੀਕਰ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਦੇ ਦਿਓ। ਡਿਕਟੇਟ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।

** Expunged as ordered by the Chair.

ਸਰਦਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ (ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ) : ਆਪ ਹੀ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਬਰਾੜ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀਆਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡੀ ਕੀ ਬੇਨਤੀ ਮੰਨਣਗੇ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) ਰਿਜੈਕਟਡ। ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਬੈਠੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਸ਼ੌਕ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) ਮੈਂ ਗੱਲ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ (ਵਿਘਨ) ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਫਿਰ ਦੇਖ ਲਓ।

ਸਰਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ (ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ) : ਸਿੱਧੂ ਸਾਹਿਬ ਤੁਹਾਡੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਆਏ ਹਨ।

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਇਕੱਲੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਹੀਂ, ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇਖ ਲਓ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਇੰਡਸਟਰੀਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਰੈਵਿਲੂਸ਼ਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਅੰਕੜੇ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸ਼ਾਹਿਬ, ਅੰਕੜੇ ਮੇਰੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਹ ਅੰਕੜੇ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਤੌਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਾਂਗਰਸ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੀਬੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਮੈਂ ਉਹ ਕੋਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਰਿਹਾ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖ ਲਓ (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਕਦੇ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਕਰੋ। ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗਰੋਥ ਹੋਈ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਨਫਲੇਸ਼ਨ ਲੈ ਲਈਏ, ਜਿਹੜੀ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਮਹਿੰਗਾਈ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਫੈਕਟਰ ਸਟੱਡੀ ਕਰ ਲਈਏ ਤਾਂ ਯਕੀਨਨ ਤੌਰ ਤੇ ਸਟੇਟ ਦੀ ਇੰਡਸਟਰੀ ਘਟੀ ਹੈ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਈ ਹੈ, ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਆਖੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇੰਡਸਟਰੀ ਲਗਾਓ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਐਸਾ ਇਨਵਾਇਰਮੈਂਟ ਪੈਦਾ ਕਰਾਂਗੇ ਜਿਹੜਾ ਫਰੈਂਡਲੀ ਹੋਵੇ, ਇੰਟਰਪਰਨਿਓਰ ਹੋਵੇ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਸਾਧਨ ਪੈਦਾ ਕਰੀਏ ਔਰ ਐਸਾ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਡਿਵੈਲਪ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ ਖੁਦ ਆਉਣ। ਲੇਕਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਭੱਠਾ ਬੈਠਿਆ, ਇੰਡਸਟਰੀ ਦਾ ਭੱਠਾ ਬੈਠ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਸੁੰਗੜਦੇ ਹੋਏ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਵਿਚ ਇਹ ਹਾਲਤ ਹੋਈ ਕਿ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਈ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇੱਕ ਨੰਬਰ ਇਸ਼ੂ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ,

ਇਹ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਕਿਉਂ ਹੋਈ? ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੋਈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਖਤਮ ਕਰਕੇ, ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਸੁੰਗਾੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਇਕਾਨਮੀ ਵਿਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਸਤੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਸਾਧਨ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਏ। ਇਹ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ, ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਿਹੜਾ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ 30 ਲੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਏਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੌਣ ਕਰੇਗਾ। ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਨੀਤੀ ਘੜੀ? ਕੀ ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰੀ? ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਰਿਜੈਕਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਾਂ ਲੋਕ ਰਾਜ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਲੋਕਰਾਜ ਕਾਹਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ this was the Govt. of the favored and few. ਜਿੰਨੇ ਸਾਧਨ ਸੀ, ਜਿੰਨੇ ਕਨਸ਼ੈਸ਼ਨ ਸੀ, ਜਿੰਨਾਂ ਸਰਮਾਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਪੰਜ-ਸੱਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਾਫੀ ਅੱਜ ਇਥੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਕਿਸੇ ਦਾ 18 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਸੇ ਦਾ 12 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ (ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ) : ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੱਸੋ।

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਬੀਬੀ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਤਾਂ ਵਿਚ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਜਿਹੜੀ ਹੈ.....

ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ : ਹੁਣ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਬਣਾ ਲਈ। ਤੁਸੀਂ ਦੱਸੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਕ੍ਰਿਟੀਸਾਈਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ।

ਸਰਦਾਰ ਜੀਤਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ; ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਸਾਥੀ ਭੜਕ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਤਾਂ

** Expunged as ordered by the Chair.

[ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ]

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੱਠਾ ਬੈਠ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੀਤਮਹਿੰਦਰ ਜੀ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਰਾਂਗੇ ਮੈਂ ਉਸ ਤੇ ਵੀ ਆਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਫੇਵਰਡ ਐਂਡ ਫਿਊ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ, ਇਸ ਸਦਨ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲੋਂ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਫੇਵਰਡ ਐਂਡ ਫਿਊ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੁਛ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਢਾਈ ਕਰੋੜ ਜਨਤਾ ਵੱਲ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਇਹ ਹੱਲ ਵੀ ਹੁਣ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 22000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਵਧਾਇਆ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : ** ** **

ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ (ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ) : ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਇਹ ਬਰਾੜ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗਲਤ ਫਹਿਮੀ ਹੈ, ਇਹ ਮਹਿਕਮੇ ਵੀ ਚੇਂਜ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਆਦਤ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੈ। ਇਹ ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਪਟਿਆਲੇ ਵਾਲਾ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ....

ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ : ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੋ ਚੇਅਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਆਪਸੀ ਗੱਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਰ ਲੈਣਾ।

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗਲਤ ਫਹਿਮੀ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਰਾੜ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ 52 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਰ ਕਰਜ਼ਾ ਛੱਡ ਕੇ ਗਏ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਜਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਦੋਂ ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਦੇਖ ਲੈਣਾ ਕਿ ਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਅਸੀਂ ਪਰਸੋਂ ਜਾਂ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ.....

** Expunged/not recorded as ordered by the Chair.

ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ : ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਬੋਲਿਆ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਲੈਜਿਸਲੇਚਰ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈਸ ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਤੇ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਬੋਲ ਲੈਣਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਸ ਦਿਨ ਕਿੰਨਾ ਕਰਜ਼ਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਕਰਾਂਗੇ ਉਸ ਦਿਨ ਕਿੰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਮਾਏ ਨੂੰ ਲੁਟਾਇਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸੈਂਟਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਾਤ ਸੁਧਰ ਗਏ, ਫਾਈਨਾਂਸ਼ੀਅਲ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਇੰਪਰੂਵ ਕਰ ਗਈ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਜਿਸ ਦਿਨ ਬੋਲਣਗੇ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦੇਣ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੀ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਰ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਹੋਰ ਫਾਈਨਾਂਸ਼ੀਅਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਕੋਲੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਕਿਉਂ ਲਿਆ? ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਐਨੂਅਲ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਜਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਔਰ ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਅੱਜ ਇਧਰ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਕਟ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਬੜੇ ਜ਼ਿਕਰ ਆਏ, ਬੜੇ ਐਲਾਨ ਆਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਲਈ ਇਹ ਕਰਾਂਗੇ, ਉਹ ਕਰਾਂਗੇ। ਲੇਕਿਨ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ, ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਵਿਚ ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਵਲੋਂ ਜੇਕਰ ਮਹਾਂਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ 17 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਥੇ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ। ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਸੰਕਟ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਪੁੱਟਿਆ ਹੈ? ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੇ ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਕੋਹਰੇ ਦੀਆਂ ਠੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਚ, ਰੋਹੀ ਦੀਆਂ ਧੁੱਪਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸੱਪਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿੱਧ ਕੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅਨਾਜ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਢਿੱਡ ਭਰਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ, ਚਾਹੇ ਉਹ

** Not recorded as ordered by the Chair.

[ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ]

ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਜਾਂ ਇਥੇ ਸੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਦੁਖ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਕਿਸਾਨ ਡੁੱਬ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਦੇ ਵਿਚ ਆ ਕੇ 9 ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਗਏ। ਕਿਉਂ ਕਰ ਗਏ, ਇਹ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਅੰਕੜੇ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅਖ਼ਬਾਰ ਬੋਲਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਹੋਰ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਉਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ? ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਚਾਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਵੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ ਐਸੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧਦੀ ਗਈ, ਖਰਚੇ ਵਧਦੇ ਗਏ, ਆਮਦਨ ਘਟਦੀ ਗਈ। ਫਿਰ ਆ ਕੇ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਅੱਜ ਹਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, 10 ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਾਲਾ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਖੁਆ ਸਕਦਾ, ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦਾ। ਅੱਜ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਸਟੈਂਡਰਡ ਆਫ਼ ਲਿਵਿੰਗ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਉਹ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਕਿਰਸਾਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਮੈਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੂਬਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ ਬਾਕੀ ਸਭ ਕੁਝ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਸਮਾਪਤ ਕਰੋ।

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਟਾਈਮ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। 10 ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਇੰਡਸਟਰੀ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਐਸਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਆਂਦਾ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ, ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਵੈਟ ਲਗਾ ਦਿਓ। ਲੇਕਿਨ ਅਸੀਂ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਸੀ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਪੱਧਰ ਤੇ ਰੱਖੀ ਸੀ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਨਅਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਨਵਾਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਹਾਂ, ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਫਿਰ ਇਹ ਵੈਟ, ਕਾਮਨ ਵੈਟ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਅਫ਼ਸੋਸ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ਨਾ ਕਿਸੇ ਸਨਅਤਕਾਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, ਬਸ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਨਾ ਟੈਕਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਨਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਬਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਰੀਜ਼ੀਮ ਜਿਸ ਨੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰੀ ਰਾਜ ਲਿਆਂਦਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਪਾਰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਬਲਕਿ ਇਹ ਹਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆ ਗਈ ਕਿ ਅੱਜ ਸਾਰੀ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰੀਏ। ਯੂ.ਪੀ. ਜਾਂ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਜਿਸ

ਚੀਜ਼ ਤੇ 4% ਟੈਕਸ ਲਗਦਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉਹ 12% ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੱਸੋ, ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ 6% ਐਵਰੇਜ਼ ਰੇਟ ਤੇ ਟੈਕਸ ਸੀ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਐਵਰੇਜ਼ ਰੇਟ ਵੈਟ ਦਾ 12% ਸੀ। ਯਾਨੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਉੱਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 6% ਫਾਲਤੂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਾਲਤੂ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ਾ ਵੀ ਚੁੱਕਿਆ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਹਾਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਐਕਸਪੋਰਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ, ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਪੰਜਾਬ ਐਸਾ ਪ੍ਰਾਂਤ ਹੈ, ਐਸਾ ਸੂਬਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਮਲਟੀਪਲ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਵੈਟ ਐਸਾ ਟੈਕਸ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਇਕ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਗਲ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਚੁੰਗੀ ਲਗਾਈ। ਹੁਣ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੁੰਗੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੀਚੀ ਤੇ ਬਲੇਡ ਮਾਰ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਸ਼ਹੀਦ ਬਣ ਜਾਓ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦਾ 33% ਖ਼ਪਤਕਾਰ, ਕੰਜ਼ਿਊਮਰ ਟੈਕਸ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਮਲਟੀਪਲ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆਈ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਅੱਜ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੀਏ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਲੈਂਡ ਐਕਟ ਸਬੰਧੀ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ, ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ, ਸਨਅਤ ਨੂੰ, ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਬੜ੍ਹਾਵਾ ਦੇ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓਂ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਅੱਜ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਰੋਇੰਗ ਇਕਾਨਮੀ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਜ ਦਾ, ਇਕੋ ਹੀ ਪੈਰਾਮੀਟਰ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਅਵੇਲੇਬਿਲਟੀ ਆਫ਼ ਪਾਵਰ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਗੈਰ ਨਾ ਕੋਈ ਕਾਰਖਾਨਾ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕੋਈ ਘਰ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕੋਈ ਖੇਤ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕੋਈ ਦੁਕਾਨ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਬਿਜਲੀ ਬਗੈਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਰਾਜਭਾਗ ਛੱਡ ਕੇ ਗਏ ਸੀ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਜੈਨਰੇਸ਼ਨ ਕੈਪੇਸਿਟੀ 4500 ਮੈਗਾਵਾਟ ਦੇ ਲੱਗਭਗ ਸੀ ਔਰ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲੀ ਹੈ, ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਅੱਜ ਵੀ ਇਹ ਕਪੈਸਿਟੀ 4500 ਮੈਗਾਵਾਟ ਤੇ ਹੀ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਡਿਮਾਂਡ 9000 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵੀ ਕਾਰਖਾਨਾ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤਬਾਹ ਹੋਈ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਦਿਨ ਨੂੰ ਤੇ ਨਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਦਾ ਹੀ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੱਜ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਖੇਤਰ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕੌਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ? ਇਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਜੋ

[ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ]

ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮੈਂ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹਾਂ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਕਿਉਂ ਹੋਈ? ਮਹਿੰਗਾਈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ? ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਨੀਤੀਆਂ, ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀਆਂ ਤੇ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਗਲਤ ਹੋਣ ਤਾਂ ਮਹਿੰਗਾਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਕਣਕ ਦਾ ਰੇਟ 640 ਰੁਪਏ ਪਰ ਕੁਇੰਟਲ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਟਾ 15-16 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਿਸ-ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ? ਕਿਸ ਨੇ ਇਹ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ? ਮਹਿੰਗਾਈ ਅੱਜ ਬੜਾ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਰਨਿੰਗ ਇਸ਼ੂ ਹੈ। ਕੱਲ੍ਹ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਬਹਿਸ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਲੇਕਿਨ ਇੰਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਐਸੀ ਗਲਤ ਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਵਿਚ ਪੈ ਗਏ ਕਿ ਗਰੋਥ ਰੇਟ ਕਰੀ ਚਲੀਏ। ਇਕੱਲੇ ਗਰੋਥ ਰੇਟ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ। 9.3 ਪਰਸੈਂਟ ਗਰੋਥ ਰੇਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਮੈਂ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸਦਕਾ ਅੱਜ ਇੱਕ ਐਸੀ ਕਲਾਸ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਸਾਰੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਰਿਸੋਰਸਿਜ਼ ਉਚ ਕਾਲਸ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਮੀਰ ਹੋਰ ਅਮੀਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਰੀਬ ਹੋਰ ਗਰੀਬ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਚ ਮਾਨਯੋਗ ਭੀਮ ਰਾਓ ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੀ ਨੀਤੀ ਸੋਸ਼ਲ ਜਸਟਿਸ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਕੁਟੇਬਲ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਡੀ ਨੀਤੀ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਉਪਰ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਅਮੀਰਾਂ ਦੇ ਹੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਵੀਂ ਕਲਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਚੰਦ ਘਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਸਾਰਾ ਸਰਮਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਲੇਕਿਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ 40% ਜਨਤਾ ਭੁੱਖੇ ਪੇਟ ਸੌਂਦੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਨਾ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਥਾਂ ਹੈ, ਨਾ ਕੱਪੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਖਾਣ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਹੈ। ਐਸੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਨਵੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਸ਼ੋਸਲ ਟੈਨਸ਼ਨਜ਼ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਕਦੇ ਅਸੀਂ ਨੰਦੀਗ੍ਰਾਮ ਨੂੰ ਕੋਸਦੇ ਹਾਂ, ਕਦੇ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਕੋਸਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ। ਆਖਰਕਾਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਘੋਖ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਾਬਲਮਜ਼ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ? ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਭੁੱਖੇ ਪੇਟ ਕਿਉਂ ਲੜਦੇ ਹਨ? ਭੁੱਖਾ ਪੇਟ ਲੜੇਗਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਕਰੇਗਾ? ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਮਹਿਲ ਉਸਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਸਿਰ ਢੱਕਣ ਲਈ ਝੌਂਪੜੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਨਸੀਬ ਹੋ ਰਹੀ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਸਮਾਜ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਸਿਰਜ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਗਰ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਸਦਨ ਦੇ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ

ਸ਼ਾਇਦ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਤੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਸੰਕਟ ਜ਼ਰੂਰ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਬੜੀ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਕੋਈ ਐਸਾ ਪਿੰਡ, ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਐਸੀ ਦੁਕਾਨ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਐਸਾ ਸਕੂਲ ਜਾਂ ਕਾਲਜ਼ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਨਸ਼ੇ ਨਾ ਵਿਕਦੇ ਹੋਣ। ਕਿਤੇ ਸਮੈਕ ਵਿਕ ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਕੈਪਸੂਲ ਵਿਕ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਕਿਤੇ ਟੀਕੇ ਵਿਕ ਰਹੇਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ ਦਾ ਘਾਣ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਖਬਰਾਂ ਛਪਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਕਾਲਜ਼ ਦੇ ਜਵਾਨ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਮੁੰਡੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅੱਜ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਇਸ ਡਰੱਗ ਐਬਿਊਜ਼ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਜਵਾਨੀ, ਸਾਡੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤਬਾਹ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸਖਤਾਈ ਕਰਦਾ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਕਾਫੀ ਕੁਝ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਕੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਥਾਣੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਡੀ.ਸੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਕਿ ਇਸ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਧਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਖਤਾਈ ਨਾਲ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁਕਿਆ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੀਬੀਆ : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਾਂਗਰਸ ਰਾਜ ਵਿਚ ਬੜੇ ਯੋਜਨਾ ਬੱਧ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਖੋਹ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੋਹ ਲਈਆਂ। ਮੈਂ ਇਹ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਬਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਂਟੀ ਦਲਿਤ ਹੈ ਐਂਟੀ ਪੂਅਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਲਓ। ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ। ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬੜੇ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਗਏ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। (ਵਿਘਨ)

** Expunged as ordered by the Chair.

(ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਕੁਝ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਜੋ ਕਿ ਮਾਈਕ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਫ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।)

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਖਹਿਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਤੇਰਾ ਬਾਪੂ ਵੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ। ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰਦੀ ਹੈ.....

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਹੈ ਜੀ?

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਪਾਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਸ ਸਾਹਮਣੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਤੁਸੀਂ ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਤਰੀ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਜੋ ਵਿਵਹਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸਾਨੂੰ ਬੜਾ ਦੁਖ ਹੈ (ਹਾਸਾ)

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ : ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਕ ਬੜਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁੱਦਾ ਉਠ ਖੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ, ਇਸ ਦਾ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਸਾਧਨ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਕੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਰਿਵਿਊ ਕਮੇਟੀ ਬਣੀ ਸੀ, ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਧਾਏ ਜਾਣ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਅਟਾਨਮੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਸਿੱਧੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕੋਲ ਹੋਇਆ ਕਰਦੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਸਾਧਨ ਸਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਲਈ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਉਹ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚਾਹੇ ਫੇਲ੍ਹ ਕਰ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚਾਹੇ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰ ਦੇਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ, ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੇਖਿਆ ਲੇਕਿਨ 12ਵੇਂ ਫਾਈਨਾਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤਿੰਨ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਰ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਰੁਪਿਆ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹੀ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਸਾਲ 2007-08 ਅਤੇ 2008-09 ਲਈ ਬਾਕੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ। ਇਹ ਹੈ ਉਹ ਵਿਤਕਰਾ ਜਿਸ ਦਾ ਮੈਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਮੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਸੈਂਟਰ-ਸਟੇਟ ਰਿਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਰੀਡਿਫਾਈਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸੂਬਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਧਾਰਾ 356 ਲਾ ਕੇ ਡਿਸਮਿਸ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। 3-4 ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਉਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਫਿਰ ਇਹ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫੂਕ ਮਾਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ (ਵਿਘਨ)

(**ਇਕ ਆਵਾਜ਼** : ਨਹੀਂ ਤੋੜਾਂਗੇ)

ਹੁਣ ਤਾਂ ਤੁਸੀ ਵੈਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ 22 ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਈ ਬੈਠੇ ਹੋ। ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਦੇ ਪਾਰਟਨਰ ਜਦੋਂ ਮਾੜਾ ਜਿਹਾ ਖੰਘਦੇ ਵੀ ਹਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿੰਨਤਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਅੱਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋੜਨੀ ਤਾਂ ਬੜੀ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਵੇਖੋ, ਅੱਜ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।..... (ਵਿਘਨ) ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਫਤਵਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹਨ।..... (ਵਿਘਨ) ਘਬਰਾਈ ਕਿਉਂ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੱਚੇ ਚਿੱਠੇ ਫੋਲਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਘਬਰਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹੋ.... (ਵਿਘਨ) ਤੁਹਾਡੇ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਮੁੜ ਕੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਉਹ ਤਾਂ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ।

(**ਇਕ ਆਵਾਜ਼** : ਉਹ ਤਾਂ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਲੜੇ ਹੀ ਨਹੀਂ)

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੇਟਾ ਤਾਂ ਲੜਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਮੈਂ ਗਿਣ ਕੇ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੋ ਤਰਾਸਦੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਜੋ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਐਕਿਊਜ਼ਿੰਗ ਫਿੰਗਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਰ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫਤਵਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਅਸੀਂ ਲੱਭਣਾ ਹੈ। ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਹ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰਾਂਗੇ। ਸਾਡਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕ ਨਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ, ਇਕ ਅਗਾਂਹ-ਵਧੂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਿਰਜਣਾ ਹੈ ਅਤੇ 5 ਸਾਲ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਸੇਵਾ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਫਿਰ ਅਗਲਾ ਰਾਜ ਅਸੀਂ ਲਵਾਂਗੇ। ਐਤਕੀਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 40-42 ਮੈਂਬਰ ਆਏ ਹਨ, ਅਗਲੀ ਵਾਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 2-4 ਮੈਂਬਰ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਸਾਡਾ ਵਾਅਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਮਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਤੇ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਰਦਾਰ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਾਹਨੀ) : ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇੰਨੇ ਵੀ ਇਥੇ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਏ ਹੋ, ਅਗਲੀ ਵਾਰੀ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਵਾਲੇ ਵੀ 40 ਆਉਣਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰੋ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਇਹ ਮਹਿਜ ਇਕ ਮਜ਼ਾਕ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਫਸੋਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਚੀਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਇਹ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ, ਚਾਹੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਪਰ ਇਕ ਐਸੀ ਪ੍ਰਥਾ ਚਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਾਕ ਕਹਿਣਾ ਹੈ। ਇਹਦੇ ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਸਵਾਲ ਉਠਣੇ ਹਨ। ਮਗਰ ਇਹ ਇਕ ਬੋਲਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਪਕਸ਼ ਵਿਚ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਕੰਮ ਹੋਵੇ, ਟਿਪਣੀ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਅੱਛੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮਗਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨਾ ਮੈਂ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ। ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀਯ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਧੰਨਵਾਦ ਦਾ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਜੋ ਪਬਲਿਕ ਔਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚ ਫਾਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਕਾਰ ਔਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਫਾਸਲੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਇਕ ਪੁਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਪੁਲ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਪਰੂਫ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰਾਬਤਾ ਪਬਲਿਕ ਨਾਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਰਾਬਤਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਵੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਬਟਾਲੇ ਦਾ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਇਕ ਵਾਰ ਦੇਖੀ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ ਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਜੀਪ ਵਿਚ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਰਿਹਾ। ਲੋਕੀਂ ਸਾਰੇ ਇਥੇ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਮਗਰ ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਖੁਰਾਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਸਾਥੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਅੱਜ ਇਥੇ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ

** Expunged as ordered by the Chair.

ਕੋਲੋਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਕ ਵਾਰ ਮਿਲਿਆ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਕਾਰਡ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹੈਰਾਨਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਥੀ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਆਉਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਖੁਰਾਨਾ ਜੀ ਨੇ ਜੋ ਸਟੈਪ ਚੁੱਕਿਆ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਟੈਪ ਚੁੱਕਿਆ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ.....

ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਐਡਰੈਸ ਤੇ ਕੋਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣ ਲੱਗਾ। ਇਸ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਇਕ ਵਾਰੀ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਾਸਤੇ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਸਿਸਟਮ ਹੈ, ਕੀ ਪ੍ਰਥਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੇ ਆਉਣ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕੀ ਰਹੀ। ਅਸੀਂ ਕਿਉਂ ਆਏ? ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਅੱਛੇ ਸਿੰਗਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਜਨਤਾ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਬਲਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿਚ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜੀ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੇ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜੀ ਔਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸੇ ਨਤੀਜੇ ਕਾਰਨ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਗਏ। ਤੁਹਾਡਾ ਕਸੂਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਸੂਰ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਹਰੇ ਕੇਵਲ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਏ। ਵਿਕਾਸ ਤਾਂ ਧਰਾਤਲ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵਿਕਾਸ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਲੇਕਿਨ ਮੈਨੂੰ ਬੜੇ ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੱਖਾਂ-ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਹੀ ਅਖਬਾਰਾਂ/ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਤੇ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਮਗਰ ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਉਹ ਕੇਵਲ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਧੁਲ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਬਾਰਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਜੰਮੂ ਤੋਂ ਪਠਾਨਕੋਟ ਜਾਈਏ ਜਾਂ ਬਟਾਲਾ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਰਾਸ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ 2-3 ਘੰਟੇ ਲਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 53,000 ਕਰੋੜ

** Expunged as ordered by the Chair.

[ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ]

ਰੁਪਏ ਦਾ ਘਾਟਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਮਰਿਧ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਗਰੋਥ ਰੇਟ 2% ਘੱਟ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਵਿਕਾਸ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਵਾਈਟ-ਪੇਪਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਸਾਰਾ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ 16,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ? ਹਾਂ, ਵਿਕਾਸ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਅੱਜ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਸਦੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਘੁਟਾਲੇ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਸੁਣੀਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ 2-4 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 10-20 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਘੁਟਾਲੇ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਘੁਟਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਜ਼ਰੂਰ ਨੰਗੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ। ਮੈਂ ਬਟਾਲਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅੱਠ ਕਾਲਜ ਖੋਲ੍ਹ ਲਏ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਡਿਗਰੀ ਕਾਲਜ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਿਹੜਾ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਖੋਲ੍ਹੇ ਇਤਨੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿਚ ਹਨ, ਕੇਵਲ 4 ਕਿੱਲਿਆਂ ਵਿਚ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ 8 ਇੰਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਵਾਸਤੇ ਕੇਵਲ 640 ਮਰਲੇ ਥਾਂ ਹੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਰਮਜ਼ ਦਾ ਖਿਆਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਕੋਈ ਬਾਈ-ਲਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਖੇ ਗਏ। ਉਸ ਸਖਸ਼ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਕਮਾ ਲਏ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕੰਮ ਆਇਆ ਤਾਂ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤੱਕ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਤਾਂ ਇਕਤਰਫਾ ਨਿਆਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਸਾਡੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟਾਂ ਪਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਨਾਂ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਝੱਟ ਹੀ ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਕੱਢ ਕੇ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜਾਂ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦਾ ਆਦਮੀ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਟੰਗ ਦਿਉ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਿਕਾਸ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅਜ ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸੁਗੰਧ ਖਾਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਉਤੇ ਚਲਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਲਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਜੇਕਰ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ 4 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਅਤੇ 20 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀਕਰਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੀਲੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਨੀਲੇ ਕਾਰਡ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਸੋਚ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸੋਚ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਜਾਂ ਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ 200 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਗਾਈ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ

ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਸਰਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਸਰਪੰਚ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਅਤੇ ਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਨੂੰ 15,000 ਰੁਪਏ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀਆਂ ਉਹੀ 5 ਜਾਂ 6 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੀ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ 5100 ਰੁਪਏ ਵਾਲੀ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਚਲਾਈ ਸੀ ਤਕਰੀਬਨ ਉਤਨੀਆਂ ਹੀ ਮਿਲੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸੀਕਰਨ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਅੱਜ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੱਖੀ। ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਬੜੀ ਸਾਫ ਅਤੇ ਸੱਚੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਜੋ ਮੈਨਡੇਟ ਸਾਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਮਹਾਰਾਜ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਣ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਹੋਇਆ ਅੱਜ ਇਥੇ ਮਿਸਿਜ਼ ਰਾਣਾ ਆਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਕਾਹਦੇ ਲਈ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਹੜੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਰਿਆਸਤ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਲੁਟਾਇਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਦਾ ਹੱਕ ਬਣਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਲੁਟਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਜਿਹੜੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨੂੰ ਮੈਂ ਹਰਾ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹੈਰਾਨ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਉਸਦਾ ਲੋਨ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵੀ 20-21 ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਸਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਲਈ ਕੀ ਕੀਤਾ ਸੀ? ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੇ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਪਰਮਿਟਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ, ਜਿਹੜੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਪਰਮਿਟ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਪਰਮਿਟ ਦਿੱਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਿਜ਼ਨਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਪੁੱਡਾ ਦੇ ਮਨਿਸਟਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਅੱਜ ਜੋ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਈ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਜਨਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅੱਜ ਕੋਈ ਬਿਜਲੀ ਨਹੀਂ, ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਨਾ ਦਿਨੇ ਲਾਈਟ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਤ ਨੂੰ। ਬੱਚੇ ਰੋਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਕਿ 24 ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਇੰਡਸਟਰੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰੇਗੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਯੂਨਿਟ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇੰਡਸਟਰੀਲਿਸਟ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕ ਬੋਰਡ ਬਣਾਵਾਂਗੇ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ

[ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ]

ਇੰਡਸਟਰੀਲਿਸਟ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਕੀ ਪ੍ਰਾਬਲਮਜ਼ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬੋਰਡ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਉਣਾ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਵੈਟ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਲਓ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਵਾਂਗੇ, ਕਿਉਂ ਸਰਲ ਬਣਾਵਾਂਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਵੈਟ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਜ਼ਰਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਨਾ, ਸਾਬਕਾ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਬਟਾਲੇ ਤੋਂ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਵੈਟ ਬਿਨਾ ਦਿੱਤੇ ਹੀ ਤਕਰੀਬਨ 1 ਕਰੋੜ 70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵੈਟ ਦਾ ਰੀਫੰਡ ਬਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਚਲਾ ਵੀ ਗਿਆ ਪਰ 70 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਉਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਕੀ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਸਸਪੈਂਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਰਾ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਤੇ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, 307 ਦੇ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ 452 ਦਾ ਤਾਂ ਰੋਜ਼ ਦਾ ਹੀ ਕੰਮ ਸੀ। ਸਵੇਰੇ ਘਰ ਸੁੱਤੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਤੇ 452 ਲਗ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਆਉਂਦੇ ਸੀ ਕਿ ਆਓ ਜੀ 452 ਦਾ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਤਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਲਈ ਹੀ ਗੁਜ਼ਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੁਣ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਤੇ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਜੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਹਵਾਵਾਂ ਝੱਲ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਜੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਬੋਰਡ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਕੀ ਗਲਤ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ 1997 ਵਿਚ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਿਜਲੀ ਫਰੀ ਦਿਆਂਗੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਕਿਵੇਂ ਫਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤਾਹਨੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਵਰਲਡ ਬੈਂਕ ਲੋਨ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਲੋਨ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਹੋਇਆ ਕੀ? ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਇਆ। ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਘਾਟਾ ਖਾਧਾ ਪਰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਫਰੀ ਦਿੱਤੀ ਔਰ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗੜਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫਸਲਾਂ ਇਨ-ਟਾਈਮ ਖਰੀਦੀਆਂ ਪਰ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜੀਰੀ ਦੀ ਉਪਜ ਘੱਟ ਗਈ ਔਰ ਇਹ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘੱਟ ਗਈ ਪਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ। ਪੁਰਾਣੀ ਕਹਾਵਤ ਹੈ : "ਰੋਮ ਜਲਤਾ ਰਹਾ ਔਰ ਨੀਰੋ ਬੰਸੀ ਬਜਾਤਾ ਰਹਾ।" ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ

ਆਪਣੇ ਘਰ ਬੈਠੇ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ੇਰੇ-ਪੰਜਾਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਸ਼ੇਰੇ ਸ਼ਬਾਬ ਔਰ ਸ਼ਰਾਬ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। (ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ। ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੀਹ ਤੇ ਪਾਇਆ। ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬੜੀ ਸੁੰਦਰ ਲੀਹ ਦਿਖਾਈ ਪਰ ਉਹ ਸੁੰਦਰ ਲੀਹ ਸ਼ਰਾਬ ਔਰ ਸ਼ਬਾਬ ਦੀ ਦਿਖਾਈ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ** ** **

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਿਲਕੁਲ ਐਕਸਪੰਜ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ (ਵਿਘਨ)

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ : ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਮੈਂ ਡਟ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਰਾਬ ਔਰ ਸ਼ਬਾਬ ਵਿਚ ਡੁੱਬੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਉਹ ਲੰਡਨ ਕੀ ਲੈਣ ਗਏ ਹਨ? ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਦਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਦਨ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਹਿਣ। ਸਦਨ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਦਨ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਉਂ ਦੌੜ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਰਾਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਜ ਮੈਦਾਨ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੋ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੀਤਾ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੱਚਾ-ਬੱਚਾ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਰਾਣਾ ਰਾਜਬੰਸ ਕੌਰ : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order please.

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਗੱਲ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਨ ਲਾਗੇ ਵਹੀ ਤਨ ਜਾਨੇ। ਮੇਰੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਨੇ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਨਸੈਂਟਿਵ ਰਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡੀਆਂ ਇੰਡਸਟਰੀਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਅਸ਼ਵਨੀ ਸੇਖੜੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ, ਰਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਦੇ ਸਾਥੀ ਸਨ (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

Sardar Sukhpal Singh Khaira : ** ** **

** Expunged as ordered by the Chair.

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ : ਸਾਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਮਿਲ ਗਈਆਂ? (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸ਼ੋਰ ਸੀ।)

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ।)

ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੀਡਰ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। (ਸ਼ੋਰ)

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਡੈਕੋਰਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਸਾਡਾ ਗੁਨਾਹ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਬੈਠੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਹੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਫਲਾਣਾ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਕੋਈ ਬਿਮਾਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਮੈਂਬਰ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਾਊਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਕੋਈ ਇੰਸੈਂਟਿਵ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਭਾਵੇਂ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਰਵਾ ਲਓ। ਅਸੀਂ ਤਿਆਰ ਬੈਠੇ ਹਾਂ। ਜੇ ਕੋਈ ਗਲਤ ਗੱਲ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਕਰੋ ਪਰ ਅਨਨਸੈਸਰਲੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕਰੋ। ਜਿਹੜਾ ਮੈਂਬਰ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਲਵੋ। ਬਾਕੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਮੇਰੀ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ : ਮੈਂ ਭੈਣ ਜੀ ਦੀ ਗੱਲ ਦਾ ਇਤਰਾਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਰਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਿਸਿਜ਼ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਰਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਕਹੀ ਹੈ, ਅੱਜ ਜੇ ਸਦਨ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਆਏਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਾਮ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਦਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਅੱਜ ਸਦਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੋਣਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਜਦ ਤੱਕ ਸੈੱਸ਼ਨ ਲੱਗਣਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਭੈਣ ਜੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ। ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ, ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ.....

ਸਰਦਾਰ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order please.

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ

** Expunged as ordered by the Chair.

ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਪਾਲਿਸੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਣ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਿਉਂ ਅੱਠ-ਨੌਂ ਫਰਮਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਇਹ ਬਿਲਕੁੱਲ ਗਲਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਛਾਤੀ ਠੋਕ ਕੇ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਿਚਨ ਕੈਬਨਿਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ, ਹੋਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਜੋ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ, ਚੰਦ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਚੰਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬੋਲਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਦ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣ ਕੇ, ਪਿੰਨ ਪੁਆਇੰਟ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਭੈਣ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਦੱਸ ਦਿਓ, ਤੁਸੀਂ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਹੋ। ਮੈਨੂੰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇੱਕ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਇਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਅੱਠ ਕਾਲਜ ਮਿਲ ਜਾਣ, ਅੱਠ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੰਸ ਮਿਲ ਜਾਣ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਚਾਰ ਕਿੱਲੇ ਟੋਟਲ ਪੈਲੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਥੱਲੇ ਕੀ ਇਨਸਾਫ ਜਾਏਗਾ। ਇੱਕ ਬੀ.ਐਡ. ਕਾਲਜ ਦੇ ਲਈ ਮਿਨੀਮਮ ਚਾਰ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਲਜ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਪੂਰਾ ਸਟਾਫ ਹੋਏਗਾ। ਸਟਾਫ ਚੈਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਿਨੀਮਮ ਦਸ ਏਕੜ ਨਰਸਿੰਗ ਕਾਲਜ ਲਈ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਨਰਸਿੰਗ ਦੇ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਕੋਰਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਵੀ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਫੈਕਟਰੀ ਦੇ ਸ਼ੈਡ ਨੂੰ ਚੇਂਜ ਕਰਕੇ.....

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ : ਹਾਂ ਜੀ, ਬੋਲੋ ਜੀ। (ਹਾਸਾ)

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order please.

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ : ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੇੜੋ ਨਾ, ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਚੂੰਢੀ ਵੱਢ ਜਾਣ। ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਕਰਕੇ ਗਈ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਦਾ ਕੀ ਲੁੱਟ ਕੇ ਲੈ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਜਨਤਾ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਜਨਤਾ ਦੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਦੱਸਾਂਗੇ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜਿਸ ਖੂਹ ਵਿਚ ਡਿੱਗੇ ਹੋ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਖੂਹ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਡਿਗਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਹੋ ਕੇ ਚੱਲਾਂਗੇ। (ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ) ਅਕਾਉਂਟੇਬਿਲਟੀ

** Expunged as ordered by the Chair.

[ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ]

ਜਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ, ਅਕਾਊਂਟੇਬਿਲਟੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਅਕਾਊਂਟੇਬਿਲਟੀ ਬਾਰੇ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਕੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਰਾਜਾਸ਼ਾਹੀ ਚਲਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਰਜ਼ੀ ਫੜ੍ਹ ਲਓ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਕਰ ਦਿਓ। ਤੁਹਾਡੇ ਇਕ ਪਾਂਡੇ ਸਾਹਿਬ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਸਵੇਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਮ ਦੱਸੋ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬੰਦਾ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਦਿਓ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਿੰਨ ਕੰਮ ਰਖੇ ਸਨ ਬਾਦਲ, ਬਦਲਾ ਅਤੇ ਬਦਲੀ, ਚੌਥਾ ਕੰਮ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਕੋਈ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਜੇਕਰ 2% ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਦਰ ਘਟੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਉਂ ਘਟੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲਈ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਓ। ਅੱਜ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰਾ ਜਨਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਹੋਵੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਜੋ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਜ ਪੰਜ ਦਿਨ ਆਪਦੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਧੋਂਦਾ ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਇਥੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਿੱਸਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਤੋਂ ਦੀ ਗਿਆ ਜਾਂ ਥੱਲਿਉਂ ਦੀ ਗਿਆ, ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗਦਾ ਕਿ ਕਿਥੋਂ ਆਇਆ ਤੇ ਕਿਥੋਂ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਹਾਲਤ ਜਿਸ ਮੁਲਕ ਦੇ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਿਸ ਸੂਬੇ ਦੇ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸੂਬਾ ਕੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਹਰ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪਾਲਿਸੀਜ਼ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਜੋ ਇੱਛਾਵਾਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਰੱਖ ਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੇ ਅੱਗੇ ਚੱਲਾਂਗੇ, ਇਹ ਸਾਡਾ ਪ੍ਰਣ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਲੈਣਾ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ, ਜਨਤਾ ਦੇ ਲਈ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੀ ਰੂਲਿੰਗ ਸਰਕਾਰ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ, ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਕ ਐਮ.ਐਲ.ਏ., ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਹਾਰ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਨਾਮ ਲੈ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਇਹ ਚੀਕ ਪੈਣਗੇ। ਉਸ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨੇ 60 ਪਰਮਿਟ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ, ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਜਲੰਧਰ-ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰੂਟ ਉਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਪਰ੍ਹੇ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾ ਦ੍ਰਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ 40 ਟਾਈਮ ਬੱਸਾਂ ਚਲਦੀਆਂ ਸਨ। ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਮਾਸਟਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਸਮਾਪਤ ਕ੍ਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ : ਇਹ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਚੈਕ ਕਰਵਾਉਣ ਕਿ ਕਿੰਨਾ ਟੈਕਸ ਜੋ ਹੈ ਉਹ ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਹ ਤਕਰੀਬਨ 8-9 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਖਾਧਾ ਹੈ ਔਰ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵੇਲੇ ਜਿਸ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਜਿਥੇ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਉਹ ਉਥੇ ਹੀ ਖਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਮੰਤਰੀ ਸੁੱਚਾ ਬਚਿਆ ਹੋਵੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ 99.99% ਮੰਤਰੀ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਦੋ ਜਾਂ ਢਾਈ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਦੀ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵੇਲੇ ਆਪਣੀ ਵਜੂਦ 200 ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ 200-250 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ, ਹਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਕੀ ਹੈ, ਕਬਜ਼ੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮਗਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਉਤੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ, ਜੋ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਲਿਆ ਹੈ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। (ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ)।

ਸਰਦਾਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ (ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ, ਐਸ.ਸੀ.) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਜੋ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਮੇਰੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵੀਰ ਮੇਰੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਤੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡਾ ਹੀ ਬੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ "ਆਤੇ ਆਤੇ ਆਏਗਾ ਦਿਲ ਕੋ ਕਰਾਰ, ਜਾਤੇ ਜਾਤੇ ਬੇਕਰਾਰੀ ਜਾਏਗੀ।" ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮਾਨਯੋਗ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜਿਥੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੰਤਵ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਕੁੜੱਤਣ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। (ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ)। ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪਿਰਤ ਪਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਸਦਨ ਦਾ ਉਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਅਸੀਂ ਇਕ ਚੰਗੀ ਸੋਚ, ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਸੋਚ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ ਉਸ ਦੇ ਉਤੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਪਹਿਰਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵੀ ਆਸ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਆਗੂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰਾਜਸੀ ਸਫ਼ਰ ਇਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੱਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਦਨ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦਾਨਾ ਤੌਰ ਤੇ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ

[ਸਰਦਾਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ]

ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪੂਰਾ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਯੋਗ ਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ, ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਸਕੇ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਟਾ ਤੇ ਦਾਲ ਵਾਜਬ ਰੇਟ ਤੇ ਦੇਣ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਸੀ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਆਮ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਲਈ ਰਾਹਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ, ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ, ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਤੇ ਭਰਤੀ ਆਦਿ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਸਭ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਮਣਾਂ-ਮੂੰਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਡੇ ਤੇ ਛੋਟੇ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

*12.08 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ

(ਇਸ *ਸਮੇਂ ਸਰਦਾਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ, ਮੈਂਬਰ, ਪੈਨਲ ਆਫ਼ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲੀ)

ਮੈਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਹਲਕਾ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਬਹਿਰਾਮਪੁਰ ਬੇਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਗਰਿੱਡ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲੱਗਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਤਿੰਨ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ ਚਾਰ ਦੀਵਾਰੀ ਕਰ ਲਈ ਲੇਕਿਨ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ। ਅੱਜ ਉਹ 50 ਪਿੰਡ ਜਿਥੇ 8,000 ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਲੱਗਣੇ ਸੀ, ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਖਾਲੀ ਪਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਉਹ ਗਰਿੱਡ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ 1720 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਲੈਣ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਰੁਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਸਿਵਾਏ ਦਫ਼ਤਰਾਂ ਵਿਚ ਘੁੰਮਣ ਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਸਬੰਧੀ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਜੋ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੀ ਬੜੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਸੁਰਤਾਪੁਰ ਦਾ

ਏਰੀਆ ਹੈ ਜਿਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 24 ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਮੇਰੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਸੁਰਤਾਪੁਰ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ 3 ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਪਿਛੇ ਹੋਇਆ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਪੂਰਨ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਜੋ ਸੰਕਟ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰ ਦੂਰ ਕਰੇਗੀ। ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਚੁੰਗੀਆਂ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੁਹਰਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਸ਼ਹਿਰੀ ਚੁੰਗੀ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਰਫ ਢੌਂਗ ਰਚਦੀ ਰਹੀ, ਸਿਰਫ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਹੀ ਚੁੰਗੀ ਮੁਆਫ ਕੀਤੀ। ਲੇਕਿਨ ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰੇ ਨੂੰ ਚੁੰਗੀ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਫਾਇਦਾ ਪਹੁੰਚਾਵੇਗੀ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਖਰੜ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਮੈਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਿਆ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੋ ਸ਼ਹਿਰ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੋ ਗਰੋਥ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਬੇਤਰਤੀਬੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਲਾਨਡ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਹਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਡੀਲਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਡੀਲਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਦੋ ਚਾਰ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 10-10 ਫੁੱਟ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਕੱਢ ਕੇ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਨਕਸ਼ਾ ਪਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ, ਹਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਜਿਹੜਾ ਹੈ, ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਔਰ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਗਰੋਥ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਬਣ ਸਕਣ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕਸਬਾ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਾਰੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਬਾਰੇ ਅੱਲ੍ਹਾ ਯਾਰ ਖਾਂ ਜੋਗੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ :

> "ਅਗਰ ਏਕ ਹਿੰਦ ਮੇਂ ਤੀਰਥ ਹੈ ਯਾਤਰਾ ਕੇ ਲਿਯੇ,
> ਕਟਾਏ ਬਾਪ ਨੇ ਬੇਟੇ ਯਹਾਂ ਧਰਮ ਕੇ ਲਿਯੇ।"

ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਕੌਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਸਾਡੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਨੇ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਬਾਰੇ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਥੱਲੇ ਇਹ ਬੋਰਡ ਬਣਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗੌਲਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕੋਈ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਹਾਰੀ ਹੋਈ ਸੀਟ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਨਹੀਂ

[ਸਰਦਾਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ]

ਹੋਈ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਕੌਂਸਲ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਸਪਲਾਈ 100% ਸਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਥਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨ ਛੁਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਲਈ, ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਹੋ ਸਕੇ। ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਪੰਨਾ ਨੰ; 18 ਤੇ 19 ਦੇ ਵਿਚ ਸਿੰਜਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਸਕੀਮਾਂ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਮੁਹਾਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਸਿੰਜਾਈ ਦੇ ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇੱਥੇ ਸਿੰਜਾਈ ਦੇ ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਔਰ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਨਹਿਰ ਲਈ ਜੋ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਹੋਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਲੈਵਲ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਫੀ ਭਾਰੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਮੈਂ ਸਾਊਥ ਕੋਰੀਆ ਦੇ ਵਿਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਥੇ ਦੀ ਸਟੱਡੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਥੇ ਦੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਡਿਵੈਲਪਡ ਕੰਟਰੀਜ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਸਿੰਜਾਈ ਦੇ ਲਈ ਅਤੇ ਪੀਣ ਦੇ ਪਾਣੀ ਲਈ ਨਹਿਰਾਂ, ਤਾਲਾਬਾਂ, ਝੀਲਾਂ ਆਦਿ ਦਾ ਹੀ ਪਾਣੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ, ਟਿਊਬਵੈਲ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੇ, ਲੇਕਿਨ ਆਪਾਂ ਥੱਲੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਲਗਾ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਲੈਵਲ ਹੋਰ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਕਰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਨਹਿਰਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਿੰਜਾਈ ਦੇ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹਿਰਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਹੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਬਾਰੇ ਜੋ ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਵੇ। ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਮਿਲੀ ਭੁਗਤ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਯੋਗ ਅਗਵਾਈ ਥੱਲੇ ਜਿਹੜੇ ਨਸ਼ੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਿਕਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਹੁਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧ ਬੰਦ ਹੋ ਸਕਣ।

ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਸਦਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਸਾਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਮਿਆਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ। ਜਦ ਪਿੱਛੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਿਜ ਵਿਚ ਐਡਮਿਸ਼ਨਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ 1400 ਬੱਚੇ ਐਮ.ਬੀ.ਬੀ.ਐਸ. ਅਤੇ ਬੀ.ਡੀ.ਐਸ. ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 90 ਹੀ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰਖਦੇ ਸੀ ਔਰ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ 66% ਹਿੱਸਾ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬੱਚੇ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ, ਜਿਥੋਂ ਮੈਂ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹਾਂ, ਸਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ 15 ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 3 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਸਾਇੰਸ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਮਜਬੂਰਨ ਸਿਰਫ ਆਰਟਸ ਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕੁਲ 618 ਟੀਚਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 171 ਆਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਕਰੀਬ 26% ਬਣਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ 26% ਆਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹੋਣ ਉਥੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਤੁਸੀਂ ਸੋਚ ਸਕਦੇ ਹੋ। 2 ਲੱਖ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲਾ ਹਲਕਾ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਜਿਸ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਬੜੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਇੱਕ ਵੀ ਕਾਲਜ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਉੱਥੇ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇਕ ਕਾਲਜ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਥੇ ਡਾਕਟਰੀ/ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਦਾ ਕਾਲਜ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਸ ਕੰਸਟੀਚੁਐਂਸੀ ਵੱਲ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ, ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ 22ਵੇਂ ਅਤੇ 23ਵੇਂ ਸਫੇ ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਵਧੀਆ ਸਕੀਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਰਾਜ ਰਿਹਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸ਼ਡਿਊਲਡ ਕਾਸਟ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਸਮਝ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰੱਖਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਹੀ ਕੀਤਾ। ਮਿਤੀ 6.3.2003 ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿਚ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੈਂਟਰਲੀ ਸਪਾਂਸਰਡ ਸਕੀਮਾਂ ਤਹਿਤ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਸਹਾਇਤਾ ਵਾਸਤੇ ਸਾਲ 2002, 2003, 2004, 2005 ਅਤੇ 2006 ਵਿਚ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਸੈਂਟਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ, ਜੋ ਸ਼ਡਿਊਲਡ ਕਾਸਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਹੈ, ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਇਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਜੋ ਲੋਨ ਮਿਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੰਦ

[ਸਰਦਾਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ]

ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ 81ਵੀਂ/82ਵੀਂ ਸੋਧ ਖਤਮ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਜੋ 85ਵੀਂ ਸੋਧ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਹੋਇਆ? ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਦਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕੁੱਲ 29 ਸੀਟਾਂ ਸ਼ਡਿਊਲਡ ਕਾਸਟ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 20 ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਏ, 2 ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਏ ਅਤੇ ਕੇਵਲ 7 ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਏ। ਕੁੱਲ 29 ਰਿਜ਼ਰਵ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਵਲ 7 ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੀ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਏ।

*12.22 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ

(ਇਸ * ਸਮੇਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਸਦਨ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲੀ।)

ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਵਿਚ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਇਹ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਿਭਾਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕਰੇਗੀ। ਮੈਂ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦਾ ਗਠਜੋੜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੈਂ ਪੂਰੇ ਸਦਨ ਨੂੰ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਣਾ ਤਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਵਿਰੋਧ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਗਲਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਸਹੀ ਸੋਚ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਜੋ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। (ਥੰਪਿੰਗ)

ਸਰਦਾਰ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਮਿਹਰਬਾਨ (ਕੂੰਮ੍ ਕਲਾਂ, ਐਸ.ਸੀ.) : ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਦਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਨੂੰ

ਚੁਣ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਤੇ ਜੋ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਉਹ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀ ਰਲੀ ਮਿਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਬੈਠੇ ਹਨ ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਣ ਤੇ ਨਾਤੇ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ, ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੌਰਾਨ, ਇਕ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਔਰ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਔਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਕੈਬਨਿਟ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਹ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਲਿਆਵਾਂਗੇ ਔਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਡਰਨਾ ਪਿਆ ਔਰ ਗੱਲ ਲੰਮੀ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਔਰ ਜਿਹੜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਭਾਈਵਾਲ ਸਾਂਝ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਚ ਤ੍ਰੇੜ ਆ ਗਈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਫਤਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਭਦਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਇਸ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ, ਮੈਂ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਵਕਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬਾ ਬਣਿਆ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਜੋ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੂਜੇ ਗਵਾਂਢੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਪਾਣੀ ਅਜਿਹੇ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਗਵਾਂਢੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਨੇ ਜਦ ਉਹ 1978 ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ, ਇਸ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜਿਹੜਾ ਪਾਣੀ ਹਰਿਆਣਾ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਉਸ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਤਰਫ ਤੋਂ ਐਸ.ਵਾਈ.ਐਲ. ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਵਿਚ ਸਵਰਗੀ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਜੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਈਵਾਲ ਸੀ ਔਰ ਬਕਾਇਦਾ ਇਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਜੋ ਐਸ.ਵਾਈ.ਐਲ. ਨਹਿਰ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੇ ਖਰਚ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਹੀ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿਚ ਉਸ ਵਕਤ ਇਸ ਮਸਲੇ ਦੀ ਨੀਂਹ ਬੱਝੀ ਜਿਸ ਦਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 10 ਸਾਲ ਸੰਤਾਪ ਭੋਗਣਾ ਪਿਆ। 1980-81 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਈ। ਸਰਦਾਰ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਉਸ ਵਕਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਔਰ ਉਸ ਵਕਤ ਉਸ ਨਹਿਰ ਨੂੰ ਟੱਕ ਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕਪੂਰੀ ਦਾ ਸਥਾਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਉਥੇ ਮੋਰਚਾ ਲਾਇਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਹਿਰ ਨਹੀਂ ਪੁੱਟਣ ਦੇਣੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਬੜਾ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ, ਬੜਾ ਮਾੜਾ ਸਮਾਂ ਦੇਖਿਆ, ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਮੈਂ

[ਸਰਦਾਰ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਮਿਹਰਬਾਨ]

ਇਥੇ ਦੱਸਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਭਲੀਭਾਂਤ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਔਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ 2002 ਤੋਂ 2007 ਤੱਕ ਰਹੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰ੍ਹਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਹੱਕ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਦਨ ਵਿਚ ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੈਂਸਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਔਰ 9 ਲੱਖ ਹੈਕਟੇਅਰ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਹੜੀ ਬੰਜਰ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਔਰ ਲੱਖਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹੁਣ ਧਾਰਾ 5 ਤਹਿਤ ਜੋ ਬਿਲ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਉਣਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਲੰਮਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਹੁਣ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਦੀ ਹੋਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਨ ਦੀ ਹੋਰ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚੱਲ ਕੇ ਜੋ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਔਰ ਜਿਹੜੇ ਦੂਸਰੇ ਮਸਲੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਾਂ ਔਰ ਇਹ ਮਸਲੇ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਐਮੀਕੇਬਲੀ ਬੈਠ ਕੇ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈਸ ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖੇ ਹਨ, ਉਹ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿਰਫ ਇਕੋ ਗੱਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਰੀਟੀਸਾਈਜ਼ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਰੀਟੀਸੀਜ਼ਮ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਲੀਅਰ ਕਰਨ। ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੋਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੁਆਇੰਟ ਟੱਚ ਕਰਨੋਂ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਗੱਲ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੂਬਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤੇ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਾਡਾ ਕਿਸਾਨ ਤਕੜਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਾਂ। ਸਾਡੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰ੍ਹਾਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋਨੋਂ ਫਸਲਾਂ ਕਣਕ ਅਤੇ ਝੋਨਾ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਰੀਦੀਆਂ। ਜਿਣਸਾਂ ਦਾ ਅੱਛਾ ਭਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਜਿਣਸ ਲਿਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਉਸੇ ਦਿਨ ਵੇਚ ਕੇ ਹੱਸਦਾ-ਹੱਸਦਾ ਘਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਸਟੋਰ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਮਜਬੂਰੀ ਵੱਸ ਉਸ ਨੂੰ ਫਸਲ ਤੁਰੰਤ ਵੇਚਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਉਸ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਕੰਬਾਈਨ ਚਲਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਿਣਸ ਬੋਰੀਆਂ ਵਿਚ ਤੁਲਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਦਾਇਗੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ 1997-2002 ਤੱਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਹੋ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਹਾਊਸ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਮੌਸਮ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਖਰਾਬੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਕਰੋਪੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਫਸਲ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ15-15, 20-20 ਦਿਨ ਰੁਲਦੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਸੀ ਕਿ ਝੋਨੇ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਸੇ ਦਿਨ ਵੇਚ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਉਤੇ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਉਹ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਝੋਨਾ ਲਿਆ ਕੇ, ਉਸੇ ਦਿਨ ਵੇਚ ਕੇ, ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁੜਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਤੁਹਾਡੇ ਮਾੜੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰਾ ਕਿਸਾਨ 100 ਰੁਪਏ ਤੋਂ 150 ਰੁਪਏ ਘੱਟ ਰੇਟ ਤੇ ਝੋਨਾ ਵੇਚ ਕੇ ਆਪਣਾ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਮੁੜਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਫੜੀ। ਤੁਹਾਡੀ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਸੀ, ਚਲੋ ਇਕ ਸੀਜ਼ਨ ਲੰਘ ਗਿਆ, ਦੂਸਰਾ ਵੀ ਲੰਘ ਗਿਆ ਪ੍ਰੰਤੂ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਾ ਦੇ ਸਕੇ। ਫਿਰ ਸਾਡੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਬਾਂਹ ਫੜੀ। ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਮੀਨੀਮਮ ਸਪੋਰਟਸ ਪ੍ਰਾਈਸ ਵਿਚ ਕਣਕ ਦਾ 100/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੁਣ 100/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਇੰਟਲ ਬੋਨਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਦਨ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਸੀ.ਐਲ.ਪੀ. ਦੇ ਲੀਡਰ ਬੀਬੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਜੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਇਹ ਸਦਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਇਹ ਬੜੇ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

(ਇਕ ਆਵਾਜ: ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਕੋਈ ਅਹਿਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ?)

ਜੇਕਰ ਸਾਡੀ ਬਦੌਲਤ ਇਹ ਭਾਅ ਵਧਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਣਕ ਦਾ ਭਾਅ 850 ਰੁਪਏ ਕੁਇੰਟਲ ਦੇਣਾ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦ ਵਿਚ ਚਾਰ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਬੋਲ ਦਿੰਦੀ। ਹਾਊਸ ਦੇ ਲੀਡਰ ਆਪਣੇ ਕੁਝ ਵਧੀਆ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬੋਨਸ ਦਿੰਦੇ....

ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਹਿਰਾਮ : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

** Expunged as ordered by the Chair.

ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਰਫਤ ਹਾਊਸ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਇਕ ਗੁਜਾਰਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੇਡ-ਇਨ ਸਪੀਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਟੋਕਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਹੋਵੇ, ਆਪਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਟੋਕਾਂਗੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਟੋਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵੇਰ ਬੋਲ਼ਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(ਕੁਝ ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਇਹ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਵੇਰ ਆਏ ਹਨ।)

ਚਲੋ ਠੀਕ ਹੈ। ਸੌਰੀ।

ਸਰਦਾਰ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਮਿਹਰਬਾਨ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਬਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਲ 2001 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਸ ਵਕਤ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੀ ਭਾਈਵਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਕਤ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਵਧਾਉਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਸੀਂ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਕੇ ਧਰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰਨ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਿਜ਼ ਨੇ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਵਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਗੱਲਾਂ ਕਹੀਆਂ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਬੋਲ਼ ਕੇ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਮੈਨਡੇਟ ਜਨਤਾ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਸਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਲੇਕਿਨ ਜੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਇਥੇ 44 ਮੈਂਬਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਇੰਡੀਪੈਂਡੈਂਟ ਪਾ ਕੇ 45 ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਬੈਠੇ ਹਾਂ। ਜੇ 1997 ਤੋਂ 2001 ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਰੇਟ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਨੌਕਰੀਆਂ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਮੋਸ਼ਨਜ਼ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਵਕਤ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਹੱਦ-ਬੰਨੇ ਟੱਪ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵਕਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੈਨਡੇਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਪੰਜ ਸਾਲ ਸਰਕਾਰ ਰਹੀ। ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਮਾਰਕੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੈਨਡੇਟ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨੇ

ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੇ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਾਡਾ ਸਭ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਭ ਨੇ ਰਲ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਧਰੋਂ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀ ਪੂਰੀ ਕੋਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦਿਆਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨੀਤੀਆਂ ਚੰਗੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਜੋ ਹੋਰ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕੇ। 1997 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਈ ਸੀ ਤਾਂ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵੇਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਬੜੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੀ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵੇਰ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਹਾਲ ਹੋਇਆ। ਦੋ ਘੰਟੇ ਮਸਾਂ ਹੀ ਬਿਜਲੀ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਸੀ ਔਰ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਿਲ ਬਣਿਆ, ਉਹ ਸਾਰਾ ਹੀ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੰਨੀ ਮਾੜੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਿਲ ਲੈ ਲਓ, ਇਹ ਕੰਮ ਸੌਖਾ ਹੈ ਪਰ ਬਿਜਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕਿਵੇਂ ਕਹੀਏ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਪਰ ਉਸ ਵਕਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਟੱਸ ਤੋਂ ਮੱਸ ਨਾ ਹੋਈ। ਇਹ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ 50 ਯੂਨਿਟ ਬਿਜਲੀ ਫਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੈਂਕੜਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਅਦਾ ਹੀ ਸਿਰਫ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਦ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਪਤਾ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿਚ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਫਸਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਫਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ, ਕਰਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ। ਮੈਂ ਹੋਰ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਬਣੀਆਂ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਆਉਣ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਲੱਗਾ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਿਜ਼ ਤੇ ਬੈਠੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤੇ 5100/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਰੱਖੀ ਜਦ ਕਿ ਅਸੀਂ 6100/- ਰੁਪਏ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਵਧਾ ਕੇ 15000/- ਰੁਪਏ ਕੀਤੀ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਫਿਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਚੈਕ ਵੰਡੇ। ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ

[ਸਰਦਾਰ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਮਿਹਰਬਾਨ]

ਇਹ ਗੱਲ ਛੱਪੀ, ਭਾਵੇਂ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣਾ ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕਢਵਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲੈਣਾ। ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਿ 15000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਕੀਮ ਕੰਟੀਨਿਊ ਰਹੇਗੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਹ 5100/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਘੀਸੀ ਪਿਟੀ ਸਕੀਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਕਲੀਅਰ ਕਰਨ। ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦੇਣ ਦੀ ਹੈ। ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵੀ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇੰਨਾ ਮਾੜਾ ਹਾਲ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਪੈਸਾ ਹੀ ਮੁੱਕ ਗਿਆ। ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰੈਸਟ ਹਾਊਸ ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਕਿ ਪੈਸਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ। ਮੰਡੀਕਰਨ ਬੋਰਡ ਨੂੰ 500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਗਹਿਣੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਹੜਾ ਪੈਸਾ ਆਰ.ਡੀ.ਐਫ. ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਤੇ ਲੱਗਣਾ ਸੀ, ਲਿੰਕ ਰੋਡਾਂ ਤੇ ਲੱਗਣਾ ਸੀ, ਉਹ 500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਕਰਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਰੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਸੜਕਾਂ ਬਣਨੀਆਂ ਸਨ, ਕਿਸਾਨ ਉਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਇਹ ਕੁੱਲ 750 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਬਣਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 52000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾਈ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵਧੀਆ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੀਹ ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਫਿਰ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਹੁਣ ਉਹ ਖਜ਼ਾਨਾ ਭਰ ਕੇ ਛੱਡ ਕੇ ਗਏ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਰਿਕਾਰਡ ਚੈਕ ਕਰ ਲੈਣ। ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕ੍ਰਿਟੀਸਾਈਜ਼ ਕਰੋ, ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ, ਕੋਈ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਦੱਸੋਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਚਾਰ ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਤੇ ਵੀਹ ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਕਤ 2002 ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਸੀ, ਉਸ ਵਕਤ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਕ ਸਰਵੇ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਲਿਸਟਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਥੋਂ ਬਣਵਾਈਆਂ, ਕਿਹੜੇ ਦਫਤਰ ਬਹਿ ਕੇ ਬਣੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਸਟਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਈ ਐਸੇ ਲੋਕ ਵੀ ਰਹਿ ਗਏ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਅਤਿ ਗਰੀਬ ਸਨ ਅਤੇ ਐਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਅਮੀਰ ਸਨ। ਉਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਥੋਂ ਆ ਗਏ। ਜੋ ਪੀਲੇ ਕਾਰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀ.ਪੀ.ਐਲ. ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਹੀ ਪੀਲੇ ਕਾਰਡ ਇਸ਼ੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਡ ਨਾ ਬਨਣ। ਅੱਜ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਚਾਰ ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਅਤੇ 20 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਅੱਜ ਉਸ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਮੁੱਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਅੱਜ ਪੀਲੇ ਕਾਰਡ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੀਲੇ ਕਾਰਡ ਤੇ ਇਹ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਫਿਰ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਰਵੇ ਕਰਾਵਾਂਗੇ ਅਤੇ

ਦੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕ ਗਰੀਬ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨੀਤੀ ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਵਾਸਤੇ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬੜਾ ਧੱਕਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਬੜਾ ਧਰੋਹ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਬੜੇ ਉਹਲੇ ਰੱਖ ਕੇ ਆਏ ਹਨ, ਜੇ ਸਹੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਏਡਾ ਵੱਡਾ ਮੈਨਡੇਟ ਨਾ ਮਿਲਦਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਔਰ ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵਾਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਆਪ ਮਨਿਸਟਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜ ਸਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਨਿਰਮਾਣ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਿਆ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਔਰ ਰੈਜ਼ੋਲਿਊਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਜੋ ਪਿੰਡਾਂ ਨੇ ਚਾਹਿਆ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਹ ਮੰਨ ਕੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਫਿਰਨੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿੰਕ ਰੋਡਜ਼ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹਰ ਹਲਕੇ ਵਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪਿਆ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਚੈਕ ਕਰ ਲਵੋ। ਤੁਸੀਂ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਵਾ ਲਓ, ਤੁਸੀਂ ਸਰਵੇ ਕਰਵਾ ਲਵੋ ਕਿ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਸੜਕਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣੀਆਂ। ਅੱਜ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਬਾਹਰਲਾ ਬੰਦਾ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸੂਬੇ ਦਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਨਿੰਦਾ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਤੇ ਕਰੋ। ਤੁਸੀਂ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਢਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਡੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੜਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜੋੜਾਂਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਲਿੰਕ ਰੋਡਜ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿੰਡ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਿੰਕ ਰੋਡਜ਼ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਕਾਸ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਸੁਖਾਵਾਂ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਵਧੀਆ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਸਾਡੇ ਸੀ.ਐਲ.ਪੀ. ਦੇ ਲੀਡਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਕੱਲ੍ਹ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਜੋ ਹੋਇਆ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਬੜਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਦੇ ਤੁਸੀਂ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਜੋ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਹ ਨਿਭਾਉਣਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਚੁਣ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਇਥੇ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਜੋ ਵਧੀਆ ਨੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਜੋ ਗਲਤ ਨੀਤੀ ਹੋਏਗੀ, ਉਸ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਜੋ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਕੱਲ੍ਹ ਧੱਕਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਧੱਕਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਬੜਾ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤੁਹਾਡੀ ਰਿਸਪੈਕਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਲੇਕਿਨ ਸੁਖਾਵਾਂ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ

[ਸਰਦਾਰ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਮਿਹਰਬਾਨ]

ਹਾਂ ਕਿ ਚੰਗੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਸਾਥ ਦੇਵਾਂਗੇ ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਬੋਲਣਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਬੋਲਣਾ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਕਾਨੂੰਨ ਸਾਰਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਡਰ, ਭੈਅ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਏਗੀ। ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਵੋਟਾਂ ਨਿਬੜ ਗਈਆਂ। ਵੋਟਾਂ ਪਵਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਹੀਲੇ ਵਸੀਲੇ ਜੁਟਾ ਲਏ। ਕਈ ਕੁਝ ਕਹਿ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਈ ਕੁਝ ਕਹਾ ਲਿਆ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਰ ਵੀ ਸਹਿਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਹਾਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰ ਦੇ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਹੋਵੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਕੂੰਮ ਕਲਾਂ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਚੌਥੇ ਘੇਰਿਆ ਗਿਆ.....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਮਾਪਤੀ ਕਰੋ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਮਿਹਰਬਾਨ : ਮੈਂ ਵਾਈਂਡ ਅੱਪ ਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਗਿਆ, ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜੋ ਲੀਡਰ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁੱਟਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਆਇਆ ਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਥੇ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੈਂ ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਮਾਛੀਵਾੜੇ ਦੇ ਸਬੰਧਿਤ ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਉ, ਉਹ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਬਣਦੀ ਧਾਰਾ ਲੱਗੀ। ਫਿਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਜਾਅਲੀ ਕੇਸ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਉਤੇ ਬਣਾ ਕੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਕੇਸ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਥੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਪੁਆ ਕੇ ਜਿਹੜਾ ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਬੜਾ ਸਿਨਸੀਅਰਲੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਬਦਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਿਹੜੀ ਸਾਡੀ ਐਗਜੈਕਟਿਵ ਹੈ, ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਹਾਊਸ ਨੇ ਨੀਤੀਆਂ ਘੜਨੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਗਜੈਕਟਿਵ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਅਫ਼ਸਰ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁੱਲ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਚੁਣ ਕੇ ਇੱਥੇ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸੁਖਾਵਾਂ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖੀਏ ਅਤੇ ਹੈਲਦੀ ਡਿਸ਼ਕਸਨ ਹੋਵੇ

ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਪਰ ਜੋ ਇਹ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਐਡਰੈਸ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਘੋਖ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਦਿਸ਼ਾਹੀਣ ਹੈ, ਕੋਈ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੋ, ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਲੋਂ ਪਾਸ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਧੰਨਵਾਦ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ (ਭੁਲੱਥ) : ਆਨਰੇਬਲ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਰਿਣੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਫਸਟ ਟਰਮਰ ਨੂੰ, ਇਹ ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈਸ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਐਡਰੈਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਐਲੀਗੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਪੈਸੇਫਿਕ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਅਤੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਕਾਬਲ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਕਾਫੀ ਇਸ਼ੂਜ਼ ਨੂੰ ਟੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹਾ-ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਲਵਾਂਗਾ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਸਾਡੇ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਅੱਛੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਔਰ ਬੜੀ ਹਲੀਮੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਕੋਆਪਰੇਸ਼ਨ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅੜਿੱਕਾ ਖੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਵਿਚ ਰਵਾਇਤ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਪੀਕਰ ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਗਰੇਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(ਕੁਝ ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।)

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਮੈਂਬਰਜ਼ ਨੂੰ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਫਸਟ ਟਰਮਰਜ਼ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਇੰਟਰਫੀਅਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਜੋ ਗੱਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਗਰੇਸ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਈ, ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੇ ਜੋ ਅਲਫ਼ਾਜ਼ ਵਰਤੇ ਸਨ, ਉਸ ਉਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਐਡਰੈਸ ਉਤੇ ਕੋਈ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ, ਅਸੀਂ ਵਿਘਨ ਪਾ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਹਰ ਗੱਲ ਉਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਿੱਧੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ, ਗੈਰਵਾਜਿਬ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਾਬਤ ਵੀ ਕਰਾਂਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਇਕ ਵਰਡ ਹੈ "ਜਗਲਰੀ ਆਫ਼ ਵਰਡਜ਼"। ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸਾਡੇ ਲਈ ਪਿਤਾ ਸਮਾਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਸ "ਜਗਲਰੀ ਆਫ਼ ਵਰਡਜ਼" ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਵੀ ਹਨ। ਮੈਂ ਖੇਤੀ ਸੈਕਟਰ ਤੋਂ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਕੰਮ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤਾ,

[ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ]

ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਲਈ ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਭਾਵੇਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। 10 ਫਸਲਾਂ ਵਿਕੀਆਂ without any corruption and on the spot. ਇਹ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ। (ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ) ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਬੀ.ਟੀ. ਕਾਟਨ ਦਾ ਨਵਾਂ ਬੀਜ ਲਿਆਂਦਾ, ਕਾਟਨ ਬੇਲਜ਼ ਵਿਚ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਜ਼ਾਫਾ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਅੱਛੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ there was a fall of 470% from Rs. 47 per quintal during the period of 1997-2002. ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਿਬ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਫਿਗਰਜ਼ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਉਸ ਵਕਤ 1999 ਤੋਂ 2004 ਤੱਕ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਝੋਨੇ ਦੀ ਮਿਨੀਮਮ ਸਪੋਰਟ ਪ੍ਰਾਈਸ ਫਾਈਨ ਵੈਰਾਇਟੀ ਵਿਚ ਕੇਵਲ 70ਫੀਸਦੀ ਇਜ਼ਾਫਾ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਸਾਲ 2005-06 ਅਤੇ 2006-07 ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਕਤ 50 ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ। (ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ) ਇਹ ਪੈਡੀ ਦੇ ਤੱਥ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਣਕ ਬਾਰੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਫੇਰ ਤੱਥ ਹਨ 1999 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਲ 2004 ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ 70 ਰੁਪਏ ਕਣਕ ਦੇ ਭਾਅ ਵਿਚ ਇਜ਼ਾਫਾ ਹੋਇਆ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਸਾਲ 2005-06 ਅਤੇ 2006-07 ਦੌਰਾਨ 250 ਰੁਪਏ ਕਣਕ ਦੇ ਭਾਅ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। (ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ) ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਗਏ ਸੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਇਵੇਂ ਗਿਆਂ ਕਦੇ ਭਾਅ ਵਧਿਆ ਹੈ? ਇਹ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਫਾਈਨਾਂਸ਼ੀਅਲ ਈਅਰ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰਿਸਰਚ ਵਾਸਤੇ ਦਿੱਤੇ। (ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ) ਇਹ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਆਈ ਹੈ, you cannot claim any sort of aid to the Punjab Agriculture University. It is on record. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਬੜੇ ਫਾਰਮਲ ਜਿਹੇ, ਰਸਮੀ ਜਿਹੇ ਹੋਰ ਇਸ਼ੂ ਲੈ ਲਏ, ਵੱਡਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜੁਰਅਤ ਨਾਲ ਇਸ ਹਾਊਸ

ਵਿਚ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਵਾਟਰਜ਼ ਐਕਟ, 2004 ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਵਾਸਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕੇ ਲੈ ਕੇ ਦਿਆਂਗੇ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ। ਜੇ ਇਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ 1997 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2002 ਤੱਕ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਜੀ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਇਲਾਕੇ ਦੇਣੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਭੇਜਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਨੂੰ ਤਾਂ ਉਤਰਾਂਚਲ ਵਿਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਰਕਾਰਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਅਸੀਂ ਆਏ ਹਾਂ ਚਾਹੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਕਰਕੇ ਕਹੋ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਹੋ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਅਸਲ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਨੇ ਹਰਾਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ, ਅਕਾਲੀ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਅਸਲੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਸਿੱਖ ਨੇ ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਜਿਤਾਇਆ। (ਵਿਘਨ) ਹੁਣ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਲਓ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੁਣ ਸ਼ਰਮ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰ, ਸਾਡਾ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰ, ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਤਬਕਾ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਮਾਈਨਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸ਼ਰਮ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਅੱਜ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਲਬੂਤੇ ਤੇ ਹੀ ਬੈਠੇ ਹੋ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਡੇਰੇ ਕਾਰਨ ਐਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਡੇਰੇ ਤੇ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਪਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਡੇਰਾਵਾਦ ਔਰ ਧਰਮ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੇ ਦੋ ਕੁ ਮਿੰਟ ਲੈਣੇ ਹਨ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੀਰੋ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਉਹ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੀਰੋ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇੱਕ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ ਪੰਜ ਜ਼ਰੂਰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। It deals with quantum of water going to Haryana and the quantum of water going to Rajasthan. ਤੁਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਤੁਹਾਡਾ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਬਣਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਧਾਰਾ ਪੰਜ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਔਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਔਰ ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਿਪੇਰੀਅਨ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਈਟ

[ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ]

ਇਸ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੌਰਮਿੰਟ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਅੱਛੇ ਬਿਆਨ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਜਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ਗਏ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਥੇ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਔਰ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਮਾਂ ਆ ਲੈਣ ਦਿਓ, ਸਮਾਂ ਆਉਣ ਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਪੰਜ ਸਬੰਧੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ, ਅਸੀਂ ਸੈਂਟਰ ਕੋਲੋਂ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ। ਧਾਰਾ ਪੰਜ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਇਸ ਬਾਰੇ ਠੋਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਧਾਰਾ ਪੰਜ ਔਰ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਬਾਰੇ ਜੋ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਇਥੇ ਕੋਈ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਕਰੋਗੇ? ਕੀ ਕੋਈ ਠੋਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵੋਗੇ? ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਵਾਬ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇੱਥੇ ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਦੇ ਬਾਰੇ ਬੜੀ ਗੁਹਾਰ ਲਾਈ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਕਤ ਸਦਨ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੁਹਾਰ ਲਾਈ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਚੁੱਕੇ ਗਏ, ਡਕੈਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ Is this not a national phenomenon. ਇਹ ਦੱਸਣ ਕਿ ਕੀ ਡਕੈਤੀ ਇਕੱਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ? ਕੀ ਕਿਡਨੈਪਿੰਗ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ? ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਉਥੇ ਦੀਆਂ ਫਿਗਰਜ਼ ਕਢਾਓ ਕਿ ਕਿੰਨੀਆਂ ਡਕੈਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ? ਚੌਟਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਫਿਗਰਜ਼ ਕਢਾਓ ਕਿ ਕਿੰਨੀਆਂ ਡਕੈਤੀਆਂ ਤੇ ਕਿਡਨੈਪਿੰਗਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਹਨ? ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ, ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਫਿਗਰਜ਼ ਕਢਾਓ। It is the result of gradual social degradation and degeneration in the Society. ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਕੋਈ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਬਲਮਜ਼ ਸਿਰਫ 10-10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਬਲਮਜ਼ ਕਿਸੇ ਇਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਇੱਥੇ ਪੰਜ-ਛੇ ਵਾਰੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜ ਵਾਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਨਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ, ਡਕੈਤੀਆਂ, ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਔਰ ਸੂਬੇ ਸਿਰ 53 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜੋ ਮਸਲੇ ਹਨ, ਇਹ ਮਸਲੇ ਸਿਰਫ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਜ ਵੇਲੇ ਦੀਆਂ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਘੁੰਮ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਬੀਬੀ ਕਿਰਨਜੋਤ ਕੌਰ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਰੇਪ ਹੋਇਆ, ਅਬਡਕਸ਼ਨ ਹੋਈ ਅਤੇ ਮਰਡਰ ਹੋਇਆ? ਉਸ ਕੇਸ ਦਾ ਹਾਲੇ ਤਕ ਵੀ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਤੁਹਾਡੇ ਵੇਲੇ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਉਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਰੇਪ ਦਾ

ਲਗਿਆ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਧੀਅ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਿਆ (ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਸ਼ੇਮ-ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ..... (ਵਿਘਨ)..... ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਫਸਟ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਸਰਦਾਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਮੈਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਬੋਲ ਲੈਣ ਦਿਓ। ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਦਾ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ। ਇਹ ਮੈਂ 1999 ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। 8-9 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਔਰ ਉਸ ਨੇ ਬੜੀ ਨਿਗਰ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਸਬਸੀਕੁਐਂਟਲੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 302 ਦਾ ਜੁਰਮ ਲਾ ਕੇ ਪਟਿਆਲੇ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵੀ ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਟੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। Law and order is a national problem which has to be dealt with accordingly. ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ there is mention of unpaid capital, subsidy of more than 8400 crores which is lying ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਾਸਤੇ 105 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਕਰੈਡਿਟ ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। Everything has been done by the previous Government of Captain Amarinder Singh.

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪਾਵਰ ਸੈਕਟਰ ਦੀਆਂ ਦੁਬਾਰਾ-ਦੁਬਾਰਾ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਲਹਿਰਾ ਮੁਹੱਬਤ ਵਿਖੇ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੋਇਆ ਉਹ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੌਰ੍ਹਾਨ ਹੋਇਆ। There is a project known by the name of Thein Dam which has not been completed. ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2/3 ਵਾਰੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਵਾਰੀ ਆ ਗਈ ਪਰ ਸ਼ਾਹਪੁਰਕੰਡੀ ਅਤੇ ਥੀਨ ਡੈਮ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕੰਪਲੀਟ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੇ ਕੁਝ ਬੋਲਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ)

** Expunged as ordered by the Chair.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਥੀਨ ਡੈਮ ਤਾਂ ਚਾਲੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਮਾਨਯੋਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਉਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

Sardar Sukhpal Singh Khaira : Shahpur Kandi is still pending. Full capacity production has not started.

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ (ਮਾਸਟਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਿਉਂਕਿ ਥੀਨ ਡੈਮ ਮੇਰੀ ਕਾਂਸਟੀਚੂਐਂਸੀ ਵਿਚ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਾਨਯੋਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਉਸ ਦਾ ਸਵਿਚ ਦਬਾ ਕੇ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਚਲੋ ਤੇ ਦੇਖੋ (.....ਵਿਘਨ, ਸ਼ੋਰ) 600 ਕਿਲੋਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

Sardar Sukhpal Singh Khaira : It is not working to its full capacity. (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) ਇਨ੍ਹਾਂ 2/3 ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ (ਮਾਸਟਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ) : ਸਰ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ। (ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ, ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਜੀ, ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਹੈ?

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਹਾਂ ਜੀ, ਮੈਂ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਬੱਸ ਤੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਦਿਖਾਈਏ..... (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ this dam is not working to its full capacity.

ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਤੇ ਢਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ 180 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ 4 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਅਤੇ 20 ਰੁਪਏ ਕ੍ਰਿਲੋ ਦਾਲ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ you will be facing very great difficulty. ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਫੋਟੋ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਔਰ ਬੜੇ ਹੰਬਲ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਥੇ ਇਹ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ

ਇਹ ਰਿਆਇਤ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਲੱਖ ਬੀ.ਪੀ.ਐਲ. ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿਆਂਗੇ ਜਾਂ 13 ਲੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿਆਂਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸਾਲ ਵਿਚ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਪੁਅਰੈਸਟ ਆਫ ਦੀ ਪੂਅਰ ਨੂੰ ਦਿਆਂਗੇ ਜਾਂ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਆਂਗੇ। 45 ਲੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਫੋਟੋ ਲਗਾ ਕੇ ਅਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਪੋਸਟਰ ਲਗਾ ਕੇ ਗੁਮਰਾਹਕੁਨ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡਾ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਜਿੱਤੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਲੱਖ ਬੀ.ਪੀ.ਐਲ. ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਵਾਲੇ 13 ਲੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਰਿਆਇਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 13 ਲੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਗੇ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਵੇ ਕਰਵਾਉਣਗੇ? ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਤਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਉਹ ਲੋਕ ਵੀ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਅਮੀਰ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਸਿਸਟਮ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਡਿਸਟਰੀਬਿਊਸ਼ਨ ਵਿਚ ਤਾਂ ਬੜੀ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਹੋ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਸ ਰਾਜ ਧੁੱਗਾ : ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਰ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਇਕ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। What I want to say is that it is very old baby of Badal Sahib. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ 1977-78 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਬਣਾਏ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਬੰਦ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਤਹਿਸ ਨਹਿਸ ਹੋਏ ਪਏ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਰੇਕ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਇਕ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਫਾਈਨਾਂਸ਼ੀਅਲ ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਕੀ ਹੈ। ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰ ਸਕੋਗੇ? ਜਿਹੜਾ 30 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਕੰਮ ਸੀ, you are trying to implement that again in 2007, even after failing in that experience. It is old wine in very old bottle, it is nothing new. ਇਸ ਲਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਗੌਰ ਕਰ ਲੈਣ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਸਮਾਪਤ ਕਰੋ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹੁਣ ਮੈਂ ਅਸਲ ਮਸਲੇ

** Expunged as ordered by the Chair.

[ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ]

ਵੱਲ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਇਸ ਕਰਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਬਹੁਤ ਰੌਲਾ ਰੱਪਾ ਪਾਉਣਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੱਲ੍ਹ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਸਟੇਟ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ 2006 ਨੂੰ ਰਿਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੋਸ਼ਨ/ਬਿਲ ਲੈ ਕੇ ਆਏ that was 100% illegal and unconstitutional. ਬਲਕਿ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਤੁਹਾਡਾ ਵੀ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਮਤਿਹਾਨ ਸੀ। ਕੱਲ੍ਹ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬੋਲ ਲੈਣ ਦਿਓ.....

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਖੋਜ, ਜੰਗਲਾਤ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ) : ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ, ਸਰ। ਇਹ ਚੇਅਰ ਨੂੰ ਐਡਰੈਸ ਕਰਕੇ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਤੁਸੀਂ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਂਵਾਰੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਐਕਸਪੰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਚੇਅਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਰਤੇ ਗਏ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਲਫਜ਼ ਸ਼ੋਭਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਪਰ 3-4 ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਹ ਬਹਿਸ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। It should not be repeated.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੇਅਰ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। This is not proper.

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜੋ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਭੰਗ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਹਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਐਨੀ ਘਬਰਾਹਟ ਕਿਉਂ ਹੈ। 29 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਇਹ ਬਿਲ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣਾ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਪੋਨ ਕਰਕੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲੈ ਆਏ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਰੋਪੜ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੇਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਬਜਿਊਡਿਸ ਹੈ, ਇਸ ਤੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਕੇਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ 23 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਲਓ ਅਤੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਭੰਗ ਹਾਲੇ ਨਾ ਕਰੋ, ਕਿਤੇ ਕੰਟੈਮਪਟ ਆਫ ਕੋਰਟ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਹ ਕੰਟੈਮਪਟ ਭੁਗਤ ਲਵਾਂਗੇ। ** ** (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

** Expunged as ordered by the Chair.

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਖੋਜ, ਜੰਗਲਾਤ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਨ ਏ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਉਸੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਚੈਲੰਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰੂਲਿੰਗ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਲ ਅਟੈਨਸ਼ਨ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਹ ਰਿਜੈਕਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ Now he has no right to speak on that. ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹੋ। ਇਹ ਐਕਸਪੰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜਿਹੜਾ ਆਲਰੇਡੀ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਗੱਲ ਐਕਸਪੰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਹੋਮ ਸੈਕਟਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅਨਰਿਟਨ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਏ.ਪੀ.ਐਸ. ਦਿਓਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਵਿਦਡਰਾਅ ਕਰਕੇ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਅਟਾਰਨੀ ਰੋਪੜ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਅਖਤਿਆਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਰਗੂਮੈਂਟਸ ਕਰੋ। .....(ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਸਪੀਚ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਹੋਰ ਟਾਈਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਬੜਾ ਅਹਿਮ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਰੋਪੜ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਜੋ ਹੈ, ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਕੋਅ ਐਕਿਊਜ਼ਡ ਹਨ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ ਗਏ, ਫਿਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਗਏ ਕਿ ਸਾਡੇ ਖਿਲਾਫ ਮੋਟੀਵੇਟਿਡ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਮੈਲਾਫਾਈਡੀ ਨਾਲ, ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਵੈਨਡੈਟਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਣੀ, ਨਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੁਣੀ। ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਰਿਵਿਊ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਾਈ, ਉਹ ਵੀ ਉਥੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ ਗਈ। ਹੁਣ ਇਹ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਕੇਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੁਣ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਵੀ ਫਰੇਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਸਾਰੇ ਸੋਚੋ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਕੇਸ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਚ ਹੋਣਗੇ। C.M. in his capacity as Home Minister is the investigator, he is the prosecutor and he is the accused himself. ਸਟੇਟ ਦੇ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕੈਪੇਸਿਟੀ ਵਿਚ ਹੋਮ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ। .....(ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

** Expunged as ordered by the Chair.

ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਏ ਢਾਂਡਾ : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order. *(Interruption)*

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਖੋਜ, ਜੰਗਲਾਤ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ) : ਆਨ ਏ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਏ ਹਨ, ਬੜੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕਾਲ ਅਟੈਨਸ਼ਨ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਤੁਸੀਂ ਰਿਜੈਕਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਕਨਟੈਂਟਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੁਣ ਰੀਪੀਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲਾਂ ਰੂਲਿੰਗ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿਜੈਕਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੋ ਵੀ ਕਨਟੈਂਟਸ ਬੋਲੇ ਹਨ ਉਹ ਸਾਰੇ ਐਕਸਪੰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ that should not be made a record of this House.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀਂ ਟਾਈਮ ਦਾ ਵੀ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਕਾਲੀਆ ਸਾਹਿਬ, ਸੂਦ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪਾਲੇਟਿਕਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋ ਕਿ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਾ ਘੁਟਾਲੇ ਵਿਚ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਫਰੇਮ ਹੋਏ ਸਨ (ਵਿਘਨ) ਉਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਦਾ ਮਸਲਾ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਕੋਲ ਆਊਟ ਆਫ਼ ਬਿਹਾਰ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਨੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਅਸਤੀਫੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਲਾਲੂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਯਾਦਵ ਜੀ ਨੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।

ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਿਹੜੇ ਹਨ what about him ਕੀ ਅੱਜ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। .....(ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਟਾਈਮ ਘਟਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਨੇ ਵੀ ਬੋਲਣਾ ਹੈ।

ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ (ਭ ਤੇ ਮ) ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ) : ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਖੋਜ, ਜੰਗਲਾਤ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ

** Expunged as ordered by the Chair.

ਐਕਸਪਲੇਨੇਸ਼ਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਸ ਬਣਾਏ ਉਹ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਵੈਨਡੈਟਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਤਾਂ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਵਿੰਡਿਕਟਿਵਨੈਸ ਹੋਈ ਹੈ।.....

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ। .....(ਵਿਘਨ) I will tell you, if you listen to me. ਕੀ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਵੱਲੋਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੰਗਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ .....(ਵਿਘਨ) ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਨੰਗੇ ਹੋਏ ਹੋ..... (ਵਿਘਨ)

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ (ਮਾਸਟਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ) : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order please. ਖਹਿਰਾ ਜੀ, ਤੁਹਾਡਾ ਟਾਈਮ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਮੈਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਹਾਂ ਜੀ। ਮੈਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਅੱਛੇ ਲੱਗੇ ਹਨ ਉਹ ਕਾਫੀ ਸ਼ੇਅਰੋ-ਸ਼ਾਇਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਵੀ ਫੈਜ਼ ਅਹਿਮਦ ਫੈਜ਼ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੰਨਟੈਂਪਰੇਰੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ .....(ਸ਼ੋਰ) (ਵਿਘਨ) ਸੁਣ ਲਵੋ :

ਬਣੇ ਵੋ ਅਹਲੇ ਹਵਸ, ਮੁਦਈ ਭੀ ਔਰ ਮੁਨਸਫ ਭੀ,
ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਕਹੇਂ ਕਿਸੇ ਮੁਨਸਫ ਕਹੇਂ।

ਸਰਦਾਰ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ : ** ** **

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਮੈਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ .....(ਸ਼ੋਰ)

Mr. Speaker : This is no Point of Order please. ਖਹਿਰਾ ਜੀ ਤੁਹਾਡਾ ਟਾਈਮ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਮੇਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਟਾਈਮ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਆਪਣੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨੂੰ ਕਹਿ ਲਵਾਂਗਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਟਾਈਮ ਦੇ ਦਿਉ। .....(ਵਿਘਨ)

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ, ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਰਣੀਕੇ : ** ** **

** Expunged as ordered by the Chair.

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਅਸੀਂ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ .....(ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰਾ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਬੜਾ ਜ਼ੋਸ਼ੀਲਾ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵੇਰ ਚੁਣ ਕੇ ਆਏ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੁਡੀਸ਼ਰੀ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਕੇਸ ਚਲਦਾ ਹੈ। 3500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਨੇ ਕਲੀਅਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵੀ ਹਨ ਕਿ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਇਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, "ਛੱਜ ਤਾਂ ਬੋਲੇ ਛਾਨਣੀ ਕੀ ਬੋਲੇ" ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਤਾਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਸਕੈਮ ਮੂੰਹੋਂ ਬੋਲਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਇਨਵਾਲਵ ਸੀ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਤਾਂ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਨੇ ਕਲੀਅਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਆਪਾਂ ਨਾਮੀਨੇਸ਼ਨ ਪੇਪਰ ਫਾਈਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਉਸਦੇ ਵਿਚ ਵੀ ਮੈਨਸ਼ਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ। (ਥੰਪਿੰਗ)।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੱਤੀ ਸੀ You have different set up on different standards.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਹਾਡਾ ਸਮਾਂ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਸਾਡਾ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਡੇਰੇ ਤੇ ਗਿਆ, ਪਰ ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਮਿਸਯੂਜ਼ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਦਿਲ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਕਹੋ ਕਿ ਕੀ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਡੇਰੇ ਤੇ ਨਹੀਂ ਗਏ?

ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ, ਸੂਚਨਾ ਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ, ਸਾਇੰਸ ਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਗੈਰ ਰਵਾਇਤੀ ਊਰਜਾ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ** ** ਇਕ

** Expunged as ordered by the Chair.

ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਨਾ ਕਦੇ ** ** ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ** ** ਤੇ ਲੱਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਇਹ ਦੱਸ ਦੇਣ।

(ਕੁਝ ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਬੋਫੋਰਜ਼ ਵਿਚ ਕੌਣ ਇਨਵਾਲਵ ਸੀ?)

ਕੋਈ ਕੇਸ ਚੱਲੇ, ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਤਾਂ ਇਹ ਦੱਸਣ। ਇਹ ** ** ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਰੇਟਨੈਸ ਦੇਖੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਕੁਰਸੀ ਨੂੰ ਲੱਤ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਡਲੀਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜਾ ਇਨਸਾਨ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਡਿਫੈਂਡ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਡੀਬੇਟ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Mr. Speaker : Please address the Chair.

Smt. Rajinder Kaur Bhattal : Speaker Sahib, please expunge the names of ** ** and ** **.

Mr. Speaker : Please expunge these names. Your time is over.

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਮੈਂ ਲੰਬੀ ਦੀ ਰੈਲੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਵੇਰੇ 6.30 ਕੁ ਵਜੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੇਰ ਸਾਹਿਬ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੱਥੇਦਾਰ ਉਥੇ ਲੰਗਰ ਫੰਗਰ ਛੱਕ ਕੇ, ਮੁੱਛਾਂ ਨੂੰ ਵੱਟ ਚਾੜ੍ਹ ਕੇ ਠਾਠੇ ਬੰਨ ਕੇ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠ ਗਏ। ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਤੇਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਪੁਆਇਆ ਗਿਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੰਡਜ਼ ਦੀ ਕੁਵਰਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। .....(ਸ਼ੋਰ)

ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ, ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ, ਡੇਅਰੀ ਵਿਕਾਸ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਤੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਯੁਵਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਰਣੀਕੇ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਲੰਗਰ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਕ ਮਰਿਆਦਾ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਪਰ 'ਫੰਗਰ' ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। (ਸ਼ੋਰ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਸ਼ੋਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਸਾਫ਼ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।)

Mr. Speaker : Please try to listen the Point of Order. *(interruption)*

** Expunged as ordered by the Chair.

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਲਾਸਟ ਵਿਚ ਇਕ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਲ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਜਿਸ ਨੇ ਲੜਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਇਕ ਮਹੰਤਨੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਤੁਸੀਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਨਹੀਂ? ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਡੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਛੁਡਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ, ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਮਹੰਤਨੀ ਨੂੰ ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਬੜਾ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ, ਬੀਬੀ ਜੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤ ਸਮਝਾਓ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਿਸਪੈਕਟਫੁਲੀ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਰਹੇ। ਇਕ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਨਵਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਮਾਜ਼ ਬੜੀ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਤਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨੈਤਿਕਤਾ ਸਿਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਸੁਨੇਹਾ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕਪੂਰਥਲੇ ਤੋਂ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿਓ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲ ਆ ਜਾਵਾਂਗਾ। (ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ) (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿਚ ਕਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਟੈਲੀਫੂਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਢਵਾ ਲਓ। ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ। ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਇਸ਼ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੁਹਾਡੀ ਟਿਕਟ ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਲੈਣੀ ਹੈ? It was not worth my status. ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਥੰਮ੍ਹ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਵਾਈਂਡ ਅੱਪ ਕਰੋ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਤੁਸੀਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਲੜਦੇ ਹੋ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਵਾਈਂਡ ਅੱਪ ਕਰੋ। ਤੁਹਾਡਾ ਟਾਈਮ ਸਮਾਪਤ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) ਤੁਹਾਡਾ ਟਾਈਮ ਸਮਾਪਤ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ) Your time is over. Yes, Mohan Lal Ji.

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਕਾਕਾ, ਤੇਰਾ ਟਾਈਮ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਿਓ। (ਵਿਘਨ) ਇਸ ਦਾ ਟਾਈਮ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। (ਵਿਘਨ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ** ** ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਮਾਈਕ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਾਫ਼ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।) (ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਹਾਡਾ ਟਾਈਮ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਬਿਨਾਂ

** Not recorded as ordered by the Chair.

ਆਗਿਆ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮਾਸਟਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਜੀ। (ਵਿਘਨ)

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਠਾਓ ਜੀ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਬਿਨਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ** ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਈਕ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਸਾਫ਼ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਖਹਿਰਾ ਜੀ, ਬੈਠ ਜਾਓ। (ਵਿਘਨ)

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਕਾਕਾ, ਤੈਨੂੰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੈਠ ਜਾਓ। ਬੈਠ ਜਾ ਦੋ ਮਿੰਟ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੋ ਬਗੈਰ ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਬੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ (ਮਾਸਟਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ) : ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਭੁੱਲਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਦਾ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਹਰੀਸ਼ ਢਾਂਡਾ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨੇ ਜਿਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

Mr. Speaker : Please sit down, Mr. Khaira.

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਦਨ ਵਿਚ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਭੁੱਲਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬੋਲ ਕੇ ਜੋ ਹੌਸਲਾ, ਜੋ ਸਾਹਸ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਸਾਡੇ ਬਰਖੁਰਦਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਸਦਨ ਵਿਚ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਤੇ ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਇਕ ਮਹਿਜ਼ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵੋਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੱਤਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 14ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਔਰ 14ਵੀਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਵੀ ਵਾਇਲੈਂਸ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਇਕ ਵੀ ਐਸੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, 13ਵੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅੰਦਰ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਔਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਔਰ ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਬਹਾਦਰੀ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ

** Not recorded as ordered by the Chair.

[ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ]

ਸੱਤਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ 13ਵੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਸਦਾਰਤ ਮਾਨਯੋਗ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਹਾਦਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬੇਖੌਫ ਹੋ ਕੇ, ਨਿਡਰ ਹੋ ਕੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਲਚ ਤੋਂ 13ਵੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਇਹ ਸਦਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜੋ ਆਪਣਾ ਮੈਨਡੇਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹਾਦਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਿਤਾਇਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਅਲਾਂਇੰਸ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੋਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਲਾਂਇੰਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਅਲਾਂਇੰਸ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਦਭਾਵਨਾ, ਸ਼ਾਂਤੀ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ। ਇਸ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਚਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਰਾਜ ਆਇਆ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਲ 2002 ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ। ਉਹ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਣੀ, ਮੈਂ ਉਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ, ਰੇਡੀਓ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਮੀਡੀਏ ਵੱਲ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਾਂ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਇੱਕ "ਆਜ ਤੱਕ" ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਲਗਾਤਾਰ 24 ਘੰਟੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਫਰਵਰੀ 2002 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਬਾਰੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 90 ਸੀਟਾਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਿੱਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 90 ਸੀਟਾਂ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਹ ਹਰ ਸੈਕਿੰਡ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਨਮਤ ਨੂੰ ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੋ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਚਾਰ ਕਦਮ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਅੰਗਹੀਣ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 200/- ਰੁਪਏ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੰਦੇ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ 200/- ਰੁਪਏ ਕੋਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਹੈ, ਨਾ ਨਾ ਨਾ ਨਾ। 200/- ਰੁਪਿਆ ਕੋਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਸੀਂ 500/- ਰੁਪਏ, 600/- ਰੁਪਏ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ।

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ।

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਕੋਈ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਹੀ, ਤੁਸੀਂ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ ਮੰਗ ਰਹੇ ਹੋ।

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order please.

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਹਾਊਸ ਦੇ ਟੇਬਲ ਤੇ ਰੱਖ ਦੇਣ। ਅਸੀਂ 200/- ਰੁਪਏ ਕਿਹਾ ਸੀ। (ਵਿਘਨ) ਮੋਫਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਹੀ ਬੈਠੇ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਚੇਅਰ ਨੂੰ ਐਡਰੈਸ ਕਰੋ।

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ 200/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਥਾਂ ਤੇ 500/- ਰੁਪਏ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ ਹਰੀਜਨ ਲੋਕਾਂ ਲਈ 5100/- ਰੁਪਏ ਸ਼ਗਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਣ ਜਾਂ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ 5100/- ਰੁਪਏ ਸ਼ਗਨ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹਰੀਜਨਾਂ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ 11,000/- ਰੁਪਏ ਸ਼ਗਨ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਇੱਕ ਹਰੀਜਨ ਨੂੰ ਘਰ ਬਣਾ ਕੇ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕੀ ਕੀ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 5100/- ਰੁਪਏ ਸ਼ਗਨ ਤੋਂ 11,000/- ਰੁਪਏ ਸ਼ਗਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, 50,000/- ਰੁਪਏ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਐਸੇ ਐਸੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ, ਜਿਹੜੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੀ ਸੋਚਿਆ। "ਆਜ ਤੱਕ" ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ 24 ਘੰਟੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਵੀ ਦੇਖ ਕੇ ਰੂਹ ਕੰਬਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ 90 ਸੀਟਾਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦੌੜੋ, ਨੱਸੋ। ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਦੀ ਵੀ ਦਾਦ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਸਾਡੀ ਇਹ ਬਿਊਰੋਕਰੇਸੀ ਕੀ ਕਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਸ਼ਰਮਸ਼ਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਬਿਊਰੋਕਰੇਸੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਰਭੈ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਨੂੰਨ ਸ਼ਾਸਨ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਜਾ ਕੇ ਘੁਟਨੇ ਟੇਕ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਗਈ ਤਾਂ ਇਹ ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਉਤੇ ਚਲੇਗੀ ਇੱਕ ਧੋਖਾ, ਧੱਕਾ ਅਤੇ ਗੱਫਾ। ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਮਾਨ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ, ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ

** Expunged as ordered by the Chair.

[ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ]

ਦੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ, ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ। ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉੱਡਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਧੱਕਾ। ਧੱਕਾ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ, ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਦਾ, ਬਾਦਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਬੰਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁੰਨ ਦਿੱਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਧੱਕਾ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਸੁਣਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਧੱਕ ਦਿਆਂਗੇ, ਤੁੰਨ ਦਿਆਂਗੇ, ਲੱਭਣ ਨਹੀਂ ਦਿਆਂਗੇ, ਬਿਆਸੋਂ ਪਾਰ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿਆਂਗੇ। ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਹਾਵਰੇ ਸੁਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। (ਹਾਸਾ) ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਹੱਸਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸ ਕਿਸ ਨੂੰ ਤੁੰਨ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸੁਣ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਲੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਧੱਕੇ ਮੁੱਕੇ ਇੱਥੇ ਵੀ ਚਲਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਧੱਕਾ ਅਤੇ ਧੋਖਾ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਅਤੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਪਰ ਆਪਣੇ ਜਿਹੜੇ ਮਨਿਸਟਰ ਜਾਂ ਐਮ.ਐਲ.ਏਜ਼ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੋ ਜੋ ਹੱਥ ਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਕੁਰਸੀ ਆ ਗਈ ਉਹ ਕੁਰਸੀ ਹੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਮੇਜ਼ ਆਇਆ ਉਹ ਮੇਜ਼ ਹੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਮੇਰੇ ਪਠਾਨਕੋਟ ਦੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਟੂਰਿਸਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਅਸੀਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੀਮਤ 9 ਕਰੋੜ 65 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਪਾਵਾਂਗੇ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਵੀ ਕਮਾਲ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਕਰੋੜ ਵਿਚ ਹੀ ਵੇਚ ਗਏ ਅਤੇ ਵੀਹਾਂ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਉਹ 20 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਵਿੱਕ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿ 15 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕਿਥੇ ਚਲਿਆ ਗਿਆ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਇਸਦੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ ਜੀ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਨੂੰ ਨੌਸ਼ਿਹਰਾ ਪੱਤਣ ਦੇ ਪੁਲ ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਲੱਗਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕੀ ਕੀ ਧੱਕਾ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਪੁਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਜੀ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਐਮ.ਪੀ. ਸਨ, ਪੈਸਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਲਗਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕਰਟਸੀ ਦੇਖੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਗਣ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਪੁਲ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕਰਨਾ ਸੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਚਲੇ ਗਏ ਕਿ ਦੇਖੀਏ ਉਦਘਾਟਨ ਹੁੰਦਾ ਕੀ ਹੈ? ਉਥੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਕੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ? ਡਾਂਗਾਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ, ਫੜ ਫੜ ਕੇ ਘਸੀਟਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਤੇ ਕੇਸ ਬਣਾ ਕੇ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਜਬਰਦਸਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਨੱਕ ਦੀਆਂ ਘਸੀਟੀਆਂ ਕਢਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਲੋਕਤੰਤਰ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਅੱਗੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਇੰਨਾਂ

ਮਾੜਾ ਅਤੇ ਅਨਕਾਂਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨਲ ਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਜੀ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਬੈਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਬੜਾ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੰਜ ਵਾਰੀ ਬੁਲਾਇਆ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਏਡਿਡ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸੀ, ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ.....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਚੇਅਰ ਨੂੰ ਐਡਰੈਸ ਕਰੋ।

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮੁਆਫ਼ੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਜੀ ਤੋਂ ਵੀ ਖਿਮਾਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਪੰਜ ਵਾਰੀ ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲੋਂ ਟਾਈਮ ਮੰਗਿਆ ਔਰ ਡਿਯੂਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਾਈਮ ਦਿੱਤਾ ਵੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਸਟਰ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਆ ਜਾਓ। ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਏਡਿਡ ਸਕੂਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚ 14 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 401 ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੋਈ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ ਔਰ ਇਹ ਬੰਦ ਵੀ ਉਸ ਦਿਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੈਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ 31 ਮਈ, 2003 ਨੂੰ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਔਰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਏਡਿਡ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ... ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਚਲਾਈਆਂ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਚਲਾਉਣੀਆਂ ਹਨ। (ਵਿਘਨ) ਬਰਾੜ ਸਾਹਿਬ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਠਹਿਰੋ।

ਸਰਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਭੈਣ ਜੀ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਪੰਜ ਵਾਰੀ ਟਾਈਮ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੋ ਵਾਰੀ ਪਟਿਆਲੇ ਤੇ ਇਕ ਵਾਰੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਟਾਈਮ ਮਿਲਿਆ। ਮੈਂ ਦੇਖਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਥੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਅਵਤਾਰ ਬਰਾੜ ਮੇਰਾ ਪੁਰਾਣਾ ਦੋਸਤ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਜੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਨਿਖੇਧੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਬਣਾਓ। ਪਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਣੀ। ਗੱਲ ਮੈਂ ਕੀ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੋਖਾ, ਬੇਈਮਾਨੀ, ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਧੱਕਾ, ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਮੁਤੱਵਰ ਧੱਕਾ - ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇਖਦੀ ਰਹੀ, ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਦੇਖਦੀ ਰਹੀ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਚੁਪਚਾਪ ਬੈਠੇ ਦੇਖਦੇ ਰਹੇ। ਕੀ ਕਰੀਏ, ਕਿਥੇ ਜਾਈਏ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ

** Expunged as ordered by the Chair.

[ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ]

ਰਿਹਾ। ਸੋ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਲੀਡਰ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੇ ਰਾਜੇ-ਰਜਵਾੜੇ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਰਾਜ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿਵੀ ਪਰਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਬੰਦ ਕੀਤੇ। ਕੈਸਾ ਯੁੱਗ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੈਸਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜੇ -ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫੇਰ ਰਾਜ-ਭਾਗ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ, ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪਤਾ, ਨਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਦਾ ਪਤਾ, ਨਾ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਪਤਾ। ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਸੀ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਰਾਂਗੇ, ਤੁੰਨ ਦਿਆਂਗੇ। ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

ਸਰਦਾਰ ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਲਾਹੁਣ ਦੀ, ਪਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰੀ ਮਿਲ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਭੱਠਾ ਬੈਠ ਗਿਆ। (ਹਾਸਾ) ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਲਾਹੁਣ ਦੀ।

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਮੈਂ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਵਕਤ ਬਹੁਮਤ ਬੀਬੀ ਜੀ ਨਾਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਜਾ ਕੇ ਮਿਲ ਕੇ ਆਏ ਸੀ ਕਿ ਭੈਣ ਭੱਠਲ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜੇ-ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾਉਣ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜਾ ਇਕ ਦੈਵੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਭੈਣ ਭੱਠਲ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਹੱਕ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਖੋਹਿਆ ਰਿਹਾ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕੀਤੀ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਡੀ ਭੈਣ ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਨਾਲ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਮੇਰੀ ਚਿੰਤਾ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹੋ? ਮੇਰੀ ਚਿੰਤਾ ਜਿਹੜੀ ਹੈ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਕਰੇਗੀ। ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

** Expunged as ordered by the Chair.

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਦੋ ਲਾਈਨਾਂ ਦੱਸਣੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ : Draconian measures were taken to curb the citizens right to peaceful and democratic expression of their grievances. Even girl students, lady doctors, nurses and senior citizens did not escape from this reigon of repression. ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਇਕ ਮਟਕਾ ਚੌਕ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਭੈਣ ਜੀ ਬੀਬੀ ਚਾਵਲਾ ਜੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਚੌਕ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਹੁਣ ਵੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਚੌਕ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਚੌਕ ਝਟਕਾ ਚੌਕ ਹੀ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਲੈ ਕੇ ਉਥੇ ਆਇਆ, ਉਹ ਚਾਹੇ ਨਰਸਾਂ ਸਨ, ਡਾਕਟਰਜ਼ ਸਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੀ, ਚਾਹੇ ਟੀਚਰਜ਼ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਤੁਸੀਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਖ਼ਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਵੀ ਦੇਖੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਥੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲੇਡੀਜ਼ ਨਾਲ ਇੰਨੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਜੋ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ, ਮਾਣ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਦੇਖ ਕੇ ਸਾਡਾ ਸਿਰ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਝੁਕਦਾ ਹੈ। ਮਟਕਾ ਚੌਕ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾੜੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਲ ਪੁੱਟੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸੀਰੀਅਸਲੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਬਾਰੇ ਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਬਿਆਨ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਚਾਰ ਡੰਡੇ ਹੀ ਪਏ ਹਨ, ਫਿਰ ਕੀ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਵੇਖ ਕੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਔਰ ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਿਰ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਝੁਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਔਰ ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੈਨਡੇਟ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰੀਏ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜੋ ਫਤਵਾ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਅਸੀਂ ਖਿਆਲ ਰੱਖਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸਣੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰੂਲ ਆਫ਼ ਲਾਅ ਇਸਟੈਬਲਿਸ਼ ਹੋਵੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਰਾਜ ਇਸਟੈਬਲਿਸ਼ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਅਮੀਰ ਹੈ ਜਾਂ ਗਰੀਬ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ੂਦਰ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਆਦਮੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਰੂਲ ਆਫ਼ ਲਾਅ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਸਭ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਥੇ ਹਰ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਦਾ ਥਾਣੇ, ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਇਜ਼ੱਤ-ਮਾਣ ਤੇ ਸਨਮਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਵਿੰਡਿਕਟਿਵ ਨੇਚਰ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਡੰਡੇ ਦਾ

[ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ]

ਰਾਜ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਉਹ ਹਰਫ਼ ਫਿਰ ਦੁਹਰਾਉਣੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਨਤਾ ਦਾ ਰਾਜ ਹੋਵੇ, ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸ਼ਾਸਨ ਨਹੀਂ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਅਸੀਂ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਕੇ ਚਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਲੁੱਟ ਕੇ ਖਾ ਗਏ ਹਨ, ਟੂਰਿਸਟ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵੇਚ ਕੇ ਖਾ ਗਏ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਕੇ ਲੈ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ.....

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਜਨਰਲ ਗੱਲ ਹੈ। ਜਨਰਲ ਗੱਲ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ।

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਪਰ ਸੁਣੋ ਤਾਂ ਸਹੀ। ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਆਦਮੀ ਹਾਂ। ਆਹਿਸਤਾ-ਆਹਿਸਤਾ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਬੜੀ ਉਚੀ ਸੁਰ ਵਿਚ ਬੋਲੇ ਹੋ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹੀ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁੰਡੇ ਅਨਸਰ ਨੂੰ ਪਨਪਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਥੰਪਿੰਗ)। ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਸਹਾਰੀ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗੀ (ਥੰਪਿੰਗ)। ਲੇਡੀਜ਼ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ, ਮਾਣ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਮੈਂ ਵੀ ਕਰਾਂਗਾ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਕਰੋਗੇ। ਇਹ ਕੋਈ ਹਵਾ ਵਿਚ ਤੀਰ ਛੱਡਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਕਰੀ ਜਾਣਾ ਹੈ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਵੇਖੀ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਫਿਰ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਬਹਿ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਡਿੰਪਾ-ਡਿੰਪਾ ਨਾਮ ਅਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਿਆਸ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਉਥੇ ਬੜਾ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਸੀ, ਬੜੀ ਸ਼ੋਹਰਤ ਸੀ। ਸੋ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਫੜਾਂਗੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਕਰਾਂਗੇ? ਮੈਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ। ਭੈਣ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ, ਬੀਬੀ ਜੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗੀ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਡਿਸਟਰਬ ਕਰਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੇਡੀਜ਼ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਲਫਜ਼ ਯੰਗ ਮੈਨ ਨੇ ਕਹੇ ਹਨ ਉਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਮੰਨਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਲੇਡੀਜ਼ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਸੁਖਪਾਲ ਨੂੰ ਕਹਾਂਗੀ ਕਿ ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਜੀ ਕਹਿ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਇੱਕ ਲੇਡੀ ਹਾਂ, ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹਾਂ

** Expunged as ordered by the Chair.

ਕਿ ਡਿੰਪੇ ਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਕੇਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਣਾਉਣ ਮੇਰੇ ਤੇ ਕੋਈ ਕੇਸ ਹੈ ਬਣਾਉਣ ਲੇਕਿਨ ਉਸਦੀ ਮਦਰ, ਉਸਦੀ ਭਰਜਾਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਹੈ? ਉਸ ਨੂੰ ਥਾਣੇਦਾਰ ਘਰ ਨਹੀਂ ਵੜਨ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਵਿਚਾਰੀ ਬਾਹਰ ਤੁਰੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ, ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਇਸੇ ਮਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬੀਬੀ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਕੱਲ੍ਹ ਬੋਲਣਾ ਹੈ, ਕੱਲ੍ਹ ਬੋਲ ਲੈਣਾ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ, ਸਦਨ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਹੀ ਹੈ ਮੈਂ ਹੁਣੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰਕੇ ਪੁੱਛ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ, ਜੇ ਡਿੰਪੇ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਵੀ ਮਾਂ ਹੈ, ਡਿੰਪੇ ਦੀ ਭੈਣ ਹੈ, ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਫ਼ਸਰ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਐਕਸ਼ਨ ਲਵਾਂਗੇ। ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖੋ, ਕੋਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ (ਥੰਪਿੰਗ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ, ਮਾਸਟਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਜੀ।

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦਾ ਅਹਿਤਰਾਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਭੈਣ ਜੀ ਨੂੰ ਆਸ਼ਵਾਸਨ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਤੇ ਇੱਕ ਸ਼ਾਇਰ ਲਿਖਦਾ ਹੈ :

"ਜ਼ਰਾ ਦੇਖ ਉਸ ਕੋ ਜੋ ਕੁਛ ਹੋ ਰਹਾ ਹੈ, ਹੋਣੇ ਵਾਲਾ ਹੈ,
ਧਰਾ ਕਿਆ ਹੈ ਭਲਾ ਅਹਿਦੇ ਕੋਹਨ ਕੀ ਦਾਸਤਾਨੋਂ ਮੇਂ"

ਜੋ 15 ਦਿਨ ਪਿਛੇ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਉਤੇ ਦੁਹਾਈ ਤੁਸੀਂ 40 ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕੁਝ ਕਰ ਗਏ ਹਾਂ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਲਾਦੀਨ ਦਾ ਚਿਰਾਗ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਹਿਸ ਨਹਿਸ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਕੱਲ੍ਹ ਤੇ ਪਰਸੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਇਥੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 15 ਦਿਨ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਲੁੱਟ ਗਏ, ਉਹ ਵੀ ਲੁੱਟ ਗਏ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕੀ ਕੀਤਾ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਪੁੱਟ ਪੁੱਟ ਕੇ ਕੱਲ੍ਹ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਹੁਰੀਂ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਰਹੇ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਪੰਜ ਸਾਲ ਇਹੀ ਭਾਸ਼ਣ ਇਧਰ, ਸਾਡੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹੂ-ਬ-ਹੂ ਉਧਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਕਢਵਾ ਕੇ ਵੇਖ ਲਵੋ, ਅਕਾਲੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਉਹੀ ਭਾਸ਼ਣ ਹੈ ਅਤੇ ਉਧਰ ਵੀ ਉਹੀ ਭਾਸ਼ਣ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਵਾਅਦੇ ਕਰਕੇ ਆਏ ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਬੇ-ਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨੀ ਹੈ.....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਵਾਈਂਡ ਅੱਪ ਕਰੋ।

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਅਜੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਜੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਹੋਰ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਨਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ representation ਦਿਆਂਗੇ। ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਮਹਿਕਮੇ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦਿੱਤੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਹੜਾ ਪਬਲਿਕ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸੀ, ਉਥੇ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਚਾਰ ਆਦਮੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ। ਉਸ ਉਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਚਾਰ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਲੁੱਟ ਲਵੋ। ਇਹ ਹਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਬੋਰਡ ਬਣਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਯੂਥ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਨੀਚੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। 17-18 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰ ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਅਤੇ 20 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਦਿਆਂਗੇ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ 4 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਅਤੇ 20 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਕਿਨ੍ਹਾਂ-ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਲਿਸਟਾਂ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘਰ ਕਿਹੜੀ ਚੱਕੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ 4 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਅਤੇ 20 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਦੇ ਦੇਣਗੇ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਦੇਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਤੇ 1000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚਾ ਆਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਖਰਚੇ ਦਾ ਵੀ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਹੀ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੰਨੀ ਰਕਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਪੈਸਾ ਕਿਥੋਂ-ਕਿਥੋਂ ਆਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਘਾਟਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤਾ ਆਟਾ, ਦਾਲ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਵਾਂਗੇ। (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾਵਾਂਗੇ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਬੜਾ ਕਸ਼ਟ ਭੋਗਿਆ ਹੈ। 60 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਅਤੇ 15 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰਨ ਖਾਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਾਲਿਸੀ ਕੀ ਸੀ। ਸੈਂਟਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਧੜਾ ਧੜ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਬਣਾ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜੇ ਕੀਮਤਾਂ ਘਟਾਉਣੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨਫਲੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟ ਪ੍ਰੋਪੋਰਸ਼ਨੇਟਲੀ ਛਾਪੇ ਜਾਣ। ਜੇਕਰ 100 ਰੁਪਏ ਛਾਪੇ ਜਾਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਬਦਲੇ 40-60 ਰੁਪਏ ਦਾ ਸੋਨਾ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨੋਟ ਤਾਂ ਛਾਪ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਨਾ ਸੋਨਾ ਅਤੇ ਨਾ

ਹੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧ ਗਈਆਂ। ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਜਦ 60 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਅਤੇ 15 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਾ ਖਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਮੱਦੇ-ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ 4 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ, 20 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਅਤੇ 400 ਰੁਪਏ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਸੀਂ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਅਦਾ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਸੋਸ਼ਲ ਅਤੇ ਇਕਨਾਮਿਕ ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਰਾਜ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕੋਈ ਧੱਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਹੁਣ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਗਰੋਥ ਰੇਟ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਗਰੋਥ ਰੇਟ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ, ਬਿਊਰੋਕਰੇਟਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸੋਚਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਇਹ ਗਰੋਥ ਰੇਟ 8-9% ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜੇ ਸਾਡਾ ਗਰੋਥ ਰੇਟ 2% ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਸੋਚਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਗਰੋਥ ਰੇਟ ਇੰਨਾ ਘੱਟ ਕਿਉਂ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਧਨ ਜੁਟਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਤਾਬੜਤੋੜ ਹਮਲੇ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਕੀਮਤਾਂ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 24 ਘੰਟੇ ਅਨਇੰਟਰੱਪਟਿਡ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਿਲ ਤਾਂ ਦਿੱਤੇ ਲੇਕਿਨ ਬਿਜਲੀ ਆਉਂਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਨਲਕੇ ਦਾ ਬਿਲ 20 ਰੁਪਏ ਛੱਡ ਕੇ ਗਏ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ 80 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਪਾਣੀ ਫਿਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਾ ਬਿਜਲੀ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਪਾਣੀ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤਾ ਪਾਣੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਵਾਂਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਵਾਅਦੇ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਅਸੀਂ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਹਨ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਕਾਂਸਟੀਚਿਊਐਂਸੀ ਧਾਰ ਬਲਾਕ ਦਾ ਅਣਗੌਲਿਆ ਇਲਾਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਡਲਹੌਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਥੇ 40 ਸਕੂਲ ਹਨ ਪਰ ਮਾਸਟਰ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਜਿਹੜੀ ਕੁੜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਟੀਚਰ ਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲ ਤੋਂ ਮੈਂ ਇਹੋ ਕੁਝ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 8-8 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੈਦਲ ਚੱਲ ਕੇ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਇਹ ਬੜੀ ਉਤਮ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਜਿਹੜਾ ਇਨਫਰਾਸਟਰੱਕਚਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਰਾਹੀਂ ਗਰੀਬਾਂ, ਦਲਿਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ

[ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ]

ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਉਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੂਜੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਟੇਲੈਂਟ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਇੰਟਰ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਉਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕਰਨੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਬੜੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਟੀਚੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਬੜੀਆਂ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰਨੀਆਂ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮਹਿਕਮਾ ਹੈ ਉਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਮੈਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਾਲੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਰੋਪੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖੋ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮਹਿਕਮਾ ਕੰਪਿਊਟਰਾਈਜ਼ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਥੇ ਰਜਿਸਟਰੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੰਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਔਰ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ (ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਘਨ)...

(ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਕੀ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ 15 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ)

ਹਾਂ ਜੀ, 15 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। (ਆਵਾਜ਼ਾਂ: ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮੰਤਰੀ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਟੈਲੀਫੂਨ ਤੇ ਹੀ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।) ਜਦੋਂ ਟੈਲੀਫੂਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਮਹਿਕਮਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਦੱਸਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ 300 ਹੋਰ ਬੱਸਾਂ ਪਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਬੂਹੇ ਹਨ, ਨਾ ਬਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਲਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਬੈਸਟ, ਵਧੀਆ ਬਣਾ ਦਿਆਂਗੇ ਔਰ ਸਵਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੱਸਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਬੈਠਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਹਾਡਾ ਟਾਈਮ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order, please.

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਪਨਬੱਸ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਡ ਬੱਸਾਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੋਰ ਪਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਔਰ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਇਹ 300 ਬੱਸਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ ਹਨ, ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਬਣਾਉਣੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਹ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਔਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਐਸ਼ਓਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ

** Expunged as ordered by the Chair.

ਸਾਡੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕਨਕਲੂਡਿੰਗ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਖਤਮ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੀਸ, ਪਰਾਸਪੈਰਿਟੀ ਔਰ ਮੁਕੰਮਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵੱਲ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬੋਲਦਾ ਹੋਇਆ ਮੈਂ ਕੋਈ ਲਫਜ਼ ਘੱਟ ਵੱਧ ਕਹਿ ਗਿਆ ਹੋਵਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮੁਆਫੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਿਚ ਜੋ ਸਾਡੀਆਂ ਠੀਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਐਪਰੀਸ਼ੀਏਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮੂਥਨੈਸ ਹੋਵੇ ਔਰ ਵੰਨਨੈਸ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇ। ਆਨਰੇਬਲ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਰਹੇ ਔਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਆਪਾਂ ਰਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰੀਏ। ਇਹੀ ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਇੱਕ ਮੈਂ ਸ਼ੇਅਰ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ-

"ਅਬ ਵਕਤ ਬਚਾ ਹੈ ਕਿਤਨਾ, ਜੋ ਔਰ ਲੜੇਂ ਆਪਸ ਮੇਂ
ਕੁਝ ਦੁਨੀਆਂ ਕੀ ਨਸੀਅਤ ਪਰ ਭੀ ਥੋੜ੍ਹਾ ਅਮਲ ਕਰਕੇ ਦੇਖੇਂ,
ਕੁਝ ਤੁਮ ਵੀ ਬਦਲ ਕਰ ਦੇਖੋ, ਕੁਝ ਹਮ ਵੀ ਬਦਲ ਕਰ ਦੇਖੇਂ।

ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਹਿਰਾਮ (ਬੰਗਾ, ਐਸ.ਸੀ.) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਨਯੋਗ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਜੋ 13ਵੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਧੰਨਵਾਦ ਦਾ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬੋਲਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ 13ਵੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਕੇ ਜਿੱਤ ਦਿਵਾਈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਥੱਲੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਨ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਓ, ਹਰ ਪਾਸੇ ਚਾਨਣ ਹੋਊ, ਹਰ ਪਾਸੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪਲ ਆਊ, ਥੋੜ੍ਹੇ ਕੁ ਦਿਨ ਰਹਿ ਗਏ ਨੇ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਬੜੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰਕੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਬੜੇ ਸਿਆਣੇ ਅਤੇ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਨਸਾਨ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੜਾ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ "ਕੋਠੇ ਤੇ ਮੋਰ ਹੋਵੇ, ਬਾਦਲ ਜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਮਗਰ ਕਿਉਂ ਦੌੜੇ, ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੋਵੇ।"

[ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਹਿਰਾਮ]

ਇਸ ਲਈ ਜਨਤਾ ਦੀ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਵੇਲੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਕੈਬਨਿਟ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਸਿਆਣਪ ਅਤੇ ਅੱਛੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਚ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਨੌਜਵਾਨ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਕੈਬਨਿਟ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਇਕ ਜੁੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ੰਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੋ ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ 1997-2002 ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ, ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁੱਖ-ਤਕਲੀਫਾਂ ਜਾਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਰਾਜ ਸੰਭਾਲਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਮੁੜ ਕੇ ਤਰੱਕੀ, ਬਿਹਤਰੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵਾਸਤੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਨੇ ਯਤਨ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। "ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਸੇਵਾ" ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਸੰਤੋਸ਼, ਅਮਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜਿਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਜਬਰ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਵਾਲਾ ਰਾਜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਉਤੇ ਭਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਝੂਠੇ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਇਤਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਉਤੇ ਅਤੇ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਡੀ ਮਾਤਾ ਵਰਗੀ ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਉਤੇ ਵੀ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਉਤੇ ਵੀ ਜ਼ਾਲਮਾਨਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਕੀਤੇ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਡਾਕਟਰ ਸਨ, ਨਰਸਾਂ ਸਨ ਜਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਉਤੇ ਲਾਠੀਆਂ ਬਰਸਾਈਆਂ। ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਆਪਣੀ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਾਂ ਪਟਿਆਲੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਤੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਤੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਸਿਰ ਭੰਨੇ ਗਏ। ਉਹ ਅਪੰਗ ਹੋਕੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਧੱਕੇ ਖਾਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਸਨ ਲੇਕਿਨ ਕਿਸੇ ਨੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਲਾਹਿਆ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ 53 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾਈ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਜਿਹੜਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨੰਬਰ ਇਕ ਤੇ ਸੀ ਉਹ ਪੰਜਵੇਂ ਨੰਬਰ ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਕ ਦਿਹਾੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਹੜਾ 70-80 ਰੁਪਏ ਕਮਾ

ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪੇਟ ਭਰਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ 14-15 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟੇ ਦਾ ਭਾਅ ਸੀ ਅਤੇ 24-25 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਖੰਡ ਵਿਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ 60-65 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਰੀਬ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੈਟਰੀਨਾਂ ਬਣਾਕੇ ਦਿਆਂਗੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੇ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣੀ ਤਾਂ ਲੈਟਰੀਨ ਉਸਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਆਉਣੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿ ਮਹਿੰਗਾਈ ਜਿਹੜੀ ਆਸਮਾਨ ਛੂਹ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਰਹਿਣਾ ਦੁਭਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਗਰੀਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੱਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਜਿਤਾਇਆ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਦੁਆਬੇ ਵਿਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ 8 ਰਿਜ਼ਰਵ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ 2 ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਅਤੇ 6 ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਜਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਵੀਰ ਸਰਦਾਰ ਬੀਰ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਦਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇਖਣ ਵਾਸਤੇ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਚੌਧਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਕੁਰਪੱਸ਼ਨ ਦਾ ਬਾਪ ਹੈ, ਉਹ ਇੰਗਲੈਂਡ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ, ਠੀਕ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਮਾੜੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੇਸ ਕਰਨ ਲਈ ਇਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਸਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਸੁਣਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਭੱਜ ਜਾਓ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਮੌਜਾਂ ਕਰੋ ਅਤੇ ਲੋਕ ਤੱਕਦੇ ਰਹਿਣ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਰਗਲਾ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਲਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ 80,000 ਮਕਾਨ ਬਣਾ ਕੇ ਦਿਆਂਗੇ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵੀ ਮਕਾਨ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਬਣਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ। ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਹਰ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਇਕ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦਿਆਂਗੇ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕਹਿੰਦੇ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਦੇ 5100 ਰੁਪਏ ਦੀ ਥਾਂ 11000 ਰੁਪਏ ਦਿਆਂਗੇ ਪਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਹੱਥ ਤੇ 11 ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇ। ਕਹਿੰਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਡਬਲ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ ਪਰ ਕਿਸੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਰਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਪਾਵਰਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਓਗੇ ਤਾਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 50 ਸਾਲ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ 25000 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ 1997 ਤੋਂ 2001 ਤੱਕ 7,50,000 ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਲਗਾਈਆਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਈਆਂ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਲਗਾ

[ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਹਿਰਾਮ]

ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜੋ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਵੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਕੱਟਦੇ ਵੀ ਰਹੇ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਸਵਰਗ ਤੇ ਨਰਕ ਬਣਾਏ ਹਨ ਲੇਕਿਨ ਕਿਸੇ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਕਿਸੀ ਨੇ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਲਟੋਹਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਮੈਂ ਵੋਟਾਂ ਦੌਰਾਨ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਉਥੇ ਅੱਜ ਵੀ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਹੈ, ਗਲੀਆਂ ਕੱਚੀਆਂ ਹਨ, ਮਕਾਨ ਕੱਚੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਸੀ : ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਵਿਕਾਸ ਕਰਾਂਗੇ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਕਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਬ ਕੇ ਲੁੱਟਿਆ ਤੇ ਕੁੱਟਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖੋ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਨੂੰ 15-20 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਗਰਾਂਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰ ਇੱਕ ਰੁਪਿਆ ਨਹੀਂ ਖਰਚਿਆ। ਇਹ ਬੀ.ਡੀ.ਪੀ.ਓ ਤੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏਜ਼ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਖਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਗਲੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈਆਂ ਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਰਹਿਨੁਮਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣ, ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਮਸੀਹਾ, ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਚਾਰ ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਤੇ 20 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣਗੇ। 1997 ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਦੇਵਾਂਗੇ ਔਰ ਇਹ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਰਹੀ। ਹੋਰ ਵੀ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ। ਹੁਣ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਦਲ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਔਰ 15,000/- ਰੁਪਏ ਗਰੀਬ ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ 250/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ 750/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਔਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਕਿ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਐਮ.ਏ. ਤੱਕ ਦੀ ਵਿੱਦਿਆ ਫਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਔਰ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਲਈ 50,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਮਾਪਤ ਕਰੋ।

ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਹਿਰਾਮ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤੀ ਸਮਝਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। 50-55 ਸਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਰਿਹਾ ਔਰ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ

ਤੇ ਉਥੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਦਲੀ ਲੇਕਿਨ ਜਦੋਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਹੈ, ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ 85ਵੀਂ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪਛੜੇ ਵਰਗ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਵੀ ਮਿਲੇਗੀ ਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨੌਕਰੀਆਂ ਵਿਚ ਬੈਕਲਾਗ ਵੀ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਚਪੜਾਸੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਤੱਕ ਪੋਸਟਾਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ 25 ਐਮ.ਐਲ.ਏਜ਼ ਤੇ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਮਨਿਸਟਰ ਸਨ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜ਼ਬਾਨ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹੀ। ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਿਖਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਐਮ.ਐਲ.ਏਜ਼ ਜਾਂ ਮਨਿਸਟਰ ਬਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਬਰੈੱਡ ਖਾ ਕੇ ਰਾਤੀਂ ਜਾ ਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਿਖਦੇ ਰਹੇ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਸਦਕਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਸੱਤਾ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਹਾਂ ਲੇਕਿਨ ਇੱਥੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕਿਸੀ ਨੇ ਜ਼ਬਾਨ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਫਤਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤਕੜੇ ਹੋ ਕੇ ਫੈਸਲਾ ਲਓ ਔਰ 85ਵੀਂ ਸੋਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੋ, ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਜਿਤੋ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੋ। ਅੰਤ ਵਿਚ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਔਰ ਜੋ ਮਤਾ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੰਨੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਖਿਮਾਂ ਦਾ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਧੰਨਵਾਦ।

ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ (ਵਲਟੋਹਾ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਉਤੇ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਮਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਤਿਅੰਤ ਦੁਖ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਏ ਨੂੰ 60 ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਉਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਲਗਭਗ 40-50 ਸਾਲ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਔਰ ਮੇਰਾ ਇਲਾਕਾ ਜਿਹੜਾ ਬਾਰਡਰ ਦਾ ਇਲਾਕਾ ਹੈ ਔਰ ਜਿਸ ਨੇ 1947 ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਫਿਰ 1965 ਅਤੇ 1971 ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਕਾਰਗਿਲ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਚਾਹੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜੰਗ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ 1947 ਦੀ

[ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ]

ਵੰਡ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਜਿਹੜਾ ਵਲਟੋਹਾ ਇਲਾਕਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਲਾਹੌਰ ਅਤੇ ਕਸੂਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦਾ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਗੁੜਗਾਉਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਰੱਕੀ ਕਰਦਾ। ਮੇਰੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖਾਤਰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਔਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜੰਗਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ, ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ, ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁੱਖ ਤਕਲੀਫਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਸਮਾਂ ਆਇਆ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਿ ਬਾਰਡਰ ਉਪਰ ਤਾਰਾਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ। ਤਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਉਹ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਬੇਆਬਾਦ ਰਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਉਥੇ ਜਾਣ ਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਔਰ ਉਹ ਬੜੀ ਕਠਿਨਾਈ ਨਾਲ ਥੋੜ੍ਹੀ ਬਹੁਤ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਛੋਟੇ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਬੜਾ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ 1997 ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ 2500 ਰੁਪਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। 2002 ਦੇ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਜਿਹੜਾ 2500 ਰੁਪਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਚ ਖੇਮਕਰਨ ਇੱਕ ਕਸਬਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚਲਾ ਪੰਜਾਬ ਸਾਂਝਾ ਸੀ ਤਾਂ 1862 ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀ ਬਣੀ ਸੀ, ਫਿਰ 1868 ਵਿਚ ਖੇਮਕਰਨ ਬਣੀ। ਜੰਗ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਰਕੇ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਖੇਮਕਰਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਅੱਜ ਉਹ ਇਲਾਕਾ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬੰਗਾ ਜੀ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕੱਲ੍ਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਵਲਟੋਹਾ ਇਲਾਕਾ ਬੜਾ ਪਛੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਗਰੀਬ ਜਿਹੜੇ ਹਨ, ਉਹ ਅਤਿ ਗਰੀਬ ਹਨ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਦਲ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਉਥੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਉਥੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵੇਖੇ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਮੈਂ ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਇੰਨੀ ਗਰੀਬੀ ਕਿਸੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ। ਉਥੇ ਇੰਨੀ ਗਰੀਬੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਕੱਚੇ ਮਕਾਨਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਔਰ ਕੱਚੇ ਮਕਾਨ ਕਿਤੇ ਡਿੱਗ ਨਾ ਪੈਣ, ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥੱਲੇ ਲੱਕੜ ਦੀਆਂ ਥੰਮੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਸਦਨ ਬੁੱਧਵਾਰ, 28 ਮਾਰਚ, 2007 ਦੇ 2.00 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਸਥਗਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

*2.30 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ

(*ਇਸ ਉਪ੍ਰੰਤ ਸਦਨ ਬੁੱਧਵਾਰ, 28 ਮਾਰਚ,2007 ਦੇ 2.00 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਸਥਗਿਤ ਹੋ ਗਿਆ।)

Published under the authority of the Punjab Vidhan Sabha and typesetting & printed by the Controller, Printing & Stationery, Punjab at Punjab Govt. Press, S.A.S. Nagar.

PGP, Mohali/5940/05-07

PUNJAB VIDHAN SABHA

DEBATES

Wednesday, the 28th March, 2007

Vol. I – No. 6

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

Punjab Vidhan Sabha Secretariat, Chandigarh

Price : Rs.__________.

PUNJAB VIDHAN SABHA

Wednesday, the 28th March, 2007

The Vidhan Sabha met in the Punjab Vidhan Sabha Hall, Vidhan Bhavan, Sector-1, Chandigarh at 2.00 P.M. Mr. Speaker (Sardar Nirmal Singh Kahlon) in the Chair.

STARRED QUESTIONS AND ANSWERS

ਤਹਿਸੀਲ ਬਲਾਚੌਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ

*16. **ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ** : ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਫਰਵਰੀ, 1997 ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ, 2002 ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਤਹਿਸੀਲ ਬਲਾਚੌਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸਿੰਜਾਈ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ; ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਣ ਕੀ ਹਨ?

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਫਰਵਰੀ, 1997 ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ, 2002 ਤੱਕ ਸਿੰਜਾਈ ਮੰਤਵ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਟਿਊਬਵੈਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਤਹਿਸੀਲ ਬਲਾਚੌਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ, ਵਿਖੇ ਲਗਾਏ ਗਏ 11 ਟਿਊਬਵੈਲਾਂ ਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫਰਵਰੀ, 1997 ਤੋਂ ਫਰਵਰੀ, 2002 ਦੌਰਾਨ ਤਹਿਸੀਲ ਬਲਾਚੌਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ, ਵਿਚ 448 ਟਿਊਬਵੈਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ (ਏ.ਪੀ.) ਕੈਟਾਗਰੀ ਅਧੀਨ ਸਿੰਜਾਈ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਜਵਾਬ ਆਇਆ ਹੈ ਇਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਗਲਤ ਆਇਆ ਹੈ। ਸਾਲ 1997 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2002 ਤੱਕ ਉਥੇ ਕੁੱਲ 10 ਟਿਊਬਵੈਲ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਲੋਂ ਲਗਵਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਮਿਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ 8 ਹਾਲੇ ਵੀ ਪੈਂਡਿੰਗ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਵੀ ਹਨ ਜੇਕਰ ਕਹਿਣ ਤਾਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ 8 ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਦੇਣਗੇ?

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਉਂਦੇ 10-15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਜੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨੈਕਸਟ, ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ ਜੀ।

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੁਫ਼ਤ ਸਪਲਾਈ

*24. **ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫ਼ਰ** : ਕੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੁਫ਼ਤ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ : ਸਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਘਰੇਲੂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੁਨੈਕਟਿਡ ਲੋਡ 1000 ਵਾਟ ਤੱਕ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ 200 ਯੂਨਿਟ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ 400 ਯੂਨਿਟ ਮੁਫ਼ਤ ਹਰੇਕ ਬਿਲਿੰਗ ਸਾਈਕਲ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ (ਬੀ.ਪੀ.ਐਲ.) ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੱਛੜੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ।

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਬਿਜਲੀ ਫਰੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤਕਰੀਬਨ 5000 ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੋਲ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਮਿਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹਾਲੇ ਵੀ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕ੍ਰੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਐਨਸ਼ਿਓਰ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬੈਕਵਰਡ ਕਲਾਸਿਜ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ : ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਕਦੋਂ ਤੱਕ?

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ।

ਸਰਦਾਰ ਜੀਤਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੇਲੇ ਅਕਤੂਬਰ-ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ, ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਬੀ.ਸੀਜ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਿੰਗਲ ਬੱਤੀ ਤੇ ਮੀਟਰ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਦੋਂ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਡ ਆਫ ਕੰਡਕਟ ਲੱਗ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਇਹ ਸਕੀਮ ਹਾਲੇ ਤੀਕ ਇੰਪਲੀਮੈਂਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਸਕੀਮ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ?

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਜਿਹੜਾ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ 10 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਰੀ ਮੀਟਰ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਜਿੰਨੀ ਅਮਾਊਂਟ ਇਸ ਰਕਮ ਵਿਚੋਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋਵਾਂਗੇ, ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਆਂਗੇ।

ਸਰਦਾਰ ਜੀਤਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ...

Mr. Speaker : No Supplementary. Next Sardar Makhan Singh.

ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ

*1. **ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਉਦਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਬੜ੍ਹਾਵਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ?

ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ : ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਜਵੀਜ਼ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਬਠਿੰਡਾ ਰਿਫਾਇਨਰੀ ਲੱਗਣ ਤੇ ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਮੰਡੀ ਸਮੇਤ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਣਜ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਿਲੇਗਾ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਬੜਾ ਪੱਛੜਿਆ ਹੋਇਆ ਏਰੀਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਨਅਤੀਕਰਨ ਦੀ ਬਹੁਤ ਘਾਟ ਹੈ। ਇਹ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਗੌਰਮਿੰਟ ਵਲੋਂ ਸਨਅਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਏਰੀਏ ਦੀ ਸਨਅਤ ਹਰਿਆਣੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਸ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਇੰਡਸਟਰੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਠਿੰਡਾ ਆਇਲ ਰਿਫਾਈਨਰੀ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ

[ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ]

ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਟੱਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਜੀ ਨੇ ਲਗਾਈ ਸੀ। ਉਥੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਉਦਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮੇਰੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿਚ ਲਿਆ ਦੇਣ, ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਲਵਾਂਗੇ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਵੱਡੀ ਜਾਂ ਛੋਟੀ ਸਨਅਤ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਉਧਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਕੀ ਕੋਈ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਸਪੈਸਿਫਿਕ ਦੱਸਣ ਕਿ ਫਲਾਣਾ ਯੂਨਿਟ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਨਰਲ ਜਿਹਾ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਸਪੈਸਿਫਿਕ ਨਾਂ ਦੇ ਦੇਣ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਦੇ ਦਿਆਂਗਾ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨੈਕਸਟ ਕੁਐਸਚਨ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਮੇਰੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਹਾਲੇ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਦੋ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਹਾਲੇ ਇਕੋ ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਨਰਮੇ ਦੀ ਬੈਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਬੀ.ਟੀ. ਕਾਟਨ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਨਰਮੇ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ਕਿ ਨਰਮੇ, ਕਪਾਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਖਾਨੇ ਲਗਾਏ ਜਾਣ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਫਿਲਹਾਲ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਆਵੇਗੀ ਤਾਂ ਉਸ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਕਾਟਨ ਬੇਸਡ ਇੰਡਸਟਰੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨੈਕਸਟ ਕੁਐਸਚਨ।

ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

***26. ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਣ ਬੰਦ ਪਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ?

ਡਾਕਟਰ ਉਪਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ : ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ 42 ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਕੁੱਲ 252 ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ 12 ਅਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਹਨ ਜੋ ਭਰਨ ਲਈ ਛੇਤੀ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਲਿਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਹੈ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮਾਨਯੋਗ ਵਿਧਾਇਕ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਦਰੁੱਸਤ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਵਿਚ ਜੋ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਜਿੰਨੇ ਸਕੂਲ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਟਾਫ ਬਾਰੇ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਾਮੀਆਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਥੇ ਸਟਾਫ਼ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਰਡਰ ਦੇ 50 ਸਕੂਲ ਮੈਂ ਗਿਣ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਟੀਚਰ ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਪਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਨੇ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਲੈਕਮੇਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਕੂਲ ਸਹੀ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਬੀਬੀ ਜੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਇਹ ਸਕੂਲ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੀ ਕੋਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਥੇ ਸਟਾਫ਼ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮੁੜ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਮਿਸਗਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੋ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 252 ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਅਸਾਮੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ 12 ਖਾਲੀ ਹਨ ਅਤੇ 240 ਅਸਾਮੀਆਂ ਭਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨੈਕਸਟ ਕੁਐਸਚਨ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸਬਮਿਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਬਮਿਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਸਟਮ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਤੇ

[ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ]

ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਵਲੋਂ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਸੰਸਥਾ ਤੇ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਵਲੋਂ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 4, 2 ਸਕੂਲ ਬ੍ਰਾਂਚਿਜ਼ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਕੇ ਕਾਰਜ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

———

ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

*27. **ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਕਲਾਸਾਂ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ?

ਡਾਕਟਰ ਉਪਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ : ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਸਬ ਡਵੀਜ਼ਨ ਵਿਚ 11 ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ +1 ਅਤੇ +2 ਕਲਾਸਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਫਿਜੀਕਲ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਸਕੂਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਉਥੇ ਕਲਾਸਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ +2 ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਉਥੇ ਚਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਸਰਵੇ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ 50% ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਕੂਲ ਮੈਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਪੰਜ ਸਕੂਲ ਤਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 10+1 ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਕਲਾਸ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸਕੂਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਚੱਲ ਪੈਣਗੇ? ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਹੈ ਬੇਮੋਚੜਕਲਾਂ ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਂ ਜੀ, ਦੱਸ ਦਿਓ।

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 11 ਦੇ 11 ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ ਔਰ ਨਿਯਮਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁੱਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਆਸਾਮੀਆਂ 270 ਹਨ ਅਤੇ 50 ਆਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਜੋ ਹੁਕਮ ਆਇਆ ਹੈ,

ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ, ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰ ਆਪਣੇ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਕਹਾਂਗੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੂਚਨਾ ਉਪਲਬੱਧ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਸਕਾਂ।

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰਾ ਕੁਐਸਚਨ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸਕੂਲ ਆਉਂਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਚੱਲ ਪੈਣਗੇ?

ਮੰਤਰੀ : ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੀ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਯਾਸ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਭਰੀਏ ਔਰ ਇਨਫਰਾਸਟਰਕਚਰ ਪ੍ਰੋਵਾਈਡ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਿ ਸਕੂਲ ਨਿਯਮਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚਲ ਸਕਣ। (ਥੰਪਿੰਗ)

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 11 ਅਤੇ 14

(ਸਬੰਧਿਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ।)

ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਅਸ਼ਲੀਲ ਗਾਣੇ ਲਗਾਉਣਾ

*2. **ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਰਾਜ ਵਿਚ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਗਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਹੀ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ?

ਮਾਸਟਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ : ਹਾਂ ਜੀ, ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਸਿਸਟਮ (ਟੇਪ ਰਿਕਾਰਡ) ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀ ਐਕਟ 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 190 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੁਰਮ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼/ਪੈਪਸੂ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਡਿਪੂਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਬੱਸ ਵਿਚ ਆਡਿਓ ਸਿਸਟਮ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਬੱਸਾਂ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਸਮੇਂ ਚੈਕਿੰਗ ਸਟਾਫ ਵਲੋਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬੱਸ ਵਿਚ ਆਡਿਓ ਸਿਸਟਮ ਨਾ ਲਗਾਇਆ ਹੋਵੇ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਪਸੂ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ

[ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ]

ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੇ ਜੀ.ਐਮਜ਼ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਮਿੰਨੀ ਬੱਸਾਂ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਖਤਿਆਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ?

ਮੰਤਰੀ : ਇਹ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੱਸਾਂ ਵੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਆਈ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਦੱਸ ਦੇਣ। ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲਾਨ ਕੱਟਦੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਿਤੀ 1.4.2006 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਿਤੀ 28.2.2007 ਤੱਕ 3042 ਚਲਾਨ ਕੱਟੇ ਹਨ ਔਰ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਪਰ ਚਲਾਨ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਗਾਣੇ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੀ.ਆਰ.ਟੀ.ਸੀ. ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰਜ਼ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰਜ਼ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੱਸਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ? ਕੀ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਖਤਿਆਰ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮਾਸਟਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਜੀ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੱਸਾਂ ਤੇ ਵੀ ਇਹੀ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਚਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਮੈਂ ਚਲਾਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ?

ਮੰਤਰੀ : ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੱਸ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਲਾਨ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਾਹਨੀ ਜੀ।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਾਹਨੀ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਲਾਨ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਚਲਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਚਲਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ? ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਚੈਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਬੱਸਾਂ ਵਿਚ ਡਰਾਈਵਰ ਆਪਣੇ ਟੇਪ ਰਿਕਾਰਡਰ ਲਗਾ ਕੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਗਾਣੇ ਵਜਾਉਂਦੇ ਹਨ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।)

Mr. Speaker : No Point of Order.

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਚੀਫ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸੈਕਟਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਵੇਦਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੱਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਗਾਣੇ ਨਹੀਂ ਚਲਦੇ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਕੰਪਲੇਂਟ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਦੱਸ ਦੇਣ, ਅਸੀਂ ਐਕਸ਼ਨ ਲਵਾਂਗੇ।

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਾਹਨੀ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਲੌਂਗ ਰੂਟ ਦੀਆਂ ਬੱਸਾਂ ਚੈਕ ਕਰ ਲੈਣ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨੈਕਸਟ ਕੁਐਸਚਨ, ਮੋਫਰ ਸਾਹਿਬ।

ਸਰਕਾਰੀ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ

*9. **ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫ਼ਰ :** ਕੀ ਲੋਕ ਕਾਰਜ (ਭਵਨ ਅਤੇ ਮਾਰਗ) ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2005-06 ਅਤੇ 2006-07 ਦੌਰਾਨ ਸੈਕਟਰ 39-ਸੀ ਅਤੇ ਡੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਕਾਰੀ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਉਤੇ ਕਿੰਨਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?

ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ : ਸੈਕਟਰ 39-ਸੀ ਅਤੇ 39-ਡੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰੀ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਉਤੇ ਸਾਲ 2005-06 ਵਿਚ 65.05 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਸਾਲ 2006-07 ਵਿਚ 54.52 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਕਲਾਸ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਪਲੇਂਟਸ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਾਡਾ ਮੈਂਟੀਨੈਂਸ ਸਟਾਫ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਪੇਅਰ ਵਰਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਾਰੇ ਕੁਆਰਟਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਰਿਪੇਅਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਅਮਾਊਂਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਹ 65 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਸੀ, ਹੁਣ 54 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੇਅਰਜ਼ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਾਈਟ ਵਾਸ਼ਿੰਗ ਅਤੇ ਪੇਂਟਿੰਗ ਰੈਗੂਲਰ ਬੇਸਿਜ਼ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਿਪੇਅਰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਕੰਪਲੇਂਟ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਆਲਿਟੀ ਆਫ ਵਰਕ ਵੀ ਹੋਰ ਅੱਛਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਮਾੜੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸਪੈਸਿਫਿਕ ਕੰਪਲੇਂਟ ਦੇ ਦੇਣ, ਅਸੀਂ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਵਾਵਾਂਗੇ ਤੇ ਐਕਸ਼ਨ ਲਵਾਂਗੇ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ

*15. **ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਹਿਰਾਮ** : ਕੀ ਲੋਕ ਕਾਰਜ (ਭਵਨ ਅਤੇ ਮਾਰਗ) ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਬੰਗਾ-ਕਟਾਰੀਆ, ਬੰਗਾ-ਰਾਮਪੁਰ, ਗੁਨਾਚੌਰ-ਸਰਹਾਲ ਮੁੰਡੀ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਖਸਤਾ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖਦੀ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ : ਬੰਗਾ-ਕਟਾਰੀਆ ਸੜਕ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਬੰਗਾ-ਰਾਮਪੁਰ ਅਤੇ ਗੁਨਾਚੌਰ-ਸਰਹਾਲ ਮੁੰਡੀ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਦੀ ਅਜੇ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਹਿਰਾਮ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬੰਗਾ ਤੋਂ ਕਟਾਰੀਆ ਸੜਕ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਬਣਾ ਕੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ? ਬੰਗਾ-ਰਾਮਪੁਰ ਅਤੇ ਗੁਨਾਚੌਰ-ਸਰਹਾਲ ਮੁੰਡੀ ਸੜਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਚੌੜੀ ਕਰਕੇ ਬਣਾ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਤਿੰਨੇ ਸੜਕਾਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਚੌੜੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੱਜਰੀ ਜਾਂ ਲੁੱਕ ਦਾ ਇਕ ਵੀ ਕੜਾਹੀਆ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਅ

ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਲੋਂ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ। ਪਿਛਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਕਾਰਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਕਰਕੇ ਲੋਕ ਬੜਾ ਦੁਖ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਟੈਂਡਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਛੇਤੀ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਗੁਣਾਚੌਰ-ਸਰਹਾਲ ਮੰਡੀ ਸੜਕ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਜੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਹਿਰਾਮ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2007-08 ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਦੀ ਇਹ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨਗੇ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੜਕਾਂ ਚੌੜੀਆਂ ਵੀ ਕਰਾਂਗੇ, ਵਧੀਆ ਬਣਾ ਕੇ ਵੀ ਦੇਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਟਾਈਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਵੀ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 10

(ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।)

ਤਹਿਸੀਲ ਬਲਾਚੌਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਗਾਉਣਾ

*17. **ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ** : ਕੀ ਸਿੰਜਾਈ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਤਹਿਸੀਲ ਬਲਾਚੌਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸਿੰਜਾਈ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ?

ਸਰਦਾਰ ਜਨਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ : ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ 25 ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਤਹਿਸੀਲ ਬਲਾਚੌਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ 868.30 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 10

[ਸਿੰਜਾਈ ਮੰਤਰੀ]

ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਬਲਾਚੌਰ ਬਲਾਕ ਅਤੇ 15 ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਸਰੋਆ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸਿੰਜਾਈ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ 50 ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਇਸ ਸਾਲ ਹੋਰ ਲਗਾਏ ਜਾਣ। ਕੀ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਕੰਡੀ-ਬਲਾਚੌਰ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਜੋ ਡਿਮਾਂਡ ਹੈ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਟੇਟ ਪਲੈਨ ਵਿਚ 25 ਟਿਊਬਵੈੱਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਉਹ ਇਹ ਦੱਸ ਦੇਣ।

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ 50 ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਹੋਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਾਲੇ 25 ਟਿਊਬਵੈੱਲਾਂ ਦੀ ਹੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ਨ ਹੈ।

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, 25 ਟਿਊਬਵੈੱਲਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ? ਬਾਕੀਆਂ ਬਾਰੇ ਫਿਰ ਵੇਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਇਸ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ।

ਰੋਪੜ, ਮੋਹਾਲੀ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿੰਜਾਈ ਲਈ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ

*22. **ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਸਿੰਜਾਈ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਤਜਵੀਜ਼ਤ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਨਹਿਰ ਰਾਹੀਂ ਮੋਹਾਲੀ, ਰੋਪੜ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿੰਜਾਈ ਲਈ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ?

ਸਰਦਾਰ ਜਨਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ : ਜੀ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰੋਪੜ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ 1 ਲੱਖ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਹੈਕਟੇਅਰ ਨੂੰ ਸਿੰਜਾਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (ਜੋ ਕਿ ਐਸ.ਵਾਈ.ਐਲ. ਕੈਨਾਲ ਭਾਗ ਤੀਜਾ ਦਾ ਬਦਲਿਆ ਰੂਪ ਹੈ) ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ 900 ਕਿਊਸਕ ਪਾਣੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਹਾਈਡਲ ਦੀ ਟੇਲ (ਲੋਹੰਡ ਖੱਡ) ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਲਾਗਤ ਜਨਵਰੀ, 2006 ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਤੇ 857 ਕਰੋੜ ਬਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਡੀਟੇਲਡ ਰਿਪੋਰਟ ਕੇਂਦਰੀ ਜਲ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਕੋਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹਿੱਤ ਮਾਰਚ, 2006 ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿਚ ਇਹ ਕੋਈ ਟੈਂਟੇਟਿਵ ਟਾਈਮ ਫਰੇਮ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ? ਮਾਲਵਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਇਹ ਇਕ ਬੜਾ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਟਾਈਮ ਫਰੇਮ ਦੱਸ ਦੇਣ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਤੱਕ ਇਹ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਚਾਲੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦਾ ਟਾਈਮ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਅਜੇ ਸਾਨੂੰ ਸੈਂਟਰਲ ਵਾਟਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ ਉਸ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਦਾ ਟਾਈਮ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

———

ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿਚ ਬੇਈਂ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟ

*21. **ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਸਾਇੰਸ, ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਬੇਈਂ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਲਈ ਗਈ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਣ ਕੀ ਹਨ?

ਸਰਦਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ : ਹਾਂ ਜੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਬੇਈਂ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧੀਕਰਣ ਲਈ ਗਰਾਂਟ ਅਸਥਾਈ ਤੌਰ ਤੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ ਚਾਲੂ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬੇਈਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਕੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਅਪਰੈਲ, 2007 ਵਿਚ ਮੁੜ ਵੰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਵਜ਼ੀਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਈਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤੀ ਸਿਆਸਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੜਾ ਤੰਗ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। Can he please assure the House as to when and how much amount, which is pending, will be disbursed for this very honourable purpose?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਕਾਬਲ ਸਾਥੀ ਨੇ ਮੇਰੇ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਗਰਾਂਟ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਉਹ ਰੋਕੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਲਈ ਜਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਆਏ, ਉਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹਦੀ ਹਾਲੇ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜੇ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੰਮ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਹ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਫਾਇਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਯੀਅਰ ਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਪੈਸੇ ਫਿਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ that the amount frozen would be reallocated. That clearly means that the amount stands frozen. ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਨਟੈਸ਼ਨ ਤੇ ਕੋਈ ਡਾਊਟ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਇਹ ਬੇਈਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਮਸਲਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਇੰਟਰੈਸਟ ਲੈ ਕੇ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪਾਲੇਟਿਕਸ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। Sir, I just want an assurance from the Minister. That is all.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਹਾਡਾ ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਆ ਹੀ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਸਦੇ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚਿੰਤਾਤ ਹੈ, ਉਹ ਚਿੰਤਾ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਾਡੀ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੰਮ ਦੇ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗੀ। ਕੰਮ ਚਲਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਜਿਹੜੇ ਪੈਸੇ ਟੈਂਪ੍ਰੇਰਲੀ ਵਾਪਸ ਲਏ ਹਨ, ਉਹ ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਣਗੇ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਲੇਕਿਨ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਇਹੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਮੁੱਕ ਗਏ ਹਨ।

UNSTARRED QUESTIONS AND ANSWERS

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫ਼ੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ

1. **ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ—

(ੳ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਰਾਮਾ, ਸੰਗਤ, ਤਲਵੰਡੀ, ਮੌੜ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿਚ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀਆਂ ਅਤੇ ਖਰੀਦ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ;

(ਅ) ਸਾਲ 2002-03 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2005-06 ਤੱਕ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਪਰੋਕਤ ਭਾਗ (ੳ) ਵਿਚ ਵਰਣਿਤ ਖਰੀਦ ਕੇਂਦਰਾਂ ਤੋਂ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਜਿਣਸ ਦੇ ਮੌਸਮ-ਵਾਰ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਾਰਕੀਟ ਫ਼ੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਕਿੰਨੀ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਲੰਗਾਹ : ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੂਚਨਾ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

[ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ]

ਸੂਚਨਾ

ਸਾਲ 2002-03 ਤੋਂ 2005-06 ਦੌਰਾਨ ਬਲਾਕ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਵਾਈਜ਼ ਮੁੱਖ ਯਾਰਡ, ਸਬ ਯਾਰਡ, ਖ੍ਰੀਦ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀ ਕਮਪਾਇਲਡ ਰਿਪੋਰਟ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲ 2002-03				ਸਾਲ 2003-04				ਸਾਲ 2004-05				ਸਾਲ 2005-06			
		ਮੁੱਖ ਯਾਰਡ	ਸਬ ਯਾਰਡ	ਖ੍ਰੀਦ ਕੇਂਦਰ	ਕੁੱਲ	ਮੁੱਖ ਯਾਰਡ	ਸਬ ਯਾਰਡ	ਖ੍ਰੀਦ ਕੇਂਦਰ	ਕੁੱਲ	ਮੁੱਖ ਯਾਰਡ	ਸਬ ਯਾਰਡ	ਖ੍ਰੀਦ ਕੇਂਦਰ	ਕੁੱਲ	ਮੁੱਖ ਯਾਰਡ	ਸਬ ਯਾਰਡ	ਖ੍ਰੀਦ ਕੇਂਦਰ	ਕੁੱਲ
1	ਬਠਿੰਡਾ	1	3	6	10	1	3	6	10	1	3	8	12	1	3	8	12
2	ਮੌੜ	1	0	11	12	1	0	11	12	1	0	11	12	1	0	12	13
3	ਸੰਗਤ	1	2	5	8	1	2	5	8	1	2	8	11	1	2	9	12
4	ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	2	2	13	17	2	2	15	19	2	2	16	20	2	2	16	20
	ਕੁੱਲ ਜੋੜ	5	7	35	47	5	7	37	49	5	7	43	55	5	7	45	57

ਬਲਾਕ ਵਾਈਜ਼ ਕਣਕ/ਪੈਡੀ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁਇੰਟਲਾਂ ਵਿਚ) ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫ਼ੀਸ ਦੀ ਰਕਮ (ਰੁ: ਵਿਚ)

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ		ਮੰਡੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲ 2002-03				ਸਾਲ 2003-04			
				ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ
1	ਮੌੜ	1	ਮੌੜ ਮੰਡੀ ਮੁ/ਯ ਮੌੜ	365390	4530836	206306	1898015	229289	2843184	249908	2873942
		2	ਕੁੱਤੀਵਾਲ ਖ/ਕ ਮੌੜ	22733	281889	18917	174036	23841	295628	19198	220777
		3	ਬੁਰਜ ਖ/ਕ ਮੌੜ	24578	304767	20625	189750	27541	341508	16338	187887
		4	ਗਹਿਰੀ ਬਾਰਾਂ ਸਿੰਘ ਖ/ਕ ਮੌੜ	17982	222977	14962	137650	18877	234075	22209	255404
		5	ਘੁੰਮਣ ਕਲਾਂ ਖ/ਕ ਮੌੜ	32578	403967	39671	364973	39414	488734	34845	400718
		6	ਕਮਾਲੂ ਖ/ਕ ਮੌੜ	57228	709627	39124	359941	63000	781200	34813	400350
		7	ਕੋਟਲੀ ਖੁਰਦ ਖ/ਕ ਮੌੜ	12872	159613	16858	155094	13974	173278	23980	275770
		8	ਮਾਈਸਰਖਾਨਾ ਖ/ਕ ਮੌੜ	26041	322908	22726	209079	31409	389472	22747	261591
		9	ਰਾਏਖਾਨਾ ਖ/ਕ ਮੌੜ	26350	326740	30612	281630	29150	361460	33392	384008
		10	ਰਾਜਗੜ ਕੁੱਬੇ ਖ/ਕ ਮੌੜ	28401	352172	35844	329765	31917	395771	35984	413816
		11	ਜੋਧਪੁਰ ਪਾਖਰ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	30504	378250	26036	239531	33366	413738	23284	267766
		12	ਚੱਠੇਵਾਲਾ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	29968	371603	23895	219834	34664	429834	23416	269284
			ਜੋੜ	674625	8365350	495576	4559299	576442	7147881	540114	6211311
2	ਸੰਗਤ	1	ਸੰਗਤ ਮੁ/ਯ ਸੰਗਤ	129347	1603903	40271	370493	129923	1611045	35883	412655

[ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ]

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ		ਮੰਡੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲ 2002-03				ਸਾਲ 2003-04			
				ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ
		2	ਪੱਕਾ ਕਲਾਂ ਸ/ਯ ਸੰਗਤ	47248	585875	23568	216826	52268	648123	22411	257727
		3	ਘੁੱਦਾ ਸ/ਯ ਸੰਗਤ	39563	490581	26464	243469	46675	578770	30910	355465
		4	ਪਥਰਾਲਾ ਖ/ਕ ਸੰਗਤ	26188	324731	0	0	18180	225432	0	0
		5	ਰੁਲਦੂ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਖ/ਕ ਸੰਗਤ	15114	187414	3171	29173	13327	165255	1330	15295
		6	ਮਹਿਤਾ ਖ/ਕ ਬਠਿੰਡਾ	41150	510260	4870	44804	52400	649760	19490	224135
		7	ਭਗਵਾਨਗੜ ਖ/ਕ ਰਾਮਾ	20400	252960	11138	102470	34681	430044	18906	217419
		8	ਸੇਖੂ ਖ/ਕ ਰਾਮਾ	39189	485944	12013	110520	44139	547324	5933	68230
			ਜੋੜ	358199	4441668	121495	1117754	391593	4855753	134863	1550925
3	ਬਠਿੰਡਾ	1	ਬਠਿੰਡਾ ਮ/ਯ ਬਠਿੰਡਾ	232550	2883620	256500	2359800	230410	2857084	246840	2838660
		2	ਗੋਬਿੰਦਪੁਰਾ ਖ/ਕ ਬਠਿੰਡਾ	39440	489056	54520	501584	42080	521792	71470	821905
		3	ਤਿਉਣਾ ਸ/ਯ ਬਠਿੰਡਾ	54530	676172	59090	543628	58630	727012	38300	440450
		4	ਬੱਲੂਆਣਾ ਸ/ਯ ਬਠਿੰਡਾ	45750	567300	16420	151064	49330	611692	22690	260935
		5	ਬਹਿਮਣ ਦੀਵਾਨਾ ਖ/ਕ ਬਠਿੰਡਾ	15640	193936	26630	244996	28820	357368	34840	400660
		6	ਕੋਟਸ਼ਮੀਰ ਖ/ਕ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	85700	1062680	72483	666844	100641	1247948	78899	907339
		7	ਭਾਗੂ ਖ/ਕ ਬਠਿੰਡਾ	9820	121768	0	0	11930	147932	0	0

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ		ਮੰਡੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲ 2002-03				ਸਾਲ 2003-04			
				ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ
		8	ਕੋਟਫੱਤਾ ਸ/ਯ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	77197	957243	67900	624680	91866	1139138	72736	836464
		9	ਸਿਵੀਆਂ ਖ/ਕ ਗੋਨਿਆਣਾ	22932	284357	19792	182086	27075	335730	21854	251321
		10	ਦਿਉਣ ਖ/ਕ ਗੋਨਿਆਣਾ	59106	732914	56510	519892	73637	913099	53461	614802
			ਜੋੜ	642665	7969046	629845	5794574	714419	8858796	641090	7372535
4	ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	1	ਰਾਮਾਂ ਮੁ/ਯ ਰਾਮਾ	155387	1926799	34807	320224	133176	1651382	27738	318987
		2	ਬੰਗੀ ਕਲਾਂ ਖ/ਕ ਰਾਮਾ	57020	707048	37538	345350	50080	620992	37777	434436
		3	ਮਾਨਵਾਲਾ ਖ/ਕ ਰਾਮਾ	48765	604686	29837	274500	29950	371380	29639	340849
		4	ਕੋਟ ਬਖਤੂ ਖ/ਕ ਰਾਮਾ	ਇਹ ਮੰਡੀ ਹਾੜੀ ਸੀਜ਼ਨ 2003-04 ਦੌਰਾਨ ਨਵੀਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਈ।				21903	271597	0	0
		5	ਮਾਹੀਨੰਗਲ ਖ/ਕ ਰਾਮਾ	16895	209498	4843	44556	18810	233244	3057	35156
		6	ਮਲਕਾਣਾ ਖ/ਕ ਰਾਮਾ	90335	1120154	0	0	79787	989359	0	0
		7	ਲਾਲੇਆਣਾ ਖ/ਕ ਰਾਮਾ	22999	285188	0	0	22175	274970	0	0
		8	ਤਰਖਾਣਵਾਲਾ ਖ/ਕ ਰਾਮਾ	38430	476532	0	0	34027	421935	0	0
		9	ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਮੁ/ਯ ਤ/ਸਾਬੋ	75675	938370	33768	310666	76757	951787	22544	259256

[ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ]

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ		ਮੰਡੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲ 2002-03				ਸਾਲ 2003-04			
				ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ
		10	ਕਲਾਲਵਾਲਾ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	33302	412945	23434	215593	35766	443498	19036	218914
		11	ਸੇਖਪੁਰਾ ਸ/ਯ ਤ/ਸਾਬੋ	61118	757863	47429	436347	63980	793352	48507	557831
		12	ਭਾਗੀ ਬਾਂਦਰ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	41777	518035	7321	67353	41161	510396	15659	180079
		13	ਕੋਰੇਆਣਾ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	34373	426225	86785	798422	34992	433901	21187	243651
		14	ਨਥੇਹਾ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	ਇਹ ਮੰਡੀ ਹਾੜੀ ਸੀਜਨ 2003-04 ਦੌਰਾਨ ਨਵੀਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਈ।						20377	234336
		15	ਜੱਗਾ ਰਾਮ ਤੀਰਥ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	50208	622579	0	0	46042	570921	0	0
		16	ਗਹਿਲੇਵਾਲਾ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	18676	231582	0	0	13936	172806	0	0
		17	ਸਿੰਗੋ ਸ/ਯ ਤ/ਸਾਬੋ	49064	608394	0	0	41997	520763	0	0
		18	ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	12199	151268	0	0	13813	171281	0	0
		19	ਬਹਿਮਣ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	25031	310384	0	0	22793	282633	0	0
			ਜੋੜ	831254	10307550	305762	2813010	781145	9686198	245521	2823492
			ਕੁੱਲ ਜੋੜ	2506743	31083613	1552678	14284638	2463599	30548628	1561588	17958262

ਨੋਟ :— ਰਾਮਾ ਬਲਾਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਬਲਾਕ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੋ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

ਬਲਾਕ ਵਾਈਜ਼ ਕਣਕ/ਪੈਡੀ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁਇੰਟਲਾਂ ਵਿਚ) ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫ਼ੀਸ ਦੀ ਰਕਮ (ਰੁ: ਵਿਚ)

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ		ਮੰਡੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲ 2004-05				ਸਾਲ 2005-06			
				ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ
1	ਮੌੜ	1	ਮੌੜ ਮੰਡੀ ਮੁ/ਯ ਮੌੜ	199344	2511734	229420	2707156	193555	2477504	160458	1925496
		2	ਕੁੱਤੀਵਾਲ ਖ/ਕ ਮੌੜ	18354	231260	17382	205108	19972	255642	16199	194388
		3	ਬੁਰਜ ਖ/ਕ ਮੌੜ	23864	300686	15784	186251	25273	323494	11957	143484
		4	ਗਹਿਰੀ ਬਾਰਾਂ ਸਿੰਘ ਖ/ਕ ਮੌੜ	20723	261110	20073	236861	21406	273997	12525	150300
		5	ਘੁੰਮਣ ਕਲਾਂ ਖ/ਕ ਮੌੜ	29192	367819	34946	412363	28176	360653	28612	343344
		6	ਕਮਾਲੂ ਖ/ਕ ਮੌੜ	59220	746172	31535	372113	62975	806080	20260	243120
		7	ਕੋਟਲੀ ਖੁਰਦ ਖ/ਕ ਮੌੜ	13612	171511	12504	147547	13640	174592	10273	123276
		8	ਮਾਈਸਰਖਾਨਾ ਖ/ਕ ਮੌੜ	28399	357827	20396	240673	28242	361498	18405	220860
		9	ਰਾਏਖਾਨਾ ਖ/ਕ ਮੌੜ	22966	289372	29954	353457	25900	331520	21365	256380
		10	ਰਾਜਗੜ ਕੁੱਬੇ ਖ/ਕ ਮੌੜ	26464	333446	36982	436388	31990	409472	31541	378492
		11	ਭਾਈ ਬਖਤੌਰ ਖ/ਕ ਮੌੜ	ਇਹ ਮੰਡੀ ਹਾੜੀ ਸੀਜਨ 2005-06 ਦੌਰਾਨ ਨਵੀਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਈ।				18429	235891	0	0
		12	ਜੋਧਪੁਰ ਪਾਖਰ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	25276	318478	33263	392503	40812	522394	26553	318636
		13	ਚੱਠੇਵਾਲਾ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	32261	406489	20547	242455	39958	511462	13529	162348
			ਜੋੜ	499675	6295905	502786	5932875	550328	7044198	371677	4460124

[ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ]

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ		ਮੰਡੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲ 2004-05				ਸਾਲ 2005-06			
				ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ
2	ਸੰਗਤ	1	ਸੰਗਤ ਮੁ/ਯ ਸੰਗਤ	149295	188117	45717	539461	146780	1878784	8479	101748
		2	ਪੱਕਾ ਕਲਾਂ ਸ/ਯ ਸੰਗਤ	41406	521716	28019	330624	54167	693338	17439	209268
		3	ਘੁੱਦਾ ਸ/ਯ ਸੰਗਤ	49641	625477	34487	406947	54327	695386	23475	281700
		4	ਪਥਰਾਲਾ ਖ/ਕ ਸੰਗਤ	20305	255843	0	0	21714	277939	0	0
		5	ਰੁਲਦੂ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਖ/ਕ ਸੰਗਤ	14578	183683	1613	19033	13584	173875	0	0
		6	ਜੱਸੀ ਬਾਗ ਵਾਲੀ ਖ/ਕ ਸੰਗਤ	120	1512	0	0	0	0	0	0
		7	ਜੈ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਖ/ਕ ਸੰਗਤ	16832	212083	0	0	24126	308813	0	0
		8	ਬਾਂਡੀ ਖ/ਕ ਸੰਗਤ	ਇਹ ਮੰਡੀ ਹਾੜ੍ਹੀ ਸੀਜਨ 2005-06 ਦੌਰਾਨ ਨਵੀਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਹੋਈ।				25232	322970	0	0
		9	ਮਹਿਤਾ ਖ/ਕ ਬਠਿੰਡਾ	48700	613620	27050	319190	59040	755712	18374	220488
		10	ਭਗਵਾਨਗੜ੍ਹ ਖ/ਕ ਰਾਮਾ	34190	430794	19556	230761	38497	492762	13458	161496
		11	ਸੇਖੂ ਖ/ਕ ਰਾਮਾ	28066	353632	11184	131971	37369	478323	6956	83472
		12	ਫੱਲੜ ਖ/ਕ ਰਾਮਾ	18865	237699	0	0	22869	292723	0	0
			ਜੋੜ	421998	5317175	167626	1977987	497705	6370624	88181	1058172
3	ਬਠਿੰਡਾ	1	ਬਠਿੰਡਾ ਮ/ਯ ਬਠਿੰਡਾ	183080	2306808	272620	3216916	187990	2406272	208214	2498568
		2	ਗੋਬਿੰਦਪੁਰਾ ਖ/ਕ ਬਠਿੰਡਾ	42050	529830	66060	779508	41640	532992	55485	665820

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ		ਮੰਡੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲ 2004-05				ਸਾਲ 2005-06			
				ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ
		3	ਤਿਉਣਾ ਸ/ਯ ਬਠਿੰਡਾ	46930	591318	50770	599086	49350	631680	46855	562260
		4	ਬੱਲੂਆਣਾ ਸ/ਯ ਬਠਿੰਡਾ	49580	624708	28780	339604	53620	686336	20507	246084
		5	ਬਹਿਮਣ ਦੀਵਾਨਾ ਖ/ਕ ਬਠਿੰਡਾ	33650	423990	38190	450642	34800	445440	41915	502980
		6	ਕੋਟਸਮੀਰ ਖ/ਕ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	95658	1205291	50069	590814	103390	1323392	61799	741588
		7	ਭਾਗੂ ਖ/ਕ ਬਠਿੰਡਾ	14600	183960	21490	253582	16300	208640	24143	289716
		8	ਜੋਗਾਨੰਦ ਖ/ਕ ਬਠਿੰਡਾ	11430	144018	13880	163784	32940	421632	12043	144516
		9	ਭਾਗੂ ਖ/ਕ ਬਠਿੰਡਾ	9990	125874	0	0	12450	159360	0	0
		10	ਸਿਵੀਆਂ ਖ/ਕ ਗੋਨਿਆਣਾ	26094	328784	13724	161943	28257	361690	28257	339084
		11	ਕੋਟਫੱਤਾ ਸ/ਯ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	86598	1091135	77648	916246	97909	1253235	68201	818412
		12	ਦਿਉਣ ਖ/ਕ ਗੋਨਿਆਣਾ	73394	924764	37887	447067	53037	678874	53037	636444
			ਜੋੜ	673054	8480480	671118	7919192	711683	9109542	620456	7445472
4	ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	1	ਰਾਮਾ ਮੁ/ਯ ਰਾਮਾ	12067	152044	37761	445580	120832	1546650	5306	63672
		2	ਬੰਗੀ ਕਲਾਂ ਖ/ਕ ਰਾਮਾ	53561	674869	43472	512970	63664	814899	26644	319728

[ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ]

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ		ਮੰਡੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲ 2004-05				ਸਾਲ 2005-06			
				ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ
		3	ਮਾਨਵਾਲਾ ਖ/ਕ ਰਾਮਾਂ	25260	318276	29835	352053	28155	360384	11294	135528
		4	ਕੋਟ ਬਖਤੂ ਖ/ਕ ਰਾਮਾਂ	50257	633238	0	0	32944	421683	12440	149280
		5	ਮਾਹੀਨੰਗਲ ਖ/ਕ ਰਾਮਾਂ	16866	212512	1453	17145	23006	294477	994	11928
		6	ਮਲਕਾਣਾ ਖ/ਕ ਰਾਮਾਂ	67319	848219	0	0	72660	930048	0	0
		7	ਲਾਲੇਆਣਾ ਖ/ਕ ਰਾਮਾਂ	18633	234776	0	0	22120	283136	0	0
		8	ਤਰਖਾਣਵਾਲਾ ਖ/ਕ ਰਾਮਾਂ	38115	480249	0	0	49114	628659	0	0
		9	ਗਿਆਨਾ ਖ/ਕ ਰਾਮਾਂ	23325	293895	0	0	31322	400922	0	0
		10	ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਮੁ/ਯ ਤ/ਸਾਬੋ	70392	886939	28444	335639	77995	998336	21456	257472
		11	ਕਲਾਲਵਾਲਾ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	25276	318478	33263	392503	40812	522394	26553	318636
		12	ਸੇਖਪੁਰਾ ਸ/ਯ ਤ/ਸਾਬੋ	63491	799987	33263	392503	71655	917184	47814	573768
		13	ਭਾਗੀ ਬਾਂਦਰ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	41445	522207	17924	211503	58378	747238	15018	180216
		14	ਕੋਰੇਆਣਾ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	34233	431336	22260	262668	39960	511488	11748	140976
		15	ਨਥੇਹਾ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	31562	397681	18303	215975	35415	453312	11650	139800
		16	ਜੱਗਾ ਰਾਮ ਤੀਰਥ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	46088	580709	0	0	48673	623014	0	0

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ		ਮੰਡੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲ 2004-05				ਸਾਲ 2005-06			
				ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਕਣਕ	ਮਾ/ਫੀਸ	ਝੋਨਾ	ਮਾ/ਫੀਸ
		17	ਗਹਿਲੇਵਾਲਾ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	13410	168966	0	0	14861	190221	0	0
		18	ਸਿੰਗੋ ਸ/ਯ ਤ/ਸਾਬੋ	38742	488149	0	0	37126	475213	0	0
		19	ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	10126	127588	0	0	16920	216576	0	0
		20	ਬਹਿਮਣ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਖ/ਕ ਤ/ਸਾਬੋ	25820	325332	0	0	25222	322842	0	0
			ਜੋੜ	705988	8895449	265978	3138540	910834	11658675	190917	2291004
			ਕੁੱਲ ਜੋੜ	2300715	28989009	1607508	18968594	2670550	34183040	1271231	15254772

ਨੋਟ :— ਰਾਮਾ ਬਲਾਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਬਲਾਕ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

[ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ]

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ		ਮੰਡੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲ 2002-03		ਸਾਲ 2003-04		ਸਾਲ 2004-05		ਸਾਲ 2005-06	
				ਨਰਮਾਂ/ ਕਪਾਹ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁ: ਵਿਚ)	ਬਣਦੀ ਮਾ/ਫੀਸ	ਨਰਮਾਂ/ ਕਪਾਹ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁ: ਵਿਚ)	ਬਣਦੀ ਮਾ/ਫੀਸ	ਨਰਮਾਂ/ ਕਪਾਹ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁ: ਵਿਚ)	ਬਣਦੀ ਮਾ/ਫੀਸ	ਨਰਮਾਂ/ ਕਪਾਹ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁ: ਵਿਚ)	ਬਣਦੀ ਮਾ/ਫੀਸ
1	ਬਠਿੰਡਾ	1	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਬਠਿੰਡਾ	104575	4397590	128640	6414435	276596	10063280	298799	11653630
			ਜੋੜ	104575	4397590	128640	6414435	276596	10063280	298799	11653630
2	ਮੌੜ	1	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਮੌੜ (ਸ/ਕ ਰਾਮਾਂ)	120645	5199011	213730	11066926	413929	15203046	511757	20055437
			ਜੋੜ	120645	5199011	213730	11066926	413929	15203046	511757	20055437
3	ਸੰਗਤ	1	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਸੰਗਤ	37909	1571976	53429	2698771	96191	3555880	100900	4121736
			ਜੋੜ	37909	1571976	53429	2698771	96191	3555880	100900	4121736
4	ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	1	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	—	—	—	—	443	26659	1924	72247
		2	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਰਾਮਾ	92223	3956529	142700	7323267	335629	12854001	275891	11341151
			ਜੋੜ	92223	3956529	142700	7323267	336072	12880660	277815	11413398
			ਕੁੱਲ ਜੋੜ	355352	15125106	538499	27503399	1122788	41702866	1189271	47244201

ਨੋਟ :— ਰਾਮਾ ਬਲਾਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਬਲਾਕ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ		ਮੰਡੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲ 2002-03		ਸਾਲ 2003-04		ਸਾਲ 2004-05		ਸਾਲ 2005-06	
				ਜੌਂ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁ: ਵਿਚ)	ਬਣਦੀ ਮਾ/ਫੀਸ	ਜੌਂ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁ: ਵਿਚ)	ਬਣਦੀ ਮਾ/ਫੀਸ	ਜੌਂ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁ: ਵਿਚ)	ਬਣਦੀ ਮਾ/ਫੀਸ	ਜੌਂ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁ: ਵਿਚ)	ਬਣਦੀ ਮਾ/ਫੀਸ
1	ਬਠਿੰਡਾ	1	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਬਠਿੰਡਾ	—	—	—	—	—	—	—	—
			ਜੋੜ	—	—	—	—	—	—	—	—
2	ਮੌੜ	1	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਮੌੜ	1221	11230	1167	12603	—	—	—	—
			ਜੋੜ	1221	11230	1167	12603	—	—	—	—
3	ਸੰਗਤ	1	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਸੰਗਤ	14	139	960		1358	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	2669	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ
			ਜੋੜ	14	139	960	9922	1358	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	2669	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ
4	ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	1	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	0	0	0	0	1180	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	201	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ
		2	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਰਾਮਾ	1026	9439	1088	11750	8200	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	6697	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ
			ਜੋੜ	1026	9439	1088	11750	9380	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	6898	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ
			ਕੁੱਲ ਜੋੜ	2261	20808	3215	34275	10738	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	9567	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ

ਨੋਟ :— ਰਾਮਾ ਬਲਾਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਬਲਾਕ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

[ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ]

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ		ਮੰਡੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲ 2002-03		ਸਾਲ 2003-04		ਸਾਲ 2004-05		ਸਾਲ 2005-06	
				ਸਰੋਂ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁ: ਵਿਚ)	ਬਣਦੀ ਮਾ/ਫੀਸ	ਸਰੋਂ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁ: ਵਿਚ)	ਬਣਦੀ ਮਾ/ਫੀਸ	ਸਰੋਂ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁ: ਵਿਚ)	ਬਣਦੀ ਮਾ/ਫੀਸ	ਸਰੋਂ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁ: ਵਿਚ)	ਬਣਦੀ ਮਾ/ਫੀਸ
1	ਬਠਿੰਡਾ	1	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਬਠਿੰਡਾ	4291	92685	4551	154741	1761	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	4870	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ
			ਜੋੜ	4291	92685	4551	154741	1761	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	4870	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ
2	ਮੌੜ	1	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਮੌੜ	4493	97060	3665	127741	480	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	22	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ
			ਜੋੜ	4493	97060	3665	127741	480	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	22	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ
3	ਸੰਗਤ	1	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਸੰਗਤ	3455	74638	5948	207314	1574	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	2892	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ
			ਜੋੜ	3455	74638	5948	207314	1574	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	2892	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ
4	ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	1	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	—	—	0	0	0	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	0	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ
		2	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਰਾਮਾ	16603	408434	10609	403142	6363	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	10907	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ
			ਜੋੜ	16603	408434	10609	403142	6363	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	10907	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ
			ਕੁੱਲ ਜੋੜ	28842	672817	24773	892938	10178	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	18691	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ

ਨੋਟ :— ਰਾਮਾ ਬਲਾਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਬਲਾਕ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ		ਮੰਡੀ ਦਾ ਨਾਂ	ਸਾਲ 2002-03		ਸਾਲ 2003-04		ਸਾਲ 2004-05		ਸਾਲ 2005-06	
				ਗੁਆਰਾ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁ: ਵਿਚ)	ਬਣਦੀ ਮਾ/ਫੀਸ	ਗੁਆਰਾ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁ: ਵਿਚ)	ਬਣਦੀ ਮਾ/ਫੀਸ	ਗੁਆਰਾ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁ: ਵਿਚ)	ਬਣਦੀ ਮਾ/ਫੀਸ	ਗੁਆਰਾ ਦੀ ਆਮਦ (ਕੁ: ਵਿਚ)	ਬਣਦੀ ਮਾ/ਫੀਸ
1	ਬਠਿੰਡਾ	1	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਬਠਿੰਡਾ	—	—	—	—	—	—	—	—
			ਜੋੜ	—	—	—	—	—	—	—	—
2	ਮੌੜ	1	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਮੌੜ	—	—	—	—	—	—	—	—
			ਜੋੜ	—	—	—	—	—	—	—	—
3	ਸੰਗਤ	1	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਸੰਗਤ	—	—	—	—	—	—	—	—
			ਜੋੜ	—	—	—	—	—	—	—	—
4	ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	1	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	—	—	—	—	—	—	—	—
		2	ਮੁੱਖ ਮੰਡੀ ਰਾਮਾ (ਸ/ਕ ਰਾਮਾਂ)	16800	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	17840	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	8165	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	13233	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ
			ਜੋੜ	16800	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	17840	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	8165	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	13233	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ
			ਕੁੱਲ ਜੋੜ	16800	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	17840	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	8165	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ	13233	ਫੀਸ ਤੋਂ ਛੋਟ

ਨੋਟ :— ਰਾਮਾ ਬਲਾਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਬਲਾਕ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ/ਮੁਰੰਮਤ

2. **ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਸਾਲ 2006-07 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਮੁਰੰਮਤ/ਚੌੜੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਬਲਾਕ-ਵਾਰ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ?

ਸਰਦਾਰ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਲੰਗਾਹ : ਸਾਲ 2006-07 ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ 143.13 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਨਵੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, 355.85 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਨਵੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ 11.63 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਚੌੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ (ਵੇਰਵਾ ਅਨੁਲੱਗ ਤੇ ਹੈ)।

ਅਨੁਲੱਗ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਸਾਲ 2006-07 ਦੌਰਾਨ ਨਵੀਆਂ ਉਸਾਰੀਆਂ/ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਮੁਰੰਮਤ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਚੌੜੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਬਲਾਕ ਵਾਈਜ਼ ਸੂਚਨਾ

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ	ਏਜੰਸੀ	ਸਾਲ 2006-07 ਦੌਰਾਨ ਨਵੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ				ਸਾਲ 2006-07 ਦੌਰਾਨ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਮੁਰੰਮਤ ਸੜਕਾਂ		ਸਾਲ 2006-07 ਦੌਰਾਨ ਚੌੜੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸੜਕਾਂ	
			ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਕੰਮ		ਪ੍ਰਗਤੀ ਅਧੀਨ ਕੰਮ					
			ਕੁੱਲ ਸੜਕਾਂ	ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)	ਕੁੱਲ ਸੜਕਾਂ	ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)	ਕੁੱਲ ਸੜਕਾਂ	ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)	ਕੁੱਲ ਸੜਕਾਂ	ਲੰਬਾਈ (ਕਿ.ਮੀ.)
1	ਬਠਿੰਡਾ	ਲੋ.ਨਿ.ਵਿ	23	27.12	26	56.36	11	16.27	—	—
		ਪੰ.ਮੰ.ਬੋ.	24	22.37	—	—	—	—	—	—
2	ਭਗਤਾ	ਲੋ.ਨਿ.ਵਿ	5	6.49	12	25.67	24	32.02	—	—
3	ਮੌੜ	ਲੋ.ਨਿ.ਵਿ	11	14.63	5	5.60	14	42.91	—	—
		ਪੰ.ਮੰ.ਬੋ.	—	—	—	—	2	2.28	—	—
4	ਨਥਾਣਾ	ਲੋ.ਨਿ.ਵਿ	10	13.13	8	9.03	6	29.09	—	—
5	ਫੂਲ	ਲੋ.ਨਿ.ਵਿ	3	6.20	6	11.10	10	27.56	—	—
6	ਰਾਮਪੁਰਾ	ਲੋ.ਨਿ.ਵਿ	4	7.20	21	22.51	19	51.74	—	—
		ਪੰ.ਮੰ.ਬੋ.	—	—	—	—	4	1.94	—	—
7	ਸੰਗਤ	ਲੋ.ਨਿ.ਵਿ	8	14.04	8	15.43	6	29.62	—	—
		ਪੰ.ਮੰ.ਬੋ.	2	2.77	—	—	—	—	—	—
8	ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	ਲੋ.ਨਿ.ਵਿ	18	24.27	25	24.57	34	122.42	1	11.63
		ਪੰ.ਮੰ.ਬੋ.	1	4.91	—	—	—	—	—	—
		ਕੁੱਲ	109	143.13	111	170.27	130	355.85	1	11.63

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਅਤੇ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

3. **ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਰਾਮਾ, ਤਲਵੰਡੀ, ਸੰਗਤ, ਮੌੜ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿਚ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ-ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਟੀਚਿੰਗ ਅਤੇ ਨਾਨ-ਟੀਚਿੰਗ ਅਮਲੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ?

ਡਾਕਟਰ ਉਪਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ : ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ 6 ਸਿੱਖਿਆ ਬਲਾਕ ਹਨ, ਜੋ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ :—

1. ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ 2. ਸੰਗਤ 3. ਬਠਿੰਡਾ 4. ਨਥਾਣਾ 5. ਮੰਡੀ ਫੂਲ ਈਸਟ 6. ਮੰਡੀ ਫੂਲ ਵੈਸਟ

ਬਲਾਕ ਰਾਮਾ, ਤਲਵੰਡੀ, ਸੰਗਤ, ਮੌੜ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਰਾਮਾ, ਮੌੜ ਅਤੇ ਤਲਵੰਡੀ ਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਖਿਆ ਬਲਾਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਮਾ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਹੈ ਜੋ 'ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ' ਸਿੱਖਿਆ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਮੌੜ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਗਰਲਜ਼ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ, ਇੱਕ-ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ, ਮੌੜ ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਮੌੜ ਖੁਰਦ ਵਿਖੇ ਹੈ, ਜੋ 'ਮੰਡੀ ਫੂਲ ਵੈਸਟ' ਸਿੱਖਿਆ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਰਾਮਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਹੈ ਜੋ 'ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ' ਸਿੱਖਿਆ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਸਿੱਖਿਆ ਬਲਾਕਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

ਸਿੱਖਿਆ ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਮ	ਸਕੂਲ ਦੀ ਕੈਟਾਗਰੀ	ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ਼ ਦਾ ਵੇਰਵਾ	ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਨਾਨ-ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ਼ ਦਾ ਵੇਰਵਾ
1	2	3	4	5
ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ	58	302	11
	ਸੈਕੰਡਰੀ (ਸਮੇਤ ਹਾਈ ਅਤੇ 10+2)	26	293	42
ਸੰਗਤ	ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ	53	245	07
	ਸੈਕੰਡਰੀ (ਸਮੇਤ ਹਾਈ ਅਤੇ 10+2)	17	226	28
ਬਠਿੰਡਾ	ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ	86	535	29
	ਸੈਕੰਡਰੀ (ਸਮੇਤ ਹਾਈ ਅਤੇ 10+2)	40	720	80

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਸਿਵਲ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ/ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

4. **ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ :—

(ੳ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਦਿਹਾਤੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ/ਮੁੱਢਲੇ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਬਲਾਕ-ਵਾਰ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ;

(ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ/ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮੰਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਮਲੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਿੰਨਾ ਅਮਲਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ?

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਕਾਂਤਾ ਚਾਵਲਾ : (ੳ) ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ	ਪੇਂਡੂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ	ਮੁੱਢਲਾ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰ	ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ
1)	ਬਠਿੰਡਾ	ਬਹਿਮਣ ਦੀਵਾਨਾ	ਗੋਨਿਆਣਾ	ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਬਠਿੰਡਾ
		ਬੀਰ ਬਹਿਮਣ	ਕੋਟ ਸ਼ਮੀਰ	ਚਿਲਡਰਨ ਹਸਪਤਾਲ, ਬਠਿੰਡਾ
		ਬੁਰਜ ਮਹਿਮਾ	ਬਲੂਆਣਾ	ਪੇਂਡੂ ਹਸਪਤਾਲ ਬਿਰਕ ਕਲਾਂ
		ਜੱਸੀ ਪਉਵਾਲੀ	ਜੀਦਾ	
		ਦੇਓਨ	ਟਿਓਨਾ	
		ਗੰਗਾ		
		ਗੁਲਾਬ ਗੜ੍ਹ		
		ਅਕਲੀਆ ਕਲਾਂ		
		ਸਿਬੀਆਂ		
		ਮਹਿਮਾ ਸੇਵਾਈ		
		ਖੇਮੂਆਣਾ		
		ਅਬਲੂ		
		ਸਰਦਾਰ ਗੜ੍ਹ		
		ਬਾਹੂ ਯਾਤਰੀ		
		ਨਰੂਆਣਾ		
		ਝੁੰਡਾ ਵਾਲ		
		ਨੇਹੀਆ ਵਾਲਾ		

[ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ]

2)	ਸੰਗਤ	ਚੱਕ ਰੁਲਦੂ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ	ਸੰਗਤ	ਪੇਂਡੂ ਹਸਪਤਾਲ ਚੱਕ ਅੱਤਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ
		ਜੈ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ	ਬੰਦੀ	
		ਕੋਟ ਬਖਤੂ	ਘੁੱਦਾ	
		ਰਾਈਕੇ ਕਲਾਂ	ਪੱਕਾ ਕਲਾਂ	
		ਸੇਖੂ		
		ਸੁੱਖ ਲੱਧੀ		
		ਬੰਗੀ ਰੁਲਦੂ		
		ਪਥਰਾਲਾ		
3)	ਨਥਾਣਾ	ਗੰਗਾ	ਨਥਾਣਾ	ਬਾਬਾ ਆਲਾ ਸਿੰਘ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਮਹਿਰਾਜ
		ਗੋਬਿੰਦਪੁਰਾ	ਲਹਿਰਾਂ ਮੁਹੱਬਤ	
		ਭੁੱਚੋ ਕਲਾਂ		
		ਭੁੱਚੋ ਖੁਰਦ		
		ਕਲਿਆਨ ਸੁੱਖਾ		
		ਚੱਕ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ		
		ਲਹਿਰਾ ਖਾਨਾ		
		ਬਜੁਆਣਾ		
		ਲਹਿਰਾ ਸੋਧਾ		
		ਸੇਮਾਂ		
		ਭੈਣੀ		
		ਤੁੰਗ ਵਾਲੀ		
4)	ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	ਮਲਕਾਨਾ	ਨਥੇਹਾ	ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੇਂਡੂ ਹਸਪਤਾਲ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ
		ਕੋਟ ਭਾਰਾ		
		ਧੰਨ ਸਿੰਘ ਖਾਨਾ		
		ਕਲਾਲ ਵਾਲਾ		
		ਰਾਮ ਨਗਰ		
		ਸ਼ੇਖ ਪੁਰਾ		
		ਸਿੰਗੋ		
		ਜਿਉਣ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ		

5)	ਮੌੜ	ਘਾਸੋ ਖਾਨਾ	ਮੇਸਰ ਖਾਨਾ	ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਮੌੜ ਮੰਡੀ
		ਤਿਓਨਾ ਪੁਜਾਰੀਆਂ	ਜੋਧਪੁਰ ਪੱਖਰ	
6)	ਫੂਲ	ਭੂੰਦੜ	ਬਾਲਿਆਂ ਵਾਲੀ	ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ, ਰਾਮਪੁਰ ਫੂਲ
		ਢੱਡੇ	ਕਰਾਰ ਵਾਲਾ	ਵੂਮਨ ਹਸਪਤਾਲ, ਮੰਡੀ ਫੂਲ
		ਚਾਓਕੇ	ਮੰਡੀ ਕਲਾਂ	ਵੂਮਨ ਹਸਪਤਾਲ ਰਾਮਾਂ ਮੰਡੀ
		ਭੈਣੀ ਚੂਹਰ		ਪੇਂਡੂ ਹਸਪਤਾਲ ਬਡਿਆਲਾ
		ਬੱਲੋ		
		ਪਿੱਥੋ		
		ਜੇਠੂਕੇ		
7)	ਭਗਤਾ	ਮਲੂਕਾ	ਭਗਤਾ	
		ਰਈਆ	ਭਾਈ ਰੂਪਾ	
		ਸੇਲਬਰਾ	ਢਪਾਲੀ	
		ਜਲਾਲ	ਬੋਦੀ ਪੁਰਾ	
		ਸਲਾਬਤਪੁਰਾ	ਦਿਆਲਪੁਰ ਮਿਰਜ਼ਾ	
		ਗੁਮਟੀ ਕਲਾਂ		

(ਅ) ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

ਆਸਾਮੀ ਦਾ ਨਾਮ	ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ੁਦਾ ਆਸਾਮੀਆਂ	ਭਰੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ	ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ
ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ	17	7	10
ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ	161	108	53
ਸੇਵਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ (ਡਾਕਟਰ)	60	58	2
ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ (ਡੈਂਟਲ)	15	4	11
ਡਰੱਗ ਇੰਸਪੈਕਟਰ	1	0	1
ਫੂਡ ਇੰਸਪੈਕਟਰ	1	1	0
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਨਰਸ	1	0	1
ਸਹਾਇਕ ਕੰਟਰੋਲਰ (ਵਿੱਤ ਤੇ ਲੇਖਾ)	1	0	1
ਐਮ.ਈ.ਆਈ.ਓ	1	0	1
ਸੁਪਰਡੰਟ ਗਰੇਡ-2	4	4	0
ਜੂਨੀਅਰ ਆਂਕੜਾ ਨੋਸੋਲੋਜਿਸਟ	2	2	0
ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ	12	12	0

[ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ]

ਸਟੈਨੋ ਟਾਈਪਿਸਟ	10	5	5
ਕਲਰਕ	54	49	5
ਡਰਾਈਵਰ	26	21	5
ਅੰਕੜਾ ਸਹਾਇਕ	2	1	1
ਜੂਨੀਅਰ ਅੰਕੜਾ ਸਹਾਇਕ	1	0	1
ਕੰਪਿਊਟਰ	15	13	2
ਗੱਡੀ ਮਕੈਨਿਕ	1	0	1
ਮੈਟ੍ਰਨ	2	2	0
ਸਟਾਫ ਨਰਸ	137	74	63
ਨਰਸਿੰਗ ਸਿਸਟਰ	18	12	6
ਰੇਡੀਓਗ੍ਰਾਫਰ	11	6	5
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਟਿਊਟਰ	1	1	0
ਸਿਸਟਰ ਟਿਊਟਰ	4	1	3
ਲੇਡੀ ਹਾਊਸ ਕੀਪਰ	1	0	1
ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਨਰਸ	4	1	3
ਟੀ.ਬੀ. ਹੈਲਥ ਵਿਜ਼ਿਟਰ	2	0	2
ਡੈਂਟਲ ਹਾਈਜੀਨਿਸਟ	1	0	1
ਰੈਫ੍ਰਿਜਿਰੇਟਰ ਮਕੈਨਿਕ	1	0	1
ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸ਼ਨ	2	2	0
ਕਾਰਪੇਂਟਰ	2	1	1
ਪੇਂਟਰ	1	0	1
ਈ.ਸੀ.ਜੀ. ਟੈਕਨੀਸ਼ੀਅਨ	1	1	0
ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਥੀਏਟਰ ਅਸਿਸਟੈਂਟ	2	2	0
ਡਾਰਕ ਰੂਮ ਸਹਾਇਕ	2	2	0
ਚੀਫ ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ ਗ੍ਰੇਡ-I	3	3	0
ਚੀਫ ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ ਗ੍ਰੇਡ-II	9	9	0
ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ	124	124	0
ਅਪਥਾਲਮਿਕ ਅਫਸਰ	9	9	0
ਸੀਨੀਅਰ ਲੈਬ ਟਕਨੀਸ਼ੀਅਨ	4	4	0
ਮੈਡੀਕਲ ਲੈਬ ਟਕਨੀਸ਼ੀਅਨ	55	28	27

ਬਲਾਕ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਐਜੂਕੇਟਰ	6	0	6
ਮਲਟੀਪਰਪਸ ਸੁਪਰਵਾਇਜ਼ਰ (ਮੇਲ)	33	29	4
ਮਲਟੀਪਰਪਸ ਸੁਪਰਵਾਇਜ਼ਰ (ਫੀਮੇਲ)	36	25	11
ਮਲਟੀਪਰਪਸ ਹੈਲਥ ਵਰਕਰ (ਮੇਲ)	157	67	90
ਮਲਟੀਪਰਪਸ ਹੈਲਥ ਵਰਕਰ (ਫੀਮੇਲ)	157	124	33
ਸਹਾਇਕ ਮਲੇਰੀਆ ਅਫਸਰ	1	0	1
ਐਨਟੋਮੋਲੋਜਿਸਟ	1	0	1
ਏ.ਯੂ.ਓ.	2	2	0
ਇਨਸੈਕਟ ਕਲੈਕਟਰ	1	1	0
ਪੰਪ ਮਕੈਨਿਕ	1	1	0
ਲੈਪਰੋਸੀ ਵਰਕਰ	1	0	1
ਡਿਪਟੀ ਐਮ.ਈ.ਆਈ.ਓ	2	2	0
ਪ੍ਰੋਜੈਕਸ਼ਨਿਸਟ	1	1	0
ਆਰਟਿਸਟ ਕਮ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ	1	0	1
ਸੈਨੀਟਰੀ ਸੁਪਰਵਾਇਜ਼ਰ	1	0	1
ਪਲੰਬਰ	1	0	1
ਟ੍ਰੇਂਡ ਦਾਈ	28	20	8
ਫੀਲਡ ਵਰਕਰ	48	38	10
ਸਵਾਥ ਸਹਾਇਕ	8	8	0
ਕਲਾਸ-4	577	577	—

ਸਰਕਾਰ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀਆਂ ਗਠਿਤ ਕਰਕੇ ਉਚੇਚੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਰਹੀ ਹੈ।

MATTER RAISED DURING ZERO HOUR

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਕਾਲ ਅਟੈਨਸ਼ਨ ਨੋਟਿਸਿਜ਼। ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਜੀ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ।)

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਠੀ ਹਾਂ।

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜ਼ੀਰੋ ਆਵਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਕਾਲ ਅਟੈਨਸ਼ਨ ਨੋਟਿਸਿਜ਼।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆ ਲੈਣ ਦਿਓ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਠੀ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਇਗਨੋਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ? ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਠੀ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਰੋ। ਕੇਵਲ ਉਧਰ ਹੀ ਨਾ ਦੇਖਿਆ ਕਰੋ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਚਲੋ, ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਬੋਲ ਲਵੋ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਕ ਬੜੇ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਸਲੇ ਤੇ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੇ ਵਿਚ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਹਾਂ, ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੀ ਮਰਿਯਾਦਾ ਨੂੰ ਅੱਜ ਬੜੀ ਭਾਰੀ ਸੱਟ ਵੱਜੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਅੱਜ ਕੰਮ ਰੋਕੂ ਮਤਾ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਏਥੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰ ਸਕੀਏ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜਿਹੜੀ ਤੁਸੀਂ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਟਾਈਮ ਮਿਲਣਾ ਹੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਇਸ਼ੂਜ਼ ਹਨ, ਉਹ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਵਿਚ ਡਿਸਕਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕੰਮ ਰੋਕੂ ਮਤਾ, I disallow.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਹ ਜਿਹੜੀ ਬਹਿਸ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਉਹ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਹੋਣੀ ਹੈ। This is very very important issue, ਜਿਹੜਾ ਸਾਰੇ ਹਾਊਸ ਦੀ ਅਟੈਨਸ਼ਨ ਖਿਚਦਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਿਸਟਮ ਦੇ ਵਿਚ ਇਹ accepted provision ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੰਮ ਰੋਕੂ ਮਤਾ ਪਬਲਿਕ ਇੰਪਾਰਟੈਂਸ ਦਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਲਾਓ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਇਹ ਟੋਟਲੀ ਪਬਲਿਕ ਇੰਟਰਸਟ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਦੋਂ ਬੋਲ ਲੈਣਾ। ਬਾਠ ਸਾਹਿਬ, ਕਾਲ ਅਟੈਂਸ਼ਨ ਪੜ੍ਹੋ।

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬਾਠ ਸਾਹਿਬ, ਕਾਲ ਅਟੈਂਸ਼ਨ ਪੜ੍ਹੋ ਜੀ।

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਮੈਂ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜੀ। (ਸ਼ੋਰ... ਵਿਘਨ...)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਸ਼ੋਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਫ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।)

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਰੂਲਿੰਗ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਂ ਰੂਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਰੂਲ 114-ਏ ਅਧੀਨ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਡਿਸੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਕੁਐਸਚਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਬੈਠ ਜਾਓ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਬੋਲਣ ਦਾ ਵਕਤ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰ ਲੈਣਾ।... (ਸ਼ੋਰ)... (ਵਿਘਨ)

CALL ATTENTION NOTICES UNDER RULE 66

(ਕ੍ਰਮ ਨੰ: 5)

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਲੋਕ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਇਕ ਅਤਿ ਜਰੂਰੀ ਮਾਮਲੇ ਵੱਲ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਅਰਥਾਤ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਬਾਰਸ਼ਾਂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਗੜੇਮਾਰੀ ਨਾਲ ਹਾੜੀ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਉਸਦੀ ਤਹਿਸੀਲਵਾਰ ਪੜਤਾਲ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ।

ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇ-ਨਜ਼ਰ ਸਬੰਧਤ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਸਦਨ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕਰਨ।

ਮਾਲ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਤੇ ਡਿਜ਼ਾਸਟਰ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਹਾੜ) : ਮਹੀਨਾ ਜਨਵਰੀ, ਫਰਵਰੀ ਅਤੇ ਮਾਰਚ 2007 ਵਿਚ ਉਂਜ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੇ-ਮੌਸਮੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਬਾਰਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗੜ੍ਹੇਮਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਬੇ-ਮੌਸਮੀ ਬਾਰਸ਼.ਅਤੇ ਗੜ੍ਹੇਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਹਾੜ੍ਹੀ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਕਬੇ ਵਿਚ 25% ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 100% ਤੱਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ/ਖਬਰਾਂ ਛਪੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਖਰਾਬੇ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ... (ਸ਼ੋਰ) (ਵਿਘਨ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਸ਼ੋਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਫ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਕੋਹਾੜ ਸਾਹਿਬ, ਇਕ ਮਿੰਟ ਰੁਕਣਾ। ਤੁਸੀਂ ਸੁਣ ਲਵੋ : In Practice and Parliamentary Procedures it has been provided, "The adjournment motions are not normally allowed during the Budget Discussion or during the Discussion on Motion of Thanks on President's Address as Members have sufficient opportunity to focus the attention of the House to any matter during that discussion." So, it is disallowed. ਹਾਂ ਜੀ, ਕੋਹਾੜ ਸਾਹਿਬ।

ਮੰਤਰੀ : ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਤੀ 19.3.2007 ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਬੰਧਤ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸਪੈਸ਼ਲ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾ ਕੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਬਣਦੀਆਂ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਤੁਰੰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਬੜੇ ਨੇੜਿਉਂ ਵੇਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਨੁਮਾਨ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਤੇਜੀ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ 20 ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਕੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਉੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਤੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵੇ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅੰਤਿਮ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਦਰਾਂ ਤੇ

ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਵਿਘਨ)... (ਸ਼ੋਰ)

(ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਇਕ ਅਵਾਜ਼ : ਸਾਡੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਪੈਣ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬੋਲੀਏ ਕਿਉਂ ਨਾ।)

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਮਾਮਲੇ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਾਡੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹਾਂ (ਕੁਝ ਕਾਗਜ਼ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।) ਉਥੇ ਸ਼ਰੇਆਮ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। (...ਸ਼ੋਰ) (ਵਿਘਨ) ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਣ ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ। (...ਸ਼ੋਰ) (...ਵਿਘਨ)

Rana Gurmit Singh Sodhi : Speaker Sahib, perhaps you have not understood it properly. This is a very important public issue.

Mr. Speaker : I have tried to understand and have properly understood the issue.

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ 100% ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ 100% ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?

ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਪਾਸੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। 27.3.2007 ਤੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ 2,05,723 ਏਕੜ ਰਕਬੇ ਵਿਚ ਫਸਲਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸਪੈਸ਼ਲ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਨਾਲ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਸਬੰਧੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਰਾਹਤ ਫੰਡ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ : 2/6/2001-ਈ.ਆਰ.2/10340 ਮਿਤੀ 25.11.2001 ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਰੇਟ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੇਟਾਂ ਤੋਂ ਲੱਗਭੱਗ ਦੁੱਗਣੇ ਹਨ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ

ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਆ ਗਏ।) (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ 100% ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 100% ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 25% ਤੋਂ 50% ਤੱਕ ਜਿੱਥੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਥੇ 700/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ, ਜਿੱਥੇ 51% ਤੋਂ 75% ਤੱਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਥੇ 1000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ 76% ਤੋਂ 100% ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਥੇ 2000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬੇ-ਮੌਸਮੀ ਬਰਸਾਤ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਵੇਗੀ?

ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀ 76% ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 100% ਤੱਕ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 2000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਹੜੇ ਇਹ ਰੌਲਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ **ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਰੌਲੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨਾਅਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਬੀਬੀ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਪਣੀ ਸਪੀਚ ਵਿਚ ਕਰ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦੇਣਗੇ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਹਾਂ ਜੀ, ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਜੀ ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਕਾਲ ਅਟੈਂਸ਼ਨ ਪੜ੍ਹੋ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

** Not recorded as ordered by the Chair.

(ਕ੍ਰਮ ਨੰ: 6)

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਲੋਕ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਇਕ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਮਲੇ ਵੱਲ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਅਰਥਾਤ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰੇਲਵੇ ਕਰਾਸਿੰਗਾਂ ਤੇ ਓਵਰ ਬਰਿਜ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਮਹਿਕਮੇ/ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਬਦਲ ਵਿਚ ਸੜਕਾਂ, ਟਰੈਫਿਕ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਮਾਂ ਬੱਧੀ ਟਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਤੇ ਅਤਿਅੰਤ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਮੱਦੇ-ਨਜ਼ਰ ਸਬੰਧਤ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਸਦਨ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕਰਨ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ (ਭ ਅਤੇ ਮ) ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ) : ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ 18 ਨੰਬਰ ਰੇਲਵੇ ਓਵਰ ਬਰਿਜ ਅਤੇ 1 ਨੰਬਰ ਰੇਲ ਅੰਡਰ ਬਰਿਜ ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਰ.ਓ.ਬੀਜ਼/ਆਰ.ਯੂ.ਬੀ. ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ.ਬੀ. ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਟੇਟ ਸ਼ੇਅਰ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੰਮ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਜਿਥੇ ਵੀ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਟਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪੂਰੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਬਦਲਵਾਂ ਰੂਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 13 ਨੰਬਰ ਆਰ.ਓ.ਬੀ. ਅਤੇ 1 ਨੰਬਰ ਆਰ.ਯੂ.ਬੀ. ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਦਲਵਾਂ ਰੂਟ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਟਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਬਚਦੇ 5 ਨੰਬਰ ਆਰ.ਓ.ਬੀ. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਨਸਾ, ਬਠਿੰਡਾ (2 ਨੰਬਰ), ਸੂਚੀ ਪਿੰਡ ਜਗਰਾਉਂ ਦੇ ਬਦਲਵੇ ਰੂਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :

1) ਰੇਲਵੇ ਓਵਰ ਬਰਿਜ ਮਾਨਸਾ ਐਲ.ਸੀ.ਬੀ. 208 : ਇਸ ਵੇਲੇ ਲੈਵਲ ਕਰਾਸਿੰਗ ਟਰੈਫਿਕ ਲਈ ਖੁਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ 1.5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬਾ ਬਦਲਵਾਂ ਰਸਤਾ ਉਸਾਰਨ/ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਉਤੇ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ ਲੈਵਲ ਕਰਾਸਿੰਗ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਤੀ 31.5.2007 ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ **ਨਾਅਰੇ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਚੇਅਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨਾਅਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਕਰਨੇ। ਜਦੋਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ

** Not recorded as ordered by the Chair.

[ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ]

ਬੋਲਣਗੇ, ਉਦੋਂ ਐਸ਼ਿਓਰੈਂਸ ਦੇ ਦੇਣਗੇ। (ਵਿਘਨ) ਬੈਠੋ। ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬੈਠੋ। Please take your seats. (ਵਿਘਨ) ਬੈਠੋ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ।)

ਮੰਤਰੀ : ਰੇਲਵੇ ਓਵਰ ਬਰਿਜ ਬਠਿੰਡਾ ਐਲ.ਸੀ. 139/3 ਐਂਡ ਬੀ-242/2 : ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਲੈਵਲ ਕਰਾਸਿੰਗ ਟਰੈਫਿਕ ਲਈ ਖੁਲ੍ਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚਾਰ ਬਦਲਵੇਂ ਰਸਤਿਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੂਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਲੰਬਾਈ 17.02 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰੇ ਬਦਲਵਿਆਂ ਰਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਚੌੜਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲੈਵਲ ਕਰਾਸਿੰਗ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਵ ਮਿਤੀ 31-5-2007 ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। (ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲੈਣ ਦਿਓ। (ਵਿਘਨ) ਜੋ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੰਮ ਰੋਕੂ ਮਤੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੰਮ ਰੋਕਣਾ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜਿਹੜਾ ਬਿਜ਼ਨਸ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਲੈ ਲਓ। (ਵਿਘਨ)

ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਆ ਗਏ ਹਾਂ। (ਵਿਘਨ)

ਮੰਤਰੀ : 3. ਰੇਲਵੇ ਓਵਰ ਬਰਿਜ ਸੂਚੀ ਪਿੰਡ ਐਲ.ਸੀ.ਸੀ.-11 : ਇਹ ਲੈਵਲ ਕਰਾਸਿੰਗ ਇਸ ਵੇਲੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਲਦਵੇਂ ਰਸਤੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਦਲਵੇਂ ਰਸਤੇ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਬਾਈਪਾਸ ਐਨ.ਐਚ.-1 ਤੋਂ ਲਾਡੇਵਾਲੀ-ਕੰਗਨੀ ਵਾਲੀ (5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ) ਹੈ, ਨੂੰ ਚੌੜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲੈਵਲ ਕਰਾਸਿੰਗ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਤੀ 31.5.2007 ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਟਾਊਨ ਵਿਖੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਬਦਲਵੇਂ ਰਸਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਮੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜਿਹੜਾ ਬਿਜ਼ਨਸ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਚੱਲਣ ਦਿਓ।

(ਇਸ ਵੇਲੇ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ

ਫਿਰ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਆ ਗਏ।) (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

Mr. Speaker : Please take your seats. (ਵਿਘਨ) ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਮਸਲਾ ਹੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਬੈਠੋ। (ਵਿਘਨ)

ਮੰਤਰੀ : 4. ਰੇਲਵੇ ਓਵਰ ਬਰਿਜ ਜਗਰਾਓਂ ਐਲ.ਸੀ. ਏ 34 : ਇਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਲੈਵਲ ਕਰਾਸਿੰਗ ਟਰੈਫਿਕ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਬਦਲਵੇਂ ਰਸਤੇ ਜੋ ਕਿ ਕੋਠੇ ਖਜੂਰੀਆਂ ਬਾਈਪਾਸ ਅਤੇ ਵਾਇਆ ਦਾਣਾ ਮੰਡੀ ਰਾਹੀਂ ਮੋੜਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਦਲਵਾਂ ਰਸਤਾ ਕੱਚਾ ਮੈਟਿਕ ਸੜਕ 2 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ/ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਉਤੇ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਲੈਵਲ ਕਰਾਸਿੰਗ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਵ ਮਿਤੀ 31.5.2007 ਤੱਕ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਦਲਵਿਆਂ ਰਸਤਿਆਂ ਤੇ ਮੋੜਨ ਲਈ ਯੋਗ ਇਸ਼ਾਰੇ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਸਤਿਆਂ ਉਤੇ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ (ਟ੍ਰੈਫਿਕ) ਨੂੰ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਪੁਲਿਸ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰਦਾਰ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਟਿੰਗਜ਼ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਸਨ।) (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬੈਠੋ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਬੈਠੋ। ਮੈਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਰਿਕੁਐਸਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। (ਵਿਘਨ) ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਐਸ਼ਿਓਰੈਂਸ ਦਿਵਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਬੈਠੋ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਹੁਣੇ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। (ਵਿਘਨ) ਤੁਸੀਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਬੈਠੋ। ਉਹ ਹੁਣੇ ਉਠਦੇ ਹਨ। ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ, ਪਲੀਜ਼।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰ ਵੈੱਲ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ।)

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੇ ਜਿਹੜਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਪੂਰੇ ਫੈਕਟਸ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਵੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਭ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਔਰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਫੈਕਟਸ ਮੰਗਵਾ ਲਵਾਂਗਾ ਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇ

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਦੇਵਾਂਗਾ। (ਵਿਘਨ) ਤੁਸੀਂ ਹੁਣੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿਓ। ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਵੀ ਸੈਸ਼ਨ ਹੈ। ਮੈਂ ਫੈਕਟਸ ਮੰਗਵਾ ਲਵਾਂਗਾ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਦਸ ਮਿੰਟ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਉਠਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਚਲੋ ਹੁਣ ਵੀ ਉਠੇ, ਚੰਗਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਵਾਓ, ਠੀਕ ਹੈ। ਪਰੋਟੋਕਲ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇੱਕ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਦਾ ਸਟੇਟਸ ਚੀਫ ਸੈਕ੍ਰੇਟਰੀ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਉਥੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਜਾਣ, ਉਹ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਨ। ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰ ਧਿਆਨ ਦੇਵੋਗੇ ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਉਹ ਉਥੋਂ ਪੂਰੇ ਤੱਥ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਅਤੇ ਓਰੀਜੀਨਲ ਫੋਟੋਆਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਖਾਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੰਦੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਵਿਚ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੇ ਇਮੀਜੀਏਟ ਐਕਸ਼ਨ ਹੋਏਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਐਮ.ਐਲ.ਏਜ਼. ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਥੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅੱਗੇ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹਾਊਸ ਚਲਦਾ ਹੋਵੇ ਉਦੋਂ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਵਲੇਜ ਦਾ ਕੇਸ ਬਣੇ। ਜੇ ਨਾ ਵੀ ਚਲਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਲੜ੍ਹਬਾਜ਼ੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਸੋਟੀਆਂ ਕੱਢੀ ਫਿਰਦੇ ਹਨ, ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ, ਅੱਗੇ ਵਾਸਤੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏਜ਼. ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਉਥੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਦੇਣ, ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਹੋ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਠਿਆ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਨੂੰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ, ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਸੀ.ਐਮ. ਜਾ ਕੇ ਦੇਖੇ। ਮੈਂ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਲੈਵਲ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਕਹਾਂਗਾ ਜਾਂ ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਨੂੰ ਭੇਜਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਫੈਕਟਸ ਦੱਸਣਗੇ। ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ (ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ) : ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਦਿਓ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਸੀ.ਐਮ. ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਜੇਕਰ ਮੈਂ

ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਜਵਾਬ ਗਲਤ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਮੈਂ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਆ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗ ਲਈ ਹੈ। ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰੋ। ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਕੱਲ੍ਹ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਦੇਣ ਲੇਕਿਨ ਮੇਰੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਾਰਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਇਹ ਐਨਸ਼ਿਓਰ ਕਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਇਹ ਪੂਰੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਦੇਣ ਕਿ ਇਨ-ਫਿਊਚਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਮ.ਐਲ. ਏ. ਨੂੰ ਤੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬਾਨ ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਔਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਰੱਖਣਾ ਹਰ ਅਫਸਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਫਿਰ ਰੀਇਟਰੇਟ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ ਕਿ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੋਵੇ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ, ਬੀਬੀ ਜੀ, ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਹੁਣ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। (ਹਾਸਾ)

ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਕੱਲ੍ਹ ਦਾ ਇਸ਼ੂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। (ਵਿਘਨ) (ਹਾਸਾ)

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ** ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order please.

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਬੀਬੀ ਜੀ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁਰੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫਸਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੋਲ ਮੈਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਬੈਠ ਕੇ ਮੈਂ ਆਪ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਵਾਂ। ਇਹ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬੀਬੀ ਜੀ, ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ** ** ** **

** Expunged as ordered by the Chair.

Mr. Speaker : This is no Point of Order please.

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਬੀਬੀ ਜੀ, ਪੜਦੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਉਠਾਓ, ਮੈਨੂੰ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਪਤਾ ਹੈ। (ਹਾਸਾ)

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਮੈਂ ਪੜਦੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਦੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ....

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬੈਠ ਜਾਓ।

ਸਰਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : ** ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order please.

ਸਰਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : ** ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਚੇਅਰ ਨੂੰ ਐਡਰੈਸ ਕਰੋ। ਕੁਝ ਲਿਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਬਰਾੜ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਥੇ (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਬੈਠਾ ਸੀ, ਇਥੇ ਬੈਠਾ ਸਾਂ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ਹੋਈ ਹੈ।

RESUMPTION OF DISCUSSION ON GOVERNOR'S ADDRESS

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ 21 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਏ ਢਾਂਡਾ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤੇ ਮੁੜ ਬਹਿਸ ਆਰੰਭ ਹੋਵੇਗੀ :—

> "ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ-
>
> 'ਕਿ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਉਸ ਭਾਸ਼ਣ ਲਈ ਅਤਿ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 19 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿਚ ਦੇਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕੀਤੀ।' "

ਮਿਤੀ 22.3.2007 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸਦਨ ਸਥੱਗਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ., ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਆਪਣੀ ਸਪੀਚ ਆਰੰਭ ਕਰਨਗੇ।

** Expunged/not recorded as ordered by the Chair.

ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ (ਵਲਟੋਹਾ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਆਪਣਾ ਭਾਸ਼ਣ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਉਸ ਦਿਨ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਹਾਂ ਔਰ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਵੱਲ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਬੜੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਉਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਈਆਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਹੱਦ ਤੇ ਵਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਪਏ ਹਨ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਸਪਤਾਲ ਬੰਦ ਪਏ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਕੁਝ ਪਿੰਡ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਤਿੰਨ ਪਾਸਿਉਂ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਵੇਲੇ ਵੇਲੇ ਜੰਗਾਂ ਲਗਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਜਦੋਂ 1965 ਅਤੇ 1971 ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਲਗੀਆਂ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਫੌਜ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਢੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਕਾਰਗਿਲ ਦਾ ਮਸਲਾ ਬਣਿਆ, ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਬੜਾ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਉਪਰ ਤੇ ਖੇਮਕਰਨ ਦੇ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਫੌਜ ਤਾਇਨਾਤ ਰਹੀ, ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਮਾਈਨਜ਼ ਵਿਛਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਘਰੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਮਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ ਤੇ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕੰਡਕਟ ਲਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਦੋਂ ਅਨਾਊਂਸ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 1965 ਅਤੇ 1971 ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਵੇਲੇ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਜੰਗ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਚਾਹੇ ਜੰਗ ਲੱਗੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜੰਗ ਵਰਗੇ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 100 ਰੁਪਏ ਦਿਹਾੜੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਡੰਗਰਾਂ ਦੇ ਚਾਰੇ ਲਈ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਵਪਾਰੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਛੋਟਾ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਏ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਹੱਦੀ ਲੋਕਾਂ ਉਤੇ ਇਤਨਾ ਕੁ ਇਤਬਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਵੋਟਰ ਲਿਸਟਾਂ ਤੋਂ ਗਿਣ ਲਵਾਂਗੇ। ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡਾਂ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ। ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ ਪਰ ਡੰਗਰਾਂ ਦੇ ਚਾਰੇ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਤੇ ਸਰਹੱਦੀ

[ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ]

ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਡੰਗਰ ਨਾ ਲੈ ਆਉਣ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਡੰਗਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸਰਕਾਰ ਬਨਣ ਦੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੁਕਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜਿੰਨੇ ਡੰਗਰ ਹਨ, ਜਿੰਨੇ ਪਸ਼ੂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਟੋਕਨ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਸਰਕਾਰੀ ਟੋਕਨ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਪਾਏ ਗਏ। ਕਿਸੇ ਡੰਗਰ ਦੇ ਕੰਨ ਦੀ ਨਾੜ ਨਹੀਂ ਦੇਖੀ ਗਈ, ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਡੰਗਰ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਗਏ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਡੰਗਰ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਡੰਗਰਾਂ ਦੇ ਚਾਰੇ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਚਾਹੇ ਉਹ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਭੱਤਾ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਭੱਤਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਂਚਾਂ ਤੇ ਬੈਠੇ ਸਾਡੇ ਵੀਰ ਹਨ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਹੋਣ ਦਾ ਵੱਡਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਸਲ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਤਾਂ ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਲੋਕ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਬੜਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੜੇ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਹਾਂ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਦਿਨ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂਦਾ ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਾਂਗਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ।

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਗਾਗੋਵਾਲ : ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ।

** ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order please. ਹਾਂ ਜੀ, ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ : ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪੇ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਗਿਣਦੇ ਹਨ ਬਾਕੀ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਗਿਣਦੇ। ਮੈਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸਾਨ ਹੈ, ਡਾਕਟਰ ਹੈ ਜਾਂ ਮਾਸਟਰ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਦੇ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

** Expunged as ordered by the Chair.

ਲਾਰੇ ਲਗਾਏ। ਜਦੋਂ ਲਾਰਿਆਂ ਦੀ ਹੱਦ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਐਜ਼ੀਟੇਸ਼ਨ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਕੋ ਹੀ ਹੁਕਮ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮੁਰਦਾਬਾਦ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਜਿਹੜਾ ਮੁਰਦਾਬਾਦ ਕਹੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਡਾਂਗਾਂ ਨਾਲ ਦਬਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਜੋ ਸਾਡੇ ਵੀਰ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਇਹ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਕੀ ਹਾਲ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਡਾਂਗਾਂ ਵਰਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੁਛਾੜਾਂ ਛੱਡੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਵੀ ਹੋਏ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਬੜੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਾਡੀਆਂ ਧੀਆਂ-ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਲੰਮੇ ਪਾ ਕੇ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇ-ਪੱਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੇਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਵਿਚ ਕਾਂਡ ਵਾਪਰਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਨ, ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੁਟੀਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨਹੀਂ, ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਵਾਬ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਦੀ ਇੰਤਹਾ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਬੇਗਾਨੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਰਵਾਣਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਛੁਡਵਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰੋਂ ਘਰੀਂ ਪੁਚਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਾਡੀਆਂ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਜ਼ਤਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਅੱਜ ਬੜੀ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰੀ ਸਰਕਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਟੇਬਲ ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ 20 ਲੱਖ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਜੋ ਇਹ 20 ਲੱਖ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਉਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਫਿਰ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਿੰਨੇ ਪਿੰਡ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 200 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿਚ 200 ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਛੱਡ ਦਿਓ, ਮੇਰੇ ਪੂਰੇ ਹਲਕੇ ਵਲਟੋਹਾ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਦੋ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਗਿਣਾ ਦੇਣ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਮੇਰੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਵੀਰ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਐਕਟਿੰਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਿਤੇ ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ 20 ਲੱਖ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ? ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸੰਗਤ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਉਠ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚੋਂ 200 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤਾਂ ਕੀ,

[ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ]

ਸਗੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਸਾਨੂੰ 200 ਛਿੱਤਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਸਦਨ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪਲੀਜ਼, ਵਾਈਂਡ ਅੱਪ।

ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ : ਬੀਬੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਜੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਮੈਨੂੰ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੂੰ ਦੱਸ ਕੇ ਗਏ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਦੇਖੋ ਕਿ ਕੀ ਕੁਝ ਖਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤਾਂ ਕੁਝ ਦੱਸ ਕੇ ਨਹੀਂ ਗਏ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿਚ ਹੋਲੀ ਦੇਣੇ ਜ਼ਰੂਰ ਦੱਸ ਗਏ ਕਿ ਮੈਂ ** ** ਨਾਲ ਲੰਡਨ ਚੱਲਿਆ ਹਾਂ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ** ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order please.

ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ** ** ** **

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ : ** ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order please.

ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਣਾ ਹੈ ਕਿ ** ** ਜੀ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਹੜੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹਨ। ਮੈਂ ਸਦਨ ਦੇ ਲੀਡਰ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਬਾਰੇ ਜਿੱਥੇ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕਰਨਾ ਹੈ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜਿਹੜਾ ** ** ਸਬੰਧੀ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਐਕਸਪੰਜ ਕਰ ਦਿਓ। ਜੋ ਸਦਨ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ, ਉਸਦਾ ਨਾਂ ਐਕਸਪੰਜ ਕਰ ਦਿਉ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਉਹ ਨਾਂ ਵੀ ਐਕਸਪੰਜ ਕਰਾ ਦਿਓ, ਜਿਹੜਾ

** Expunged as ordered by the Chair.

ਕਿ ਉਸ ਲੇਡੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਆਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਡੀ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ : ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਇਹ ਵੀ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਚਾਹੇ ਇਹ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਰਾਅ ਏਜੰਸੀ ਕੋਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਤਾਂ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਦਨ ਦੇ ਲੀਡਰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਸੁਪਤਨੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਤੱਥ ਲਿਆਉ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪਲੀਜ਼ ਵਾਈਂਡ ਅੱਪ ਕਰੋ।

ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ : ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਥਾਣਾ ਲੋਪੋਕੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਕੁੱਤੀਵਾਲ ਵਿਚ ਇੱਕ ਬੀਬੀ ਈਸਾਈ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਉਸ ਉਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੰਨਾ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਗਰਭ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਿਆਂ ਕਿੱਥੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਈ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ, ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਵੀ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਬੜੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਮਾਸਟਰ ਦੀ ਕੋਠੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਬਾਈ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਅਜਨਾਲਾ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਂਬਰ ਬਣਕੇ ਆਏ ਤਾਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਉਹ ਕੋਠੀ ਮਲੀਆਮੇਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਰੋੜਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਨਾਮ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਜੀਤਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ। ਹੁਣ ਇਹ ਯਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਨੇ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੋਠੀ ਦਬ ਲਈ, ਪਰ ਇਹ ਯਾਦ ਕਰਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵਲਟੋਹਾ ਵਿਚ ਕੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿੱਦਾਂ ਦੇ ਕਰਮ ਕੀਤੇ।

ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਵਲਟੋਹੇ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ। 12,000 ਵੋਟਾਂ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਤਿਆਚਾਰ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਪਾਸੇ ਵੀ ਦੇਖ ਲਉ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ? ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ? ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਟਾਈਮ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ।

ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ : ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਯਾਦਵਿੰਦਰਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ...

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ। ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿਚ ਗੱਲ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਨਾ ਬੋਲਣ। ਹੁਣ ਇਹ ਮਹਾਰਾਜਾ ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। (ਵਿਘਨ... ਸ਼ੋਰ)

ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ : ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਯਾਦਵਿੰਦਰਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਬਣਵਾਇਆ। ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ 98 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਰਜਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ, ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਅਤੇ ਐਫ਼ ਡੀਜ਼ ਵਗੈਰਾ ਸਾਰੇ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ। 12 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਆਜ ਦੀ ਕਿਸ਼ਤ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਇਹ ਮੋੜ ਨਹੀਂ ਸਕੇ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰਾਂਗੇ। (ਵਿਘਨ... ਸ਼ੋਰ)

ਸਰਦਾਰ ਜੀਤਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ। ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਯਾਦਵਿੰਦਰਾ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਮੇਰੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਖੁਲ੍ਹਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਇਹ ਸਮੁੱਚੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਕਾਲਜ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਬੱਚੇ 10ਵੀਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲੜ ਸਕਦੇ। ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 11ਵੀਂ ਅਤੇ 12ਵੀਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਬਣ ਸਕਣ।

ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕਾਲਜ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਸੋਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣੀ ਹੈ? ਮੈਂ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜਿੰਨੀਆਂ ਭਰਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਚੰਦ ਚਾੜ੍ਹੇ ਹਨ ਕਿ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਧਿਆਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਜਿਹੜੀ ਇਲੀਜੀਬਿਲਟੀ ਮਿਥੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਰਜ਼ੀ ਆਉਣੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿਚ ਢਿੱਲ ਦੇ ਕੇ ਭਰਤੀ ਕਰ ਲੈਣੀ, ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਭਰਤੀਆਂ ਦੀ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ।

ਪੰਜਾਬ ਪਾਲਿਊਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਕਾਹਦੇ ਵਾਸਤੇ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਚੋਣਾਂ ਆ

ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਵੇਖੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕੀ ਚੰਦ ਚਾੜ੍ਹਿਆ। 12 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਇਸ ਬੋਰਡ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏਜ਼. ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਪਾਲਿਊਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਵਿਚੋਂ ਇਹ ਪੈਸਾ ਕਢਾ ਕੇ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਇਥੇ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਇਹ ਚੀਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲੈ ਆਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਇਨਕੁਆਇਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਚੰਗੀ ਹੋਵੇ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਬਿਜਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਗ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਲ 2002 ਤੋਂ 2007 ਤੱਕ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਇਕ ਵੀ ਯੂਨਿਟ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਵਲਟੋਹਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਲਾਖਣਾ ਵਿਖੇ 2001 ਵਿਚ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਬਿਜਲੀ ਘਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਥੇ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਤਾਰਾਂ ਹੀ ਖਿੱਚਣੀਆਂ ਬਾਕੀ ਸਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜੋ ਹੁਣ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਗ ਉਤੋਂ ਲੰਘਣੀਆਂ ਸਨ। 2002 ਤੋਂ 2007 ਦਾ ਸਾਲ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਤਾਰਾਂ ਹੀ ਲੰਘਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਬਿਜਲੀ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ 8-8 ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਦਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਦ ਕਿ ਹਕੀਕਤ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਉਹ ਤਾਰਾਂ ਖਿੱਚਣ ਨਾਲ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 30-35 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਦੂਰ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚੰਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਚਾੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਸ ਰਸਤੇ ਵਿਚੋਂ ਕਦੀ ਲੰਘੇ ਹੋ ਕਿ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ ਮਖੂ ਤੋਂ ਮੋਗਾ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਚੋਂ ਹੋ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਮੋਗਾ-ਮਖੂ ਸੜਕ ਬਣੀ ਨੂੰ ਹਾਲੇ ਕੇਵਲ 6 ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਹੋਏ ਹਨ ਲੇਕਿਨ ਉਸ ਵਿਚ ਟੋਏ ਵੀ ਪੈ ਗਏ ਹਨ। ਐਨੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੈਚ ਵਰਕ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਥੇ ਸਪੀਡ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਇਕ ਸੜਕ ਦੀ ਹੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਹਾਲ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਵੇਲੇ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਵੀ ਬਰਸਾਤਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸਨ ਤਾਂ ਕਿ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਲਵੋ ਕਿ ਬਰਸਾਤ ਵਿਚ ਸੜਕ ਰੁੜ੍ਹ ਗਈ।

ਫਲੱਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਲੈ ਲਵੋ। ਛੇ, ਸਾਢੇ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਵਿਚੋਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਫਲੱਸ਼ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਲਾਇਆ ਗਿਆ। 1:12 ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਇਦ ਸੀਮਿੰਟ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਗਿਆ। ਉਥੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਕਰਨ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰ ਚੱਲਦੇ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਆਦਤ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਦੁੱਖ ਵੇਲੇ ਸਭ ਦੇ ਘਰ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸ ਦਾ ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਰਨ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸੀ। ਉਹ ਫਲੱਸ਼ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਲੱਸ਼ ਦੀ ਛੱਤ ਡਿੱਗ ਪਈ ਜਾਂ ਕੰਧ

[ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ]

ਡਿੱਗ ਗਈ? ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਨਹੀਂ ਫਲੱਸ਼ ਦਾ ਥੱਲੜਾ ਸਿਸਟਮ ਹੀ ਠਾਂਹ ਚਲਾ ਗਿਆ। - ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਪੈਸਾ ਕਿੱਥੇ ਲਾਇਆ ਹੈ। 3-3 ਫੁੱਟ ਦੇ ਟੋਏ ਪੁੱਟ ਕੇ ਫਲੱਸ਼ਾਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਹੀ ਕਰਾ ਦਿਓ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਨਿਆਣੇ ਵੀ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਥੇ ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਉਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆਪੇ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੇਣਗੇ।

ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ : ਸਾਥੋਂ ਉਹ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਭੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਨਿਆਣਿਆਂ ਤੇ ਤਸ਼ੱਦਦ ਕੀਤਾ, ਬੀਬੀਆਂ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਦਾਹੜੀਆਂ ਪੁੱਟੀਆਂ ਅਤੇ ਨੰਗਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਡਾਕਟਰ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਦਾ ਕੀ ਕਸੂਰ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ ਰਿਟ ਮਗਰੋਂ ਕੀਤੀ ਪਰੰਤੂ ਪਰਚਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਦਾਰ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਲੋਪੋਕੇ ਸਾਡੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਦੀ ਸਾਰੀ ਫੈਮਿਲੀ ਤੇ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਹਾੜ ਨਾਲ ਇਹੀ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਕਿਸ ਕਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਲਵਾਂ। ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕਦਮੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਔਰ ਸਾਡੇ ਅੱਛੇ ਅੱਛੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਥਾਣਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਜ਼ਲੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਫਿਰ ਉਹੀ ਲਫਜ਼ ਕਰਤੂਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਸਨ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਰਕੇ ਇਹ ਗਏ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਜਾਣੇ। ਸੋ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਖਿਰ ਦੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਇਹੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗਵਰਨਰਜ਼ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਇਕ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬਾ ਹੈ। ਮੁਹਾਲੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜਲੰਧਰ ਵਾਲੇ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਸਰਹੱਦ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਹੱਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਰਹੱਦੀ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਕਿਵੇਂ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ. ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਉਹ ਲੋਕ ਕਿਵੇਂ ਸਹਿਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। 2500/- ਰੁਪਏ ਤਾਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦਿਵਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆ ਕੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਰਹੱਦਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦੀ ਭੱਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 2500/- ਰੁਪਏ

ਦਿਓ, ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਸੁਚਾਰੂ ਵਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹੋਵੇ ਚੰਗੇ ਸਕੂਲ ਕਾਲਜ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਸਟਾਫ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ। ਚੰਗੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਵੱਲ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਣ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਾਸੀ ਹਾਂ। ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈ। ਇੰਨੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪਾਰਟੀਵਾਈਜ਼ ਟਾਈਮ, ਜਿਹੜਾ ਹੁਣ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, kindly ਉਸ ਵੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਬੁਲਾਰੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਟਾਇਮ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਕੇ ਬੋਲਣ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ 1 ਘੰਟਾ 41 ਮਿੰਟ ਹਨ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ 55 ਮਿੰਟ ਹਨ ਔਰ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇ ਸਿਰਫ 9 ਮਿੰਟ ਹਨ।

ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਲਿਸਟ ਆਈ ਹੈ ਉਹਦੇ ਵਿਚ ਐਸ.ਏ.ਡੀ ਦੇ 1.25 ਮਿੰਟ ਹਨ ਲੇਕਿਨ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ 1.41 ਮਿੰਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਸ ਟਾਈਮ ਦੇ ਵਿਚ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦਾ ਟਾਈਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਹ ਵੀ ਦੇਖ ਲਵਾਂਗਾ।

ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ : ਠੀਕ ਹੈ ਜੀ, ਲੇਕਿਨ ਜਿਹੜੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਲਿਸਟ ਹੈ, ਇਹ ਅੱਡ ਅੱਡ ਆਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ (ਕੋਟਕਪੂਰਾ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬੋਲਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ, ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਦਨ ਦੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੋਟਾਨ-ਕੋਟ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਵਿਧਾਇਕ, ਬੜੀਆਂ ਆਸਾਂ ਨਾਲ, ਬੜੀਆਂ ਸੱਧਰਾਂ ਨਾਲ, ਬੜੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿਚ ਆਏ ਹਨ। ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਇਕ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦਵੇਗਾ, ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਨਵਾਂ ਰਾਹ ਦਿਖਾਏਗਾ ਲੇਕਿਨ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬੜੇ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਾਸ਼ਣ ਕੇਵਲ ਰਵਾਇਤੀ ਸੀ, ਲਿਸਟਲੈਸ ਸੀ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਇਸ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਆਸ ਬੱਝਦੀ। ਇਸ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਜਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ, ਇਕ ਨਵਾਂ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਬਹੁਤ ਖੇਦ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਗੱਲ ਕਹਿ ਕੇ ਬੜਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਬੜੀ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਹ

[ਸਰਦਾਰ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ]

ਗੱਲ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਬੜੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ, ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਬੜੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋਏ। ਇਕ ਫੌਜੀ ਜਰਨੈਲ ਦੇ ਮੁਖੋਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਰਨੈਲਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜ਼ਮਤ ਦੀ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਤੇ ਰਾਖੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਖੋਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਖਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ। ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਅਹਿਦ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਅਜੇ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ, ਥੋੜ੍ਹੇ ਦਿਨ ਹੀ ਹੋਏ ਹਨ, ਬੜਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਬੀਤਿਆ ਹੈ, ਅੱਜ ਜੋ ਕੁਝ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ,ਜੋ ਕੁਝ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਬੜਾ ਅਫਸੋਸਨਾਕ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਗਾਲਿਬ ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਇਕ ਮਹਾਨ ਸ਼ਾਇਰ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸ਼ੇਅਰ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ :

ਹਮੇਂ ਮਾਲੂਮ ਹੈ ਜ਼ੰਨਤ ਕੀ ਹਕੀਕਤ,
ਲੇਕਿਨ ਦਿਲ ਕੋ ਖ਼ੁਸ਼ ਰਖਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ
ਗਾਲਿਬ ਯੇ ਖਿਆਲ ਅੱਛਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿਆਲਾਂ ਨਾਲ, ਚੰਗੇ ਬੋਲਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਪਰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਇਥੇ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਉਹ ਬੜੇ ਆਦਰਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਆਦਮ ਕੱਦ ਬੁੱਤ ਲੀਡਰ ਹਨ। ਬੇਸ਼ਕ ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਦਾ ਹੀ ਵਿਰੋਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਮੇਰਾ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਦੀ ਦੇ ਉਹ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਆਗੂ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਏਡੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂ ਦੀ ਕਹਿਣੀ ਅਤੇ ਕਥਨੀ ਵਿਚ ਫਰਕ ਹੋਵੇ? ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਜਦੋਂ ਧੀਰ ਮੱਲੀਆਂ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਅਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪਕੜ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ, ਤਾਂ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਨ ਕੀਤਾ : "ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ ਦੇਣਾ 100 ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਹੈ।" ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਸਟੇਟਸਮੈਨ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਚਾਰ ਵਾਰ ਇਸ ਸੂਬੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਹੋ ਅਤੇ ਬੜਾ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਉਤੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਯਾਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਉਹ ਦਿਨ, ਜਦੋਂ ਮੇਰੇ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਪਿਤਾ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿਚ 20 ਸਾਲ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਾਗਿਰਦ ਸਨ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਸ਼ਾਗਿਰਦ ਸਨ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ 1977 ਦੀਆਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਜਦੋਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਜੋ ਅਸੀਂ ਇਕੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਾਂ, ਉਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨਾਲ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਇਕ ਵੱਡੇ ਆਗੂ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਰੱਬ ਵਾਂਗ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਤੱਕਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦਰ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਮੁਕਾਮ ਰੱਖਦੇ ਸੀ। ਲੇਕਿਨ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ

ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਤੇ ਬੜਾ ਅਫਸੋਸ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਫਾਈਨਾਂਸ ਮਨਿਸਟਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਚੰਗੀ ਵਿਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਉਹ ਵਿੱਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਕੇ ਆਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਜਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ ਕਿ ਚਲੋ ਇਕ ਚੰਗੇ ਇਨਸਾਨ, ਇਕ ਕੰਪੀਟੈਂਟ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਵਾਂ ਤੇ ਚਲਦੇ ਚਲਦੇ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਛਲੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਮਨਿਸਟਰ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵੇਰ ਉਹ ਸਦਨ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਖੋਜ, ਜੰਗਲਾਤ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ) ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।)

ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵੇਰ ਚੁਣ ਕੇ ਆਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ, ਜੋ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਦੀ ਉਹ ਗੱਲ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਜੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਗਲਤ ਕਹੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਖਿਮਾਂ ਮੰਗਾਂਗਾ। ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮੇਰਾ ਪਲੇਠਾ ਭਾਸ਼ਣ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੈਂਚਾਂ ਤੇ ਕਦੇ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਜੀ ਬੈਠਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਬੜੇ ਭਾਵੁਕ ਲਹਿਜ਼ੇ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਦਲ ਨੇ ਦੱਖਣ ਬੈਲਟ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਕਿ ਨਰਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾੜੇ ਸਪਰੇਅ ਅਤੇ ਮਾੜੇ ਬੀਜ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਬੈਲਟ ਦਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਹਕੀਕਤ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਾਨਯੋਗ ਪ੍ਰੈਸ ਦੇ ਸਾਡੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਮਾਯੂਸੀ ਆਈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਦਰਮਿਆਨੇ ਜੱਟਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਸੈਂਕੜੇ ਏਕੜਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਲੇਕਿਨ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਕਦੋਂ ਮੁੜੀਆਂ ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਭਾਲੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਮੱਤਭੇਦ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਮੱਤਭੇਦ ਰਹੇ ਹੋਣ ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਜਦੋਂ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਚੋਣ ਲੜਣ ਲਈ ਉਥੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਰਾਤ ਦੇ 11.00 ਵਜੇ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਜੱਟਾਂ ਦਾ 250 ਮੁੰਡਾ ਮੇਰੀ ਗੱਡੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ

[ਸਰਦਾਰ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ]

ਉਲਾਰ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਤੂੰ ਆ ਗਿਆ ਹੈਂ, ਲੇਕਿਨ ਕੋਟਕਪੂਰੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਅਗਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਦਮ ਨਾ ਧਰੇ ਤਾਂ ਤੂੰ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕੇਂਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਠੀਕ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਠੀਕ ਕਹਿਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਇਹੀ ਤਾਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਇਕ ਮਾਂ ਬਣਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਕ ਮਾਂ ਵਾਂਗ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ 5 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪਾਲਿਆ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਨਰਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਵਿਚ ਮਾਂ ਅਤੇ ਨਰਸ ਦਾ ਜੋ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ।

ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਮੈਂ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਸਕਿਉਰਟੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂ। ਮਾਨਯੋਗ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣ, ਲੇਕਿਨ 40% ਆਬਾਦੀ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਦੀ, ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ, ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ, ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਦੇ ਦਿਓ, ਕੋਈ ਗਰਾਂਟ ਦੇ ਦਿਉ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਲੇਕਿਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਹਰੀ ਕਰਾਂਤੀ ਅਗਰ ਆਈ ਹੈ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਜ਼ਬੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹੱਥ ਸੀ, ਇਸ ਹਰੀ ਕਰਾਂਤੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹੱਥ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਾਂਤੀ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਖਾਲਿਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਟੁੱਟਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪੋਹ ਮਾਘ ਦੀਆਂ ਰਾਤਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਇਸ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਗਰ ਆਪ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਜਾਂ ਹਿਤ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ, ਬਿਊਰੋਕੇਸੀ ਅੰਦਰ, ਟਰੇਡ ਇੰਡਸਟਰੀ ਅੰਦਰ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣਾਓ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਇੱਕ-ਦੋ ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਮੈਂ ਇੱਕ ਅੱਧੀ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲਵਾਂਗਾ। ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਮੇਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਨ ਦੁਖਿਆ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਹ ਹੈ ਡਾਈਵਰਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਆਫ ਕਰਾਪਸ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਟਾਪ ਮੋਸਟ ਐਗਰੀਕਲਚਰਿਸਟ, ਸਾਇੰਟਿਸਟ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਮੋਹਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਾਈਵਰਸੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਫੈਂਸੀ ਵਰਕ ਆਖਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਬੀ.ਟੀ. ਕਾਟਨ 40-40 ਮਣ ਝੜਨ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਘਾਟਾਂ ਕਰਕੇ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਕਰਾਪਸ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਆ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਮਨ ਦੁੱਖਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਆਪਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਫੈਂਸੀ ਵਰਕ ਆਖੀਏ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਠੇਸ ਲੱਗੀ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਔਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਾਰਡਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ। ਠੀਕ ਕਿਹਾ ਹੈ ਵਲਟੋਹਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ, ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਲੋਕ ਔਰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰਾਏ ਸਿੱਖ ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਲੋਕ ਜੋ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਤੋਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਬਾਰਡਰ ਤੱਕ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1965 ਦੀ ਜੰਗ ਤੇ ਫਿਰ 71 ਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਸੀਨਾ ਚੌੜਾ ਕਰਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਝਾ ਮਜ਼ਾਕ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਐਸ.ਸੀ. ਸਟੇਟਸ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਸਿੱਖ ਬਰਾਦਰੀ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ, ਸਾਡੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਅੱਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਅੱਗੇ ਜ਼ਲੀਲ ਹੋ ਕੇ ਮੁੜਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਟਾਈਮ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ।

ਸਰਦਾਰ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਐਸ਼ਿਓਰੈਂਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇਸ਼ੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਤ ਵਿਚ...

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ (ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਵੀਰ ਨੇ ਰਾਏ ਸਿੱਖ ਬਰਾਦਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਐਕਸ ਕਮਿਊਨਿਲ ਟਰਾਈਬਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਔਰ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਸਟਾਂ ਨੂੰ ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਵਿਚ ਕਨਵਰਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਉਦੋਂ ਰਾਏ ਸਿੱਖ ਬਰਾਦਰੀ ਤੇ ਮਾਤਮ ਰਾਏ ਸਿੱਖ ਬਰਾਦਰੀ ਨੂੰ ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਵਿਚ ਕਨਵਰਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬਲਕਿ ਬੀ.ਸੀਜ਼ ਵਿਚ ਕਨਵਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦ ਕਿ ਬਾਕੀ ਕਾਸਟਾਂ ਨੂੰ ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਵਿਚ ਕਨਵਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਹੋਇਆ ਤੇ ਇਹ ਰਾਏ ਸਿੱਖ ਬਰਾਦਰੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : ਮੈਂ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਤਲਖ ਹਕੀਕਤਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਜੋ ਪਾਵਰ ਸਨੈਰੀਓ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ 5000 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਹਾਡਾ ਟਾਈਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰਾ ਪਲੇਠਾ ਭਾਸ਼ਣ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਦੋ ਮਿੰਟ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਲਵਾਂਗਾ। ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਲਾਬੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੈਵਲ ਤੇ, ਸਟੇਟ ਲੈਵਲ ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੈਲਫਿਸ਼ ਇੰਟਰੈਸਟ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਥਰਮਲ ਪਾਵਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੀਡੀਅਮ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਨਾ

[ਸਰਦਾਰ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ]

ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਘੜਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਗਵਾਂਢੀ ਸੂਬੇ ਹਿਮਾਚਲ ਵਿਚ ਹਾਈਡਲ ਸਮਝੌਤੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਤਰਾਖੰਡ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਰਗੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ 35 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹਾਈਡਲ ਪਾਵਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਔਰ ਜੋ ਇਹ ਪਾਵਰ ਬਰੋਕਰ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਤੇ ਜਾਤੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਕੋਈ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆ ਜਾਵੇ, ਉਹੀ ਅਫਸਰ, ਉਹੀ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਕੋਟਰੀ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਅੱਗੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਸੂਬੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਘਟਣਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਲਹਿਜ਼ੇ ਵਿਚ ਇਹ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਲੋਕ ਇਸ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਸਭ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਨੂੰ ਘੜਨ ਵਿਚ ਮੋਹਰੀ ਬੰਦੇ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਵਿਨਰ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬੜੀਆਂ ਸਰਲ ਲਾਈਨਾਂ ਕਹੀਆਂ ਹਨ -

ਕਾਲੇ ਧਨ ਦੇ ਚਿੱਟੇ ਸਿੱਕੇ ਚਾੜ੍ਹ ਗਏ ਵਪਾਰੀ।
ਮੰਦਰ ਅੰਦਰ ਮੁਸਕਰਾਈ ਜਾਂਦਾ ਫਿਰ ਵੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮੁਰਾਰੀ।

ਇਹ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਹਿੱਤ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੇਪੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬਰਾੜ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡਾ ਟਾਈਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ : ** ** ** **

ਸਰਦਾਰ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : ਤੁਸੀਂ ਪਾਤਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ।

ਸਰਦਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ : ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order please.

ਸਰਦਾਰ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : ਤੁਸੀਂ ਪੜ੍ਹੋ ਬਾਈ ਜੀ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਤਾਬ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਂ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਚੇਅਰ ਨੂੰ ਐਡਰੈਸ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਬਾਰੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਮਰੇਡ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ, ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਆਗੂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ 2.00 ਵਜੇ, 2.30 ਵਜੇ ਕੁਝ ਚੰਦ ਕੁ ਬੰਦੇ ਗੌਲਫ ਖੇਡਦੇ ਹਨ, ਮੋਰੀ ਵਿਚ ਗੇਂਦ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ... (ਹਾਸਾ)... ਉਥੇ ਬੀਅਰ ਦੇ ਸਿਪ ਲੈ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦੇ ਸੀ...

** Expunged as ordered by the Chair.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਹਾਡਾ ਟਾਈਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਲੀਜ਼। ਬੀਬੀ ਉਪਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਜੀ।

ਸਰਦਾਰ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਔਰ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਦਿਸ਼ਾਹੀਣ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।

ਸਿੱਖਿਆ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ, ਚੌਕਸੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ (ਡਾਕਟਰ ਉਪਿੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਸ਼ਕੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਐਡਰੈਸ ਉਤੇ ਮੈਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਿਤੀ 19.3.07 ਨੂੰ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਦਨ ਦੇ ਵਿਚ ਐਡਰੈਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਹੁਰਾਂ ਨੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਧੰਨਵਾਦੀ ਮਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਲਈ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਦਨ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹਾਂ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹੁਣੇ ਹੀ ਹੋਈਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਹਾਨ ਫਤਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫਤਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੌੜ ਸੋਚ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰੌੜ ਸੋਚ ਉਤੇ ਹਾਰਦਿਕ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕ ਨਾਇਕ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਨੇ ਚੌਥੀ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਵੀ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ ਹੈ :

'ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਸਦਾ ਹੀ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੇ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਨੇਕ ਕਮਾਈਆਂ ਨੇ।'

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਹਿਮ ਹਿੱਸਾ ਪਾਵੇਗੀ ਪਰ ਹੋਇਆ ਇਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਅਤੇ ਲੋਕਰਾਜੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦਾ ਬਕਾਇਦਾ ਤੌਰ ਤੇ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੱਧਰ ਤੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਲੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੰਨਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇੱਥੇ ਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਦੀ

[ਸਿੱਖਿਆ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ, ਚੌਕਸੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ]

ਸਗੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਹਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ ਦੇ ਵਿਚ ਅਣਗੌਲਿਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਅਣਗੌਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ ਦੇ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਠੱਪ ਹੋ ਗਏ। ਅੱਜ ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਜੀ ਦਾ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇੱਕ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ, ਬੜੀ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਜੀ ਆਪ ਵੀ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁੱਦੇ ਤੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁੱਦੇ ਤੇ ਵੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜੋ ਤਰਾਸਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਭੋਗਣੀ ਪਈ, ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿੱਦਤ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਦੋਂ ਇਹ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਹੱਕਰਸੀ ਕੀਤੀ ਜਾਏ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਲਕੇ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਨਿੱਖੜਵੇਂ ਅੰਗ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੈਨੂੰ ਸਾਲ 2006 ਦਾ ਉਹ ਦਿਨ ਯਾਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਇਥੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਇਸੇ ਹਾਊਸ ਦੇ ਵਿਚ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਰੇਕ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ 25-25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਵਾਲਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਸ਼ਿੰਦੇ ਹੀ ਨਾ ਹੋਣ, ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਧਿਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਸੋ, ਇਸ ਸਾਰੀ ਤਰਾਸਦੀ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਕੀਤਾ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹਾਂ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਆਪਣੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਨਤੀ ਦੇ ਮਾਰਗ ਤੇ ਅੱਗੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਈਏ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਸਾਡਾ ਸੂਬਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨੰਬਰ ਇਕ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅੱਜ ਉਹ ਨੰਬਰ ਪੰਜ ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸੂਬਾ, ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ ਮੁੜ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਮਾਣ ਬਣੇ। ਫੇਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸੂਬਾ ਬਣੇ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕਠੇ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਜਿਹੜੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ, ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸਦਨ ਦੇ ਮੁਅੱਜ਼ਜ਼ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਗੱਲ ਲਿਆਉਣੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਵੱਡੇ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਵੱਜੋਂ ਦੇਵਾਂਗੇ ਪਰ ਹੋਇਆ ਬਿਲਕੁਲ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ।

*3.45 ਵਜੇ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ

(*ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਸਦਨ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲੀ।)

ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਇਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਪ੍ਰਥਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਾਢੇ 14 ਸਾਲ ਬਿਤਾਏ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਾਰੇ ਉਦਾਸੀਆਂ ਆਰੰਭੀਆਂ ਅਤੇ ਜਗਤ ਕਲਿਆਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਇਹ ਉਹ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਮੱਕਾ ਅਤੇ ਬੋਧੀਆਂ ਲਈ ਗਯਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਕੇਵਲ ਉਦੋਂ ਹੀ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ਨਾਲ ਆਈ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਜਦੋਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣੀਆਂ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਅੱਖੋਂ-ਪਰੋਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਸੰਪੰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਪੁਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸੜਕ ਨਹੀਂ ਬਣੀ, ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਗਰਿੱਡ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ। ਕਿੰਨੇ ਦੁਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੀ ਸੜਕ ਜਿਹੜੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੋਂ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੋਂ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਹੇ ਕਪੂਰਥਲਾ ਤੋਂ ਫੱਤੂਢਿੰਗਾਂ ਤੋਂ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਸੜਕਾਂ ਇੰਨੀ ਮਾੜੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਗੱਡੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਮੁਹਾਲ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਜੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਇਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਰਹੀ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਇਸ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਸੜਕ ਦੀ ਪਰਮ ਅਗੇਤ ਆਧਾਰ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰੋ, ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾਰਜ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਵੀ ਉਹ ਸੜਕਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਨੂੰ ਉਡੀਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਤਦ ਸਾਡਾ ਸਿਰ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਝੁਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਥਾਨ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਯਾਤਰੂ ਇਥੇ ਪੁੱਜਦੇ ਹਨ। ਕੇਵਲ ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਇੰਨੀ ਮਾੜੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਉਥੇ ਗੰਦਗੀ ਦੇ ਢੇਰ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਸੀਵਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਗਲੀਆਂ ਵਿਚ ਫਿਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਫੀ ਲੰਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਈ.ਓ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਡਹਾਕ ਬੇਸਿਜ਼ ਤੇ ਕੰਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੰਮ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੰਪੰਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ : ** ** ** **

Mr. Deputy Speaker : This is no Point of Order please.

** Expunged as ordered by the Chair.

ਸਿੱਖਿਆ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ, ਚੌਕਸੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਦਰੁਸਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਬਾਦਲ ਜੀ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ 1997 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਲ 2002 ਤੱਕ ਬਾਕਾਇਦਾ ਵੇਈਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਵੇਈਂ ਨੂੰ ਡੂੰਘਾ ਤੇ ਚੌੜਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਔਰ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਸੰਪੰਨ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਕੇਵਲ ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਿਸਾਲ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਵੇਂ ਫੋਕੇ ਤੇ ਖੋਖਲੇ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰੀ ਨੂੰ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਗਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਹਿਰ ਐਲਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਨਾਲ ਹੀ ਇੱਕ ਰਾਈਡਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਿਹੜਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2007 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਐਲਾਨ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੀ ਕੀ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਵੋਟਾਂ ਹਥਿਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਨੂੰ ਟੁੰਬ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਲਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ ਲੇਕਿਨ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇ ਮੁੱਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸੀ ਵੇਲੇ ਵਿਕਾਸ ਬੋਰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਵੀ ਹੁੰਦਾ। ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਪੈਸਾ ਵੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਅੱਜ ਜੋ ਉਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੁੰਦੀ। ਸੋ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮੁਅਜ਼ੱਜ਼ ਨੇਤਾ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਦਲ ਜੋ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੇ ਲੀਡਰ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰੀ ਦੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਪਰਮ ਅਗੇਤ ਧਿਆਨ ਦੇਣਗੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਮਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਨੱਤ ਮਸਤਕ ਹੋ ਸਕੀਏ। ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁੱਦਾ ਬੜੇ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਸ਼ ਨਾਲ ਉਠਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਮਸਲਾ। ਆਪਾਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 'ਸਾਡਾ ਵਸਦਾ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਨੀ ਸਈਓ'। ਜਦੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਜੋਂ ਉਸਾਰਿਆ ਗਿਆ, 1966 ਦੇ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਰੀ-ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਆਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਲਈ ਯੂ.ਟੀ. ਵਜੋਂ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇਗਾ ਪਰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦਾ ਯੂ.ਟੀ. ਵਾਲਾ ਸਟੇਟਸ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਲ 1971 ਵੀ ਆ ਗਿਆ ਪਰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਨਾ ਹੋਇਆ ਔਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਅੱਜ ਵੀ ਯੂਨੀਅਨ ਟੈਰੇਟਰੀ ਸਟੇਟਸ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਨਗਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਜੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਤਕਰੀਬਨ ਛੇ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਉੱਠੀ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸ਼ਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਉਥੇ ਇਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ ਤਾਂ

ਇਸ ਨੂੰ ਫਿਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਦਨ ਦੇ ਲੀਡਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਪਾਈ ਹੈ। 60:40 ਦੀ ਰੇਸ਼ੋ ਦੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਔਰ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਜੋ ਆਫੀਸਰਜ਼ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੂ.ਟੀ., ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਯੂ.ਟੀ. ਦੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਗੱਲ ਹੈ। ਸੋ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਹੱਕ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਜਦੋ-ਜਹਿਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਥੰਪਿੰਗ) 1986 ਦੇ ਵਿਚ ਰਾਜੀਵ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ, ਉਦੋਂ ਵੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਗੱਲ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵੀ ਲਮਕਦੀ ਪਈ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਲਮਕਦਾ ਹੀ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਏਕਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੋ ਮਸਲੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰ ਜੋੜ ਕੇ ਉਸਾਰੂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਇਕ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ 4 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਅਤੇ 20 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਹੈ ਔਰ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਦੀ ਬੜੀ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਬਿਲੋਅ ਪਾਵਰਟੀ ਲਾਈਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਈਡੈਂਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹ 4 ਲੱਖ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਆਈਡੈਂਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਫਿਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਈਡੈਂਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਫਿਰ ਇਸ ਵਾਸਤੇ 30000/- ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਈਟੇਰੀਆ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਫੇਸ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ 4 ਲੱਖ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਆਈਡੈਂਟੀਫਾਈ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ ਘੱਟ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਮੁੜਕੇ ਸਰਵੇ ਕਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਦਾ ਬੜਾ ਦੁਖ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਅੱਜ ਸਵੇਰੇ ਅਖਬਾਰ ਪੜ੍ਹੀ, ਇੱਥੇ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਬੈਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਭੈਣ, ਭੱਠਲ ਜੀ ਵੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਕੀਮ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪੀਪੇ ਖੜਕਾਵਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੀਏ। ਇਸ ਲਈ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਈਡੈਂਟੀਫਾਈ ਕਰ ਸਕੀਏ। ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗੀ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ

ਪੂਰਾ ਸਾਥ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਫਾਇਦਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਪੀਪੇ ਖੜਕਾ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਵਿੱਦਿਆ ਨੂੰ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਨੇਤਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ, ਗਲੋਬੇਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਔਰ ਬਦਲਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਹੀ ਰੀ-ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਬਦਲਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕੀਏ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਪਰ ਇੱਕ ਬੜੇ ਦੁਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ ਮੁਲਕ ਵਿਚ 12ਵੇਂ ਸਥਾਨ ਤੇ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹ 16ਵੇਂ ਸਥਾਨ ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਠਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਗ੍ਰਾਸ ਡੋਮੈਸਟਿਕ ਪ੍ਰਾਡੈਕਟ ਦਾ 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸਿੱਖਿਆ ਉਪਰ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕੀਏ ਪਰ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਡਾਟਾ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਵਲ 1 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੀ ਗ੍ਰੌਸ ਡੋਮੈਸਟਿਕ ਪ੍ਰਾਡਕਟ ਦਾ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਪਰ ਖਰਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਵੀ ਸਿਰਫ 0.22 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੀ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬੜਾ ਨਿਘਾਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਬਾਰੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਅਸਲ ਗੱਲ ਤੇ ਫੋਕਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਅਸਲ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ 22 ਹਜ਼ਾਰ ਆਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਆਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ 32 ਹਜ਼ਾਰ ਅਧਿਆਪਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ। ਕੇਵਲ ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਲਜ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵੀ ਨਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਲੈਕਚਰਾਰ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਸਾਮੀਆਂ ਖਾਲੀ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਿਘਾਰ ਆ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਰਸਾਤਲ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਹਾਣੀ ਹੋ ਸਕੀਏ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਤਰੱਕੀ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ

ਥੱਲੇ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੀ ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਸਦਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਫੈਕਟਸ ਰੱਖਾਂਗੀ ਤਾ ਜੋ ਮੁਅੱਜ਼ਜ਼ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਗੌਰ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਸਮਝ ਕੇ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਣ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆ ਸਕੀਏ। ਸਿੱਖਿਆ ਜੋ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡੀ ਤਰੱਕੀ ਦੀ ਇਕ ਆਧਾਰਸ਼ਿਲਾ ਹੈ...

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ : ਭੈਣ ਜੀ, ਵਾਈਂਡ ਅਪ ਕਰੋ।

ਸਿੱਖਿਆ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ, ਚੌਕਸੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਦਿਓ ਜੀ, ਹਾਲੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। 10 ਮਿੰਟ ਹੋਰ ਦੇ ਦਿਓ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਨਾ ਦਿਓ।

ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਾਲ 1998-99 ਵਿਚ 21 ਲੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਲ 2006 ਤੱਕ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਘਟ ਕੇ ਕੇਵਲ 13 ਲੱਖ ਰਹਿ ਗਈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ 8 ਲੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ, ਹਿਜ਼ਰਤ ਕਰ ਗਏ। ਇਹ ਬੜੀ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਕੌਣ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਸਰਦੇ ਪੁੱਜਦੇ ਬੱਚੇ ਤਾਂ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਾਡਾ ਡਰਾਪ-ਆਊਟ ਰੇਟ ਵੀ ਬੜਾ ਹਾਈ ਹੈ। ਜੇ ਸਾਡੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇਹੀ ਸਥਿਤੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਛੜ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਅੱਜ ਦੇ ਵਕਤ ਦਾ ਇਹ ਇਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਥੇ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਤੀਜੀ ਪਲੈਨ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹੋ ਗੱਲ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਇਹੋ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ 6 ਤੋਂ 11 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੋਣ। ਅੱਜ 2007 ਦਾ ਸਾਲ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਅੱਜ ਵੀ ਅਨਪੜ੍ਹ ਹਨ। 6-11 ਸਾਲ ਦੇ 100 ਬੱਚਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ 76 ਬੱਚੇ ਹੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਿਡਲ ਪੱਧਰ ਤੱਕ 53% ਬੱਚੇ ਸਕੂਲ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸਟੇਜ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ 10-12% ਬੱਚੇ ਹੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਸਾਡਾ ਡਰਾਪ-ਆਊਟ ਰੇਟ ਹੈ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਾਈ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ : ਤੁਸੀਂ ਹੋਰ ਕਿੰਨਾ ਟਾਈਮ ਲਓਗੇ? ਹਾਲੇ ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਬੋਲਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵੀ ਬੋਲਣਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਆ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ, ਚੌਕਸੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ : ਠੀਕ ਹੈ ਜੀ।

[ਸਿੱਖਿਆ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ, ਚੌਕਸੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ]

ਸੋ, ਮੇਰੀ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਕ ਤਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਖਰਚ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਦੂਸਰਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੇ ਛੋਟੇ ਸਕੂਲ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਕਰਕੇ ਆਰਥਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਿਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਬੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੀ.ਏ. ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਮੁਫਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਬੜਾ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕੰਮ ਹੈ। ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇਕ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਏਡਿਡ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਏਡਿਡ ਕਾਲਜਿਜ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਏਡਿਡ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲਦੀ ਸੀ, ਉਹ 2003 ਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੈਨਸ਼ਨ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

*4.06 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ

(*ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਸਦਨ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲੀ)

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਾਲਜਿਜ਼ ਜਿਹੜੇ 95% ਗਰਾਂਟ ਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਗਰਾਂਟ ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਲਜ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਔਰ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ...

ਮੁੱਖ ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ, ਕਰ ਅਤੇ ਆਬਕਾਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਾਹਨੀ) : ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ। ** ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

ਸਿੱਖਿਆ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ, ਚੌਕਸੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਏਡਿਡ ਕਾਲਜਿਜ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬੜੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਦੀ ਐਨਰੋਲਮੈਂਟ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਐਨਰੋਲਮੈਂਟ ਤੋਂ more than double ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਕਾਲਜ ਹੁਣ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਤੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ 95% ਗਰਾਂਟ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਘਟਦੀ ਗਈ, ਫਿਰ ਵਧ ਗਈ। ਇਸ ਵੇਲੇ 65% ਗਰਾਂਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਔਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਵਧਾਓ ਤੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਪੂਰੇ ਕਰੋ।

** Expunged as ordered by the Chair.

ਪਰ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਮਹਿੰਗੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕਿਵੇਂ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਲੋਕ ਵਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਵਿਚੇ ਹੀ ਛੱਡ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਕਾਲਜ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 95% ਗਰਾਂਟ ਦੀ ਲਿਸਟ ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਚੰਗੀ ਅਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਿੱਖਿਆ ਅੱਛੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕੀਏ ਤਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਵਾਂਗੇ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਕੀਮ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਬੜੀ ਕਾਬਲੇ ਤਾਰੀਫ਼ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ 9 ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਫ਼ਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਔਰ ਅੱਗੇ ਵੀ ਸਕੀਮ ਹੈ ਕਿ ਫੇਜ਼ਡ ਮੈਨਰ ਦੇ ਵਿਚ ਹਰ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਇੱਕ ਇੱਕ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ, ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਖਟਕੜਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਵੀ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼ਹੀਦੇ ਆਜ਼ਮ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਥੇ ਉਹ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਸੁਮਨ ਭੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਗਏ ਸਨ। ਉਥੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖਟਕੜਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਇਕ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਔਰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੀ ਉਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ ਔਰ ਕਾਬਲੇ ਤਾਰੀਫ ਹੈ। ਸੋ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਵਾਈਂਡ-ਅੱਪ ਕਰਾਂ, ਸੋ, ਮੇਰੀ ਇਹੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਦਾਰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਖਤਮ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸੁਖ ਦਾ ਸਾਹ ਆਇਆ ਹੈ ਉਥੇ ਇਕ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਨ ਜਗੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ :

ਦਰ ਨਾ ਭੇੜ ਹਯਾਤੀਏ ਪਲ ਕੁ ਹੋਰ ਉਡੀਕ
ਲੱਖ ਹਨੇਰੇ ਚੀਰਦੀ ਚਾਨਣ ਦੀ ਇਕ ਲੀਕ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਜੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਅਜੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਇਕ-ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬੋਲਣ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਹਾਊਸ ਐਕਸਟੈਂਡ ਕਰ ਲੈਣ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਵੀ ਪੂਰਾ ਬੋਲਣਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਹਾਊਸ ਐਕਸਟੈਂਡ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਹਿਰਾਮ (ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ) : ਇਥੇ ਲਾਈਵ-ਰਿਲੇਅ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਅਸੀਂ ਕੀ ਲੈਣਾ ਹੈ ਲਾਈਵ ਤੋਂ...

ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਹਿਰਾਮ (ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ) : ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਲੈਣਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪਲੀਜ਼, ਆਪਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ (ਲਹਿਰਾ) : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦ ਮਤੇ ਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਿਚ ਹਾਂ। ਬਾਕੀ ਮੈਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਬਾਰੇ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਹੀ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਵਿਚ ਸਕੀਮਾਂ ਦੇ ਕੇ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਅੱਛਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਏਜੰਡੇ ਉਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਧੂਰੇ ਹੀ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨਵੀਂ ਚੀਜ਼ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਗੱਲਾਂ ਪਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਅਫਸੋਸ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਗੱਲਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਕੋਰਾ ਤੇ ਕੋਰਾ ਝੂਠ ਦਾ ਪੁਲੰਦਾ ਆਏ ਦਿਨ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸਹਿਕਾਰਤਾ, ਸੈਨਿਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਭਲਾਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਿਵਾਰਣ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ (ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ) (ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ) : ਸ਼ਬਦ ਕੰਟਰਾਡਿਕਟਰੀ ਕਹੋ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਚਲੋ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿ ਲਵੋ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਬੇਚੈਨੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਵੰਨ-ਬਾਈ-ਵੰਨ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹਾਂਗੀ। ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੈਰ੍ਹਾ ਨੰਬਰ 2 ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ "ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਬੰਧੀ ਸਾਡੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ ਏਜੰਡੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।" ਕਮਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ! ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ! ਬਲਕਿ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਫਰੈਕਚਰਡ ਮਾਈਂਡ, ਅਧੂਰਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ, ਦੋਨਾਂ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਇਕ ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਜਿਤਨਾ ਵੀ ਫਾਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਵਲ 4 ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਹੀ ਫਰਕ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਮੈਂ ਕਹਾਂਗੀ ਕਿ ਇਹ ਅਪਾਹਿਜ ਸਰਕਾਰ ਹੈ। ਮਗਰ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਭਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ 19 ਬੈਸਾਖੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ

ਸਹਾਰਾ ਨਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਵੀ ਖੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ 62 ਸੀਟਾਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸੀ। ਅੱਜ ਜਿਸ ਭਰਵੇਂ ਹੁੰਗਾਰੇ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਦੋਨਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਕੇਵਲ 5 ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਵੱਧ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਸ ਹੁੰਗਾਰੇ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਹ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਖੁਸ਼ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਹਿਣਾ ਕਿ, "ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਮੰਦਭਾਗਾ ਪੱਖ ਕੁਝ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰਾਇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਸੀ।" ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ, ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਵਿਸਰ ਗਈਆਂ ਹੋਣ। ਜੇਕਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਝਰੋਖੇ ਵਿਚ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਇਕ ਬੜੀ ਲੰਮੀ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਸੀ ਔਰ ਉਹ ਲੜਾਈ ਇਸ ਲਈ ਲੜੀ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮਹੰਤਾਂ ਤੋਂ ਛੁਡਵਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਲੰਮੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨਿਕਲੀ ਸੀ। ਇਹ ਬੜੀ ਅੱਛੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਬਣੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ, ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਲੇਕਿਨ ਦੁਖ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਡਬਲ ਡਬਲ ਗੱਲਾਂ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਹਿਣੀ ਅਤੇ ਕਰਨੀ ਵਿਚ ਹਰ ਕਦਮ ਕਦਮ ਤੇ ਫਰਕ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮਗਰਮੱਛ ਦੇ ਹੰਝੂ, ਸਾਬਕਾ ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਸੀ ਤੇ ਵਹਾਉਣ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰਾ ਕੇ ਇਕ ਮਹੰਤਨੀ, ਉਸ ਭੈਣ ਦਾ ਮੈਂ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹਾਂ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ। ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਹ ਜੋ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਭ ਕੁਝ ਉਸਦੇ ਉਲਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਜੋ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸੂਬਾ ਗੰਭੀਰ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੀ ਵੇਰ ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜੁਆਇੰਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਪੂਰੀ ਟਰਮ ਵਿਚ ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਮਿਲਿਆ, ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਮਿਲਿਆ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਫਿਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖਜ਼ਾਨਾ ਖਾਲੀ ਮਿਲਿਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, 26 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਲੜ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਉਸ ਸਮੇਂ 826 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਆਰ.ਬੀ.ਆਈ. ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖਾਲੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਲਾ ਸੀ ਤਾਂ 165 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚੋਂ 160 ਦਿਨ ਓਵਰ ਡਰਾਫਟ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਾਲ, ਦੋ ਸਾਲ ਲਗਾ ਕੇ ਅਕਾਨਮੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਇਕ ਦਿਨ ਵੀ ਓਵਰ ਡਰਾਫਟ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਣ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿੰਦੇ

[ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ]

ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਗਲਤ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਿਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੋਰ ਹਨ ਅਤੇ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, 6 ਨੰਬਰ ਤੇ ਫਿਰ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਰੋਕਾਰ ਰਾਜ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਕੁੜੱਤਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕੈਸਾ ਕੋਝਾ ਮਜ਼ਾਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੁੜੱਤਣ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਵਾਂ ਅਧਿਆਏ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਤੁਹਾਡੀ ਚੋਣ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਚੋਣ ਤੱਕ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜੇ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਲਈ ਵੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਤਾਂ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਨਵੇਂ ਅਧਿਆਏ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਬਰਨਾਲੇ ਦੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ., ਮੋਗੇ ਦੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਅਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਮਸਲਾ ਇਥੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵੀ ਹਨ, ਰੁਤਬੇ ਵਿਚ ਵੀ ਵੱਡੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿਆਂਗਾ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜਤਾਲ ਕਰਵਾਉਣ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ ਥੱਲੇ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਤੇ ਕੱਬਜ਼ੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਕੌਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਸ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜਤਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਲੰਗਾਹ) (ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ) : ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਏ ਪੂਰਨਿਆਂ ਤੇ ਹੀ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਫਿਰ ਮੰਨ ਜਾਓ ਕਿ ਗਲਤ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਇਹ ਗਲਤ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਸ਼ਰੇਆਮ ਕਹੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਏ ਪੂਰਨਿਆਂ ਤੇ ਚੱਲਾਂਗੇ। (ਵਿਘਨ) ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਇੱਥੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਚਲਿਆ ਜਾਣਾ। (ਵਿਘਨ) ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੁੜੱਤਣ ਦੂਰ ਕਰਾਂਗੇ ਪਰ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਕੰਟਰਾਡਿਕਟਰੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। (ਵਿਘਨ) ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਭਾਸ਼ਣ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਅਸਲੀਅਤ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਹੈ। ਜੋ ਕੁਝ ਇਸੇ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਤੋਂ ਡਿਫਰ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਫਿਰ ਜ਼ਰੂਰ ਗੱਲ ਕਹੋ। (ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬੀਬੀ ਜੀ, ਚੇਅਰ ਨੂੰ ਐਡਰੈਸ ਕਰੋ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਹਰਟਿੰਗ ਦੀ ਗੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਦਾ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਮੁੱਕਰ ਗਏ। ਮੈਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਲਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਵੀ ਕਹਾਂਗੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਬਰਾਬਰ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ, ਇਨਸਾਫ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅੱਖ ਨਾਲ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਜਿਹੜਾ ਬਿਲ 29 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਆਉਣਾ ਸੀ, ਉਹ ਬਿਲ 23 ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਹਦੀ ਕਾਹਲੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਅਗਲੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਆਵਾਂਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਚਲੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਗਲਾ ਸੈਸ਼ਨ ਆਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਉਂ ਕਾਹਲੀ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਕਾਹਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਛੇਤੀ ਨਾਲ ਬਿਲ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਤੇ ਜੋ ਘੰਟੇ ਦੀ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਹੋਣੀ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਫਟਾਫਟ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਦੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਅੱਜ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਸਾਡੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦਿਖਾ ਦੇਣ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕੀ ਉਸ ਵਕਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਦਾ ਲੋਕਲ ਗੌਰਮਿੰਟ ਮਨਿਸਟਰ ਹੋਈ ਇਨਕੁਆਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਹਨ? ਉਹ ਦੱਸ ਦੇਣ ਤੇ ਜੇ ਉਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਦੱਸਣ... । (ਵਿਘਨ)

ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਕਟਿੰਗ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਬੜੀ ਹੀ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਚੇਅਰ ਤੋਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣੇਗੀ ਜਿਹੜੀ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ, ਪੜਤਾਲ ਕਰੇਗੀ ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰਾ ਫੈਸਲਾ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਕਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਔਰ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। (ਵਿਘਨ) ਬੀਬੀ ਜੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। (ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ)

ਸਰਦਾਰ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਗੁਜਾਰਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ ਔਰ ਸਦਨ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਬੋਲਣ, ਉਦੋਂ

[ਸਰਦਾਰ ਰਣਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ]

ਕੋਈ ਇੰਟਰਪਟ ਨਾ ਕਰੇ। ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਹਾਊਸ ਨੇ ਵੀ ਬੋਲਣਾ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਇੰਟਰੱਪਟ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਮੈਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਡੈਕੋਰਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੈ, ਇਹ ਸਦਨ ਦੀ ਤੌਹੀਨ ਹੈ।

Mr. Speaker : Please sit down. Bibi ji carry on.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਗਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸਿਲੈਕਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦੇਣ। ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਵਾਇਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਗਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਘੱਟ ਵੱਧ ਲੱਗਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਤੇ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਪਰ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਦੇਖਿਆਂ, ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਸੁਣਿਆਂ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਉਹ ਮੈਂ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਰਾਸਰ ਧੱਕਾ ਹੈ, ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੇ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਉਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਨਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਮੈਂ ਉਹ ਖੁਦ ਦੇਖੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਹੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਰ ਕੇਸ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ, ਕੀ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਕਿ ਇਹ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ? ਮੈਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਮਾਨਯੋਗ ਲੀਡਰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਾਡੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੇ ਅਰੈਸਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਰੈਸਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਜੋ ਵੀ ਕੇਸ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ ਜੁਡੀਸ਼ਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੀ, ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਸਾਥੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਟੱਪ ਗਏ। ...(ਹਾਸਾ)... ਤੁਸੀਂ ਇੰਨੇ ਕਾਹਲੇ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿਚ ਹੀ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕਹਿਣ ਅਤੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਫਰਕ ਹੈ। Justice should not only be done, it should appear that it is done. ਇਹ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਹੋ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗੀ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਭਾਸ਼ਣ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕਰਨ ਵਿਚ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਫਰਕ ਹੈ।

ਆਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਆਏ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ 500/- ਰੁਪਏ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਤੁਹਾਡੀ ਘੰਟੀ ਵਜਿਆ ਕਰੇਗੀ। ਡਾਕੀਆ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਕਰੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਸਾ ਕੋਝਾ ਮਜ਼ਾਕ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ,

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਤੇ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹਾਂਗੀ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਘੰਟੀ ਲਵਾ ਲਈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਡਾਕੀਆ ਬਾਹਰੋਂ ਹੀ ਨਾ ਮੁੜ ਜਾਵੇ, ਘੰਟੀ ਤਾਂ ਵਜਾ ਲਵੇ ਪਰ ਹੋਇਆ ਇਹ ਕਿ ਘੰਟੀ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਿੱਲ ਨਾ ਭਰਨ ਕਰਕੇ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਕੱਟਣ ਦੀ ਵੱਜੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਉਡੀਕਦੇ ਉਡੀਕਦੇ ਰੱਬ ਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹੋ ਗਏ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕੇਸ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਖਰਚ ਉਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ 500/- ਰੁਪਏ ਪੈਨਸ਼ਨ ਆਉਣੀ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (ਵਿਘਨ)

ਕੁਝ ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਅਸੀਂ 200/- ਰੁਪਿਆ ਆਖਿਆ ਸੀ, 500/- ਰੁਪਿਆ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਖਿਆ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਬੋਲਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬੈਠ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਵੀ ਸਪੀਚ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 500/- ਰੁਪਏ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਗਰੀਬ ਲੋਕ, ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਲੋਕ...

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ (ਮਾਸਟਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ। ** ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬੈਠੋ। This is no Point of Order.

ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ (ਮਾਸਟਰ ਮੋਹਨ ਲਾਲ) : ** ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 200/- ਰੁਪਏ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਬੈਕਲਾਗ ਅਸੀਂ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ 200/- ਰੁਪਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਘੰਟੀ ਲਵਾ ਲਈ। ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਈ ਐਸੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਤੇ ਅਸਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਅੱਜ ਵੀ ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵਜਾਉਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਘੰਟੀ ਹੈ।... (ਹਾਸਾ)...। ਜੇ ਕਿਤੇ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਾਗਜ਼ ਰੁਲਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਇਹ 500/- ਦਾ ਨੋਟ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਾਲੀ ਘੰਟੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਵੱਜੀ ਲੇਕਿਨ ਗਰੀਬਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਡੀ ਘੰਟੀ ਜ਼ਰੂਰ ਵਜਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਧਰ (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵੱਲ

** Expunged as ordered by the Chair.

[ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ]

ਇਸ਼ਾਰਾ) ਬਿਠਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੀ ਵੱਜ ਗਈ ਹੈ। ...(ਹਾਸਾ)...

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਗਰੀਬਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ 450 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਸਿਕਿਓਰਟੀ ਫੰਡ ਬਣਾਇਆ ਔਰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਬਕਾਇਦਾ ਅਸੀਂ 250 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਵੰਡਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਲਾ ਡਾਕੀਆ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਹੱਕ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇਲੈਕਟਿਡ ਸਰਪੰਚ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਗੇ। ਇਹ ਉਸ ਵਕਤ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਜਦੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਬਿਆਨ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸਾਰਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਕਿਉਂ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਲਲੀਗਲੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੇ ਗੱਟਸ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। 14-14 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਲਈਆਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕੱਟਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਵਾਨ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਜਵਾਨ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਔਰ ਜਿਹੜਾ ਬੁੱਢਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਬੁੱਢਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਅਸੀਂ ਆ ਕੇ ਪੜਤਾਲ ਕਰਵਾਈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਪਤਾ ਕਿਥੇ ਲਗਦੀਆਂ ਸਨ। ਸਾਡੀ ਮੈਂਬਰ ਹਰਚੰਦ ਕੌਰ ਸ਼ੇਰਪੁਰ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ 45 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਥੇ ਘੋਗਾ ਚਿੱਤ ਕਰਕੇ, ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਉੱਥੇ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਲਗਦੀਆਂ ਸਨ। ਫਿਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤੇ ਆ ਗਏ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਬੜੇ ਹਮਦਰਦ ਹਾਂ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਲਈ ਕੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ। ਪਾਣੀ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕੇ ਸਗੋਂ ਸਾਨੂੰ ਚੁੱਕਣਾ ਪਿਆ। ਸਾਡੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਇੱਥੇ ਬਿਲ ਲਿਆ ਕੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਕੀਤਾ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾ ਦਿਓ। ਅੱਜ ਜਿਹੜੀ ਤੁਸੀਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਪੰਜ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ ਕੀ ਉਹ ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਲਿਆਉਗੇ? ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲਵੋ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਖੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਹ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਵਗ ਕੇ ਇਧਰ ਆ ਜਾਣ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਦਸ ਫਸਲਾਂ ਚੁਕਾਈਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਫਸਲ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਪੇਸ਼ ਆਈ ਹੈ ਜਾਂ ਕੁਝ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਚ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ

ਠੱਗਿਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਅੱਜ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਤੇ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਜੈਨ ਸਾਹਿਬ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਹੀ ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੱਥੋਪਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸੋਕਾ ਪਿਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਐਨਸ਼ੋਅਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਐਡਵਾਂਸ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਡੀ.ਸੀਜ਼ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਭੇਜੇ ਸਨ ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਆਪਣੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਖਾਲੇ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ 20-25 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਲੇ ਪੱਕੇ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਬੀ.ਟੀ. ਕਾਟਨ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਫਿਰ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਦਵਾਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪੰਜ, ਛੇ ਜਾਂ ਅੱਠ ਵਾਰ ਸਪਰੇਅ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ ਸਪਰੇਅ ਕੀੜੇ ਮਕੌੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਾਸਤੇ ਹੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦੀ ਦਵਾਈ ਕੀੜਿਆਂ ਮਕੌੜਿਆਂ ਨੂੰ ਘਿਓ ਵਾਂਗ ਲਗਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦਵਾਈ ਦੇ ਵਿਚ ਤਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਤਾਰੀਆਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਵੀ ਦਵਾਈ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸਪਰੇਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਫਸਲ ਵੱਧ ਹੋਈ ਹੈ... (ਵਿਘਨ)

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਗਾਗੋਵਾਲ : ** ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, 100/- ਰੁਪਿਆ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ, 100/- ਰੁਪਿਆ ਬੋਨਸ ਔਰ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਡਾਕਟਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਾਂ ਧੰਨਵਾਦ ਹੀ ਕਰ ਦੇਈਏ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਕੱਲ ਨੂੰ ਬੜਾ ਕੁਝ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਲੈਣ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਹਰ ਕੋਈ ਥਾਪੜਾ ਭਾਲਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧੰਨਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਆਸ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਉਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

13 ਨੰ: ਤੇ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਇਹ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਹੋਇਆ। 3722 ਕਰੋੜ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਕਿਸ ਨੇ

** Expunged as ordered by the Chair.

[ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ]

ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ, ਸਰਦਾਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤਾ। (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ) ਉਸ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। (ਸ਼ੋਰ) (ਵਿਘਨ)

ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਇਹ ਗੁਜਰਾਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਤੁਸੀਂ ਚਿੱਠੀ ਦਿਖਾ ਦਿਓ, ਉਹ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਣੀ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਿਜ਼ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬੈਠ ਜਾਓ।

ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ) (ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ) : ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਤਾਂ ਦਿਖਾਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦਿਖਾਉਣਗੇ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਾ ਬੋਲੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਰਾਮ ਨਾਲ ਸੁਣੋ। (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ)

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਦੀ ਲਿਆ ਨਹੀਂ ਸਕੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਲਿਆਂਦਾ, ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਦੁਖ ਹੈ ਕਿ ਪਿੱਛੇ ਬਾਰਸ਼ਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਗੜੇ ਪਏ। ਇਹ ਨੈਚੁਰਲ ਕਲੈਮਿਟੀ ਹੈ,ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵੱਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਉਥੇ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਵੱਸ ਵਿਚ ਹੈ। ਹਰਿਆਣੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ, ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੇ 100% ਡੈਮੇਜ਼ ਹੈ ਉਥੇ 11,000/- ਰੁਪਏ, ਜਿਥੇ 75% ਡੈਮੇਜ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 9,000/- ਰੁਪਿਆ ਅਤੇ ਜਿਥੇ 50% ਡੈਮੇਜ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ 1000/- ਰੁਪਿਆ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਟੇਟ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਨੰਬਰ 1 ਸੂਬਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸੈਂਟਰਲ ਪੂਲ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਨਾਜ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾਓ। ਅੱਗੇ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਈ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦਾਂ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਸੰਮਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਰ ਈਅਰ 94 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਤੁਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕਢਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ। ਇਨ੍ਹਾਂ

ਨੇ ਪੂਰੀ ਟਰਮ ਵਿਚ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਓਵਰ ਡਿਊ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈਆਂ। ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਰਵਾਈਆਂ। ਇਹ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਥੱਲੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ ਕਢਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ। ਅਸੀਂ ਛੇ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਵਿਕਾਸ ਹੋਵੇ। ਅੱਗੇ ਗੱਲ ਆਈ ਹੈ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਅਤੇ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਸਾਂਝ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੇ। ਇਹ ਜਦੋਂ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਪੂਰੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਸੁਜੈਸ਼ਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜਿਹੜੇ ਸਕੂਲ ਆਲਰੇਡੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਗਰੀਬ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਾ ਸਕਣ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਤੇ ਪੈਸਾ ਲਾਈਏ। ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਤੇ ਪੈਸਾ ਹੋਰ ਖਰਚੋ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਜਿਹੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਥੇ ਸਕੂਲ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਾ ਦਿਓ, ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਚਾਹੇ ਹੋਰ ਸਕੂਲ ਬਣਾ ਲਓ। ਟਿਊਬਵੈੱਲਾਂ ਨੂੰ ਫਰੀ ਬਿਜਲੀ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਇਕ ਮਹੀਨਾ 10 ਦਿਨ ਦਾ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਜਿਸ ਦੀ ਪੰਜ ਏਕੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਵਾਸਤੇ ਫਰੀ ਬਿਜਲੀ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਸੋਚਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 126 ਕਸਬਿਆਂ ਨੂੰ 100% ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਸੀਂ ਕਰਕੇ ਗਏ ਹਾਂ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ਕਿ 72 ਕਸਬਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਪਾਸ ਕਰਕੇ 700 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਸੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੰਗੀ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਦੋਂ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੁੰਗੀ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਲੇਕਿਨ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਜਿਹੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਬਿਲੌਂਗ ਕਰਦੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਰਟ ਰਾਹੀਂ ਸਟੇਅ ਕਰਾ ਦਿੱਤੀ। ਖ਼ੁਰਾਕ ਸਪਲਾਈ ਵਿਚ ਆਟਾ, ਦਾਲ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰ ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਆਟਾ ਅਤੇ 20 ਰੁਪਏ ਕਿਲੋ ਦਾਲ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਲਿਮਟ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਲੇਕਿਨ ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਸਰਵੇ ਕਰਵਾਵਾਂਗੇ। ਫਿਰ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿਸਾਖੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਕੀਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੀ ਵਰਗੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕਰ

[ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ]

ਜਾਵੇ ਪਰ ਚੌਥੀ ਵਾਰ ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਸ਼ੋਭਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇਹ ਇਸ ਦੀ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨਗੇ। ਸਸਤੇ ਰੇਟ ਤੇ ਦਾਲ ਤੇ ਆਟਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਲੰਗਰ ਚੱਲਣਗੇ, ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਪਰ ਬੜਾ ਦੁਖ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਰਵੇ ਕਰਵਾਵਾਂਗੇ। ਹੁਣ ਸਰਵੇ ਦੀ ਗੱਲ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੰਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੰਕਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਤਾਂ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੋਚ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਇਸ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਵੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਟਾ ਕਿਹੜਾ ਦੇਈਏ। ਕਣਕ ਦਾ ਦੇਈਏ, ਮੱਕੀ ਦਾ ਦੇਈਏ, ਛੋਲਿਆਂ ਦਾ ਦੇਈਏ ਜਾਂ ਬਾਜਰੇ ਦਾ ਦੇਈਏ। ਫਿਰ ਗੱਲ ਆਉਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਲ ਕਿਹੜੀ ਦੇਈਏ, ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਦੇਈਏ, ਮਾਂਹ ਦੀ ਦੇਈਏ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦੇਈਏ। ਇਹ ਕਰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਇਹ ਗੱਲ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸੇ ਹੀ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਪਾਈ ਰੱਖਣਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਦੁਖ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਲਿਮਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੱਖੀ ਪਰ ਇਹ ਹੁਣ ਇਸ ਵਿਚ ਲਿਮਟ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਗਰੀਬ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸਾਨ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਐਸ.ਸੀ/ਬੀ.ਸੀ. ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਗਰੀਬ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਵੀ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਹਨ, ਮੀਡੀਅਮ ਕਲਾਸ ਦੇ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਫੌਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਇਹ ਗਰੀਬਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ) ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ :

"ਹਰ ਡੂਬਨੇ ਵਾਲੇ ਸੇ ਸਾਹਿਲ ਕੇ ਤਾਮਾਸ਼ਾਈ
ਅਫ਼ਸੋਸ ਤੋ ਕਰਤੇ ਹੈਂ,
ਇਮਦਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਤੇ।"

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਥੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਆਈ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਦੇ ਨਾਲ ਟੈਲੀਮੈਡੀਸਨ ਲਿੰਕ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੇਰੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਭੈਣ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਆਖੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਭੈਣ ਜੀ ਦਾ ਬੜਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਭੈਣ-ਭਰਾ ਦਾ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੱਗੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਗੇ। ਲੇਕਿਨ ਖਤਰਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਇਹ ਖਾਲੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਾਲੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਨਾ ਪਾ ਦੇਣ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਲਿਪ-ਸਿੰਪਥੀ ਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਵੀ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਵੀ ਸਿਰਫ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਮੈਨੂੰ ਆਸ ਨਹੀਂ ਇਹ ਇਸ ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਕਰਨਗੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ 6100 ਰੁਪਿਆ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ 15000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਆ ਗਈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵੋਟਾਂ ਲੈਣ ਦੀ ਖਾਤਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਅਕਸਰ ਹੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਆਦਤ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਸੀ.ਐਮ. ਬਣੀ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਕਿ ਕਿਤੇ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਹੋਣੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਕਰਾਂਗੇ। ਮੇਰੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ 51 ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਗਏ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਤਹਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗਰੀਬ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਬੱਸ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਸ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਦਤ ਹੈ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਫੈਕਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਫੈਕਸ ਆਈ ਕਿ 31 ਦਸੰਬਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੀ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਫੈਕਸ ਆ ਗਈ ਕਿ ਇਮੀਜੀਏਟ ਇਫੈਕਟ ਨਾਲ ਕੋਡ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੋਈ ਕਿ ਅਸੀਂ 6100/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ 15000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਔਰਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਿਮਪਥੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ, ਮੇਰੀ ਰਿਕੁਮੈਂਡੇਸ਼ਨ/ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਸ ਨੂੰ 25000/- ਰੁਪਏ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਥੰਪਿੰਗ) 25000/- ਰੁਪਿਆ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਮਹਿਲਾ ਮੰਡਲਾਂ ਵਾਸਤੇ ਪੈਸਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ ਤਾਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਨੌਜਵਾਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਗਲਤ ਪਾਸੇ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ।

[ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ]

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਗਹਿਣੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ ਕੋਲੋਂ ਅਸੀਂ 112 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਹੈ ਔਰ ਉਸ 112 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਕਰਵਾਈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ 1995-96 ਦੀ ਡਿਊ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੇਲੇ ਨਵੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਤਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਪਰ ਪੁਰਾਣੀ ਕੋਈ ਰਿਪੇਅਰ ਨਹੀਂ ਕਰਾਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੜਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਰਿਪੇਅਰ ਕਰਾਇਆ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਕਰਜ਼ਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨ ਵਾਸਤੇ। ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਗੱਲਾਂ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਔਰ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਬੜੀ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਮੈਂ ਦੱਸਦੀ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਨਾਭੇ ਗਈ ਸੀ। ਉਥੇ ਮੈਂ ਇੱਕ ਅਪਾਹਿਜ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋਨੋਂ ਬਾਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੱਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੀ ਪਰ ਮੈਂ ਹਾਲੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪਹੁੰਚੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹੋਰ ਕਈ ਸਾਥੀਆਂ ਤੇ ਵੀ ਕੇਸ ਪਾਏ ਗਏ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਹਿਣ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਹਨ ਅਤੇ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਹੋਰ। ਇੱਥੇ ਮੈਗਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਸ ਦੀ ਗੱਲ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਬੜਾ ਰੌਲਾ ਪਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਗਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਸ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਖ ਲਉ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਭਾਅ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਧੀਆ ਭਾਅ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲੱਗਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਜੀਪ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿਸਾਨ ਭੱਜ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਮੁੱਛਾਂ ਨੂੰ ਤਾਅ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੱਸੋ ਤੁਹਾਡਾ ਕਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਚੰਗਾ ਭਾਅ ਮਿਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ ਇੱਥੇ 1 ਕਿੱਲਾ ਮਹਿੰਗੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਕੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਇਸ ਨਾਲ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰੈਵੇਨਿਊ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਸਟੈਂਪ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਸੇਲ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਭਰੇ ਹਨ। 32 ਸਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਐਡਰੈਸ ਵਿਚ ਇਹ ਦੱਸਣ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਆਏ ਸੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਰਾਂਗੇ, ਅਸੀਂ ਉਹ ਕਰਾਂਗੇ, ਅਸੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਚਾਰਟ ਹੈ। ਚਾਰ ਗੱਲਾਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਿਜਲੀ ਕੱਟ ਲਗਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ ਮਾਨਸੂਨ ਬੇਵਕਤੀ ਆਇਆ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਸਿਸਟਮ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕੱਟ ਲੱਗਿਆ। ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ 1997-2002 ਦੇ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ

ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਰਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤੀਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਿਲ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਤਾਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੌਰਮਿੰਟ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਟਰਾਂਸਫਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਆਪਣਾ ਭਾਰ ਚੁੱਕਣ ਵਿਚ ਹੀ ਅਸਮਰਥ ਹੋ ਗਿਆ। ਚੌਥੀ ਗੱਲ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਵਿਚ 9 ਲੱਖ ਦਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜੋ ਯਤਨ ਅਸੀਂ ਕੀਤੇ, ਉਹ ਵੀ ਮੈਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ 10503 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦੀ, ਭਾਵੇਂ ਮੌਕਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ 997 ਮੈਗਾਵਾਟ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਵੀ ਵਧਾਈ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਯਤਨ ਕਰਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪੂਲ ਵਿਚੋਂ ਹਿੱਸਾ 153 ਮੈਗਾਵਾਟ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 552 ਮੈਗਾਵਾਟ ਤੱਕ ਲਿਆਂਦਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾਈਆਂ। 11 ਕੇ.ਵੀ. ਲਾਈਨਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਉਸ ਵੇਲੇ 98769 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਬਣਦੀ ਸੀ, ਵਧਾ ਕੇ 116172 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਸਾਡੇ ਰਾਜ ਵਿਚ 12428 ਪਿੰਡ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 12385 ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਪੈਟਰਨ ਤੇ 24 ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਅਸੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਪੈਂਡਿੰਗ ਪਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਕੋਈ 1985 ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ 1987 ਦੀ ਸੀ। ਉਹ 1990 ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਅਸੀਂ ਕਲੀਅਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕੀਤੀਆਂ ਪਰ ਅਸੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ। ਖੇਤੀ ਸੈਕਟਰ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਅਸੀਂ 8 ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਵਿਖਾਈ। ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ 5497 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਿਜਲੀ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤੀ, ਅਸੀਂ ਵੀ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਜ਼ਬਾਨੀ, ਕਲਾਮੀ ਹੀ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚੋਂ ਪੈਸਾ ਕੱਢ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਉਜਲਾ ਭਵਿੱਖ ਵੇਖੀਏ। ਬਿਜਲੀ ਵਧਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਅੱਜ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਵੱਧ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਜੋ ਅਸੀਂ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਈਏ। ਲਹਿਰਾ ਮੁਹੱਬਤ ਵਿਖੇ 500 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਖੇ 500 ਮੈਗਾਵਾਟ ਦਾ ਜੀ.ਵੀ.ਕੇ. ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸਤੰਬਰ, 2009 ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। 1000 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਨੈਸ਼ਨਲ ਟੈਂਡਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਅਸੀਂ ਕੀਤੇ। 168 ਮੈਗਾਵਾਟ ਦੇ ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਕੰਡੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਅਤੇ 75 ਮੈਗਾਵਾਟ ਦੇ ਯੂ.ਬੀ.ਡੀ.ਸੀ, ਫੇਜ਼-ਦੋ ਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਸੀਂ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 11ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਨਾਭਾ ਅਤੇ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਵਿਖੇ ਇਕ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਮੈਗਾਵਾਟ ਦੇ ਦੋ ਥਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਲਾਉਣ

[ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ]

ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। 12ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਕੋਲ-ਗੈਸ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ 1000 ਮੈਗਾਵਾਟ ਦਾ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੋਰਾਹਾ ਵਿਖੇ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿਣੀ ਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਡੀ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਿਲ ਅਸੀਂ ਮੁਆਫ ਕੀਤੇ। ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਤੇ ਪੂਰਾ ਪਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ ਲੇਕਿਨ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਿਲ ਕੰਡੀ ਏਰੀਏ ਵਿਚ ਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਪਤਾ ਕਰਾਇਆ ਅਤੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ 385 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਜਾਂ ਪੌਣੇ ਚਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਕੰਡੀ ਏਰੀਏ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਹ ਵੀ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ। ਹੁਣ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਟੀਨਿਊ ਰੱਖਣਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ 34 ਹਜ਼ਾਰ ਫੈਮਿਲੀਜ਼ ਇਨਵਾਲਵਡ ਹਨ! ਅਸੀਂ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪੀਣ ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸਹੂਲਤ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀਏ।

ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਵੀਰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਮਾਹੌਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰ ਕੇ ਵੇਖੋ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਪਾਸੇ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਹਾਲੇ ਪੂਰਾ ਨਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅੱਜ ਕੋਈ ਜ਼ਾਤੀ ਰੰਜਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਕਿੜਾਂ ਕੱਢਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਸਾਡਾ ਸੂਬਾ ਇਕ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਬੜੇ ਭਿਆਨਕ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਦੌਰ ਵੇਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ (ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਭੱਜ ਗਏ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਸ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਭਿਅੰਕਰ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਸਮਝਦੇ ਸੀ ਕਿ ਇਥੇ ਦਿਨੇ ਹੀ ਰਾਤ ਪੈ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਮਾਵਾਂ-ਭੈਣਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦਾ ਸਾਇਆ ਲਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਲੜਾਈ ਸਾਨੂੰ ਲੜਣੀ ਪਈ ਔਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਲੜਾਈ ਲੜੀ। ਅਸੀਂ ਅਮਨ ਔਰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਿਆਂਦੀ। ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਹੋਈਆਂ ਉਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਵੋਟਾਂ ਪਾਏਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਉਦੋਂ ਇਹ ਮੈਦਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਏ ਸਨ ਔਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਲੜੇ। ਅਸੀਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜੀਆਂ। ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਡੇ ਸਾਥੀ ਅੱਜ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਰਦਾਰ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤਲੀ ਤੇ ਜਾਨ ਧਰ ਕੇ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂ ਮੈਂ ਰਹਾਂਗਾ ਜਾਂ ਏਥੇ ਅੱਤਵਾਦ ਰਹੇਗਾ। ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਅਮਨ ਕਾਇਮ

ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਕਾਇਮ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸਤੇ ਅੱਛਾ ਸੁਪਨਾ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਤੁਰੀਏ। ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮੰਗ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਰੋਧੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ, ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਧਰਨੇ ਤੇ ਬੈਠੇ, ਲੇਕਿਨ ਅੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਾਂ ਧਰਨੇ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਣੀ। ਸਾਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਖਾਤਰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹੈ। ਉਪਰ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਸਰਦਾਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਮ ਮਨਿਸਟਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਹਾਲੀ ਵਾਸਤੇ 500 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ ਸਾਇੰਸ ਸਿਟੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤੁਸੀਂ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦਾ ਯੁੱਗ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਸੀਂ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸਿਰੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਸਾਰੇ ਯੂਰਪ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮੈਨਪਾਵਰ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਸਾਧਨ ਅਤੇ ਸਿਸਟਮ ਹਨ। ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਕਾਬਲ ਬੱਚੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹਨ, ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਸਾਡੇ ਯੂਥ ਨੂੰ ਹੈ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਜਾਈਏ। ਅੱਜ ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੀ ਮਾਨਯੋਗ ਭੈਣ ਨੇ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਸਕੂਲ ਕਾਲਜ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਬਾਹਰਲੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆ ਕੇ ਅੱਜ ਅੱਛੇ ਤਰੀਕੇ ਦੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਅੱਜ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ, ਜਿਹੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਭੜਕ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਗਲਤ ਰਸਤਿਆਂ ਤੇ ਪੈ ਕੇ ਮਾਯੂਸੀ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਕਮਾ ਕੇ ਬੇਫ਼ਿਕਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾ ਸਕਣ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜਾ 32 ਪੇਜ਼ ਦਾ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਐਡਰੈਸ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੇ ਧੰਨਵਾਦ ਦਾ ਮਤਾ ਅੱਜ ਏਥੇ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਇਸ ਤੇ ਪੈੜ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ, ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਤੇ ਹੀ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕਹਿੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਪਹਿਲ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਲਾਉਣ ਦੀ ਪਹਿਲ ਨਹੀਂ, (ਵਿਘਨ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਏਥੇ ਆਉਣ ਸਾਰ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ (ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਅੰਦਰ ਦਿਓ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੰਦਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਡਰਦੇ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਜੰਮੇ ਪਲੇ ਹਾਂ। (ਵਿਘਨ) (ਹਾਸਾ) ਹੁਣ, ਮੈਂ ਇਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਕਰਕੇ ਗਏ ਹੋ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮੇਰੇ ਤੇ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਇਧਰੋਂ ਹੀ (ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਮੇਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ। ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਇਧਰੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਲੇਕਿਨ ਅੱਜ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢੇ ਰਲਾ ਕੇ ਚੱਲਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹੋ ਜਿਹਾ

[ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ]

ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਦੇਵੋ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਇਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਲੀਡਰ, ਵਰਕਰ, ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਸਿਤਮ ਦੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਚੱਲਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ ਪਵੇ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਥਾਲੀ ਤੇ ਗਲਾਸ ਖੜਕਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਆਟਾ ਤੇ ਦਾਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸਕੀਮ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚੌਕੰਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਗਰੀਬਾਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਨਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ, ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹੀਏ। ਤੁਸੀਂ ਥਾਲੀ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਅਸੀਂ ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਪੀਪੇ ਵੀ ਖੜਕਾਵਾਂਗੇ ਲੇਕਿਨ ਜ਼ੁਲਮ ਰੋਕਣ ਲਈ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਇਨਸਾਨਾਂ ਲਈ। ਮੇਰੀ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬੇ ਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉਪਰ ਅਗਰ ਤਸ਼ੱਦਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਕਿ ਥਾਲੀ ਖੜਕਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਾਂ ਬਲਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਢੋਲ ਵਜਾਵਾਂਗੇ ਔਰ ਇਸ ਦੀ ਗੂੰਜ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਪਏਗੀ। ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਬੋਲੇਗਾ, ਪੰਜਾਬ ਗੱਜੇਗਾ। ਮੈਂ ਜ਼ਾਤੀ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਨਟ੍ਰਸਟ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਮੌਕਾ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਮਿਲਣਾ ਹੈ, ਆਹ ਜਿਹੜੀਆਂ 19 ਬੈਸਾਖੀਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਹੈ... ਜਿਵੇਂ ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਭੈਣ ਤੇ ਬੜਾ ਤਰਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਤਰਸ ਕਾਹਦਾ! ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਦੀ ਤਰਸ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਜੰਮੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚੇ ਦਿਲੋਂ ਮੇਰਾ ਆਦਰ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਫ਼ਿਰ ਤਰਸ ਛੱਡੋ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਮਦਦ ਦਿਉ ਅਤੇ ਇਸ ਸਰਕਾਰ (ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਲਿਆਉ (ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਸਾ)...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਕ ਮਿੰਟ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ ਤੇ ਹਨ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮੇਰਾ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਆਰਡਰ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦਿਓ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ, ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਜ ਭਾਗ ਤਿਆਗਿਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਕੁਰਸੀ ਲੈਣ ਲਈ ਕਦੀ ਵੀ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ (ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੈ, ਪਿਆਰ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਅਕਸੈਪਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਨਾ ਹੀ ਸਾਨੂੰ

ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਾਜ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੰਗ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਰਾਜੀਵ-ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ। ਸਵਰਗੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਕ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਗੇ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਮੈਂ ਵੀ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਵੀ ਮਿਲ ਕੇ ਸਵਰਗੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਹਨ, ਚਾਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਲਿਆਵੇ, ਉਹ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਖੁਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਜੋ ਵੀ ਮੰਗ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲੈ ਕੇ ਆਵੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਰਦਾਰ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵੇਲੇ ਸਰਕਾਰ ਛੱਡੀ ਸੀ ਜਦਕਿ ਉਸ ਵਕਤ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਕੇਵਲ ਕੀ ਮੰਗਿਆ? ਤੁਸੀਂ ਕੇਵਲ ਮੰਗਿਆ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਿਉ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਬਦਲਦੇ ਰਹੇ ਹੋ। ਸਾਡੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਅਮਨ ਲਈ, ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਲੀਡਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਬਲਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਲੀਡਰ ਬਿਲਕੁਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਲੀਡਰ ਦੇ ਤਾਂ ਮਗਰ ਮਗਰ ਕੁਰਸੀ ਫਿਰਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕੁਰਸੀ ਉੱਤੇ ਸਰਦਾਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਹੀ ਬੈਠਣਗੇ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ 2% ਹੈ। (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ) ਸਾਡੇ ਲੀਡਰਾਂ ਤਾਂ ਕੁਰਸੀ ਤਿਆਗੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਜਰਨੈਲ ਕੌਣ ਹੈ? ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮੈਂਬਰ ਕੌਣ ਹੈ? ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਣ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਵਾਸਤੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿੰਨਾ ਮਾਣ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜੇ ਮੈਂ ਹੋਰ ਗੱਲ ਕਹਾਂ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਲੱਗ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗਏ ਤਾਂ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਭੇਡੂ ਦੇ ਦਿਉ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਭੇਡੂ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਏ। ਸਾਡੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਦੋਂ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹ ਘੋੜਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। (ਸਾਰੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਸਾ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਵੀ ਮਹਾਰਾਜਿਆਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਘੋੜਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਕੀ ਮੰਗਿਆ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਹ ਲੋਕ, ਜਿਹੜੇ ਉਧਰ ਕੈਦੀ ਸਨ, ਉਹ ਛੱਡ ਦਿਉ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਉਧਰੋਂ ਕੈਦੀ ਛੁਡਾ ਕੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਆਏ। ਲੇਕਿਨ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਫੇਲ੍ਹ ਰਹੇ ਹੋ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਧਰਮ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪਾਰਟੀ ਕਹਾਉਂਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਧਰਮ ਦੀ ਰਾਖੀ ਵੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ

[ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ]

ਕੋਈ ਦੂਸਰਾ ਇੰਟਰਸਟ ਵਾਚ ਕਰ ਸਕੀ। ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਛੇੜ ਕੇ ਆਪਾਂ ਕੀ ਲਿਆ ਸੀ? ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਤੇ ਇਹ ਹਮਦਰਦ ਹੋਏ ਸੀ। ਅੱਜ ਮੈਂ ਫਿਰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਗੱਲ ਕਰਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਗੱਲ ਕਰਨ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਜਲੰਧਰ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਫਗਵਾੜੇ ਜੋ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ, ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਜਾਮ ਲੱਗਿਆ, ਡੰਡਾ ਚੱਲਿਆ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਦੁਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਭਲੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਮੈਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ, ਉਸ ਤੇ ਪੂਰਾ ਉਤਰ ਕੇ ਦਿਖਾਓ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਚਾਰ ਵੇਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਮੈਚਿਉਰਡ ਸੀ.ਐਮ. ਹੋ, ਤੁਹਾਡੇ ਵਲੋਂ ਕਹੇ ਗਏ ਹਰ ਲਫਜ਼ ਪੂਰੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਲੀਡਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਨਵਾਂ ਅਧਿਆਏ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਤੇ ਕੁਝ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੈਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਇਕ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਉਸਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਣ, ਉਥੇ ਧੱਕਾ ਮੁੱਕੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਣ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਮੈਚਿਉਰਡ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੇ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਟ ਨਹੀਂ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਕੌਣ ਕਰੇਗਾ। ਅਸੀਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਸਲੇ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਅੱਜ ਇਥੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਅੱਜ ਹੀ ਪਤਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਅੱਜ ਹੀ ਐਕਸ਼ਨ ਲਵਾਂਗਾ। ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਗਵਾਹ ਹਨ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਵੀ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿਤੇ ਭਰੋਸੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਗਵਰਨਰ ਐਡਰਸ ਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸਦੇ ਵਿਚ ਵੀ ਫਰਕ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਸ਼ਣ ਇਕ ਸੈਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਉਪਲਭਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਰਿਕਵੈਸਟ ਹੈ ਕਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਬਿਲ ਲੈ ਕੇ ਆਏ

ਸੀ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਡੀਟੇਲ ਦੱਸਣੀ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਸਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਮੈਂ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਲੈਂਦੀ ਹਾਂ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) : (ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਿਜ਼ ਵਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ) ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੇ ਮਾਨਯੋਗ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ 19 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਐਡਰੈਸ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਔਰ ਸਾਰੇ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਯੂਨਾਨੀਮਸਲੀ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨ। ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਜੋ ਡਾਰਕ ਪੀਰੀਅਡ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਫਿਊਚਰ ਵਿਚ ਉਮੀਦ ਦੀ ਕਿਰਨ ਜਾਗਣੀ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਵਾਰ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਵੋਟਿੰਗ ਦੀ ਪਰਸੈਂਟੇਜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਨ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਹੋਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। (ਥੰਪਿੰਗ)

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੀ ਪਾਰਟੀ ਇਹ ਆਸਾਂ ਲਗਾਈ ਬੈਠੀ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਫ਼ਿਰ ਆਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਜਿੱਤ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਆਸ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵਰਤਾਂਗੇ, ਕਾਲਾ ਧਨ ਵਰਤਾਂਗੇ ਔਰ ਵਾਇਲੈਂਸ ਕਰਾਂਗੇ ਤੇ ਫ਼ਿਰ ਸਾਡੀ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕਾਂਸਪੀਰੇਸੀ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮੇਨ ਹੱਥ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਵਿਰਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਐਸ਼ਿਓਰੈਂਸ ਦਿਵਾਈ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਫ਼ਸਰ ਬੜੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਧੋਖੇ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਜੇ ਅਫ਼ਸਰ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਰੱਖੀ ਰੱਖੋ, ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਉਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੀ ਚਲੋ ਤੇ ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾ ਬਣੀ, ਫਿਰ ਮੈਂ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਲਿਆ ਔਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੇਅਰ ਤੇ ਫ਼ਰੀ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਡੀ.ਜੀ.ਪੀ. ਤੇ ਹੋਰ ਅਫ਼ਸਰ ਬਦਲੇ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਕ ਅੱਧੀ ਥਾਂ ਤੇ ਵਾਇਲੈਂਸ ਵੀ ਹੋਈ ਪਰ ਦੁਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ., ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕੇਸ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਊ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਸ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਵਾਇਲੈਂਸ ਹੋਈ ਔਰ ਇੱਕ ਬੇਗੁਨਾਹ ਜੋ ਕਿ ਬਾਹਰੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੋਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਹੋ ਗਈ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੋਲੀ

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਮਾਰੀ ਗਈ। ਇਹ ਵਾਇਲੈਂਸ ਹੋਈ ਲੇਕਿਨ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਜੋ ਫੇਥ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਦਿਖਾਇਆ, ਮੈਂ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਰਿਣੀ ਹਾਂ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਨ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲ ਸਕਦਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜੋ ਭਰੋਸਾ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਅੱਜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਬਲਕਿ ਕਈ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਵੀਰਾਂ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਮੋਹ ਭੰਗ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀਆਂ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਸੀ ਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਕਰਦਗੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਵਤੀਰੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿੰਡਿਕਟਿਵ ਨੇਚਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਵੇਖਦਿਆਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ 13 ਵਿਚੋਂ 11 ਸੀਟਾਂ ਸਾਨੂੰ ਜਿਤਾਈਆਂ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਕਤ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਚੰਗਾ ਲੀਡਰ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਨੂੰ ਪਛਾਣੇ ਤੇ ਆਪਣਾ ਵਤੀਰਾ ਬਦਲੇ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਤੀਰਾ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ। ਫ਼ਿਰ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਆ ਗਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਵੇ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰਾ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ। ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵਰਤੀ, ਸਰਕਾਰੀ ਧਨ ਵਰਤਿਆ ਲੇਕਿਨ ਫਿਰ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫਤਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਐਕਸਪੈਕਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਬੀਬੀ ਜੀ ਪੁਰਾਣੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭੈਣ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਡੇਰੇ ਵਾਲੀ ਦੱਸਿਆ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੀ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਜੀ, ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਮੁਰਾਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗੱਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਬਾਬਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਜਿਹੜੇ ਬੀਬੀ ਜਾਗੀਰ ਕੌਰ ਜੀ ਦੇ ਫਾਦਰ-ਇਨ-ਲਾਅ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਨਿਸਟਰ ਵੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਤਾਲੀਮ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹੇ, ਕਾਲਜ ਖੋਲ੍ਹੇ, ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਲੀਡਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੇ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਪਤਾ ਹੈ ਤੁਸੀਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਹਾਰੇ ਸੀ, 85 । 85 ਸੈਗਮੰਟ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਹਾਰੇ ਸੀ...

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ਼ ਕਲੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਇੰਟਰੱਪਟ ਨਾ ਕਰੀਏ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ** ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਬੀਬੀ ਜੀ, ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਹ ਕੇ ਆ ਗਏ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਲੇਕਿਨ ਸਾਡੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਧਰਮ ਇੱਕ ਹਨ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਇਹ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਜਿਹੜੇ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਅੱਡ ਅੱਡ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਬੰਦਾ ਮੰਨ ਲਵੇ ਤਾਂ ਰਾਮ ਰਾਜ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਗਵਾਨ ਰਾਮ ਕਿੰਨੇ ਮਹਾਨ ਸਨ ਔਰ ਅੱਜ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਰਾਜ ਸੀ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਆਉਣ ਤਾਂ ਬੜਾ ਚੰਗਾ ਰਾਜ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬੀਬੀ ਜੀ, ਤੁਹਾਡਾ ਸਫਾਇਆ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਇਸ ਕਾਰੀਡੋਰ (ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਲਾਈਨਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ) ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹਿ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਗਲਤ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਜੇ ਫੈਕਟਸ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਆਖ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਗਲਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਗਲਤ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਹੈ। ਮਾਝੇ ਅਤੇ ਦੁਆਬੇ ਦੇ ਅਸੀਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਿਸਟਰੀ ਵਿਚ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਗੱਲ ਹੋਈ ਹੈ। 52 ਵਿਚੋਂ 43 ਸੀਟਾਂ ਅਸੀਂ ਜਿੱਤੇ ਹਾਂ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ, ਭਾਵੇਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਜਲੰਧਰ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਸੀਂ ਚਾਰੇ ਜਿੱਤੇ ਹਾਂ। ਜਲੰਧਰ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਸੀਂ ਚਾਰੇ ਜਿੱਤੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਪਰ ਉਥੇ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਸੱਜਣ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ ਰੱਬ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਰਾ ਸਕਦਾ। ਉਹ ਅੱਜ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਚਾਰ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨ ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੇ ਹਾਂ। ਇਹੋ ਟਰੈਂਡ ਦੁਆਬੇ ਅਤੇ ਮਾਝੇ ਨੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡਾ ਟਰੈਂਡ ਹੋਣਾ ਸੀ ਪਰ ਮੈਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਸਭ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਜੱਸੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਭ ਪਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤੁਹਾਡਾ ਤਾਂ ਮਾਲਵੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਬਣਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਪੁੰਨ ਕੀਤੇ

** Expunged as ordered by the Chair.

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਹੋਣੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਮਦਦ ਮਿਲ ਗਈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬੀਬੀ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਸੀ। ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰਿਓ। ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਵੋਟਾਂ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਜਿੱਤੇ, ਸਿਰਫ 250 ਤੇ। ਢਾਈ ਸੌ ਵੋਟਾਂ ਤੇ, ਉਹ ਵੀ ਜਿਹੜਾ ਬੰਦਾ ਕਦੇ ਉਸ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਅਸੈਂਬਲੀ ਸੀਟ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜਿਆ। ਬਾਹਰੋਂ ਆ ਕੇ 20 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਔਰ ਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ...

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਤੁਹਾਡਾ ਡੇਰਾ ਵੀ ਉਥੇ ਹੀ ਸੀ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਨਾ ਹੀ ਉਥੇ ਗਿਆ ਹਾਂ ਜਿੰਨਾ ਹਰ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਗਿਆ ਹਾਂ ਵੈਸੇ ਦਿਲੋਂ ਮੇਰੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਸੀ।... (ਹਾਸਾ) ...ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਹਾਰੇ ਹੋ, ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਕਰੋ। ਇਥੇ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਝੂਠੇ ਟੂਲੇ ਨਾ ਮਾਰੋ। ਦਸ ਦਿਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਓ। ਬਾਹਰ ਚਲੇ ਜਾਓ, ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਇਥੇ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਖਾਲੀ ਹੈ। ਉਸ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸੋਚੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਹਾਰੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਹਾਰੇ ਕਿਉਂ ਹੋ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਵੀ ਕਮੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਜਿਹੜੀ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਅਕਸੈਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਔਰ ਉਥੇ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਜਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਹੈ ਔਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੀ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਜਾਣਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਰਾਜਪੁਰਾ ਤੋਂ ਖੁਰਾਨਾ ਸਾਹਿਬ ਹਨ ਔਰ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਬੀਬੀ ਜੀ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਾਥੀ ਸਨ ਔਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸੁਨੇਹੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਹ ਹੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, (ਹਾਸਾ) ਲੇਕਿਨ ਉਹ ਇਧਰ ਕਿਉਂ ਆਏ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਉਂ ਛੱਡਿਆ? ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸੀ.ਐਮ. ਕੋਲੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਮਿਲਣ ਦੇ ਲਈ ਟਾਈਮ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਿਰਫ਼ ਮਿਲਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। (ਰੂਲਿੰਗ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ) ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਹਰਿਆਣੇ ਵਾਲੇ ਸੀ.ਐਮ. ਦੇ ਪਾਸੇ ਗੱਡੀਆਂ, ਬੰਦੇ ਅਤੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਸਾਡੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਕਬਰਿਸਤਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਦਫ਼ਤਰ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੰਗੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦਫ਼ਤਰ ਚੰਗਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਮੈਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਥੇ ਬਾਰ ਵੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਉਹ ਦਿਖੀ ਨਹੀਂ। (ਹਾਸਾ) ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ ਆਈ ਹੈ, ਇਹ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਔਰ ਜਿਥੇ 9 ਸੈਕਟਰ ਦੇ ਵਿਚ ਮੈਂ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਥੇ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁਲ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਕੋਈ ਆਵੇ ਕੋਈ ਜਾਵੇ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਮੈਂ

ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿਚ ਰਹਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੌਰਾਨ ਐਮ.ਐਲ.ਏ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੋਣ, 11.00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 12.00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਸਿਰਫ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬਾਨ, ਐਮ.ਪੀ.ਸਾਹਿਬਾਨ ਜਾਂ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਲੀਡਰਜ਼ ਨੂੰ ਟਾਈਮ ਦਿਆਂਗਾ। ਮੈਂ ਅਗਲੇ ਤਿੰਨਾਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਹੋਵੇ, ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਦੇ ਵਿਚ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੜਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਜਾਂ ਐਮ.ਪੀ. ਦੇ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਾਡਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੋਰ ਕੋਈ ਲਾਹਨਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਦੀਆਂ, ਇੱਕ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਆਖ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ? ਜਿਹੜਾ ਇੱਕ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਡਿਊਟੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਓਗੇ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪੈਸੇ ਵੰਡਣ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇਹ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਅਸਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ 90% ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਥੋਂ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ, ਅਫ਼ਸਰ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠੇ ਹੋਣ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਇਹ ਤਿੰਨ ਪਹੀਏ ਹਨ, ਇਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ, ਅਫ਼ਸਰ ਤੇ ਜਨਤਾ ਦਾ ਇਕੱਠਿਆਂ ਦਾ ਬੈਠ ਕੇ ਤਾਲਮੇਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਸਕਸੈਸਫੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰੋ, ਮੈਂ ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਾਂਗਾ। ਇੱਕ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿਚ, ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹਰ ਇੱਕ ਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿਚ ਜਾਵਾਂਗਾ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਇਹ ਸਾਥੀ ਲੁਧਿਆਣੇ ਵਾਲੇ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸ ਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਹਰ ਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿਚ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਬੀਬੀ ਜੀ, ਚੰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸਰਾਹਿਆ ਕਰੋ। ਜਿਵੇਂ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਜੇ ਅੱਜ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਜਿਣਸਾਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੱਜ ਮੰਡੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਏਨੇ ਅੰਬਾਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਮੰਡੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਚੁੱਕਣੇ ਬਹੁਤ ਔਖੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਦੇ ਲਈ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਉਤੇ ਇੰਡਸਟਰੀਆਂ ਵੀ ਲਗਾਈਆਂ। ਹੁਣ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਵਿਚ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਬਣਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਆਪਾਂ ਲੋਕ ਹੇਠਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਖੀ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇਕਰ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਤਲੇ ਲੈਵਲ ਤੇ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਮੈਸੇਜ਼ ਜਾਵੇ, ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਕੁਰੱਪਟ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਹੇਠਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰ

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਸਕਦਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਬੈਠੀ ਹੈ (ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਇਹ ਇਕੋ ਪੁਆਇੰਟ ਤੇ ਬਣੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕ ਉਸ ਵੇਲੇ ਭੋਲੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਮੈਂ ਬੜੀ ਟਰਾਂਸਪੇਰੈਂਟ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਪਰ ਅੰਤ ਵਿਚ ਜੋ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਿਆ, ਕੀ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਹੈ। ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਮੈਗਾ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਗਿੰਨੀਜ਼ ਬੁੱਕ ਵਰਲਡ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਬੁੱਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਚ ਮਾੜਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕੁਰੱਪਟ ਹਕੂਮਤ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜੋ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਹੈ, ਇਹ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਐਕਸਚੈਕਰ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਪੈਸਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੋਰ ਪਾਸੇ ਚਲਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਫੇਰ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਅੱਜ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਸੱਚਾਈ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਤੁਹਾਡੀ ਕੋਆਪਰੇਸ਼ਨ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਾਂ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਬੰਦ ਕਰਨੀ ਹੈ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਮੇਰਾ ਸਾਥ ਦਿਓ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਾ ਲਓ ਜਿਵੇਂ ਆਖਦੇ ਹਨ ਵੈਨਡੈੱਟਾ, ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ। ਜਿਥੇ ਕਲੀਅਰ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਹੋਵੇ ਉਥੇ ਵੈਨਡੈੱਟਾ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੁਰੱਪਟ ਜਿਹੜੇ ਹਨ, ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਕਰ ਦਿਓ। ਜਿਸ ਨੇ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੇ ਐਕਸ਼ਨ ਹੋਵੇ ਇਹ ਵੈਨਡੈੱਟਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਜਿਸ ਨੇ ਕਰੱਪਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਸ ਉਪਰ ਰੂਲ ਆਫ਼ ਲਾਅ ਨਾ ਲੱਗੇ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਨਸੀਹਤਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹੋ। ਲੰਗਾਹ ਸਾਹਿਬ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਹ ਹਾਊਸ ਦੇ ਲੈਜਿਸਲੇਟਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਅੱਜ ਮਨਿਸਟਰ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਲਫ਼ ਨੰਗਾ ਕਰਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਬਦਤਮੀਜ਼ੀ ਕੀਤੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਜਾਵੇਗਾ? ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਮਾਰ ਦਿਓ ਪਰ ਜਿਹੜੀ ਹੁਣ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਾਨੂੰ ਨਸੀਹਤਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਆਪ ਤੁਸੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲੰਗਾਹ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਲਓ ਜੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਗਲਤ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਕੋਹਾੜ ਸਾਹਿਬ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਹੋਰ ਕਿਸ ਕਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਲਵਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾਤ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਥੇ ਦੋ ਟੋਕਰਿਆਂ ਵਿਚ ਗੰਦਗੀ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ। ਕੋਹਾੜ ਸਾਹਿਬ, ਕੀ ਮੈਂ ਠੀਕ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ? (ਮਾਲ ਤੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬਾ ਅਤੇ ਡਿਜਾਸਟਰ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਮੰਤਰੀ, ਸ. ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਹਾੜ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ।) ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਗੰਦਗੀ ਲਿਆ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਕਿ ਬਦਬੂ ਆਵੇ। ਕੀ ਇਹ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਸੀ? ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੀਬੀ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਫ਼ਿਕਰ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਜਿਵੇਂ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ :—

ਕਬੀਰਾ ਤੇਰੀ ਝੌਂਪੜੀ ਗਲ ਕਟੀਅਨਿ ਕੇ ਪਾਸ
ਜੋ ਕਰਨਗੇ ਸੋ ਭਰਨਗੇ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਭਯੋ ਉਦਾਸ।।

ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਉਦਾਸ ਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਜੋ ਕਰਨਗੇ ਸੋ ਭਰਨਗੇ। ਅੱਜ ਉਸ ਦਾ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਪੱਤਰ ਵੀ ਆਇਆ ਹੈ। ਸੋਢੀ ਸਾਹਿਬ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਿਵੇਂ ਦੇਵਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਸੋਢੀ ਸਾਹਿਬ ਮੈਨੂੰ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੰਬਰ ਦੱਸ ਦਿਓ ਮੈਂ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਹੈ।

ਇਕ ਆਵਾਜ਼ : ਸਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕੋਲ ਇਹ ਚਿੱਠੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਕਰਨਗੇ। ਮੋਹਰ ਪੂਰੀ ਲਾਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਾਹੀ ਘਰਾਣੇ ਦੀ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੈਨਡੈਟਾ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ, ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਸੁਣ ਲਓ। My Government took a conscientious decision to direct the investigating agency not to arrest you in the case of investigation. ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵਾਸਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ। This I thought would institute a much needed political convention. It is for you to choose your norms. I am waiting. ਹੁਣ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਫੜੋਗੇ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਦਖ਼ਲ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਦਖ਼ਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਠੀਕ ਹੈ, ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਚੱਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਕੋਈ ਬਿਲਕੁਲ ਦਖ਼ਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੀ ਕਿਸੇ ਉਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੇਰੀ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਜ਼ਾਤੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ** ** ** **

Mr. Speaker : This is no Point of Order.

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਦਨ ਜੋ ਹੈ, ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ, ਇਹ ਗੱਲ ਆਖਣੀ ਚੰਗੀ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਰਗਾ ਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਜਨਤਾ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਇੱਥੇ ਹਨ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਮੈਂ ਇੰਨਾ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਬਹੁਤੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਗਲਤ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਨਵਿੰਸ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਮੰਨ ਜਾਵੋਗੇ ਕਿ ਠੀਕ ਹੈ। ਫੇਰ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰੋਗੇ? ਆਖ ਦੇਵੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕਨਵਿੰਸ ਕਰ ਦੇਵੋ। ਅਸੀਂ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਐਵੇਂ

** Expunged as ordered by the Chair.

[ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ]

ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੁਣੀ ਸੁਣਾਈ ਗੱਲ ਤੇ ਕੇਸ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰ ਦੇਵੋ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਨਵਿੰਸ ਹਾਂ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਤਾਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਹਦਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬੇਗੁਨਾਹ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਤੇ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਕੋਈ ਬਖਸ਼ਣਾ ਨਹੀਂ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਆਪ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸੋ ਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਉਤੇ ਬੜਾ ਤਰਸ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਜਿਹੜੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਫ਼ਸਰ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਸੌ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰ ਦੇਵੋ, ਮੇਰੇ ਤੇ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਭਾਵੇਂ 200 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਕਰ ਦੇਵੋ ਪਰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕਰਿਓ ਕਿ ਮੇਰੀ ਵਾਈਫ਼ ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਾ ਕਰਿਓ। ਇਹ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਇਹ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਨਹੀਂ। ਲੇਕਿਨ ਉਹ ਅਫ਼ਸਰ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਗਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਖੁੰਦਕ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰੀ ਜਾਓ, ਸਾਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਫਾਹੇ ਟੰਗ ਦਿਓ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਖੁਦ ਫਾਹੇ ਨਾਲ ਲੱਗਾਂਗੇ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਨਵੀਂ ਪਿਰਤ ਨਾ ਪਾਉ ਕਿ ਲੇਡੀਜ਼ ਤੱਕ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਓ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਆਖੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਦੀ ਲੇਡੀ ਤਾਂ ਕੀ, ਮੈਂ ਬੱਚਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਖਸ਼ਣਾ। (ਸ਼ੇਮ, ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ) ਮੈਂ ਬੀਬੀ ਜੀ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਚਲੋ, ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਅੱਜ ਫ਼ਿਰ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਬਦਲਾਖੋਰੂ ਨੀਤੀ, ਕੋਈ ਲਾਅ ਤੋਂ ਉਲਟ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਤੇ ਠੀਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਰੂਲ ਆਫ਼ ਲਾਅ ਨਾਲ ਹਰ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕੁੱਝ ਗੱਲਾਂ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਬਾਹਰ ਵੀ ਗੱਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਸਾਨੂੰ ਨਸੀਹਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਲੰਡਨ ਵਾਲੇ ਸਾਹਿਬ, ਚਲੋ ਮੈਂ ਨਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ 3500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ। ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ 90-95% ਹੈ ਤੇ ਬਾਕੀ ਇੱਥੇ ਦੀ ਰਲਾ ਲਵੋ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਬੜਾ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 3500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, 3500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਪਾਈ ਗਈ। ਬੜਾ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਇੱਕ ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸ਼ੋਭਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਜੇ ਮੈਂ ਆਖਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਫਲਾਣੇ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭਿਜਵਾ ਦੇਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਪਾਵਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਭਿਜਵਾਵਾਂ। ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜਣਾ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਆਣਾ ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਕਦੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫਲਾਣੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਲੇਕਿਨ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ

ਜਿੰਨੀ ਥਾਂ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹੋਈ, ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਹੋਈ, ਉਥੇ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਰੱਟ ਲਗਾਈ ਰੱਖੀ ਕਿ ਮੈਂ ਬਾਦਲਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਛੱਡਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਪਿਉ ਹਾਂ। ਅਕਾਲੀ ਤਾਂ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਪਿਉ ਕਿਧਰ ਗਿਆ? ਪਿਉ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜੋ ਹੰਕਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰੇਗਾ, ਚਾਹੇ ਮੈਂ ਕਰਾਂਗਾ, ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ 'ਪਾਪੀ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਕੋ ਪਾਪ ਮਹਾਂਬਲੀ।' ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਿਹੜਾ ਕੋਈ ਪਾਪ ਜਾਂ ਗੁਨਾਹ ਕਰੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, 3500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। ਬਹੁਤ ਢੰਡੋਰੇ ਪਿੱਟੇ ਗਏ, ਬੜਾ ਕੁਝ ਹੋਇਆ, ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਲਾਸ਼ੀਆਂ ਵੀ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਿਹੜੇ ਘਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਫੀਤੇ ਲਗਾ ਕੇ ਮਿਣਤੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਦਿੱਲੀ ਸੁਖਬੀਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕੋਠੀ ਹੈ, ਭਲਾ ਉਹ ਸਾਡੀ ਐਕਸੈਸ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਆ ਗਈ? ਉਸ ਦੀ ਵੀ ਗਿਣਤੀ ਮਿਣਤੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੈਰਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਸੀ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ, ਕਿਥੇ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਉਸਦੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਹਾਨੇ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਸੈਰਾਂ ਕਰਨ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਫ਼ਿਰ ਮੇਰੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੰਪਲੇਂਟ ਕਿਸ ਤੋਂ ਕਰਵਾਈ? ਭਰਤ ਇੰਦਰ ਚਹਿਲ ਦੇ ਧਲੇਵਾਂ ਪਿੰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੰਪਲੇਂਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਦੇ ਕੋਈ 10-15 ਨਾਈਟ ਕਲੱਬ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਨਾਈਟ ਕਲੱਬ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਦੇ ਨਾਈਟ ਕਲੱਬ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਮਾਨਹਾਟਨ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਚਾਰੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਕੀ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿਚ 10000 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਤੇ ਜੈਪੁਰ ਵਿਚ 10000 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਚਾਰ ਸਾਲ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਜਲਦੀ ਜਲਦੀ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ, ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੀ ਅਤੇ ਫ਼ਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਾਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਚਲਾਨ ਕਿੰਨੇ ਦਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ? 78 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ। ਕਿਥੇ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਂਦੇ ਸੀ 3500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ, ਤੇ ਕਿਥੇ ਸਿਰਫ 78 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਵੈਲਯੂਰਜ਼ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ। ਇਹ ਸਿਆਣੇ ਤਾਂ ਬੜੇ ਨੇ ਪਰ ਗਲਤੀ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਕੜਾ ਫਸਾਓ, ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਅਤੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਰਿਟਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਰੀ ਹੈ ਕੀ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਉਸ ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਰਿਟਰਨ ਭਰੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਇੱਕ ਪੈਸਾ ਦਰੁਸਤ ਹੈ। ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਦੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦੂਸਰੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸਾਡੀ

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਆਈ ਹੈ। ਇਹ (ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਪੂਰੀ ਨਾਲੇਜ ਦੇ ਮੇਰੇ ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਉ ਮੇਰਾ ਪੁਰਾਣਾ ਸਾਥੀ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਕੱਟੀਆਂ, ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਉਸ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਚਾਰਜ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦਿਉ ਪਰ ਚਾਰਜ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਜਿਹੜੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਤੇ ਰੋੜੇ ਨਹੀਂ ਮਾਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, 3 ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਚਾਰਜ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਮੈਂ ਅਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਨੇ ਉਸ ਤੇ ਕਰਿਮੀਨਲ ਕੇਸ ਪਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਜਮਾਨਤ ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਜਮਾਨਤ ਤੇ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਚਾਰਜ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦਿਉ। ਬੀਬੀ ਜੀ, ਚਾਰਜ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਵੀ ਲੱਗਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਡਿਪਟੀ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸ ਨੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।)

Mr. Speaker : This is no Point of Order. ਬੈਠੋ ਜੀ, ਬੈਠੋ। Please sit down.

(ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਹਾਲੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ੋਰ ਸੀ)

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਇਸ ਕਰਕੇ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਰੋਜ਼ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਚਰਚਾ ਮੁੱਕ ਜਾਵੇ ਕਿ ਚਾਰਜ ਹੈ ਕੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਚਾਰਜ ਲੱਗੇ। ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਤੀਫੇ ਦਿੱਤੇ? ਮੈਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੇ ਰਿਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਤੇ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਸਟੇਟਾਂ ਨੇ ਐਫੀਡੈਵਿਟ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਜੋ ਸਰਦਾਰ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਐਫੀਡੈਵਿਟ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਇਥੇ ਰੋਜ਼ ਹੀ ਉਠ ਕੇ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦਿਓ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਐਫੀਡੈਵਿਟ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਲਓ, ਸੁਣ ਲਓ। Speaker Sahib, the Congress Government at the Centre headed by Dr. Manmohan Singh has given the following affidavit before the Court which I read here :—

"If mere charges are considered enough to disqualify a person,

it would be easy for destructive elements to exclude bonafide candidates by simply making allegations and instituting false cases, instances of which are not uncommon. Such a provision would do more harm than good. It would be unreasonable to disqualify a person simply because charges are framed against him. In view of the fact that no reasons are to be recorded for framing of charges, it is not possible to arrive at a consensus and such disqualification would be a breach of principles of natural justice and would be arbitrary and unreasonable. If the electrorate chooses a person capable of being a Member of Parliament and Minister in the Government, the pendency of criminal charges for the same would not stand in the way of his appointment."

ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸ ਦਿਓ ਕਿ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕਰੋਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਗੀ ਹੋ ਤਾਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਕਰ ਲਓ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚਾਰਜ ਲੱਗਣ ਤੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਕਾਕਾ ਜੀ (ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ), ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਮੰਗ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡਾ ਸੁਨੇਹਾ ਮੈਨੂੰ ਆਇਆ ਸੀ ਕਪੂਰਥਲੇ ਤੋਂ ਟਿਕਟ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਸੋਚ ਹੀ ਲੈਂਦਾ... (ਵਿਘਨ) ਹੁਣ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨੰਬਰ ਕੱਟ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ 5 ਸਾਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੱਟ ਲਓ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫ਼ਿਰ ਵੇਖਾਂਗੇ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਸਿਆਸੀ ਗੱਲਾਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਮੈਂ ਸਦਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਾਡਾ ਇਕ ਹੋਮ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਹੈ, ਹੁਣ ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਐਨਾ ਨਿਘਾਰ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਹੀ ਪੁਲੀਟੀਸਾਈਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਪੁਲੀਟੀਸਾਈਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਟੇਟ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਫ਼ਸਰ ਵਕਤੀ ਫ਼ਾਇਦਾ ਲੈਣ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਵੇਲੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਵੀ ਇਸ ਤਜਰਬੇ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਿਆ ਹਾਂ। ਮੈਂ 5 ਸਾਲ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ, ਮਿਲਣਾ ਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਿਹਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਘੋੜੇ ਤੇ ਸਵਾਰੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸਵਾਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸਮਝ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸਮਝਦਾਰ ਅਸਵਾਰ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਠਾਪ ਲਾ ਕੇ ਦੁੜਾ ਵੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜੇ ਅਸਵਾਰ ਸਮਝਦਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਘੋੜਾ ਉਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਵੀ ਡੇਗ

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਜਿਹੜੇ ਮੁੱਛ ਦੇ ਵਾਲ ਸਨ, ਉਹੀ ਅਫ਼ਸਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸੱਟ ਵੱਜ ਗਈ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਇਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕੰਪਲੀਟ ਓਵਰਹਾਲ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਸਿਸਟਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਜੋ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹਾਕਮ ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਕ ਟੈਰਰ ਹੈ, ਉਹ ਟੈਰਰ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਫਰੈਂਡਲੀ ਐਟੀਚੂਡ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। (ਥੰਪਿੰਗ) Having regard to human dignity, rights and values, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਪੁਲਿਸ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਾਡੀ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਬੰਦੇ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਕੁਝ ਬੰਦੇ ਆ ਕੇ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਸਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਕਾਊਂਟੇਬਿਲਟੀ ਅਤੇ ਰਿਸਪਾਂਸੇਬਿਲਟੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੇ ਲਾਅ ਐਂਡ ਆਰਡਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਔਰ ਜਿਹੜੇ ਅਫ਼ਸਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਉਣਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਉਸ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਬਦਲ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਏਥੇ ਗੱਲ ਆਈ, ਫਗਵਾੜੇ ਦੀ। ਫਗਵਾੜੇ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਏਥੇ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਪੰਜ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਆਪ ਉਥੋਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਥੇ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਐਡਮਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਅੱਛਾ ਰੋਲ ਪਲੇਅ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਉਥੇ ਝਗੜਾ ਵਗੈਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰੀਏ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਬਦਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਉਮੀਦਾਂ ਹੋਇਆ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਰਿਆਇਤ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਵੈਸੇ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਕੋਈ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪ੍ਰਿਜ਼ਨਰਜ਼ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 10 ਤੋਂ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ (ਰਿਮਿਸ਼ਨ) ਮੁਆਫੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੰਜ ਤੋਂ ਦਸ ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 9 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਰਿਆਇਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਦੋ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਾਲੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 6 ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਅਪਟੂ 2 ਸਾਲ ਵਾਲੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਰਿਆਇਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਫਿਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਨ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਬੀਬੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਥਾਣਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਵੀ ਮੇਰਾ ਹੁਕਮ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਬੀਬੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਉਣਾ। ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਉਸਦੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਘਰ ਵੀ ਲੇਡੀ ਪੁਲਿਸ ਜਾਵੇ। ਲੇਕਿਨ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੰਜ ਸਾਲ ਫ਼ਿਰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਲੁਧਿਆਣੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੇਰੀਆਂ ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬੜੀਆਂ ਗਿਰਾਵਟ ਭਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ

ਕੀਤੀਆਂ। (ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ) ਉਸ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਕਲੰਕ ਲੱਗਿਆ ਔਰ ਮੈਂ ਹੁਣ ਵੀ ਇਹੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹਰ ਰੋਜ਼ ਇਕ ਘੰਟਾ ਅਖਬਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਟੈਲੀਫੂਨ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਪੁਲਿਸ ਮੈਨ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਹਰਕਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਸਪੈਂਡ ਕਰ ਦਿਓ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਪਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰੋਬੇਸ਼ਨਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਤਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਜਨਤਾ ਨਾਲ ਜੋ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗੱਲ ਕਰੇਗਾ, ਮੇਰੀ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਹਮਦਰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਐਨ.ਆਰ.ਆਈਜ਼ ਜਿਹੜੇ ਏਥੇ ਆ ਕੇ, ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਕਰਾਕੇ ਏਥੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਸਦੇ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਖਾਸ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਬੜੇ ਵੱਡੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੇ ਜੋ ਫਾਇਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡਾ ਤਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਪੈਸਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਪਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਿਚ ਸਟੇਟ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਪੈਸਾ ਕਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਕੁਝ ਇਹ ਅੱਜ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਛੱਡ ਕੇ ਗਏ ਹਨ, ਮੈਨੂੰ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਉਹੀ ਚੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪਿਛਲੇ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਦਲੇਰੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ, ਵਿਕਾਸ ਕਰੇ। ਖਜ਼ਾਨੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਖਜ਼ਾਨਾ ਵੰਡੀ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਫਿਰ ਵੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਭਰੀ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਖਜ਼ਾਨੇ ਬਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ 53,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਸਾਡੇ ਤੇ ਅੱਜ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਫਾਇਨਾਂਸਿਜ਼ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਕਦੇ ਦੇਖੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਕੱਲਾ ਸੂਦ 4177 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹਰ ਸਾਲ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਅਮਾਊਂਟ ਤੇ ਇੰਟ੍ਰੇਸਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ (ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਮਹਿਕਮਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ (ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ) : ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਕਮਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਇਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਇਹੀ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਚਲੀ ਚੱਲੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਆਪੇ ਭਲੀ ਕਰੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਹੜੀ ਪਲਾਨ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਤੁਹਾਡਾ ਪੁਰਾਣਾ ਐਫ.ਐਮ. ਅੱਧਾ ਕੁ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਸ. ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੂਜਾ ਤਾਂ ਚਿੱਤ ਈ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। (ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ) ਕਿਥੇ ਜਾ ਕੇ ਪੰਗਾ ਲੈ ਲਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ। ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ ਉਥੇ ਪੰਗਾ ਲੈਣ ਦੀ, ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਦਾਅ ਲਗ ਜਾਂਦਾ

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਪਰ ਉੱਥੇ ਜੱਸੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਨਹੀਂ ਵੜਣ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਟਿਕਟ ਲੈ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਧੱਕ ਦਿੱਤਾ।

ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਲਾਨਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ funded by borrowings or central assistance ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੈਸਾ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਨਾਨ-ਪਲਾਨ ਐਕਸਪੈਂਡੀਚਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ brorrowings ਬੇਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। Gap between receipt and revenue expenditure ਵੀ ਅਲਾਰਮਿੰਗ ਰੇਟ ਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਰੈਵਨਿਊ ਰਿਸੀਟ ਜਿਹੜਾ ਹੈ ਉਹ 9% ਇਨਕਰੀਜ਼ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਸਪੈਂਡੀਚਰ 15% ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਪੈਸਾ ਛੱਡ ਕੇ ਗਏ ਹਾਂ, ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਕੁ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੈਸੇ ਦਾ ਫਲੱਡ ਹੀ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਭਲਾ ਕੋਈ ਵੋਟਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ? ਜੇ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਵੋਟਾਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਇਥੇ ਬਿਰਲੇ, ਟਾਟੇ ਵਰਗੇ ਬੈਠੇ ਹੋਣੇ ਸੀ। ਉਹ ਵੀ ਤੁਹਾਡਾ ਕੰਮ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਫੇਲ੍ਹ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ, ਕਿਉਂਜੋ ਤੁਸੀਂ ਵੇਸਟਫੁੱਲ ਐਕਸਪੈਂਡੀਚਰ ਕੀਤਾ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਬੈਠੇ ਹਨ ਉਹ ਇਹ ਨਾ ਸਮਝ ਲੈਣ ਕਿ ਸਾਡੀ ਰੋਜ਼ੀ ਤੇ ਲੱਤ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਇਹ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨਾਲ ਫੋਟੋ ਛਪ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨਿਕੀ ਜਿਹੀ ਪੁਲੀ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਵੀ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਾਜਵਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ੋਅ ਕਰਨਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਣ। ਕੀ ਇਹ ਵੇਸਟਫੁੱਲ ਐਕਸਪੈਂਡੀਚਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੀ ਇਸ ਨੇ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਕੀਤਾ। ਸਰਕਾਰ ਉਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਅਮੀਰ ਤੋਂ ਪੈਸਾ ਉਗਰਾਵੇ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਉਤੇ ਲਗਾਵੇ। ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਅਮੀਰਾਂ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾਪੱਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਮੈਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਖੂਨ ਚੂਸਿਆ (ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੇਮ-ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ) ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਇਕਾਨਮੀ ਬਿਲਕੁਲ ਕਰਾਈਸਸ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਸਾਡੇ ਐਫ.ਐਮ. ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਰੀ ਕੈਬਨਿਟ ਇਕੱਠੀ ਹੋਕੇ ਇਸ ਖਜ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਡੱਟ ਕੇ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਰੇਗੀ। (ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ)। ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਗਰੀਬ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ। ਦਲਿਤ ਕਹਿ ਲਵੋ, ਬੈਕਵਰਡ ਕਲਾਸ ਕਹਿ ਲਵੋ। ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮਾੜੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਆਬੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵਾਹਵਾ ਹਨ। ਇਹ ਇਨਕਲਾਬ ਕਿਉਂ ਆਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਸਮਝ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਧੋਖਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹੋ। ਅੱਜ ਚੌਧਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਲਿਤਾਂ ਦਾ ਚੈਂਪੀਅਨ ਅਖਵਾਉਂਦਾ

ਸੀ, ਉਹ ਉਡ ਗਿਆ, ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ। ਕਿਉਂਜੋ ਦਲਿਤਾਂ ਨਾਲ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਧੋਖਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ 29% ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 60 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ, ਬਰਾੜ ਸਾਹਿਬ (ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ), 15-20 ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣੀਆਂ ਹਨ, ਦਲਿਤਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਅਜੇ 15-20 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕੀ ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਾਂਗੇ, ਸਾਡਾ ਇਹ ਮਿਸ਼ਨ ਹੈ। (ਟਰੈਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ) ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੀ ਗੋਲਕ ਗਰੀਬ ਦੇ ਮੂੰਹ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੋਲਕ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਹੜੀ 50-50, 80-80 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਬਸਿਡੀ ਰਾਣੇ ਵਰਗੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੀ ਹਨ। 70-70 ਕਰੋੜ ਦੀ ਸਬਬਿਡੀ ਤਾਂ ਚਾਰ ਵੱਡੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ, ਚੱਢਿਆਂ ਨੂੰ, ਰਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਗਈ। ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ ਨਾ ਕੋਈ ਰਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਨਾ ਕੋਈ ਚੱਢਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਲੈਕਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 500-500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪਰ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀਆਂ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੋਰ ਕੀ ਗੱਲ ਮਾੜੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 60 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਬੜੇ ਕੰਕਰੀਟ ਸਟੈਪ ਚੁੱਕੇ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਸਕੀਮਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਵਾਸਤੇ ਸਨ, ਜਿਸਦੇ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣੇ ਆ ਕੇ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਹੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਦਿਆਂ ਕਿ ਸ਼ਗਨ ਸਕੀਮ ਅਸੀਂ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ 5100/- ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਕ ਮਾਣ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ 5100/- ਰੁਪਏ ਲੈ ਕੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਗਰੀਬ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਬੜਾ ਮਾਣ ਮਿਲਦਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਡੁੱਬੀਆਂ ਹਨ। ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਕਾਰਡ ਲਈ ਫਿਰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸ ਨੇ 5100/- ਰੁਪਏ ਸ਼ਗਨ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਏ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਸਾਡੀ ਸ਼ਾਦੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਗਨ ਦੀ ਰਕਮ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੇਣੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਮਝਾਉਂਦਾ। ਉਹ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਗਨ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇਵੇ। ਹੁਣ ਇਹ ਤਾਂ ਮਾਮੇ-ਨਾਨਿਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਸ਼ਗਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਵੀ ਵੱਧਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਹਾਊਸਿਜ਼ ਮਿਲਦੇ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤੇ ਸੀ, ਤੁਸੀਂ ਖੁਦ ਦੇਖ ਲੈਣਾ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਤੁਸੀਂ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। I do not want to see backward rather I want to see forward. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰਾਂਗੇ, ਇਕ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਸੀਂ

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਜਿਹੜੇ ਗਰੀਬ ਭਾਈਚਾਰੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਵੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਲੈਟਰੀਨਜ਼ ਅਸੀਂ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵੀਆਂ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਲਈ, ਅੱਗੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਪੈਸਾ ਵਧਾਇਆ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ 50,000/- ਤੋਂ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕੀਤੇ ਸੀ, ਪਰ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਹੁਣ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਦੀ ਰਿਪੇਅਰ ਲਈ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 50,000/- ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਬਰਾੜ ਸਾਹਿਬ ,ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਕਿਹਾ, ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਗਰੀਬਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਗਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਹੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਗਰੀਬ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਥੇ ਪੜ੍ਹਕੇ, ਸਨਾਵਰ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਤਾਲੀਮ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਤਾਂ ਮੁਮਕਨ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾ ਸਕਣ, ਫਿਲਹਾਲ ਅਸੀਂ ਹਰ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਇਕ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲੱਗੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੜੀ ਸਕੀਮ ਚਾਲੂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਰਦਾਰ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ, ਜਿਸ ਤੇ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨੂੰ ਫਖਰ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਖਟਕੜ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਉਣ ਸਾਰ 50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕ ਕਰੋੜ ਹੋਰ ਦੇਣਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਵੀ ਇਸ ਤੇ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚਿਆ ਜਾਵੇ, ਉਥੇ ਇਕ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦਾ ਸਕੂਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਚ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ, ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ, ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਫਰੀ ਤਾਲੀਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗੀ, ਕੋਈ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਰੋਟੀ ਦਾ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸਕੂਲ ਸਟਾਰਟ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨਵੇਂ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਪੈਸਾ ਲੱਗੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਪੁਰਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਗਰੀਬ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਨੂੰ, ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਲਜ ਤੱਕ ਮੁਫਤ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਇਹ ਵੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਅੱਜ ਹੀ ਸਟੱਡੀ ਕਰਕੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਫਰੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਕਾਲਿਜ਼ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਬੇਦਕਰ ਭਵਨ, ਜਿੱਥੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਦਫਤਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਬਣਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਮੈਂ ਅੱਜ ਸਦਨ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ,

ਤੁਸੀਂ ਜਿਹੜਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਫੋਕੇ ਨਾਅਰੇ ਮਾਰਦੇ ਰਹੇ ਹੋ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਾ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਪਲਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਆਮ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਦੱਲਿਤਾਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਤੇ ਖਰਚ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਇਸ ਹੈਡ ਦੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ 1250/- ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੰਪੋਨੈਂਟ ਪਲਾਨ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਹਿਸਾਬ ਮੰਗ ਲੈਣਾ ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ, ਇਹ 1250/- ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ, ਇੱਕ ਇੱਕ ਪੈਸਾ ਗਰੀਬਾਂ ਤੇ ਲੱਗੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਸਕੀਮ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਵਨ ਟਾਈਮ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਸਕੀਮ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ 13.79 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਨ ਟਾਈਮ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਸੂਦ ਲੱਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ, ਉਹ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਹੀ ਪਿਕਚਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਨਵੇਂ ਐਮ.ਐਲ.ਏਜ਼ ਆਏ ਹਨ, ਉਹ ਸੋਚਣਗੇ ਕਿ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ ਦੱਲਿਤਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਨਾਲ ਵੀ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਫੈਕਟਸ ਤੇ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜੇ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਗਲਤ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਮਾਫੀ ਮੰਗ ਲਵਾਂਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਦੱਸ ਦੇਣਾ। ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਸਾਡਾ ਸਭ ਤੋਂ ਇੰਪਾਰਟੈਂਟ ਸੈਕਟਰ ਹੈ। 65 ਪਰਸੈਂਟ ਪਾਪੂਲੇਸ਼ਨ ਇਸ ਸੈਕਟਰ ਵਿਚ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦਾ ਗਰੋਥ ਰੇਟ ਹੇਠਾਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਰਿਜੀਮ ਵਿਚ ਇਹ ਗਰੋਥ ਰੇਟ ਹੇਠਾਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ ਇਸ ਦਾ ਗਰੋਥ ਰੇਟ 2.6% ਸੀ। ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੱਸ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਗਰੋਥ ਰੇਟ ਰਹਿ ਗਿਆ 1.9% ਜੋ ਕਿ ਕਾਫੀ ਘਟ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਤੇ ਪ੍ਰੋਡਕਟੀਵਿਟੀ ਦੋਵੇਂ ਘਟੀਆਂ। ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਵੀ ਘਟੀ ਤੇ ਪ੍ਰੋਡਕਟੀਵਿਟੀ ਵੀ ਘਟੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ 42 ਕੁਇੰਟਲ ਪਰ ਹੈਕਟੇਅਰ ਪੈਦਾਵਾਰ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ 47 ਕੁਇੰਟਲ ਪਰ ਹੈਕਟੇਅਰ ਪੈਦਾਵਾਰ ਸੀ। 5 ਕੁਇੰਟਲ ਘਟ ਗਈ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ (ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ) : ** ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੋ ਬਗੈਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਬੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। (ਵਿਘਨ)

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ 47 ਕੁਇੰਟਲ ਪਰ ਹੈਕਟੇਅਰ ਪੈਦਾਵਾਰ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਵੇਲੇ ਇਹ 42 ਕੁਇੰਟਲ ਪਰ ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਹਿ ਗਈ। ਹੁਣ

** Not recorded as ordered by the Chair.

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਮੈਂ ਕਣਕ ਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਜਿਹੜੀ ਸੀ ਉਹ 1.59 ਲੱਖ ਟਨ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਘਟ ਕੇ 1.45 ਟਨ ਰਹਿ ਗਈ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਤੁਹਾਡਾ ਗਲਤ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨਪੁੱਟਸ ਦਾ ਭਾਅ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਜੀਮ ਵਿਚ ਇੱਕਲੀ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀ ਕਾਸਟ 85% ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ। ਅਸੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਾਣੀ ਮੁਫਤ, ਟਿਊਬਵੈਲ ਤੇ ਨਹਿਰ ਦਾ ਪਾਣੀ ਮੁਫਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆ ਕੇ ਇਹ ਰਾਹਤ ਖੋਹ ਲਈ। ਸਾਡੇ ਵੇਲੇ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧੀ। ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਅਨਾਜ ਮੰਗਵਾਉਂਦਾ ਸੀ ਔਰ ਅੱਜ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਹੋਰ ਅਨਾਜ ਬਾਹਰੋਂ ਮੰਗਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਹੀ ਨੀਤੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿਸਾਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਦੂਸਰੀ ਚੀਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ.। ਤੁਸੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਜੋੜ ਕਰ ਲਓ। ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੀ ਵਧਾਈ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੀ ਵਧਾਈ। ਮੈਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਦੂਜੇ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹਾਂ, ਵਾਜਪਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਹਫਤਾ ਦਿੱਲੀ ਬੈਠਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਮੇਰੇ ਪਰੈਡੀਸੈਸਰ ਜਿਹੜੇ ਅੱਜ ਲੰਡਨ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਦੀ ਜਾਂਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਗਏ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਧਰਨਾ ਮਾਰਨ। ਕਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਧਰਨਾ ਮਾਰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਾਜਪਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕੋਠੀ ਅੱਗੇ ਧਰਨਾ ਮਾਰਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ 100/- ਰੁ. ਬੋਨਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਜੀ, ਇਹ ਧੰਨਵਾਦ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤੇ ਬਣੀ ਪਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਕਣਕ 850/- ਰੁ. ਤੋਂ 1000/- ਰੁ. ਵਿਚ ਵਿਕਣੀ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ 100/- ਰੁ. ਬੋਨਸ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਬੜੀ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅੱਜ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੈਕਟਰ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨਾਜ ਖਰੀਦਣਾ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਅਨਾਜ ਖਰੀਦਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਫਸਲ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਪੈਸੇ ਤੇ ਨਾ ਵਿਕ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੰਡੈਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਜੀ, ਆਓ ਰਲ ਕੇ ਆਪਾਂ ਕੰਡੈਮ ਕਰੀਏ। (ਵਿਘਨ) ਬੀਬੀ ਜੀ, ਸਿਰਫ ਧੰਨਵਾਦ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰੀਏ। ਜੋ ਸਹੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਹ ਕਰੀਏ। 100/- ਰੁ. ਬੋਨਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਪਾਂ ਲਫਜ਼ੀ ਗੱਲਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਪਈਏ। ਇਹ ਨਾ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਪ੍ਰਾਈਮ ਮਨਿਸਟਰ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੀ 100/- ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਤਸੱਲੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਹਨ, ਉਹ ਦੇਖਣ ਕਿ ਕੀ ਹਾਲ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਬੋਨਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ। ਜੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਐਮ.ਐਸ.ਪੀ. ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਫਿਰ ਉਸ ਲੈਵਲ ਤੇ ਪ੍ਰਾਈਸ ਆ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ...

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਤੁਸੀਂ ਬੋਨਸ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਓ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਇਹ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇ ਬੀਬੀ ਜੀ, ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਕਰਵਾ ਲਓ ਜਾ ਕੇ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਮਗਰ ਮਗਰ ਤੁਰਿਆ ਜਾਵਾਂਗਾ, ਚਲੋ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਨਾ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਈ ਆਖੇ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਜਿਹੜੇ ਪਹਿਲੇ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਸਨ, ਉਹ ਦੇ ਨਾਲੋਂ ਮੇਰੇ ਆਖੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਮਨਿਸਟਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਸਾਰੇ ਮਨਿਸਟਰਾਂ ਦਾ ਟੈਲੀਫੋਨ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋਵੇ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣਾ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਹਾਂਗਾ। ਐਵੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਂਦਾ ਜਾਵਾਂ ਕੀ ਫਾਇਦਾ। (ਥੰਪਿੰਗ) (ਹਾਸਾ) ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਤਾਂ ਬਣਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਰੁੱਕ ਜਾਵੇਗਾ।

ਤੁਹਾਡੇ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਲਤ ਪਾਲਿਸੀਆਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਤੇ 24,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕਰ ਗਏ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰਾਂਗੇ ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਕੈਬਨਿਟ ਬੈਠ ਕੇ ਵਿਚਾਰਾਂਗੇ। ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬੈਠ ਕੇ ਆਈਆਂ ਹਨ, ਮੈਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਹਾਂ। ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਰਿਲੀਫ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ? ਸਰਦਾਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੱਸੋਗੇ? ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ। ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਪਰ ਏਕੜ ਗੜੇ ਮਾਰ ਦਾ ਤੁਸੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਹੀ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਮੇਰਾ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਨੂੰ ਜੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਪੈਸਾ ਦਰੁਸਤ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪੰਦਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ, ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਵੀ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਨਸੀਹਤ ਤਾਂ ਦੇਵੋ ਜੇ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਐਵੇਂ ਖਿਆਲੀ ਪਲਾਓ ਨਾ ਪਕਾਈ ਜਾਵੋ, ਜੇ ਕੁਝ ਆਪ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੱਸੋ। ਤੁਸੀਂ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਛੋਟੇ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਨੂੰ ਟਿਊਬਵੈਲ ਕੁਨੈਕਸ਼ਨ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਜਿਹੜੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਲਿਸੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਸਥਾਨ ਹੈ, ਕਾਂਗਰਸ ਵੇਲੇ ਜੋ ਲੈਂਡ ਅਕਵਾਇਰ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਜਿਸਟਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਔਸਤ ਕੱਢ ਕੇ ਡੀ.ਸੀ. ਲਿਖ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਜਿਸਟਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਘੱਟ ਰੇਟ ਤੇ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿੰਨੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਕਵਾਇਰ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੀਆਂ ਦੀ ਔਸਤ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਜਿਹੜੀ ਲੈਂਡ ਐਕੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਸਿਲੀ ਬਣਾਈ ਸੀ, ਉਹ ਪੂਰੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਚੱਲੀ ਸੀ ਔਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਲਾਂਭਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਿਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਅਕਵਾਇਰ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਬਲਕਿ ਜੋ ਮਾਰਕੀਟ ਵੈਲਿਊ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹ ਮੁਕੱਰਰ ਕਰਨੀ ਹੈ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਇਸ ਵਿਚ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਡੀ.ਸੀ. ਦੇ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਾਲ ਹਲਕੇ ਦਾ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਹੋਵੇਗਾ। ਨਾਲ ਐਮ.ਪੀ. ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜ ਜਣੇ ਬਹਿ ਕੇ ਮਾਰਕੀਟ ਵੈਲਿਊ ਤਹਿ ਕਰਨਗੇ। ਇਥੇ ਵੀ ਮੇਰੀ ਤਸੱਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਫਿਰ ਮੈਂ ਨਾਲ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਜਾੜਾ ਅਲਾਊਂਸ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਤਲਵੰਡੀ ਵਾਲੇ ਇਥੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਫਾਈਨਰੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਥੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਉਥੇ ਰੱਜ ਕੇ ਪੈਸੇ ਦਿਵਾਏ ਹਨ। ਉਥੇ ਜੇ ਮੁੰਡਾ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਪੂ ਸਕੂਟਰ ਲੈ ਕੇ ਦੇ...

ਸਰਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ : ** ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਤਾਂ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ। This is no Point of Order.

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਬੀ.ਟੀ. ਕਾਟਨ ਦੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੀ.ਟੀ. ਕਾਟਨ ਮੋਤੀ ਬਾਗ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ। (ਹਾਸਾ) ਬਾਹਰਲੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਰਿਸਰਚ ਕਰਕੇ ਇਹ ਬੀਜ ਕੱਢਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਨਾ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਥ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਹਿੰਗਾ ਬੀਜ ਲਿਆ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸੱਤ ਸਪਰੇਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਨਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਬੀਬੀ ਜੀ, ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲੀ ਵੈਰਾਇਟੀ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਉਤੇ ਸੱਤ ਸਪਰੇਆਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਬੀ.ਟੀ. ਕਾਟਨ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਉਤੇ ਘੱਟ ਸਪਰੇਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇਹ ਪਾਪੂਲਰ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਦਵਾਈ ਮਾੜੀ ਸੀ ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਜੀਨ ਭਰ ਦਿੱਤਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੀ.ਟੀ. ਕਾਟਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ 1390/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਹੁਣ 760/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਰਕਫੈਡ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ 15 ਲੱਖ ਪੈਕਟ ਖਰੀਦ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਰੇਟ ਤੇ ਦੇਵੇ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਅਸਲ ਬੀ.ਟੀ. ਕਾਟਨ ਨੂੰ ਸਕਸੈਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਪਰਕਿਉਰਮੈਂਟ ਦੀ ਬੜੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ...

ਸਰਦਾਰ ਜੀਤਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ : ਮੈਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮਾਨਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਮਨਿਸਟਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਇਹੀ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਲੈਰੀਫਾਈ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਵੀ ਜਿਹੜਾ ਬੀ.ਟੀ. ਕਾਟਨ ਦਾ ਸੀਡ ਹੈ, ਉਹ ਜਦੋਂ ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤੇ ਕੇਸ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ...

** Expunged as ordered by the Chair.

ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਮੰਤਰੀ (ਬੈਠੇ ਬੈਠੇ) : ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ।

ਸਰਦਾਰ ਜੀਤਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ : ਮੈਂ ਇਹ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਰਜਿਸਟਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਰਜਿਸਟਰ ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੀਜ ਵੀ ਰੱਖ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਸਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸਾਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ, ਮੈਂ ਇਸ ਦੀ ਕਲੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਾਊਸ ਕਰਕੇ ਕਾਕਾ ਜੀ ਮੈਨੂੰ 'ਮਾਨਯੋਗ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਬਾਹਰ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਹੋਰ ਨਾਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਥੇ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ ਹੋਣਾ ਜੋ 'ਮਾਨਯੋਗ' ਮੇਰੇ ਅਜੀਜ਼ ਇਹ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਦੇ ਬੋਲਿਆ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ 10% ਘੱਟ ਹਨ, ਚਲੋ ਮੇਰੇ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਇਹ ਪਰਕਿਉਰਮੈਂਟ ਦਾ ਬੜਾ ਕਰੈਡਿਟ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਰਕਿਉਰਮੈਂਟ ਬਹੁਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ 72 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪੈਸੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ 48 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਕਿਉਂ ਸਮੂਥ ਹੋ ਗਈ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵੇਖ ਲਵੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਏਨੇ ਗੋਡਾਊਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਤੇ ਅੱਗੇ ਜਿਹੜੀ ਸਟੋਰੇਜ ਦੀ ਦਿੱਕਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਉਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜਾ ਕੁਦਰਤ ਨੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਾਰਸ਼ ਨਾ ਹੋਈ, ਜੇਕਰ ਬਾਰਸ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਤੇ ਸਟੋਰੇਜ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰ ਲੈਣਾ ਸੀ। ਐਵੇਂ ਮੁਫ਼ਤ ਦਾ ਕਰੈਡਿਟ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਜੀ, ਇੱਕ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਦਿਉ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਖਰੀਦਣਾ ਬੈਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮੰਨਣਾ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੋਗੇ ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਹੀ ਲਿਖ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਵੀ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੇ ਉਤੇ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਸੈਂਟਰ ਵਿਖੇ ਇੰਡਸਟਰੀ ਦੀ 10% ਗਰੋਥ ਰੇਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਾਨਚੈਸਟਰ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸੀ, ਉਥੇ ਇਸ ਵੇਲੇ 2.7% ਗਰੋਥ ਰੇਟ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਕੋਈ ਮੁਲਕ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਬਾ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਥੇ ਇੰਡਸਟਰੀਲਾਈਜੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਗਰੋਥ ਦੀ

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਡਿਕਲਾਈਨ, ਇਕਾਨਮੀ ਰਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਅਨ ਇੰਪਲਾਈਮੈਂਟ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਮਨ ਉਤੇ ਬਹੁਤ ਬੋਝ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀ ਇਹ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਨਿਗਲੈਕਟ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਆਇਲ ਰਿਫਾਈਨਰੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਹੋ ਤੁਹਾਡੀ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਰਹੀ। ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਮੈਂ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬਠਿੰਡਾ ਆਇਲ ਰਿਫਾਈਨਰੀ ਲਿਆਂਦੀ। ਉਸ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਣਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਸਵਾਲ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਬਠਿੰਡੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਇੰਡਸਟਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੱਸੋ, ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਹ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਹੈ। ਇਕ ਜਿਹੜਾ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਬੀਜ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਜੀਨਜ਼ ਇੱਧਰੋਂ ਉਧਰੋਂ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਨਾਲੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਦਾ ਜੀਨ ਹੈ, ਨਾਲੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਜੀਨ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਜੀਨ ਹੈ। (ਹਾਸਾ) ਹੁਣ ਇਹ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਬਣ ਗਿਆ, ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰਿਓ। (ਹਾਸਾ) ਬਠਿੰਡਾ ਰਿਫਾਈਨਰੀ ਜਿਹੜੀ ਹੈ, ਇਹ 2010 ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਉਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇੰਟਰੱਸਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਸੌਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਸੌਦੇ ਵਾਲਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਧਰ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਲਾਂਇੰਸ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਹੈ। ਬਠਿੰਡੇ ਵਾਲੇ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਰਿਫਾਈਨਰੀ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ 100-200 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਹੀ ਮਿਲਿਆ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਰੱਬ ਜਾਣੇ, ਮੈਂ ਕਿਹੜਾ ਦਲਾਲੀ ਕਰਦਾ ਸਾਂ ਪਰ ਕਿੰਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਹੜੀ ਰਿਫਾਈਨਰੀ 11000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਣਨੀ ਸੀ ਅੱਜ 18,000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਸੂਬੇ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਨਿਗਲੈਕਟ ਕਿਹੜੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? (ਸ਼ੇਮ ਸ਼ੇਮ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਮੈਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਲਿਸਟ ਮਿਲੇ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਚਾਅ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਮਿਲ ਤਾਂ ਲਵੇ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਜਿਵੇਂ ਰਾਜਪੁਰੇ ਦੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਉਵੇਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਇੰਡਸਟਰੀਲਿਸਟਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇੰਡਸਟਰੀ ਨੂੰ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵੀ ਨਾ ਦੇਵੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ! ਮੈਨੂੰ ਮਹੀਨਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਿਆ ਤੇ ਮੈਂ ਦੋ ਵਾਰੀ ਮਿਲ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਕਰਾਂਗਾ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਕੀਮ ਹੀ ਮੁਕਾ ਦਿਤੀ। ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਕਿ make your own policy and implement your own policy ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੋਰਡ ਬਣਾਵਾਂਗੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਨੁਕਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਮਿਊਨਿਕੇਸ਼ਨ ਗੈਪ ਹੋਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇੰਡਸਟਰੀ ਨਾਲ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਮਿਊਨਿਕੇਸ਼ਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਫੇਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੋਰਡ ਬਣਾਵਾਂਗੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਕੈਬਨਿਟ ਰੈਂਕ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਥੇ ਕਿਸੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨੇ ਇਤਰਾਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੈਬਨਿਟ ਰੈਂਕ ਦੇਈ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਤਾਂ ਸਤਿਕਾਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬੜੀ ਮਾੜੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਦੇ ਦੇਖੇ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਕੋਈ ਗਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਠੀਕ ਕਰਾਂਗੇ ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਅਗਲਾ ਸਿਸਟਮ ਹੈ, ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਪਾਰਕ ਬਣਾਵਾਂਗੇ। ਗੁਦਾਈਪੁਰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਰੈਗੂਲੇਰਾਈਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਰੈਗੂਲੇਰਾਈਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਆਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਸੱਤਾਂ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਕਹਿੰਦੇ ਮੈਂ ਕਰਾਂਗਾ ਉਸ ਨੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਆ ਗਿਆ ਹਾਂ ਹੁਣ ਮੈਂ ਕਰਾਂਗਾ, ਉਸ ਨੇ ਤਾਂ ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ। ਕੈਪੀਟਲ ਸਬਬਿਡੀ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। 445 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇੰਡਸਟਰੀ ਨੂੰ ਕੈਪੀਟਲ ਸਬਸਿਡੀ ਦਿੱਤੀ। ਪੂਰੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ 50 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਉਣ ਸਾਰ ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ 105 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ 300 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਬਕਾਇਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਆਂਗੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵਾਅਦਾ ਕਰੀ ਜਾਓ ਤੇ ਸੁੱਤੇ ਰਹੋ। ਜਿਹੜੇ ਜੈਨੂਅਨ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟਸ ਹਨ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੂਬੇ ਨਾਲ, ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹਿਤ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਰੋਸ ਇਰਰੈਗੂਲੇਰਿਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਦੀ ਬਦਬੂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹੋਗੇ ਕਿ ਅਣਦੇਖਾ ਕਰੋ। ਆਕਟਰਾਏ ਜਿਹੜੀ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਮੰਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਟਾ ਦੇਈਏ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਦੇ ਲਾ ਦਿਓ, ਕਦੇ ਹਟਾ ਦਿਓ। ਜਿਹੜਾ ਅਸੀਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਪੂਰਾ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। 'ਸੀ' ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੈ, ਜਿਹਡੀ ਰਿਟਰਨ ਭਰਨੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੰਪਲੀਫਾਈ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਵਿਸ ਸੈਂਟਰ ਬਣਾਵਾਂਗੇ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਆਨੈਸਟ ਟੈਕਸ ਪੇਅਰ ਹੈ, ਉਹ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਹੈਡ ਕੁਆਰਟਰ ਤੇ ਟੈਕਸ ਭਰੇਗਾ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਵੈਟ ਦੀਆਂ ਕਲਾਜਿਜ਼ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਰਾਏ ਕਰਕੇ ਸਿੰਪਲੀਫਾਈ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਆਨ ਲਾਈਨ ਰਿਫੰਡ ਆਫ ਵੈਟ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਦਾ ਪੈਟਰਨ ਹੈ, ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਹੋਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਰੀਕੀ ਨਾਲ ਦੇਖਣੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਕ ਇਕ ਗੱਲ ਸੋਚਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਨਇੰਪਲਾਇਮੈਂਟ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਿਹੜੇ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਟਰੇਂਡ ਵਰਕਰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਟਰੇਂਡ ਆਦਮੀ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੰਡਸਟਰੀਲਿਸਟਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿਆਂਗੇ ਜਿਹੜੀ ਕਿ

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ। ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਵਾਲੇ ਆਏ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਟੈਕਸਟਾਈਲਜ਼ ਦੇ ਵਰਕਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ। ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈਜ਼ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦਿਓ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਆਫ਼ਰ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਹ ਟਰੇਨਿੰਗ ਜ਼ਰੂਰ ਪੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਵਰਕਰਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਰਵਾਓ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੇ ਪਾਵਰ ਬਾਰੇ ਬੜੇ ਫੈਕਟਸ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਾਂ ਨੂੰ ਜਗਲਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਤੇ ਇਧਰ ਉਧਰ ਦੀਆਂ ਫਿਗਰਜ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ। ਅਸਲੀਅਤ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਕਿੰਨੀ ਬਿਜਲੀ ਹੈ। 6088 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਰਿਸੋਰਸਿਜ਼ ਤੋਂ ਜੈਨਰੇਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕੁਆਇਰਮੈਂਟ 9000 ਮੈਗਾਵਾਟ ਦੀ ਹੈ। 39% ਬਿਜਲੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਹ ਘੱਟ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਇੰਨੀ ਘਾਟ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਹੁਣ ਇੱਥੇ ਫਿਗਰਜ਼ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਪੁੱਛਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰੋ, ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਵੀ ਲਿਖ ਦੇਣਾ ਹੈ ਕਿ ਫਲਾਣੇ ਨੇ ਆਹ ਕਿਹਾ ਤੇ ਫਲਾਣੇ ਨੇ ਉਹ ਕਿਹਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਔਰ ਜਿਹੜੇ ਪਿਛੇ ਲੰਘੇ ਹਨ, ਔਰ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਭਾਵ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਬਲਬ ਜਗਾਉਣ ਜੋਗੀ ਬਿਜਲੀ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਾਂਗਾ। ਜੇ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਆਏਗੀ ਕਿਥੋਂ? ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਖਿਡਾਰੀ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਗੋਲ ਕਰੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਆਵੇ, ਗੋਲ ਕਰਨ ਦਾ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮਗਰੋਂ ਫੁੱਲ ਬੈਕ ਨੇ ਹਿੱਟ ਮਾਰੀ ਸੀ, ਉਹ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਆ ਗਈ। ਖਬਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਆਏਗਾ ਕਿ ਗੋਲ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਗੋਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ...

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹੋ, ਅਸੀਂ ਵੀ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦੱਸ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਬੀਬੀ ਜੀ। ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਘੰਟਾ ਫਿਰ ਬੋਲ ਲਓ। ਫਿਰ ਕਦੇ ਟਾਈਮ ਰੱਖ ਲੈਣਾ। ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲੋ। ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ 10 ਦਿਨ ਰੱਖ ਲਓ। ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਬਲਬ ਜਗਾਉਣ ਜੋਗੀ ਵੀ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਉਥੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵੇਲੇ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ, ਰਣਜੀਤ ਸਾਗਰ ਡੈਮ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ। ਵਾਜਪਾਈ ਜੀ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ। ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਕੰਡੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਵਾਇਆ। ਥਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਲਹਿਰਾ ਮੁਹੱਬਤ ਦੀ 1084 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ। ਤੁਸੀਂ 10 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਬਲਬ ਜਗਾਉਣ

ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਛਾਤੀ ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਵਿਚ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋਵੇ, ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸੈਲਫ ਸਫੀਸ਼ੀਐਂਟ ਬਣਾ ਦਿਆਂਗੇ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਪਹਿਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ, ਅੱਜ ਤੋਂ ਤਾਰੀਖ ਲਿਖ ਲਵੋ, 800 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਛਾ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੇ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਾਂਗੇ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਇਸ ਸੀਟ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸੀ। ਈਵਨ ਮਾਈਨਜ਼ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਮਨਿਸਟਰੀ ਤੋਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਪਾਵਰ ਦਾ ਵੀ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਪੰਜ ਸਾਲ ਸੁੱਤੇ ਰਹੇ। ਜੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਤਾਂ ਅੱਜ 500 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂਗੇ, ਛੇਤੀ ਪੂਰਾ ਕਰਾਂਗੇ, ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਜਾਂ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਕਰਾਂਗੇ। 500 ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਲਈ ਅਸੀਂ ਨਾਭਾ ਤੇ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਦੇ ਵਿਚ ਦੋ ਥਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਹਨ ਔਰ ਮਾਈਕਰੋ ਹਾਈਡਲ, ਬਾਇਓ ਗੈਸ, ਜਿਥੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵੀ ਮੈਗਾਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਕਰਾਂਗੇ। ਲੇਕਿਨ ਅਸੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਰਸੇ ਵਿਚ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੈਲਫ ਸ਼ਫੀਸ਼ੀਐਂਟ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਆਰਟੀ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਹੈ? ਪ੍ਰੀਆਰਟੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਫਰੀ ਬਿਜਲੀ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਫਰੀ ਮੀਟਰਜ਼ 10 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਢਾਣੀਆਂ ਜਾਂ ਡੇਰੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜ ਘਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਡੇਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ 25 ਬੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ 24 ਘੰਟੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇੰਡਸਟਰੀਲਿਸਟਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬਾਹਰੋਂ ਬਿਜਲੀ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿ ਲਿਆਓ, ਜਿੰਨੀ ਮਰਜ਼ੀ ਬਾਹਰੋਂ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸਾਡਾ ਕੀ ਹੈ? ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ? ਅਸੀਂ ਪੈਡੀ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿਚ ਓਪਨ ਐਕਸੈਸ ਪਾਲਿਸੀ ਤੇ ਕੋ-ਜੈਨਰੇਸ਼ਨ ਵੀ ਅਲਾਓ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੈਡੀ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿਚ 8 ਘੰਟੇ ਪੂਰੀ ਬਿਜਲੀ ਫਾਰਮਰਜ਼ ਨੂੰ ਦਿਆਂਗੇ।

EXTENSION OF TIME OF THE SITTING

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਅਟੈਂਸ਼ਨ ਪਲੀਜ਼। ਹਾਊਸ ਦਾ ਸਮਾਂ 6.30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੱਕ ਹਾਊਸ ਐਕਸਟੈਂਡ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਵਧਾ ਲਓ ਜੀ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

(ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਹਾਂ ਜੀ, ਹਾਂ ਜੀ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹਾਊਸ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਜਵਾਬ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

DISCUSSION ON GOVERNOR'S ADDRESS *(RESUMPTION)*

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 8 ਘੰਟੇ ਅਸੀਂ ਬਿਜਲੀ ਦਿਆਂਗੇ। ਹਰ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਨੂੰ ਇੰਡੀਪੈਂਡੈਂਟ ਟਰਾਂਸਫਾਰਮਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਰੀਗੇਸ਼ਨ ਸਿਸਟਮ, ਕੈਨਾਲਜ਼ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਸਿਸਟਮ ਹੈ, ਬੜਾ ਪੁਰਾਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵੇਲੇ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਠੀਕ ਵੀ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਕੈਨਾਲਜ਼ ਦੀ ਰੀਹੈਬਲੀਟੇਸ਼ਨ ਵੀ ਕਰਾਂਗੇ। ਇੱਥੇ ਕੰਡੀ ਕੈਨਾਲ ਦੀ ਗੱਲ ਆਈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰੋ। ਇੱਥੇ ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਬੜੇ ਪਿਆਰੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਕੰਡੀ ਕੈਨਾਲ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਛੇਤੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਾਵਾਂਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਕੈਨਾਲ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਾਂਗੇ। ਇੱਥੇ ਚੌਧਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਟੇਲ ਤੇ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੇਲ ਐਂਡ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਪਹੁੰਚੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਸਰਪੰਚ ਹਨ ਟੇਲ ਐਂਡ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ, ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨਗੇ, ਇਹ ਕੰਮ ਅਸੀਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਮੈਂ ਕਹਿਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵਾਟਰ ਚੈਨਲਜ਼ ਹਨ, ਉਹ 25-25 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਹਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਜਵਾਨ ਹਾਂ (ਹਾਸਾ) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾੜ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗਾ ਜਵਾਨ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰਫ 152 ਖਾਲੇ ਠੀਕ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੁੱਲ 6000 ਖਾਲੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਖਾਲਾ ਪੱਕਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਬਿਆਨਾ ਨਹੀਂ ਲਵਾਂਗੇ। ਇਹ 65 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਸੀ। ਜਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਆਈ ਤਾਂ ਇਹ ਫਿਰ ਲੈਣ ਲੱਗ ਪਏ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸਾਨ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਮੈਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਨਰਮੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਬਰਾੜ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਬਰਾੜ ਸਾਹਿਬ, ਸਹੀ ਦੱਸਣਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਟਰ ਲਾਗਿੰਗ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਮਹਿਕਮੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚੋਂ ਜਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਤੋਂ ਵੀ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਲਿਆਓ ਤਾਂ ਕਿ ਸੇਮ ਕੱਢੀ ਜਾ ਸਕੇ

ਅਤੇ ਵਾਟਰ ਲਾਗਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਨਰਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਵਧੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਫਿਰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਰ ਸੇਮ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸੇਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਵਾਟਰ ਲਾਗਿੰਗ ਦੀ ਪਰਾਬਲਮ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਸਰਦਾਰ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ।

** ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਰਮਿਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੋ ਬਿਨਾ ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਮੈਂ ਭਾਵੇਂ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦੇਵਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂ। ਇਹ ਉਤੇ ਜਾ ਕੇ ਪੁੱਛ ਲੈਣ। (ਹਾਸਾ) ਸੋ, ਵਾਟਰ-ਲਾਗਿੰਗ ਦਾ ਮਸਲਾ ਵੀ ਵਾਰ ਲੈਵਲ ਤੇ ਹੱਲ ਕਰਾਂਗੇ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਥੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹਰ ਵਾਰੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸਲ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਐਮਰਜੰਸੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਤਾਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਨ... ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਈਮ ਮਨਿਸਟਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਵਿਚ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਂਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹੀ ਕਰੇਗਾ, ਪ੍ਰਾਈਮ ਮਨਿਸਟਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ 24.3.76 ਨੂੰ ਰਾਵੀ ਬਿਆਸ ਸਰਪਲਸ ਵਾਟਰਜ਼ ਦਾ ਐਵਾਰਡ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਮੁਤਾਬਿਕ 3.00 ਐਮ.ਏ.ਐਫ. ਪਾਣੀ ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, 3.5 ਐਮ.ਏ.ਐਫ. ਸਾਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 0.25 ਐਮ.ਏ.ਐਫ. ਪਾਣੀ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣ ਗਈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਰਾਰਜੀ ਡਿਸਾਈ ਨੇ ਐਮਰਜੰਸੀ ਐਕਸੈਸਿਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਐਮਰਜੰਸੀ ਦੌਰਾਨ ਜੇ ਕਿਸੇ ਤੇ ਕੋਈ ਐਕਸੈਸਿਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕੇਸ ਉਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਰੱਖੇ। ਮੈਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਗਿਆ ਕਿ ਐਮਰਜੰਸੀ ਵਿਚ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਧੱਕਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਮੁਤਫਿਕ ਹਾਂ ਲੇਕਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦੀ ਰਾਇ ਲੈ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਤਾਂ

** Expunged/Not recorded as ordered by the Chair.

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਂਟਰ ਦੀ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਟੁੱਟ ਗਈ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਇੰਡਵਿਜੂਅਲ ਪਰਸਨ ਤਾਂ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਕੇਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ 1979 ਵਿਚ ਮੈਂ ਬਤੌਰ ਚੀਫ ਮਨਿਸਟਰ, ਪੰਜਾਬ, ਉਸ ਐਵਾਰਡ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਤਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ, ਕੋਈ ਸੁਣੀਆਂ ਸੁਣਾਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਤਾਂ ਕੇਸ ਬੜਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਇਕੋ ਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਦਾਰ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਕੇ ਆ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਲਫਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿਓ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ-ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਤੋਂ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਓ ਅਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿਓ। ਸਰਦਾਰ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਉਹ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ। ਭਲਾ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ treachery ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਵਾਪਸ ਨਾ ਲੈਂਦੇ ਤਾਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਹ ਝਗੜਾ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ...

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ, ਸਰ। ** ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਕੇਸ ਜਿੰਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਤਕੜਾ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਵਕੀਲ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕੇਸ ਜਿੱਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ... (ਵਿਘਨ) ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਮਈ 1982 ਵਿਚ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਐਸ.ਵਾਈ.ਐਲ. ਨਹਿਰ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਣ ਗਏ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਉਥੇ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਹਲਕੇ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸੀ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਬੱਠਲ ਅਤੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕਹੀ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਬੀਬੀ ਜੀ, ਫਟਾ ਫੱਟ ਟੱਕ ਲਾ ਦਿਓ। ਭਲਾ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੀ ਵੀ ਕੋਈ treachery ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : ** ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਾ ਲਵਾਂਗੇ। ਇਹ ਤਾਂ ਓਪਨ ਬੁੱਕ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਹੋ

** Expunged as ordered by the Chair.

ਜਿਹਾ ਡਰਾਮਾ ਕਰਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਡਰਾਮਾ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਚੌਥੀ ਵਾਰੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾ ਬਣਦਾ। (ਥੰਪਿੰਗ)

ਸਰਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ (ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ) : ਮੈਂ ਡਰਾਮਾ ਲਫਜ਼ ਤਾਂ ਵਰਤਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਲਿਆ ਕੇ ਦਿਖਾ ਦਿਆਂਗਾ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਦਿਖਾ ਦਿਓ। ਮੈਨੂੰ ਟਾਈਮ ਦੱਸ ਦਿਓ। ਮੈਂ ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਪੂਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣਾਂਗਾ। ਜੇਕਰ ਗੱਲ ਗਲਤ ਹੋਈ ਤਾਂ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਾਂਗਾ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਦੱਸ ਦਿਓ। ਚਲੋ ਖੈਰ। ਹਮਦਰਦ ਕੌਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਨਹਿਰ ਪੁੱਟੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਸਾਰੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ (ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਬਹਾਦਰ ਵੀਰ। ਅਸੀਂ ਕਪੂਰੀ ਮੋਰਚਾ ਲਾਇਆ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਗਏ। ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਰਾਜੀਵ-ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਕਾਰਡ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਨਾ ਜਾਓ। ਮੈਂ ਸਚਾਈ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਮੈਂ ਵੀ ਸੀ, ਟੌਹੜਾ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਸਨ, ਹੋਰ ਵੀ ਲੀਡਰ ਸਨ, ਮੈਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ। ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸੱਦਿਆ, ਵਿਚੋਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਚਿੱਟੇ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਦਸਖਤ ਕਰਕੇ ਦੇ ਦਿਓ, ਫਿਰ ਜੋ ਆਖੋਗੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇ ਦੇਣਗੇ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਭੋਲੇ ਹੋ, ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਬਹੁਤ ਚਤਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਸਖਤ ਕਰਕੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਜਾਵੋਗੇ ਤਾਂ ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਟਾਈਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ। ਮੈਂ ਉਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਸੋ, ਰਾਜੀਵ-ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਕਾਰਡ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਦੇਖੋ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਬਣ ਗਿਆ ਔਰ 3.8 ਐਮ.ਏ.ਐਫ. ਪਾਣੀ ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੀ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਟਾਈਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਅਨਾਊਂਸਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਆਬਜੈਕਸ਼ਨ ਰੇਜ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕੋਈ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜ ਮਰ ਗਏ। ਅੱਜ ਤੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਐਗਜੈਕਟ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਹਰਿਆਣੇ ਦਾ ਕੀ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦਾ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਹਿਰ ਬਣਾ ਦਿਓ। ਸਿਰਫ ਨਹਿਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਝਗੜਾ ਸੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਵਕੀਲ ਕੀਤੇ ਔਰ ਉਹਦੇ ਵਿਚੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀ ਨਿਕਲਿਆ, ਜਿਹੜਾ ਅੱਜ ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਵਿਚ ਵੱਟੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ। ਜਦੋਂ ਸਰਦਾਰ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਉਦੋਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਇਕ ਪੈਕਟ ਕਰ ਲਿਆ, ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਕਰ ਲਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੰਡ ਤੇ ਦਸਖਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਹ ਸਾਡੀ ਮੌਤ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਤੇ ਦਸਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਕੀਤੇ। ਹੁਣ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 5, ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ, ਮਾਰਦੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਹੋ, ਫਿਰ ਸਾਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜੀਉਂਦਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸੋ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਪਾਣੀ ਦਾ ਝਗੜਾ ਹੈ ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ...

ਸਰਦਾਰ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ।

Mr. Speaker : No Point of Order. Interruption ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹੋ? ਲੀਡਰ ਆਫ਼ ਦਿ ਹਾਊਸ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿਬੀਆ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ...

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੋਲਣ ਲਈ ਪਰਮਿਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮੇਰੀ ਪਰਮਿਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਜੋ ਵੀ ਬੋਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਏਗਾ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ ਹੁਣ ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਬੇੜਾ ਗਰਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਸੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਨਿਗਲੈਕਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਜੇਕਰ ਕੀਤਾ ਹੋਏ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ 9600 ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਸਕੂਲ ਹਨ। 20 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਟੀਚਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। 13100 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਹੈਡਮਾਸਟਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਦੀ ਕੰਡੀਸ਼ਨ ਡਿਲਾਪੀਡੇਟਡ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨਸੇਫ ਡਿਕਲੇਅਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਵੈਕੈਂਸੀਆਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਹਨ ਜਿਥੇ ਕਿ ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਟੀਚਰ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਗਰੀਬਾਂ, ਦਲਿਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹਮਦਰਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਬੀਬੀ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਾਂਗਾ (ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਕਿ ਇਹ ਪੋਸਟਾਂ ਜਲਦੀ ਭਰੋ। (ਟਰੇਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ) ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵੀ ਲਗਾਏ ਜਾਣ। ਇਕ ਸਟੇਟ ਚਲਦੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸੀ.ਐਮ. ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਿਵੇਂ ਕੰਮ ਚੱਲੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਕੂਲ ਕਿਵੇਂ ਚਲਣਗੇ? ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਵੀ ਲਗਾਵਾਂਗੇ। ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਵੀ ਠੀਕ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਬੈਕਵਰਡ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਕੁਆਲਟੀ ਦੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਹਾਲਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 5% ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੇਂਡੂ ਬੱਚੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਰੀ-ਵੈਂਪ ਕਰਾਂਗੇ। ਜਿਹੜੇ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਟ ਬੱਚੇ ਹਨ...

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰਾ ਪੁਆਇੰਟ

ਆਫ ਆਰਡਰ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮੈਂ ਰਿਕੁਐਸਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰ ਵਾਰ ਇੰਟਰੱਪਟ ਨਾ ਕਰੋ। ਹਾਂ ਦੱਸੋ, ਕੀ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਹੈ?

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ : ** ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਕੋਈ ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਇਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਮੈਂ ਸਾਰੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਇਜ਼ਾਫਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕੋਈ ਇਕੱਲੇ ਮੋਫਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ।

ਅੱਗੇ ਮੈਂ ਅਰਬਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਅਰਬਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਵਿਚ ਹੈਪਹੈਜ਼ਰਡ ਗਰੋਥ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਅਸੀਂ ਅਰਬਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਬਣਾਵਾਂਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਪਟਿਆਲਾ, ਬਠਿੰਡਾ, ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਥੇ ਬਿਲਕੁਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਹੋ ਸਕੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਿਤਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਇਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਵੀ ਪੂਰੀ ਮਾਸਟਰ ਪਲਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਟਾਊਨ ਪਲਾਨਿੰਗ ਨੂੰ ਸਟਰੈਂਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਸੈਕਟਰ-62 ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਸੈਕਟਰ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਰੋ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਤੁਸੀਂ ਬਾਹਰਲੇ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਮੰਗਵਾਓ। ਉਹ ਵੀ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਲਈਆਂ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਠੀਕ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਉਥੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗਰੀਬਾਂ ਲਈ ਫਲੈਟ ਬਣਾਵਾਂਗੇ ਪਰ ਉਹ ਬਣਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਸਾਈਮਲਟੇਨੀਅਸਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹਾਂਗੇ ਕਿ ਗਰੀਬਾਂ ਵਾਸਤੇ ਫਲੈਟ ਬਣਾਉਣ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਦੱਸੋ ਕਿ ਬੈਟਰਮੈਂਟ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਕ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ ਲਈ ਨੋ-ਆਬਜੈਕਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਲਈ ਫਾਈਲ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਈ। ਉਸ ਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.ਡੀ. ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਜਾਂ ਅਰਬਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਡੀ.ਸੀ. ਦਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇੰਨਾ ਟਾਈਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪਾਂ ਦੇ ਨੋ ਆਬਜੈਕਸ਼ਨ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵੇਖਦੇ ਰਹੀਏ। ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੀ.ਸੀ. ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ਾਮਦੀ ਆਵੇ ਅਤੇ ਥੋੜ੍ਹਾ-ਘਾਣਾ ਗੱਫਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਵੇ।

** Expunged as ordered by the Chair.

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਲੋਕਲ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 126 ਟਾਊਨ ਹਨ। ਮਾਰਚ, 2008 ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੋਟੇਬਲ ਪਾਣੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। (ਟਰੇਜ਼ਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਵੱਲੋਂ ਥੰਪਿੰਗ)। ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਥੇ ਕਿ ਵਾਟਰ-ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪੁੱਡਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਹੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਗਵਾੜੇ ਅਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਵਾਟਰ-ਟਰੀਟਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ ਹਨ, ਇਕ ਸਾਲ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੰਕਸ਼ਨਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ (ਸ. ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਨੇ ਫ਼ੁਰਮਾਇਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਬੇਈਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਲਈ 5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਬੇਈਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪੈ ਰਿਹਾ, ਉਹ ਪਾਣੀ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ 10 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਕਪੂਰਥਲੇ ਦਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦਾ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਇਸ ਵਿਚ ਨਾ ਪਵੇ, ਬੰਦ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। (ਇਕ ਆਵਾਜ਼ : 10 ਕਰੋੜ ਨਹੀਂ ਜੀ, 12.1/2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।) ਠੀਕ ਹੈ ਜੀ, 12.1/2 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸਣੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋਵੇ, ਉਸਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ, ਮੈਂ ਅੱਜ ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਅਨਾਊਂਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬੇਈਂ ਵਾਸਤੇ, ਉਸਦੀ ਸਫਾਈ ਲਈ ਜਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਲੱਗੇਗਾ, ਸਰਕਾਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਦੂਜਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਐਲੀਵੇਟਿਡ ਰੋਡ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ 1.1/2 ਸਾਲ ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਤੀਸਰਾ, ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਅਸੀਂ ਆਪ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੱਲ੍ਹ ਹੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮਿਸਟਰ ਮੈਊਸੀਅਸ, ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਆਇਆ ਸੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਵੀ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ, ਕੁਦਰਤ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮੇ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਗਿਆ, ਕੁਦਰਤ ਕਿਵੇਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮੇ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹਿਸਟਰੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਦੇਖਣ ਗਿਆ, ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆਇਆ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਦਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਨਿਊਯਾਰਕ ਦੇ ਆਰਕੀਟੈਕਟ ਨੇ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਹੀ ਉਥੇ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਾਰੀ ਹਿਸਟਰੀ ਦੱਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਇੱਥੇ ਲਿਆਂਦਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅਥਾਰਟੀ ਬਣਾਕੇ ਇਸਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਕੱਲ੍ਹ ਹੀ ਮੇਰੀ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕੰਸਟਰੱਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਜਿਸਦੇ ਕੋਲ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ। ਬਿਲਡਿੰਗ ਤਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਹੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜੋ ਗਲਿਆਰਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈਲਥ ਐਂਡ ਫੈਮਲੀ ਪਲੈਨਿੰਗ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਉਥੇ ਵੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਮੋਬਾਇਲ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵੀ ਦਿਆਂਗੇ। ਜਿਹੜੇ ਗਰੀਬ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਰੀ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕਵਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਕ

ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ, 50,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਵਰ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। This will cover 20 lac poor people. 22 ਲੱਖ ਗਰੀਬ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ, ਜਿਹੜੇ ਅੱਜ ਇਲਾਜ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਮਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਤੇ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਦੀ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਪੌਡਜ਼ ਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਖਰ ਵਿਚ ਮੈਂ ਕਹਾਂਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇਕ ਅਹਿਮ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਇਕ ਹਨੇਰੇ ਦੌਰ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਹੈ ਔਰ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਖਿਲਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੇ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਮੁੜ ਤੋਂ ਤਾਮੀਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਕ ਬਹੁਤ ਨਾਜ਼ੁਕ, ਮੁਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਅਹਿਮ ਕੰਮ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ, ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਇਕ ਨਵਾਂ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਔਰ ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁੜੱਤਣ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ...

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ : ** ** ** **

Mr. Speaker : Nothing to be recorded which is spoken without the permission of the Chair.

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਥੇ ਆ ਗਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਅੱਜ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਬੰਦੇ ਪਾਲਿਟਿਕਸ ਵਿਚ ਅਸੂਲਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਖੜ੍ਹਦੇ, ਕਦੇ ਇੱਧਰ ਤੇ ਕਦੇ ਉੱਧਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਦੇ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਕੁਝ ਅਵਾਜ਼ਾਂ : ਇਹ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਬਣਨਾ ਕੋਈ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਕਾਬਲ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕਾਬਲ ਹਨ, ਵਕੀਲ ਕਾਬਲ ਹਨ ਲੇਕਿਨ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਈ ਹਨੇਰੀਆਂ ਆਈਆਂ, ਝੱਖੜ ਆਏ ਲੇਕਿਨ ਕਦੀ ਅਸੀਂ ਡੋਲੇ ਨਹੀਂ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਕਦੀ ਲਾਲਚ ਤੇ ਨਹੀਂ ਡੋਲੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਉਹ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਲਾਲਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਅੱਜ ਬੀਬੀ ਜੀ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। (ਵਿਘਨ)

ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਪਾਰ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ) (ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ) : ਮਤਲਬ ਹੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਬੀਬੀ ਜੀ ਇਹ ਆਸ ਛੱਡ ਦਿਓ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ। ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਓ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਤੁਸੀਂ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿ

** Not recorded as ordered by the Chair.

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਫਰਕ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰੀ 40,000 ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਪਿਛੇ ਸੀ। ਤੁਹਾਡੀ ਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਤੇ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀ ਵੋਟ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਚਾਲੀ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਫਰਕ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਲੱਤ ਵੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਫਰਕ ਪੈ ਗਿਆ। ਕੁਝ 'ਆਜ ਤੱਕ' ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ 90 ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ 20 ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ, ਕੁਝ ਉਹ ਮਾਰ ਗਿਆ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸਾਂ। (ਵਿਘਨ) ਕਾਕਾ, ਬੱਸ ਕਰੋ। ਬੀਬੀ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਤਵਾਦ ਵੇਲੇ ਬੜੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰ ਗਏ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਬਾਈਕਾਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ? ਸਾਡੇ ਉਸ ਵੇਲੇ 24 ਕੈਂਡੀਡੇਟ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ (ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ) : ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਕਾਬਲੀਅਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੀ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ) ਸਰਕਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ... । (ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਤਾਂ ਕਨਕਲੂਡ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। (ਵਿਘਨ)

ਸਰਦਾਰ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਖੰਗੂੜਾ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ। (ਵਿਘਨ) ** ** ** **

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪੁਆਇੰਟ ਆਫ ਆਰਡਰ ਤੇ ਆਰਗੂਮੈਂਟਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। (ਵਿਘਨ) This is no Point of Order.

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਯੂਟੋਪੀਆ ਲਫਜ਼ ਦਾ ਮੀਨਿੰਗ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਾਂਈਡਲੀ ਬੇਟਾ ਜੀ, ਦੱਸ ਦੇਣਾ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੀ ਮਤਲਬ ਸਮਝਦਾ ਸਾਂ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਪਾਰਟੀ ਸਮੇਤ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ, ਮਿਲਵਰਤਨ, ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਸਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਹੈ। ਆਓ, ਰਲ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੁਨਹਿਰੇ ਭਵਿਖ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਈਏ ਔਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਮੈਂ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤੇ ਜੋ ਮਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪਾਸ

** Expunged as ordered by the Chair.

ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। (ਥੰਪਿੰਗ)।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਮੈਂ 21 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਸ਼ ਰਾਏ ਢਾਂਡਾ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਤੇ ਨੂੰ ਹਾਊਸ ਦੀ ਵੋਟ ਲਈ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ-

"ਕਿ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ :-

'ਕਿ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਇਸ ਸਦਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਉਸ ਭਾਸ਼ਣ ਲਈ ਅਤਿ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 19 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿਚ ਦੇਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕੀਤੀ।' "

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪਾਸ ਹੋਇਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸਦਨ ਵੀਰਵਾਰ, 29 ਮਾਰਚ, 2007 ਦੇ 10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਸਥਗਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

*6.55 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ

(*ਇਸ ਉਪ੍ਰੰਤ ਸਦਨ ਵੀਰਵਾਰ, 29 ਮਾਰਚ, 2007 ਦੇ 10.00 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਤੱਕ ਸਥਗਿਤ ਹੋ ਗਿਆ।)

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੇਠ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਛਪਾਈ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਸਮੱਗਰੀ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ. ਨਗਰ (ਮੋਹਾਲੀ) ਵਿਖੇ ਟਾਈਪਸੈੱਟ ਕਰਵਾਕੇ ਛਾਪੀ ਗਈ।

Punjab Govt. Press, S.A.S. Nagar/5928/06-07

PUNJAB VIDHAN SABHA

DEBATES

Thursday, the 29th March, 2007

Vol. I - No. 7

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

Punjab Vidhan Sabha Secretariat, Chandigarh

Price : Rs. 175-00

Th

M

ਕਿਰਪ
ਪੁਆ
ਅਜਿ

ਫੈਸਲ

ਕਰਕ

ਹੋਇ

ਜ਼ਿ

ਮੰਤ
ਸਿ
ਅਤ

PUNJAB VIDHAN SABHA

Thursday, the 29th March, 2007

The Vidhan Sabha met in the Punjab Vidhan Sabha Hall, Vidhan Bhavan, Sector 1, Chandigarh at 10.00 A.M.

Mr. Speaker (Sardar Nirmal Singh Kahlon) in the Chair.

STARRED QUESTIONS AND ANSWERS

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਕੁਐਸਚਨ ਆਵਰ। ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਕਾਲ ਝਰਾਨੀ ਵਿਖੇ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ

*3. **ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਕਾਲ ਝਰਾਨੀ ਵਿਖੇ ਫੋਕਲ ਪੁਆਇੰਟ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ ?

ਸਰਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਹਾਂ ਜੀ। ਵੇਰਵਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਬਹੁਤ-ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦ ਜੀ। ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ, ਛੇਤੀ ਕਰਵਾ ਦਿਓ ਜੀ।

ਮੰਤਰੀ : ਮਿਹਰਬਾਨੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ, ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ। ਨਹੀਂ ਆਏ।

ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 18

(ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।)

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਪਾਲਦੀ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

*12. **ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ** : ਕੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰੀ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਪਾਲਦੀ ਵਿਖੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਮਲੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਮਲੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ?

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਕਾਂਤਾ ਚਾਵਲਾ : ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :—

ਲੜੀ ਨੰ:	ਕੈਟਾਗਰੀ	ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਮੌਜੂਦਾ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ
1.	ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ	1	1
2.	ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ	2	2
3.	ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰ (ਡੈਂਟਲ)	1	1
4.	ਚੀਫ਼ ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ	1	0
5.	ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ	3	2
6.	ਮੈਡੀਕਲ ਲੈਬੋਟਰੀ ਟੈਕਨੀਸ਼ਨ ਗਰੇਡ-2	2	1
7.	ਮੈਡੀਕਲ ਲੈਬੋਟਰੀ ਟੈਕਨੀਸ਼ਨ ਗਰੇਡ-1	1	1
8.	ਸਟਾਫ ਨਰਸ	2	1
9.	ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਥੀਏਟਰ ਅਸਿਸਟੈਂਟ	1	0
10.	ਰੇਡੀਓਗਰਾਫਰ	1	1
11.	ਅਪਥਾਲਮਿਕ ਅਫ਼ਸਰ	1	1
12.	ਬਲਾਕ ਐਕਸਟੈਂਸ਼ਨ ਐਜੂਕੇਟਰ	1	0
13.	ਹੈਲਥ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ (ਮੇਲ)	1	1
14.	ਹੈਲਥ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ (ਫੀਮੇਲ)	1	1
15.	ਕੰਪਿਊਟਰ	2	0
16.	ਸੀਨੀਅਰ ਅਸਿਸਟੈਂਟ	1	1
17.	ਸਟੈਨੋ ਟਾਈਪਿਸਟ	1	1
18.	ਕਲਰਕ	2	1
19.	ਦਰਜਾ-4	11	11
20.	ਡਰਾਈਵਰ	1	1

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨੇ ਮੰਗੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਦੱਸ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਾਲਦੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਮਾਹਿਲਪੁਰ-ਫਗਵਾੜਾ ਰੋਡ ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ 37 ਸੈਂਕਸ਼ਨਡ ਪੋਸਟਾਂ ਹਨ, ਇਸ ਵਿਚੋਂ 28 ਪੋਸਟਾਂ ਤੇ ਸਟਾਫ ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਥੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ ਉਥੇ ਗਿਣਤੀ ਦੱਸੀ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਗਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬੰਦੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੰਮ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੀ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਆਸ਼ਵਾਸਨ ਦੇਣਗੇ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਡਾਕਟਰ ਪੋਸਟਡ ਉਥੇ ਹਨ ਪਰ ਅਮਲੀ ਤੌਰ ਤੇ ਡਿਊਟੀ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਜੋ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਉਹ ਠੀਕ ਹੈ। ਉਥੇ 37 ਸੈਂਕਸ਼ਨਡ ਪੋਸਟਾਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ 28 ਬੰਦੇ ਉਥੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੀਆਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਹੈ। 28 ਬੰਦੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਤੇ ਪੂਰਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਰਿਪੋਰਟ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਨੇ ਭੇਜੀ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਕਾਫੀ ਡਾਕਟਰ ਨਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦਿਨ ਨੂੰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਹਲਕੇ ਦਾ ਮੇਨ ਪੇਂਡੂ ਹਸਪਤਾਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਜਰੀਏ ਸਵਾਲ ਵੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਵੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੰਤਰੀ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਪ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲਵੋ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਉੱਥੇ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੰਮ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹਾਂ ਕਿ 28 ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਜਿਹੜੇ ਉੱਥੇ ਸਾਡੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਗਰ ਉਹ ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਚੈਕਿੰਗ ਕਰਾਂਗੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬੀਬੀ ਜੀ, ਵੈਸੇ ਇਹ ਆਮ ਪ੍ਰਾਬਲਮ ਹੈ।

ਮੰਤਰੀ : ਇਹ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਪਿਛਲੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲਿਹਾਜ਼ ਗੰਢ-ਗੰਢ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ ਉਤੇ ਭੇਜ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਗਾਇਆ ਹੈ।

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕੀ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਐਸ਼ੋਅਰ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੈਡੀਕਲ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਉੱਥੇ ਜ਼ਰੂਰ ਡਾਕਟਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੋਣ।

मंत्री : स्पीकर साहिब, मैं सब साथियों को विश्वास दिलाना चाहती हूँ कि मैंने अपने दो दिन के कार्यकाल में लगभग 10 गांवों के अस्पतालों को बिना किसी को बताए विज़ट किया है। जो रात को काम करने की बात की है, उस के बारे में कहना चाहती हूँ कि अगले चार पांच महीनों में मैं पंजाब के हर अस्पताल में बिना किसी को बताए जाउंगी। मैं अपनी प्राईवेट गाड़ी में जाऊंगी, जिस से ये पता न चले कि कोई सरकार का प्रतीनिधी आ रहा है।

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰਾ ਸਵਾਲ ਤਾਂ ਸਿੰਪਲ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇਨਸ਼ੋਅਰ ਕਰਨ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿਖੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਖੇ ਜਾਣ ਨਾਲ, ਨਾ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਚਾਰ ਸਾਲ ਨਾ ਜਾਣ, ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਨਾ ਜਾਣ, ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ।

मंत्री : स्पीकर साहिब, मैंने पहले भी कहा है कि मैं विश्वास दिलाती हूँ कि सब जगह जाऊंगी। जाने का मतलब डाक्टरों की प्रेज़ेन्स को निश्चित करना ही है।

ਤਹਿਸੀਲ ਬਲਾਚੌਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ

***19. ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ** : ਕੀ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤਹਿਸੀਲ ਬਲਾਚੌਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ/ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ ?

ਸਰਦਾਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਰਣੀਕੇ : ਹਾਂ ਜੀ। ਅਨੁਲੱਗ "ੳ" ਅਨੁਸਾਰ।

ਅਨੁਲੱਗ "ੳ"

ਤਹਿਸੀਲ ਬਲਾਚੌਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੇਅਰਮੈਨਸ਼ਿਪ ਅਧੀਨ "ਬਲੋਵਾਲ ਸੌਂਕੜੀ ਪਸ਼ੂ ਭਲਾਈ ਸਭਾ" ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕੈਟਲ ਪਾਊਂਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਤਹਿਸੀਲ ਬਲਾਚੌਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰੱਤੇਵਾਲ ਅਤੇ ਮੂਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਗਊਸ਼ਾਲਾਵਾਂ ਵੀ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਹੋਰ ਉਪਰਾਲੇ ਕੈਟਲ ਕੈਚਿੰਗ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਪਕੜਨਾ, ਪੰਜਾਬ ਹਰਡ ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 2006 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਵਾਰਾ ਨਰ ਵੱਛਿਆਂ ਨੂੰ ਖੱਸੀ ਕਰਨਾ ਹਨ।

ਉਂਜ ਪੰਜਾਬ ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ, 1994 ਦੀ ਕਲਾਜ਼ 11-ਐਫ, ਧਾਰਾ 30 ਚੈਪਟਰ 3 ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ/ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਦਾ ਹੈ।

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂ ਜੋ ਹਨ, ਇਹ ਜੰਗਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਜਾੜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਵਾਰਾ ਡੰਗਰ 200-200, 250-250 ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਝੁੰਡ ਬਣਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਜੇਕਰ ਏਨੇ ਡੰਗਰ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਵੀ ਵੜ ਜਾਣ ਤਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਜਿੰਨਾ ਕੁ ਬੀਜ ਬੀਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੀਜ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਕਰਾਈ ਮਿਹਨਤ ਬੇਕਾਰ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਹਨ, ਉਹ ਸੁੱਖ ਦੀ ਨੀਂਦ ਸੌਂ ਸਕਣ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਲਾਚੌਰ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿਖੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਇੱਕ ਕੈਟਲ ਪਾਊਂਡ ਲਈ 35 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਬੱਲੋਵਾਲ ਸੌਂਕੜੀ ਵਿਖੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਬਣੀ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਜਿਹੜੀ 5 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ, ਉਹ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ 26 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਉਥੇ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਜਾਂ ਚਾਅ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਜਲਦੀ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਲਦੀ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ।

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਇਹ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜੀ ?

ਮੰਤਰੀ : ਇਹ ਜਲਦੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਛੇਤੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਸਾਲ, ਛੇ ਮਹੀਨੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਲਦੀ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੰਤਰੀ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਟਾਈਮ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ।

ਮੰਤਰੀ : ਪੈਸਾ ਵੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਟਾਈਮ ਬਾਊਂਡ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਾਈਮ ਦੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕੰਮ ਸਾਲ ਜਾਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ?

ਮੰਤਰੀ : ਮੈਂ ਟਾਈਮ ਦੇ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਕਰਵਾ ਦਿਆਂਗੇ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਉਸ ਵਲੋਂ 10% ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੇਰਾ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਕਰਵਾਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲ ਦਿਆਂਗੇ।

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਗੱਲ ਫਿਰ ਉਥੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈ। ਪਹਿਲ ਤੇ ਛੇਤੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਟਾਈਮ ਬਾਊਂਡ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਾਈਮ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। ਚਾਹੇ ਤੁਸੀਂ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਵੱਧ ਲੈ ਲਵੋ।

ਮੰਤਰੀ : ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਵੋ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਜਾਵੇ।

ਚੌਧਰੀ ਨੰਦ ਲਾਲ : ਇਹ ਫਿਰ ਵੀ ਤਕਰੀਬਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗੱਲ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਅਵਾਰਾ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਇਕੱਲੇ ਬਲਾਚੌਰ ਵਿਖੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕੀ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਜਨਰਲ ਤੌਰ ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂਕਿ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾ ਹੋ ਸਕੇ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ 34 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਕੈਟਲ ਪਾਊਂਡ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਲਾਕਾਂ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੜਾਂਗੇ।

ਸਰਦਾਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ : ਧੰਨਵਾਦ ਜੀ।

ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ-ਆਦਮਪੁਰ ਸੜਕ ਨੂੰ ਚੌੜਾ ਕਰਨਾ

*13. **ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ** : ਕੀ ਲੋਕ ਕਾਰਜ (ਭਵਨ ਅਤੇ ਮਾਰਗ) ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਬਿਸਤ ਦੁਆਬ ਨਹਿਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ-ਆਦਮਪੁਰ ਸੜਕ ਨੂੰ ਚੌੜਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ ?

ਸਰਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ : ਜੀ ਹਾਂ, ਬਿਸਤ ਦੁਆਬ ਨਹਿਰ ਦੇ ਨਾਲ ਪੈਂਦੀ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਤੋਂ ਆਦਮਪੁਰ ਸੜਕ ਨੂੰ 5.5 ਮੀਟਰ ਦੀ ਮੈਟਲਡ ਚੌੜਾਈ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਗ੍ਰਾਮ ਸੜਕ ਯੋਜਨਾ ਫੇਜ-7 (2007-08) ਅਧੀਨ ਚੌੜਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ ।

ਇਸ ਸੜਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੌਮੀ ਪੇਂਡੂ ਸੜਕ ਵਿਕਾਸ ਏਜੰਸੀ, ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਮੰਤਰਾਲੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਲਾਗਤ 20 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪੂਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਿਫੰਡ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਮਾਲੀ ਸਾਲ 2007-08 ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਕਰੀਬਨ 2 ਸਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਰਦਾਰ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਠੰਡਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕ ਅਹਿਮ ਸੜਕ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੱਕ ਮਾਰਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਸੈਂਟਰ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2007-08 ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਦੋ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਪਰ ਲਿਮਟ ਲੈ ਕੇ ਅਸੀਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਵੈਸੇ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕੰਪਲੀਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਰਦਾਰ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਦੀ ਕੰਪਲੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਏਜੰਸੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੈਂਡ ਓਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਸਿਰਫ਼ 6 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਬਹੁਤ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਦੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਨੂੰ ਮੇਨਟੇਨ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਤਾਂ ਕਿ ਵੱਧ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਬਣਨ। ਇਸ ਲਈ ਕੀ ਇਹ ਮਿਆਦ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਇਕ ਸਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੇ ? ਜੇਕਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ।

ਮੰਤਰੀ : ਅਸੀਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਇੰਪਰੂਵ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਐਸ਼ਓਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਅੱਜ ਸਿਰਫ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਡੀ. ਦਾ ਕੁਆਲਿਟੀ ਵਿੰਗ ਹੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚੈੱਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਊਂਟਰ ਚੈੱਕ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਬਾਹਰਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਇੰਪਲਾਇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿ ਕੁਆਲਿਟੀ ਇੰਪਰੂਵ ਹੋਵੇ। ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਇਸ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ।

ਕੈਪਟਨ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਕ ਮਸਲਾ ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹਾਊਸ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਹਿਮ ਸੜਕ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਪਠਾਨਕੋਟ-ਬਟਾਲਾ-ਵੇਰਕਾ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਨਗਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਲ ਜੁੜਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਹੈ। ਉਥੋਂ ਦੀ ਆਦਮੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੰਘ ਸਕਦਾ, ਗੱਡੀਆਂ ਤਾਂ ਕੀ ਲੰਘਣੀਆਂ ਹਨ। ਕੀ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਵੇਰਕਾ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੱਕ ਦੀ ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਭੇਜ ਦੇਣ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਇੰਪਰੂਵਮੈਂਟ ਕਰਾਂਗੇ। ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋਇਆ ਇਹ ਕੰਮ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਅਨਿਲ ਜੋਸ਼ੀ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਸੜਕ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਵੇਰਕਾ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਕੀ ਨਗਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਜਲੰਧਰ-ਪਠਾਨਕੋਟ ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡਜ਼ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਹੈ। ਵੇਰਕਾ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਿਹੜੀ ਸੜਕ ਹੈ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.ਡੀ. ਦੇ ਅੰਡਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਟਾਈਮ ਬਾਊਂਡ ਕਰਨ ਕਿ ਕਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਇਹ ਕੰਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਵਾਈ ਹੈ, ਉਹ ਸਬਮਿਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚ-ਵਿਚ ਇਸ ਸੜਕ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰ ਸਕੀਏ।

ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾ

*28. **ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ—

(ੳ) ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਕਿਸ ਸਾਲ ਵਿਚ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਸੀ;

(ਅ) ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਿਤ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਇਸ ਸਮੇਂ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਣ ਕੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਚਾਲੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ?

ਚੌਧਰੀ ਸਵਰਨਾ ਰਾਮ : (ੳ) ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਸਾਲ 1994 ਵਿੱਚ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਸੀ।

(ਅ) ਨਹੀਂ ਜੀ, ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਵਿਖੇ ਸੈਸ਼ਨ 1994 ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸ਼ਨ, ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫੀ ਟਰੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰੰਤੂ ਸਟਾਫ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ, ਇਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਫੰਡਜ਼ ਉਪਲਬਧ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸੰਸਥਾ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ ਤੇ ਚਾਲੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੀ। ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੋਰਡ (ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ.ਬੀ.) ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉਸ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਉਪਰ ਕਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਵਾਲ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛੀ ਸੀ। ਜੇ ਇਹ ਨਵਾਂ ਸਵਾਲ ਦੇ ਦੇਣ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੱਸ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਲ 1994 ਦੇ ਵਿਚ ਇਹ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਦੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਲ 1994 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ 13 ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 1994 ਵਿਚ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸ਼ੀਅਨ ਤੇ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫੀ ਟਰੇਡਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖਲਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਬੇਸੀਕਲੀ

ਅੱਜ ਤੱਕ ਇੱਕ ਵੀ ਸਟੂਡੈਂਟ ਨੇ ਟਰੇਨਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਦਾਖਲਾ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਚਾਲੂ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਆਈ.ਟੀ.ਆਈ. ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੈਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਾਂ ਪਰ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹੈ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਤੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦਾ, ਉਨਾ ਚਿਰ ਤੱਕ ਇਸ ਤੇ ਅਗਲੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪ੍ਰਮੋਟਰ ਦੀ ਡੈਥ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਜੇ ਉਸ ਦੀ ਡੈਥ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਿਆ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪੈਸਾ ਜ਼ਾਇਆ ਹੀ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੀ ਇਹ ਕਲਾਸਾਂ ਚਲਾ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬੈਨੀਫਿਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੌਂਪੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਅਗਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਖਾਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ

*25. **ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫ਼ਰ :** ਕੀ ਸਿੰਜਾਈ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਖਾਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗ੍ਰਾਂਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਗ੍ਰਾਂਟ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ ?

ਸਰਦਾਰ ਜਨਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ : ਹਾਂ ਜੀ, ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਟੁੱਟੇ ਖਾਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੋਜਨਾ ਬੋਰਡ, ਮਾਨਸਾ ਦੁਆਰਾ ਮੰਡਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਲਾਈਨਿੰਗ ਡਵੀਜ਼ਨ ਨੰ: 6, ਮਾਨਸਾ ਨੂੰ 12.40 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ 11.65 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਅੱਗੇ 732 ਵਾਟਰ ਯੂਜ਼ਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ 32.923 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਲੰਬਾਈ ਦੇ ਖਾਲ ਮੁਰੰਮਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕੰਮ ਤੇ 108.25 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਕੰਮ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜੀ।

[ਸਿੰਚਾਈ ਮੰਤਰੀ]

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹਲਕਾ-ਵਾਈਜ਼ ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ 10.100 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਬੁਢਲਾਡਾ ਵਿਚ 11.400 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਵਿਚ 3.890 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅਤੇ ਜੋਗਾ ਵਿਚ 7.623 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਖਾਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ : ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਖਾਲ੍ਹਿਆਂ ਤੇ ਪੈਸਾ ਲਗਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਆਲਰੇਡੀ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ ਵਿਚ 5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕਾਫੀ ਕੰਮ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਪੈਸਾ ਰੁਕ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਕੋਡ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੀ ਇਹ ਪੈਸੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਹਨ ਜਾਂ ਸੈਪਰੇਟ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਪੈਸਾ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਪੈਸੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ ਹਨ ਔਰ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵੇਲੇ ਕੋਡ ਆਫ ਕੰਡਕਟ ਲਗਣ ਕਰਕੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਚਿਰ ਕੰਮ ਰੁਕਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਕੰਮ ਫਿਰ ਚਾਲੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਪੈਸਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਠੀਕ ਹੈ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਹ ਪੈਸੇ ਲਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਇਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਟੀਨਿਊ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਕੋਈ ਨਵੀਆਂ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨਾਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਆਈਆਂ ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਆਨਰੇਬਲ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੱਲ੍ਹ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹ ਆਰਡਰ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ 25 ਸਾਲ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਖਾਲ ਹਨ ਉਹ ਨਵੇਂ ਬਣਾਉਣੇ ਹਨ, ਦੁਬਾਰਾ 9 ਇੰਚੀ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਨਾਲ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਕੰਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਉਵੇਂ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਅਸੈਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਔਰ ਸਾਡਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਵਿੱਚ 9 ਇੰਚੀ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ 20 ਤੋਂ 25% ਇਸਦਾ ਐਸਟੀਮੇਟ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਸੀਂ ਮਾਨਯੋਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਲੈ ਲੈਣਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਬਜਕ ਵਿਖੇ ਸੂਰਜੀ ਊਰਜਾ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚਾਲੂ ਕਰਨਾ

*4. **ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਗੈਰ-ਰਵਾਇਤੀ ਊਰਜਾ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਬਜਕ, ਵਿਖੇ ਸੂਰਜੀ ਊਰਜਾ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਤਕ ਚਾਲੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ?

ਸਰਦਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ : ਨਹੀਂ ਜੀ। ਪਰੰਤੂ 50 ਕਿਲੋਵਾਟ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸੋਲਰ ਫੋਟੋਵੋਲਟਿਕ ਗਰਿਡ ਇੰਟਰਐਕਟਿਵ ਪਾਵਰ ਸਿਸਟਮ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸੂਰਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਹੀਂ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਪਿੰਡ ਪੱਧਰੀ ਗਰਿਡ ਵਿੱਚ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾ ਹੀ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੇ ਮਹਿਕਮੇ ਨੂੰ ਹੀ ਮੇਰੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਸਮਝ ਆਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸਵਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਸੁਣਾ ਦੇਵਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ।

> "ਕੀ ਗੈਰ-ਰਵਾਇਤੀ ਊਰਜਾ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਬਜਕ, ਵਿਖੇ ਸੂਰਜੀ ਊਰਜਾ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਚਾਲੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ?"

ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਥੇ ਸੂਰਜੀ ਊਰਜਾ ਕੇਂਦਰ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਮੈਂ ਮੁਨਕਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਪਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੰਦ ਪਿਆ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਬੰਦ ਪਏ ਸੂਰਜੀ ਊਰਜਾ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ ਨਹੀਂ ਜੀ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਹੈ ਤਾਂ ਬੜੇ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੀ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਸੋਲਰ ਐਨਰਜੀ ਸੈਂਟਰ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਥੇ ਬਣਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇੱਥੇ ਬਣਿਆ ਹੈ ਸੋਲਰ ਫੋਟੋਵਾਲਟਿਕ ਗਰਿਡ ਇਸਦੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸੋਲਰ ਐਨਰਜੀ ਸੈਂਟਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਕ ਹੈ, ਇਕੋ ਹੀ ਸੋਲਰ ਐਨਰਜੀ ਸੈਂਟਰ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਖਰਚਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੋਲਰ ਐਨਰਜੀ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰ.ਐਂਡ.ਡੀ. ਸੈਂਟਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਈ ਟੈਸਟਿੰਗ ਫੈਸਿਲਟੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕੋਈ ਸਟਾਫ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੀ ਫੈਸਿਲਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ ਗੌਰਮਿੰਟ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਹੀ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੈ, ਜੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਾਹਿਬ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਥੇ ਇਹ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਵੇਂ ਸਰਦਾ ਹੈ, ਗੱਲ ਤਾਂ ਇੰਨੀ ਕੁ ਹੀ ਹੈ।

ਮੰਤਰੀ : ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਫੋਟੋਵਾਲਟਿਕ ਗਰਿਡ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਤਦ ਹੀ ਮਤਲਬ ਸਮਝਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਜੀ। ਇਹ 50 ਕਿਲੋਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ 1999 ਵਿਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦਾ ਕੰਮ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਬੱਤੀ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਸਿਰਫ ਕੰਮ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਬੱਤੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ। 1999 ਤੋਂ ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਹੋ ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ 3,57,584 ਕਿਲੋਵਾਟ ਬਿਜਲੀ ਇਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਹ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਸਪਸ਼ਟ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਹੈ ਪਰ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਗੱਲ ਹੈ "ਤਾਲੋਂ ਖੁੰਜੀ ਆਲ ਪਤਾਲ ਕਰੇ" ਮੈਂ ਬਕਾਇਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਬਜਕ ਵਿਖੇ ਜਿਹੜਾ ਸੂਰਜੀ ਊਰਜਾ ਕੇਂਦਰ ਬੰਦ ਪਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਚਾਲੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਬਜਕ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜਾ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਟੈਕਨੀਕਲ ਕੋਈ ਬਦਲੀ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਦੱਸੋ, ਬਜਕ ਦੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੰਤਰੀ ਜੀ, ਉਹ ਬੰਦ ਪਿਆ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਚਲਾਉਣਾ, ਇੱਕ ਲਫਜ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਗੁਜਾਰਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਉਥੇ ਗਰਿਡ ਹੈ, ਉਹ ਫੋਟੋ ਸੋਲਰ ਵਾਲਟਿਕ ਗਰਿਡ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ 1999 ਤੋਂ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਪੀ.ਐਸ.ਈ.ਬੀ. ਨੂੰ ਬੱਤੀ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਕੰਮ ਆਲਰੇਡੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮਿਆਂ ਤੋਂ ਊਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸੋਲਰ ਸਿਸਟਮ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਸਿਸਟਮ ਚਲਾਉਣਗੇ ? ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੇਰੇ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਇਕ ਕੌੜ ਪਿੰਡ ਹੈ, ਉਥੇ ਇਹ ਸੋਲਰ ਸਿਸਟਮ ਬੰਦ ਪਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕਰਨਗੇ ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਸਵਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੈਂ ਪਤਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਕੀ ਹੈ ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸੈਪਰੇਟ ਸਵਾਲ ਦੇ ਦਿਓ।

ਬੁੱਢੇ-ਨਾਲੇ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦਾ ਨਿਕਾਸ

*23. **ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਬੁੱਢਾ-ਨਾਲਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਨਾਲੇ ਜਿਹੜੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਦਯੋਗਿਕ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਕੀ ਹਨ ?

ਸਰਦਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ : ਹਾਂ ਜੀ। ਬੁੱਢਾ-ਨਾਲਾ ਅਤੇ ਹੋਲੀ ਬੇਈਂ ਵਿਚ ਸੋਧਕ ਜਾਂ ਅਣਸੋਧਕ ਪਾਣੀ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਨਾਲੇ ਅਤੇ ਡਰੇਨਾਂ ਵਿਚ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਮਰਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਉਪਰੰਤ ਹੀ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੇਰਵੇ ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ' ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ ਜੀ।

ਅਨੁਲੱਗ 'ੳ'

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਬੁੱਢਾ-ਨਾਲਾ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਬੇਈਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਦਰਸਾਏ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ :—

(1) ਬੁੱਢੇ-ਨਾਲੇ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ.ਰਾਮ., ਆਈ.ਏ.ਐਸ., ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ ਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤ, ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਐਂਡ ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ, ਸਿੰਚਾਈ, ਜੰਗਲਾਤ, ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ, ਪੰਜਾਬ ਵਾਟਰ ਸਪਲਾਈ ਐਂਡ ਸੀਵਰੇਜ਼ ਬੋਰਡ, ਪੰਜਾਬ ਸਮਾਲ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਜ਼ ਐਂਡ ਐਕਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਕੌਂਸਿਲ ਫਾਰ ਸਾਇੰਸ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਊਰਜਾ ਵਿਕਾਸ ਏਜੰਸੀ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਬੇਈਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੁੱਢਾ ਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ/ਅਣਸੋਧਿਆ ਉਦਯੋਗਿਕ/ਘਰੇਲੂ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਉਚਿੱਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੋਧਣ ਉਪਰੰਤ ਮੁੜ ਵਰਤਣ ਜਾਂ ਸਾਫ਼ ਕੀਤੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਵਰਤਣ ਸਬੰਧੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਉਦਯੋਗਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਸੋਧਕ ਪਲਾਂਟ (ਈ.ਟੀ.ਪੀ.) ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ, ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰੋਕਥਾਮ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਵਾਟਰ (ਪ੍ਰੀਵੈਨਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਟਰੋਲ ਆਫ ਪੋਲਿਊਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1974 ਦੀ ਧਾਰਾ 33-ਏ ਅਧੀਨ ਅਣਸੋਧਿਆ ਪਾਣੀ ਬੁੱਢਾ ਨਾਲਾ ਵਿੱਚ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

(3) ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਸਬੰਧੀ ਮਾਨਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 13881 ਆਫ਼ 2006—ਕੋਰਟ ਆਨ ਇਟਸ ਓਨ ਮੋਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1280 ਆਫ 2007—ਪਰਮਾਨੰਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ (ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ.) ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਵੀ ਹੈ। ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 29 ਜਨਵਰੀ, 2007 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਅੰਤਰਿਮ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਵਿੱਚ ਅਣਸੋਧਿਆ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਪਾਉਣਾ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ

[ਵਾਤਾਵਰਣ ਮੰਤਰੀ]

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅਣਸੋਧਿਆ ਉਦਯੋਗਿਕ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮਾਨਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 28 ਫਰਵਰੀ, 2007 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੀ.ਰਾਮ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਯਕੀਨੀ ਬਨਾਉਣ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮਿਤ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਕੇ ਰਿਵਿਊ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਾ ਗੰਦ ਬੁੱਢੇ ਦਰਿਆ ਅਤੇ ਬੇਈਂ ਵਿਚ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਸਤਲੁਜ ਐਕਸ਼ਨ ਪਲੈਨ ਤਹਿਤ ਗੌਰਮੈਂਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਵੱਲੋਂ 229 ਕਰੋੜ ਰੁਪਿਆ 1995 ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਪੀ.ਰਾਮ ਕਮੇਟੀ ਵੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੇ ਸੁਜੈਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਅੰਡਰ ਕੰਸਿਡਰੇਸ਼ਨ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਇਹ ਪ੍ਰਪੋਜ਼ਲ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਫਾਰਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਪਾਣੀ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਵਿਚ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਪਰਪਜ਼ ਵਾਸਤੇ ਇਹੀ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਯੂਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਹੋਈਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਲੋਕੀਂ ਖਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਕੀ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹ ਪਾਣੀ ਨਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਡਿਸਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿਆਂਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪਾਣੀ ਟਰੀਟਡ ਹੈ ਜਾਂ ਅਨਟਰੀਟਡ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਪੋਜ਼ਲ ਹੈ ਕਿ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿਆਂਗੇ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਟਰੀਟਡ ਜਾਂ ਅਨਟਰੀਟਡ ਪਾਣੀ ਨਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਡਿਸਚਾਰਜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਅਨਟਰੀਟਡ ਵਾਟਰ ਦਰਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਨਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਪਾਣੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸਤਲੁਜ ਦਰਿਆ ਲੰਘਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਦਾ ਅਨਟਰੀਟਡ ਪਾਣੀ ਹੈ, ਉਹ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਸਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਜਾਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਇਕ ਸੁਲੇਮਾਨ ਕੀ ਹੈੱਡ ਹੈ, ਉਥੇ ਸਾਰਾ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਇਕੱਠਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੈਡ

ਪੰਪਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਕੀ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨਗੇ।

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਨਟਰੀਟਡ ਵਾਟਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਲੇ ਜਾਂ ਰਿਵੂਲੈਟ ਵਿਚ ਅਲਾਓ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਫੈਕਟਰੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਦਰਿਆ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਣ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਐਕਸ਼ਨ ਲਵਾਂਗੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨੈਕਸਟ ਕੁਐਸਚਨ, ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਜੀ।

(ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫਰ, ਸਰਦਾਰ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।)

ਇਸ ਸਵਾਲ ਤੇ ਕਾਫੀ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ।

ਸਰਹੱਦੀ-ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ

*29. **ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦ-ਪਾਕਿ ਸਰਹੱਦ ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਪੈਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ?

ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੋਹਾੜ : ਨਹੀਂ ਜੀ। ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ ਸਾਲ 2003-04 ਦੌਰਾਨ ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਅਤੇ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਪੈਂਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਮਿਲਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਧੀਨ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਬੀ 2002 ਤੋਂ ਰਬੀ, 2004 ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਕੇਵਲ ਇਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਲ 2004 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਾਲ 2007 ਤੱਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਉਣ ਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਲ 1997 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2002 ਤੱਕ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਹੁਣ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਪਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 8 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਯੂਨੀਅਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੂਚਨਾ ਆਉਣ ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਰਦਾਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੈ, ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੀ ਇਹ ਵੀ ਸਮੇਤ, ਨਾਲ ਹੀ, ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਫੈਸਲਾ ਇਸਦੇ ਬਾਰੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਲਿਖਤੀ ਆਉਣ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੈ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਕਿੰਨੇ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ?

ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ 4.31 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਹ 2500/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਰਾਣਾ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕੋਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੈਂਟਰ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੂੰ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ? (ਵਿਘਨ)

(ਅਵਾਜਾਂ : (ਬੈਠੇ-ਬੈਠੇ) : ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਦਿੱਤਾ ਨਹੀਂ।)

ਹੁਣ ਮੈਂ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਂਟਰ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪਹਿਲੀ ਦਫਾ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਖੇਤ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਨੂੰ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ 2500/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਔਰ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਵੀ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਕੇ ਸੈਂਟਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਸਰਾ ਸਵਾਲ, ਜਿਹੜਾ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਬਾਰੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਪਿਛਲਾ ਵੀ ਦੇਣ ਲੱਗ ਗਏ ਤਾਂ ਸੈਂਟਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਬਜਟ ਹੀ ਮੁੱਕ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ (ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ) ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰਾਂਗੇ।

Mr. Speaker : Questions are over.

UNSTARRED QUESTION AND ANSWER

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

5. **ਸਰਦਾਰ ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ** : ਕੀ ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ ਮੰਤਰੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦੱਸਣਗੇ ਕਿ :—

(ੳ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਰਾਮਾ, ਸੰਗਤ, ਤਲਵੰਡੀ, ਮੌੜ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਦੀ ਬਲਾਕ-ਵਾਰ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ;

(ਅ) ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਣਿਤ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਅਮਲੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਅਮਲਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ?

ਸਰਦਾਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਰਣੀਕੇ : (ੳ) ਅਨੁਲੱਗ-I ਅਨੁਸਾਰ।

(ਅ) ਅਨੁਲੱਗ-II ਅਨੁਸਾਰ। ਮਨਜ਼ੂਰਸੁਦਾ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਸ਼ੁਦਾ ਭਰਤੀ ਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਨੋਟ : ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਰਾਮਾ ਬਲਾਕ ਅਜੇ ਤੱਕ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਅਨੁਲੱਗ-I

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਚਾਰ ਬਲਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ।

ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ	ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ
1. ਸੰਗਤ	1. ਨੰਦਗੜ੍ਹ
	2. ਜੰਗੀਰਾਣਾ
	3. ਗੁਰਸਰ ਸੈਣੇਵਾਲਾ
	4. ਮਹਿਤਾ
	5. ਬਾਜਕ
	6. ਮੱਲਵਾਲਾ
	7. ਮਛਾਣਾ
	8. ਬਾਘਾ
	9. ਜੈ. ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ
	10. ਕੋਟਲੀ ਸਾਬੋ

[ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ ਮੰਤਰੀ]

ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ	ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ
2. ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	1. ਚੱਠੇਵਾਲਾ
	2. ਰਾਈਆ
	3. ਬੰਗੀ ਰੁਲਦੂ
	4. ਸਵੈਚ ਕਮਾਲੂ
	5. ਕੁੱਤੀਵਾਲ ਕਲਾਂ
	6. ਰਾਏ ਖਾਨਾ
	7. ਬੁਰਜ ਸੇਮਾ
	8. ਚਨਾਰਥਲ
	9. ਤਿਉਣ ਪੁਜਾਰੀਆਂ
	10. ਕਲਾਲਵਾਲਾ
	11. ਨੰਗਲਾ
	12. ਫੱਲੜ
	13. ਜਗ੍ਗਾ ਰਾਮ ਤੀਰਥ
	14. ਗਾਟਵਾਲੀ
	15. ਲਹਿਰੀ
3. ਮੌੜ	1. ਸੰਦੋਹਾ
	2. ਕੁੱਤੀਵਾਲ ਖੁਰਦ
	3. ਘੁੰਮਣ ਕਲਾਂ
	4. ਕੋਟ ਭਾਰਾ
	5. ਮੌੜ ਖੁਰਦ
	6. ਗਹਿਰੀ ਭਾਗੀ
	7. ਗਹਿਰੀ ਬਾਰਾ ਸਿੰਘ
	8. ਸੇਖੂ
	9. ਲਲਬਾਈ
	10. ਬੰਬੀਹਾ
	11. ਜੱਜਲ
	12. ਰਾਮਗੜ੍ਹ ਭੂੰਦੜ

ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ	ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ
4. ਬਠਿੰਡਾ	1. ਗਿਲ ਪੱਤੀ
	2. ਗੁਲਾਬਗੜ੍ਹ
	3. ਕਿਲੀ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ
	4. ਦਾਨਸਿੰਘ ਵਾਲਾ
	5. ਅਬਲੂ
	6. ਬੀੜ ਬਹਿਮਣ
	7. ਮੁਲਤਾਨੀਆਂ
	8. ਅਕਲੀਆ ਕਲਾਂ
	9. ਸਿਵੀਆ
	10. ਘੇਮੂਆਣਾ
	11. ਬਾਹੋ ਯਾਤਰੀ
	12. ਕੋਠੇ ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ
	13. ਖਿਆਲੀਵਾਲਾ
	14. ਮਹਿਮਾ ਭਗਵਾਨਾ
	15. ਭਾਗੂ
	16. ਅਮਰਗੜ੍ਹ
	17. ਚੁਗੇ ਕਲਾਂ
	18. ਭੋਖੜਾ

[ਪਸ਼ੂ-ਪਾਲਣ ਮੰਤਰੀ]

ਅਨੁਲੱਗ-II

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀਆਂ ਪਸ਼ੂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ/ਭਰੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ (ਬਲਾਕ-ਵਾਈਜ਼) :—

(ੳ) ਵੈਟੀ. ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ :

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ	ਵੈਟੀ. ਡਿਸਪੈਸਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ੁਦਾ	ਭਰੀਆਂ	ਖਾਲੀ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਥਨ
1	2	3	4	5	6	7
1	ਸੰਗਤ	10	7	7	3	ਫਾਰਮਾਸਿਸਟਾਂ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਆਸਾਮੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।
2	ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	15	14	14	1	ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ ਦੀ ਇਕ ਆਸਾਮੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।
3	ਮੌੜ	12	6	6	1	ਫਾਰਮਾਸਿਸਟਾਂ ਦੀਆਂ ਛੇ ਆਸਾਮੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।
4	ਬਠਿੰਡਾ	18	17	17	1	ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ ਦੀ ਇਕ ਆਸਾਮੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਅ) ਦਰਜਾ ਚਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀ :

ਲੜੀ ਨੰ:	ਬਲਾਕ ਦਾ ਨਾਂ	ਵੈਟੀ. ਡਿਸਪੈਸਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ	ਆਸਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ੁਦਾ	ਭਰੀਆਂ	ਖਾਲੀ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਥਨ
1	2	3	4	5	6	7
1	ਸੰਗਤ	10	6	5	5	ਦਰਜਾ ਚਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਆਸਾਮੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

1	2	3	4	5	6	7
2	ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ	15	9	8	7	ਦਰਜਾ ਚਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੇ ਆਸਾਮੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।
3	ਮੌੜ	12	3	2	10	ਦਰਜਾ ਚਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ 9 ਆਸਾਮੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।
4	ਬਠਿੰਡਾ	18	12	12	6	ਦਰਜਾ ਚਾਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੇ ਆਸਾਮੀਆਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

MATTERS RAISED DURING ZERO HOUR AND STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦੋ ਬੜੀਆਂ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲਾਂ ਜ਼ੀਰੋ ਆਵਰ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ। ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਕੱਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬੀਹਾਫ ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਕੀਲ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਉਥੇ ਮਤਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵੋਟਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਕੇ ਆਏ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਸਟੈਂਡ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਅਸੀਂ ਵਾਪਸ ਲਵਾਂਗੇ ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੈਸ਼ਨ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੱਲ੍ਹ ਵੀ ਮੈਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੋਚਦੀ ਸੀ ਕਿ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਕਹਿਣਗੇ। ਮੈਂ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤ ਸਨ, ਕਿਹੜੀਆਂ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਕਹੀ ਹੋਈ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਵੇ। ਕੀ ਇਹ ਚੋਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ-5 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਝੂਠੇ ਵਾਅਦੇ ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਫਤਵੇ ਕਾਰਨ ਰਿਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਪ੍ਰੈਜੀਡੈਂਟ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਪੀ.ਪੀ.ਸੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਜਣਿਆਂ ਤੇ ਇਕ ਕੇਸ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਵੀ ਰਿਕੁਐਸਟ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਦਫਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਹੜੀ ਰਿਕੁਮੈਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕਿਸ ਇਨਕੁਆਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇਹ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ? ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਇਨਕੁਆਰੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕੋਈ ਰਿਕੁਮੈਂਡੇਸ਼ਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਿਸ ਅਧਾਰ ਤੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਕੇਸ ਬਿਨਾ

[ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ]

ਇਨਕੁਆਰੀ, ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਰਿਕੁਮੈਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਵਿਕਟੇਮਾਈਜੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕੈਂਸਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਉਪਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਸੈਸ਼ਨ ਦਾ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਉੱਤਰ ਅੱਜ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਿਲਵਾੜ ਅਤੇ ਧੱਕੇ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਵੇ ਕਿ ਜੋ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕੀ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ?

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਕ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕੱਲ੍ਹ ਸਦਨ ਵਿਚ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੋਗੇ ਦਾ ਇਨਸੀਡੈਂਟ ਜੋ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੁਤੱਲਕ ਮੈਂ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤ ਪੁੱਛੇ ਹਨ, ਸਿਵਲ ਐਡਮਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲੋਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਐਡਮਨਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਮੈਂ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ :

ਮੈਂ ਮਿਤੀ 26 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਪਾਲ ਜੈਨ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਸਬੰਧੀ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿਚ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੇਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮੋਗਾ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿਤੀ 26 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਮੋਗਾ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਐਮ.ਐਲ.ਏ., ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਪਾਲ ਜੈਨ ਦਾ ਬਤੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ, ਮੋਗਾ ਮਿਤੀ 6 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਜੈਨ ਮਿਤੀ 26 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ, ਮੋਗਾ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਆਏ ਅਤੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਈ ਪਈ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋ ਕੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫਾਈਲਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੌਂਸਲਰ ਸਰਵਸ਼੍ਰੀ ਨਸੀਬ ਬਾਵਾ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵੈਦ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਬਲੂ, ਜਗਦੀਸ਼ ਛਾਬੜਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਚੱਕੀਵਾਲ ਆਦਿ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਪਾਲ ਜੈਨ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਕਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਪਾਲ ਜੈਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠਣ ਅਤੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਹਨ ਅਤੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਸਿਰਫ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿ ਆਪ ਦੀ ਧਰਮ-ਪਤਨੀ ਹੈ, ਹੀ ਫਿਲਹਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਨਵੀਂ ਚੋਣ ਹੋਣ ਤੱਕ ਬੈਠ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਪਾਲ ਜੈਨ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਬਤੌਰ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕੰਮ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਹਨ। ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕੌਂਸਲਰਜ਼ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਪਾਲ ਜੈਨ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਕਾਫੀ ਬਹਿਸਬਾਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ

ਅਤੇ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੌਂਸਲਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਵੀ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਕੌਂਸਲਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਪਾਲ ਜੈਨ, ਕੌਂਸਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫਾਈਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁਆਲਿਸ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚੋਂ ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਬਹਿਸਬਾਜ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ, ਥੋੜ੍ਹੀ ਬਹੁਤ ਹੱਥੋ-ਪਾਈ ਵੀ ਹੋਈ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਥਾਣਾ ਅਫ਼ਸਰ, ਸਿਟੀ-1, ਮੋਗਾ, ਤੁਰੰਤ ਮੌਕੇ ਤੇ ਪੁੱਜ ਗਏ ਤਾਂ ਕਿ ਦੋਨਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਝਗੜੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਕੇ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉਪਰ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਲਗਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਸੂਝਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਸ਼੍ਰੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਪਾਲ ਜੈਨ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ., ਮੋਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਿਤੀ 6 ਮਾਰਚ, 2007 ਤੋਂ ਬਤੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦੇ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਪੀਕਰ ਹੋ ਜੇ ਸਾਬਕਾ ਸਪੀਕਰ ਤੁਹਾਡੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਆ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮੇਰੀ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠ ਜਾਏ, ਇਹ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ.ਜੈਨ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਘਪਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਝਗੜਾ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਵੀ ਹੈ ਇਹ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਜਵਾਬ ਮਿਲੇਗਾ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਬੀਬੀ ਜੀ, ਐਸ਼ੋਰੈਂਸ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਆ ਗਈ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਥੇ ਹੱਥੋ-ਪਾਈ ਹੋਈ ਹੈ, ਧੱਕਾ-ਮੁੱਕੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਹ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਡਿਟੇਲਡ ਬਿਆਨ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੇ ਬਹਿਸ ਤਾਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਉਹ ਵੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੇ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਨਕੁਆਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਤਫਤੀਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਵਲੋਂ ਇਨਕੁਆਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੀ ਮਸਲਾ ਉਥੇ ਹੀ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।

[ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ]

ਦੂਸਰਾ ਮਸਲਾ ਜਿਹੜਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਖ਼ਬਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਮੱਤੇਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਵੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਦੇਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਕਤੇ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਰਕੱਢ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨਾਲ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 1966 ਨੂੰ ਵੀ ਉਚਿਤਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਗਹੁ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜੀਵ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵੈਦਤਾ ਉਤੇ ਵੀ ਮੁਕੰਮਲ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੰਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ 26 ਜਨਵਰੀ, 1986 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਾਟਰ ਟਰਮੀਨੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 2004 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰਾ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ੇਰੇ ਗੌਰ ਹੈ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਅਰਜ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮਸਲਾ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਅਟੈਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਤੇ ਪੱਕੇ ਹਾਂ, ਹਰ ਗੱਲ ਤੇ ਪੱਕੇ ਹਾਂ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਾ ਨਹਿਰ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਵੇਂ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਅਜੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅੱਗੇ ਜੋ ਵੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰ ਗੱਲ ਨੂੰ, ਹਰ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰੰਗਤ ਦੇਣੀ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਵੀ ਕੋਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ। ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡਾ ਸਾਥ ਦਿਓ। ਅਗਰ ਪਾਣੀ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਕੀ ਅਸੀਂ ਰਹਿ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਪਾਣੀ ਘੱਟ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਬਾਤ ਦਾ ਬਤੰਗੜ ਬਣਾਉਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਤੇ ਹਰ ਗੱਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰੰਗਤ ਦੇਣੀ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ..........। (ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਬਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਤੋਂ ਓਪੀਨੀਅਨ ਲਈ ਹੈ ਔਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਸਬ-ਜੂਡਿਸ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਬਹਿਸ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਵਿਘਨ)

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਕਲੈਰਿਟੀ ਮੰਗ ਰਹੀ ਹਾਂ। ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਰਾਏ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਅਸੀਂ ਵੀ ਕੋਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਬਲਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਨੰਬਰ ਅੱਗੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਵਾਂਗੇ। (ਥੰਪਿੰਗ) ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਤੇ ਖਦਸ਼ਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਅਰਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ? ਜਿਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠ ਜਾਏ ਤੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਕੀਲ ਬਿਨਾ ਪੁੱਛੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਦੇਵੇ, ਇਹ ਸੀਰੀਅਸ ਗੱਲ ਹੈ ? ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੀ ਐਕਸ਼ਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ? ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਕੇਸ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਬ-ਜੂਡਿਸ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀ ਸੀਰੀਅਸ ਐਕਸ਼ਨ ਲੈਣਗੇ ? ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਸੀ ਤੇ ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਇੱਥੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸ ਨੇ ਰਿਕੁਮੈਂਡ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕਿਹੜੀਆਂ ਫਾਈਂਡਿੰਗਜ਼ ਹਨ ? ਕੋਈ ਕੰਪਲੇਂਟ ਨਹੀਂ। ਕੋਈ ਇਨਕੁਆਰੀ ਵਿਚ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਧਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਦੇਖਾਂਗੇ, ਇਨਕੁਆਰੀ ਕਰਵਾਵਾਂਗੇ। ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਪਹਿਲਾ ਕੇਸ ਕੈਂਸਲ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਉਹ ਕੇਸ ਕੈਂਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ? ਕੀ ਕੋਈ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਖਿਲਾਫ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰਜਿਸਟਰਡ ਐਫੀਡੈਵਿਟ ਆਏ ਹਨ ? ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਡੀਲ ਕਰੋਗੇ ? ਇਹੀ ਹੀ ਮੇਰੀਆਂ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਹਨ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਭੁੱਲ ਗਿਆ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਤਾਅਲੁੱਕ ਹੈ, ਦੇਖੋ ਜਿਹੜਾ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨਕੁਆਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਸ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਫਾਈਲ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ : "It needs further probe." ਜੋ ਉਸ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਰਦਰ ਪਰੋਬ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਰਦਰ ਪਰੋਬ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਚ ਦੋ ਐਫੀਡੈਵਿਟ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੈਂ ਬਾਰ ਬਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਜੁਰਮ ਤੋਂ, ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਲਾਅ ਤੋਂ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਤੋਂ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਛੋਟਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵੱਡਾ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਤੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਦੂਸਰਾ, ਮੈਂ ਫਿਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਸਟੈਂਡ ਸਾਡਾ ਹੈ, ਉਹ ਪੱਕਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਰਿਪੇਅਰੀਅਨ ਹੱਕ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਐਸ.ਵਾਈ.ਐਲ. ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਪਾਂ ਜੋ ਵੀ ਮਸਲਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਕੱਠੇ ਜਾ ਕੇ ਭਾਵੇਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ, ਹੱਲ ਕਰਾਂਗੇ। ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਸੌ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਚਿੰਤਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਦਾ ਤਾਂ ਜਵਾਬ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਮਾਈਕ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਵਾਜ਼ ਸਾਫ ਸੁਣਾਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ।)

ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਿਥੇ ਅਸੀਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ। ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸੀਰੀਅਸ ਮਸਲਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਗੌਰਮਿੰਟ ਦੇ ਬੀਹਾਫ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਛੋਟੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਵਿਘਨ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਹ ਮੈਟਰ ਸਬ-ਜੂਡਿਸ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੈਪਰੇਟ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

(ਕੁਝ ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮਾਈਕ ਬੰਦ ਪਿਆ ਹੈ।)

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਧਰਲੇ ਮਾਈਕ ਨਾ ਬੰਦ ਕਰਵਾਇਆ ਕਰੋ। ਆਪੋਜੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੈ (ਵਿਘਨ) ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸੁਣਨਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਅਜੇ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, 11.00 ਵੱਜੇ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀਜ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਣ ਦਿੱਤੀਆਂ............

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਾਂ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਟਾਈਮ ਅਜੇ ਪਿਆ ਹੈ। ਲੋਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਬਹੁਤ ਹਨ ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਕਿਉਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੰਦਿਸ਼ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹੋ।.....(ਵਿਘਨ)........ਮੈਂ ਇਹ ਪੁੱਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਕੇਸ ਪਰੂਵ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕੇਸ ਕਿਸ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ? ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰੂਵ ਕਰ ਲਓ, ਫਿਰ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਵੋ ਲੇਕਿਨ ਬਿਨਾਂ ਪਰੂਵ ਕੀਤੇ ਤੋਂ ਇਹ ਕੇਸ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੇਸ ਕੈਂਸਲ ਕਰੋ। ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਮੈਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ ਲੇਕਿਨ ਕਿਸ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਥੱਲੇ ਆ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ?

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਜੀ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਬੜਾ ਕਲੀਅਰ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੋਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾ ਕੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਐਸ.ਵਾਈ.ਐਲ. ਛੇਤੀ ਬਣਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਉਥੇ ਤਰੀਕ ਸੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਲੰਟੈਰਿਲੀ ਕਿਸੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਥੇ ਤਰੀਕ ਸੀ। ਤਰੀਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਰੀਕ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਵਾਈ.ਐਲ. ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੇ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਕਹਾਂਗਾ.....(ਵਿਘਨ).........ਪਹੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਟੇ ਹਨ, ਹੁਣ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸਾਡੇ ਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹੋ। ਕੋਈ ਵੀ ਮਾੜਾ ਕੰਮ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਫੈਸਲੇ ਤੁਸੀਂ ਕੀਤੇ ਹੋਣ, ਨਹਿਰ ਤੁਸੀਂ ਪੁਟਾਈ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਾਪਸ ਤੁਸੀਂ ਕਰਵਾਇਆ। ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਅੱਜ ਹੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰੋ। ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਕਾਰਡ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਫਿਰ ਆਪ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਦੂਸਰੇ ਦੋ ਮੁੱਦੇ ਛੋੜੇ ਤਾਂ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਛੋੜ ਲੈਂਦੇ। ਇਹ ਦੂਸਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਬੀਬੀ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਬੈਠਾ ਹਾਂ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਹ ਫਿਰ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ। ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਮੈਂ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸਦੇ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ।

Chief Minister : No application is given. ਮੈਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ no application is given.

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਅਗਲੀ ਆਈਟਮ । ਸੰਸਦੀ ਕਾਰਜ ਮੰਤਰੀ।

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਖੋਜ, ਜੰਗਲਾਤ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ) : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਗਜ਼ ਪੱਤਰ ਸਦਨ ਦੀ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ :—

1. ਪੰਜਾਬ ਮੁੱਲ ਅਧਾਰਤ ਕਰ (ਤੀਜੀ ਸੋਧਨਾ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ, 2006 (2007 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰ: 1); ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 213 (2)(ੳ) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

2. (i) ਸਾਲ 2005-06 ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਸਿਵਲ)-ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ;

   (ii) ਸਾਲ 2005-06 ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਵਪਾਰਕ)-ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ;

   (iii) ਸਾਲ 2005-06 ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ)-ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ;

   (iv) ਸਾਲ 2005-06 ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਲੇਖੇ ; ਅਤੇ

   (v) ਸਾਲ 2005-06 ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਮਿੱਤਣ ਲੇਖੇ।

   ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 151 ਦੀ ਕਲਾਜ਼ (2) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

3. ਸਾਲ 2001-02 ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਮੇਜ਼ ਤੇ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਲਈ ਕਾਰਣ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਵਿਵਰਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 619 (ੳ) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

4. ਸਾਲਾਂ 2003-04 ਅਤੇ 2004-05 ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਐਕਟ, 1992 ਦੀ ਧਾਰਾ 28 (4) ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ।

MOTION UNDER RULE 16

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਅਗਲੀ ਆਈਟਮ, ਨਿਯਮ 16 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ। ਸੰਸਦੀ ਕਾਰਜ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯਮ 16 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ। (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀਆਂ-ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।) (ਵਿਘਨ)

ਹੁਣ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੈ ਜੀ। (ਵਿਘਨ)

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਖੋਜ, ਜੰਗਲਾਤ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ) : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ—

ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅੱਜ ਇਸ ਦੇ ਉੱਠ ਜਾਣ ਤੇ ਅਣਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਥਗਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

(ਇਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀਆਂ-ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਕੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।) (ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਤੁਸੀਂ ਸੈਕਸ਼ਨ ਪੰਜ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਪੰਜ ਪਾਸ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ? ਉਦੋਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਪੰਜ ਕੀ ਹੈ? ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਚਾਨਣ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਪੰਜ ਕੀ ਹੈ। (ਥੰਪਿੰਗ)(ਵਿਘਨ) (ਸ਼ੋਰ)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ—

ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅੱਜ ਇਸ ਦੇ ਉੱਠ ਜਾਣ ਤੇ ਅਣਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਥਗਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ—

ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅੱਜ ਇਸ ਦੇ ਉੱਠ ਜਾਣ ਤੇ ਅਣਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਥਗਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

WALK OUT

(All the Members of the Indian National Congress Party walked out of the House raising slogans** in protest against registering cases without sufficient proof against former Chief Minister and former Congress Chief as also for not having been satisfied with the statement made by the Chief Minister with regard to Section 5 of the Punjab Termination of Agreements Act, 2004.)

**Not recorded as ordered by the Chair.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਨਾਅਰੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਅਗਲੀ ਆਈਟਮ ਸਾਲ 2007-08 ਲਈ ਚੁਣੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਗਠਨ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ। ਹਾਂ ਜੀ, ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਨਗੇ।

MOTION *REG.* CONSTITUTION OF ELECTED COMMITTEES FOR THE YEAR 2007-08

ਸੰਸਦੀ ਮਾਮਲੇ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਖੋਜ, ਜੰਗਲਾਤ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਰਤ ਮੰਤਰੀ (ਸ਼੍ਰੀ ਤਿਕਸ਼ਨ ਸੂਦ) : ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਮੈਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹਾਂ—

"ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਾਲ 2007-08 ਲਈ :—

1. ਲੋਕ ਲੇਖਾ ਕਮੇਟੀ ;
2. ਅਨੁਮਾਨ ਕਮੇਟੀ ;
3. ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਮੇਟੀ; ਅਤੇ
4. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਚੋਣਾਂ 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ

ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਦਨ ਕੋਲ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਧਾਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ;

ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ ਇਹ ਸਦਨ ਸਪੀਕਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ/ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੀ ਅਨੁਪਾਤੀ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਕਤ ਵਰਣਿਤ ਸਾਲ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ;

ਇਹ ਸਦਨ ਇਹ ਵੀ ਮਤਾ ਪਕਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸਾਲ 2007-08 ਲਈ ਉਕਤ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੰਚਾਲਣ ਨਿਯਮਾਂਵਲੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਜੋ ਉਕਤ ਮਤੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਾ ਖਾਂਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ, ਮੁਅੱਤਲ ਰਹਿਣਗੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ—

"ਕਿਉ ਜੋ ਸਾਲ 2007-08 ਲਈ :—

1. ਲੋਕ ਲੇਖਾ ਕਮੇਟੀ ;
2. ਅਨੁਮਾਨ ਕਮੇਟੀ ;
3. ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਮੇਟੀ; ਅਤੇ
4. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਚੋਣਾਂ 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ

[ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ]

ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਦਨ ਕੋਲ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਧਾਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ;

ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ ਇਹ ਸਦਨ ਸਪੀਕਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ/ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੀ ਅਨੁਪਾਤੀ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਕਤ ਵਰਣਿਤ ਸਾਲ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ;

ਇਹ ਸਦਨ ਇਹ ਵੀ ਮਤਾ ਪਕਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸਾਲ 2007-08 ਲਈ ਉਕਤ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੰਚਾਲਣ ਨਿਯਮਾਂਵਲੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਜੋ ਉਕਤ ਮਤੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਾ ਖਾਂਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ, ਮੁਅੱਤਲ ਰਹਿਣਗੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ—

"ਕਿਉ ਜੋ ਸਾਲ 2007-08 ਲਈ :—

1. ਲੋਕ ਲੇਖਾ ਕਮੇਟੀ ;

2. ਅਨੁਮਾਨ ਕਮੇਟੀ ;

3. ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਮੇਟੀ; ਅਤੇ

4. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਚੋਣਾਂ 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ; ਅਤੇ

ਕਿਉਂ ਜੋ ਸਦਨ ਕੋਲ ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਧਾਰਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਲਈ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ;

ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ ਇਹ ਸਦਨ ਸਪੀਕਰ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ/ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੀ ਅਨੁਪਾਤੀ ਸੰਖਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਕਤ ਵਰਣਿਤ ਸਾਲ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ;

ਇਹ ਸਦਨ ਇਹ ਵੀ ਮਤਾ ਪਕਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸਾਲ 2007-08 ਲਈ ਉਕਤ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਬੰਧੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਜਵਿਧੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਸੰਚਾਲਣ ਨਿਯਮਾਂਵਲੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਜੋ ਉਕਤ ਮਤੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਾ ਖਾਂਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਉਲਟ ਹੋਣ, ਮੁਅੱਤਲ ਰਹਿਣਗੇ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

OFFICIAL RESOLUTION UNDER SECTION 65 OF THE ELECTRICITY (SUPPLY) ACT, 1948

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਅਗਲੀ ਆਈਟਮ, ਬਿਜਲੀ (ਸਪਲਾਈ) ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਅਧੀਨ ਸਰਕਾਰੀ ਮਤਾ। ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਮਤਾ ਮੂਵ ਕਰਨਗੇ।

Chief Minister (Sardar Parkash Singh Badal) : Sir, I beg to move that—

Whereas in pursuance of the provisions of sub-section (3) of section 65 of the Electricity (Supply) Act, 1948 (Central Act No. 54 of 1948), the Government of Punjab Intends to raise the limit of maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may at any time, have on loan under sub- section (1) of section 65 of the said Act, from the existing limit of Rs. 8,000/- crore fixed with the approval of Vidhan Sabha,—*vide* Government of Punjab, Department of Power Memo No. 2/39/2001-PE5/ 14925—27, dated 25th September, 2006 to Rs. 11,000/- crore (Rupees Eleven Thousand Crore only), which can be done by it with approval of the Punjab Vidhan Sabha.

NOW THEREFORE, it is resolved and this House does hereby accord its approval to the fixing of the sum of Rs. 11,000/- crore (Rupees Eleven Thousand Crore only) as the maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may at any time have on loan under sub-section(1) of section 65 of the Act, *ibid.* ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਬੜਾ ਸਿੰਪਲ ਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਉੱਪਰ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। Sir, I beg to move that the Bill be passed.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ—

"ਜਦੋਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਬਿਜਲੀ (ਸਪਲਾਈ) ਐਕਟ, 1948 (1948 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਨੰ: 54) ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੀ 8000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸੀਮਾ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੀਮੋ ਨੰ: 2/39/2001 ਪੀ.ਈ. 5/14925—27 ਮਿਤੀ 25 ਸਤੰਬਰ, 2006, ਰਾਹੀਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਰਜ਼ੇ ਤੇ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ 11000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (ਗਿਆਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਤੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

[ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ]

ਹੁਣ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਦਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਮਾ 11000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (ਕੇਵਲ ਗਿਆਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਤੱਕ ਨਿਯਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਕਰਜ਼ੇ ਤੇ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ ਕਿ—

"ਜਦੋਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਬਿਜਲੀ (ਸਪਲਾਈ) ਐਕਟ, 1948 (1948 ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ ਨੰ: 54) ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੀ 8000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸੀਮਾ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੀਮੋ ਨੰ: 2/39/2001 ਪੀ.ਈ. 5/14925—27 ਮਿਤੀ 25 ਸਤੰਬਰ, 2006, ਰਾਹੀਂ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਰਜ਼ੇ ਤੇ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ 11000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (ਗਿਆਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਤੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਦਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਮਾ 11000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ (ਕੇਵਲ ਗਿਆਰਾਂ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਤੱਕ ਨਿਯਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 65 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਕਰਜ਼ੇ ਤੇ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

FINANCIAL BUSINESS

I. PRESENTATION OF SUPPLEMENTARY DEMANDS FOR GRANTS FOR EXPENDITURE OF THE GOVERNMENT OF PUNJAB FOR THE YEAR 2006-07.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸਾਲ 2006-07 ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚੇ ਲਈ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਲਈ ਅਨੁਪੂਰਕ ਮੰਗਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

Finance and Planning and Programme Implementation Minister (Sardar Manpreet Singh Badal) : Sir, I beg to present the Supplementary Demands for Grants for the expenditure of the Government of Punjab for the year 2006-07.

II. SUPPLEMENTARY DEMANDS FOR GRANTS FOR EXPENDITURE OF THE GOVERNMENT OF PUNJAB FOR THE YEAR 2006-07.

(i) DISCUSSION ON THE ESTIMATES OF THE EXPENDITURE CHARGED ON THE REVENUE OF THE STATE.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੇ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਕਿਸੇ ਚਾਰਜ਼ਡ ਆਈਟਮ ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਉਠਿਆ।)

(ii) DISCUSSION AND VOTING ON THE DEMANDS FOR SUPPLEMENTARY GRANTS.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : 26 ਅਨੁਪੂਰਕ ਮੰਗਾਂ ਸਦਨ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਸਦਨ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਅਨੁਪੂਰਕ ਮੰਗਾਂ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਣ।

(ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਹਾਂ ਜੀ, ਹਾਂ ਜੀ।)

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 1

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 14,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 90,76,00,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 2

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 1,51,14,300 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 3

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 16,08,14,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 30,09,90,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

[ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ]

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 4

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 3,40,52,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 2,19,93,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 5

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 70,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 6

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 19,93,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 7

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 7,25,41,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 8

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 2,04,17,84,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 2,20,50,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਵਿੱਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 9

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 5,37,54,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 27,93,19,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਖ਼ੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 10

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 9,18,50,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਆਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 11

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 19,64,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 10,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 12

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 80,75,66,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 9,91,10,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 13

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 1,15,80,93,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 3,52,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 14

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 6,22,06,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 4,32,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 15

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 3,30,23,51,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 3,28,50,21,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 16

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 89,71,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

[ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ]

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 17

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 1,49,75,89,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 1,94,09,98,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ, ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 18

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 33,98,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 3,00,00,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਪ੍ਰਸੋਨਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 19

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 94,54,26,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 6,25,15,74,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 22

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 1,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਮਾਲ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 23

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 3,32,10,50,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 71,61,53,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 25

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 3,67,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 10,58,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 26

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 1,90,88,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 27

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 9,25,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 28

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 2,53,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 1,50,02,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 30

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 28,13,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 7,60,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਚੌਕਸੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰ ਬਹਿਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਨਹੀਂ ਜੀ, ਨਹੀਂ ਜੀ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਜੇਕਰ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਅਨੁਪੂਰਕ ਮੰਗਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਸਦਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ।

(ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਹਾਂ ਜੀ, ਹਾਂ ਜੀ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ—

[ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ]

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 1

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 14,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 90,76,00,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਜੰਗਲਾਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 2

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 1,51,14,300 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 3

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 16,08,14,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 30,09,90,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 4

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 3,40,52,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 2,19,93,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 5

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 70,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 6

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 19,93,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 7

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 7,25,41,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 8

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 2,04,17,84,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 2,20,50,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਵਿੱਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 9

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 5,37,54,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 27,93,19,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਖ਼ੁਰਾਕ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 10

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 9,18,50,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਆਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 11

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 19,64,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 10,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 12

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 80,75,66,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 9,91,10,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਗ੍ਰਿਹ ਮਾਮਲੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 13

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 1,15,80,93,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 3,52,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

[ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ]

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 14

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 6,22,06,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 4,32,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 15

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 3,30,23,51,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 3,28,50,21,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸਿੰਜਾਈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 16

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 89,71,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਕਿਰਤ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 17

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 1,49,75,89,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 1,94,09,98,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 18

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 33,98,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 3,00,00,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਪ੍ਰਸੋਨਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 19

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 94,54,26,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 6,25,15,74,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 22

ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 1,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਮਾਲ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 23

ਕਿ ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 3,32,10,50,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 71,61,53,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਦਿਹਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 25

ਕਿ ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 3,67,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 10,58,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 26

ਕਿ ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 1,90,88,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 27

ਕਿ ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 9,25,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਿਆ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 28

ਕਿ ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 2,53,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 1,50,02,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੰਗ ਨੰਬਰ 30

ਕਿ ਇਕ ਅਨੁਪੂਰਕ ਰਕਮ ਜੋ ਮਾਲੀਆ ਲੇਖੇ ਤੇ 28,13,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਪੂੰਜੀਗਤ ਲੇਖੇ ਤੇ 7,60,000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ, 31 ਮਾਰਚ, 2007 ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਚੌਕਸੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖ਼ਰਚਿਆਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

III. THE PUNJAB APPROPRIATION BILL, 2007

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਨਮਿੱਤਣ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

Finance and Planning and Programme Implementation Minister (Sardar Manpreet Singh Badal) : Sir, I beg to introduce the Punjab Appropriation Bill, 2007.

Sir, I also beg to move—

"That the Punjab Appropriation Bill, 2007 be taken into consideration at once."

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ—

ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਮਿੱਤਣ ਬਿਲ, 2007 ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਕੀ ਕੋਈ ਬਹਿਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

(ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਨਹੀਂ ਜੀ, ਨਹੀਂ ਜੀ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ—

ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਮਿੱਤਣ ਬਿਲ, 2007 ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਸਦਨ ਬਿਲ ਤੇ ਕਲਾਜ਼-ਵਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ।

ਕਲਾਜ਼ਾਂ 2 ਅਤੇ 3

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਕਲਾਜ਼ਾਂ 2 ਅਤੇ 3 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੋਧਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਦਨ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਕਲਾਜ਼ਾਂ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੀ ਸਦਨ ਦੀ ਵੋਟ ਲਈ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ।

(ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਹਾਂ ਜੀ, ਹਾਂ ਜੀ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ—

ਕਿ ਕਲਾਜ਼ਾਂ 2 ਤੇ 3 ਬਿਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

ਸ਼ਡਿਊਲ

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ—

ਕਿ ਸ਼ਡਿਊਲ ਬਿਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

ਕਲਾਜ਼ 1

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ—

ਕਿ ਕਲਾਜ਼ 1 ਬਿਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ—

ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਬਿਲ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਬਣੇ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਬਿਲ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਨਗੇ।

Finance and Planning and Programme Implementation Minister (Sardar Manpreet Singh Badal) : Sir, I beg to move—

That the Punjab Appropriation Bill, 2007 be passed.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ—

ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਮਿੱਤਣ ਬਿਲ, 2007 ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ—

ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਮਿੱਤਣ ਬਿਲ, 2007 ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

IV. PRESENTATION OF VOTE-ON-ACCOUNT FOR EXPENDITURE OF THE GOVERNMENT OF PUNJAB FOR THE YEAR 2007-2008

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਸਾਲ 2007-2008 ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਲੇਖਾ ਅਨੁਦਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

Finance and Planning and Programme Implementation Minister (Sardar Manpreet Singh Badal) : Sir, I beg to present the Vote on Account for expenditure of the Government of Punjab, 2007-2008 for three months.

[Finance and Planning and Programme Implementation Minister]

EXPLANATORY MEMORANDUM

In pursuance of Article 206 of the Constitution of India, the Punjab Legislative Assembly is requested to vote three months supply of funds to meet the expenditure which is likely to be incurred in the months of April, May and June, 2007 as shown in the attached schedule, pending presentation/consideration of the detailed Demands for Grants of expenditure for the year 2007-08.

Broadly, the provision indicated in the schedule represents one-fourth of the estimated expenditure included in the said Demands except that under the Demand No. 9 where in allocation has been made for providing 'Atta and Daal' at subsidised rates to weaker section in the State.

The expenditure under each classification of accounts will be incurred as one-fourth of the budget allocation for the year 2006-07 for Plan and Centrally Sponsored Schemes and of Revised Estimates for the year 2006-07 for Non-Plan allocations. No new expenditure has been included in the Vote on Account except that under the Demand No. 9.

The total requirement of funds 'on Account' of the order is Rs. 6945,53, 42,000 (Rupees Six thousand nine hundred forty five crores fifty three lakhs forty two thousand).

VOTE ON ACCOUNT 2007-2008

Estimates of Expenditure for Vote on Account required for the months of April, May, June, 2007 in the Financial year ending 31st March, 2008

(In Thousands of Rupees)

Demand No.		Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
			Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
01	**Agriculture and Forests :**							
	2401	Crop Husbandry	1,31,29,17	*12,13*	1,31,41,30	32,82,29	*3,03*	32,85,32
	2402	Soil and Water Conservation	37,71,80	*0*	37,71,80	9,42,95	*0*	9,42,95
	2406	Forestry and Wildlife	1,04,62,58	*5,00*	1,04,67,58	26,15,65	*1,25*	26,16,90
	2415	Agricultural Research and Education	1,00,00,00	*0*	1,00,00,00	25,00,00	*0*	25,00,00
	2435	Other Agricultural Programmes	3,31,34	*0*	3,31,34	82,84	*0*	82,84
	2702	Minor Irrigation	4,27,29	*0*	4,27,29	1,06,82	*0*	1,06,82
	2810	Non-Conventional sources of Energy	59,58	*0*	59,58	14,90	*0*	14,90
	2851	Village and Small Industries	1,01,61	*0*	1,01,61	25,40	*0*	25,40
		Total Demand (Revenue)	**3,82,83,37**	***17,13***	**3,83,00,50**	**95,70,84**	***4,28***	**95,75,12**

[Finance and Planning and Programme Implementation Minister]

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
01	**Agriculture and Forests :**						
	4059 Capital Outlay on Public Works	1,07,45	*0*	1,07,45	26,86	*0*	26,86
	4401 Capital Outlay on Crop Husbandry	1,00,00	*0*	1,00,00	25,00	*0*	25,00
	4402 Capital Outlay on Soil and Water Conservation	10,34,54	*0*	10,34,54	2,58,64	*0*	2,58,64
	4406 Capital Outlay on Forestry and Wild Life	40,00	*0*	40,00	10,00	*0*	10,00
	4810 Capital Outlay on Non-Conventional Sources of Energy	2,00,00	*0*	2,00,00	50,00	*0*	50,00
	6401 Loans for Crops Husbandry	0	*0*	0	0	*0*	0
	6402 Loans for Soil and Water Conservation	0	*0*	0	0	*0*	0
	Total Demand (Capital)	**14,81,99**	***0***	**14,81,99**	**3,70,50**	***0***	**3,70,50**
	Total Demand (Revenue And Capital)	**3,97,65,36**	***17,13***	**3,97,82,49**	**99,41,34**	***4.28***	**99,45,62**

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
02	**Animal Husbandry and Fisheries :**						
	2403 Animal Husbandry	1,36,41,11	*2,10*	1,36,43,21	34,10,28	53	34,10,81
	2404 Dairy Development	6,59,72	*0*	6,59,72	1,64,93	*0*	1,64,93
	2405 Fisheries	9,15,72	*0*	9,15,72	2,28.93	*0*	2,28,93
	2415 Agricultural Research and Education	15,32,00	*0*	15,32,00	3,83,00	*0*	3,83,00
	Total Demand (Revenue)	**1,67,48,55**	***2,10***	**1,67,50,65**	**41,87,14**	**53**	**41,87,67**
	4403 Capital Outlay on Animal Husbandry	11,73,90	*0*	11,73,90	2,93,48	*0*	2,93,48
	4405 Capital Outlay on Fisheries	5,10,00	*0*	5,10,00	1,27,50	*0*	1,27,50
	6403 Loans for Animal Husbandry	0	*0*	0	0	*0*	0
	6404 Loans for Dairy Development	0	*0*	0	0	*0*	0
	6405 Loans for Fishries	0	*0*	0	0	*0*	0
	Total Demand (Capital)	**16,83,90**	***0***	**16,83,90**	**4,20,98**	***0***	**4,20,98**
	Total Demand (Revenue And Capital)	**1,84,32,45**	***2,10***	**1,84,34,55**	**46,08,11**	**53**	**46,08,64**

[Finance and Planning and Programme Implementation Minister]

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07) Voted	Charged	Total	Amount required on Account Voted	Charged	Total
03	**Co-operation :**						
	2230 Labour and Employment	6,00	0	6,00	1,50	0	1,50
	2404 Dairy Development	1,50,00	0	1,50,00	37,50	0	37,50
	2425 Co-operation	59,40,90	0	59,40,90	14,85,23	0	14,85,23
	2851 Village and Small Industries	30,00	0	30,00	7,50	0	7,50
	Total Demand (Revenue)	**61,26,90**	**0**	**61,26,90**	**15,31,73**	**0**	**15,31,73**
	4216 Capital Outlay on Housing	0	0	0	0	0	0
	4250 Capital Outlay on other Social Services	12,00	0	12,00	3,00	0	3,00
	4404 Capital Outlay on Dairy Development	0	0	0	0	0	0
	4425 Capital Outlay on Cooperation	13,33,09	0	13,33,09	3,33,27	0	3,33,27
	4851 Capital Outlay on Village and Small Industries	0	0	0	0	0	0
	6250 Loans for other Social Services	12,00	0	12,00	3,00	0	3,00
	6425 Loans for Cooperation	36,81,12	0	36,81,12	9,20,28	0	9,20,28
	Total Demand (Capital)	**50,38,21**	**0**	**50,38,21**	**12,59,55**	**0**	**12,59,55**
	Total Demand (Revenue And Capital)	**1,11,65,11**	**0**	**1,11,65,11**	**27,91,28**	**0**	**27,91,28**

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
04	**Defence Services Welfare :**						
	2235 Social Security and Welfare	30,26,83	*10*	30,26,93	7,56,71	*3*	7,56,74
	3604 Compensation and Assignments to Local Bodies and Panchayti Raj Institutions	2,69,22	*0*	2,69,22	67,31	*0*	67,31
	Total Demand (Revenue)	**32,96,05**	***10***	**32,96,15**	**8,24,01**	***3***	**8,24,04**
	4235 Capital Outlay on Social Security and Welfare	50,00	*0*	50,00	12,50	*0*	12,50
	Total Demand (Capital)	**50,00**	***0***	**50,00**	**12,50**	***0***	**12,50**
	Total Demand (Revenue And Capital)	**33,46,05**	***10***	**33,46,15**	**8,36,51**	***3***	**8,36,54**
05	**Education :**						
	2058 Stationery and Printing	23,54,53	*39,12*	23,93,65	5,88,63	*9,78*	5,98,41
	2071 Pension and Other Retirement Benefits	16,22,00	*0*	16,22,00	4,05,50	*0*	4,05,50
	2075 Miscellaneous General Services	6,02	*0*	6,02	1,51	*0*	1,51

[Finance and Planning and Programme Implementation Minister]

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
05	**Education :**						
	2202 General Education	26,52,51,82	*7,54*	26,52,59,36	6,63,12,96	*1,89*	6,63,14,85
	2204 Sports & Youth Services	41,99,93	*1,20*	42,01,13	10,49,98	*30*	10,50,28
	2205 Art and Culture	1,56,66	*0*	1,56,66	39,17	*0*	39,17
	Total Demand (Revenue)	**27,35,90,96**	***47,86***	**27,36,38,82**	**6,83,97,74**	***11,97***	**6,84,09,71**
	4058 Capital Outlay on Printing and Stationery	10,00	*0*	10,00	2,50	*0*	2,50
	4202 Capital Outlay on Education, Sports, Art and Culture	1,03,53,55	*0*	1,03,53,55	25,88,39	*0*	25,88,39
	Total Demand (Capital)	**1,03,63,55**	***0***	**1,03,63,55**	**25,90,89**	***0***	**25,90,89**
	Total Demand (Revenue and Capital)	**28,39,54,51**	***47,86***	**28,40,02,37**	**7,09,88,63**	***11,97***	**7,10,00,60**

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
06	**Elections :**						
	2015 Elections	37,87,72	*13,41*	38,01,13	9,46,93	3,35	9,50,28
	2075 Miscellaneous General Services	94,97	*0*	94,97	23,74	*0*	23,74
	Total Demand (Revenue)	**38,82,69**	***13,41***	**38,96,10**	**9,70,67**	**3,35**	**9,74,02**
	Total Demand (Capital)						
	Total Demand (Revenue and Capital)	**38,82,69**	***13,41***	**38,96,10**	**9,70,67**	**3,35**	**9,74,02**
07	**Excise and Taxation :**						
	2039 State Excise	16,04,03	*10*	16,04,03	4,01,01	3	4,01,04
	2040 Taxes on Sales, Trade etc.	47,34,12	*2,29*	47,36,41	11,83,53	57	11,84,10
	Total Demand (Revenue)	**63,38,15**	***2,39***	**63,40,54**	**15,84,54**	***60***	**15,85,14**
	Total Demand (Capital)						
	Total Demand (Revenue and Capital)	**63,38,15**	***2,39***	**63,40,54**	**15,84,54**	***60***	**15,85,14**

[Finance and Planning and Programme Implementation Minister]

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
08	**Finance :**						
	2047 Other Fiscal Services	56,31,36	*0*	56,31,36	14,07,84	*0*	14,07,84
	2049 Interest Payments	0	*42,88,47,15*	42,88,47,15	0	*10,72,11,79*	10,72,11,79
	2052 Secretariat General Services	1,44,78	*0*	1,44,78	36,20	*0*	36,20
	2054 Treasury and Accounts Administration	28,07,64	*2,07*	28,09,71	7,01,91	*52*	7,02,43
	2070 Other Administrative Services	14,52,99	*0*	14,52,99	3,63,25	*0*	3,63,25
	2071 Pension and Other Retirement Benefits	17,68,09,42	*0*	17,68,09,42	4,42,02,36	*0*	4,42,02,36
	2075 Miscellaneous General Services	39,13,46,00	*0*	39,13,46,00	9,78,36,50	*0*	9,78,36,50
	2235 Social Security and Welfare	13,77,60	*0*	13,77,60	3,44,40	*0*	3,44,40
	3451 Secretariat Economic Services	70,52	*0*	70,52	17,63	*0*	17,63

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
3604	Compensation and Assignments to Local Bodies and Panchayati Raj Institutions	10	*0*	10	3	*0*	3
Total Demand (Revenue)		**57,96,40,41**	***42,88,49,22***	**1,00,84,89,63**	**14,49,10,10**	***10,72,12,31***	**25,21,22,41**
6003	Internal Debt of the State Government	0	*12,71,46,30*	12,71,46,30	0	*3,17,86,58*	3,17,86,58
6004	Loans and Advances from the Central Government	0	*2,10,91,97*	2,10,91,97	0	*52,72,99*	52,72,99
7610	Loans to Government Servants etc.	16,43,00	*0*	16,43,00	4,10,75	*0*	4,10,75
7615	Miscellaneous Loans	0	*0*	0	0	*0*	0
Total Demand (Capital)		**16,43,00**	***14,82,38,27***	**14,98,81,27**	**4,10,75**	***3,70,59,57***	**3,74,70,32**
Total Demand (Revunue) and Capital)		**58,12,83,41**	***57,70,87,49***	**1,15,83,70,90**	**14,53,20,85**	***14,42,71,87***	**28,95,92,72**

[Finance and Planning and Programme Implementation Minister]

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
09	**Food and Supplies**						
	3456 Civil Supplies (Plan B.E. 2007-2008)	0	*0*	0	3,60,00,00	*0*	3,60,00,00
	3456 Civil Supplies	56,45,82	*5,50*	56,51,32	14,11,46	*1,38*	14,12,84
	3475 Other General Economic Services	1,36,88	*0*	1,36,88	34,22	*0*	34,22
	Total Demand (Revenue)	**57,82,70**	***5,50***	**57,88,20**	**3,74,45,68**	***1,38***	**3,74,47,06**
	4408 Capital Outlay on Food, Storage and Warehousing	27,09,50	*0*	27,09,50	6,77,38	*0*	6,77,38
	5475 Capital Outlay on other General Economic Services	93,12	*0*	93,12	23,28	*0*	23,28
	Total Demand (Capital)	**28,02,62**	***0***	**28,02,62**	**7,00,66**	***0***	**7,00,66**
	Total Demand (Revenue and Capital)	**85,85,32**	***5,50***	**85,90,82**	**3,81,46,33**	***138***	**3,81,47,71**

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.		Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07) Voted	*Charged*	Total	Amount required on Account Voted	*Charged*	Total
10	**General Administration**							
	2012	President, Vice President/ Governor, Administrator of Union Territories	0	*2,98,73*	2,98,73	0	*74,68*	74,68
	2013	Council of Ministers	7,55,95	*0*	7,55,95	1,88,99	*0*	1,88,99
	2052	Secretariat General Services	60,32,60	*5*	60,32,65	15,08,15	*1*	15,08,16
	2053	District Administration	1,00	*0*	1,00	25	*0*	25
	2070	Other Administrative Services	8,14,36	*0*	8,14,36	2,03,59	*0*	2,03,59
	2075	Miscellaneous General Services	1,03,06	*0*	1,03,06	25,77	*0*	25,77
	2235	Social Security and Welfare	12,99,00	*0*	12,99,00	3,24,75	*0*	3,24,75
	2251	Secretariat Social Services	11,35,98	*0*	11,35,98	2,84,00	*0*	2,84,00
	3451	Secretariat Economic Services	3,31,66	*0*	3,31,66	82,92	*0*	82,92
		Total Demand (Revenue)	**1,04,73,61**	***2,98,78***	**1,07,72,39**	**26,18,40**	***74,70***	**26,93,10**

[Finance and Planning and Programme Implementation Minister]

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
	4070 Capital Outlay on other Administrative Services	23,70,00	*0*	23,70,00	5,92,50	*0*	5,92,50
	Total Demand (Capital)	**23,70,00**	***0***	**23,70,00**	**5,92,50**	***0***	**5,92,50**
	Total Demand (Revenue and Capital)	**1,28,43,61**	***2,98,78***	**1,31,42,39**	**32,10,90**	***74,70***	**32,85,60**
11.	**Health and Family Welfare**						
	2210 Medical and Public Health	7,49,21,13	*32,55*	7,49,53,68	1,87,30,28	*8,14*	1,87,38,42
	2211 Family Welfare	80,64,46	*10*	80,64,56	20,16,12	*3*	20,16,15
	2235 Social Security and Welfare	22,81,56	*0*	22,81,56	5,70,39	*0*	5,70,39
	Total Demand (Revenue)	**8,52,67,15**	***32,65***	**8,52,99,80**	**2,13,16,79**	***8,16***	**2,13,24,95**
	4210 Capital Outlay on Medical and Public Health	6,59,29	*0*	6,59,29	1,64,82	*0*	1,64,82
	Total Demand (Capital)	**6,59,29**	***0***	**6,59,29**	**1,64,82**	***0***	**1,64,82**
	Total Demand (Revenue and Capital)	**8,59,26,44**	***32,65***	**8,59,59,09**	**2,14,81,61**	***8,16***	**2,14,89,77**

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.		Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07) Voted	Charged	Total	Amount required on Account Voted	Charged	Total
12.	**Home Affairs and Justice**							
	2014	Administration of Justice	92,29,32	*15,40,55*	1,07,69,87	23,07,33	*3,85,14*	26,92,47
	2053	District Administration	4,85,02	*10*	4,85,12	1,21,26	*3*	1,21,29
	2055	Police	12,45,70,04	*20,95,84*	12,66,65,88	3,11,42,51	*5,23,96*	3,16,66,47
	2056	Jails	64,94,28	*47*	64,94,75	16,23,57	*12*	16,23,69
	2070	Other Administrative Services	83,78,89	*3,35*	83,82,24	20,94,72	*84*	20,95,56
	2235	Social Security and Welfare	1,70,52	*1*	1,70,53	42,63	*0*	42,63
	2250	Other Social Services	20,38	*1*	20,39	5,10	*0*	5,10
	Total Demand (Revenue)		**14,93,48,45**	***36,40,33***	**15,29,88,78**	**3,73,37,11**	***9,10,08***	**3,82,47,19**
	4055	Capital Outlay on Police	1,04,38,43	*0*	1,04,38,43	26,09,61	*0*	26,09,61
	4059	Capital Outlay on Public Works	25,00	*0*	25,00	6,25	*0*	6,25
	4070	Capital Outlay on Other Administrative Services	56,60	*0*	56,60	14,15	*0*	14,15

[Finance and Planning and Programme Implementation Minister]

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
	4235 Capital Outaly on Social Security and Welfare	8	*0*	8	2	*0*	2
	Total Demand (Capital)	**1,05,20,11**	***0***	**1,05,20,11**	**26,30,03**	***0***	**26,30,03**
	Total Demand (Revenue and Capital)	**15,98,68,56**	***36,40,33***	**16,35,08,89**	**3,99,67,14**	***9,10,08***	**4,08,77,22**
13.	**Industries**						
	2057 Supplies and Disposals	94,50	*0*	94,50	23,63	*0*	23,63
	2230 Labour and Employment	11,44	*0*	11,44	2,86	*0*	2,86
	2851 Village and Small Industries	27,87,99	*5,23,22*	33,11,21	6,97,00	*1,30,81*	8,27,81
	2852 Industries	63,39	*0*	63,39	15,85	*0*	15,85
	2853 Non-ferrous Mining and Metallurgical Industries	1,37,48	*0*	1,37,48	34,37	*0*	34,37
	3475 Other General Economic Services	0	*0*	0	0	*0*	0
	Total Demand (Revenue)	**30,94,80**	***5,23,22***	**36,18,02**	**7,73,70**	***1,30,81***	**9,04,51**

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
	4851 Capital Outlay on Village and Small Industries	2435	*0*	24,35	6,09	*0*	6,09
	4853 Capital Outlay on Non-ferrous Mining and Metallurgical Industries.	0	*0*	0	0	*0*	0
	6851 Loans for Village and Small Industries	0	*0*	0	0	*0*	0
	Total Demand (Capital)	**24,35**	***0***	**24,35**	**6,09**	***0***	**6,09**
	Total Demand (Revenue and Capital)	**31,19,15**	***5,23,22***	**36,42,37**	**7,79,79**	***1,30,81***	**9,10,60**
14.	**Information and Public Relations**						
	2220 Information and Publicity	15,50,10	*0*	15,50,10	3,87,53	*0*	3,87,53
	2235 Social Security and Welfare	2,50	*0*	2,50	63	*0*	63
	Total Demand (Revenue)	**15,52,60**	***0***	**15,52,60**	**3,88,15**	***0***	**3,88,15**

[Finance and Planning and Programme Implementation Minister]

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.		Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07) Voted	Charged	Total	Amount required on Account Voted	Charged	Total
	4220	Capital Outlay on Information and Publicity	4,32	*0*	4,32	1,08	*0*	1,08
		Total Demand (Capital)	**4,32**	***0***	**4,32**	**1,08**	***0***	**1,08**
		Total Demand (Revenue and Capital)	**15,56,92**	***0***	**15,56,92**	**3,89,23**	***0***	**3,89,23**
15.		**Irrigation and Power**						
	2045	Other Taxes and Duties on Commodities and Services	1,81,62	*0*	1,81,62	45,41	*0*	45,41
	2070	Other Administrative Services	21,05	*0*	21,05	5,26	*0*	5,26
	2700	Major Irrigation	4,91,36,35	*0*	4,91,36,35	1,22,84,09	*0*	1,22,84,09
	2701	Medium Irrigation	17,04,25	*0*	17,04,25	4,26,06	*0*	4,26,06
	2702	Minor Irrigation	41,66,34	*0*	41,66,34	10,41,59	*0*	10,41,59
	2711	Flood Control and Drainage	53,03,47	*0*	53,03,47	13,25,87	*0*	13,25,87

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
2801	Power	19,51,36,00	0	19,51,36,00	4,87,84,00	0	4,87,84,00
Total Demand (Revenue)		**25,56,49,08**	**0**	**25,56,49,08**	**6,39,12,27**	**0**	**6,39,12,27**
4700	Capital Outlay on Major Irrigation	1,47,43,14	0	14,47,43,14	36,85,79	0	36,85,79
4701	Capital Outlay on Medium Irrigation Commercial	1,29,81,50	0	1,29,81,50	32,45,38	0	32,45,38
4702	Capital Outlay on Minor Irrigation	55,80,00	0	55,80,00	13,95,00	0	13,95,00
4705	Capital outlay on Command Area Development	51,75,00	0	51,75,00	12,93,75	0	12,93,75
4711	Capital Outlay on Flood Control Projects	69,72,70	0	69,72,70	17,43,18	0	17,43,18

[Finance and Planning and Programme Implementation Minister]

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
	4801 Capital Outlay on Power Projects	0	*0*	0	0	*0*	0
	6801 Loans for Power Projects	3,00,00,00	*0*	3,00,00,00	75,00,00	*0*	75,00,00
	Total Demand (Capital)	**7,54,52,34**	***0***	**7,54,52,34**	**1,88,63,09**	***0***	**1,88,63,09**
	Total Demand (Revenue and Capital)	**33,11,01,42**	***0***	**33,11,01,42**	**8,27,75,36**	***0***	**8,27,75,36**
16.	**Labour and Employment**						
	2230 Labour and Employment	20,03,93	*0*	20,03,93	5,00,98	*0*	5,00,98
	Total Demand (Revenue)	**20,03,93**	***0***	**20,03,93**	**5,00,98**	***0***	**5,00,98**
	Total Demand (Capital)						
	Total Demand (Revenue and Capital)	**20,03,93**	***0***	**20,03,93**	**5,00,98**	***0***	**5,00,98**

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07) Voted	*Charged*	Total	Amount required on Account Voted	*Charged*	Total
17.	**Local Govt., Housing and Urban Development**						
	2217 Urban Development	1,17,14,72	*20*	1,17,14,92	29,28,68	5	29,28,73
	3454 Census, Surveys and Statistics	0	*0*	0	0	*0*	0
	3604 Compensation and Assignments to Local Bodies and Panchayati Raj Institutions	80,00,00	*0*	80,00,00	20,00,00	*0*	20,00,00
	Total Demand (Revenue)	**1,97,14,72**	***20***	**1,97,14,72**	**49,28,68**	**5**	**49,28,73**
	4216 Capital Outlay on Housing	20,01	*0*	20,01	5,00	*0*	5,00
	4217 Capital Outlay on Urban Development	2,50,52,40	*0*	2,50,52,40	62,63,10	*0*	62,63,10
	6216 Loans for Housing	31,06,32	*0*	31,06,32	7,76,58	*0*	7,76,58
	Total Demand (Capital)	**2,81,78,73**	***0***	**2,81,78,73**	**70,44,68**	***0***	**70,44,68**
	Total Demand (Revenue and Capital)	**4,78,93,45**	***20***	**4,78,93,65**	**1,19,73,36**	**5**	**1,19,73,41**

[Finance and Planning and Programme Implementation Minister]

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
18.	**Personnel and Administrative Reforms**						
	2051 Public Service Commission	2,15,31	2,23,39	4,38,70	53,83	55,85	1,09,68
	2070 Other Administrative Services	2,34,45	0	2,34,45	58,61	0	58,61
	Total Demand (Revenue)	**4,49,76**	**2,23,39**	**6,73,15**	**1,12,44**	**55,85**	**1,68,29**
	4070 Capital Outlay on Other Administrative Services	1,00,00	0	1,00,00	25,00	0	25,00
	Total Demand (Capital)	**1,00,00**	**0**	**1,00,00**	**25,00**	**0**	**25,00**
	Total Demand (Revenue and Capital)	**5,49,76**	**2,23,39**	**7,73,15**	**1,37,44**	**55,85**	**1,93,29**
19.	**Planning**						
	3451 Secretariat Economic Services	4,99,40,51	0	4,99,40,51	1,24,85,13	0	1,24,85,13

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.		Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
			Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
	3454	Census, Surveys and Statistics	10,55,04	*1*	10,55,05	2,63,76	*0*	2,63,76
	Total Demand (Revenue)		**5,09,95,55**	***1***	**5,09,95,56**	**1,27,48,99**	***0***	**1,27,48,89**
	5475	Capital Outlay on Other General Economic Services	5,56,04,00	*0*	5,56,04,00	1,39,01,00	*0*	1,39,01,00
	Total Demand (Capital)		**5,56,04,00**	***0***	**5,56,04,00**	**1,39,01,00**	***0***	**1,39,01,00**
	Total Demand (Revenue and Capital)		**10,65,99,55**	***1***	**10,65,99,56**	**2,66,49,89**	***0***	**2,66,49,89**
20.	**Programme Implementation**							
	3451	Secretariat Economic Services	2	*0*	2	1	*0*	1
	Total Demand (Revenue)		**2**	***0***	**2**	**1**	***0***	**1**
	Total Demand (Capital)							
	Total Demand (Revenue and Capital)		**2**	***0***	**2**	**1**	***0***	**1**

[Finance and Planning and Programme Implementation Minister]

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.		Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07) Voted	*Charged*	Total	Amount required on Account Voted	*Charged*	Total
21.	**Public Works**							
	2059	Public Works	2,45,64,00	*1,45,00*	2,47,09,00	61,41,00	*36,25*	61,77,25
	2215	Water Supply and Sanitation	2,11,24,23	*0*	2,11,24,23	52,81,06	*0*	52,81,06
	3054	Roads and Bridges	13,58,82	*2,00,00*	15,58,82	3,39,71	*50,00*	3,89,71
	Total Demand (Revenue)		**4,70,47,05**	***3,45,00***	**4,73,92,05**	**1,17,61,76**	***86,25***	**1,18,48,01**
	4059	Capital Outlay on Public Works	65,96,70	*0*	65,96,70	16,49,18	*0*	16,49,18
	4202	Capital Outlay on Education, Sports, Art and Culture	18,16,13	*0*	18,16,13	4,54,03	*0*	4,54,03
	4210	Capital Outlay on Medical and Public Health	25,00,00	*0*	25,00,00	6,25,00	*0*	6,25,00
	4215	Capital Outlay on Water Supply and Sanitation	2,80,80,40	*0*	2,80,80,40	70,20,10	*0*	70,20,10
	4235	Capital Outlay on Social Security and Welfare	86,12	*0*	86,12	21,53	*0*	21,53

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.		Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
			Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
	4250	Capital Outlay on other Social Services	0	*0*	0	0	*0*	0
	5053	Capital Outlay on Civil Aviation	88,76	*0*	88,76	22,19	*0*	22,19
	5054	Capital Outlay on Roads and Bridges	4,05,29,00	*0*	4,05,29,00	1,01,32,25	*0*	1,01,32,25
	Total Demand (Capital)		**7,96,97,11**	***0***	**7,96,97,11**	**1,99,24,28**	***0***	**1,99,24,28**
	Total Demand (Revenue and Capital)		**12,67,44,16**	***3,45,00***	**12,70,89,16**	**3,16,86,04**	***86,25***	**3,17,72,29**
22.	**Revenue & Rehabilitation**							
	2029	Land Revenue	85,86,05	*5,50*	85,91,55	21,46,51	*1,38*	21,47,89
	2030	Stamps and Registration	34,25,22	*0*	34,25,22	8,56,31	*0*	8,56,31
	2052	Secretariat General Services	17,19,05	*63*	17,19,68	4,29,76	*16*	4,29,92
	2053	District Administration	1,25,79,50	*14,36*	1,25,93,86	31,44,88	*3,59*	31,48,47
	2235	Social Security and Welfare	2,84,07,63	*0*	2,84,07,63	71,01,91	*0*	71,01,91

[Finance and Planning and Programme Implementation Minister]

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
	2245 Relief on Account of Natural Calamities	2,47,11,00	*0*	2,47,11,00	61,77,75	0	61,77,75
	3604 Compensation and Assignments to Local Bodies and Panchayati Raj Institutions	1,57	*0*	1,57	39	0	39
	Total Demand (Revenue)	**7,94,30,02**	***20,49***	**7,94,50,51**	**1,98,57,51**	***5,12***	**1,98,62,63**
	Total Demand (Capital)						
	Total Demand (Revenue and Capital)	**7,94,30,02**	***20,49***	**7,94,50,51**	**1,98,57,51**	***5,12***	**1,98,62,63**
23.	**Rural Development and Panchayats**						
	2202 General Education	1,20,00	*0*	1,20,00	30,00	0	30,00
	2415 Agricultural Research and Education	87,92	0	87,92	21,98	0	21,98
	2501 Special Programmes for Rural Development	6,00,00	0	6,00,00	1,50,00	0	1,50,00

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
2515	Other Rural Development Programmes	1,01,86,43	*0*	1,01,86,43	25,46,61	*0*	25,46,61
3604	Compensation and Assignments to Local Bodies and Panchayati Raj Institutions	3,26,62,70	*0*	3,26,62,70	81,65,68	*0*	81,65,68
Total Demand (Revenue)		**4,36,57,05**	***0***	**4,36,57,05**	**1,09,14,26**	***0***	**10,9,14,26**
4515	Capital Outlay on Other Rural Development Programmes	1,83,11,00	*0*	1,83,11,00	45,77,75	*0*	45,77,75
Total Demand (Capital)		**1,83,11,00**	***0***	**1,83,11,00**	**45,77,75**	***0***	**45,77,75**
Total Demand (Revenue and Capital)		**6,19,68,05**	***0***	**6,19,68,05**	**1,54,92,01**	***0***	**1,54,92,01**

[Finance and Planning and Programme Implementation Minister]

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
24.	**Science, Technology and Environment**						
	3425 Other Scientific Research	69,50	*0*	69,50	17,38	*0*	17,38
	3435 Ecology & Environment	26,99	*0*	26,99	6,75	*0*	6,75
	Total Demand (Revenue)	**96,49**	***0***	**96,49**	**24,12**	***0***	**24,12**
	5425 Capital Outlay on Other Scientific and Environmental Research	56,32,10	*0*	56,32,10	14,08,03	*0*	14,08,03
	Total Demand (Capital)	**56,32,10**	***0***	**56,32,10**	**14,08,03**	***0***	**14,08,03**
	Total Demand (Revenue And Capital)	**57,28,59**	***0***	**57,28,59**	**14,32,15**	***0***	**14,32,15**
25.	**Social & Women Welfare and Welfare of Schedule Castes and Backward Classes**						
	2225 Welfare of Scheduled Castes, Schedule Tribes and Other Backward Classes	1,13,91,76	*3,51*	1,13,95,27	28,47,94	*88*	28,48,82

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
	2235 Social Security and Welfare	1,03,20,61	*5,00*	1,03,25,61	25,80,15	*1,25*	25,81,40
	Total Demand (Revenue)	**2,17,12,37**	***8,51***	**2,17,20,88**	**54,28,09**	***2,13***	**54,30,22**
	4225 Capital Outlay on Welfare of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Other Backward Classes	4,47,67	*0*	4,47,67	1,11,92	*0*	1,11,92
	4235 Capital Outlay on Social Security and Welfare	72,21	*0*	72,21	18,05	*0*	18,05
	Total Demand (Capital)	**5,19,88**	***0***	**5,19,88**	**1,29,97**	***0***	**1,29,97**
	Total Demand (Revenue And Capital)	**2,22,32,25**	***8,51***	**2,22,40,76**	**55,58,06**	***2,13***	**55,60,19**
26.	**State Legislature**						
	2011 Parliament/State/Union Territory Legislatures	16,00,46	*27,12*	16,27,58	4,00,12	*6,78*	4,06,90

[Finance and Planning and Programme Implementation Minister]

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
	2235 Social Security and Welfare	31,50	*0*	31,50	7,88	*0*	7,88
	Total Demand (Capital)	**16,31,96**	***27,12***	**16,59,08**	**4,07,99**	***6,78***	**4,14,77**
	Total Demand (Revenue and Capital)	**16,31,96**	***27,12***	**16,59,08**	**4,07,99**	***6,78***	**4,14,77**
27.	**Technical Education and Industrial Training**						
	2203 Technical Education	55,73,24	*0*	55,73,24	13,93,31	*0*	13,93,31
	2225 Welfare of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Other Backward Classes	75,45	*0*	75,45	18,86	*0*	18,86
	2230 Labour and Employment	64,42,12	*80*	64,42,92	16,10,53	*20*	16,10,73
	Total Demand (Revenue)	**1,20,90,81**	***80***	**1,20,91,61**	**30,22,70**	***20***	**30,22,90**

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
	4250 Capital Outlay on other Social Services	0	*0*	0	0	*0*	0
	Total Demand (Capital)	**0**	***0***	**0**	**0**	***0***	**0**
	Total Demand (Revenue and Capital)	**1,20,90,81**	***80***	**1,20,91,61**	**30,22,70**	***20***	**30,22,90**
28	**Tourism & Cultural Affairs :**						
	2205 Art and Culture	11,05,60	*30*	11,05,90	2,76,40	*8*	2,76,48
	3452 Tourism	1,06,24	*0*	1,06,24	26,56	*0*	26,56
	Total Demand (Revenue)	**12,11,84**	***30***	**12,12,14**	**3,02,96**	***8***	**3,03,04**
	4202 Capital Outlay on Education, Sports, Art and Culture	56,35	*0*	56,35	14,09	*0*	14,09
	5452 Capital Outlay on Tourism	8,84,05	*0*	8,84,05	2,21,01	*0*	2,21,01
	7452 Loans for Tourism	0	*0*	0	0	*0*	0
	Total Demand (Capital)	**9,40,40**	***0***	**9,40,40**	**2,35,10**	***0***	**2,35,10**
	Total Demand (Revenue and Capital)	**21,52,24**	***30***	**21,52,54**	**5,38,06**	***8***	**5,38,14**

[Finance and Planning and Programme Implementation Minister]

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.		Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07) Voted	*Charged*	Total	Amount required on Account Voted	*Charged*	Total
29	**Transport :**							
	2013	Council of Ministers	13,84,02	*0*	13,84,02	3,46,01	*0*	3,46,01
	2041	Taxes on Vehicles	8,42,88	*1,13*	8,44,01	2,10,72	*28*	2,11,00
	3053	Civil Aviation	7,68,83	*0*	7,68,83	1,92,21	*0*	1,92,21
	3055	Road Transport	2,54,11,78	*0*	2,54,11,78	63,52,95	*0*	63,52,95
	Total Demand (Revenue)		**2,84,07,51**	***1,13***	**2,84,08,64**	**71,01,88**	***28***	**71,02,16**
	5053	Capital Outlay on Civil Aviation	0	*0*	0	0	*0*	0
	5055	Capital Outlay on Road Transport	20,11,14	*0*	20,11,14	5,02,79	*0*	5,02,79
	Total Demand (Capital)		**20,11,14**	***0***	**20,11,14**	**5,02,79**	***0***	**5,02,79**
	Total Demand (Revenue and Capital)		**3,04,18,65**	***1,13***	**3,04,19,78**	**76,04,66**	***28***	**76,04,94**

STATEMENT OF DEMANDS FOR GRANTS AND APPROPRIATIONS

(In Thousands of Rupees)

Demand No.	Service/Department/ Major Heads	Total Amount (B.E. Plan & CSS 06-07) and (R.E. Non-Plan 06-07)			Amount required on Account		
		Voted	*Charged*	Total	Voted	*Charged*	Total
30	**Vigilance :**						
	2070 Other Administrative Services	12,80,51	*10,75*	12,91,26	3,20,13	*2,69*	3,22,82
	Total Demand (Revenue)	**12,80,51**	***10,75***	**12,91,26**	**3,20,13**	***2,69***	**3,22,82**
	4070 Capital Outlay on Other Administrative Services	11,62	*0*	11,62	2,91	*0*	2,91
	Total Demand (Capital)	**11,62**	***0***	**11,62**	**2,91**	***0***	**2,91**
	Total Demand (Revenue and Capital)	**12,92,13**	***10,75***	**13,02,88**	**3,23,03**	***2,69***	**3,25,72**
	Grand Total	2,05,19,04,72	***58,23,08,66***	2,63,42,13,38	54,89,76,22	***14,55,77,20***	69,45,53,42

V. MOTION REGARDING VOTE-ON-ACCOUNT FOR THREE MONTHS

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਸਾਲ 2007-08 ਦੇ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਲਈ ਲੇਖਾ ਅਨੁਦਾਨ ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਨਗੇ।

Finance and Planning and Programme Implementation Minister (Sardar Manpreet Singh Badal) : Sir, I beg to move—

> That Vote-on-Account for three months (viz. April, May and June, 2007) amounting to Rs. 6945,53,42,000/- as in the Sechedule be taken into consideration at once and passed.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ—

> ਕਿ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ (ਅਰਥਾਤ, ਅਪ੍ਰੈਲ, ਮਈ ਅਤੇ ਜੂਨ, 2007) ਲਈ ਲੇਖਾ ਅਨੁਦਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਕਮ 6945,53,42,000/- ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ, ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

> ਕੀ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਬੋਲਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ?

> (ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਬੋਲਣ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।)

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ—

> ਕਿ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ (ਅਰਥਾਤ, ਅਪ੍ਰੈਲ, ਮਈ ਅਤੇ ਜੂਨ, 2007) ਲਈ ਲੇਖਾ ਅਨੁਦਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਕਮ 6945,53,42,000/- ਰੁਪਏ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ, ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

> *ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।*

VI. THE PUNJAB APPROPRIATION (VOTE-ON-ACCOUNT) BILL, 2007

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪੰਜਾਬ ਨਮਿੱਤਣ (ਲੇਖਾ ਅਨੁਦਾਨ) ਬਿਲ, 2007।

ਹੁਣ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਨਮਿੱਤਣ (ਲੇਖਾ ਅਨੁਦਾਨ) ਬਿਲ, 2007 ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

ਵਿੱਤ, ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਮੰਤਰੀ : ਮੁਅਜ਼ਿਜ਼ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, I seek your indulgence. ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਮੈਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੋ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਾਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਬੋਲਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦੇ ਦਿਓ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕਾਨਮੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜੋ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਾਤ ਹਨ, ਉਹ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ...........

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪਹਿਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ, ਫਿਰ।

Minister for Finance, Planning and Programme Implementation : Sir, I beg to introduce the Punjab Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2007.

Sir, I also beg to move—

> That the Punjab Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2007 be taken into consideration at once.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ—

ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਮਿੱਤਣ (ਲੇਖਾ ਅਨੁਦਾਨ) ਬਿਲ, 2007 ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਹਾਂ ਜੀ, ਬਹਿਸ।

ਵਿੱਤ, ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਅਰਜ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੋ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਤ ਹੈ, ਉਹ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਫਿਕਰ ਦਾ ਬਾਇਸ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੋ ਵਿੱਤੀ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਘੁੰਮਣਘੇਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅੱਜ ਫਸ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਇਸ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਤਕਰੀਬਨ 25 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਿਛਲੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਵਾਪਰਿਆ, ਇਸਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਿਘਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕਾਨਮੀ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਤਫਸੀਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਸਦਨ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਚਾਨਣ ਪਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ। ਲੇਕਿਨ ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੀ ਇਸ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਦੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਪਿਛਲੇ 20—25 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਪਿਛਲੇ 1980 ਤੋਂ 1985 ਦਾ ਜਿਹੜੀ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ, ਪਹਿਲੀ ਮਰਤਬਾ 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਜੀ.ਐਸ.ਡੀ.ਪੀ. ਦੀ ਇਨਕਰੀਜ਼ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਐਵਰੇਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਘਟ ਗਈ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨਾਲੋਂ 1980 ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਿੱਛੇ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿਹੜਾ 7ਵਾਂ ਪਲਾਨ ਆਇਆ ਉਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅਸੀਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਚੱਲੇ। ਪਰ 8ਵੀਂ ਪਲਾਨ 1992 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 1997 ਤੱਕ ਸੀ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗ੍ਰੋਥ 4.81 ਰਹਿ ਗਈ ਜਦੋਂ ਕਿ

[ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਮੰਤਰੀ]

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ 6.76 ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, 9ਵਾਂ ਜਿਹੜਾ ਪਲਾਨ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਗ੍ਰੋਥ ਸੀ ਉਹ ਮਹਿਜ਼ 4% ਸੀ ਜਦੋਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਜੀ.ਐਸ.ਡੀ.ਪੀ. ਉਸ ਵੇਲੇ 5½% ਵੱਧ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੋ ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗ੍ਰੋਥ 5% ਸੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਗ੍ਰੋਥ 7% ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀ ਹੁਣ 11ਵੀਂ ਪਲਾਨ ਹੈ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਪਲਾਨ ਆਉਣੀ ਹੈ ਉਸਦੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਸੂਬਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਕੋਈ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੰਡੇਮਾਨ ਅਤੇ ਨਿਕੋਬਾਰ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਜ਼ਜ਼ੀਰੇ ਹਨ ਉਹੀ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲਣਗੇ ਵਰਨਾ ਕੋਈ ਸੂਬਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਐਸਾ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਚੱਲੇਗਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਟਾਰਗੈਟ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 5.9 ਫੀਸਦੀ ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇਗਾ ਤੇ ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਹਮਸਾਯੇ ਸੂਬੇ ਹਨ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿਹੜਾ ਹਰਿਆਣਾ ਹੈ, ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਹਨ ਇਸੇ ਹੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਹੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵੀ ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਉਸੇ ਸਿਵਲ ਸੈਕਰੀਟੇਰੀਏਟ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਬੈਠਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਲਿਫਟ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਹੈ, ਹਰਿਆਣਾ ਜਿਹੜਾ ਹੈ, ਜਨਾਬ, ਉਹ 12 ਪ੍ਰਸੈਂਟ ਤੇ ਅਗਲੇ 5 ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰੋਥ ਰੇਟ 12% ਹੋਏਗੀ। ਹਿਮਾਚਲ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਕਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 7.5% ਗ੍ਰੋਥ ਰੇਟ ਹੋਏਗੀ ਅਤੇ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬ ਸਿਰਫ 5.9% ਤੇ ਚੱਲੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਲਿਸਟ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਦੱਸ ਦਿਆਂ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਲੂੰ ਕੰਡੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਣ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣੇ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਏ ਹਨ—ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਅਰੁਨਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਆਸਾਮ, ਬਿਹਾਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ, ਦਿੱਲੀ, ਗੋਆ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ। ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਸੂਬਾ ਜਿਥੇ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਝਾਰਖੰਡ ਅਤੇ ਸਿੱਕਮ ਵਰਗੇ ਸੂਬੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਇਕ ਬੜੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ਾਇਰ ਹੋਏ ਹਨ ਬਾਬਾ ਬੁਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਇਕ ਕੁੱਤੇ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਬੜਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਲਾਮ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ—

ਰਾਤੀਂ ਜਾਗੇਂ ਕਰੇਂ ਇਬਾਦਤ ਰਾਤੀਂ ਜਾਗਣ ਕੁੱਤੇ, ਤੈਥੋਂ ਉੱਤੇ।
ਮਾਲਕ ਦਾ ਦਰ ਮੂਲ ਨਾ ਛੱਡਦੇ ਭਾਵੇਂ ਪੈਣ ਸੌ ਸੌ ਜੁੱਤੇ।
ਉਠ ਬੁਲ੍ਹਿਆ, ਉਠ ਸੋਹਣਾ ਯਾਰ ਮਨਾ ਲੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਾਜ਼ੀ ਲੈ ਗਏ ਕੁੱਤੇ।

ਜਿਹੜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੇ ਕਦੀ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਅਲਾਮਾ ਇਕਬਾਲ ਨੇ ਬੜਾ ਸੋਹਣਾ ਮੰਜ਼ਰ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਗਲੀਆ ਸਲਤਨਤ ਉੱਤੇ ਨਿਘਾਰ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ—

ਦੇਖਤੇ ਹੀ ਦੇਖਤੇ ਕਾਫ਼ਿਲਾ ਲੁਟਤਾ ਚਲਾ ਗਯਾ
ਹਾਏ, ਸਦ ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਿ ਅਹਿਸਾਸ-ਏ-ਜੀਆ ਜਾਤਾ ਰਹਾ।

ਅਸੀਂ ਲੁੱਟੇ ਗਏ, ਅਸੀਂ ਪੱਟੇ ਗਏ, ਅੱਜ ਸਾਡਾ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੀ ਮਿਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੇ ਤੋਂ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੋਂ ਚੱਲੇ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ। ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੌਮ ਵਿੱਚੋਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿੱਥੋਂ ਚੱਲੇ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਾਂ। ਗੱਲ ਕੇਵਲ ਇਕਾਨਮੀ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੱਲ ਜੇ ਸਿਰਫ਼ ਫਾਈਨਾਂਸ਼ੀਅਲ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਅੱਜ ਵੋਟ-ਆਨ-ਅਕਾਊਂਟ ਪਾਸ ਕਰਵਾ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕਾਨਮੀ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗੱਲ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਇੱਥੇ ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ। It is co-related to our culture. It is also related to our confidence. It is also related to our self-esteem. ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਗਰੀਬ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਖੈਰ ਉੱਥੇ ਗਿਆ ਨਹੀਂ, ਲੇਕਿਨ ਜਿਹੜੇ ਅਫ਼ਸਰ ਦਿੱਲੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਟੀਮ ਦਿੱਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਲੋਕ ਸਾਡੇ ਤੇ ਹੱਸਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਤੇ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਦੇ ਹਨ। There are no tears for Punjab. ਇਸ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਬਲੇਮ ਹੈ ਜਾਂ ਫਾਲਟ ਹੈ, ਇਹ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਕਲਾਸ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸ ਤੇ ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਫ਼ੈਸਲੇ ਇਸ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੁਲੀਟਿਕਲ ਕਲਾਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 27-28 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲਏ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕਾਨਮੀ ਦੀ ਮਾੜੀ ਹਾਲਤ ਵਾਸਤੇ ਉਹ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਜ਼ਫਰ ਲਿਖਦਾ ਹੈ : ਜੋ ਭੀ ਚਾਲ ਚਲੇ, ਨਿਹਾਇਤ ਬੁਰੀ ਚਲੇ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵਜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਟੱਪ ਜਾਵੇ। ਕੋਈ ਵਜ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹਿਮਾਚਲ ਜਾਂ ਸਿੱਕਮ ਜਾਂ ਝਾਰਖੰਡ ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਵਰਗੇ ਰਾਜ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਟੱਪ ਜਾਣ। ਮੈਂ ਇਸ ਸਦਨ ਅੱਗੇ ਇਹੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕਾਨਮੀ ਵਿਚ ਇਕ ਕਨਸੈਂਸਿਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਕਾਮਨ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕਾਨਮੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਖਿਲਵਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕਾਨਮੀ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਅਖਾੜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਸਿਆਸੀ ਲੜਾਈ ਲੜਣ ਵਾਸਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੋਰ ਬੜੇ ਅਖਾੜੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਕੋਈ ਜੋਤਸ਼ੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਗੱਲ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਸੂਬਾ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਪਾਨ ਬਣੇਗਾ ਅਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ । ਇਹ ਦਰਮਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। Punjab will not stagnate in the middle. ਫਾਈਨਾਂਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਇਹ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬਾ ਸੰਨ 2000 ਵਿਚ ਪਰ ਕੈਪੀਟਾ ਇਨਕਮ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜੋ ਕਦੀ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਅੱਜ ਇਹ ਚੌਥੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ 4 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਨੇ 7ਵੇਂ ਨੰਬਰ ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਸ਼ਨਜ਼ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਰਫ਼ਤ ਇਸ ਹਾਊਸ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੁਜਾਰਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਾਕਟਰ ਇਕਬਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ—

> "ਵਤਨ ਕੀ ਫ਼ਿਕਰ ਕਰ ਨਾਦਾਨ, ਮੁਸੀਬਤ ਆਨੇ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਤੇਰੀ ਬਰਬਾਦੀਓਂ ਕੇ ਮਸ਼ਵਰੇ ਹੈਂ ਆਸਮਾਨੋਂ ਪਰ, ਯੇਹ ਇਲਤਜ਼ਾ ਕਹਾਂ ਤੱਕ, ਲੱਜ਼ਤੇ ਫਰਿਆਦ ਪੈਦਾ ਕਰ, ਜ਼ਮੀਨ ਪੇ ਤੂ ਹੋ ਔਰ ਤੇਰੀ ਸਦਾ ਹੋ ਆਸਮਾਨੋਂ ਮੇਂ ।"

[ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਮੰਤਰੀ]

ਡਾਕਟਰ ਇਕਬਾਲ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ—

ਨਾ ਸਮਝੋਗੇ ਤੋ ਮਿਟ ਜਾਓਗੇ ਐ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਾਲੋ,
ਤੁਮਾਰੀ ਦਾਸਤਾਂ ਤੱਕ ਭੀ ਨਾ ਹੋਗੀ।

ਜਿਸ ਦਿਨ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਤਵਾਰੀਖ ਲਿਖੀ ਗਈ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜੇਕਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਹੋ ਹਾਲ ਰਹੇ ਤਾਂ ਇਸ ਤਵਾਰੀਖ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਦੌਲਤ ਹੈ ਇਹ ਚਲਦੀ ਫਿਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਤਫਾਕੀ ਹਾਦਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਸ਼ੋਹਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਆਰਜ਼ੀ ਚੀਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਕੂਮਤ ਸਦਾ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਅਤੇ ਨਾ ਰਹਿਣੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਕੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਬਾਕੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਸਬਰ, ਉਸਦਾ ਇਖਲਾਕ, ਉਸਦਾ ਅਜ਼ਮ, ਉਸਦੀ ਹਿੰਮਤ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹੌਸਲਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿ ਕੌਮਾਂ ਵਿਗੜਦੀਆਂ ਅਤੇ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਰਫ਼ਤ ਇਹ ਦਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਿ ਆਓ ਆਪਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਅਜ਼ਮ ਕਰੀਏ, ਆਪਾਂ ਕੀ ਅਜ਼ਮ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ that we will pay any price, we will bear any burden, we will meet any hardship, we will fight any enemy to assure that this land of five rivers becomes once again the Number One State of India. ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੁਨੀਆਂ ਲਈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਲਈ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, Punjab has always been a beacon of light for the rest of India. ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਇਹ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿਕੰਦਰੇ-ਆਜ਼ਮ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਫਾਰਸ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਇਆ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਰਾਜੇ ਪੋਰਸ ਨੇ ਸਿਕੰਦਰੇ-ਆਜ਼ਮ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤਿਆਚਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨੂੰ ਇਕ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਜੰਗੇ-ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਦੌਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਡੁਲ੍ਹਿਆ, ਜੇਕਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਇੰਗਲਿਸ਼ਤਾਨ ਵਾਪਸ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਜਦੋਂ ਫੂਡ ਸਕੇਰਿਸਿਟੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਸਮੁੱਚੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾਇਆ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵੱਲ ਮੈਲੀ ਅੱਖ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਖੂਨ ਡੁਲ੍ਹਿਆ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਪਾਕਿ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਜਿਹੜਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਚਾਨਣ ਮੁਨਾਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਇਹ ਭਾਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੇ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਪਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡੀ ਜੈਨਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਪਿਆ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਤੇ ਪਿਆ ਹੈ ਇਹ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਲੀਡ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਗੁਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਟਿਕਟ ਖਰੀਦਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ ਪਰ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਮਿਹਨਤ

ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਪਰ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਦੁਖ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਜਨਾਬ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਹਨ ਉਹ ਟੈਕਸੀਆਂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪਾਂ ਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਸਟੋਰਾਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ I don't mean to be derogatory , ਮਦਰਾਸੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਦੱਖਣ ਦੇ ਬੱਚੇ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸੀਆਂ ਤੇ ਸਵਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਟੈਕਸੀ ਤੋਂ ਉਤਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟਿੱਪ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਮਦਰਾਸੀਆਂ ਤੋਂ ਟਿੱਪ ਕਿਉਂ ਲੈਣ, ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਟੈਕਸੀਆਂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਿੱਪ ਦੇਣ। 50 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੰਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕੋਈ ਬਲੂ ਕਾਲਰਡ ਵਰਕਰ ਹੈ, ਉਹ ਗੱਲ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਜਦੋ ਅੱਜ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਬੱਚੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾ ਲਿਆ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਜਿਹੜਾ ਹੈ ਉਹ ਤਰੱਕੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਇਕ ਬੜੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਹੋਏ ਹਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਸੀ ਜੌਹਨ ਐਫ. ਕੈਨੇਡੀ, ਬੜੇ ਸਿਆਣੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸਪੀਚ ਹੈ Ask not what America can do for you but you tell us what you can do for America. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੰਦ ਲਾਈਨਾਂ ਹਾਈ-ਲਾਈਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਬੜੀਆਂ ਪਸੰਦ ਹਨ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਕੈਨੇਡੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ : Every American, every generation of Americans has been called upon to give testimony of its loyality towards America. ਹਰ ਜਿਹੜੀ ਪੁਸ਼ਤ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਜਵਾਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ : The world is surrounded with the graves of those who answered that call. ਉਹ ਬੰਦੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਬਰਾਂ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗਵਾਈ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ : Very few generations have had the honour to defend America and to defend freedom at the hour of maximum danger ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ I will not shirk from my responsibilities. My generation is not willing to change places with any other generation in this hour of maximum danger. ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉਹ ਸਮਾਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮੈਕਸੀਮਮ ਡੇਂਜਰ ਵਿਚ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕਾਨਮੀ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕ ਸਕੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਫਾਈਨੈਂਸ਼ੀਅਲ ਹੈਲਥ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰ ਸਕੇ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਸਦਨ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਉੱਤੇ 53,000/- ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਸਾਲ ਵਿਚ 4,000/- ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕੇਵਲ ਵਿਆਜ ਹੀ ਭਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਟੋਟਲ ਐਨੁਅਲ ਪਲਾਨ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੀ ਬੌਰੋਅਡ ਬੇਸ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਕਰਜ਼ਾ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਲੈਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕੋਲ ਤਾਂ ਇਕ ਵੀ ਰੁਪਿਆ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਮੈਂ, ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਹਾਊਸ ਨੂੰ

[ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਮੰਤਰੀ]

ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ। ਅੱਜ ਹਾਊਸ ਵਿਚ ਐਡਮਨਿਸਟਰੇਟਿਵ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ we stand committed ਜੋ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ.ਐਮ. ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਪੈਸਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿਚੋਂ, ਜਨਾਬ ਵੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਰੁਪਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਬੜਾ ਖੜਕਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਸਿਆਣੇ ਬੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੜਕਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੱਜ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਪੈਸਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਉੱਤੇ ਲੱਗਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਖੜਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਰੁਪਿਆ ਖੜਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਲੱਖਾਂ-ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਿਆ ਖੁਰਦ-ਬੁਰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਅੱਜ ਜੇਕਰ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਇਥੇ ਬੈਠੀ ਹੁੰਦੀ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਕਾਨਮੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਬਲਦੀ ਤੇ ਅੱਗ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਲੀਡਰ ਆਫ ਦਿ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 25,000/- ਰੁਪਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਫਲਾਣਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ which has no meaning, which are mere words. ਸੋ, ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਹੁਣ ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਬਜਟ ਐਕਸਰਸਾਈਜ਼ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੀਡਰ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਜਾ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੰਫੀਡੈਂਸ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਜਟ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਵੱਕੋ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਡਿਪਟੀ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਪਲਾਨਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ ਤਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਫਰਾਖ਼ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਹੈ It represents the regional aspirations of the people of Punjab. ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ It is in the national interest of India. ਮੈਂ ਇਹ ਤਵੱਕੋ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੈ, ਉਹ ਤੰਗਦਿਲੀ ਦਾ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੇ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿ I will lead by personal example ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹਾਊਸ ਦਾ ਸਾਥ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਆਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਾਥ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਜਿਹੜੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅੱਜ ਸਥਿਤੀ ਹੈ, it is not irreversible. ਇਹ ਰੀਵਰਸ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਰਵਾਇਤੀ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਥ ਦੇਵੋ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ:

ਸੁਰਖ ਸੂਰਜ ਸੇ ਕਹਿ ਦੇ ਕੋਈ
ਅਪਨੀ ਕਿਰਨੋਂ ਕੋ ਗਿਨ ਗਿਨ ਕੇ ਰੱਖ ਲੇ
ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਸੈਹਰਾ ਕੇ ਜ਼ੱਰੇ ਜ਼ੱਰੇ ਕੋ
ਖੁਦ ਚਮਕਨਾ ਸਿਖਾ ਰਹਾ ਹੂੰ
ਮੇਰੇ ਇਰਾਦੇ ਕਰੇਂਗੇ ਫ਼ਿਤਰਤ ਪੇ ਹੁਕਮਰਾਨੀ
ਜਹਾਂ ਫਰਿਸ਼ਤੋਂ ਕੇ ਪਰ ਹੈਂ ਲਰਜ਼ਾ ਜਾਤੇ
ਮੈਂ ਉਸ ਬੁਲੰਦੀ ਪੇ ਜਾ ਰਹਾ ਹੂੰ।

ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਸ ਬੁਲੰਦੀ ਤੇ ਫਰਿਸ਼ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ, ਪੰਜਾਬ ਉਸ ਬੁਲੰਦੀ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਫ਼ਿਤਰਤ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਇਕ ਐਸੀ ਸ਼ੈਅ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ it can overcome any difficulty. ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਬਰ ਨਾਲ 10 ਮਿੰਟ ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਸੁਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਜੋ ਵੋਟ-ਆਨ-ਅਕਾਊਂਟ ਦਾ ਟੈਕਸਟ ਹੈ, ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ—

ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਮਿੱਤਣ (ਲੇਖਾ ਅਨੁਦਾਨ) ਬਿਲ ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਸਦਨ ਬਿਲ ਤੇ ਕਲਾਜ਼ ਵਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗਾ।

ਕਲਾਜ਼ਾਂ 2 ਅਤੇ 3

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਕਲਾਜ਼ਾਂ 2 ਅਤੇ 3 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੋਧਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਦਨ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਕਲਾਜ਼ਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੀ ਸਦਨ ਦੀ ਵੋਟ ਲਈ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ।

(ਆਵਾਜ਼ਾਂ : ਹਾਂ ਜੀ, ਹਾਂ ਜੀ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ—

ਕਿ ਕਲਾਜ਼ਾਂ 2 ਅਤੇ 3 ਬਿਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

ਸ਼ਡਿਊਲ

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ—

ਕਿ ਸ਼ਡਿਊਲ ਬਿਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

ਕਲਾਜ਼ 1

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ—

ਕਿ ਕਲਾਜ਼ 1 ਬਿਲ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ—

ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ ਬਿਲ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਬਣੇ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਬਿਲ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਨ।

ਵਿੱਤ ਤੇ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਮੰਤਰੀ (ਸਰਦਾਰ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ) : ਸਪੀਕਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੈਂ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰੈਸ ਗੈਲਰੀ ਕਮੇਟੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਹਾਊਸ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਲਈ ਮੈਂ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਇਸ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਅਨਾਊਂਸ ਕਰਨਾ ਸੀ, it should form part of the proceedings.

Sir, I beg to move—

That the Punjab Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2007 be passed.

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕੀਤਾ—

ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਮਿੱਤਣ (ਲੇਖਾ ਅਨੁਦਾਨ) ਬਿਲ, 2007 ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ—

ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਮਿੱਤਣ (ਲੇਖਾ ਅਨੁਦਾਨ) ਬਿਲ, 2007 ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਮੈਂ ਸਦਨ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਥਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮਾਨਯੋਗ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਨਾਲ ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ 5.00 ਵਜੇ ਇਕ ਗਰੁੱਪ ਫੋਟੋ ਖਿਚਵਾਉਣ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਪਾਲ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿਚ ਚਾਹ ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਸਾਰੇ ਮਾਨਯੋਗ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ 4.45 ਵਜੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਭਵਨ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸਪੀਕਰ : ਹੁਣ ਸਦਨ ਅਣਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਥਗਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

11.35 ਵਜੇ ਪੂਰਵ ਦੁਪਹਿਰ (ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਭਾ ਅਣਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਥਗਿਤ ਹੋ ਗਈ।)

9228/PVS—Govt. Press, U.T., Chd.

Published under the authority of the Punjab Vidhan Sabha and printed by the Controller, Printing & Stationery, U.T., Chd.

RESUME

OF

BUSINESS TRANSACTED

BY THE

PUNJAB VIDHAN SABHA

DURING

THE FIRST SESSION, 2007

WITH

APPENDICES CONTAINING DAILY BULLETINS

AND

COMMITTEES OF THE VIDHAN SABHA

PUNJAB VIDHAN SABHA SECRETARIAT, CHANDIGARH
May, 2007

PREFACE

The following pages contain Resume of Business transacted by the Thirteenth Vidhan Sabha during its First Session, 2007 held from 15th March, 2007 to 29th March, 2007 together with the Bulletins issued daily after the adjournment of each sitting of the Sabha.

2. It is hoped that the publication would be found useful by Members and others who may wish to know in detail what work was done each day by the Vidhan Sabha in the above mentioned Session.

3. Any suggestion for further improvement of this publication in future would be very gratefully welcomed.

CHANDIGARH :
The 30th May, 2007

MADAN MOHAN,
SECRETARY.

TABLE OF CONTENTS

1. SUMMONING, SITTINGS AND PROROGATION OF THE VIDHAN SABHA

The Thirteenth Punjab Vidhan Sabha was summoned by an Order of the Governor, dated the 8th March, 2007, to meet for its First Session in the Punjab Vidhan Sabha Hall, Vidhan Bhavan. Chandigarh at 2.00 P.M. on 15th March, 2007 and it continued to meet till the 29th March, 2007, when it adjourned *sine-die.* It was later prorogued by an Order of the Governor, dated the 9th April, 2007.

During the Session, the Sabha held seven sittings.

---

2. PROGRAMME OBSERVED

Date	Programme Observed
Thursday, the 15th March, 2007 (2.00 P.M. to 4.21 P.M.)	Oath or Affirmation by the Members.
Friday, the 16th March, 2007 (10.00 A.M. to 11.47 A.M.)	i) Oath or Affirmation by the Members ii) Election of Speaker and Deputy Speaker.
Saturday, the 17th March, 2007 Sunday, the 18th March, 2007	Holidays
Monday, the 19th March (2.00 P.M.)	Governor's Address to the Members of the Punjab Vidhan Sabha.
Tuesday, the 20th March, 2007 (10.00 A.M. to 11.01 A.M.)	Obituary references to the deaths of- 1. Smt. Sukhbans Kaur Bhinder, M.P. ; 2. Shri Kanshi Ram, Ex- M.P.; 3. Captain Rattan Singh, Ex-Minister Punjab; 4. Sardar Sardara Singh Kohli, Ex-Minister, Punjab; 5. Sardar Kartar Singh Pahra, Ex-M.L.A.; 6. Shri Tej Singh, Ex-M.L.A; 7.Sardar Partap Singh, Ex-M.L.A.; 8. Lieut. Bhag Singh, Ex-M.L.A; 9. Sardar Karnail Singh, Ex-M.L.A. Joint Punjab; 10. Sardar Maidan Singh Maidan, Freedom Fighter ; 11. Sardar Amar Singh, Freedom Fighter ;

Date	Programme Observed
	12. Sardar Swaran Singh Ghuman, Freedom Fighter ;
	13. Sardar Kartar Singh, Freedom Fighter;
	14. Sardar Gurbachan Singh, Freedom Fighter;
	15. Giani Gurdit Singh, Ex.M.L.C and Eminent Punjabi Writer & Journalist ; and
	16. Persons who died in bomb explosion in Samjhauta Express near Panipat.
Wednesday, the 21st March, 2007 (10.00 A.M. to 2.30 P.M.)	1. Announcement made by the Speaker regarding Governor's Address.
	2. Presentation and adoption of First Report of the Business Advisory Committee.
	3. **Legislative Business-** The Punjab State Vigilance Commission (Repeal) Bill, 2007 (Passed)
	4. Discussion on the Motion of Thanks on the Governor's Address.
Thursday, the 22nd March, 2007 (10.00 A.M. to 2.30 P.M.)	Resumption of Discussion on the Motion of Thanks on the Governor's Address.
Friday, the 23rd March, 2007 Saturday, the 24th March, 2007 Sunday, the 25th March, 2007	Holidays
Monday, the 26th March, 2007	Off-day
Tuesday, the 27th March, 2007	Holiday
Wednesday, the 28th March, 2007 (2.00 P.M. to 6.55 P.M.)	Resumption of Discussion on the Motion of Thanks on the Governor's Address.

(Concluded)

Date	Programme Observed
Thursday, the 29th March, 2007 (10.00 A.M. to 11.35 A.M.)	1. Motion under Rule 16 regarding adjournment of the House *sine-die*.
	2. Motion regarding constitution of Elected Committees of the Punjab Vidhan Sabha for the year 2007-08. (Carried)
	3. Official Resolution :- "WHEREAS in pursuance of the provisions of sub-section (3) of section 65 of the Electricity (Supply) Act, 1948 (Central Act No.54 of 1948), the Government of Punjab intends to raise the limit of maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may any time, have on loan under sub-section (1) of section 65 of the said act, from the existing limit of Rs. 8000/- Crore fixed with the approval of Vidhan Sabha *vide* Government of Punjab, Department of Power, Memo No. 2/39/2001-PE5/14925-27, dated 25-9-2006 to Rs. 11000 Crore (Rupees Eleven Thousand Crore only), which can be done by it with approval of the Punjab Vidhan Sabha. NOW, THEREFORE, it is resolved and this House does hereby accord its approval to the fixing of the sum of Rs. 11000/- Crore (Rupees Eleven Thousand Crore only) as the maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may at any time have on loan under sub-section (1) of section 65 of the Act, *ibid* ". (Carried)
	4. Presentation of the Supplementary Demands for Grants for expenditure of the Government of Punjab for the year 2006-07. (Passed)

Date	Programme Observed
	5. The Punjab Appropriation Bill, 2007 (Passed)
	6. Presentation of Vote-on-Account for expenditure of the Government of Punjab for the year 2007-08.
	7. Motion regarding Vote-on-Account for three months. (Carried)
	8. The Punjab Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2007. (Passed)

3. ELECTION OF SPEAKER AND DEPUTY SPEAKER

The Vidhan Sabha elected Sardar Nirmal Singh Kahlon, M.L.A and Shri Satpal Gosain, M.L.A. as Speaker and Deputy Speaker respectively on 16th March , 2007.

---

4. PANEL OF CHAIRMEN

On the 15th March, 2007, the Speaker nominated the following Members to serve on the Panel of Chairmen under Rule 13(1) of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha (Punjab Legislative Assembly):-

1. Sardar Sital Singh,
2. Captain Balbir Singh Bath ,
3. Shri Arunesh Kumar Shaker,
4. Sardar Avtar Singh Brar,

---

5. GOVERNOR'S ADDRESS

The Governor addressed the Punjab Vidhan Sabha on 19th March, 2007.

The Speaker laid a copy of the Governor's Address on the Table of the House on the 21st March, 2007.

The Motion of Thanks on the Governor's Address was moved by Sardar Gurdip Singh Bhullar, M.L.A. on the 21st March, 2007, which was seconded by Shri Harish Rai Dhanda, M.L.A. on the same day.

The Motion was discussed on the :

21st March, 2007	For 174 minutes (Treasury Benches-89 minutes and INC-85 minutes).
22nd March, 2007	For 269 minutes (Treasury Benches-152 minutes, INC-98 minutes and Independents-19 minutes).
28th March, 2007	For 240 minutes (Treasury Benches-161 minutes and INC-79 minutes).

16 Members took part in the discussion, Nine (Seven from S.A.D. and Two from BJP) from the Treasury Benches (including the Mover/Seconder of the Motion and the Chief Minister), Six from I.N.C. and One from Independents speaking for 402 minutes, 262 minutes and 19 minutes, respectively.

The motion was carried on the 28th March, 2007.

It was communicated by the Speaker to the Governor on 29th March, 2007.

6. OBITUARY REFERENCES

References to the deaths of the following were made by the Chief Minister and other Members on the following dates mentioned against each:-

1. Smt. Sukhbans Kaur Bhinder, M.P. ;
2. Shri Kanshi Ram, Ex-M.P. ;
3. Captain Rattan Singh, Ex-Minister, Punjab ;
4. Sardar Sardara Singh Kohli, Ex-Minister, Punjab ;
5. Sardar Kartar Singh Pahra, Ex-M.L.A. ;
6. Shri Tej Singh, Ex-M.L.A. ;
7. Sardar Partap Singh, Ex-M.L.A. ;
8. Lieut. Bhag Singh, Ex-M.L.A. ;
9. Sardar Karnail Singh, Ex- M.L.A., Joint Punjab ;
10. Sardar Maidan Singh Maidan, Freedom Fighter ;
11. Sardar Amar Singh, Freedom Fighter ;
12. Sardar Swaran Singh Ghuman, Freedom Fighter ;
13. Sardar Kartar Singh, Freedom Fighter ;
14. Sardar Gurbachan Singh, Freedom Fighter ;
15. Giani Gurdit Singh, Ex-M.L.C. and Eminent Punjabi Writer & Journalist ; and
16. Persons who died in bomb explosion in Samjhauta Express near Panipat.

The Speaker associated himself with the sentiments expressed by the Members in the House. All the Members stood in silence for two minutes as a mark of respect to the memory of the deceased.

---

7. FINANCIAL BUSINESS

I. Supplementary Demands for Grants for Expenditure of the Government of Punjab for the year 2006-2007.

i) Supplementary Demands for grants for Expenditure of the Government of Punjab for the year 2006-2007 were presented to the Sabha on the 29th March, 2007 and these were discussed and voted on the same day.

There were 26 Demands in all totalling a sum of Rs. 2761,24,98,000/-.

The Demands were put to the vote of the House and carried.

ii) The Punjab Appropriation Bill, 2007 (No. 2-PLA-2007) in respect of Supplementary Demands voted upon by the Sabha on the 29th March, 2007 and expenditure charged on the Consolidated Fund of the State of Punjab was introduced on the 29th March, 2007.

The Bill was passed on the 29th March, 2007.

II. The Vote-on-Account Budget for the year 2007-2008 (For three months i. e. April, May and June, 2007)

i) The Vote-on-Account Budget for the year 2007-08 (for three months i.e. April, May and June, 2007) was presented to the House on the 29th Marcl 2007 and discussed and voted upon on the same day on the Motion moved b the Finance Minister that Vote-on-Account for the three months (viz April, May and June, 2007) amounting to Rs. 6945,53,42,000/- as in the schedule be taken into consideration at once and passed.

The Finance Minister spoke for 25 minutes.

The motion was put to the vote of the House and carried.

ii) The Punjab Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2007 (Bill No. 3-PLA-2007) in respect of Vote-on-Account for three months i.e. April, May and June, 2007, was introduced on 29th March, 2007.

The Bill was passed on the same day.

---

8. LEGISLATION

The Sabha transacted Legislative business on 21-03-2007 and 29-03-2007.

I. Official Bills

The Sabha passed three Bills in all (including 2 Appropriation Bills).

II. Non-Official Bills

NIL.

TABLE

Sr. No.	Title of the Bill	Minister Introducing	Date of Introduction	Date of Consideration	Number of Speeches			Time taken in minutes			Amendment proposed			Amendments not moved/ withdrawn/ held out of order/leave refused			Amendments carried			Total Time taken in minutes for the disposal of the Bill	Date of passing	Remarks
					SAD BJP *(Treasury)*	INC	IND.	SAD BJP *(Treasury)*	INC	IND.	SAD BJP *(Treasury)*	INC	IND.	SAD BJP *(Treasury)*	INC	IND.	SAD BJP *(Treasury)*	INC	IND.			
1.	The Punjab State Vigilance Commission (Repeal) Bill, 2007	Chief Minister	21-3-2007	21-3-2007	1	1	-	12	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	21-3-2007	
2.	The Punjab Appropriation Bill, 2007	Finance Minister	2[illegible]-3-2007	29-3-2007	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	29-3-2007	
3.	The Punjab Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2007	Finance Minister	2[illegible]-2007	29-3-2007	1	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	29-3-2007	

9. SYNOPSIS OF BILLS PASSED BY THE VIDHAN SABHA

1. The Punjab State Vigilance Commission (Repeal) Bill, 2007
(Introduced and passed on the 21st March, 2007)

This Bill seeks to repeal the principal Act, as there is full-fledged Vigilance Department to enquire into corruption cases.

2. The Punjab Appropriation Bill, 2007
(Introduced and passed on 29th March, 2007)

This Bill provides for the appropriation out of the Consolidated Funds of the State of Punjab of the sums required to meet the Supplementary Grants made by the Legislative Assembly for the expenditure for the Financial Year 2006-2007.

3. The Punjab Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2007
(Introduced and passed on 29th March, 2007)

This Bill provides for the appropriation out of the Consolidated Funds of the State of Punjab of all moneys required to meet the expenditure charged on the Consolidated Fund and the grants made in advance by the Legislative Assembly in respect of the estimated expenditure of the State Government, for a part of the Financial Year 2007-2008.

---

10. RESOLUTIONS

(i) OFFICIAL

1. The following Resolution was moved on the 29th March, 2007 by the Chief Minister :-

"WHEREAS in pursuance of the provisions of sub-section (3) of section 65 of the Electricity (Supply) Act, 1948 (Central Act No. 54 of 1948), the Government of Punjab intends to raise the limit of maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may at any time, have on loan under sub-section (1) of section 65 of the said Act, from the existing limit of Rs. 8000 Crore fixed with approval of Vidhan Sabha *vide* Government of Punjab, Department of Power Memo No. 2/39/2001-PE5/14925-27 dated 25-9-2006 to Rs. 11000 Crore (Rupees Eleven Thousand Crore only), which can be done by it with approval of the Punjab Vidhan Sabha.

NOW, THEREFORE, it is resolved and this House does hereby accord its approval to the fixing of the sum of Rs. 11000 Crore (Rupees Eleven Thousand Crore only) as the maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may at any time have on loan under sub-section (1) of section 65 of the Act, *ibid*".

The motion was put to the vote of the House and carried.

2. The following Resolution was moved on the 29th March, 2007 by the Minister for Parliamentary Affairs :-

'WHEREAS the election to the-

i. Committee on Public Accounts ;
ii. Committee on Estimates ;
iii. Committee on Public Undertakings ; and
iv. Committee on the Welfare of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Backward Classes.

for the year 2007-2008, are to be held before the 31st March, 2007 ; and

WHEREAS the time left at the disposal of the House is extremely short and it is not possible to conduct in the normal course, the election to these Committees ;

NOW, THEREFORE, this House authorises the Speaker, Punjab Vidhan Sabha, to nominate the Members of the aforesaid Committees for the aforesaid year, keeping in view the proportionate strength of various parties/groups in the House ;

1	2	3	4
			7. The Revised Annual Statement of Accounts of the Punjab Urban Planning and Development Authority for the year 2002-2003, as required under Section 53 (1) of the Punjab Regional and Town Planning and Development Act, 1995.
			8. The Annual Administrative Reports of the Punjab Scheduled Castes Land Development and Finance Corporation for the year 2002-2003 and 2003-2004, as required under Section 27(6) of the Punjab Scheduled Castes Land Development and Finance Corporation Act, 1970.
			9. The 7th Annual Report of the Punjab State Bus Stand Management Company Ltd. for the year 2001-2002, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956.
			10. The Detail of Income and Expenditure of the Punjab Legal Services Authority for the year 2003-2004, as required under Section 18(6) of the Legal Services Authority Act, 1987.
2.	Minister for Parliamentary Affairs	22-3-2007	1. The Administrative Report of Pepsu Road Transport Corporation for the year 2001-2002, as required under Section 35(3) of the Road Transport Corporation Act, 1950.
			2. The Statement showing the reasons for delay in laying the Annual Administrative Report of Pepsu Road Transport Corporation for the year 2005-2006.

10. RESOLUTIONS

(i) OFFICIAL

1. The following Resolution was moved on the 29th March, 2007 by the Chief Minister :-

"WHEREAS in pursuance of the provisions of sub-section (3) of section 65 of the Electricity (Supply) Act, 1948 (Central Act No. 54 of 1948), the Government of Punjab intends to raise the limit of maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may at any time, have on loan under sub-section (1) of section 65 of the said Act, from the existing limit of Rs. 8000 Crore fixed with approval of Vidhan Sabha *vide* Government of Punjab, Department of Power Memo No. 2/39/2001-PE5/14925-27 dated 25-9-2006 to Rs. 11000 Crore (Rupees Eleven Thousand Crore only), which can be done by it with approval of the Punjab Vidhan Sabha.

NOW, THEREFORE, it is resolved and this House does hereby accord its approval to the fixing of the sum of Rs. 11000 Crore (Rupees Eleven Thousand Crore only) as the maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may at any time have on loan under sub-section (1) of section 65 of the Act, *ibid*".

The motion was put to the vote of the House and carried.

2. The following Resolution was moved on the 29th March, 2007 by the Minister for Parliamentary Affairs :-

'WHEREAS the election to the-

i. Committee on Public Accounts ;

ii. Committee on Estimates ;

iii. Committee on Public Undertakings ; and

iv. Committee on the Welfare of Scheduled Castes, Sc' Tribes and Backward Classes.

for the year 2007-2008, are to be held before the 31st March,

WHEREAS the time left at the disposal of the and it is not possible to conduct in the normal Committees ;

NOW, THEREFORE, this F Vidhan Sabha, to nominate the Me aforesaid year, keeping in v parties/groups in the House :

1	2	3	4
			7. The Revised Annual Statement of Accounts of the Punjab Urban Planning and Development Authority for the year 2002-2003, as required under Section 53 (1) of the Punjab Regional and Town Planning and Development Act, 1995.
			8. The Annual Administrative Reports of the Punjab Scheduled Castes Land Development and Finance Corporation for the year 2002-2003 and 2003-2004, as required under Section 27(6) of the Punjab Scheduled Castes Land Development and Finance Corporation Act, 1970.
			9. The 7th Annual Report of the Punjab State Bus Stand Management Company Ltd. for the year 2001-2002, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956.
			10. The Detail of Income and Expenditure of the Punjab Legal Services Authority for the year 2003-2004, as required under Section 18(6) of the Legal Services Authority Act, 1987.
2.	Minister for Parliamentary Affairs	22-3-2007	1. The Administrative Report of Pepsu Road Transport Corporation for the year 2001-2002, as required under Section 35(3) of the Road Transport Corporation Act, 1950. 2. The Statement showing the reasons for delay in laying the Annual Administrative Report of Pepsu Road Transport Corporation for the year 2005-2006.

1	2	3	4
			3. The Annual Reports of the Punjab State Container and Warehousing Corporation Ltd. for the year 2004-2005 and 2005-2006, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956.
			4. The Annual Accounts and Audit Report of the Pepsu Road Transport Corporation for the year 2004-2005, as required under Section 33 (4) of the Road Transport Corporation Act, 1950 along with statement showing the reasons for delay in laying the above said Report.
			5. The Statement showing the reasons for delay in laying the Annual Accounts and Audit Report of the Pepsu Road Transport Corporation for the year 2005-2006.
3.	Minister for Parliamentary Affairs	29-3-2007	1. i) Report of the Comptroller and Auditor General of India for the year 2005-2006 (Civil)-Govt. of Punjab ;
			ii) Report of the Comptroller and Auditor General of India for the year 2005-2006 (Commercial)-Govt. of Punjab ;
			iii) Report of the Comptroller and Auditor General of India for the year 2005-2006 (Revenue Receipts)-Govt. of Punjab ;
			iv) Finance Accounts of Govt. of Punjab for the year 2005-2006 ; and
			v) Appropriation Accounts of Govt. of Punjab for the year 2005-2006, as required under Article 151 (2) of the Constitution of India.

14. OTHER MOTIONS

Sr. No.	Minister/Member moving	Moved on	Discussed on	Subject	Remarks/ Decision
1.	Sardar Gurdip Singh Bhullar, M.L.A.	21-03-2007	21-03-2007 22-03-2007 and 28-03-2007	Motion of Thanks for the Address given by the Governor on the 19th March, 2007	Carried on 28-03-2007
2.	Minister for Parliamentary Affairs	21-03-2007	21-03-2007	Adoption of the recommendations contained in the First Report of the Business Advisory Committee	Carried
3.	Minister for Parliamentary Affairs	29-03-2007	29-03-2007	Motion under Rule 16 regarding Adjournment of the House *sine-die.*	Carried

1	2	3	4
			3. The Annual Reports of the Punjab State Container and Warehousing Corporation Ltd. for the year 2004-2005 and 2005-2006, as required under Section 619-A of the Companies Act, 1956.
			4. The Annual Accounts and Audit Report of the Pepsu Road Transport Corporation for the year 2004-2005, as required under Section 33 (4) of the Road Transport Corporation Act, 1950 along with statement showing the reasons for delay in laying the above said Report.
			5. The Statement showing the reasons for delay in laying the Annual Accounts and Audit Report of the Pepsu Road Transport Corporation for the year 2005-2006.
3.	Minister for Parliamentary Affairs	29-3-2007	1. i) Report of the Comptroller and Auditor General of India for the year 2005-2006 (Civil)-Govt. of Punjab ; ii) Report of the Comptroller and Auditor General of India for the year 2005-2006 (Commercial)-Govt. of Punjab ; iii) Report of the Comptroller and Auditor General of India for the year 2005-2006 (Revenue Receipts)-Govt. of Punjab ; iv) Finance Accounts of Govt. of Punjab for the year 2005-2006 ; and v) Appropriation Accounts of Govt. of Punjab for the year 2005-2006, as required under Article 151 (2) of the Constitution of India.

14. OTHER MOTIONS

Sr. No.	Minister/Member moving	Moved on	Discussed on	Subject	Remarks/ Decision
1.	Sardar Gurdip Singh Bhullar, M.L.A.	21-03-2007	21-03-2007 22-03-2007 and 28-03-2007	Motion of Thanks for the Address given by the Governor on the 19th March, 2007	Carried on 28-03-2007
2.	Minister for Parliamentary Affairs	21-03-2007	21-03-2007	Adoption of the recommendations contained in the First Report of the Business Advisory Committee	Carried
3.	Minister for Parliamentary Affairs	29-03-2007	29-03-2007	Motion under Rule 16 regarding Adjournment of the House *sine-die.*	Carried

15. CALL ATTENTION NOTICES UNDER RULE 66

In all, 12 Notices of calling attention to matters of urgent public importance were received. Out of these, three were admitted. Out of these three, one Call Attention Notice could not be taken up as the Member was not present in the House. The other Notices were disallowed by the Speaker in his Chamber on one ground or the other.

The detail of the remaining two admitted notices which were taken up in the House, is given below :-

Sr. No.	Call Attention Notice No.	Member(s) Calling Attention	Date	Subject	Remarks
1	2	3	4	5	6
1.	5	Sardar Balbir Singh Bath	28-03-2007	Regarding damage caused to crops due to heavy rain/ hailstorms in the State and payment of compensation therefore.	The Minister for Revenue & Rehabilitation made a statement.
2.	6	Sardar Balbir Singh Bath	28-03-2007	Regarding hardships being faced by the public in the absence of construction or alternative roads while constructing bridges over railway crossings in the State.	The Minister for P.W.D. (B&R) made a statement.

16. STATEMENT BY MINISTER

The Chief Minister made only one statement, the detail of which is as follows :-

Sr. No.	Date	Made by	Subject matter
1	2	3	4
1.	29-3-2007	Chief Minister	The Chief Minister made a Statement regarding the incident at Moga in which a Congress M.L.A. was allegedly manhandled.

17. COMPARATIVE STATEMENT OF SPEECHES MADE AND TIME TAKEN

Number of Speeches made by				Time Taken by			
Treasury Benches				Treasury Benches			
Members excluding Minister	Ministers	Members of I.N.C.	Independents	Members excluding Ministers	Ministers	Members of I.N.C.	Independents
1	2	3	4	5	6	7	8
				H.M.	H.M.	H.M.	H.M.
8	8	10	1	2.42	5.00	4.47	0.19
29.63 Percent	29.63 Percent	37.03 Percent	3.71 Percent	21.10 Percent	39.06 Percent	37.36 Percent	2.48 Percent

Note :- (1) Observations/Statements/Rulings etc. by the Chair and time taken thereon are not included in the above Statements.

(2) Question Hour has been excluded from the Statement.

(3) Speeches made and Time Taken by the Chief Parliamentary Secretaries and Parliamentary Secretaries have been included in the category of Ministers.

(4) Time taken on Division, Adjournment Motions, Call Attention Notice, Privilege Motions, No Confidence Motions, Points of Order, Motions in respect of Legeistation, Personal Explanations, Congratulatory Speeches, Presentation of Reports and other Papers etc. is also excluded from the Statement.

18. FIGURES RELATING TO QUESTIONS

1.	Total No. of sittings of the Sabha	..	7
2.	Total No. of Notices of Questions received--		
	Starred Questions	..	47
	Unstarred Questions	..	6
	Short Notice Questions	..	1
3.	Total No. of sittings at which Questions were not taken up	..	5
4.	Total No. of Members from whom Notices were received	..	7
5.	Total No. of Questions placed on order paper		
	Starred Questions	..	24
	Unstarred Questions	..	5
	Short Notice Questions	..	--
6.	Total No. of Starred Questions to which oral answers were given	..	20
7.	Total No. of Starred Questions deemed to have been answered under Rule-38	..	--
8.	Total No. of Starred Questions converted into Unstarred Questions	..	--
9.	Total No. of Unstarred Questions replied to	..	5
10.	Total No. Starred Quesstions Postponed	..	--
11.	Maximum No. of Questions addressed to any one Minister **(Chief Minister on 28-3-2007)**	..	2
12.	Maximum No. of Questions orally answered by any one Minister **(Chief Minister on 28-3-2007)**	..	2

19. QUESTIONS STATEMENT

Type of Question	No. of Notices Received	No. of Notices Admitted	No. of Notices Disallowed/ Referred back	No. of Notices clubbed with other notices on the same subject	No. of Postponed Questions	No. of Questions Not put	No. of Questions answered	No. of Starred Questions converted into Unstarred Questions on prorogation of the Session	No. of Questions deemed to have been answered under Rule 38	No. of Notices withdrawn	No. of Supplementaries asked	No. of notice lapsed on prorogation
Starred Questions	47	29	18	-	-	4	20	-	-	1	47	5
Unstarred Questions	6	5	1	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Short Notice Questions	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-

20. STATEMENT SHOWING THE NUMBER OF STARRED QUESTIONS ANSWERED DATE-WISE AND PARTY-WISE

DATE		INC	S.A.D.	B.J.P.	INDEPENDENT	TOTAL
28-3-2007	.	6	5	-	-	11
29-3-2007	..	4	5	-	-	9
TOTAL	..					20

21. STATEMENT SHOWING THE NUMBER OF STARRED QUESTIONS IN THE NAMES OF DIFFERENT MINISTERS, DATE-WISE

Date	Chief Minister	Rural Dev. & Panchayats Minister	Public Works & (B & R) Minister	Health & Family Welfare Minister	Food and Supplies Minister	Education Minister	Revenue & Rehabilitation Minister	Transport Minister	Industries Minister	Agriculture Minister	Social Security Minister	Irrigation Minister	Science and Technology Minister	Technical Education Minister	Non-Conventional Energy Minister	Environment Minister	Animal Husbandry Minister	Total
28-3-2007	2	-	1	-	1	2	1	1	1	1	1	2	1	-	-	-	-	14
29-3-2007	-	1	1	1	-	1	1	-	-	-	-	1	-	1	1	1	1	10

22. WALK OUTS

Sr. No.	Date	Members Walking out	Occasion
1.	21-3-2007	All the Members of the Congress Party, present in the House	As a protest against not treating the moment as Zero Hour and disallowing them to speak.
2.	29-3-2007	All the Members of the Congress Party, present in the House	As a protest against registering cases without sufficient proof against former Chief Minister and former Congress Chief as also for not having been satisfied with the statement made by the Chief Minister with regard to Section 5 of the Punjab, Termination of Agreement Act, 2004.

23. UNPARLIMENTARY/UNDESIRABLE EXPRESSIONS

Sr. No.	Expression	Occasion	Date
1	2	3	4
1.	ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਬਹਿਰਾਮ : ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਸੀ, ਵਿਕਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਵਿਕਾਸ ਕਰਾਂਗੇ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਕਵਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਬ ਕੇ ਲੁੱਟਿਆ ਤੇ ਕੁੱਟਿਆ ਹੈ । **Chaudhary Mohan Lal Behram :** The Congress Government gave a slogan that we had strived for development and will strive for development but in fact, they have said all non-sense. They have indulged in corruption and have exploited and harassed the poor masses.	(when used by a Member for the previous Govt.)	22-3-2007
2.	ਚੌਧਰੀ ਮੋਹਨ ਨਾਲ ਬਹਿਰਾਮ : ਚੌਧਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਦਾ ਬਾਪ ਹੈ, ਉਹ ਇੰਗਲੈਂਡ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ । **Chaudhary Mohan Lal Behram :** Ch. jagjit Singh is the mother of corruption and the father of corruption has gone to England.	(When used by a Member for Ex-Minister and Ex-Chief Minister.)	22-3-2007
3.	ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ : ਸ਼ੇਰੇ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਤੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ।	(when used by a Member for Ex-Chief Minister.)	28-3-2007

1	2	3	4
	Sardar Virsa Singh Valtoha : The misdeeds of the so-called Sher-e-Punjab are being revealed by the print and the electronic media before us.		
4.	**ਸਰਦਾਰ ਵਿਰਸਾ ਸਿੰਘ ਵਲਟੋਹਾ :** ਉਦੋਂ ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਸਨ ।	(when used by a Member for Opposition Party.)	28-3-2007
	Sardar Virsa Singh Valtoha : These are their mis-deeds.		

24. WIT AND HUMOUR

Sr. No.	Expression	Occasion	Date
1.	ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ : ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਾਲੀਆ ਜੀ ਕੁਆਰੇ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ । (ਹਾਸਾ) **Transport Minister :** Mr. Manoranjan Kalia himself is a bachelor. He must also be encouraged. (laughter)	(When used with reference to a Minister.)	21-3-2007
2.	ਸਰਦਾਰ ਰਿਪਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ : ਇਹ 2.00 ਵਜੇ/2.30 ਵਜੇ ਕੁਝ ਬੰਦੇ ਕੁ ਬੈਠੇ ਗੌਲਫ ਖੇਡਦੇ ਹਨ, ਮੋਰੀ ਵਿੱਚ ਗੇਂਦ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ........(ਹਾਸਾ) ......ਉਥੇ ਬੀਅਰ ਦੇ ਸਿਪ ਲੈ-ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਬੰਦਿਆਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਂਦੇ ਹਨ। **Sardar Ripjeet Singh Brar :** Few People play Golf at about 2.00/2.30 P.M. and try to put the ball in the hole........(laughter).......... there they make fun of the politicians of Punjab while taking sips of beer.	(When used with reference to the state's Officers.)	28-3-2007
3.	ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ : ਇਕ ਜਿਹੜਾ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਬੀਜ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਜੀਨਜ਼ ਇਧਰੋਂ ਉਧਰੋਂ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਾਲੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟਾਂ ਦਾ ਜੀਨ ਹੈ, ਨਾਲੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਜੀਨ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਜੀਨ ਹੈ । (ਹਾਸਾ) ਹੁਣ ਇਹ ਹਾਈਬ੍ਰਿਡ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ । **Chief Minister :** A Hybrid seed is prepared by amalgamation of different genes. He possesses genes derived from Communists, Akalis and Congress. (laughter) Now, he is a hybrid M.L.A.	(When used with reference to an M.L.A.)	28-3-2007

APPENDIX -1

25. BULLETINS PERTAINING TO THE FIRST SESSION, 2007

BULLETIN NO. 1

THURSDAY, THE 15th MARCH, 2007

(2.00 P.M. TO 4.21 P.M.)

1. **Announcement by the Secretary**

The Secretary made the following announcement :-

"I have the honour to inform the House that the Governor has been pleased to appoint Sardar Nirmal Singh Kahlon, in exercise of the powers conferred upon him by virtue of Article 188 of the Constitution of India, to be the person before whom every Member of the 13th Punjab Vidhan Sabha, shall before taking his/her seat, make and subscribe the prescribed oath/affirmation and will sign the Register.

I have also the honour to inform the House that the Governor has been pleased to appoint Sardar Nirmal Singh Kahlon, M.L.A., in exercise of the powers conferred upon him by virtue of Clause (1) of Article 180 of the Constitution of India, to perform the duties of the office of the Speaker of the 13th Punjab Vidhan Sabha, till the election of the Speaker is held under Article 178.

(At this stage Sardar Nirmal Singh Kahlon occupied the Chair as Protem Speaker).

2. **Announcement by the Secretary**

The Secretary made the following announcement :-

"Before I request Hon'ble Members to take oath, I beg to lay on the Table a copy of the notification issued by the Chief Election Commissioner of India showing the name of the Members of the 13th Punjab Vidhan Sabha duly elected in the General Elections of 2007".

3. **Oath or Affirmation by the Members**

The Hon'ble Members were administered oath one by one in the following order :-

1. Leader of the House, Sardar Parkash Singh Badal, Chief Minister ;
2. Hon'ble Ministers ;
3. Hon'ble lady Members ; and
4. Remaining Hon'ble Members, District wise.

In all, 113 Members took oath, out of which 106 Members took oath in Punjabi, three in Hindi, two in English and one each in Urdu and Sanskrit. Three Members could not be administered oath as they were not present.

The House then adjourned till 10.00 A.M. on Friday, the 16th March, 2007.

BULLETIN NO. 2

FRIDAY, THE 16th MARCH, 2007
(10.00 A.M. to 11.47 A.M.)

1. Oath or affirmation by Members

Out of three Members who were not present on 15th March, 2007, S. Harmeet Singh Sandhu and Sh. Brahm Mahindra were administered oath and both the Members took oath in Punjabi.

2. Panel of Chairmen :

Under Rule 13 (1) of the Rules of Procedures and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha, the following Members were nominated to serve on the Panel of Chairman :-

1. S. Sital Singh;
2. Capt. Balbir Singh Bath;
3. Sh. Arunesh Kumar Shaker; and
4. S. Avtar Singh Brar.

3. Election of Speaker

The Chief Minister moved that Sardar Nirmal Singh Kahlon, M.L.A., who is a Member of the Punjab Vidhan Sabha and is present in the House, be elected as Speaker of the Vidhan Sabha.

Sh. Manoranjan Kalia, Local Government and Industries & Commerce Minister seconded the motion.

As the name of no other Member was proposed for the office of the Speaker, Sardar Nirmal Singh Kahlon was declared elected amidst thumping as Speaker of the Vidhan Sabha unanimously.

The Chief Minister and the Local Government and Industries & Commerce Minister went to the podium, congratulated and formally installed Sardar Nirmal Singh Kahlon in the Chair.

4. Congratulatory Speeches

First of all, the Chief Minister felicitated Sardar Nirmal Singh Kahlon on his being elected as the Speaker of the House unanimously. Thereafter, the following Members also made congratulatory speeches:-

1. Smt. Rajinder Kaur Bhattal, Leader of the Opposition ;
2. Sh. Manoranjan Kalia, Local Govt.,Industries and Commerce Minister ;

3. S. Manpreet Singh Badal, Finance Minister ;
4. Capt. Kanwaljit Singh, Co-operation Minister ;
5. Sh. Brahm Mohindra, Cong. ;
6. Sh. Tikshan Sud, Parliamentary Affairs Minister ;
7. Sh. Jagdish Sawhney, B.J.P. ;
8. Sh. Sunil Kumar Jakhar, Cong. ;
9. S. Bikram Singh Majithia, Water Supply and Sanitation Minister ;
10. S. Sital Singh, S.A.D. ;
11. Smt. Mohinder Kaur Josh, S.A.D. ;
12. Capt. Balbir Singh Bath, S.A.D. ;
13. S. Sher Singh , S.A.D. ;
14. S. Charanjit Singh Channi, Ind. ; and
15. S. Randeep Singh Nabha, Cong.

Thereafter, the Hon'ble Speaker thanked the Leader of the House, Sardar Parkash Singh Badal and all the other Members of the House for congratulating him on the unanimous election as the Speaker. Agreeing with the suggestions of the Hon'ble Members, he stressed the need for effective working of the Committees of the House, strengthening good parliamentary traditions by following healthy and constructive conventions with their co-operation and also for holding special training for the new Members.

5. **Election of Deputy Speaker**

The Chief Minister moved that Sh. Satpal Gosain, M.L.A., who is the Member of the Punjab Vidhan Sabha and is present in the House, be elected as Deputy Speaker of the Vidhan Sabha.

Sh Manoranjan Kalia, Local Government and industries & Commerce Minister, seconded the motion.

As the name of no other Member was proposed for the office of the Deputy Speaker, Sh. Satpal Gosain was declared elected as the Deputy Speaker unanimously.

The Chief Minister and the Local Government and Industries & Commerce Minister escorted Sh. Satpal Gosain to the Chair of the Deputy Speaker.

First of all, the Chief Minister congratulated Sh. Satpal Gosain on his being elected as the Deputy Speaker unanimously. Thereafter the following Members also made congratulatory speeches:-

1. Smt. Rajinder Kaur Bhattal, Leader of the Opposition ;
2. Sh. Manoranjan Kalia, Local Govt. Minister; and
3. Sh.Hira Singh Gabria, Jail, Tourism and Cultural Affairs Minister.

The Hon'ble Speaker also congratulated Sh. Satpal Gosain, on his unanimous election as the Deputy Speaker.

Thereafter, the Hon'ble Deputy Speaker thanked the Leader of the House, Sardar Parkash Singh Badal and all the other Members of the House for electing him unanimously as Deputy Speaker. He assured all the Members of the House that he will extend utmost co-operation to all of them.

The House then adjourned till 10.00 A.M. on Tuesday, the 20th March 2007.

BULLETIN NO. 3

TUESDAY, THE 20th MARCH, 2007

(10.00 A.M. TO 11.01 A.M.)

1. OBITUARY REFERENCES

Shri Manoranjan Kalia, Local Govt., Industries and Commerce Minister made references to the deaths of :-

1. Smt. Sukhbans Kaur Bhinder M.P.;
2. Shri Kanshi Ram, Ex-M.P. ;
3. Captain Rattan Singh, Ex-Minister, Punjab;
4. Sardar Sardara Singh Kohli, Ex-Minister, Punjab;
5. Sardar Kartar Singh Pahra, Ex-M.L.A.;
6. Shri Tej Singh, Ex-M.L.A.;
7. Sardar Partap Singh, Ex-M.L.A.;
8. Lieut. Bhag Singh, Ex-M.L.A. ;
9. Sardar Maidan Singh Maidan, Freedom Fighter ;
10. Sardar Amar Singh, Freedom Fighter ;
11. Sardar Swaran Singh Ghuman, Freedom Fighter ;
12. Sardar Kartar Singh, Freedom Fighter ;
13. Sardar Gurbachan Singh, Freedom Fighter ; and
14. Giani Gurdit Singh, Ex-M.L.C. and Eminent Punjabi Writer and Journalist.

While appreciating the contributions made by them in their respective fields, the Local Govt., Industries and Commerce Minister paid rich tributes to the aforesaid personalities and while doing so, he spoke for 18 minutes.

Thereafter, the following Members paid tributes to the departed souls and spoke for the time mentioned against their names :-

1.	Smt. Rajinder Kaur Bhattal, Leader of the Opposition	..	18 minutes
2.	Capt. Kanwaljit Singh, Co-operation Minister	..	20 minutes
3.	Smt. Laxmi Kanta Chawla, Health and Family Welfare Minister	..	03 minutes
4.	Sardar Ajit Inder Singh Mofar, Congress	..	02 minutes

Smt. Rajinder Kaur Bhattal, Leader of the Opposition, regretted the absence of the Chief Minister on this solemn occasion of paying tributes to the departed souls. While Members from the treasury benches justified the absence of the Chief Minister on health grounds, the Leader of the Opposition insisted that decorum demanded that the House should have been apprised of the reason in time.

Capt. Kanwaljit Singh, Co-operation Minister paid tributes to Sardar Karnail Singh, Ex-M.L.A. in the joint Punjab. Smt. Laxmi Kanta Chawla, Health and Family Welfare Minister paid tributes to the persons who died in a bomb explosion in Samjhauta Express near Panipat. Sardar Ajit Inder Singh Mofar, Congress too paid tributes to Sardar Karnail Singh.

Hon'ble Speaker who paid tributes to the departed souls associated himself with the sentiments expressed by Smt. Laxmi Kanta Chawla regarding Panipat incident. He informed the House that condolence messages would be sent to the bereaved families.

The House then stood in silence for two minutes as a mark of respect to the departed souls.

Thereafter, the House adjourned without transacting any business till 10.00 A.M. on Wednesday, the 21st March, 2007.

BULLETIN NO. 4

WEDNESDAY, THE 21st MARCH, 2007

(10.00 A.M. TO 2.30 P.M.)

1. ANNOUNCEMENT BY THE SPEAKER

In pursuance of Rule 18 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha (Punjab Legislative Assembly), the Hon'ble Speaker informed the House that the Governor had been pleased to address the Punjab Vidhan Sabha on 19th March, 2007 under Article 176(1) of the Constitution of India.

A copy of the Address was also laid on the Table.

2. ANNOUNCEMENT BY THE SECRETARY

The Secretary made an announcement regarding laying on the Table of the House a Statement showing the Bills which were passed by the 12th Vidhan Sabha during its 11th and 12th Sessions which had since been assented to by the Governor.

3. CALL ATTENTION NOTICE

Call Attention Notice No. 3 given notice of by Sardar Jatinder Singh Kariha, M.L.A., could not be pursued as the Member was not present.

4. PAPERS LAID ON THE TABLE

The Parliamentary Affairs Minister laid on the Table, papers as mentioned in today's List of Business.

5. FIRST REPORT OF THE BUSINESS ADVISORY COMMITTEE

The Speaker presented to the House the First Report of the Business Advisory Committee regarding the business to be transacted by the Punjab Vidhan Sabha in its sittings from 21st March, 2007 to 29th March, 2007.

The following motion moved by the Parliamentary Affairs Minister was put to the vote of the House and carried :-

"That this House agrees with the recommendations contained in the First Report of the Business Advisory Committee."

6. WALK OUT

All the Members of the Congress Party, present in the House, walked out of the House shouting slogans which were not recorded, as a protest against not treating the moment as Zero Hour and not allowing them to speak.

7. **LEGISLATIVE BUSINESS**

The Punjab State Vigilance Commission (Repeal) Bill, 2007

The Chief Minister introduced the Punjab State Vigilance Commission (Repeal) Bill, 2007 and moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

The following Members took part in the discussion and spoke for the time mentioned against their names :-

1.	S. Parkash Singh Badal, Chief Minister.	..	12 minutes.
2.	Smt. Rajinder Kaur Bhattal, Leader of the Opposition.	..	05 minutes

During clause-wise consideration of the Bill, Sub-clause (2) of Clause 1, Clause 2, Sub-Clause (1) of Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

(All the Members of the Congress Party came in the Well of the House and started raising slogans, which were not recorded, and later sat on Dharna as a protest against not allowing them time to speak on the Bill, but the Chair continued with the business of the House saying that they themselves did not utilize the opportunity, when the time was given to them.)

The motion moved by the Chief Minister "That the Punjab State Vigilance Commission (Repeal) Bill, 2007, be passed," was put to the vote of the House and carried during pandemonium.

8. **MOTION OF THANKS AND DISCUSSION ON GOVERNOR'S ADDRESS**

Sardar Gurdip Singh Bhullar, M.L.A. moved that an address be presented to the Governor in the following terms :-

> "That the Members of this House assembled in this Session are deeply grateful to the Governor for the Address which he has been pleased to deliver to the House on the 19th March, 2007."

Sh. Harish Rai Dhanda, M.L.A. (S.A.D.) seconded the motion.

S. Gurdip Singh, M.L.A. who moved the motion, spoke for five minutes.

9. **ADJOURNMENT OF THE HOUSE TWICE**

Due to the pandemonium, the House was adjourned for half an hour and re-assembled at 11.09 A.M.

While the Members of the Congress Party who were already in the well of the House, restarted raising slogans, which were not recorded, Sardar Gurdip Singh Bhullar, M.L.A., who was on his legs, resumed his speech and spoke for 45 minutes and due to pandemonium, the House was again adjourned for half an hour and re-assembled at 12.24 p.m.

The Chair expressed happiness over the assurance of co-operation by the Leader of the Opposition and the Treasury Benches for the peaceful conduct of the proceeding of the House.

S. Gurdip Singh Bhullar, M.L.A. who was earlier on his legs took part in the discussion and spoke for 13 minutes.

Thereafter, the following Members took part in the discussion and spoke for the time mentioned against their names :-

1.	Sh. Harish Rai Dhanda, S.A.D.	..	26 minutes
2.	Sh. Sunil Kumar Jakhar, Congress	..	63 minutes
3.	S. Makhan Singh, Congress	..	22 minutes

The Deputy Speaker occupied the Chair from 1.45 P.M. to 2.10 P.M.

Thereafter, the House adjourned till 10.00 A.M. on Thursday, the 22nd March, 2007.

BULLETIN NO. 5

THURSDAY, THE 22nd MARCH, 2007

(10.00 A.M. TO 2.30 P.M.)

1. Papers laid on the Table

The Minister for Parliamentary Affairs laid on the Table the Papers as mentioned in today's List of Business.

2. Resumption of Discussion on Governor's Address

Discussion on the following motion moved by Sardar Gurdip Singh Bhullar, M.L.A. and seconded by Shri Harish Rai Dhanda, M.L.A. on 21st March, 2007 was resumed.:-

"That an Address be presented to the Governor in the following terms :-

"That the Members of the House assembled in this Session are deeply grateful to the Governor for the Address which he has been pleased to deliver to the House on the 19th March, 2007."

The following Members took part in the discussion and spoke for the time indicated against each :-

Sr. No.	Name of the Member		Time taken
1.	S. Makhan Singh, Congress	..	28 minutes
2.	Capt. Kanwaljit Singh, Co-operation Minister	..	66 minutes
3.	Sh. Jagdish Sawhney, B.J.P., Chief Parliamentary Secretary	..	29 minutes
4.	S. Charanjit Singh Channi, Independent	..	19 minutes
5.	S. Ishar Singh, Congress	..	30 minutes
6.	S. Sukhpal Singh Khaira, Congress	..	40 minutes
7.	Master Mohan Lal, Transport Minister	..	36 minutes
8.	Ch. Mohan Lal, S.A.D.	..	16 minutes
9.	S. Virsa Singh Valtoha, S.A.D.	..	5 minutes

Sardar Sital Singh, a Member on the Panel of Chairmen, occupied the Chair from 12.08 P.M. to 12.22 P.M.

Thereafter, the House adjourned till 2.00 P.M. on Wednesday, the 28th March, 2007.

BULLETIN NO. 6

WEDNESDAY, THE 28th MARCH, 2007

(2.00 P.M. TO 6.55 P.M.)

1. QUESTIONS

(a) Starred Questions

Total Questions	Answered	Not Put	Postponed	No. of Supplementaries
14	11	3	--	22

(b) Unstarred : 4

2. DEMANDING STATEMENT FROM THE CHIEF MINISTER

All the Members of the Congress Party came in the well of the House twice, raising slogans against manhandling of Mr. Joginder Pal Jain, M.L.A. (Congress) at Moga, by Akali supporters, and demanded discussion thereon, whereupon on the assurance of the Chief Minister to make a statement in the House tomorrow, the Members resumed their seats.

3. CALLING ATTENTION NOTICES

(a) Sardar Balbir Singh Bath, M.L.A., drew the attention of the Govt. towards damage casued to crops due to heavy rain/hailstorms in the State and payment of compensation therefore. (No. 5)

The Minister for Revenue and Rehabilitation made a statement.

(b) Sardar Balbir Singh Bath, M.L.A., drew the attention of the Government towards the hardships being faced by the public in the absence of construction of alternative roads while constructing bridges over railway crossings in the State. No. 6

The Minister for P.W.D. (B&R) made a statement.

4. RESUMPTION OF DISCUSSION ON GOVERNOR'S ADDRESS

Discussion on the following motion moved by Sardar Gurdip Singh

Bhullar, M.L.A. and seconded by Shri Harish Rai Dhanda, M.L.A. on the 21st March, 2007 was resumed :-

"That the Members of the House assembled in this Session are deeply grateful to the Governor for the Address which he has been pleased to deliver to the House on the 19th March, 2007."

S. Virsa Singh Valtoha, M.L.A. who was on his legs when the House adjourned on 22-3-2007, resumed his speech and spoke for 23 minutes.

Thereafter, the following Members took part in the discussion and spoke for the time indicated against each :-

Sr. No.	Name of the Member		Time Taken
1.	S. Ripjit Singh Brar (Congress)	..	22 minutes
2.	Dr. Upinderjit Kaur, Education Minister	..	32 minutes
3.	Smt. Rajinder Kaur Bhattal, Leader of the Opposition	..	57 minutes

The Chief Minster, by way of reply, spoke for 1 hour 46 minutes.

5. EXTENSION OF TIME

With the pleasure of the House, the time of the sitting of the House, was extended till the completion of today's business.

The Deputy Speaker occupied the Chair from 3.45 P.M. to 4.06 P.M.

Thereafter, the House adjourned till 10.00 A.M. on Thursday, the 29th March, 2007.

BULLETIN NO. 7

THURSDAY, THE 29th MARCH, 2007

(10.00 A.M. TO 11.35 A.M.)

1. **QUESTIONS**

(a) **Starred :**

Total Questions	Answered	Not Put	Postponed	No. of Supplementaries
10	9	1	-	25

(b) **Unstarred : 1**

2. **PAPERS LAID ON THE TABLE**

The Parliamentary Affairs Minister laid on the Table the papers as mentioned at Sr. No. II in today's List of Business.

3. **MOTION UNDER RULE 16**

The following motion moved by the Parliamentary Affairs Minister was put to the House and carried :-

"That the Vidhan Sabha (Assembly) at its rising this day shall stand adjourned *sine-die*."

3-A **STATEMENT BY THE CHIEF MINISTER**

The Chief Minister made a statement regarding the incident at Moga in which a Congress M.L.A. was allegedly manhandled.

4. **WALK OUT**

All the Members of the Congress Party present in the House walked out of the House raising slogans in protest against registering cases without sufficient proof against former Chief Minister and former Congress Chief as also for not having been satisfied with the statement made by the Chief Minister with regard to Section 5 of the Punjab Termination of Agreements Act, 2004.

5. MOTION REGARDING CONSTITUTION OF ELECTED COMMITTEES FOR THE YEAR 2007-2008

The following motion moved by the Parliamentary Affairs Minister was put to the vote of the House and carried :-

WHEREAS the election to the :-

1. Committee on Public Accounts ;
2. Committee on Estimates ;
3. Committee on Public Undertakings ; and
4. Committee on the Welfare of Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Backward Classes,

for the year 2007-2008 are to be held before the 31st March, 2007 ; and

WHEREAS the time left at the disposal of the House is extremely short and it is not possible to conduct in the normal course, the election to these Committees ;

NOW, therefore, the House authorises the Speaker, Punjab Vidhan Sabha, to nominate the Members of the aforesaid Committees for the aforesaid year, keeping in view the proportionate strength of various parties/groups in the House ;

This House further resolves that for the above purpose, the rules of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha (Punjab Legislative Assembly) relating to the elections to the Said Committees for the year 2007-2008, which are inconsistent with or contrary to the above resolution, shall stand suspended.

5-A OFFICIAL RESOLUTION UNDER SECTION 65 OF THE ELECTRICITY (SUPPLY) ACT, 1948

The following motion moved by the Chief Minister was put to the vote of the House and carried :

"WHEREAS in pursuance of the provisions of sub-section (3) of section 65 of the Electricity (Supply) Act, 1948 (Central Act No. 54 of 1948), the Government of Punjab intends to raise the limit of maximum amount which the Punjab State Electricity Board may at any time, have on loan under sub-section (1) of section 65 of the said Act, from the existing limit of Rs. 8000 crore fixed with the approval of Vidhan Sabha vide Government of Punjab, Department of Power Memo No. 2/39/2001-PE8/14925-27, dated 25-9-2006 to Rs. 11000/- Crore (Rupees Eleven Thousand Crore only), which can be done by it with approval of the Punjab Vidhan Sabha.

NOW THEREFORE, it is resolved and this House does hereby accord its approval to the fixing of the sum of Rs. 11000/- Crore (Rupees Eleven

Thousand Crore only) as the maximum amount, which the Punjab State Electricity Board may at any time have on loan under sub-section (1) of section 65 of the Act, *ibid*."

6. **FINANCIAL BUSINESS**

The Finance Minister presented the Supplementary Demands for Grants of Expenditure of the Government of Punjab for the year 2006-07.

7. **SUPPLEMENTARY DEMANDS FOR GRANTS FOR EXPENDITURE OF THE GOVERNMENT OF PUNJAB FOR THE YEAR 2006-2007**

1. Discussion on the Estimates of the Expenditure charged on revenue of the State.
2. Voting on the Demands for Supplementary Grants.

All the Demands on the Order paper i.e. Demand No. 1 to 19, 22, 23, 25 to 28 and 30 were put to the vote of the House together and carried.

(i) THE PUNJAB APPROPRIATION BILL, 2007

The Finance Minister introduced the Punjab Appropriation Bill, 2007 and moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

During clause-wise consideration of the Bill, Clauses 2 and 3, Schedule, Clause 1 and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the Finance Minister 'That the Punjab Appropriation Bill, 2007 be passed', was put to the vote of the House and carried.

(ii) PRESENTATION OF VOTE-ON-ACCOUNT FOR THE EXPENDITURE OF THE GOVERNMENT OF PUNJAB FOR THE YEAR 2007-2008

The Finance Minister presented the Vote-on-Account for Expenditure of the Government of Punjab for the year 2007-2008 for three months.

(iii) MOTION REGARDING VOTE-ON-ACCOUNT FOR THREE MONTHS

The Finance Minister moved the following motion :-

"Vote-on-Account for three months (viz. April, May and June, 2007) amounting to Rs. 69,45,53,42,000/- as in the Schedule be taken into consieteration at once and passed."

and spoke for 25 minutes.

Thereafter, the motion was put to the vote of the House and carried.

(iv) THE PUNJAB APPROPRIATION (VOTE-ON-ACCOUNT) BILL, 2007

The Finance Minister introduced the Punjab Appropriation (Vote-on-Account) Bill, 2007 and moved that the Bill be taken into consideration at once.

The motion was put to the vote of the House and carried.

During clause-wise consideration of the Bill, Clauses 2 and 3, Schedule and the Title were put to the vote of the House and carried separately.

The motion moved by the Finance Minister 'That the Punjab Appropriation Bill, 2007 be passed, was put to the vote of the House and carried.

The House then *adjourned *sine-die*.

APPENDIX II

26. COMMITTEES

(i) ELECTED COMMITTEES

I. COMMITTEE ON PUBLIC ACCOUNTS FOR THE YEAR 2007-2008

(Nominated by the Hon'ble Speaker on 12th April, 2007 in pursuance of the motion passed by the House on 29th March, 2007).

1.	Shri Harminder Singh Jassi	..	Chairman
2.	Sardar Amarpal Singh Ajnala	..	Member
3.	Sardar Charanjit Singh Channi	..	Member
4.	Dr. Dalbir Singh	..	Member
5.	Sardar Gurmeet Singh Rana	..	Member
6.	Shri Harish Bedi	..	Member
7.	Sardar Harmeet Singh Sandhu	..	Member
8.	Sardar Jeetmohinder Singh	..	Member
9.	Sardar Lal Singh	..	Member
10.	Sardar Makhan Singh	..	Member
11.	Sardar Sarabjeet Singh Makkar	..	Member
*12.	Sardar Sital Singh	..	Member
13.	Shri Surjeet Kumar Jyani	..	Member

Under Rule 184 (1) read with Rule 207 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha (Punjab Legislative Assembly), Hon'ble Speaker appointed Sardar Harminder Singh Jassi as Chairman of the Committee.

---

*Sardar Sital Singh, M.L.A. having been appointed as Chief Parliamentary Secretary w. e .f. 16th April, 2007, ceased to be a Member of the Committee on Public Accounts and in the vacancy thus caused, the Hon'ble Speaker nominated Sardar Didar Singh Bhatti, M.L.A. on the 19th April, 2007 to serve on the said Committee for the remaining period of the year 2007-2008.

II. COMMITTEE ON ESTIMATES FOR THE YEAR 2007-08

(Nominated by the Speaker on 12th April, 2007 in pursuance of the motion passed by the House on 29th March, 2007).

1.	Capt. Balbir Singh Bath	..	Chairman
2.	Sardar Ajaib Singh Bhatti	..	Member
3.	Shri Bishambhar Dass	..	Member
**4.	Sardar Bikramjit Singh Khalsa	..	Member
5.	Sardar Gurdeep Singh Bhaini	..	Member
6.	Smt. Harchand Kaur	..	Member
7.	Sardar Harmohinder Singh Pardhan	..	Member
8.	Sardar Iqbal Singh Jhundan	..	Member
9.	Sardar Jagbir Singh Brar	..	Member
10.	Shri Lov Kumar Goldi	..	Member
11.	Sardar Malkiat Singh Jandiala	..	Member
**12.	Shri Raj Khurana	..	Member
13.	Sardar Raminder Singh Bolaria	..	Member

Under Rule 184 (1) read with Rule 207 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha (Punjab Legislative Assembly), the Speaker has appointed **Capt. Balbir Singh Bath** as Chairman of the Committee.

**Ceased to be the Members of the Committee due to their appointment as Chief Parliamentary Secretaries w. e. f. 16th April, 2007. Sh. Sita Ram and Sardar Virsa Singh Valtoha were nominated by the Speaker as Members of the Committee w. e. f. 19th April, 2007 against the resultant vacancies.

III. COMMITTEE ON PUBLIC UNDERTAKINGS FOR THE YEAR 2007-08

(Nominated by the Speaker on 12th April, 2007 in pursuance of the motion passed by the Punjab Vidhan Sabha at its sitting held on 29th March, 2007 vide notification dated 13th April, 2007.)

1.	Sardar Gurdip Singh Bhullar	..	Chariman
2.	Sardar Amarjit Singh Samra	..	Member
3.	Sardar Avtar Singh Brar	..	Member
4.	Shri Brahm Mohindra	..	Member
5.	Shri Chuni Lal Bhagat	..	Member
6.	Sardar Dinesh Singh	..	Member
**7.	Shri Harish Rai Dhanda	..	Member
8.	Sardar Harpreet Singh	..	Member
**9.	Sardar Jagdeep Singh Nakai	..	Member
10.	Sardar Jatinder Singh Kariha	..	Member
11.	Rana K.P. Singh	..	Member
12.	Sardar Kuldeep Singh Bhattal	..	Member
13.	Sardar Sangat Singh Gilzian	..	Member

Under Rule 184 (1) read with Rule 207 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha (Punjab Legislative Assembly), the Speaker has appointed **Sardar Gurdip Singh Bhullar** as Chairman of the Committee.

**Ceased to be the Members of the Committee due to their appointment as Chief Parliamentary Secretaries w.e.f. 16th April, 2007. Sarvshri Gurbachan Singh Babehali and Ujaggar Singh Badali were nominated by the Speaker as Members of the Committee w.e.f. 19th April, 2007 against the resultant vacancies.

IV. COMMITTEE ON WELFARE OF SCHEDULED CASTES, SCHEDULED TRIBES AND BACKWARD CLASSES FOR THE YEAR 2007-2008

Nominated by the Speaker on 12th April, 2007 in pursuance of motion passed by the House on 29th March, 2007.

1.	Sardar Sohan Singh Thandal	..	Chariman
2.	Sardar Ajit Singh Shant	..	Member
*3.	Shri Avinash Chander	..	Member
4.	Sardar Balbir Singh Ghunas	..	Member
5.	Dr. Dalbir Singh	..	Member
6.	Sardar Isher Singh	..	Member
7.	Sardar Joginder Singh Panjgrain	..	Member
8.	Shri K.D. Bhandari	..	Member
9.	Shri Mangat Rai Bansal	..	Member
10.	Sardar Manjit Singh Mianwind	..	Member
11.	Sardar Nirmal Singh	..	Member
12.	Sardar Sadhu Singh Dharamsot	..	Member
13.	Shri Sita Ram	..	Member

Under Rule 184 (1) read with Rule 207 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha (Punjab Legislative Assembly), the Speaker has appointed **Sardar Sohan Singh Thandal** as **Chairman** of the Committee.

---

*Ceased to be Member of the Committee due to his appointment as Chief Parliamentary Secretary w.e.f. 16th April, 2007. Sardar Harpreet Singh was nominated by the Speaker as Member of the Committee w.e.f. 19th April, 2007 against the resultant vacancy.

(ii) NOMINATED COMMITTEES

BUSINESS ADVISORY COMMITTEE

(Nominated on 19th March, 2007 under rule 208(1))

1.	Sardar Nirmal Singh Kahlon, Speaker	..	.....Ex-officio Chairman
2.	Shri Manoranjan Kalia, Minister for Local Government, Industry and Commerce ;	..	Member
3.	Captain Kanwaljit Singh, Minister for Co-operation and Defence Services Welfare ;	..	Member
4.	Sardar Manpreet Singh Badal, Minister for Finance and Planning ;	..	Member
5.	Shri Tikshan Sud, Minister for Parliamentary Affairs ; and	..	Member
6.	Smt. Rajinder Kaur Bhattal, M.L.A. & Leader of the Opposition.	..	Member

SPECIAL INVITEES

1. Dr. Upinderjeet Kaur, Minister for Education ;
2. Sardar Charanjit Singh Channi, M.L.A. ; and
3. Sardar Avtar Singh Brar, M.L.A.

II. RULES COMMITTEE FOR THE YEAR 2007-08

(Nominated Under Rule 231)

1.	Sardar Nirmal Singh Kahlon, Speaker	.. ....Ex-officio Chairman
2.	Captain Kanwaljit Singh, Co-operation Minister	.. Member
3.	Sardar Manpreet Singh Badal, Finance Minister	.. Member
4.	Shri Tikshan Sud, Parliamentary Affairs Minister.	.. Member
5.	Smt. Rajinder Kaur Bhattal, Leader of Opposition.	.. Member
6.	Shri Arunesh Kumar Shaker, Chief Parliamentary Secretary	.. Member
7.	Shri Harish Rai Dhanda, Chief Parliamentary Secretary	.. Member
8.	Shri Harminder Singh Jassi	.. Member
9.	Sardar Lal Singh	.. Member
10.	Sardar Tej Parkash Singh	.. Member

III. HOUSE COMMITTEE FOR THE YEAR 2007-2008

(Nominated under Rule 249).

1.	Shri Satpal Gosain	..	Deputy Speaker...Ex-Officio Chairman
2.	Sardar Avtar Singh Brar	..	Member
3.	Capt. Balbir Singh Bath	..	Member
4.	Sardar Darshan Singh Brar	..	Member
5.	Sardar Darshan Singh Shivalik	..	Member
6.	Sardar Gurdeep Singh Bhullar	..	Member
7.	Shri Mohan Lal Banga	..	Member
8.	Rana Rajbans Kaur	..	Member
9.	Smt. Razia Sultana	..	Member

IV COMMITTEE OF PRIVILEGES FOR THE YEAR 2007-2008

(Nominated Under Rule 233)

1.	Shri Surjeet Kumar Jyani	..	Chairman
2.	Sardar Didar Singh Bhatti	..	Member
3.	Sardar Gurbachan Singh	..	Member
4.	Sardar Gurtej Singh Ghuriana	..	Member
5.	Sardar Jasbir Singh Khangura	..	Member
6.	Shri K.D. Bhandari	..	Member
7.	Sardar Manjinder Singh Kang	..	Member
8.	Shri Naresh Kumar Zira	..	Member
9.	Sardar Sher Singh Gagowal	..	Member
10.	Sardar Surjit Singh Dhiman	..	Member
11.	Sardar Tej Parkash Singh	..	Member
12.	Sardar Virsa Singh Valtoha	..	Member

Under Rule 184 (1) read with Rule 207 of the Rules *ibid*, the Speaker has appointed Shri Surjeet Kumar Jyani as Chairman of the Committee.

V. COMMITTEE ON GOVERNMENT ASSURANCES FOR THE YEAR 2007-08

(Nominated under Rule 238)

1.	*Sardar Sher Singh Ghubaya	Chairman
2.	Sant Ajit Singh	Member
3.	Sardar Amarjit Singh Sahi	Member
4.	Sardar Balbir Singh Sidhu	Member
5.	Shri Bishamber Dass	Member
6.	Sardar Darshan Singh Shivalik	Member
7.	Sardar Gurpreet Singh Kangar	Member
8.	Sardar Kanwarjit Singh Brar	Member
9.	Sardar Lakhbir Singh Lodhinangal	Member
10.	Shri Madan Lal Thekedar	Member
11.	Sardar Partap Singh Bajwa	Member
12.	Smt. Razia Sultana	Member
13.	Sardar Ujagar Singh Badali	Member

Under Rule 184 (1) read with Rule 207 of the Rules *ibid*, the Speaker has appointed **Sardar Sher Singh Ghubaya as Chairman** of the Committee.

---

*Ceased to be Chairman/Member of the Committee w.e.f. 16-4-2007 on being appointed as Chief Parliamentary Secretary and in his place Sardar Harmeet Singh Sandhu M.L.A., was appointed as Chairman of the Committee w.e.f. 3rd May, 2007.

VI. COMMITTEE ON SUBORDINATE LEGISLATION FOR THE YEAR 2007-08

(Nominated Under Rule 240)

1.	Sardar Virsa Singh Valtoha	..	Chairman
2.	Shri Jagjiwan Singh	..	Member
3.	Shri Harish Bedi	..	Member
4.	Shri Anil Joshi	..	Member
5.	Shri Joginder Pal Jain	..	Member
6.	Shri Kewal Singh Dhillon	..	Member
7.	Sardar Lal Singh	..	Member
8.	Sardar Randeep Singh Nabha	..	Member
9.	Sardar Ripjeet Singh Brar	..	Member
10.	Advocate General, Punjab	..	Member
*11.	Sardar Sital Singh	..	Member
*12.	Shri Harish Rai Dhanda	..	Member
*13.	Sardar Sher Singh Ghubaya	..	Member

Under Rule 184 (2) of the Rules *ibid* the Hon'ble Speaker has appointed Sardar Virsa Singh Valtoha, as Chairman of the Committee.

---

*Consequant upon the appointment of Sardar Sital Singh, Shri Harish Rai Dhanda and Sardar Sher Singh Ghubaya, Members as Chief Parliamentary Secretaries, on 16th April, 2007, these MLAs ceased to be the Members of the Committee. In the vacancies, thus caused, the Speaker has nominated Sardar Raminder Singh Bolaria and Sardar Manjinder Singh Kang, M.L.As to serve upon the said Committee on the 19th April, 2007 for the remaining period of the year 2007-08, under Rule 180 (3) of the Rules *ibid*.

VII. LIBRARY COMMITTEE FOR THE YEAR 2007-2008.

(Nominated Under Rule 248)

1.	Sardar Jagbir Singh Brar	..	Chairman
2.	Sardar Ajit Inder Singh Mofar	..	Member
3.	Sardar Amarjit Singh Sahi	..	Member
4.	Smt. Harchand Kaur	..	Member
5.	Sardar Harpreet Singh Malout	..	Member
6.	Sardar Lakhbir Singh Lodhinangal	..	Member
7.	Sardar Malkiat Singh	..	Member
8.	Rana Rajbans Kaur	..	Member
9.	Sardar Sukhbinder Singh Sarkaria	..	Member

Under rule 248 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha (Punjab Legislative Assembly), the Speaker has appointed **Sardar Jagbir Singh Brar** as Chairman of the Committee.

VIII. COMMITTEE ON PETITIONS FOR THE YEAR 2007-08

(Nominated under rule 250)

1.	Dr. Dalbir Singh	..	Chairman
2.	Sardar Ajit Singh Shant	..	Member
3.	Capt. Amarinder Singh	..	Member
*4.	Shri Des Raj Dhugga	..	Member
5.	Shri Dinesh Singh	..	Member
6.	Sardar Darshan Singh Brar	..	Member
7.	Sardar Jatinder Singh Kariha	..	Member
8.	Sardar Joginder Singh Panjgrain	..	Member
9.	Shri K. D. Bhandari	..	Member
10.	Sardar Manjit Singh Mianwind	..	Member
11.	Shri Mangat Rai Bansal	..	Member
12.	Sardar Nirmal Singh	..	Member
13.	Sardar Sohan Singh Thandal	..	Member

Under Rule 184 (1) read with Rule 207 of the Rules *ibid* the Speaker has appointed Dr. Dalbir Singh, Chairman of the Committee.

---

*In the vacancy caused on the appointment of Shri Des Raj Dhugga, Member, as Chief Parliamentary Secretary on the 16th April, 2007, the Hon'ble Speaker has nominated Sardar Jagjiwan Singh, to serve upon the said Committee on the 19th April, 2007 for the remaining period of the year 2007-08.

IX. COMMITTEE ON PAPERS LAID/TO BE LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE FOR THE YEAR 2007-08

(Nominated under Rule 251-C)

1.	Sardar Sher Singh Gagowal	..	Chairman
2.	Sant Ajit Singh	..	Member
3.	Shri Amarpal Singh Ajnala	..	Member
4.	Shri Chuni Lal Bhagat	..	Member
5.	Sardar Didar Singh Bhatti	..	Member
6.	Sardar Gurtej Singh Ghuriana	..	Member
7.	Sardar Sadhu Singh Dhramsot	..	Member
8.	Shri Sita Ram	..	Member
9.	Sardar Sukhbinder Singh Sarkaria	..	Member
10.	Sardar Sukhpal Singh Khaira	..	Member

Under Rule 184 (1) read with Rule 2007 of the rule *ibid*, the Speaker has appointed Sardar Sher Singh Gagowal as Chairman of the Committee.

X. COMMITTEE ON LOCAL BODIES & PANCHAYATI RAJ INSTITUTIONS FOR THE YEAR 2007-08

(Nominated under Rule 251-I (2))

**1.	Shri Arunesh Kumar Shaker	..	Chairman
2.	Sardar Amarjit Singh Samra	..	Member
3.	Sardar Charanjit Singh Channi	..	Member
**4.	Shri Des Raj Dhugga	..	Member
**5.	Sardar Jagdeep Singh Nakai	..	Member
6.	Sardar Jagjiwan Singh	..	Member
7.	Shri Mohan Lal	..	Member
**8.	Shri Nand Lal	..	Member
9.	Shri Om Parkash Soni	..	Member
10.	Sardar Sukhpal Singh Khaira	..	Member
**11.	Sardar Sukhpal Singh Nannu	..	Member
12.	Shri Sunil Kumar Jakhar	..	Member
13.	Sardar Surinder Pal Singh Sibia	..	Member

Under Rule 184 (1) read with Rule 207 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Punjab Vidhan Sabha (Punjab Legislative Assembly), the Hon'ble Speaker has appointed Shri Arunesh Kumar Shaker as Chairman of the Committee.

**Ceased to be the Members of the Committee due to their appointment as Chief Parliamentary Secretaries w.e.f. 16th April, 2007. Sarvshri Sat Pal Gosain, Harish Bedi, Harmeet Singh, Kuldip Singh Bhattal and [illegible] Singh Lodhinangal were nominated by the Hon'ble Speaker as Me[illegible]ers of the Committee w.e.f. 19th April, 2007 against the [illegible]

Under Rule 184 (1) of the Rules *ibid* the Hon'ble Speaker has appointed Sh. Sat Pal Gosain as Chairman of the Committee.

XI. COMMITTEE ON QUESTIONS AND REFERENCES FOR THE YEAR 2007-2008

(Nominated under Rule 251-G)

1.	*Sardar Bikramjit Singh Khalsa	..	Chairman
2.	Sardar Ajaib Singh Bhatti	..	Member
3.	Sardar Ajit Inder Singh Mofar	..	Member
4.	Captain Amarinder Singh	..	Member
5.	Shri Anil Joshi	..	Member
6.	*Shri Avinash Chander	..	Member
7.	Sardar Balbir Singh Ghunas	..	Member
8	Sardar Gurbachan Singh	..	Member
9.	Sardar Ishar Singh	..	Member

Under Rule 184 (1) read with Rule 207 of the Rules *ibid* the Speaker has appointed Sardar Bikramjit Singh Khalsa as Chairman of the Committee.

---

*On having been appointed as Chief Parliamentary Secretaries, Sardar Bikramjit Singh Khalsa, and Shri Avinash Chander, on the 16th April, 2007 have ceased to be the Chairman/Member of the Committee on Questions and References, respectively Hon'ble Speaker has nominated Shri Mohan Lal, M.L.A., and Sardar Sohan Singh Thandal, M.L.A., on 19th April, 2007 as Chairman and Member of the Committee, respectively.

27 INDEX

To

Resume of Business transacted by the Punjab Vidhan Sabha during its First Session, 2007

Subject		Pages

3885/27-6-2007/159 ਕਾਪੀਆਂ ਗੌਰਮਿੰਟ ਪ੍ਰੈਸ ਪਟਿਆਲਾ ।

Published under the authority of the Punjab Vidhan Sabha and Printed by the Controller, Printing and Stationery, Punjab, at Pb. Govt. Press, Patiala.